Z přední záložky obalu. -.

Arthur Hailey
se narodil 5. 4. 1920 v anglickém Lutonu. V letech 1939 - 1947 sloužil jako pilot RAF. Je podruhé ženatý, má šest dětí. Po válce odešel do Kanady a později na Bahamské ostrovy. Své romány a televizní scénáře publikuje v USA. Je představitelem tzv. sociologické beletrie vyznačující se dokonalým poznáním zvoleného prostředí do něhož zasazuje dramatické příběhy lidí pracujících v mamutích společnostech, které život jeho hrdinů hluboce ovlivňují. -.-.

Ze zadní záložky obalu. -.

LETIŠTĚ. -.
Inspirací pro jeden z nejúspěšnějších románů autora byla skutečná událost, která se odehrála v Denveru (Colorado) počátkem šedesátých let. Román nejen dramaticky líčí uskutečňování ďábelského plánu psychopata, ale i nadlidské úsilí těch, kteří tragedii chtějí zabránit. Je svědectvím hrdinství bezejmenných i lhostejnosti mocných, dává nahlédnout do problematických poměrů na velkém letišti i v letecké dopravě obecně.
ARTHUR HAILEY. -.-.

ARTHUR HAILEY:

LETIŠTĚ. -.

RIOPRESS. -.

RIOPRESS. -.

ISBN 80-900818-8-6. -.

(C) 1968 by Arthur Hailey, Ltd. -.

Přeložila (C) Mariana Stříbrná, 1973. -.-.

DÍL PRVNÍ. -.-.

(18:30 až 20:30 hod.)-.-.

KAPITOLA PRVNÍ. -.-.

Stát Illinois, leden, jednoho pátku v půl sedmé večer. Lincolnovo mezinárodní letiště udržovalo dosud provoz, ale jen z posledních sil.

Celé letiště - stejně jako celý střední západ Spojených států - se otřásalo pod náporem té nejničemnější, nejsurovější sněhové vichřice za posledního půltuctů let. Bouře už trvala tři dny. Všude a bez ustání se objevovala nebezpečná místa jako vřídky na vysíleném, zesláblém těle.

Zásobovací kamión společnosti United Air Lines naložený dvěma sty večeřemi se ztratil; zřejmě uvízl ve sněhu někde v obvodu letiště. Veškeré pátrání po vozidle - ve sněhové metelici a ve tmě - bylo zatím bezvýsledné. Nikdo neměl potuchy, kde kamión trčí nebo co se stalo s řidičem.

Let 111 společnosti United Air Lines - letadlem DC 8 non stop do Los Angeles, pro které měl zásobovací vůz přivézt jídlo - se už zpozdil o několik hodin. Zmatek s večeřemi znamenal další zpoždění. Podobné maléry postihly z nejrůznějších důvodů nejméně stovku letů dvaceti jiných společností, které létaly z Lincolnova mezinárodního letiště.

Na letištní ploše byla vyřazena startovací dráha tři-nula.

Zablokovalo ji proudové letadlo Boeing 707 společnosti Aéreo-

Mexican. Kola se mu zabořila hluboko do rozmoklé půdy pod sněhem těsně vedle startovací dráhy. Dvě hodiny se s velkým proudovým letadlem mořili, ale nepohnuli s ním ani o metr. Když byla Aéreo-Mexican v koncích, požádala o pomoc Trans-World Airlines.

Protože letové dispečerské středisko nemohlo už počítat s dráhou tři-nula, bylo nuceno přehodnotit celý provozní režim a omezit přílety z nejbližších leteckých spojů - z Minneapolis, Clevelandu, Kansas City, Indianopolis a Denveru. Stejně se už nad letištěm tísnilo ve vzduchu dvacet letadel, která čekala na povolení k přistání. Kroužila a některým z nich už docházely pohonné látky. A na zemi se chystal ke startu dvojnásobný počet letadel. Ale dokud si aspoň část toho nadělení z nebe nesedne na zem, žádné další starty. Rozkaz letového dispečerského střediska. Mezitím se odbavovací plochy, rolovací dráhy a čekací plochy stále víc ucpávaly letadly a mnohým z nich běžely motory.

Skladiště všech leteckých společností byla přeplněna nákladem až po paletizační hranici. Jindy se odbavovalo rychle, ale tentokrát to bouře překazila. Kontroloři nervózně obcházeli kolem zboží podléhajícího zkáze - čekaly tu květiny z wyomingských skleníků, určené, pro Novou Anglii, tuna pensylvánského sýra pro Anchorage na Aljašce, mrazený hrášek pro Island, živí mořští raci, kteří se sem dostali z východu a měli cestou přes polární oblast skončit v Evropě. Zítra se měli objevit na jídelním lístku v Edinburghu a v Paříži jako "čerstvá domácí lahůdka". Američtí

turisté by si je objednávali a čerta by věděli, odkud raci pocházejí. Bouře nebouře, smlouvy hovoří jasně: zboží podléhající zkáze musí být dopraveno na místo určení rychle a ve stavu čerstvém. Nejvíc se strachovali pracovníci společnosti American Airlines Freight o náklad několika tisíc krocaních kuřátek, která se vylíhla v inkubátorech teprve před pár hodinami. Týdny napřed, ještě než krůty snesly vejce, byl vypracován přesný časový rozvrh od vylíhnutí po přepravu - jako složitá bitevní operace. Do čtyřiceti osmi hodin po vylíhnutí se musí živá drůbež dostat na západní pobřeží, déle by to křehoučká kuřátka bez první potravy nebo vody nevydržela. Za normálních okolností to vyšlo vždy téměř na sto procent. Navíc - kdyby krmili kuřátka po cestě, strašně by zapáchala a ještě dlouhé dny potom by zapáchalo i celé letadlo, které je dopravovalo. Časový rozvrh přepravy kuřat se už zpozdil o několik hodin. Letadlo však převedli z osobní dopravy na nákladní a dnes večer dostanou malí opeřenci přednost před vším i každým, kdo by chtěl cestovat, i kdyby to měli být nějací hlavouni. V hlavní hale vládl mezi cestujícími zmatek. V čekárnách se jich tísnily tisíce; lety jim odložili nebo zrušili. Všude se kupily hromady zavazadel. Rozsáhlý hlavní vchod do haly působil dojem ragbyového mlýnku kombinovaného s tlačenicí v Macyho obchodním domě o vánocích.

Sebevědomé heslo letiště: LINCOLNOVO MEZINÁRODNÍ LETIŠTĚ - LETECKÁ KŘIŽOVATKA SVĚTA, se vysoko na střeše úplně ztrácelo v sněhové průtrži.

Že ještě něco vůbec funguje, pomyslel si Mel Bakersfeld, je hotový zázrak.

Mel, generální ředitel letiště - štíhlý, vytáhlý, nabitý zkrocenou energií-stál u kontrolního sněhového pultu vysoko na kontrolní věži. Zraky se snažil proniknout tmu tam venku. Jinak byl v téhle skleněné místnosti vidět celý komplex letiště - startovací i rolovací dráhy, čekací plochy, doprava na zemi i ve vzduchu, všechno pěkně jako na dlani, bloky letištních budov i letadýlka jako modely, dokonce i v noci bylo možno přesně rozeznat tvary a pohyby podle světel. Jen jedno místo poskytovalo ještě krásnější pohled - letové dispečerské středisko o dvě patra výš.

Ale dnes večer pronikaly téměř neprůhlednou oponou větrem hnaného sněhu jen nejasné rozmazané skvrny několika nejbližších světel. Mel se obával, že o téhle zimě se bude ještě léta diskutovat na shromážděních meteorologů.

Bouře se zrodila před pěti dny na závětrné straně Coloradských hor. Zpočátku to byla jen tenounká vrstvička nízkého tlaku, velká sotva jako osada na úpatí kopců. Většina předpovědí na povětrnostních mapách leteckých tratí si jí buď vůbec nevšimla, nebo ji nebrala na vědomí. Brzy nato se oblast nízkého tlaku jakoby natruc nafoukla jako obrovský zhoubný nádor, stále rostla a vrhla se nejprve na jihovýchod a pak na sever.

Přehnala se přes Kansas a Oklahomu, potom si oddychla nad Arkansasem a soustřeďovala všechnu rozptýlenou jědovatost.

Příštího dne se hustá a obludná vichřice řítila údolím Mississippi.

A konečně vysypala bouře svůj náklad nad Ulinoisem, téměř ochromila celý stát sněhovým vichrem, úderem mrazu a čtvrt metrem sněhu za dvacet čtyři hodiny.

Čtvrtmetrovou lavinu předcházelo na letišti trvalé, byť poněkud mírnější sněžení. Teď se přihnal nový nápor sněhu, bičovaného ničemným větrem, který vršil další závěje, přičemž pluhy ještě nestačily odstranit závěje staré. Protisněhové skupiny byly na pokraji sil. Během posledních hodin vedení letiště nařídilo několika mužům, aby šli domů. Byli přepracováni do nemožnosti, třebaže si každý mohl střídavě zdřímnout v noclehárnách postavených na letišti právě pro případ mimořádné situace.

Danny Farrow - jinak zástupce ředitele letiště, nyní inspektor protisněhových skupin - byl vedle Mela u sněhového kontrolního pluhu a volal radiofonem středisko protisněhové údržby.

"Ztrácíme parkovací plochy. Potřebuju šest dalších nákladáků a bandžo tým na Y sedmdesát čtyři."

Danny seděl u sněhového pultu, který vlastně nebyl žádným pultem, nýbrž širokým trojhranným stolem. Proti Dannymu a jeho dvěma pomocníkům - každý u jedné hrany stolu - stála baterie telefonů, dálnopisů a radiotelefonů. A kolem nich mapy, nákresy a záznamové tabule, na kterých se zachycoval stav a poloha každého vozidla protisněhového strojového parku, dále rozestavení mužů a šéfů part. Zvláštní tabule byla vyhrazena bandžo týmům, což byly pohyblivé skupiny se sněhovými lopatami. Sněhový pult byl v činnosti jen v zimě. Po zbytek roku byla tato místnost osiřelá

a tichá.

Danny škrábal poznámky na velkou mřížkovanou mapu letiště a na lysé lebce se mu perlily kapky potu. Opakoval příkaz středisku údržby zoufalým hlasem, jako by se na ně obracel s osobní prosbou - což byla zřejmě pravda. Tady nahoře bylo velitelské stanoviště pro odklízení sněhu. Předpokládalo se, že ten, kdo je řídí, má přehled přes celé letiště, že bude sypat požadavky jako z rukávu a rozmísťovat strojový park tam, kde je nejpotřebnější. Ovšem byl v tom háček, a proto se asi Danny potil. Ti dole, kteří bojovali ze všech sil, aby práce vůbec mohla pokračovat, jen zřídkakdy měli stejný názor na to, kam dřív skočit.

Jistě, jistě. Šest dalších naklaďáků." V radiofonu zachrčel kousavý hlas ze střediska údržby, které stálo na protilehlém konci letiště. "Dostaneme je od svatého Mikuláše. V tomhle binci tady někde musí být." Odmlka, a pak útočněji. "Máte ještě nějaký pitomý návrhy?"

Mel koukl na Dannyho a zavrtěl hlavou. Poznal hlas v radiofonu; patřil staršímu předákovi, který pravděpodobně pracoval bez oddychu od chvíle, kdy začalo tohle boží dopuštění. V takových situacích lidé snadno vybuchovali, a nebylo divu. Po těžké zimě, kdy jim všem dal sníh pořádně zabrat, pořádalo obvykle vedení letiště a údržba společný večírek pánské jízdy, kterému se říkalo "odpusťme si, co jsme si". Letos budou večírek potřebovat jako sůl.

Danny řekl smířlivě: "Poslali jsme čtyři naklaďáky za tím záso-

bovacím vozem United Airlines. Už by u vás měly být, nebo aspoň co nevidět."

"To by teda měly-jen kdyby se našel ten zatracenej vůz."

"Jo, tak vy jste ho ještě neobjevili? Co tam, chlapi, vlastně děláte? Pořádáte asi mejdan, ne?" Danny natáhl ruku a ztlumil hlasitost, když do radiofonu zaburácela odpověď.

"Poslyšte, vy zázrací v kurníku, máte vůbec páru, jak to tu dole vypadá? Třeba by vám neškodilo, kdybyste se občas podívali z okna. Na severní pól už nikdo jezdit nemusí, stačí se motat v tomhle sajrajtu."

"Ernie, dejchni si na ruce," řekl Danny. "Možná že si je zahřeješ a přestaneš blafat."

Mel Bakersfeld pustil většinu hádky z hlavy, i když si byl dobře vědom, že to, co se řeklo o podmínkách tam venku, je svatá pravda. Před hodinou jel autem přes letiště. Ačkoliv řídil vůz po služebních přístupových cestách a znal na letišti každý kámen, dnes večer se jen taktak orientoval a několikrát div nezabloudil.

Mel si zajel zkontrolovat středisko protisněhové údržby.

Všichni tam horečně pracovali jako už před hodinou. Jestliže byl sněhový kontrolní pult velitelským stanovištěm, pak středisko protisněhové údržby bylo hlavním štábem frontové linie. Sem přicházely a odtud odcházely znavené party se svými vedoucími, střídavě se potily a mrzly. Stálý stav dělníků byl doplněn pomocnými silami - tesaři, elektrikáři, instalatéry, úředníky, policií.

Pomocníky sem odvolali od jejich běžných povinností na letišti a

vypláceli jim o polovinu větší mzdu, pokud trvala sněhová kalamita. Každý přesně věděl za co vzít, protože v létě a na podzim nacvičovali sněhové manévry na startovacích a rolovacích dráhách jako vojáci v záloze o víkendech. Diváci se občas za horkého letního dne bavili, když pozorovali pohyb protisněhových skupin, pluhy spuštěné k zemi, řvoucí sněhomety. A jestliže měl snad někdo dojem, že se přípravy přehánějí, Mel Bakersfeld ho poučil: odstranit sníh z provozní plochy letiště je totéž jako vyčistit sedm set mil dálnice.

Stejně jako sněhový pult v kontrolní věži bylo i středisko protisněhové údržby v činnosti jen v zimě. Byla to velká klenutá místnost nad garáží pro kamióny a v době provozu ji měl na rozkaz jeden dispečer. Podle hlasu v radiofonu Mel usoudil, že pravidelný dispečer má na čas volno; zřejmě si šel dát dvacet do "modrého salónku", jak s pokusem o vtipkování nazýval letištní služební řád barák pro sněhové party.

V radiofonu se opět ozval hlas předáka z údržby. "Danny, nám ten nákladák dělá taky starostí. Ten bambula šofér tam klidně může mrznout. Ale jestli je jen trochu fikanej, břicho mít prázdný nebude."

Zásobovací vůz United Airlines vyjel od kuchyně letecké společnosti směrem na letiště před dvěma hodinami. Cesta vedla po pomezní pojezdové dráze a trvala obvykle patnáct minut. Ale kamión nedorazil, řidič patrně zabloudil a uvízl někde ve sněhu za letištěm, kde lišky dávají dobrou noc. Nejprve vyslaly United Airli-

nes svou vlastní pátrací skupinu, ale marně. Tak se do toho teď dalo vedení letiště.

Mel řekl: "Ale to letadlo United Airlines stejně odletělo, že? I bez jídla."

Danny Farrow nezdvihl ani hlavu a odpověděl: "Kapitán to prý nechal na cestujících. Řekl jim, že by to trvalo nejmíň hodinu, než přijde další zásobovací vůz, že mají na palubě film a pití a že v Kalifornii svítí slunce. Jednomyslně odhlasovali, aby se už z toho pekla vypadlo. Na jejich místě bych nejednal jinak."

Mel přikývl a potlačil pokušení vzít to sám do rukou a řídit pátrání po pohřešovaném náklaďáku a šoférovi. Činnost na něho působila jako blahodárný lék. Stačilo několik dní mrazu a vlhka a Melovo staré válečné zranění se opět přihlásilo. Památka na Koreu, které se nikdy nezbavil. Už to zase bolelo. Přešlápl, přenesl váhu na zdravou nohu. Ulevilo se mu jen na chvilku. Téměř naráz se bolest obnovila, i v tom jeho novém postoji.

Brzy nato byl rád, že nezasáhl. Danny si počínal správně - zesílil pátrání po ztraceném náklaďáku, přemístil pluhy a muže z letiště a nasadil je na příjezdovou dráhu. Zatím se musí parkovací plochy opustit, později s nimi bude stejně ještě spousta malérů. Ale na prvním místě je třeba zachránit pohřešovaného řidiče.

Mezi jednotlivými radiofonickými rozhovory Danny varoval Mela: "Připrav se na další stížnosti. Tohle pátrání zablokuje pojezdovou dráhu. Musíme zadržet všechny ostatní zásobovací vozy, dokud toho chlápka nenajdem."

Mel přikývl. Stížnosti patřily k náplni práce ředitele letiště. Jak Danny předvídal, přihrne se v tomto případě záplava protestů, až druhé letecké společnosti zjistí, že jejich zásobovací vozy nemohou projet; příčina nebude nikoho zajímat.

Jistě by se našli nevěřící Tomáši, kteří by odmítali připustit, že by člověk mohl zmrznout nedaleko takového centra civilizace, jakým je letiště. Nicméně - stát se to zcela lehce mohlo. Za takové noci by se nikdo neměl potulovat po osamělejších koutech letiště, aniž se tu dobře vyznal. A jestliže se řidič rozhodl zůstat ve voze a nechal běžet motor, aby se zahřál, mohl by to sníh brzy zavát; pak by se pod sněhovou pokrývkou nahromadil smrtelně otravný kysličník uhelnatý...

Jednou rukou držel Dannyho sluchátko červeného telefonu, druhou listoval v instrukcích pro mimořádný stav. Byly to mimochodem Melovy instrukce, dopodrobna vypracované právě pro takovéhle případy.

Červený telefon obstarával přímé spojení s náčelníkem protipožární služby. Danny mu podal přehled situace.

"Až ten zásobovací vůz najdeme, pošlete tam ambulanci. Vemte s sebou kyslíkovou bombu nebo teplomet. Spíše obojí. Ale radši nevyjíždějte, dokud nevíme přesně kam. Abyste tam nakonec taky neuvázli."

Dannyho plešatějící hlava se leskla stále větším množstvím potu. Mel si uvědomoval, že se Dannymu zajídá řídit sněhový kontrolní pult a že byl mnohem šťastnější ve svém plánovacím

oddělení letiště, kde si mohl pohrávat s logistikou a hypotézami předpokládaného rozvoje letectví. Všechno se tam plánovalo hezky v klidu a s předstihem, času na přemýšlení ažaž, žádné takové hned sem, hned tam jako dnes v noci. Jako někteří lidé žijí v minulosti, pomyslel si Mel, pro takové Danny Farrowy je oázou oddychu budoucnost. Ale nešťastný nebo šťastný, zpocený nezpocený, Danny se činil.

Mel se natáhl přes Dannyho rameno a popadl přímou linku k letovému dispečerskému středisku. Hlásil se náčelník služby na věži.

"Jak je to s tím Aéreo-Mexican 707?"

"Pořád špatné, pane Bakersfelde. Už dvě hodiny se s ním pokoušejí hnout. Smůla."

Tenhle malér začal krátce po setmění, když kapitán Aéreo-Mexican roloval na start a omylem zahnul napravo místo nalevo od modrého osového světla. Naneštěstí půda vpravo, která byla jindy pokrytá trávou se nesnadno odvodňovala. Mělo se to spravit, jen co skončí zima. Zatím však bylo i pod tlustou sněhovou pokrývkou rozbahněné bláto. Stačilo několik vteřin po mylném odbočení a stodvacetitunové letadlo se hluboko zabořilo.

Když už bylo jasné, že se naložené letadlo vlastní silou nevyprostí, museli reptající pasažéři vystoupit. Pomohli jim přes bláto a sníh a pak nastoupili do narychlo sehnaných autobusů. Ale teď, ještě po více než dvou hodinách, bylo velké proudové letadlo stále uvězněné. Trupem a ocasem blokovalo startovací dráhu tři-

nula.

Mel se dotazoval: "Startovací a rolovací dráha jsou pořád mimo provoz?"

"Ano," oznámil náčelník kontrolní věže. "Zastavujeme všechny starty u přistávacích ploch a pak je posíláme oklikou na jiné startovací dráhy."

"To nás asi hodně zpomalí."

"O padesát procent. Deseti odletům jsme nepovolili rolovat a tucet dalších čeká na pokyn nastartovat motory."

Tady se názorně ukazuje, napadlo Mela, jak naléhavě letiště potřebuje nové startovací dráhy. Tři roky už žádal, aby se postavila nová startovací dráha rovnoběžná s tří-nulkou, žádali i o celou řadu technických zlepšení. Ale pod politickým nátlakem města správní rada letiště odmítla dát souhlas. Nátlak vykonávali městští radní, kteří z důvodů blíže neznámých nebyli ochotni poskytnout novou půjčku, nezbytnou pro financování takového projektu.

"A pak ještě něco," řekl náčelník věže. "Protože je tři-nula vyřazená, musíme směrovat starty přes Meadowood. Už docházejí stížnosti."

Mel zaúpěl. Obec Meadowood, která sousedila s jihozápadním krajem letiště, mu byla ustavičně trnem v oku a letecké činnosti balvanem v cestě. Ačkoliv bylo letiště postaveno mnohem dřív než obec, obyvatelé Meadowoodu si bez ustání a rozhořčeně stěžovali na hluk letadel nad hlavou. Pak se do toho zapletl tisk. Z toho

povstala lavina stížností a útoky na letiště a jeho vedení nabývaly na ostrosti. Po dlouhém vyjednávání, ve kterém sehrály své politika, ještě větší publicita a - podle názoru Mela Bakersfelda - hrubé překrucování skutečnosti, letiště a federální správa letectví nakonec ustoupily a slíbily, že ke startům a přistávání proudových letadel přímo přes Meadowood dojde jen tehdy, pokud to bude za mimořádných okolností zcela nutné. A protože letiště i beztak trpělo nedostatkem startovacích ploch, kapacita tím značně poklesla.

Navíc bylo dohodnuto, že stroje startující směrem k Meadowoodu ztlumí téměř okamžitě po odlepení od země hluk motorů. To zase vyvolalo protesty pilotů, kteří takové opatření pokládali za nebezpečné. Nicméně letecké společnosti přikázaly letcům, aby se podřídili, neboť si uvědomovaly, co může způsobit vztek veřejnosti a jak by to poškodilo jejich pověst.

Ale ani s tím se obyvatelé Meadowoodu nespokojili. Jejich bojovní vůdcové pokračovali v protestech, organizovali se a podle posledních zpráv se dokonce chystali hnát letiště před soud.

Mel se zeptal náčelníka kontrolní věže: "Kolik bylo těch telefonátů?" Ještě než dostal odpověď, chmurně předvídal, že delegace, hádky a diskuse, jež k ničemu nevedou, pohltí další hodiny jeho nabitého pracovního dne.

"Takových padesát, na které jsme odpověděli; a spoustu jiných jsme nechali plavat. Hned po každém startu řinčí telefony,

dokonce i přímé linky, které nejsou v seznamu. To bych rád věděl, jak se k těm číslům dostali."

"Doufám, že jste těm lidem vysvětlil naši mimořádnou situaci - bouře, vyřazená startovací dráha."

"Vysvětlujeme, vysvětlujeme. Ale nikoho to nezajímá. Prostě žádají, aby jim letadla přestala létat nad hlavou. Někteří říkají, že jim do našich problémů nic není, že piloti mají ztlumit motory a že to dnes nedělají."

"Panebože! Kdybych byl pilot, tak bych je netlumil." Jak může někdo, kdo má jen trochu rozumu - uvažoval Mel - žádat od pilota, aby v dnešním divokém počasí hned po startu přiškrtil motor, potom šel do prudkého zákrutu a přepojil na automat - což předepisovaly instrukce pro snížení hluku.

"Já taky ne," řek náčelník věže. "Ovšem, víte, ono to závisí na tom, z jakého hlediska se na to díváte. Kdybych bydlel v Meadowoodu, měl bych možná stejný názor jako oni."

"Vy byste v Meadowoodu nebydlel. Dal byste na nás, když jsme před lety varovali lidi, aby si tam nestavěli domky."

"Asi ano. Mimochodem, doslechl jsem se, že tam dnes večer budou zase mít schůzi."

"V tomhle počasí?"

"Zdá se, že si to vzali do hlavy, a podle toho, co jsem se dozvěděl, chtějí proti nám něco nového upéct."

"Nu, ať už vykoumají cokoliv," předpovídal Mel, "budem to mít na talíři ráz dva."

Stejně ale - napadlo ho - když už se ta veřejná schůze v Meadowoodu koná, je škoda, že se jim tak snadno poskytuje čerstvý střelný prach. Určitě tam bude zastoupen tisk i místní politici a ty lety přímo nad jejich hlavou, třebaže jsou v tomhle okamžiku zcela nezbytné, budou pro ně tučné sousto, o kterém se mohou dosyta vypsat a vypovídat. Čím dřív bude ta třínulka v provozu, tím líp pro všechny.

"Za chvíli," sdělil náčelníkovi kontrolní věže, "si zajdu na plochu a sám se podívám, co se děje. Dám vám o situaci zprávu."

"Dobrá."

Mel obrátil list a zeptal se: "Má bratr dnes službu?"

"Ano. Keith je u radaru - přílety ze západu."

Mel věděl, že přílety ze západu jsou jedním z nejtvrdších oříšků tajné služby na věži. Znamenalo to kontrolovat všechny stroje, které přilétaly ze západního kvadrantu. Mel zaváhal, pak si připomenul, že už zná náčelníka věže dost dlouho. "Je Keith v pořádku? Není vyčerpán?"

Krátká odmlka před odpovědí. "Trošku ano. Řekl bych - víc než jindy."

Oba muži věděli, že jim v poslední době Melův mladší bratr dělá starostí.

"Upřímně řečeno," řekl náčelník věže, "s radostí bych mu přidělil lehčí práci. Ale nemohu. Máme málo lidí a každý musí makat jak pod bičem. Včetně mne," dodal.

"Já vím, já vím, a jsem vám za to vděčný, že se o Keithe tak

staráte."

"V téhle práci přepadne každého dříve nebo později únava z boje." Mel vycítil, že náčelník pečlivě vybírá slova. "Někdy se mu to vrazí do hlavy, někdy do žaludku. Ale ať je to, jak je to, vždycky se snažíme navzájem si pomáhat."

"Děkuju vám." Rozhovor nerozptýlil Melovy starosti. "Později se u vás možná stavím."

"Dobře, pane." Náčelník věže zavěsil.

Letiště, kterékoliv letiště, bylo zvláštním konglomerátem navzájem se překrývajících kompetencí. Žádný jednotlivec neměl svrchovanou pravomoc, přitom žádný úsek nebyl zcela nezávislý. Jako generální ředitel letiště stál Mel nejblíž absolutní moci, byla však oddělení, do jejichž činnosti se raději nemíchal. Jedním z takových nedotknutelných míst bylo letové dispečerské středisko, druhým vnitřní správa leteckých společností. Mohl zasahovat a také zasahoval do záležitostí, které se týkaly letiště jako celku a zájmů lidí, kteří je užívali. Mohl například bez pardonu rozkázat letecké společnosti, aby odstranila ze dveří nápis, který mátl lidi nebo byl v rozporu s provozními předpisy letiště. Ale co se dálo za dveřmi, bylo víceméně výlučnou věcí letecké společnosti.

Proto ředitel letiště musel být taktik i obratný administrátor v jedné osobě.

Mel zavěsil telefon. Na druhé lince se dohadoval Danny Farrow se správcem parkoviště aut. Správce byl celý zkormoucený, už několik hodin musel poslouchat vzteklé stížnosti majitelů zasy-

paných aut. Věčně se ho ptali na totéž: copak ti tam nahoře, co řídí letiště, nevědí, že padá sníh? A jestli vědí, proč nehejbou kostrou a neodstraní to svinstvo, aby si člověk mohl kdykoliv a kamkoliv zajet, jak je jeho svaté demokratické právo?

"Řekněte jim, že jsme vyhlásili tyranii." Danny trval na tom, že parkoviště přijde na řadu, až si poradí s důležitějšími problémy. Jak jen se to trochu uvolní, pošle tam muže i stroje. Přerušil ho telefonát od náčelníka kontrolní věže. Nová předpověď počasí hlásí změnu směru větru během jedné hodiny. Budou se muset prohodit startovací plochy. Nemohli by urychlit pluhování sněhu ze startovací dráhy jedna-sedm nalevo? Udělá, co se dá, odvětil Danny. Promluví s vedoucím protisněhové congové řady a hned zavolá kontrolní věž.

Takovýhle nátlak je sužoval bez chvilky oddychu už po tři dny a noci, od okamžiku, kdy se roztrhl pytel sněhu. A přece dokázali nátlaku odolávat. Tím víc pak člověka naštval vzkaz, napsaný na lístku, který Melovi odevzdal posel asi tak před čtvrt hodinou. Ve vzkazu se pravilo:

musím vás varovat výbor united airlines (poštval je vern demerest -proč vás švagr tak nesnáší?) smolí kritickou zprávu jelikož startovací rolovací dráhy a úklid sněhu (tvrdí v.d.) stojí za houby atd... zpráva svádí na letiště (to je na vás) zpoždění odletu... ta 707 by prý taky nezapadla kdyby se rolovací dráha dřív pluhovala a líp... a kde vězíte - taky v jedné? (myslím závěji)... vylezte a kupte mi brzy kafe -.

vaše

"t" znamenalo Táňa - Táňa Livingstonová z oddělení pro styky s cestujícími společnostmi Trans America, blízká přítelkyně Melova. Mel si přečetl lístek ještě jednou, se vzkazy od Táni to vždycky tak dělal, při druhém čtení byly srozumitelnější. Tánina práce spočívala v urovnávání malérů a ve stycích s veřejností vůbec; jinak měla zásadní námitky proti velkým písmenům. ("Mele, copak nemám pravdu? Kdybychom zrušili velká písmena, ubyla by nám spousta otravy. Stačí se podívat na noviny.") Dokonce přinutila mechanika z Trans America, aby opiloval všechna velká písmena z klávesnice jejího psacího stroje v kanceláři. Nějaký hlavoun kolem toho spustil poprask - jak se Mel doslechl - přičemž citoval přísné předpisy úmyslného poškození majetku. Táňa z toho přesto vyklouzla. Obvykle se jí to vždycky dařilo.

Zmíněný Vern Demerest ze vzkazu byl kapitán Vernon Demerest, též z Trans America. Demerest byl nejenom jedním ze služebně nejstarších kapitánů společnosti, byl také vášnivým bojovníkem spolku dopravních pilotů a v této sezóně navíc členem sněhového výboru leteckých společností na Lincolnově mezinárodním letišti. V sněhovém období kontroloval výbor startovací a rolovací dráhy a označoval je za způsobilé pro letecký provoz nebo je jinak klasifikoval. Ve výboru byl vždy zastoupen letec v aktivní službě.

Kromě toho byl Vernon Demerest i Melův švagr, oženil se s

Melovou starší sestrou Sárou. Klan Bakersfeldů zapustil svými předky i sňatky hluboké kořeny do letecké branže a zdárně se v ní rozvětvil, podobně jako starší rodiny byly dříve spjaty s námořní plavbou. O nějaké srdečnosti se však mezi Melem a jeho švagrem nedalo mluvit. Mel ho pokládal za nafoukaného náparu. I jiní lidé, jak Mel dobře věděl, sdíleli tento názor. Nedávno se Mel a kapitán Demerest do sebe zlostně pustili na schůzi správní rady letiště, kde Demerest vystupoval jménem spolku pilotů. Mel se nemohl zbavit podezření, že kritická zpráva o boji proti sněhové pohromě - zřejmě podnícená švagrem - byla Vernonovou pomstou.

Ze zprávy si Mel těžkou hlavu nedělal. Na letišti sice mohly být různé nedostatky, ale s vichřicí se náhodou vypořádávali tak dobře, že by jim žádná jiná organizace fleká nedala. Přesto však radost z té zprávy neměl. Pošlou kopie všem leteckým společnostem a zítra to začne: telefonické dotazy, písemná memoranda, bude se muset vysvětlovat...

Musí se připravit, všechno musí mít v malíčku, říkal si Mel. Až se půjde podívat na letiště, jak to vypadá s tou zablokovanou startovací dráhou a s tím zabořeným tryskáčem Aéreo-Mexican, udělá si zároveň přehled o celé situaci s odklízením sněhu.

U sněhového pultu opět mluvil Danny Farrow s protisněhovou údržbou. Když se nakrátko odmlčel, Mel prohodil: "Skočím si do hlavní budovy a potom budu na ploše."

Vzpomněl si, co Táňa napsala ve svém krátkém vzkazu o tom šálku kávy. Nejdřív se staví ve své kanceláři a pak na cestě do

hlavní budovy nakoukne do kanceláře Trans America a uvidí se s Táňou. To pomyšlení ho vzrušilo. -.-.-.

KAPITOLA DRUHÁ. -.-.

Soukromým výtahem, který se dal otevřít jen speciálním klíčem, sjel Mel z věže do meziposchodí, kdy byly kanceláře administrativy. Ačkoliv bylo v jeho kanceláři ticho, stoly stenotypistek byly uklizené a psací stroje přikryté, světlo tu svítilo. Vstoupil do své osobní kanceláře. Ze skříně u širokého mahagonového stolu, za nímž ve dne seděl, vytáhl těžký svrchník a boty s kožešinovou podšívkou.

Dnes večer neměl Mel na letišti žádné zvláštní úkoly. Tak by to mělo být vždycky. Po tři dny bouře zůstával v zaměstnání jen pro případ mimořádných okolností. Natahoval si boty, šněroval je a přitom ho napadlo, že by za normální situace byl teď doma u Cindy a dětí.

Ale nenamlouvá si to?

To se můžete snažit být objektivní, jak chcete, pokračoval Mel v úvahách, skutečných motivů vlastního jednání se dopátráte jen ztěžka. Nebýt té bouřky, naskytlo by se pravděpodobně něco jiného, co by mu zdůvodnilo, proč nemusí jít domů. Nechodit domů se v poslední době pro něho stalo pravidelným zvykem. Pravda, byla tu jeho práce. Poskytovala mu tisíc důvodů, proč musí trávit dlou-

hé přesčasové hodiny na letišti, kde se na něho hrnul jeden nesnadný problém za druhým - nezávisle na té dnešní šlamastyce. Ale když si položil ruku na srdce, musel si přiznat, že mu práce na letišti nabízela též příležitost k úniku před věčnými hádkami s Cindy, které teď propukaly, kdykoliv byli jen chvilku spolu.

"Ksakru!" Melův výkřik proťal ticho v kanceláři.

Doplahočil se v kožešinových botách k psacímu stolu. Pohled na vzkaz, který mu sekretářka napsala na stroji, mu potvrdil, na co si právě vzpomněl. Dnes večer pořádá žena zase jeden z těch svých nudných dobročinných večírků. Před týdnem Mel s odporem přislíbil, že se ho zúčastní. Bude to koktajl a večeře ve městě (pravilo se na lístku), v procovském Lake Michigan Inn. Psaný vzkaz však mlčel o tom, v čem ta dobročinnost vlastně spočívá. Asi by to Mel měl vědět, ale stejně na to už zapomněl. Šlechetná činnost, které se Cindy Bakersfeldová duší i tělem věnovala, byla nesnesitelně jednotvárná. V očích Cindy byla dostatečným důkazem její vznešenosti společenská smetánka, zastoupená v dobročinných výborech.

Válka s Cindy snad nevzplane; večírek naštěstí začíná pozdě, až za dvě hodiny, a vzhledem k dnešnímu počasí může propuknout i později. Takže může obejít letiště a ještě to stihnout. Vrátí se, oholí a převlékne se v kanceláři, a do města dorazí jen s malým zpožděním. Ale raději by měl Cindy upozornit. Mel sáhl po přímé lince a vytočil číslo domova.

Ozvala se jeho starší dcera Roberta.

"Ahoj," řekl Mel. "Hlásí se tvůj staroušek."

Robertin hlas zněl v telefonu chladně. "Ano, já vím."

"Co bylo ve škole?"

"Nemohl by ses vyjádřit jasněji, otče? Měli jsme několik hodin. O které z nich by ses chtěl něco dozvědět?"

Mel si povzdechl. Někdy měl dojem, že se mu rodinný život rozpadá přímo pod rukama. Roberta zřejmě byla v jedné ze svých usmrkaných-jak se Cindy vyjadřovala - nálad. Jestlipak všichni otcové, napadlo ho, si naráz přestanou rozumět se svými třináctiletými dcerami? Ještě sotva před rokem se zdálo, že žádný otec a dcera nemohou být většími kamarády. Mel své dcery vroucně miloval - Robertu i její mladší sestru Libby. Byly chvíle, kdy si uvědomoval, že dcery jsou jediný důvod, proč jeho manželství ještě trvá. Že bude mít Roberta, až doroste do dívčího věku, zájmy, které Mel nebude ani sdílet, ani jim nebude rozumět, mu bylo vždycky jasné. Byl na to připraven. Neočekával však, že bude úplně vyřazen nebo že s ním dcera bude jednat se směsí lhostejností a shovívavostí. Má-li být ovšem objektivní, musí připustit, že vroucí neshody mezi ním a Cindy blahodárný vliv na dcery rozhodně neměly. Děti jsou citlivé.

"To nic, já jen aby řeč nestála," řekl Mel. "Kde máš mámu?"

"Šla ven. Řekla mi, že kdybys telefonoval, mám ti vyřídit, že na ni máš ve městě počkat a že bys jednou nemusel pro změnu přijít pozdě."

Mel potlačil vztek. Roberta zcela určitě opakovala přesně

Cindina slova. Jako by svou ženu přímo slyšel.

"Jestli maminka zavolá, řekni jí, že se možná trochu zpozdím a že za to nemůžu." Nastalo ticho a Mel se otázal: "Slyšelas mě?"

"Ano" odpověděla Roberta. "Ještě si něco přeješ, otče? Musím dělat domácí úkoly."

Odsekl: "Ano, ještě si něco přeju. Laskavě změníš tón, vážená slečno, a budeš se chovat trochu uctivěji. A rozhovor skončíme, až to uznám za vhodné já."

"Jak si přeješ, otče."

"A přestaň mi říkat otče!"

"Dobře, otče."

Melovi se chtělo smát, potom ale usoudil, že by radši neměl.

Zeptal se: "Doma je všechno v pořádku?"

"Ano. Ale Libby chce s tebou mluvit."

"Vteřinku. Jen jsem ti chtěl ještě říct, že se kvůli té bouři nedostanu možná dnes v noci domů. Na letišti se dějou hrozné věci. Pravděpodobně se sem vrátím a přespím tu."

Opět pauza, jako by Roberta uvažovala, zda jí projde či nikoliv poněkud drzá odpověď: A ještě něco nového? Zřejmě si to rozmyslela. "Promluvíš si teď s Libby?"

"Ano. Dobrou noc, Robbie."

"Dobrou noc."

Bylo slyšet netrpělivý šramot, jak šel telefon z ruky do ruky, a pak se ozval Libbin tenounký udýchaný hlas.

"Tati, tatí, hádej co se stalo!"

Libby byla vždycky udýchaná, jako by pro sedmiletou holčičku byl život vzrušující běh a ona jej musela věčně dohánět, jinak by jí utekl.

"Počkej," řekl Mel, "musím chvilku přemýšlet. Už to mám! Užila sis dnes legraci se sněhem?"

"Ano, to taky, ale to není ono."

"Tak se poddám. Musíš mi to prozradit."

"No, ve škole nám slečna Gurzonová uložila domácí úkol, musí-mé napsat všecko dobré, co se příští měsíc stane."

Jak dokonale chápe Libbino nadšení! - pomyslel si láskyplně. Pro ni bylo skoro všecko vzrušující a dobré, a to málo, co nebylo, pustila z hlavy a rychle zapomněla. Byl by rád věděl, jak dlouho jí ta šťastná nevinnost vydrží.

"To je prima," řekl Mel. "To se mi líbí."

"Tati, tatí, pomůžeš mi?"

"Jestli na to stačím..."

"Potřebuju mapu února."

Mel se usmál. Libby si vypracovala svůj vlastní slovní těsnopis, který se často zdál výraznější než konvenční slova. Napadlo ho, že by i jemu přišla mapa února vhod.

"V pokoji mám kalendář. V psacím stole." Vysvětlil jí, kde má kalendář hledat, a hned nato slyšel, jak její malé nožičky capkají z místnosti. Na telefon zapomněla. Někdo tiše zavěsil. Zřejmě Roberta, usoudil Mel. -.-.

Z kanceláří generálního ředitele přešel Mel do meziposchodí,

kde sídlila exekutiva. Táhla se po celé délce hlavní budovy letiště. Těžký svrchník nesl přes ruku.

Zastavil se a chvíli pozoroval přecpanou hlavní halu. Jako by se to tam dole v poslední půlhodině ještě víc hemžilo. V čekárnách byla všechna místa obsazena. Novinové stánky a informace byly obklíčeny davem, všiml si i mnoha vojenských uniforem. Před okénky všech leteckých společností se táhly fronty čekajících pasažérů, některé se zatáčely až za roh, z dohledu. Pracovníci, kteří měli na starosti letenky nebo všeobecný dohled, byli posíleni o řadu kolegů z předcházejících směn, jež tu zadrželi přes čas. Rozprostřeli si za okénky letové plány a letenky jako orchestrální partitury.

Bouře si vynutila nejenom zpoždění, ale i přeřazování cestujících na jiné letecké trasy. Odbavování pasažérů i trpělivost lidí procházely těžkou zkouškou. U okénka společnosti Braniff přímo pod Melem nějaký mladý muž s dlouhými světlými vlasy hlasitě prohlašoval: "Vy máte drzost, že mě nutíte letět do Kansas City, když chci do New Orleansu! To asi chcete předělat celý zeměpis, co? Úplně jste se z té vaší moci zbláznili!"

Dívka za okénkem, přitažlivá dvacetiletá brunetka, která měla na starosti letenky, si z únavy přejela rukou oči a pak odpověděla s profesionální trpělivostí: "Mohli bychom vás, pane, poslat přímou linkou, ovšem nevíme kdy. Vzhledem k počasí se tou delší trasou dostanete na místo určení rychleji a přitom je cena letenky stejná."

Za mužem se žlutou šálou se netrpělivě tlačili další cestující s dalšími problémy.

U okénka United Airlines se odehrála malá pantomima. Uchazeč o místo v letadle, pečlivě oblečený obchodník, se nakláněl dopředu a tiše mluvil. Podle výrazu mužovy tváře a jeho pohybů se mohl Mel Bakersfeld vsadit, že ví, co se tam povídá. "Nutně musím letět nejbližším letadlem."

"Lituji pane, ale máme plně obsazeno. A k tomu je mnoho lidí na čekací listině..." Úředník ani nedokončil větu a vzhlédl. Pasažér položil do okénka svou aktovku. Jemně, ale důrazně poklepával na přívěsek z umělé hmoty v rohu tašky. Znak Klubu stotisíce mil! Tím se mohli pochlubit jen nejlepší zákazníci United Airlines, jakási domácí elita, kterou si letecká společnost vytvořila.

Úředník se okamžitě zatvářil laskavě. I on snížil hlas. "Nějak to zařídíme, pane." Úředníkovo pero na chvilku znehybnělo ve vzduchu a potom vyškrtlo jméno jiného cestujícího, přestože přišel dřív a byl už zařazen do seznamu pasažérů. Místo něho se objevilo v seznamu jméno nového kandidáta. Lidé ve frontě za ním nic nezpozorovali.

Mel věděl, že totéž se odehrává u všech okének. Jen naivní nebo neinformovaní pasažéři věřili, že se čekací listiny a bukování míst vypracovává s neochvějnou spravedlností.

Mel si všiml, že do haly vstupuje skupina nově příchozích, zřejmě z města. Oklepávali si sníh z kabátů, a soudě podle jejich vzhledu, počasí venku se stále zhoršovalo. Dav čekajících nově

příchozí pohltil.

Jen málokteří z těch přibližně osmdesáti tisíc leteckých cestujících, kteří denně procházeli v zástupech hlavní budovou, pozvedli zraky k meziposchodí, kde sídlila administrativa, a ještě méně jich dnes večer zabloudilo pohledem k Melovi, který stál vysoko nad nimi a všechny je obhlížel. A kdoví jestli se jich našlo mnoho, kteří měli vůbec nějaké ponětí o existenci exekutivy a kanceláří a celé té administrativní sítě - neviditelné, složité, se stovkami zaměstnanců - jež ve dne v noci pracuje, aby se letiště udrželo v chodu.

Asi je to dobře, pomyslel si Mel, když znovu sjížděl výtahem. Kdyby toho lidi věděli víc, zanedlouho by poznali i slabosti a nebezpečí letiště, a pak by se jim neodlétalo a nepřilétalo s tak lehkým srdcem.

V hlavní hale si namířil ke křídlu, kde vládla Trans America. U okének pro kontrolu záznamů k němu vykročil uniformovaný zaměstnanec. "Dobrý večer, pane Bakersfelde. Hledáte paní Livingstonovou?"

I kdyby se měli na letišti prací strhat, napadlo Mela, na drby budou mít vždycky čas. Jestlipak už všichni dávají Táňu a jeho dohromady jako hotovou věc?

"Ano," řekl, "hledám."

Zaměstnanec kývl hlavou ke dveřím s nápisem: JEN PRO PERSONÁL SPOLEČNOSTI.

"Tam už ji najdete, pane Bakersfelde. Měli jsme tu menší

malér. Paní Livingstonová to tam zrovna dává do pořádku." -.-.-.

KAPITOLA TŘETÍ. -.-.

V malém soukromém salónku, který byl občas k dispozici pro zvlášť významné osobnosti, hystericky vzlykala mladá dívka v uniformě kontrolorky letenek Trans America.

Táňa Livingstonová ji dovlekla k židli. "Udělej si pohodlí," řekla věcně Táňa, "žádný spěch. Odpočineš si, uleví se ti a pak si mužem popovídat."

I Táňa si sedla a uhladila si slušivou, těsně přiléhající sukni uniformy. Nikdo jiný v místnosti nebyl a jediný zvuk, který bylo slyšet - kromě pláče - bylo tlumené šumění klimatizátoru.

Mezi oběma ženami byl rozdíl tak patnácti let. Děvčeti nebylo moc přes dvacet a Táňa se blížila k čtyřicítce. Když se tak na tu dívku dívala, cítila se vůči ní ještě starší než ve skutečnosti. Snad je to tím, že už si odbyla manželství, i když trvalo jen krátce a je to tak dávno - anebo se to alespoň tak zdá.

Napadlo ji: už podruhé si dnes uvědomuji svůj věk. Poprvé - když se ráno česala a objevila mezi krátce přistřiženými, ohnivě rusými vlasy proužky zrádné šedi. A těch šedivých vlasů bylo víc než naposledy, tak před měsícem, kdy se na svůj účes pozorněji zahleděla; čtyřicítka na krku, ať se to člověku líbí nebo ne, a to už

by žena měla vědět, kam se chce vrtnout a proč. A pak ji napadla ještě jiná myšlenka: ode dneška za patnáct let bude její dceři přesně tolik let, co téhle plačící dívce.

Jmenovala se Patsy Smithová. Osušila si zarudlé oči velkým plátěným kapesníkem, který jí Táňa půjčila. Jen stěží ze sebe vypravila slova, jak polykala moldánky. "Takhle by nemluvili... Tak sprostě, hrubě... doma... se svými ženami."

"Myslíš ty cestující?"

Dívka přikývla.

"Jen si nemysli, někteří tak mluví i doma," řekla Táňa. "Až se provdáš, Patsy, možná že na to přijdeš. I když bych ti to nepřála. Ale jestli chceš říct, že se chlapi chovají jako výrostci a hulváti, když jim s jejich cestou něco neklape, tak s tebou úplně souhlasím."

"Vždyť jsem se tolik snažila... My všichni... Dneska celý den. A včera... a předevčírem... Ale ti lidé s vámi mluví tak..."

"Chceš říct, že se chovají, jako bys tu bouřku sama způsobila. Naschvál. Aby ses jim pomstila."

"Ano... A pak ten poslední chlap... Než přišel, byla jsem pořád ve formě..."

"Co se vlastně stalo? Zavolali mě, až když bylo po všem."

Děvče se už začínalo ovládat.

"No... Měl letenku na let 72 a ten zrušili kvůli počasí. Zařadila jsem ho na stočtrnáctku a on ten let zmeškal. Prý byl v jídelně a neslyšel výzvu k nástupu."

"V jídelně není rozhlas," řekla Táňa. "Mají tam velký nápis a každý si to může přečíst na jídelním lístku."

"Já jsem mu to, paní Livingstonová, vysvětlila, když se vrátil z odletové haly. Jenže on byl pořád sprostý. Vedl si svou, jako by to byla moje chyba, že to letadlo zmeškal, a ne jeho. Prý jsme všechny neschopné a při práci spíme."

"Zavolala jsi vedoucího?"

"Chtěla jsem, ale měl spoustu práce. Všichni jsme měli spoustu práce."

"Tak co jsi udělala?"

"Sehnala jsem mu místo ve zvláštním letadle - 2122."

"Noa?"

"Chtěl zas vědět, jaký film se bude promítat. Vyhledala jsem mu to a on nato, že už ten film viděl. A znovu byl sprostý. Chtěl vidět film, který měli promítat v tom prvním letu, který byl zrušen. Jestli bych mu prý mohla sehnat místo v letadle, kde budou promítat stejný film jako v tom prvním letu. Celou tu dobu tam stáli další pasažéři a tlačili se k okénku. Někteří dělali hlasité poznámky, že jsem pomalá. No a když mi řekl o tom filmu, tak jsem..." Dívka zaváhala. "Tak ve mně asi něco prasklo."

"A hodila jsi mu na hlavu ten letový řád?" napovídala jí Táňa.

Patsy Smithová nešťastně přikývla. Jako by opět nabírala moldánky. "Ano. Nevím, co to do mě vjelo, paní Livingstonová... Prostě jsem ten řád popadla a hodila jsem ho po něm okénkem. Řekla jsem mu, ať si najde nějaký lepší let sám."

"Doufám, že jsi ho trefila," řekla Táňa.

Dívka vzhlédla. Místo slz se jí na obličeji objevil úsměv. "Jejej. To víte, že ano." Chvilku přemýšlela a pak se zachichotala. "Měla jste vidět ten jeho obličej. Byl překvapením bez sebe." Znovu zvážněla. "No, a pak..."

"Co se stalo potom, už vím. Zhroutila ses, což bylo zcela přirozené. Poslali tě sem, aby ses vyplakala, což se taky už odbylo, takže teď zbývá jen taxík a hajdy domů."

Děvče se na ni ohromeně podívalo. "To je... To je všecko?"

"To se ví. Nebo sis snad myslela, že tě vyhodíme?"

"Já... Nebyla jsem si jistá."

"Patsy," řekla Táňa, "kdybys to udělala podruhé, museli bychom tě propustit, i když by nás to hrozně mrzelo. Ale ty to už neuděláš, viď? Nikdy."

Dívka rozhodně zavrtěla hlavou. "Ne, neudělám. Nedokážu to vysvětlit, ale když to člověk jednou provede, má dost na celý život."

"Tak, a tím to pro nás končí. Jestli ovšem nechceš slyšet, co se sběhlo po tvém odchodu."

"Ano, prosím."

"Přihlásil se jeden pán, stál předtím ve frontě a všechno viděl a slyšel. Řekl, že má dceru stejně starou, jako jsi ty, a že by prvnímu chlapovi, který by s ní mluvil takovým způsobem, osobně jednu ubalil. A potom ten pán - ten z té fronty, víš? - nám nechal své jméno a adresu a řekl, že kdyby ten chlap, co jsi s ním mluvila, si

na tebe stěžoval, máme mu to oznámit a on nám napíše zprávu, jak se to všechno vlastně přihodilo." Táňa se usmála. "Takže, jak vidíš, jsou na světě i hodní lidé."

"Já vím," řekla dívka. "Není jich moc, ale když člověk narazí na někoho, kdo je milý a veselý, dal by mu nejradši pusu."

"Bohužel, tohle ovšem nesmíme dělat a taky nesmíme házet po lidech letovými řády. Je naší povinností chovat se ke každému stejně a být zdvořilý, i když jsou třeba cestující nezdvořáci."

"Ano, paní Livingstonová."

Patsy Smithová bude prima, usoudila Táňa. Zřejmě ji ani ve snu nenapadlo dávat výpověď, jak mívají ve zvyku některá děvčata, která zažila podobný otřes. Naopak, Patsy si teď odbyla první šok a zdálo se, že si vytvořila právě onu schopnost vydržet, která jí v budoucnu přijde mnohokrát vhod.

Přisámbůh, pomyslela si Táňa, člověk musí hodně vydržet - a navíc být k sobě tvrdý - když má jednat s takzvanou cestující veřejností, a vůbec na tom nesejde, v jaké funkci.

Třebas rezervování letenek. -.-.

Společnost měla kanceláře ve městě a tam byl nátlak na pracovníky ještě větší než tady na letišti. Od počátku bouře museli úředníci tisíckrát telefonovat, tisíckrát oznamovat cestujícím, že se let zpozdil nebo že budou muset letět jinou trasou. Tuhle práci všichni zaměstnanci nenáviděli, protože lidé na druhém konci drátu se zákonitě naštvali a často nadávali. Stačilo sdělení, že se let odkládá, a v postižených jako by se probudil skrytý běs. Muži

uráželi telefonistky a dokonce i lidé, kteří byli jindy zdvořilí a mírní, se naráz proměnili v nevrle a nepříjemné patrony. Nejhorší to bylo s lety do New Yorku. Nebylo tajemstvím, že někteří úředníci odmítali splnit povinnost a za nic na světě by nezdvihli telefon a neoznámili pasažérům, že se let do New Yorku odkládá nebo ruší. Radši ať ztratí zaměstnání než poslouchat ten příval urážek, který je jistojistě čeká. Táňa si často kladla otázku, jaké kouzlo nebo prokletí z toho New Yorku vyzařuje, že každý, kdo si tam namíří, jako by se svíjel v křečích chorobné touhy, už jen aby tam byl.

Ale ať to bude, jak to bude, Táňa bezpečně věděla, že sotva skončí tenhle blázinec, celá řada zaměstnanců společnosti dá výpověď - z rezervace letenek i z jiných oddělení.

Tak to bylo vždycky. Kromě toho se dá počítat s několikerým nervovým zhroucením, především mezi mladšími dívkami, které jsou citlivější na hrubost a nevrlost cestujících. I když je člověk trénován k trvalé zdvořilosti, vyžaduje si to takového nervového vypětí, že se za to platí zdravím.

Ale že nebudou muset odepsat Patsy Smithovou, Táňu upřímně těšilo.

Kdosi zaklepal na dveře. Otevřely se a dovnitř nakoukl Mel Bakersfeld. Měl na sobě válenky a přes ruku těžký svrchník. "Šel jsem kolem," řekl Táně. "Mohu sem skočit později, jestli se vám to líp hodí."

"Ne, zůstaňte prosím." Usmála se na uvítanou. "Už jsme stejně

skončili."

Pozorovala ho, jak jde k židli. Vypadá unaveně, napadlo Táňu.

Znovu se soustředila, vyplnila poukázku a podala ji dívce.

"Patsy, dej tohle dopravnímu dispečerovi a on tě pošle taxíkem domů. Hezky se vyspi dorůžova a zítra ať jsi tu, žádné slzičky a samý úsměv."

Když dívka odešla, Táňa se pootočila na židli k Melovi. "Ahoj," řekla vesele.

Odložil noviny, do kterých nahlížel, a usmál se. "Nazdar!"

"Dostal jste můj vzkaz?"

"Přišel jsem vám za něj poděkovat. Ale stejně bych se tu byl zastavil." Ukázal na dveře, kterými před chvílí dívka odešla, a zeptal se: "O co šlo? Doválčila s nervy?"

"Ano." Vyprávěla mu, co se přihodilo.

Mel se rozesmál. "Já jsem taky unavený. Co takhle poslat domů taxíkem mne?"

Táňa na něho zkoumavě pohlédla. Její jasné, světle modré oči se na něho přímo upřely. Měla trošku nakloněnou hlavu a proužky rusých vlasů jí zářily ve světle lampy. Štíhlou a přitom plnou postavu zdůrazňovala dobře střižená uniforma. Mel si znovu uvědomil, jak je přitažlivá, jak po ní touží.

"To není špatný nápad," řekla. "Kdyby ovšem jel taxík ke mně domů a kdybyste mi dovolil, abych vám uvařila večeři. Dejme tomu jehněčí."

Zaváhal, měl sto chutí, naproti tomu povinnosti... Chtě nechtě

musel zavrtět hlavou. "Hrozně rád bych s vámi jel. Ale máme tady potíže a potom stejně musím do města." Vstal. "Můžeme si však dát kávu."

"Dobrá."

Mel otevřel dveře a vyšli do rušné, hlučivé haly.

Kolem okénka Trans America byla ještě větší tlačenice, než když sem Mel přišel. "Moc času zrovna nemám," řekla Táňa. "Čekají mě ještě dvě hodiny služby."

Když se prodírali davy a vzrůstajícími hromadami zavazadel, Táňa přizpůsobila svůj obvyklý rázný krok Melově pomalejší chůzi. Všimla si, že kulhá víc než obvykle. Chtěla se do něho zavěsit, aby ho podepřela, ale pak si to radši rozmyslela. Má přece na sobě uniformu společnosti Trans America. A klepům netřeba pomáhat, šíří se samy beztak dost rychle. V poslední době je viděli často spolu a Táňa vůbec nepochybovala o tom, že propracovaný systém drbů, který na letišti fungoval jako tamtam v džungli s rychlostí počítače IBM, je už zařadil do svého soukolí. Pravděpodobně se předpokládalo, že Mel s ní spí, ačkoliv to náhodou takhle daleko nedošlo.

Vydali se ke kavárně U kapitána oblaků v ústřední hale.

"Abych nezapomněl," řekl Mel, "nemohli bychom to jehněčí odložit na jiný večer? Třebas na pozítří?"

Neočekávané pozvání od Táni ho překvapilo. Třebaže se už několikrát sešli na schůzkách - na skleničku nebo na večeři - do svého bytu ho dosud nepozvala. Jistě, jistě, možná že jí jde jen

o večeři. Ovšem... třeba taky ne.

V poslední době měl Mel pocit, že kdyby jejich schůzky mimo letiště pokračovaly, mohlo by se to vyvíjet způsobem dosti přirozeným a zcela jasným. Postupoval však opatrně, instinkt ho varoval, že milostná historka s Táňou by nebyla jen romantickou příhodou, nýbrž hluboce citovou záležitostí, která by je oba poznamenala. A kromě toho jsou tu jeho vlastní problémy s Cindy. Nějak je vyřešit - jestli se vůbec dají vyřešit - mu dá co proto a koneckonců existují jisté meze komplikací, s nimiž je člověk schopen se v jedné době vypořádat. Je to zvláštní - napadlo ho - když je manželství spořádané, dokáže člověk zvládnout milostné dobrodružství snadněji, než když se manželství rozpadá. Tánino pozvání mu nicméně připadalo příliš lákavé, než aby je jen tak lehce pustil z hlavy.

"Pozítří je neděle," upozornila. "Ale budu mít volno, takže jestli si to dokážete zařídit, budu mít víc času."

Mel se zasmál. "Svíčky a víno?"

Úplně zapomněl, že bude neděle. Na letiště však bude muset přijít tak jako tak, protože i kdyby se bouře odklidila o kus dál, budou se muset odstraňovat následky. A Cindy také strávila několik nedělí mimo domov, aniž ohlásila, kam jde nebo proč.

Na okamžik se Mel a Táňa museli rozdělit, když se Táňa vyhýbala pánovi s ruměným obličejem, který měl strašně naspěch, a v patách za ním se hnal nosič s přecpaným vozíkem na zavazadla, na jehož vrcholku ležely golfové hole a tenisové rakety. Bůhví kam se

s tím nákladem chtějí dostat, pomyslela si závistivě Táňa, ale rozhodně to bude hodně na jih.

"Prima," řekla, když se znovu sešli. "Svíčky a víno."

Když vstoupili do kavárny, čilá servírka okamžitě poznala Mela, hned mu dala přednost před ostatními a zavedla ho k malému stolku na konci místnosti s nápisem ZADÁNO, kde často sedávali letištní úředníci. Chystal se usednout, lehce se zapotácel a chytil se za Táninu paži. Pozorná servírka po nich mrskla pohledem a doprovodila ho potlačovaným úsměvem. Aha, mašina na klepy získává informace, pomyslela si Táňa.

Nahlas však řekla: "Viděl jste v životě takových lidí? Tohle jsou nejdivočejší tři dny, na jaké se vůbec pamatuju."

Mel se rozhlédl po nacpané kavárně, kde bláznivý zmatek hlasů ještě zdůrazňovalo řinčení nádobí. Kývl hlavou ke vstupním dveřím, jimiž bylo vidět pohyb hemžících se lidí. "Jestli si myslíte, že dnes vidíte největší hordu lidí na světě, jste na omylu. Schválně, co budete říkat, až dají do provozu civilní provedení letadla CS A."

"Já vím - už teď máme co dělat se sedmsetčtyřicetsedmičkami. Ale až se najednou přivalí k příjmu tisíc cestujících... Pánbu s námi a zlý pryč!" Táňa se zachvěla. "Dovedete si představit, jak to bude vypadat, až si všichni půjdou pro zavazadla? Radši na to ani nemyslet."

"Nemyslí na to ani spousta jiných lidí, kteří by ale na to myslet měli, a to už teď." Pobavilo ho, když si uvědomil, že se jejich

rozhovor zase už točí kolem letectví. Letadla a letecké společnosti měly pro Táňu ohromné kouzlo a ráda o nich mluvila. Mel taky. Další důvod, proč ho těšilo být v její přítomnosti.

"Kteří lidé na to nemyslí?"

"Ti, kteří rozhodují o vybavení letišť a letecké dopravě. Jednají, jako by dnešní proudová letadla měla létat navěky. Jako by věřili, že když bude každý hezky zticha jako myšička, obří letadla zmizí a nebudou nás otravovat. Nu, a pak tedy nemusíme zlepšovat pozemní vybavení, a je to."

Táňa zamyšleně prohodila: "Ale vždyť se na letišti všude staví. Kam se člověk pohne, všude vidí staveniště."

Mel jí nabídl cigaretu a Táňa odmítavě zavrtěla hlavou. Dříve než odpověděl, zapálil si sám.

"Většina staveb je jen záplatování. Úpravy a dodatečné stavby na letištích vybudovaných v padesátých letech nebo na začátku šedesátých. Jen málokde se dívají dopředu. Jsou výjimky, jistě. Třebas Los Angeles nebo Tampa, Florida, Dallas-Fort Worth. To bude těch prvních pár letišť na světě, která budou připravena na mamutí proudová a nadzvuková letadla. I Kansas City, Toronto, Houston vypadají dobře. V San Francisku mají plán, jenže ten jim může potopit politika. Jinak toho není v Severní Americe mnoho, co by vzbuzovalo úctu."

"A co v Evropě?"

"V Evropě jedou postaru," řekl Mel, "kromě Paříže - tam bude nové Severní letiště, které nahradí Le Bourget, jedním z

nejlepších. Londýn, to je typický zmatek, který dovedou způsobit jen Angličani." Odmlčel se, přemýšlel. "Ale jinak se vůbec nemusíme vytahovat nad jiné země, u nás je to stejně dost špatné. New York je hrozný, i přes ty změny, které provedli na Kennedyho letišti. Nad New Yorkem není prostě dost místa ve vzduchu. Až tam jednou budu cestovat, pojedu radši vlakem. Washington D. C. se zmítá v křečích, washingtonské Národní letiště je jak vězeňská basa v Kalkatě. Dulles, to byl obrovský omyl od samého začátku. A Chicago se jednoho dne probudí a zjistí, že zůstalo dvacet let pozadu." Zarazil se a chvilku uvažoval. "Vzpomeňte si, jak to vypadalo před několika roky, když začala létat proudová letadla, jaké byly podmínky na letištích, která byla plánována pro DC-čtyřky a Constellationy."

"Dobře se na to pamatuju," řekla Táňa. "Na jednom takovém letišti jsem pracovala. V normálních dnech se člověk kvůli davu nemohl ani pohnout, a když začala špička, nedalo se ani dýchat. Říkali jsme si, že je to jakoby se hrálo baseballové finále na pískovém hřišti."

"A to, co nás čeká v sedmdesátých letech," předpovídal Mel, "bude ještě horší, mnohem horší. A nejenom kvůli návalu lidí. Budeme se dusit i z jiných věcí."

Jako například?"

"Třebas ze stavu startovacích drah a z dispečerských služeb - ale to je jen jedna kapitola. Většina plánovačů dosud nevzala ani v úvahu, že vybuchne pořádně velká bomba - a k tomu dni se

rychle blížíme - až nákladní doprava bude větší než transport cestujících. Tím vývojem prošly všechny dopravní prostředky, i ta kánoe z březové kůry. Nejdřív se dopravují lidi a s nimi trochu nákladu. Ale zanedlouho už je víc nákladu než lidí. V letectví jsme tomu blíž, než se všeobecně tuší. A až náklad získá převahu nad lidmi - a to se stane v takových příštích deseti letech - spousta našich dnešních představ o letišti bude úplně zastaralá. Stačí pozorovat některé z těch mladíků, kteří teď pronikají do vedení leteckých společností, a hned uvidíte, kolik udeřilo. Ještě nedávno jste sotva někoho získala do oddělení nákladní přepravy. Bylo to cosi pod důstojnost. Všechen lesk si zachovávala doprava cestujících. Ale kdepak teď! Teď se chytří hoši tlačí do nákladní přepravy. Vědí, co má budoucnost, kde se dá udělat velká kariéra."

Táňa se zasmála. "Já zůstanu staromódní a budu se držet lidí. Ten náklad přeci jen..."

Ke stolu přistoupila servírka. "Mimořádné zásoby jsou pryč, a jestli se sem dnes v noci nahrne ještě víc lidí, moc jim toho už nenabídnem."

Objednali si kávu, Táňa k tomu skořicový koláč a Mel obložený chlebíček s volským okem.

Když servírka odešla, Mel se zasmál. "Tak jsem vás oblažil přednáškou. Omlouvám se."

"Trochu cviku vám neuškodí." Zvědavě se na něho podívala. "Poslední dobou jste toho mnoho nenapřednášel."

"Už nejsem předsedou letištní rady. Do Washingtonu nebo do

jiných měst se teď často nedostanu." Tohle ovšem nebyla celá pravda, proč Mel už nepronáší projevy a méně se ukazuje na veřejnosti. Tušil, že to Táňa ví.

Mimochodem - na počátku je sblížila právě jedna Melova řeč. Bylo to při oné řídké a vzácné příležitosti, kdy se na společné schůzce setkali zástupci všech leteckých společností. Mel mluvil o budoucím rozvoji v letectví a o tom, jak se organizace pozemních letištních zařízení opožďuje za pokrokem ve vzduchu. Mel si při této schůzce ověřil takříkajíc nanečisto řeč, kterou měl asi tak za týden pronést na celostátním fóru. Táňa tam seděla mezi zástupci Trans America a nazítří mu poslala jeden ze svých osobitých lístků:

pane b.

jedinečná řeč, pozemští červi vám provolávají Skrát slávu že jste napálil vůdce politiky na letištích, spí u rýsovacích prken, už to bylo třeba říct. poznámka: míň faktu, víc o lidech a bylo by v tom víc života... když je cestující v břiše (letadla nebo velryby, pamatujete se na Jonáše?) myslí jen na sebe, na systém moc ne.

Lístkem se nejenom pobavil, ale také se nad ním zamyslil. Skutečně - uvědomil si - opravdu se soustředil na fakta a systémy. A vyloučil z nich přitom lidi jako jednotlivce. Znovu si přečetl poznámky ke své řeči a přenesl důraz směrem, jaký Táňa naznačila. Výsledkem pak bylo jeho nejúspěšnější vystoupení v životě. Dostalo se mu ovací a široké mezinárodní reputace. Později zatelefonoval Táně a poděkoval jí. Od té doby se začali vídat.

Myšlenka na Tánin první vzkaz mu připomněla lístek, který mu dnes večer poslala. "Velice mi pomohlo, že jste mě upozornila na tu zprávu sněhového výboru. Ale prosím vás - jak je možné, že jste se k té zprávě dostala dřív než já?"

"V tom není žádné tajemství. Přepisovali ji na stroji v kanceláři Trans America. Viděla jsem našeho drahého kapitána Demeresta, jak ji opravuje a jak se vítězně tváří."

"Vernon vám ji ukázal?"

"Kdepak, ale rozložil ji na stole a já jsem zvyklá číst texty hlavou dolů. Což mi připomíná, že jste mi neodpověděl na otázku, proč vás nemá váš švagr rád?"

Mel se ušklíbl. "Asi ví, že ani já ho zrovna nezbožňuji."

"Jestli mu to chcete říct, máte k tomu příležitost," řekla Táňa. "Tamhle je náš velký muž v celé své slávě." Ukázala hlavou k pokladně a Mel se obrátil.

Kapitán Vernon Demerest z Trans America platil účet a právě si přepočítával drobné, které dostal nazpátek. Byl vysoký, ramena široká, nápadná postava, tyčil se jako věž nade všemi kolem sebe. Byl oblečen zcela neoficiálně do tvídového saka a dokonale vyžehlených kalhot. Přitom z něho vyzařovala jakási autorita. Jako generál pravidelné armády - napadlo Mela, který se přechodně ukazuje v civilním obleku. Demerestův obličej s ostrými aristokratickými rysy měl smrtelně vážný výraz. Demerest právě promlouval ke kapitánu společnosti Trans America se čtyřmi proužky na náramenících uniformy. Zřejmě mu dával instrukce, kapitán

přikyvoval. Demerest se krátce porozhlédl po kavárně, a když spatřil Mela s Táňou, odměřeně, chladně se jim uklonil. Potom se podíval na hodinky, prohodil ke kapitánovi několik závěrečných slov a odporoučel se.

"Jakoby měl naspěch," řekla Táňa. "Ale ať si jde, kam chce, moc už toho nestihne. Kapitán D. si vezme dnes v noci na povel let 2 do Říma."

Mel se usmál. "Zlatý koráb?"

"Zajisté, on sám. Vidím, pane, že čtete naše inzeráty."

"Těžko jim uniknout, madame." Mel věděl stejně jako milióny čtenářů, kteří se obdivovali dvoustránkovým čtyřbarevným reklamám v Lifu, Looku, Postu a v jiných celoamerických časopisech, že let číslo dvě společnosti Trans America - Zlatý koráb - je trumfem, prestižním letem společnosti. A také věděl, že jim velí jen nejzkušenější kapitáni společnosti.

"Všichni se zřejmě shodují," řekl Mel, "že Vernon je jeden z nejskvělejších žijících pilotů."

"Jistě, jak by ne. Žijících a arogantních." Táňa zaváhala a pak se mu důvěrně svěřila. "Jestli vám nevadí trochu klepů, pak vám mohu prozradit, že nejste sám, komu jde váš švagr na nervy. Nedávno jsem slyšela našeho mechanika, jak lituje, že už nejsou na letadlech vrtule. Vždycky prý doufal, že kapitán Demerest se jednou pod ní připlete."

"To už je opravdu trochu silné," řekl ostře Mel.

"Souhlasím. Osobně bych se přiklonila k tomu, co prý prohlásil

náš president pan Youngquist. Pokud jde o kapitána Demeresta, jsou jeho instrukce zcela jasné: ‚Nevoďte mi toho nafoukaného spratka na oči, ale bukujte mě na letadla, která řídí.'"

Mel vyprskl. Znal oba muže a byl si jist, že ta peprná poznámka je pravdivá. Neměl se dát zatáhnout do rozhovoru o Vernonu Demerestovi, ale zpráva o nepříznivém hodnocení sněhové situace na letišti a nepříjemnosti, které mu z toho ještě vzejdou, ho stále jitřily. Jen tak mimochodem ho napadlo, kampak si to jeho švagr zrovna namířil a jestlipak jde zas o nějaké milostné dobrodružství, kterým prý švagr, soudě podle řečí, bohatě holdoval. Mel se podíval do ústřední haly a zjistil, že kapitán Demerest se už ztratil v davech.

Naproti němu si Táňa za stolem uhladila sukni hbitým pohybem, jehož si Mel už předtím všiml a který se mu líbil. Bylo v něm cosi velmi ženského, vědomí, že jen málokterým ženám uniforma sluší a že je to připravuje o sexuální přitažlivost. Ale na Táně měla uniforma účinek právě opačný.

Mel věděl, že některé společnosti dovolují starším zaměstnankyním, které jsou ve styku s cestujícími, chodit v civilu, ale Trans America našla zalíbení v autoritě, která vyzařovala z její okázalé modrozlaté uniformy. Dva zlaté, bíle lemované pruhy na Táninych manžetách označovaly její hodnost a služební věk.

Jakoby mu četla myšlenky, Táňa prohodila: "Možná, že brzy sundám uniformu."

"Proč?"

"Okrskového náčelníka dopravy přeložili do New Yorku. Jeho zástupce postoupí na jeho místo, no, a já jsem si zažádala o místo zástupce."

Podíval se na ni obdivně i zvědavě. "Určitě to místo dostanete. A tím to ještě neskončí."

Zvedla obočí. "Myslíte si, že bych to mohla dotáhnout na vicepresidenta?"

"Proč by ne? Jestli vám ovšem na tom tolik záleží. Abyste byla první dámou. Se vším tím..."

Táňa tichounce řekla: "Nejsem si jista, jestli mi na tom opravdu záleží, nebo ne."

Servírka jim přinesla jídlo. Když opět osaměli, Táňa pravila: "My, pracující děvčata, nemáme příliš na vybranou. Když nechceme dělat stejnou práci až do penze - a to většina nechce - jediné řešení je služební postup."

"S manželstvím nepočítáte?"

Sáhla po skořicovém koláči. "Neříkám ani ano, ani ne. Ale už jednou jsem si spálila prsty a podruhé se to může opakovat. A pak, není zrovna moc zájemců - myslím takové, kteří by vůbec přicházeli v úvahu - o opotřebovanou nevěstu s dítětem."

"Třebas najdete výjimku."

"Třebas se na mne usměje štěstí. Zkušenost mě však, milý Mele, učí, že muži mají rádi ženy bez přívažků. Zeptejte se mého bývalého manžela. Pokud ho dokážete najít. Mně se to totiž nepodařilo."

"On vás opustil, když se vám narodilo dítě?"

"Chraň bůh, co vás vede! To by měl Roy na krku šestiměsíční odpovědnost. Jestli se nemýlím, řekla jsem mu, že jsem těhotná, někdy ve čtvrtek. Déle jsem si to tajemství nemohla pro sebe nechat. Když jsem se v pátek vrátila z práce, Royovy šaty byly tytam. A s nimi i Roy."

"Od té doby jste ho neviděla?"

Zavrtěla hlavou. "Rozvod byl aspoň snadnější - opuštění manželky. Žádné komplikace, jako mívají jiné ženy. Ale musím být spravedlivá. Roy nebyl tak úplně zkažený. Nevybral naše společné bankovní konto, ačkoliv mohl. Přiznám se, občas jsem se ptala, jestli to byla laskavost nebo jeho zapomnětlivost. No... Všech těch osmdesát dolarů mi zůstalo."

Mel řekl: "O tom jste se nikdy nezmínila."

"Myslíte, že jsem měla?"

"Snad... Abych s vámi víc soucítil."

Odmítavě zavrtěla hlavou. "Kdybyste mi lépe rozuměl, věděl byste, že vám to povídám právě proto, že žádný soucit nepotřebuji. Všechno dobře dopadlo." Táňa se usmála. "Mohu to dokonce dotáhnout na vicepresidenta společnosti. Sám jste to řekl."

U sousedního stolu nějaká žena hlasitě pronesla: "Jú! Podívej se, kolik je hodin!"

Mel instinktivně poslechl. Uplynulo už tři čtvrtě hodiny od okamžiku, kdy opustil Dannyho Farrowa u sněhového kontrolní-

ho pultu. Vstal od stolu a řekl Táně: "Neodcházejte. Musím si zavolat."

U okénka pokladny byl telefon a Mel vytočil interní číslo sněhového pultu. Hlas Dannyho Farrowa pravil: "Moment," a za několik okamžiků se opět ozval na lince.

"Zrovna jsem se tě chystal volat," řekl Danny. "Dostal jsem zprávu o té zabořené sedmsetsedmičce Aéreo-Mexican."

"Tak co je?"

"Víš, že Mexican požádal TWA o pomoc?"

"Ano."

"No, tak teď tam mají už nákladáky, jeřáby a bůhvíco ještě. Úplně zablokovali startovací i rolovací dráhu, ale s tím zatraceným letadlem ani nepohnuli. Podle poslední zprávy TWA poslala pro Joea Patroniho."

Mel to ocenil: "To rád slyším, jenom škoda, že na to nepřišli dřív."

Joe Patroni byl vedoucí údržby TWA na letišti a byl rozený odborník na maléry všeho druhu. Byl to zemitý, dynamický člověk, blízký Melův kamarád.

"Prý chtěli zavolat Patroniho hned," řekl Danny. "Byl ale doma a dalo hroznou práci než se s ním odsud spojili. Zdá se, že vichřice strhla hodně telefonních linek."

"Ale teď už o tom Joe ví? Určitě?"

"TWA za to ručí. Je prý už na cestě."

Mel v duchu počítal. Joe Patroni bydlí v Glen Ellynu, kolem

pětadvaceti mil od letiště. I za ideálního počasí mu cesta trvá autem čtyřicet minut. Dnes v noci, kdy jsou silnice zaváté sněhem a doprava se vleče jako hlemýžď, bude moci vedoucí údržby mluvit o štěstí, dokáže-li to jen za dvojnásobnou dobu.

"Jestli vůbec někdo dnes v noci to letadlo vytáhne," uznával Mel, "pak to bude Joe. Ale ne aby si tam lidi zatím složili ruce za zády a jen na něj čekali. Ať je každému jasné, že startovací dráhu tři-nula potřebujeme nutně dát do provozu." A navíc si celý nešťastný připomněl, že stroje stále ještě musí startovat přes Meadowood. Byl by rád věděl, jestli ta obecní schůze, o které mu řekl náčelník kontrolní věže, dosud zasedá.

"Už jsem jim to řek," potvrdil Danny."A znovu jim to zopakuji. Jo, aspoň jedna dobrá zpráva - našli jsme zásobovací vůz United Airlines."

"Řidič je v pořádku?"

"Ztratil pod sněhem vědomí. Motor pořád běžel, v kabině měl kysličník uhelnatý, přesně jak jsme předpokládali. Ale dali mu dýchat kyslík z bomby a dostane se z toho."

"Dobře! Vyjdu teď na plochu a trochu se poohlédnu. Zavolám ti odtamtud radiofonem."

"Hodně se zabal," řekl Danny. "Prý je venku noc hrůzy."

Když se Mel vrátil, Táňa seděla ještě za stolem, ale chystala se k odchodu.

"Počkat," pravil, "já jdu taky."

Ukázala na jeho nedotčený sendvič. "A co takhle večeře?

Pokud se tomu dá tak říkat."

"Prozatím to musí stačit." Zhltnul, co se mu do úst vešlo, kvapně to spláchl kávou a popadl svrchník. "Stejně se navečeřím ve městě."

Mel platil účet a vtom vešli do kavárny dva úředníci Trans America z oddělení letenek. S jedním z nich Mel před chvílí hovořil. Muž spatřil Táňu a hned k ní zamířil.

"Promiňte, pane Bakersfelde... Paní Livingstonová, shání se po vás okrskový náčelník dopravy. Zase malér."

Mel shrábl do kapsy drobné, které mu vrátil pokladník.

"Schválně jestli to uhádnu. Někdo někomu hodil na hlavu letový řád."

"Ne, pane." Úředník se zazubil. "A kdyby - tak to budu dnes večer já. Tentokrát zas máme černého pasažéra. Na osmdesátce, z Los Angeles."

"A to je všechno?" Táňa vypadala překvapeně. Černí pasažéři v letadlech - třebaže se s nimi potýkaly všechny letecké společnosti - nestálí ani za řeč, natož za starost!

"Pokud je mi známo," řekl úředník, "tahleta je nějaká praštěná. Dostali jsme od kapitána radiogram a policie bude na letadlo čekat na přistávací dráze. Ale paní Livingstonová, ať už je to s tím malérem vážné nebo ne, shánějí se po vás." Přátelsky kývl a připojil se ke svému druhovi.

Mel vyšel s Táňou z kavárny do hlavní haly. Zastavili se u výta-hu, kterým se Mel chystal sjet do podzemní garáže, kde měl

zaparkované auto.

"Jeďte opatrně," varovala ho. "Ne abyste se připletl do cesty nějakému letadlu."

"Kdyby se mi to podařilo, určitě se o tom dozvíte." Zachumlal se do těžkého převlečníku. "Ten váš černý pasažér mě docela zajímá. Jestli mi to vyjde, stavím se u vás než odjedu do města, abych se zase jednou poučil." Zaváhal a pak dodal "Aspoň budu mít záminku se s vámi ještě vidět."

Stáli blízko u sebe. Jako by si dali znamení, vztáhli oba ruku a dotkli se. Táňa měkce řekla: "Copak je třeba nějaká záminka?"

Když sjížděl výtahem, stále cítil její teplou a hebkou ruku a slyšel její hlas. -.-.-.

KAPITOLA ČTVRTÁ. -.-.

Joe Patroni - jak se Mel Bakersfeld dozvěděl - jel na letiště ze svého domu v Glen Ellyn. Podsaditý Američan italského původu, poněkud frajerského vystupování, šéf údržbářské služby společnosti TWA, vystartoval před necelými dvaceti minutami ze svého předměstského bungalovu, postaveného na způsob ranče. Jízda probíhala mimořádně pomalu, přesně jak Mel předvídal. Buick wildcat Joea Patroniho právě uvízl v dopravní zácpě. Vpředu i vzadu, kam až oko dohlédlo, stály řady zablokovaných aut. Patroni klidně čekal, zapálil si doutník, zadní světla vozu,

který stál před ním, ozařovala jeho pohyby.

Osoba Joea Patroniho byla téměř legendární. Vyprávělo se o něm spousty zkazek, soukromých i odborných.

Zahájil kariéru v umaštěných montérkách jako opravář v garáži. Netrvalo dlouho a vyhrál na svém zaměstnavateli celou dílnu ve hře v kostky. Jen si vyměnili funkce. Tím to ovšem nekončilo. S dílnou podědil Joe i řadu nesmyslů, kromě jiného též starý dvojplošník typu Waco, zcela na rozpadnutí. Joe si však věděl vždy a ve všem rady, byl zručný a měl fortel, a tak brzy letadlo opravil. Úspěšně se s ním vznesl do vzduchu a žádný pilotní kurs k tomu nepotřeboval. Neměl na něj ostatně ani peníze.

Letadlo a jeho mechanické taje Joea Patroniho nadchly a okouzlily. Došlo to tak daleko, že Joe svého zaměstnavatele znovu nalákal na kostky a dovolil mu, aby si svou dílnu opět vyhrál. Hned nato se Joe s garáží rozloučil a nastoupil zaměstnání jako mechanik jedné letecké společnosti. Studoval ve večerní škole, stal se vedoucím mechanikem a poté předákem s pověstí největšího odborníka na největší maléry. Jeho parta dokázala vyměnit motor rychleji, než udávaly tvrdé normy továrny, kde se letadlo vyrábělo; a k tomu naprosto spolehlivě. Kdykoliv potom nastala časová tíseň nebo bylo nutné provést složitou opravu, řešilo se to jednoduchým heslem: sežeňte Joea Patroniho.

Joe také nikdy netratil čas diplomatickými vytáčkami. I to přispělo k jeho úspěchu. Šel rovnou na věc, ať šlo o lidi nebo o letadla. Na postavení člověka, se kterým jednal, srdečně kašlal a s

každým si to vyřídil na rovinu, i když stál před nejvyššími úředníky letecké společnosti.

Dodnes zaměstnanci společnosti vzpomínali, jak jednou Joe Patroni beze slůvka a bez povolení odešel z práce, sedl do letadla a odletěl do New Yorku. Vezl s sebou balíček. Autobusem a podzemkou se dostal až k Olympu samotné společnosti, k ústřednímu ředitelství v Manhattanu, vrazil do budovy a bez dlouhých cavyků vpochodoval do prezidentovy kanceláře. Otevřel balíček a položil na prezidentův psací stůl, zářící čistotou, umaštěný rozebraný karburátor.

O prezidenta, který v životě o Joeovi Patronim neslyšel a ke kterému nikdo nikdy nepronikl bez předem ujednané schůzky, se pokoušel infarkt. Vzpamatoval se, až když mu Joe řekl: "Jestli chcete, aby vám pár letadel spadlo, vyhoďte mě. Jestli to nechcete, radši si sedněte a poslouchejte."

Prezident si sedl. Joe Patroni si zapálil doutník a prezident poslouchal. Později zavolal viceprezidenta pro technické otázky a ten zas později nařídil mechanickou úpravu karburátoru proti námrazkům za letu, což Patroni už několik měsíců urgoval u nižších instancí-bez úspěchu.

A ještě později dostal Patroni veřejnou pochvalu, čímž se sbírka historek kolem jeho osoby obohatila o další případ. Brzy nato byl Joe povýšen na vrchního kontrolora a za několik let získal důležitou funkci šéfa údržby na Mezinárodním Lincolnově letišti.

Jiná pověst, rázu spíše soukromého, pravila, že Joe Patroni se

téměř každou noc miluje se svou ženou Marií. A taky právem. Když se s ní oženil, byla pravděpodobně nejoblíbenější a nejkrásnější letuškou všech leteckých společností a po dvanácti letech i s třemi dětmi na krku se stále mohla rovnat většině svých nástupkyní. Někteří lidé vyslovovali nahlas podiv, proč si Marie, o kterou se horlivě ucházeli kapitáni a první důstojníci, vybrala zrovna Joea Patroniho. jenže Joe, který v době, kdy se seznámili, byl jen mladým předákem údržby, věděl jak na to a vždycky ji plně uspokojoval ve všech nejdůležitějších ohledech.

Ještě jednou předností se Joe Patroni vyznačoval: ani v těch nejošklivějších situacích nepropadal panice. Naopak - rychle situaci zhodnotil, rozhodl, na co je třeba nejdřív sáhnout, a jestli se jiné úkoly mají nebo nemají dokončit dřív, než se vypořádají s tím hlavním malérem. V případě zabořené sedmsetsedmičky mu instinkt napověděl, že tu má co činit se středně akutní krizí, pročež má právě tak čas buď dovést do konce, co zrovna činí, nebo se navečeřet, ale obojí včas nestihne. Padla tudíž večeře.

Ihned poté Marie v županu zaběhla do kuchyně a slepila narychlo sendviče pro Joea; aspoň se trochu nají za té své pětadva-cetimílové cesty na letiště. Jeden z chlebíčků Joe nyní žvýkal. Že ho po celodenní práci znovu povolají na letiště, nebylo pro něj nic nového. Ale takové počasí jako dnes v noci ještě nepa-matoval. Kam se člověk podíval, všude nahromaděné důsledky třídenní sněhové bouře. Řídit vůz bylo náročné a nebezpečné. Silnici vroubily ohromné hromady sněhu a další sníh se ve tmě

snášel k zemi. Ve vnitřním i vnějším pásu se doprava jen ploužila nebo se zcela zarazila. Ačkoliv Patroniho buick wildcat měl protisněhové pneumatiky, kola mu prokluzovala. Stěrače a odmrazovače jen stěží stačily odstraňovat záplavy sněhu venku a mlhu na sklech uvnitř, a paprsky světla z reflektorů osvětlovaly jen na krátkou vzdálenost. Uvízla auta, některá opuštěná řidiči, proměnila silnici ve slalomovou dráhu. Bylo jasné, že do takového psího počasí se vydá jen ten, kdo k tomu má pádné důvody.

Patroni mrkl na hodinky. Jeho vůz i auto před ním stály už několik minut. A ještě dál vpředu rozpoznával stojící auta a po jeho pravici se táhl druhý had zaraženého provozu. Navíc už chvíli nepřijížděla žádná auta z protisměru, zřejmě se tedy přihodilo něco, co ucpalo všechny čtyři pásy. Jestli se během pěti minut, rozhodl se Joe, nic nepohne, vyleze z vozu na obhlídku. Když se však podíval na břečku, závěje a stále padající sníh, zadoufal, že k tomu nebude nucen. Na to, aby člověk mrzl a proklínal svět - k čemuž nepochybně dojde, ještě než se rozední - bude na letišti času ažaž. A tak zatím zesílil hudbu z rádia, kde nějaká stanice vysílala rock-and-roll, a zabafal z doutníku.

Pět minut uplynulo. Joe Patroni viděl, jak vepředu vylézají lidé z aut a kamsi jdou. Chystal se, že se k nim přidá. Vytáhl kožešinovou bundu s vlněnou podšívkou, pevně si ji utáhl k tělu a přetáhl si kapuci přes hlavu. Sáhl pro velkou služební baterku, kterou vždycky vozil s sebou. Otevřel dveře vozu a dovnitř pronikl vítr a sníh. Vyprostil se z auta a rychle zavřel.

Prodíral se kupředu, bylo slyšet přibouchávání dveří jiných vozů a hlasy: "Co se stalo?" Kdosi vykřikl: "Nehoda. To je binec." Jak postupoval, viděl stále jasněji mihotání lampiček, stíny se pohybovaly a oddělovaly a najednou z nich byl shluk lidí. Jiný hlas řekl: "Povídám vám, že tohle se hned tak neodklidí. Budeme tu viset hodiny." Vynořil se velký temnější stín, zčásti osvětlený blikajícími červenými světly. Ukázalo se, že je to obrovský tažný kamión převrácený na bok. Těžké vozidlo s osmnácti koly leželo napříč silnice a blokovalo veškerou dopravu. Část jeho nákladu - zřejmě krabice s potravinovými konzervami - se vysypala. Několik čilých podnikavců se už hrabalo ve sněhu, sbíralo kartónové krabice a honem s nimi běželo ke svým vozům.

Na místě už stály dva hlídkové vozy policie. Policisté předběžně vyšetřovali řidiče kamiónu. Zřejmě vyvázl bez zranění.

"Vždyť jsem se jen dotknul těch zatracenejch brzd," protestoval hlasitě řidič. "Ale pak jí ulítl zadek a ta bestie se převrátila jak rozparáděná svině."

Jeden z policistů zapisoval do bloku a jakási žena zamumlala k muži, který stál vedle ní: "Jestlipak zapíše i ten poslední vejšplecht?"

Jiná žena vykřikla: "To nám houby pomůže!" Ve větru zněl její hlas zvlášť pronikavě. "Tak proč s tím nehnete, páni poldové?"

Druhý policista k ní přistoupil. Už měl téměř celou uniformu zasněženou. "Milostivá, jestli nám ho pomůžete nadzdvihnout, budeme vám zavázáni."

Několik lidí se zachichotalo a žena zamumlala: "Uměj jen buze-
rovat."
Z protisměru se pomalu přibližoval k překážce na silnici
vyprošťovací kamión, jeho oranžové varovné světlo blikalo na
střeše. Řidič jel po dosud volných pásech po levé straně, což by za
normálních okolností byl hrubý přestupek. Zastavil, vylezl a
pochybovačně vrtěl hlavou, když zjistil velikost a postavení pova-
leného vlečného kamiónu.
Joe Patroni se prodral dopředu. Zabafal z doutníku, který ve
větru rudě žhnul, a rázně poklepal policistovi na rameno.
"Poslyšte, synu, s touhle rachotinou nepohnete jen s jedním
vyprošťovacím vozem. To už můžete rovnou zapřáhnout sýkorku
do cihly."
Policista se otočil. "V každém případě, pane, je tady všude
rozlitý benzín. Radši byste měl to cigáro hezky rychle zahodit."
Patroni nebral pokyn na vědomí, stejně jako nebral na vědomí
téměř žádné předpisy o kouření. Zamával doutníkem směrem k
převrácenému vlečnému kamiónu. "A navíc, synu, připravujete
všechny o čas, včetně mýho a vašeho, jestli si myslíte, že tuhle
horu šrotu postavíte ještě dneska v noci na nohy. Musíte ho
odtáhnout, aby se doprava mohla hejbat, a k tomu potřebujete
další dva vyprošťovací náklaďáky - jeden bude na tyhle straně
tlačit a druhý dva budou z támhlety tahat." Začal obcházet místo
havárie a svítil si elektrickou baterkou, aby si prohlédl obludné
složené vozidlo ze všech úhlů. Jako vždy, kdykoliv řešil problém,

byl svou věcí zcela zaujat. Ještě jednou mávl doutníkem. "Ty dva vozy se přivážou ke třem místům najednou. Nejdřív zatáhnou za kabinu, a to hezky zčerstva. Tím se jí pomůže na nohy. Ten druhý vůz..."

"Moment," řekl policista. Zavolal na jednoho z druhých důstojníků. "Hanku, tady je chlápek, kterej vypadá, jako by věděl, o čem mluví."

Za deset minut převzal Joe Patroni ve spolupráci s policejními důstojníky vedení do svých rukou. Dva další vyprošťovací vozy byly radiofonicky přivolány podle jeho návrhu. Zatímco se čekalo na jejich příjezd, řidič prvního vyprošťovacího nákladáku upevňoval podle Patroniho rad řetězy k osám převráceného vlečného kamió-nu. Úkony nabyly onoho výkonného rytmu, kdy se s prací nikdo nepáral, což bylo typické pro všechny operace, na nichž se podílel energický náčelník údržby TWA.

Několikrát si Patroni zneklidněně připomenul, proč je vlastně venku v téhle ošklivé noci a že už měl dávno být na letišti. Ale snadno si vypočítal, že pomoc při uvolňování zablokované dálnice je tím nejlepším prostředkem, jak se tam rychle dostat. Bylo to prosté; ani jeho vůz, ani ostatní auta se nepohnou kupředu, dokud havarovaný vlečný kamión nebude odklizen ze středu vozovky. Vrátit se a dorazit k cíli jinou cestou bylo stejně nemožné, neboť veškerá doprava za ním byla úplně ucpaná na vzdálenost několika mil stále se prodlužujícím hadem zastavených aut - tak ho alespoň policisté ujistili.

Šel zpátky ke svému vozu, aby použil radiofonu, který mu instalovali do auta na popud zaměstnavatele a za který platila společnost měsíční účty. Zavolal na letiště do oddělení údržby, podal zprávu o svém zdržení a na oplátku se dozvěděl o vzkazu Mela Bakersfelda, že je naléhavě potřeba vyklidit a uvést do provozu startovací dráhu tři-nula.

Joe Patroni udělil telefonicky několik příkazů, byl si však dobře vědom, že ze všeho nejdůležitější je, aby už byl na letišti co nejdříve on sám.

Když vylezl z buicku podruhé, stále hustě sněžilo. Proplétal se mezi závějemi, které se vytvořily kolem řady čekajících aut, vrátil se k místu nehody mírným poklusem a ulevilo se mu, když viděl, že první ze dvou vyprošťovacích vozů přivolaných radiofonem právě přijel. -.-.-.

KAPITOLA PÁTÁ. -.-.

Mel Bakersfeld se rozloučil s Táňou a výtah ho svezl do suterénu letiště. Hned u ruky mu stál na zvláštním vyhrazeném prostoru jeho služební vůz hořčičně žluté barvy, vybavený radiofonem. Mel vyjel ven na místě, kde východ z budovy ústil na parkovací rampu pro letadla. Tam na něho čekala sněhová bouře. Sotva se ocitl pod širým nebem, vítr a vířící sníh zuřivě zabušily na ochranné sklo auta. Stěrače se rychle míhaly sem a tam, ale jen

stěží zachránily alespoň kousíček jasného výhledu. Štěrbinkou v pootevřeném oknu vpadl dovnitř ledový vzduch a sníh. Mel okno honem přivřel. Přechod z útulného tepla budovy do drsné noci venku byl otřesný.

Na odbavovacích plochách parkovala přímo před ním letadla. Vítr zběsile šlehal a točil se kolem letištních budov, někdy prorazil i záplavy padajícího sněhu, a tak mohl Mel občas spatřit osvětlené vnitřky strojů, do nichž už nasedli cestující. Několik letů bylo zřejmě připraveno ke startu. Piloti jen čekali na povel z kontrolní věže spustit motory. Odlety byly stále odkládány kvůli zablokované startovací dráze tři-nula. V dálce rozeznával na letišti a přistávacích drahách rozmazané tvary a navigační světla jiných letadel, která nedávno dosedla. Běžely jim motory. Stroje stály ve vyčkávacím prostoru, kterému piloti říkali trestná lavice. Přemístění bude možné, až se uvolní odbavovací plochy. I na ostatních sedmi přísunových drahách seskupených kolem hlavní budovy to jistě vypadalo stejně.

Obousměrný radiotelefon v Melově voze, naladěný na frekvenci pozemní kontroly náhle zachraptěl.

"Pozemní kontrola volá Eastern sedmnáct," promluvil dispečer, "máte volno k dráze dva-pět. Změňte frekvenci na dispečerské středisko."

Statická elektřina zapraskala. "Eastern sedmnáct. Slyším."

Nějaký silnější hlas podrážděně zachroptěl. "Pozemní kontrole od Pan Am padesát-čtyři na vnější rolovací dráze ke dva-pět.

Přede mnou je soukromá cessna, dvoumotorový hlemýžď. Stojím na brzdách, abych ji nerozsekal."

"Pan Am padesát čtyři, čekejte." Kratičká odmlka, potom opět dispečerův hlas: "Cessně sedm tři metro od pozemní kontroly. Zatočte do nejbližšího pravého výjezdu a pusťte před sebe Pan American."

Znenadání odpověděl příjemný ženský hlas. "Pozemní kontrole od cessa sedm tři metro. Už zatáčím. Pan Am, můžeš jet, ty nafoukanej frajere."

Dušený smích a potom: "Díky, zlato. Zatím si můžeš namalovat pusinku."

Dispečerův hlas je okamžitě zpražil: "Kontrolní věž všem letadlům. Omezte hlášení na dopravní pokyny."

Mel poznal, že dispečer je přes všechnu rutinu a nacvičený klid v nabroušené náladě. Ale kdo by také nebyl - za takových podmínek a letecké situace? Znovu si s jistými obavami vzpomněl na svého bratra Keithe, který má na starosti řízení příletů od západu a je pod ustavičným tlakem.

Kontakt mezi věží a letadly se ani na chvíli nepřerušil, žádné přestávky mezi hlášením. Když skončil jeden rozhovor, Mel rychle stiskl knoflík svého mikrofonu. "Pozemní kontrole od pohyblivého stanoviště. Jsem u východu šedesát pět, jedu k dráze třinula, kde je ta zabořená sedmsetsedmička."

Naslouchal, zatímco dispečer dával rolovací pokyny dvěma dalším letadlům, která právě přistála. Pak se ozvalo: "Věž pohybli-

vému stanovišti. Slyším, držte se za Air Canada DC-9, který vyjíždí před vámi. Zastavte u startovací dráhy dva-nula."

Mel potvrdil příjem. Už viděl stroj Air Canada, který se právě vysunoval z odbavovací plochy. Do výšky zvednutý elegantní ocas tvořil hranatou siluetu.

Byl ještě v odbavovacím prostoru, opatrně se přibližoval k startovacím drahám a dával si pozor na "vši" - jak letištní personál nazýval vozy, které se v hojném počtu hemžily kolem letadel na zemi. Kromě obvyklých vozidel tu byly dnes v noci i patrové výhybky - nákladní auta s vysokými pohyblivými plošinami na konci kloubových ocelových ramen. Na plošinách pracovaly skupiny pozemního personálu, odstraňovaly sníh z křídel a potom i postřikovaly glykolem, aby zpomalily tvoření námrazků. Plošiny byly vystaveny sněhové bouři a muži na nich byli celí zasněžení.

Mel prudce zabrzdil. Vyhnul se uspěchanému asanačnímu vozu, který se rychle vzdaloval od odbavovací plochy, aby vyložil svůj páchnoucí čtyřsetgalonový náklad, načerpaný ze záchodů letadel. Náklad se vyvrhoval do sekačky ve speciální budově, které se ostatní zaměstnanci letiště na hony vyhýbali, a potom se přečerpával do městské kanalizace. Většinou probíhala taková operace hladce, až na případy, kdy cestující hlásili ztráty předmětů - umělých chrupů, peněženek, náprsních tašek, dokonce i bot - jež nešťastnou náhodou upustili do toalety letadla. Tehdy se musel náklad prosívat a kdekdo se modlil, aby se pohřešovaný předmět co nejrychleji objevil.

Mel si uvědomoval, že i bez nehod si sanitární personál přijde této noci na své. Vedení letiště znalo ze zkušeností, že čím horší počasí, tím větší zájem o toalety na zemi i ve vzduchu. Kolik lidí asi ví, uvažoval Mel, že vedoucí sanitární služby dostávají na letišti každou hodinu předpovědi počasí a že podle nich plánují, zda bude nutno zajistit zvýšené čištění a mimořádné dodávky hygienických potřeb.

Proudové letadlo společnosti Air Canada, za kterým měl jet, opustilo odbavovací plochu a nabíralo na rolovací rychlosti. Mel přidal plyn, aby mu stačil. Uklidňovalo ho, že má před sebou koncová světla DC-9 jako orientační body, když stěrače jeho auta nejsou s to pořádně odstranit sníh ze skla. V zrcátku rozeznával za sebou obrysy dalšího, tentokrát ještě většího proudového letadla, které rolovalo za ním. Pozemní dispečer upozorňoval rádiem: "Air France čtyři-nula-čtyři, mezi vámi a Air Canada je pozemní vozidlo letiště."

Trvalo čtvrt hodiny, než dorazil k výjezdu, kde sedmsetsedmička společnosti Aéreo-Mexican blokovala startovací dráhu tři-nula. Předtím vybočil Mel z proudu rolujících strojů, které směrovaly k místu startu na zbývajících dvou startovacích dráhách. Zastavil a vystoupil. V té tmě a samotě se zdálo, že bouře je ještě mrazivější a zuřivější než poblíž hlavní budovy. Po opuštěné startovací dráze skučela vichřice. Člověk by se nedivil, napadlo Mela, kdyby se tu vynořili vlci.

Před ním se objevil nejasný stín a neznámý na něho zvolal: "To

je pan Patroni?"

"Ne!" I Mel musel křičet, aby ho bylo v tom větru slyšet. "Ale Joe Patroni je na cestě!"

Muž se k němu přiblížil. Choulil se v bundě, obličej mu od mrazu zmodral. "Už bysme ho tu rádi viděli. I když pámbu ví, co tu svede. Vyzkoušeli jsme snad všecko na světě, abysme tu bestii vytáhli ven." Máchl rukou k letadlu, které se za nimi rýsovalo jako obrovský stín."Drží jak židovská víra."

Mel se představil a zeptal se: "Kdo jste?"

"Ingram, pane. Předák údržby Aéreo-Mexican. Ale zrovna teď bych se radši viděl na měsíci."

Za řeči se oba přiblížili k uvězněnému boeingu 707 a instinktivně vyhledávali úkryt pod křídly a trupem vysoko nad nimi. Pod velkým břichem letadla rytmicky blikalo červené varovné světlo. V jeho odrazu viděl Mel pod sněhem bláto, do něhož se hluboko zabořila kola podvozku. Na startovací a k ní přilehlé rolovací dráze se kupily jako vyděšení příbuzní spousty nákladních a servisních aut včetně cisternového vozu s pohonnými látkami, zavazadlové tendry, poštovní vůz, dva autobusy pro personál letiště a řvoucí kompresor.

Mel si pevně utáhl vyhrnutý límec svrchníku. "Nutně potřebujeme tuhle startovací dráhu - ještě dnes v noci. Co jste doteď udělali?"

Za poslední dvě hodiny, referoval Ingram, sem dotlačili z budovy dvoje zastaralé nástupní schůdky, přistavili je k letadlu a cestu-

jící po nich vystoupili. Byla to pomalá a ošidná práce, protože schůdky namrzaly, sotva je očistili. Jednu starší paní snesli dolů dva mechanici. Děti zabalené v dekách si podávali z ruky do ruky. Všichni cestující už odjeli v autobusech s letuškami a druhým důstojníkem. Kapitán a první důstojník tu zůstali.

"A potom, co odjeli cestující - pokusili jste se tím letadlem pohnout?"

Předák přikývl. "Dvakrát jsme nastartovali motory. Kapitán do nich pustil tolik šťávy, kolik si jen moh troufnout. Ale ne a ne se pohnout. Jako by se mašina pořád zahrabávala hlouběj a hlouběj."

"Co se děje teď?"

"Vykládáme, abysme snížili váhu, snad to pomůže." Většinu pohonných látek, dodal Ingram, vypumpovaly cisterny - a to je hodně, protože nádrže byly před startem plné. Z břicha letadla byly vyprázdněny zavazadlové a nákladní prostory. Poštovní vůz přebíral zpátky poštovní vaky.

Mel přikývl. Věděl, že poštovní zásilky by byli vyložili tak jako tak. Poštovní úřad na letišti sledoval minutu po minutě letové plány společností. Věděli přesně, kde jsou jejich vaky, a jestliže došlo ke zpoždění, zaměstnanci pošty rychle přemístili zásilky z jedné společnosti do druhé. Poštovní zásilky ze zabořeného letadla dorazí na místo určení rychleji než cestující. Nejpozději za půl hodiny budou na cestě jiným letadlem, bude-li to nutné, třebas po jiné trase.

Mel se zeptal: "Dostali jste všechnu pomoc, kterou potřebuje-

te?"

"Ano, pane, aspoň na to, co můžeme dělat. Mám tady skorem všechny chlapy z Aéreo-Mexican, kolem dvanácti. Zrovna teď jich polovičku rozmrazujeme tamhle v autobuse. Možná že Patroni bude chtít víc lidí, podle toho, co ho napadne." Ingram se otočil a chmurně obhlížel letadlo. "Ale jestli vás zajímá můj názor, dá nám to ještě pořádně zabrat, budeme potřebovat těžké jeřáby, zvedáky a možná i vzdušné polštáře, abysme nadlehčili křídla. Jenže na většinu z toho všeho budeme muset čekat až do rána. A zejtra se pak celá ta záležitost může vyřídit."

Mel ostře řekl: "Nesmí se to vyřídit ani zejtra, dokonce ani dnes v noci. Tahle startovací dráha se musí vyklidit okamžitě..." Zčista-jasna zmlkl, třásl se z oné náhlosti, která ho vyděsila. Její intenzita byla nečekaná, jakoby přeludná.

Mel se znovu zachvěl. Co se to děje? Uklidňoval se - to nic, to je to počasí, divoký ostrý vítr, který se řítí přes letiště a žene před sebou vířící sníh. A přece - jakkoliv se to zdálo podivné - od chvíle, kdy jeho tělo opustilo teplo vozu, výborně se přizpůsobilo mrazu.

Z protilehlé strany letiště slyšel i přes vytí větru burácivý řev tryskových motorů. Rozeřvaly se až ke crescendu a poté utichaly, když se letadlo odlepovalo od země. A za ním další a pak ještě jedno. Tam tedy bylo všechno v pořádku.

A co tady?

Že by... Že by snad... - na vteřinku ho sevřela ošklivá

předtucha. Náznak, nic víc. Intuice. Nádech ještě většího maléru. Měl by to, samozřejmě, hodit za hlavu. Jakýpak impuls, jaképak předtuchy... V pragmatickém řízení věcí není pro ně místo. Až na to, že jednou, kdysi, už je tomu dávno, zažil úplně tentýž pocit, totéž nevyvratitelné přesvědčení, že se kdesi hromadí události a tlačí se ke katastrofálnímu, nepředvídanému konci. Mel si ten konec pamatoval, ten konec, který nikterak nemohl odvrátit... nikterak.

Znovu vrhl pohled na sedmsetsedmičku. Byla teď úplně zasněžená, její obrysy se překrývaly sněhem. Zdravý rozum ho uklidňoval. Nu což, kromě zablokované startovací dráhy a kromě té nepříjemnosti, že je nutno startovat přes Meadowood, je situace neškodná. Došlo k nehodě, žádné zranění, žádná škoda. Nic víc.

"Pojďme do mého vozu," řekl předákovi Aéreo-Mexican. "Zapojíme radiotelefon, aspoň se dozvíme, jak to vypadá."

Cestou si připomněl, že Cindy ve městě bude zanedlouho jako na trní.

Mel nechal ve voze běžet topení, uvnitř bylo příjemné teplo. Ingram si spokojeně zabroukal. Uvolnil bundu, nahnul se dopředu a ohříval si ruce v proudu teplého vzduchu.

Mel přeladil telefon na frekvenci letištní údržby.

"Pohyblivé stanoviště sněhovému pultu. Danny, jsem na tom zablokovaném místě na tři-nula. Zavolej si údržbu TWA a zeptej se jich na Joea Patroniho. Co je s ním? Kdy přijede? Konec."

Z reproduktoru na přístrojové desce zazněl praskavý hlas

Dannyho Farrowa. "Sněhový pult pohyblivému stanovišti.

Hotovka. Mimochodem, Mele, telefonovala ti paní."

Mel stiskl tlačítko mikrofonu. "Nechala číslo?"

"Ano."

"Pohyblivé stanoviště sněhovému pultu. Danny, prosím tě,

zavolej jí. Řekni jí, že hrozně lituju, že se trochu zpozdím. Ale

nejdřív si zjisti, kde je Patroni."

"Rozumím. Počkej." Radiotelefon zmlkl.

Mel sáhl do kabátu a vyndal balíček Marlboro. Nabídl cigaretu

Ingramovi.

"Dík."

Zapálili si a pozorovali stěrače, jak klouzají po skle sem a tam.

Ingram kývl hlavou k osvětlené pilotní kabině uvězněného

letadla Aéreo-Mexican. "Tamhle nahoře si ten připosraženej

kapitán asi brečí do sombrera. Za chvíli se mu budou ty modrý

osový světla zdát jako svíčky na oltáři."

Mel se zeptal: "Vy tady z pozemní služby jste Mexičani, nebo

Američani?"

"Všichni Američani. Jenom pitomci jako my dělají v takovým

psím počasí. Víte, kam ten tryskáč letěl?"

Mel zavrtěl hlavou.

"Do Acapulca. Než se tohle stalo, byl jsem ochotnej vrazit do

toho třeba šestiměsíční plat, abych si udělal takovej výlet." Předák

se uchechtl. "Ale představte si - vyškrábete se do letadla, kecne-

te si a hned zas ven, do tohohle svinstva. Měl jste slyšet, jak pasa-

žéři nadávali, zvlášť ženský. Naučil jsem se pár pěknejch slov."

Radiotelefon opět oživl.

"Sněhový pult pohyblivému stanovišti," řekl Danny Farrow.

"Mluvil jsem s TWA o Joeovi Patronim. Ohlásil se jim, jenže uvízl na silnici. Dostane se sem nejdřív za hodinu. Nechal vzkaz. Rozumíš mi?"

"Rozumím," řekl Mel. "Tak jaký vzkaz?"

"Patroni varuje, abychom to letadlo nezahrabali ještě hlouběji, než je teď. Mohlo by se to prý snadno stát. Jestli si tedy ti hoši z Aéreo-Mexican nejsou úplně jisti tím, co dělají, mají prý nechat všech pokusů a počkat na něho."

Mel koukl stranou na Ingrama. "Co tomu říkají hoši z Aéreo-Mexican?"

Předák přikývl. "Pro mě za mě se může Patroni stavět třeba na hlavu. Počkáme na něho."

Danny Farrow řekl: "Zaregistroval jsi to? Je to jasné?"

Mel stlačil knoflík mikrofonu. "Jasné."

"Prima. Ještě něco. TWA dávají dohromady extra partu na pomoc. A Mele, tvoje žena znovu volala. Vyřídil jsem jí tvůj vzkaz." Mel vycítil, že Danny váhá. Uvědomoval si, že poslouchají všichni ostatní, kteří si přeladili rádia na frekvenci letištní údržby.

Mel řekl: "Moc šťastná nebyla, co?"

"Zřejmě ne." Pak se na vteřinu odmlčel. "Radši jí zavolej, jak jen to půjde."

To je tutovka, napadlo Mela, že Cindy si na Dannyho otvírala

pusu víc než jindy, ale ohleduplný Danny o tom pomlčel.

A s tím Aéreo-Mexican 707 se patrně nedá nic dělat, dokud Joe Patroni nepřijede. Patroniho rada, aby letadlo nezabořili ještě hlouběji do bahna, byla rozumná.

Ingram si natahoval tlusté rukavice a zapínal si kabát. "Děkuju za zahřátí." Vyšel do sněhu a větru a rychle přibouchl dveře. Za několik okamžiků ho Mel viděl, jak se plahočí hlubokými závějemi ke shromážděným vozidlům na rolovací dráze.

Sněhový pult se teď radiofonicky domlouval s protisněhovou údržbou. Mel vyčkal, až se rozhovor vyčerpá, a potom zmáčkl přepínací knoflík "Danny, tady je pohyblivé stanoviště. Jedu ke sněhové lince."

Volně se rozjel, ve smršti sněhu a ve tmě opatrně hledal cestu, vedly ho jen široké rozestupy světel startovací dráhy.

Sněhová linka, útočný hrot i motor celého protisněhového bojového systému zároveň, se v této chvíli pohybovala na startovací dráze nula-sedm nalevo. Za několik minut, pomyslel si vztekle, zjistí si sám na místě, kolik je pravdy nebo pouhé zlomyslnosti na té kritické zprávě sněhového výboru leteckých společností vypracované kapitánem Demerestem. -.-.-.

KAPITOLA ŠESTÁ. -.-.

Předmět Melových myšlenek, kapitán Vernon Demerest ze

společnosti Trans America, byl té chvíle vzdálen na tři míle od letiště. Řídil svůj mercedes 230 SL a ve srovnání s cestou, kterou toho dne podnikl z domova na letiště, jelo se mu po místních, čerstvě pluhem očištěných ulicích celkem bez nesnází. Stále hustě sněžilo, k tomu vál navíc silný vítr, ale nová přikrývka nebyla ještě natolik hluboká, aby to příliš vadilo.

Demerestovým cílem byla skupina třípatrových činžáků poblíž letiště, známá leteckým posádkám jako Ulička letušek. Mnoho letušek ze všech společností se základnou na Lincolnově mezinárodním letišti si tu pronajalo byty. V každém bytě obvykle bydlela dvě nebo tři děvčata. Od zasvěcenců se pak dostalo zvláštního jména i bytům, kde bydlela jen jedna nájemnice. Říkalo se jim hnízdečko letušek.

Hnízdečka byla často jevištěm nadmíru živých večírků a občas byla i hlavním dějištěm milostných pletek, k nimž pravidelně a podle očekávání docházelo mezi letuškami a mužskými členy posádek.

Celkem vzato hnízdečka letušek se nevyznačovala o nic větší ani o nic menší rozverností než jiné byty, kde bydlela jedna dívka. Rozdíl byl jen v tom, že drby o smyslných počinech a amorálních výstřednostech si braly na mušku především letecký personál.

Byl k tomu ovšem i rozumný důvod. Jak letušky, tak i mužští členové posádek - kapitáni a první a druzí důstojníci - byli bez výjimky lidé nejvyššího kalibru. Všichni dosáhli svého postavení, po němž mnozí jiní závistivě toužili, po tvrdém, náročném procesu

eliminace, ve kterém méně talentovaní zcela shořeli. Těch poměrně málo uchazečů, kteří zůstali, byli ti nejbystřejší a nejlepší. Výsledkem byla smetánka chytrých, vnímavých osobností s chutí k životu a schopností navzájem se ocenit.

Vernon Demerest za svá léta mnohé letušky ocenil, stejně jako ocenily letušky jeho. Měl celou řadu milostných dobrodružství s krásnými a inteligentními mladými ženami, na něž by si docela dobře mohl brousit zuby i nějaký vladař nebo filmový idol, a přesto by úspěchu nedošel. Letušky, které Demerest a jeho kolegové piloti znali a s nimiž se milovali, nebyly nijak zpustlé a svými půvaby hned tak každého neobšťastnily. Byly to však živé, horkokrevné a dobře sexuálně vybavené dívky, které vítaly lásku správných mužů a braly si, když se jim tak samozřejmě a vhodně nabízela.

Jedna z nich, která lásku správného muže rozpoznala ve Vernonu Demerestovi a nehodlala se jí vzdát, byla čilá, přitažlivá brunetka anglického původu Gwen Meighenová. Byla dcerou farmáře a před deseti lety se ve věku osmnácti let odstěhovala do Spojených států. Než vstoupila do služeb Trans America, působila krátce jako modelka v Chicagu. Snad právě pro svůj bohatý životní rejstřík dokázala spojit bezprostřední sexualitu s elegancí a dobrým stylem, když byla mimo postel.

K bytu Gwen Meighenové mířil nyní Vernon Demerest.

Později v noci čekal na oba proslulý let číslo dvě společnosti Trans America do Říma. V pilotní kabině bude velet kapitán

Demerest. Za ní bude v oddělení pro cestující Gwen Meighenová jako první letuška. Na konci cesty v Římě se budou moci oddat třídennímu "ležení", zatímco jiná posádka, která si v Itálii své třídenní ležení už odbyla, odletí se strojem zpět na Lincolnovo letiště.

Letecké společnosti už dávno přijaly výraz "ležení" oficiálně a každý ho užíval bez mrknutí oka. Ten, kdo si termín vymyslel, měl pravděpodobně smysl pro humor; buď jak buď, posádky letadel dávaly tomuto výrazu vedle úředního obsahu i velmi praktickou náplň. Demerest a Gwen Meighenová plánovali nyní soukromou definici tohoto pojmu. Po příletu do Říma odjedou ihned do Neapole, kde společně stráví čtyřicetiosmihodinové "ležení". Byla to idylická vyhlídka tichého štěstí, a když si je Vernon Demerest představil, blaženě se usmíval. Blížil se už k Uličce letušek, a když si ještě navíc připomněl, jak všechno krásně toho večera klape, úsměvem se přímo rozzářil.

Nejprve se rozloučil se svou ženou Sárou, která mu s obvyklou pokojnou vlídností popřála dobrou cestu; na letiště přijel včas. Za starých časů by se byla Sára za nepřítomnosti svého manžela a pána docela klidně mohla zabývat šitím nebo pletením. Teď však Vernon věděl, že sotva vytáhne paty z domu, Sára se ihned věnuje svému dámskému klubu, bridži nebo amatérské olejomalbě, což byly základní pilíře jejího života.

Pokojnost Sáry Demerestové a tím i nudnost, která jde přiroze-

ně s takovou vlastností ruku v ruce, její manžel přijal, smířil se s ní

a dokonce si do jisté míry zvráceným způsobem manželčinu povahu pochvaloval. Mezi lety a milováním se zajímavějšími ženami se často těšil na pobyt v rodině a svým důvěrným přátelům sděloval, že "zajíždí do hangáru, aby si odpočal". Manželství mu přinášelo ještě jednu výhodu. Dokud existovalo, ženy, s nimiž se miloval, mohly být jakkoliv citově založené i náročné, nikdy však od něho nemohly očekávat, že splní jejich vrcholný nárok - na čepec. A tak mu manželství skýtalo i ve víru vášní ochranu proti vlastní ukvapenosti. Důvěrným stykem sice Sáru příležitostně oblažil, avšak asi tak, jako se pán někdy uráčí a zahraje si se starým psem na "přines balónek". Sára reagovala patřičně, nicméně ji Vernon podezříval, že je to spíše ze zvyku, než z vášně a že kdyby spolu přestali žít, Sáře by to nějak zvlášť nevadilo. Byl si též jist, že Sára něco tuší o jeho zahýbání. Neví-li nic přesného, rozpozná to alespoň instinktem. Bylo však pro ni příznačné, že raději nic nechtěla vědět, a Vernon Demerest takovou dohodu s radostí plnil.

A pak ho potěšilo toho večera ještě něco - zpráva sněhového výboru leteckých společností. Slovně v ní pěkně nakopl do slabiny svého nafoukaného švagra Mela Bakersfelda.

Kritická zpráva byla výlučným výplodem Demerestovy iniciativy. Druzí dva zástupci společnosti ve výboru byli zpočátku názoru, že za daných mimořádných podmínek dělá vedení letiště, co je v jeho silách. Kapitán Demerest jim to vyvracel. Nakonec se k němu přidali a usnesli se, že zprávu napíše Demerest osobně.

Vypracoval ji tak sžíravě, jak jen uměl. S přesností obvinění si příliš hlavu nelámal; ostatně, kdo by si při takových záplavách sněhu mohl být vůbec něčím jist? Zato si byl jist, že zpráva, rozesílaná na mnoho míst, způsobí Melu Bakersfeldovi spoustu nepříjemností a důkladně ho rozzlobí. Kopie se nyní rozmnožovaly a budou zaslány oblastním viceprezidentům všech leteckých společností a také ústředím leteckých linek v New Yorku i jinde. A protože kapitán Demerest věděl, jak si každý brousí zuby na obětního beránka, na kterého by se daly svést všechny odklady a zpoždění, nepochyboval, že sotva zpráva dojde, telefony a dálnopisy začnou drnčet. Povedla se mi pomsta, pomyslel si s potěšením Vernon Demerest, malá, ale sladká. Švagr si ji vykoledoval. Teď si snad dá ten kulhavý čtvrtchromajzl pozor a nebude se pouštět do kapitána Demeresta a do spolku leteckých pilotů-jak si to Mel Bakersfeld před dvěma týdny veřejně dovolil.

Kapitán Demerest zatočil s mercedesem na parkoviště u činžáku. Měkce zastavil a vylezl. Všiml si, že přijel o něco dřív, o čtvrt hodiny dřív, než se měl pro Gwen stavět a odvézt ji na letiště. Přesto se však rozhodl jít nahoru.

Když si otvíral budovu klíčem, který mu Gwen dala, tichounce si pobrukoval. Musel se usmát, když si uvědomil, že si prozpěvuje melodii O Sole Mio. A co by ne? Vždyť je to vhodné. Neapol... teplá noc místo sněhu, pohled na zátoku ve svitu hvězd, sladká hudba mandolín, k večeři chianti a Gwen Meighenová po boku...

a tohle všechno za necelých dvacet čtyři hodin. Opravdu, skutečně! - O Sole Mio. Pobrukoval si dál.

Ve stoupajícím výtahu si připomenul další dobrou věc. Let do Říma bude snadný.

Třebaže kapitán Demerest byl velitelem letu dvě - Zlatý koráb - nebude mít dnes v noci příliš práce. Poletí totiž jako kontrolní kapitán společnosti. Vedením letadla byl pověřen jiný kapitán se čtyřmi páskami-Anson Harris, téměř tak zkušený letec jako sám Demerest. Harris bude sedět na levém velitelském sedadle, zatímco Demerest obsadí sedadlo pravé, což bývá normálně místo prvního důstojníka, a odtud bude pozorovat kapitána Harrise a podá zprávu, jak si počínal.

O kontrolním letu bylo rozhodnuto, protože kapitán Harris hodlal přejít z domácích linek Trans America na mezinárodní. Dříve však, než mohl létat jako plnoprávný kapitán mezinárodních linek, musel podniknout dva zámořské lety za přítomnosti řádného leteckého kapitána s kvalifikací instruktora. Což byl právě Vernon Demerest.

Po dvou letech, z nichž dnešní měl být druhým, bude čekat na kapitána Harrise ještě závěrečná kontrolní zkouška před služebně starším nadřízeným kapitánem a teprve po ní bude moci být přijat jako velitel mezinárodních letů.

Při takovém přezkoušení - stejně jako při pravidelných kontrolních letech jednou za šest měsíců, které museli podstoupit všichni piloti všech leteckých společností - se především zkou-

mala pilotova zručnost a operační návyky za letu. Zkoušky probíhaly na trasách při běžném leteckém provozu a jediná známka, podle níž by cestující mohl takovou zkoušku vytušit, byla přítomnost dvou kapitánů se čtyřmi páskami v pilotní kabině.

Třebaže se kapitáni kontrolovali navzájem, zkoušky, jak pravidelné, tak i speciální, byly obvykle přísné a náročné. Piloti si to tak přáli. Bylo příliš mnoho v sázce - bezpečnost pasažérů i vysoká odborná úroveň - než aby si někdo dovolil kamarádské poplácávání po zádech či shovívavost k nedostatkům. Zkoušený kapitán si uvědomoval, že musí ve všech ohledech dodržet požadovanou úroveň. Kdyby se mu to nepodařilo, znamenalo by to automaticky nepříznivou zprávu, která by mohla vést - kdyby byla opravdu vážná - k ještě přísnější zkoušce se šéfpilotem společnosti, přičemž by už bylo ohroženo samo letcovo zaměstnání.

Ale i když se neslevovalo z nároků na výkonnostní úroveň, ke starším kapitánům, kteří se podrobovali kontrolní zkoušce, se jejich kolegové chovali s úzkostlivou zdvořilostí. Kromě ovšem Vernona Demeresta.

Demerest jednal s každým pilotem, který mu byl určen k přezkoušení, ať byl mladší nebo starší, přesně tímtéž způsobem - jako s nezvedeným žáčkem, kterého si předvolal ředitel, aby ho vykrákal. A navíc byl Demerest ve své úloze školního ředitele upjatý, arogantní, povýšeně blahosklonný a ostrý. Nikterak se netajil přesvědčením, že se mu jako pilot nikdo nevyrovná. Kolegové, s nimiž takto speciálně zacházel, v duchu zuřili, nezbylo jim

však nic jiného než pěkně sedět a snášet ho. Navzájem si všichni přísahali, že až nadejde čas Demerestovy zkoušky, připraví mu ten nejničemnější, nepřísnější kontrolní let, jaký kdy zažil. Což také ustavičně činili s ustavičně jedním a týmž výsledkem - Vernon Demerest předvedl bezchybný výkon, kterému se nedalo ani vlásek vytknout.

Dnes odpoledne předurčil Demerest svým osobitým způsobem ráz nadcházejícího kontrolního letu tím, že zatelefonoval kapitánovi Ansonovi Harrisovi domů. "V noci se bude špatně řídit," řekl bez úvodu Demerest. "Potrpím si na přesnost své posádky, proto ti radím, abys přijel na letiště hodně brzy."

Anson Harris, kterému se za dvaadvacet let u Trans America nedostalo jediné výtky a který se neopozdil ani na jediný let, byl tak pobouřen, až se téměř dusil. Naštěstí dříve než ze sebe vypravil slovo odpovědi, kapitán Demerest zavěsil.

Aby si byl úplně jist, že ho Demerest nenachytá, dorazil kapitán Harris pln neutuchajícího vzteku na letiště skoro tři hodiny před startem místo obvyklé jedné hodiny. Kapitán Demerest, celý rozjařený, že se mu zdařilo ohřát si svou polívčičku ve sněhovém výboru leteckých společností, se potkal s Harrisem v kavárně U kapitána oblaků. Demerest měl na sobě sportovní sako a flanelové kalhoty. Náhradní uniformu si uložil do skříňky a hodlal se do ní obléci až později. Kapitán Harris, šedivějící, prokvetlý veterán, kterého mnozí mladší piloti oslovovali "pane", byl oblečen v uniformě Trans America.

"Ahoj, Ansone." Vernon Demerest se uvelebil na sousedním sedátku u pultu. "Jak vidím, vzal sis mou dobrou radu k srdci."

Kapitán Harris jen o něco pevněji sevřel šálek kávy, prohodil však pouze: "Dobrý večer, Verne."

"Přípravu na let začneme o dvacet minut dříve než jindy," řekl Demerest. "Chci si zkontrolovat tvou letovou příručku."

Panebože, pomyslel si Harris, jeho žena mu teprve včera prolistovala příručku a dopsala do ní nejnovější dodatky. To aby se radši ještě podíval do své schránky s poštou ve služební místnosti. Tenhle syčák je schopen mu vyčíst, že si nedopsal dodatek, který byl uveřejněn až dnes odpoledne. Svěděly ho ruce, a aby je něčím zaměstnal, nacpal si a zapálil dýmku.

Všiml si, že ho Vernon Demerest kriticky prohlíží.

"Nemáš na sobě košili podle předpisů."

Na okamžik se kapitánovi Harrisovi nechtělo uvěřit, že to jeho kolega myslí vážně. Ale když zjistil, že ano, po obličeji se mu rozlila temně rudá barva.

Košile podle předpisů šly pilotům Trans America, stejně jako pilotům ostatních leteckých společností, na nervy. Služební košile dodávala společnost, stály devět dolarů kus, často špatně padly a byly zhotoveny z materiálu pochybné kvality. Třebaže to odporovalo předpisům, bylo možné koupit si mnohem lepší a o několik dolarů levnější košili, přičemž rozdíl postřehl jen málokdo.

Většina pilotů si kupovala neslužební košile a nosila je. Nosil je i Vemon Demerest. Při různých příležitostech zaslechl Anson Harris

Demeresta, jak se vyjadřuje s opovržením o košilích společnosti a jak si pochvaluje lepší kvalitu své košile.

Kapitán Demerest kývnutím požádal servírku o kávu a pak Harrise uklidnil: "To nic. Nebudu hlásit, žes tady byl v košili proti předpisům. Pokud se ovšem převlékneš ještě před mým letem."

Vydrž! říkal si Anson Harris. Pane bože, na nebesích, dej mi sílu, abych mu jednu neubalil, to si pravděpodobně tenhle úskočnej hajzl přeje. Ale proč? Proč?

Dobrá. Zase dobrá, rozhodl se. Důstojnost nedůstojnost, vyměním si soukromou košili za služební. Neudělá Demerestovi radost, neposkytne mu příležitost, aby ho chytil byť jen při jedné jediné chybičce. Sehnat služební košili dnes v noci mu dá práci. Pravděpodobně si ji bude muset vypůjčit; vymění si košili s nějakým jiným kapitánem nebo prvním důstojníkem. Až jim řekne proč, sotva mu to uvěří. I on sám tomu sotva věřil.

Ale až přijde řada na Demerestův kontrolní let... na příští a na všechny v budoucnosti... ať si dá bacha. Anson Harris měl dobré přátele mezi inspekčními piloty. Demerest bude nosit služební košili; bude se držet předpisů do posledního puntíku... jinak. A pak si Harris zlověstně pomyslel: Ten dobytek si na mě vzpomene; postarám se, aby si na mě vzpomněl!

"Hej, Ansone!" Demerest vypadal pobaveně. "Překousl jsi konec fajfky."

A bylo tomu tak.

Když si to všechno Vernon Demerest teď připomněl, zasmál se.

Ano, bude to snadný let, ale pro něho.

Myšlenkami se vrátil do přítomnosti, neboť výtah zastavil ve třetím poschodí. Vystoupil na chodbu potaženou kobercem a bez zaváhání se dal nalevo směrem k bytu, o který se Gwen Meighe-nová dělila s letuškou z United Air Lines. Demerest věděl, že ta druhá dívka dnes v noci letí, Gwen mu to pověděla. Vyťukal na zvonek u dveří smluvený signál, počáteční písmena svého jména v morseovce... ti-ti-ti-ta... ta-ti-ti... a potom vstoupil.

Otevřel si stejným klíčem jako dole.

Gwen se sprchovala. Slyšel, jak teče voda. Když šel ke dveřím ložnice, zavolala: "Vernone, jsi to ty?" Třebaže musela překřikovat sprchu, její hlas s dokonalým anglickým přízvukem, což se mu tolik líbilo, zněl hebce a vzrušoval ho. Pomyslel si: není divu, že měla Gwen takové úspěchy u cestujících. Často viděl, jak přímo roztávají, zejména muži, když se na ně obrátí se svým přirozeným půvabem.

Odpověděl: "Ano, miláčku."

Její jemňounké prádlo bylo rozloženo na posteli - kalhotky, tenounké nylonky; průhledná podprsenka tělové barvy a podvazkový pás z téhož materiálu; hedvábné francouzské ručně vyšívané kombiné. Gwen chodila ve standardní uniformě, ale pod ní se oblékala do drahého prádla, vybíraného podle vlastního osobitého vkusu. Jen neochotně od něj odtrhl oči.

"Dobře, že jsi přišel brzy," zavolala znovu. "Chci si s tebou před odletem popovídat."

"Jistě, máme čas."

"Můžeš si uvařit čaj, jestli máš chuť."

"Prima."

Získala ho pro anglický zvyk pít čaj ve všech denních dobách, ačkoliv dříve, než poznal Gwen, sotva kdy se čaje napil. V poslední době však vyžadoval čaj i doma, což Sáru náramně překvapilo, zejména když naléhal, aby se čaj správně připravil - nejdřív se ohřeje hrnek, jak ho Gwen naučila, a voda musí vřít ještě v okamžiku, kdy se dotkne čaje.

Šel do malinké kuchyňky, kde se dobře vyznal, a postavil na plotnu konvici s vodou. Z lednice vyndal kartónovou krabici, nalil mléko do džbánku a hned se trochu napil. Krabici pak vrátil na místo. Víc by mu byla šla pod nos skotská whisky se sodou, ale dvacet čtyři hodiny před letem se jako většina pilotů zdržel alkoholu. Ze zvyku se podíval na hodinky. Bylo několik minut před osmou večer. V této chvíli, uvědomil si, na letišti pro něho připravují štíhlý proudový boeing 707 o dalekém doletu, kterému bude velet na pět tisíc mil dlouhé cestě do Říma.

Sprcha se zastavila. V tichu si začal opět pobrukovat Přešťastně. O Sole Mio. -.-.-.

KAPITOLA SEDMÁ. -.-.

Zuřivě skučící, kousavý vítr dul po letišti s neztenčenou silou a

hnal před sebou stále hustěji padající sníh.

Mel Bakersfeld se ve svém voze zachvěl. Opustil startovací dráhu tři-nula i uvízlé proudové letadlo Aéreo-Mexican a teď mířil ke startovací dráze jedna-sedm nalevo, kterou čistily sněhové pluhy. Jestlipak, ptal se v duchu Mel, se chvěje z té zimy, nebo to způsobily ty vzpomínky, které se v něm před několika minutami probudily, když začal tušit jakési neštěstí a když se přihlásila dotěrná bolest po starém zranění nohy?

Zranění utrpěl před šestnácti lety u pobřeží Koreje. Tehdy byl Mel pilotem námořnictva a létal k bojovým úkolům z letadlové lodi Essex. Po celých dvanáct hodin předtím, než se to stalo (ještě dnes se na to jasně pamatoval), měl pocit, že se blíží cosi ošklivého. Nebyl to strach. Jako všichni ostatní, i on se naučil se strachem žít. Spíše přesvědčení, že cosi osudového, možná konečného, se k němu nelítostně pohybuje. Příštího dne byl Melův letoun námořnictva F9F-5 sestřelen do moře při leteckém souboji s MIG-15.

Podařilo se mu nouzové přistání na hladině, vyvázl bez zranění, ale levou nohu mu přiskřípl zaseknutý pedál směrového kormidla. Letadlo rychle klesalo -. F9F-5 se dokázal na hladině udržet asi jako cihla - a tak Mel zoufale divoce sekl loveckým nožem ze záchranné výstroje po noze i po pedálu. Pod vodou se mu noha jakýmsi záhadným způsobem uvolnila. Vynořil se napůl utopený a se strašnými bolestmi.

Osm hodin strávil na moři a pak ho našli a v bezvědomí vytáhli.

Později se dozvěděl, že si přeřezal šlachy u kotníku, takže mu chodidlo tvořilo s nohou téměř přímku.

Lékaři námořnictva mu nohu časem spravili, ale od té doby si Mel jako pilot už nezalétal. Někdy se mu však bolesti vracely a připomínaly mu, že kdysi dávno, stejně jako při jiných pozdějších příležitostech, mu jeho instinkt pro neštěstí nelhal. A teď se mu ozval znovu.

Opatrně řídil auto, dával si pozor, aby ve tmě a omezené viditelnosti nezabloudil, a blížil se k startovací dráze jedna-sedm nalevo. Jak mu sdělil náčelník věže, letové dispečerské středisko se pokusí využít této startovací dráhy, jakmile se změní směr větru, což se podle předpovědi počasí mělo stát zanedlouho.

V této chvíli byly na letišti v provozu dvě startovací dráhy: jedna-sedm napravo a startovací dráha dva-pět.

Lincolnovo mezinárodní letiště mělo celkem pět startovacích drah. Poslední tři dny a tři noci byly přední frontovou linií v bitvě mezi letištěm a bouří.

Z těch pěti byla nejdelší a nejširší dráha tři-nula, která byla nyní zablokována letadlem Aéreo-Mexican. (Při změně větru a jestliže se k ní blížilo letadlo z protisměru, říkalo se jí též dráha jedna-dva. Čísla udávala kompasový kurs 300 a 120 stupňů).

Tato dráha byla téměř dvě míle dlouhá a široká jako malý blok domů ve městě. Po letišti koloval vtip, že prý člověk nedohlédne jejího konce, protože je země zaoblená.

Každá z dalších čtyř drah byla přibližně o půl míle kratší a méně

široká.

Od okamžiku, kdy se snesla bouře, očišťovaly nepřetržitě dlouhé míle drah pluhy, turbíny, srovnávače a sypací stroje na písek. Motorizovaný park - řvoucí diesely v hodnotě několika miliónů dolarů - se jen občas zastavoval na pár minut, aby se mohlo doplnit palivo nebo vystřídat posádky. Cestující tuhle práci nikdy na vlastní oči zblízka nespatřili, protože žádné letadlo nesmělo použít čerstvě očištěné startovací dráhy, dokud její povrch nebyl prohlédnut a prohlášen za bezpečný. Normy byly náročné. Maximální povolená míra pro trysková letadla bylo půl palce břečky nebo tři palce prašanu. Větší množství by už motory nasály a let mohl být ohrožen.

Škoda, napadlo Mela Bakersfelda, že sněhové party nejsou víc na očích veřejnosti. Pohled na ně byl ohromující a vzrušující. I teď, v bouři a ve tmě byl dojem působivý, když se člověk blížil zezadu k nahromaděné strojové technice. Obrovské sloupy sněhu tryskaly doprava v obloucích o délce sto padesáti stop. Ve světle reflektorů vozidel znehybněly jako rámy a barevně se třpytily ze světla asi dvacítky otáčivých varovných reflektorů na střechách každého vozidla.

Lidé na letišti říkali skupině "congová řada".

Měla hlavu, ocas, tělo i doprovod a postupovala po startovací dráze s choreografickou přesností.

Hlavou byl vedoucí konvoje. Byl to starší předák z letištní údržby a řídil jasně žlutý letištní vůz - stejné barvy jako všechny

stroje řady. Vedoucí udával rychlost postupu congové řady, obvykle hezky svižnou. Měl dva radiofony a byl v ustavičném spojení se sněhovým pultem a s letovým dispečerským střediskem. Světelným systémem mohl signalizovat řidičům za sebou - zelená znamenala "rychleji", oranžově žlutá "držte krok", červená "zpomalit", sytě červená "stop". Musel mít v hlavě podrobnou mapu celého letiště, přesně vědět, kde je - i za nejtemnější noci, jako právě teď.

Za vedoucím konvoje, který udával tempo, jel jako první houslista orchestru pluh číslo jedna. Dnes to byl mamutí oshkosh s velkou hlavní radlicí vpředu a boční radlicí na straně. Za pluhem číslo jedna a po jeho pravici se sunulo číslo dvě. První pluh odsunoval sníh stranou. Druhý pluh přejímal náklad od prvního, ještě k tomu sám něco přidal a odhazoval obě hromady o hodný kus dál. Zachovávajíc pravidelnou stupňovitou řadu, pohybovala se za pluhy řvoucí sněhová turbína se svými šesti sty koňských sil. Turbína stála šedesát tisíc dolarů a byla nejdrahocennějším strojem při odklízení sněhu. Mocnými nasávači polykala sníh nakupený oběma pluhy a herkulovským obloukem ho odmršťovala za kraj startovací dráhy.

V druhé stupňovité řadě byly o kousek napravo další dva pluhy a druhá sněhová turbína.

Po pluzích a sněhových turbínách následovaly srovnávače. Jelo jich pět v jedné řadě se spuštěnými radlicemi, aby odstranily hromádky, které přední pluhy nestačily odklidit. Grejdry táhly za

sebou otáčivé kartáče. Každý kartáč byl šestnáct stop široký a poháněl ho vlastní Dieselův motor. Kartáče drhly povrch dráhy jako obludná košťata.

Za nimi postupovaly sypače písku. Tři neohrabané nákladáky FWD s násypnými zásobníky, jež pojaly čtrnáct kubických yardů, sypaly rovnoměrně písek na povrch dráhy, kterou očistilo jedenáct vozidel.

Písek byl speciální. Všude jinde kolem letiště, na silnicích a prostorách pro veřejnost, se k písku přidávala sůl, aby led roztál. Ale v prostorech pro letadla nikdy. Sůl působila rezavění kovu, zkracovala jeho životnost, a s letadly se zacházelo s větší úctou než s auty.

Jako poslední v congové řadě jel ve druhém voze zástupce předáka - "Karlík na ocase". Jeho úkolem bylo dbát na kompaktnost řady a popohánět loudaly. Radiofonicky byl ve spojení s vedoucím konvoje, který se tam vepředu často úplně ztrácel ve sněhu a tmě.

Řadu uzavíral doprovod - náhradní pluh pro případ, že by některý selhal, servisní vůz se skupinou mechaniků, čerpací vozy s naftou a benzínem a vůz s kávou a pečivem - pokud o něj v určené dobu radiofonicky požádali.

Mel přidal, aby předjel doprovod a zařadil se vedle vozu zástupce předáka. Tam jeho příjezd zaznamenali. Slyšel, že upozorňují radiofonicky vedoucího konvoje: "Právě se k nám přidal pan Bakersfeld."

Řada se rychle pohybovala - téměř čtyřicet mil za hodinu místo obvyklých dvaceti pěti. Vedoucí pravděpodobně zvýšil rychlost, protože věděl, že se má vítr obrátit a že startovací dráha musí být brzy otevřená.

Mel přeladil na frekvenci letového dispečerského střediska a zaslechl, jak vedoucí konvoje volá věž: "... na jedna-sedm nalevo, blížím se ke křižovatce s dráhou dva-pět. Žádám uvolnění křižovatky."

Dráha dva-pět byla nyní v provozu.

"Vedoucímu konvoje od pozemní kontroly, zastavte před křižovatkou. Dvě letadla se chystají přistát. Nesmíte, opakuji, nesmíte překročit křižovatku drah. Potvrdit."

Hlas z věže zněl omluvně. Dobře chápali, co to znamená zarazit postupující congovou řadu a pak ji znovu uvést do pohybu. Ale letadla, která se přibližovala, klesala patrně složitým manévrem za přístrojového řízení a byla nyní těsně před přistáním, jedno za druhým. Jen zoufalá mimořádná situace by ospravedlnila za takové noci příkaz k novému obletu letiště.

Před Melem rozkazovačně blikala červená světla a congová řada zpomalila a zastavila.

Zástupce předáka, veselý mladý černoch, vyskočil z auta a přeběhl k Melovi. Otevřel dveře, dovnitř se vehnal vichr, ale za řevu dieselů, zapnutých na volnoběh, jej bylo jen cítit, ne slyšet.

Zástupce mluvil Melovi do ucha: "Tak co, pane B., nechcete se k nám dát do řady? Jeden z hochů se vám postará o vůz."

Mel se zasmál. Po letišti bylo obecně známo, s jakou rozkoší si občas zařídí nebo zamanipuluje s těžkou motorizovanou technikou, kdykoliv se mu naskytne troška volného času. Proč by ne? zauvažoval. Přijel na inspekci odklízení sněhu jen kvůli té nepříznivé zprávě sněhového výboru leteckých společností. Zpráva byla mimo veškerou pochybnost nepodložená, všechno dobře klapalo. Ale snad by měl ještě pár minut pozorovat práci zvnitřku řady.

Kývl na souhlas a zařval: "Dobrá, budu řídit druhou turbínu."

"Ano, pane!"

Zástupce předáka si svítil ruční svítilnou, opíral se do větru a vedl Mela kolem zastavené řady sypačů písku a kartáčů. Mel si všiml, že čerstvý sníh už zase začíná pokrývat povrch startovací dráhy, kterou teprve před chvilkou očistili. Ze servisního vozu se vynořila postava a spěchala k Melovu vozu.

"Radši si pospěšte, pane B., máme jen krátkou zastávku."

Mladý černoch přejel světlem po řidičské kabině sněhové turbíny a potom zaměřil paprsky tak, aby posvítil Melovi na schůdky, po kterých vystupoval do vozu. Vysoko nad ním otevřel řidič dveře a držel je, dokud se Mel nevsunul dovnitř. Když Mel stoupal po schůdkách, zraněná noha ho ostře zabolela, nebyl však čas na otálení. Blikající červená světla se před ním přebarvila na zelenou. Obě letadla už zřejmě přistála a projela křižovatkou. Congová řada se musí honem honem dostat za křižovatku ještě před dalším přistáním, k němuž dojde snad za minutu za dvě. Mel se ohlédl a

viděl zástupce předáka, jak pádí dozadu ke svému vozu Karlík na ocase.

Turbína se už dala do pohybu a nabírala rychlost za hrdelního řevu motoru. Řidič mrkl stranou na Mela, který vklouzl do jednoho ze dvou měkkých, vypolštářovaných sedadel.

"Zdravíčko, pane Bakersfelde."

"Tak jak to šlape, Wille?" Mel muže poznal. Když nebyla mimořádná sněhová situace, pracoval na letišti jako mzdový účetní.

"Ujde to, pane. Trochu unavenej."

Řidič si pečlivě držel pozici za třetím a čtvrtým pluhem, jejichž varovná světla bylo jen taktak vidět. Obrovské šnekovité lopatky turbíny už pohlcovaly sníh a cpaly ho k rozfukovači. Opět se vzepjal nepřetržitý oblouk bílého proudu a snášel se za startovací dráhou.

Tady nahoře to vypadalo jako na kapitánském můstku lodi.

Řidič držel jen zlehka volant - jako kormidelník. Ve tmě žhnula světýlka spousty číselníků a pák, které se obsluhovaly stiskem prstů. Rychlé otočné stěrače -jako na lodi - zajišťovaly alespoň výseče výhledu přes namrzající sníh.

"Unaven je asi kdekdo," řekl Mel. "Co vám mám povídat. Ještě že tohle nemůže trvat věčně."

Pozoroval, jak stoupá ručička tachometru - z dvaceti pěti na třicet, ze třiceti na třicet pět. Pohupoval se na sedadle. Vyhlédl ven. Ze svého místa uprostřed congové řady viděl na světla a obry-

sy ostatních vozidel. S uspokojením konstatoval, že vozy zachovávají přesnou formaci.

Ještě před několika lety by letiště za takovéhle bouře úplně zastavilo provoz. Teď už to nebylo nutné, protože pozemní vybavení - v této jediné oblasti - dohnalo technický pokrok ve vzduchu. Ale o kolika oblastech letectví by se dalo říci totéž? S politováním si uvědomil, že jen o málokteré.

"Ale co," řekl řidič, "aspoň je to změna po sečítací mašině, a čím dýl tohle bude trvat, tím víc budu brát prémií, až to skončí."

Dotkl se páky a vychýlil kabinu dopředu, aby si prohlédl šnekové lopatky. Druhou kontrolní pákou seřídil nastavení lopatek a potom kabinu zase zvedl. "Nikdo mě k tomuhle nenutí. Vy víte, pane Bakersfelde, že jsem se přihlásil jako dobrovolník. Ale mně se to tady docela líbí. Je to takový..." Zaváhal "Nevím, jak bych to..."

Mel mu napověděl: "Živelné?"

"Asi." Řidič se zasmál. "Možná, že jsem posedlej po sněhu."

"Ba ne, Wille. To vám nevěřím." Mel se naklonil dopředu a pozoroval dráhu, po které se pohybovala congová řada. Tady to skutečně je živelné. A co víc, i v té samotě na ploše letiště člověk cítil, že je blízko letectví, onomu pravému letectví, které v původním slova smyslu je vlastně bojem člověka proti živlům. Jestliže se příliš dlouho pobývá v hlavních budovách letišť a v úřadovnách leteckých společností, tenhle pocit se ztrácí. Hlavu vám zaplní vnějškové, nepodstatné věci. Možná, že my všichni ze

správy letiště, napadlo Mela, bychom se občas měli postavit na samotný konec dráhy, abychom cítili vítr na tváři. Pomohlo by to, aby člověk uměl oddělit detail od podstatného. A taky by nám to možná provětralo mozky.

V minulosti si Mel někdy vyšel na letištní plochu, když potřeboval přemýšlet, v klidu a o samotě uvažovat. Dnes v noci se k tomu sice nechystal, ale přece to teď najednou dělá... klade si otázky, přemítá - stejně jako tak často v posledních dnech - o budoucnosti letiště i o své vlastní. -.-.-.

KAPITOLA OSMÁ. -.-.

Ještě před pěti lety se na letiště pohlíželo jako na jedno z nejlepších a nejmodernějších na světě. Delegace si je s obdivem prohlížely. Politici na ně s pýchou poukazovali a ve všech pádech skloňovali hesla o "nadvládě ve vzduchu" a o "symbolu věku tryskových letadel". Ještě dnes skloňovali tato hesla, jenže už s menším oprávněním. Většině totiž unikalo, že Lincolnovo mezinárodní letiště stejně jako překvapující počet jiných větších letišť nemělo daleko k tomu, aby se přeměnilo v nabílenou hrobku.

Mel Bakersfeld jel ve tmě po dráze jedna-sedm nalevo a uvažoval o významu fráze nabílená hrobka. Je to výstižná definice, říkal si. Nedostatky na letišti byly vážné a základní, ale věděli o nich jen zasvěcenci, protože veřejnost nebily do očí.

Cestující a návštěvníci viděli z Lincolnova mezinárodního letiště většinou jen hlavní odbavovací budovu - jasně osvětlený Tadž Mahal s klimatizací. Hlavní budovu postavili z třpytivého skla a chromu, byla působivě prostorná, vedle přeplněných hal se rozkládaly elegantní čekárny. Bohaté služby obklopovaly cestující ze všech stran. Kdo chtěl, mohl si zaskočit do jedné ze šesti vybraných restaurací, od jídelny pro labužníky se zlatě lemovaným porcelánem a tomu odpovídajícími cenami až po stánky, kde zákazník v chvatu zhltne párek a běží dál. Barů s intimním osvětlením nebo barů ozářených neony, kde se stálo, bylo tolik jako toalet Aniž opustil hlavní budovu, mohl návštěvník, který čekal na odlet, nakoupit, pronajmout si pokoj a postel, zajít si do horké páry s masáží, dát si ostříhat vlasy, vyžehlit šaty, vycídit boty, mohl dokonce zemřít a dát si zařídit pohřeb od Upomínkových zahrad ducha svatého, kterážto společnost si vydržovala jednu místnost v přízemní hale.

Kdyby se letiště posuzovalo jen podle hlavní budovy, bylo by pořád fantastické. Jeho nedostatky se soustřeďovaly do operačního prostoru, zejména do startovacích a rolovacích drah.

Jen málo z osmdesáti tisíc pasažérů, kteří každodenně přilétali a odlétali, si uvědomovalo, jak zastaralý a tudíž nebezpečný je v poslední době celý systém drah. Už před rokem startovací a rolovací dráhy sotva stačily; nyní už byly přetížené na hranici únosnosti. V normálních obdobích čilého provozu letadla startovala nebo přistávala na dvou hlavních startovacích dráhách

každých třicet vteřin. Těžkosti s Meadowoodem a ohleduplnost letiště vůči obyvatelům této obce si vynutily, aby se ve špičkách používala náhradní startovací dráha, která přetínala jednu ze dvou drah. Letadla v důsledku toho startovala a přistávala v souběžných směrech a byly okamžiky, kdy letoví dispečeři zadržovali dech a jen se modlili. Zrovna minulý týden Melův bratr Keith Bakersfeld chmurně předpovídal: "No dobrá, tak se teda ve věži stavíme na špičky a pereme se i s těmi nejšerednějšími situacemi. Zatím jsme na té křižovatce dvě letadla do sebe nedostali. Ale jednou přijde vteřina nepozornosti nebo špatného odhadu a jednomu z nás se to podaří. Modlím se k pánubohu, abych to nebyl já, protože až se to stane, bude z toho druhý Velký kaňon."

Křižovatku, o které Keith hovořil, congová řada právě minula.

Mel se v kabině sněhové turbíny podíval dozadu. Congová řada už byla za křižovatkou a na druhé startovací dráze bylo vidět mezerou, která se občas v padajícím sněhu vytvořila, jak se rychle pohybují navigační světla startujícího letadla. A pak jen o několik yardů za nimi se překvapivě vynořila další světla, když jiné letadlo přistávalo. Zdálo se, jako by to probíhalo současně.

I řidič turbíny otočil hlavu. Hvízdl si. "Ty dva to metli zatraceně těsně."

Mel přikývl Opravdu se minuli těsně, mimořádně těsně. Mráz mu přeběhl po zádech. Dispečer letového střediska, který dával pilotům obou strojů radiofonické instrukce, jim zřejmě určil rozestup s nesmírnou přesností. Jako obvykle dispečerův zkušený

odhad vyšel, byť jen taktak. Obě letadla byla v bezpečí-jedno ve vzduchu, druhé na zemi. Ale právě ta nutnost každou chvíli se uchylovat k odhadům na ostří nože vytvářela situace trvalého nebezpečí.

Mel na tato nebezpečí často upozorňoval správní radu letiště i členy městské rady, kteří kontrolovali financování provozu letiště. Naléhal nejenom na okamžitou výstavbu většího počtu startovacích a rolovacích drah, ale i na výkup další půdy kolem letiště za účelem dlouhodobého rozvoje. Mnoho se toho nadiskutovalo a leckdy z toho povstaly hněvivé hádky. Jen málo členů správní rady a městské rady se dívalo na problémy Melovýma očima; ostatní se stavěli ostře proti. Těžko se přesvědčovalo lidi, že moderní letiště pro trysková letadla, vybudované ke konci padesátých let, tak rychle zastaralo, až vytvářelo nebezpečné situace. Málo platné, že totéž platilo i o jiných centrech - New Yorku, San Francisku, Chicagu a dalších. Určitá fakta politikové prostě nechtěli brát na vědomí.

Keith má možná pravdu, napadlo Mela. Snad to chce nové velké neštěstí, které by vyburcovalo veřejnost, jako v roce 1956 katastrofa ve Velkém kaňonu. Byl to paradox, nicméně pro zlepšení, která se netýkala leteckého provozu samého, nebývalo těžké sehnat peníze. Návrh, aby se vybudovala tříposchoďová parkoviště, byl městskou radou schválen bez námitek. Ovšem tohle si mohla veřejnost - včetně těch, kteří vládli rozhodujícími hlasy - ohmatat a vidět. Se startovacími a rolovacími dráhami to

už bylo něco jiného. Jediná nová startovací dráha stála několik miliónů dolarů a stavěla se dva roky. Přitom málo lidí vědělo - kromě pilotů, pracovníků letového dispečerského střediska a správy letiště - zda systém startovacích drah je dobrý či špatný. Ale na Lincolnově mezinárodním letišti se schylovalo k rozhodnutí. Bylo to nevyhnutelné. V posledních týdnech to Mel cítil ve vzduchu. Až dojde k rozhodování, bude volba jasná: buď pokrok v pozemním vybavení, který by se vyrovnal rozvoji letecké techniky, nebo nemohoucí pokulhávání. V letectví neměl status quo místa.

A pak tu působila ještě jiná okolnost.

V sázce se ocitla nejenom budoucnost letiště, nýbrž i Melovy osobní perspektivy. Podle toho, jak se bude letiště rozvíjet, Melova prestiž bude stoupat nebo klesat, a to na místech, kde se všechno rozhoduje.

Ještě nedávno byl Mel Bakersfeld všeobecně uznávaným mluvčím pozemní logistiky letectví, byl až nepříjemně prosazován jako rodící se génius v řízení letectví. Zničehonic jedna jediná pohroma brzy nato všechno změnila. Po čtyřech letech úsilí si náhle nikdo nebyl jist, jak půjde všechno dál, a o Melu Bakersfeldovi se vyslovovaly pochybovačné otázky, stejně jako si je kladl on sám.

Událost, která zapříčinila změnu, bylo zavraždění Johna F. Kennedyho.

"Jsme na konci dráhy, pane Bakersfelde. Pojedete s námi

zpátky nebo co?" Hlas řidiče turbíny přerušil Melovo snění.

"Cože?"

Muž opakoval otázku. Před nimi opět blikala varovná světla a congová řada zastavovala. Jednou jízdou byla očištěna polovička startovací dráhy. Řada se teď otočí, bude se vracet a čistit zbylou část. Když se započítaly zastávky a opětné starty, pluhování a posypání jediné startovací dráhy trvalo čtyřicet pět minut až hodinu. "Ne," řekl Mel, "vystoupím si."

"Dobře, pane." Řidič zaměřil signální světlo na vůz předákova pomocníka, který okamžitě vybočil z řady. Když za chvíli Mel sestupoval, jeho auto už na něho čekalo. Z pluhů a náklaďáků vyskakovaly posádky a běžely k vozu s kávou.

Na zpáteční cestě k hlavní budově zavolal Mel sněhový pult a potvrdil Dannymu Farrowovi, že startovací dráha jedna-sedm nalevo bude zanedlouho použitelná. Poté přeladil na pozemní kontrolu, ztišil a tlumené jednotvárné hlasy mu podbarvovaly myšlenky.

V kabině sněhové turbíny si připomněl událost, která jím snad ze všech, na něž si mohl vzpomenout, nejvíc otřásla.

Bylo to před čtyřmi roky.

Je to už opravdu tak dávno? - pomyslel si zděšeně. Ano, uplynuly už čtyři roky od onoho šedavého listopadového odpoledne, kde jako v mátohách si přitáhl přes psací stůl mikrofon - zřídkakdy užívaný, který byl schopen přehlušit všechny ostatní tlampače v budově letiště - přerušil zprávu o přistání a oznámil

cestujícím, kteří ihned zmlkli, otřesnou zprávu, jež před několika vteřinami vyšlehla z Dallasu do celého světa.

Když tehdy mluvil, upíral oči na fotografii na protější stěně kanceláře, na fotografii, která nesla nápis: Příteli Melu Bakersfeldovi, spřáním, aby se nevrlá pouta země ztenčila - John. F. Kennedy.

Fotografie tam stále visela, stejně jako se nevytratily vzpomínky.

Pro Mela vzpomínky začínaly řečí, kterou proslovil ve Washingtonu, D.C.

Tenkrát byl nejenom generálním ředitelem letiště, nýbrž i prezidentem provozní rady letišť. Byl v dějinách nejmladším vůdcem tohoto malého, avšak vlivného orgánu, který spojoval všechna větší letiště světa. Ústředí rady bylo ve Washingtonu a Mel tam často létal.

Řeč pronesl před celostátním plánovacím kongresem.

Letectví, zdůraznil tehdy Mel Bakersfeld, je jedinou oblastí, kde se s úspěchem rozvíjí mezinárodní spolupráce. Nejvýznamnější roli hraje v obchodu. A protože je prostředkem, jak spojovat různé národy za stále nižší a nižší ceny, skýtá nám zároveň ten nejpraktičtější prostředek, který si kdy lidstvo vymyslelo, jak dosáhnout světového porozumění.

Ještě významnější je obchod prostřednictvím letectví. Pohyb zboží ve vzduchu, který je už dnes rozsahu obřího, bude nevyhnutelně stále stoupat. Nová gigantická proudová letadla, jež budou

uvedena do provozu na počátku sedmdesátých let, budou nejrychlejšími a nejlacinějšími přepravci nákladů v dějinách lidstva. Za jedno desetiletí se mohou transoceánské nákladní lodě stát muzejními exponáty, vyřazenými z obchodu, stejně jako dopravní letadla položila na lopatky Queen Mary i Elizabeth. Mohla by tak vzniknout nová světová flotila, jež by přinesla prosperitu dnešním zbídačeným národům. Z hlediska technického - připomenul Mel posluchačstvu - letectví v úzkém smyslu slova tyto perspektivy nabízí, a to ještě za života dnešních lidí středního věku.

Avšak, pokračoval, zatímco konstruktéři letadel proměňují sny ve skutečnost, vybavení na zemi zůstává většinou produktem krátkozrakosti nebo pomýleného spěchu. Letiště, systém startovacích drah, letištní budovy jsou spjaty se včerejškem a zítřku mohou poskytnout jen málo, ne-li nic. Nějak se vytratila ze zřetele nebo se nebrala na vědomí závratná rychlost rozvoje letectví. Letiště se budovala po kusech, tak rozrůzněně jako městské radnice, a k tomu ještě s malou představivostí. Obvykle se příliš mnoho vydává na honosné letištní budovy a příliš málo na operační prostory. Neexistuje žádné koordinované plánování na vysoké úrovni, ať už v celostátním nebo mezinárodním měřítku. Stejně špatná nebo snad ještě horší je situace v místních podmínkách, kde se politici stavějí apaticky k otázkám přístupových cest k letištím.

"Překonali jsme zvukovou bariéru," prohlásil Mel, "ale nikoliv pozemní bariéru."

Vyjmenoval specifické oblasti, jež je třeba ještě studovat, a naléhal na vytvoření mezinárodního plánování pro vybavení letišť. Posluchačstvo povstalo a přijalo jeho řeč s ovacemi, dostalo se jí široké publicity. Se souhlasem ji komentovaly tak různorodé noviny jako londýnské The Times, Pravda a tne Wall Street Journal.

Den po své řeči byl Mel pozván do Bílého domu.

Setkání s prezidentem proběhlo dobře. Byla to volná rozprava v soukromé pracovně, ve druhém poschodí Bílého domu, plná dobré pohody. Mel zjistil, že J. F. K. sdílí mnoho jeho názorů.

A pak následovaly další schůzky, některé z nich s "mozkovým trastem" Kennedyho rádců, když se vláda zabývala otázkami letectví. Po několika takových schůzkách, po kterých následovalo přátelské popovídání, se Mel cítil v Bílém domě jako doma a už se tolik nedivil, kde se tam vůbec vzal. S postupem doby navázal s prezidentem zcela nenucené styky, které J. F. K. rád udržoval s lidmi schopnými pomoci mu odbornou radou.

Asi tak rok po první schůzce otázal se prezident Mela, zda by byl ochoten vést Federální agenturu pro letectví. (Tehdy to byla ještě agentura, později se přeměnila ve Správu.) Někdy v průběhu druhého Kennedyova prezidentského období, které každý pokládal za samozřejmou věc, současný ředitel Federální agentury pro letectví Halaby přejde na jinou funkci. A co kdyby Mel zvnitřku uplatnil některá opatření, která hájil zvnějšku? Mel odpověděl, že by ho to nadmíru zajímalo. Dal jasně najevo, že kdyby mu byla učiněna nabídka, odpoví kladně.

Rozneslo se to, Mel sice mlčel, ale vyzvonili to druzí, kteří to měli "seshora". Mel byl "nahoře", stal se dokonce čestným členem užšího kroužku. Jeho prestiž, již předtím dosti vysoká, se ještě zvýšila. Provozní rada letišť ho znovu zvolila za prezidenta. Jeho vlastní správní rada letiště mu odhlasovala slušné zvýšení platu. Sotva překročil pětatřicítku a už byl pokládán za zázračné dítě organizace letectví.

Šest měsíců nato podnikl John F. Kennedy svou osudovou cestu do Texasu.

Jako ostatní byl Mel nejprve ohromen, později plakal. A ještě později mu svitlo, že vrahovy kulky se odrazily do života druhých včetně jeho. Zjistil, že ve Washingtonu už není "nahoře". Najeeb Halaby vskutku přešel z Federální agentury na místo viceprezidenta Pan American, ale Mel nebyl na uvolněné místo jmenován. Moc se přesunula na jiné, různé vlivné osobnosti pobledly. Později se dozvěděl, že jeho jméno se neocitlo ani v užším výběru prezidenta Johnsona pro jmenování do funkce ředitele Federální agentury.

Melovo druhé období jako prezidenta provozní rady proběhlo bez zvláštních událostí. Vystřídal ho nadějný mladý muž. Melovy cesty do Washingtonu přestaly. Jeho veřejná vystoupení se omezila na místní rozměry a svým způsobem pociťoval tuto změnu jako úlevu. Na Lincolnově mezinárodním letišti měl již beztak dost velikou odpovědnost, neboť letecká doprava vzkvétala nad veškerá očekávání. Intenzívně se zabýval plánováním a zároveň se

snažil získat správní radu pro své názory. Opravdu měl o čem přemýšlet včetně rodinných starostí. Jeho dny, týdny i měsíce byly plné práce od rána do noci.

A přece se ho zmocňoval pocit, že čas i příležitost ho obešly. Ostatní si to také uvědomovali. Jestli se něco dramatického nepřihodí, předpokládal Mel, může jeho kariéra pokračovat a popřípadě i skončit přesně tam, kde je dnes.

"Věž pohyblivému stanovišti - udejte svou pozici." Radiofonický příkaz přerušil Melovy myšlenky a zhurta ho vrátil do přítomnosti.

Zesílil zvuk a podal zprávu. Nyní se blížil hlavní letištní budově, jejíž světla zářila stále jasněji přes trvalé husté sněžení. Odbavovací plochy byly, jak viděl, plně obsazené, jako když předtím vyjížděl s vozem, a pořád tu stála celá řada přijíždějících letadel čekajících na uvolnění místa.

"Pohyblivému stanovišti, počkejte, až Lake Central Nord před vámi přeroluje, a potom jeďte za ním."

"Tady pohyblivé stanoviště. Slyším."

Za několik minut Mel volně vjel na parkoviště v suterénu hlavní budovy.

Poblíž jeho parkovacího místa byla zamknutá skříňka s letištním telefonem. Otevřel skříňku jedním ze svých univerzálních klíčů a vytočil číslo sněhového pultu. Ohlásil se Danny Farrow. Jsou nějaké čerstvé zprávy, chtěl vědět Mel, o tom zabořeném tryskáči Aéreo-Mexican?

"Ne," řekl Danny. "A náčelník věže ti vzkazuje, že ta startovací dráha tři-nula mimo provoz zpomaluje dopravu o padesát procent. Také se na něho hrne stále větší množství telefonických stížností z Meadowoodu, kdykoliv přes něj startuje letadlo."

Mel urputně řekl: "Meadowood si to bude muset přetrpět." Ať si obec schůzuje, jak chce, prozatím je toho hluku nad hlavami nemůžeme zbavit. Teď se musí hlavně starat, aby odstranil dopravní kalamitu. "Kde je Joe Patroni?"

"Pořád na stejném místě. Nemůže se hnout."

"Dostane se sem?"

"TWA tvrdí, že ano. Má ve voze telefon a jsou ve styku."

"Jakmile sem Joe dorazí," dával Mel pokyny, "dej mi vědět. Ať jsem kdekoliv."

"To budeš pravděpodobně ve městě."

Mel zaváhal. Už není zřejmě důvodu, proč by tu měl ještě zůstávat. Ale zase ho neočekávaně přepadla táž předtucha, která ho tak zneklidnila na letišti. Vzpomněl si na svůj dřívější rozhovor s náčelníkem věže, na řadu čekajících letadel na odbavovací ploše. Náhle se rozhodl.

"Ne, nebudu ve městě. Tu startovací dráhu nutně potřebujeme a já neodjedu, dokud nebudu bezpečně vědět, že Patroni je venku na letišti a vzal si to na povel."

"V tom případě," řekl Danny, "ti navrhuju, abys zavolal paní ihned. Zapiš si její číslo."

Mel si je poznamenal, zmáčknutím přerušil spojení a pak vytočil

městské číslo. Požádal, aby mu předali Cindy, a po krátké přestávce uslyšel její hlasjak úsečně říká: "Mele, kde vězíš?"

"Promiň, zdržel jsem se. Na letišti máme problémy. Je tu pořádná sněhová bouře."

"K čertu s tebou, už ať jsi tady!"

Protože žena mluvila tlumeně, Mel usoudil, že jsou na doslech jiní lidé. Přesto se jí zdařilo vložit do hlasu notnou dávku jedovatosti.

Občas se Mel pokoušel srovnat dnešní Cindin hlas s hlasem Cindy, jak se na ni pamatoval ještě z doby před manželstvím, tak před patnácti lety. Zdálo se mu, že tehdy byla milejší. Právě ta její milá vlídnost byla jednou z vlastností, které Melovi přirostly k srdci, když se poprvé seznámili v San Francisku. Měl dovolenou z loďstva a pokoj od Koreje. Cindy tehdy působila jako herečka, ovšemže jen příležitostně. Kariéra, ve kterou doufala, jí nevyšla a bylo jasné, že nikdy nevyjde. Hrála několik nepatrných úloh v letních divadlech a v televizi a později ve chvilce upřímnosti přiznala, že manželství uvítala jako vysvobození.

Po několika letech svůj příběh poněkud obměnila. Její oblíbenou průpovídkou se staly stesky, že obětovala kvůli Melovi kariéru a velmi pravděpodobnou možnost stát se hvězdou. V poslední době se však Cindy nerada zmiňovala o své herecké minulosti. V Town and Country se totiž dočetla, že herečky jen málokdy zařazují do Společenského věstníku, a Cindy nesmírně toužila po tom, aby se její jméno ve Věstníku objevilo.

"Zajedu za tebou do města, jak jen to půjde," řekl Mel.

Cindy se utrhla: "To mi nepomůže. Už jsi tady měl být. Dobře jsi věděl, jak je pro mne dnešní večírek důležitý, a už před týdnem jsi mi slíbil, že půjdeš se mnou."

"Před týdnem jsem nemohl tušit, že se snese největší bouře za posledních šest let. Zrovna teď máme jednu startovací dráhu mimo provoz, jde už přímo o bezpečnost letiště..."

"Snad tam máš nějaké lidi, kteří pod tebou pracují, ne? Nebo sis vybral tak neschopné, že je nemůžeš nechat chvilku bez dohledu?"

Mel řekl podrážděně: "Jsou mimořádně schopní. Ale jsem placen za to, abych na sebe vzal nějakou odpovědnost."

"Škoda, že necítíš odpovědnost vůči mně. Věčně se namáhám, dávám dohromady různé společenské podniky, a tobě dělá rozkoš mi je pokazit."

Jak tak Mel naslouchal proudu slov, vycítil, že Cindy se blíží k bodu varu. Bez přílišné námahy ji teď viděl jako živou, pět stop šest palců panovačné energie na jehlových podpatcích, jasně modré oči jí metají blesky, blond načesanou hlavu naklání dozadu tím zatraceně přitažlivým způsobem, kterým vždycky provázela svůj hněv. To byl asi jeden z důvodů, proč v počátečních letech manželství ho ženiny výbuchy nijak neskličovaly. Čím víc se rozhořčovala, tím jako by vždy byla přitažlivější. V takových chvílích nikdy neopominul pomalu ji přejíždět očima odzdola nahoru, začal u kotníků - a žádný spěch, neboť Cindy se vyznačovala

kromobyčejně přitažlivými kotníky i nohama. Málokterá z žen, které Mel znal, se jí vyrovnala - a pak přešel na ostatní části jejího těla, jež měla stejně dokonalé a vzrušující.

A když ji v minulosti takhle očima polaskal, vzniklo mezi nimi obapolné tělesné jiskření a přinutilo je natáhnout ruce, dotknout se, impulsívně, hladově. A neomylně byl vždy důvod Cindina hněvu zapomenout ve vlně smyslnosti, které je oba pohltila. V Cindy bylo cosi vzrušujícího, zuřivě divošského, a při milování požadovala: "Udělej mi bolest, kručí, udělej mi bolest!" A potom byli oba tak vyčerpaní, že navázat nit hádky bylo už nad jejich přání i síly.

Takhle ovšem rozhovory spíše odkládali na neurčito, než aby je řešili. Rozpory byly už v samých počátcích, jak si Mel uvědomoval, velmi podstatné. Léta plynula, vášeň se vytrácela a nahromaděné rozpory se přiostřovaly.

Nakonec přestali užívat sexu jako univerzálního léku a přibližně poslední rok docházelo mezi nimi k důvěrnému styku jen stále řidčeji a řidčeji. A přitom si Cindy nikdy nedokázala sex odříci, ať to mezi nimi vypadalo jakkoliv. V posledních měsících se však chovala lhostejně. Mel se nad tím podivoval. Že by jeho žena měla milence? Nebylo to vyloučeno a Mel měl pocit, že by se měl užírat. Nejsmutnější bylo, že mu připadalo daleko snadnější, když to pustí z hlavy.

Přece však bývaly okamžiky, kdy pohled na Cindy v jejím umíněném vzteku nebo zvuk jejího hlasu ho vzrušily a probudily v

něm staré touhy. Právě nyní propadal onomu pocitu, jak k němu doléhal telefonem její syčivě vzteklý hlas.

Když se mu podařilo ji přerušit, řekl: "Není žádná pravda, že mi dělá potěšení kazit ti večírky. Většinou chodím s tebou, kam se ti zamane, i když to zrovna nebývá tak hrozně důležité. Větší potěšení bych měl z večerů strávených doma s dětmi."

"Plácáš nesmysly," řekla Cindy, "a víš to moc dobře."

Začínal tuhnout, pevněji sevřel telefon. Ale pak si připustil: ta poslední poznámka je do jisté míry pravdivá. O něco dříve dnes večer si připomenul doby, kdy zůstával na letišti, ačkoliv mohl klidně jet domů. A to jen proto, že se chtěl vyhnout manželské rozmíšce. Robertu a Libby tehdy ze svých úvah vypustil, jak se to obvykle činí s dětmi vždycky, když se manželství rozklíží. Neměl se teď o dětech vůbec zmiňovat.

Ale přes to všechno byla dnešní noc opravdu jiná. Na letišti by měl zůstat alespoň do té doby, než bude zcela jasné, co se stane s tou zablokovanou startovací dráhou. "Podívej se," řekl Mel, "něco si objasníme, ano? Dosud jsem ti to neprozradil, ale loni jsem si psal poznámky. Chtěla jsi po mně, abych se zúčastnil padesáti sedmi tvých charitativních candrbálů. Z toho jsem ti vyhověl ve čtyřiceti pěti případech, což je mnohem víc, než na kolik jsem měl chuť, ale i tak je to docela slušný výkon."

"Ty lumpe! Já nejsem žádná míčová hra, aby sis zaznamenával své výkony. Já jsem tvoje žena."

Mel řekl ostře: "Jen ne tak zprudka!" Už se začínal i sám zlobit.

"Pokud ti to není známo, už pomalu křičíš. Chceš, aby všichni ti milí lidé kolem věděli, jakého otrapu máš za manžela?"

"Kašlu na to!" Nicméně to už vyslovila tiše.

"Vím velmi dobře, že jsi moje žena, a proto taky tam chci za tebou zajet, jak jen se uvolním." Co by se stalo, ptal se Mel, kdyby mohl vztáhnout ruku a dotknout se teď Cindy? Fungovalo by to staré kouzlo? Asi už ne. "Tak mi tam drž místo a řekni číšníkovi, ať mi nevystydne polévka. A taky mě omluv a vysvětli, proč jsem se opozdil. Předpokládám, že někteří z těch lidí se doslechli, že existuje něco jako letiště." Náhle ho cosi napadlo. "Mimochodem, kvůli čemu se ten večírek pořádá?"

"Vysvětlila jsem ti to už minulý týden."

"Tak mi to řekni ještě jednou."

"Je to večírek pro publicitu - koktají a večeře - na podporu maškarního plesu, který se připravuje na příští měsíc, a jeho výtěžek půjde na pomoc dětem z Archidony. Je tady tisk. Budou fotografovat."

Teď Melovi došlo, proč Cindy naléhá, aby si pospíšil. Kdyby tam byl přítomen, měla by větší naději, že ji vyfotografují - a že se zítra objeví ve společenské rubrice novin.

"Většina ostatních členek výboru," zdůrazňovala Cindy, "už tady mají s sebou své manžely." "Ale všechny ne?"

"Řekla jsem, že většina."

"Říkáš, že jde o pomoc dětem z Archidony?"

"Ano."

"Z které Archidony? Jsou dvě. Jedna je v Ecuadoru a druhá ve Španělsku." Na univerzitě ho mapy a zeměpis fascinovaly a navíc mu dobře pracovala paměť.

Poprvé za rozhovoru Cindy zaváhala. Pak kousavě řekla: "Co na tom záleží? Teď není čas na hloupé otázky."

Melovi se chtělo nahlas se zasmát. Cindy to neví. Jako vždy se rozhodla pro dobročinnou činnost kvůli lidem, kteří se kolem toho motali, a nikoli kvůli věci samé.

Řekl zlomyslně: "Kolik dopisů z toho vytřískáš?"

"Já ti nerozumím."

"Ale ano, rozumíš."

Jestliže měl někdo připadat v úvahu pro zařazení do Společenského věstníku, potřeboval k tomu osm doporučujících dopisů od lidí, jejichž jména již ve Věstníku figurovala. Jak se Mel dozvěděl, při posledním sčítání sehnala Cindy čtyři dopisy.

"Mele, na mou duši, jestli něco řekneš - dnes nebo kdykoliv jindy..."

"Budou ty dopisy zadarmo, nebo se domníváš, že za ně budeš muset zaplatit jako za ty dva poslední?" Uvědomoval si, že má teď převahu. Stávalo se to jen vzácně.

Cindy řekla pohoršeně: "To je hnusné podezření. Za peníze se nikdo nedostane do..."

Láry fáry!" řekl Mel. "Z našeho společného účtu mi z banky posílají proplacené šeky. Jasné?"

Nastalo ticho. Potom Cindy tlumeným a rozběsněným hlasem

prohlásila: "Tak poslouchej! Radím ti, abys sem přijel, a to co nejdřív. Jestli nepřijedeš, nebo jestli mě budeš otravovat takovými řečmi jako právě teď, je mezi námi konec. Rozumíš?"

"Nejsem si jist, jestli rozumím dobře." Mel mluvil klidně.

Instinkt ho varoval, že nastal důležitý okamžik pro ně pro oba.

"Snad by ses měla přesně vyjádřit, co máš na mysli."

Cindy odsekla: "Můžeš si to domyslet."

Zavěsila.

Na cestě z parkoviště do kanceláře se to v Melovi začalo vařit a jeho vztek vzrůstal. Hněv ho popadal pomaleji než Cindy. Rozpaloval se zvolna. Ale teď hořel.

Předmět vzteku mu nebyl zcela patrný. Hodně to mělo společného s Cindy, ale zasahovaly do toho i jiné důvody. Nezdar v povolání, jak se na to díval, neboť nebyl s to účinně přispět k nové éře letectví, zdánlivá neschopnost získat ostatní pro své názory, velké naděje, ze kterých nic nebylo. A někde mezi tím vším, pomyslel si Mel, jeho soukromý i odborný život se staly dvojjediným důkazem jeho neschopnosti. Manželství se mu rozpadlo nebo bylo aspoň na nejlepší cestě ke krachu. A až k tomu dojde, zklame i své děti. A zároveň na letišti, kde odpovídal za bezpečí tisíců lidí, kteří sem každodenně přicházeli v dobré víře, veškeré jeho úsilí ani přesvědčovací snahy nezastavily trvalé zhoršování situace. Pomáhal stanovit nejvyšší normy, ale i ty pomalu braly zasvé.

Cestou do meziposchodí, kde se rozkládaly kanceláře exekutivy,

nepotkal žádnou známou tvář. Přišlo mu to vhod. Kdyby byl na něho někdo promluvil, byl by na jakoukoliv otázku odpověděl nevrle a ukvapeně. Ve své kanceláři shodil ze sebe těžký kabát a nechal ho ležet na podlaze tak, jak dopadl. Zapálil si cigaretu. Měla štiplavou příchuť a tak ji zhasil. Když kráčel ke svému psacímu stolu, bolest v noze se opět přihlásila, tentokrát ještě nesnesitelněji.

Bývaly doby - a dnes mu to připadalo velmi dávno - kdy se v noci vracíval domů s bolestí v poraněné noze a Cindy ho přinutila, aby si odpočal. Nejprve si dal horkou koupel, potom se natáhl na posteli na břicho a Cindy mu masírovala záda a krk chladnými, pevnými prsty, až ho bolest opustila. Teď ovšem nepřipadalo v úvahu, že by mu Cindy ještě někdy takhle posloužila. A i kdyby, sotva by mu to nyní pomohlo. Nejenom slovy se člověk člověku odcizí.

Mel si složil na stole hlavu do rukou.

Tak jako před chvílí na letišti, i teď se náhle zachvěl. V tichu kanceláře se hlučně rozezněl zvonek telefonu. Okamžik jej ignoroval. Znovu zazvonil a Mel si uvědomil, že to vyzvání červený poplachový telefon na stojanu vedle stolu. Dvěma rychlými kroky přistoupil k aparátu.

"TadyjeBakersfeld."

Slyšel cvakání a další ohlašování jmen, když i ostatní zvedali telefon.

"Tady je letové dispečerské středisko," oznámil hlas náčelníka

věže. "Ve vzduchu poplach třetího stupně." -.-.-.

KAPITOLA DEVÁTÁ. -.-.

Keith Bakersfeld, Melův bratr, měl za sebou tak třetinu osmihodinové služby v radarové stanici letového dispečerského střediska.

Bouře dnes v noci měla hluboký, třebaže nikoliv přímo fyzický vliv na radiolokační kontrolu. Nezasvěcenému pozorovateli, pomyslel si Keith, který nemá potuchy, jak složité příběhy vypravuje soubor obrazovek radaru, by se mohlo zdát, že vichřice, která zuří hned za stěnami místnosti, je někde tisíce mil daleko.

Radarová stanice byla umístěna v kontrolní věži, o poschodí níž než zasklené orlí hnízdo - věžní kabina - odkud letové dispečerské středisko řídilo pohyb letadel na zemi a v nejbližším vzdušném prostoru. Pravomoc radarového oddělení sahala daleko za letiště a radiolokační dispečeři natahovali svá tykadla, aby přemostili propast mezi místním řízením a nejbližšími letovými dispečerskými středisky oblastních center. Oblastní centra, vzdálená obyčejně mnoho mil od letiště, řídila hlavní letecké linky a po nich přilétající i odlétající letadla.

Na rozdíl od horní části věže nebyla v radarové stanici okna.

Dnem i nocí deset radiolokačních dispečerů a inspektorů pracovalo na Lincolnově mezinárodním letišti ve věčném polopřítmí za

tlumeného světla mléčných žárovek. Kolem nich se po všech čtyřech stěnách táhly těsně seskupené přístroje - obrazovky radarů, kontrolní panely, radiokomunikační panely. Dispečeři většinou pracovali v košilích, protože v zimě v létě se teplota udržovala na 21 stupňů C, aby neutrpělo citlivé elektronkové zařízení.

V radarové stanici převládal klid. Ale pod tímto klidem se skrývalo stálé, trvalé nervové napětí. Dnes se k němu přidala ještě bouře a za posledních pět minut napětí ještě zesílilo. Jako by se natahoval už beztak napnutý provaz.

Zvýšené napětí měl na svědomí signál na obrazovce, který v kontrolní místnosti rozblikal červené varovné světlo a rozechvěl poplašný bzučák. Bzučák vypnuli, ale zvláštní zřetelný signál na obrazovce zůstal. Signálu se říkalo dvojitý květ, rozkvetl na polotmavé obrazovce jako rozkmitaný zelený karafiát a označoval letadlo v tísni. V tomto případě to byl stroj letectva Spojených států KC-135, který se objevil vysoko nad letištěm ponořeným do sněhové vichřice a hledal místo pro okamžité nouzové přistání.

U ploché obrazovky, na níž se ukázal nouzový signál, pracoval Keith Bakersfeld; hned nato se k němu připojil inspektor. Oba nyní vysílali naléhavé bleskové rozkazy - vnitřní linkou dispečerům, kteří řídili přilehlé prostory, a radiofonicky ostatním letadlům.

O nouzovém signálu byl rychle vyrozuměn náčelník věže o poschodí nad nimi. Ten pak vyhlásil poplach třetího stupně a uvedl do pohotovosti pozemní obsluhu letiště.

Plochá obrazovka, která se stala středem pozorností, byla horizontální skleněný kruh velikosti pneumatiky velocipédu, zasazený do konsoly na vrchním konci stolu. Na temně zeleném povrchu zářily zelené světelné body, které znázorňovaly všechna letadla v okruhu čtyřiceti pěti mil. Světelné body se přemísťovaly podle pohybu letadel. Vedle každého světelného bodu označoval identitu letadla malý štítek z umělé hmoty. Štítkům se běžně říkalo "račí čluny" a dispečeři je ručně posouvali podle pohybu letadel, takže se jejich postavení na obrazovce trvale měnilo. Když se vynořila nová letadla, radiofonicky je identifikovali a ihned je oštítkovali. Nový radiolokační systém se obešel bez račích člunů. Místo nich se na radarové obrazovce rovnou objevily identifikační kódy z písmen a číslic včetně výšky letounu. Ale nová metoda se dosud plně nezaběhala a jako všechny nové systémy měla své mouchy, které bylo ještě nutno vyloučit.

Dnes v noci se to na obrazovce hemžilo mimořádně vysokým počtem letadel. Kdosi předtím poznamenal, že zelené body se množí jak mravenci.

Nejblíže k ploché obrazovce seděl Keith, jeho štíhlá čahounská postava se na šedivé ocelové židli vykláněla dopředu. Celé tělo v jednom střehu... Nohy, zaklesnuté pod židlí, měl tak strnule napjaté, jako byla židle sama. Soustřeďoval se, v obličeji unavený a vychrtlý; tak to šlo už dlouhé měsíce. Zelený odraz obrazovky tajemně zdůrazňoval hluboké prohlubně pod jeho očima. Kdo Keithe dobře znal, ale neviděl se s ním tak jeden rok, byl by ohro-

men jak jeho vzezřením, tak i změnou chování. Kdysi z něho vyzařovala vlídná, uvolněná dobrá pohoda. Dnes byla tatam. Keith byl o šest let mladší než bratr Mel, vypadal však nyní mnohem starší.

I kolegové, z nichž někteří dnes měli službu na jiných úsecích radarové stanice, si všimli u Keithe Bakersfelda změny. A taky dobře znali důvod oné změny, důvod, který v nich probouzel nelíčené sympatie. Byli však lidmi praktickými, jejich práce na všechny kladla velké nároky, a tak nebylo divu, že radiolokační inspektor Wayne Tevis pokradmu v této chvíli Keithe pozoroval a už delší dobu registroval příznaky rostoucí Keithovy vyčerpaností. Tevis, čahounský Texasan, který mluvil typicky protáhlou řečí, seděl uprostřed radarové stanice na vysoké stoličce, z níž viděl přes ramena dispečerů na radarové obrazovky, jež sloužily pro různé speciální úkoly. Tevis osobně přimontoval na stoličku kola a občas se na ní rozjel jako na koni, přičemž se odrážel ručně ušitými texaskými botami a rychle se přepravoval tam, kde ho bylo právě potřeba.

Celou hodinu se už Wayne Tevis nevzdaloval příliš od Keithe. Byl připraven vystřídat v případě potřeby Keithe u obrazovky a instinkt mu napovídal, že k takovému rozhodnutí může dojít každým okamžikem.

Radarový inspektor byl laskavý člověk, třebaže se choval s mírně přehnanou okázalostí. To, co snad bude muset udělat, mu nahánělo strach, neboť si uvědomoval, jak dalekosáhlý vliv by to

mohlo na Keithe mít. Ovšem kdyby to nešlo jinak, neváhal by k tomuto kroku sáhnout. Tevis upíral zraky na Keithovu plochou obrazovku a táhle prohodil: "Keithe, můj milý synku, ten Braniff se moc tlačí na Eastern. Kdybys obrátil Braniffa doprava, můžeš klidně nechat Eastern ve stejném kursu." Na tohle měl Keith přijít sám, ale bohužel ho to nenapadlo.

Problém, s nímž se posádka radarové stanice horečně potýkala, bylo to vojenské letadlo KC-135. Jak mu uvolnit cestu, když stroj už zahájil z výše deseti tisíce stop sestup řízený přístroji. Potíž spočívala v pěti dopravních letadlech, která byla pod velkým stíhacím letectva nakupena ve výškových rozestupech tisíce stop a kroužila v omezeném vzdušném prostoru. Všechna čekala na povolení přistát. Několik mil po obou stranách se podobným způsobem nahromadily celé kolony dalších letadel a ještě níže byly tři stroje, které už zahájily přistávací manévr. A mezi nimi všemi byly plně využité koridory pro startující letadla. Bylo prostě nutné nějak proklestit cestu vojenskému letadlu mezi nahromaděnými dopravními letadly, aniž dojde ke kolizi. I za normálních podmínek by tento úkol pořádně pocuchal nervy dispečerů. Teď se to ke všemu navíc zkomplikovalo poruchou rádia na KC-135, takže živý kontakt s pilotem letectva se ztratil.

Keith Bakersfeld zmáčkl mikrofon: "Braniff osm-dvacet-devět, okamžitě zatočte doprava, kurs nula-devět-nula." I kdyby se blížil konec světa, dispečerův hlas v takových okamžicích musí zůstat klidný. Keithův hlas však zněl pronikavě a prozrazoval

jeho nervozitu. Všiml si, že Wayne Tevis na něho vrhl ostrý pohled. Ale značky na radarové obrazovce, které se předtím pohybovaly v nepříjemné blízkosti, se začaly rozestupovat, když se kapitán Braniffu podřídil instrukcím. Právě v takových momentech letoví dispečeři vzdávali díky božstvům, ať už věřili v jakákoliv, za rychlé a pohotové reakce dopravních pilotů. Piloti si třeba mohli zanadávat a také to později často činili, že dostávali příkazy k náhlým změnám kursu, které si vyžadovaly prudké, náhlé obraty a lekaly cestující. Jakmile však dispečer vyslovil rozkaz "okamžitě", uposlechli ihned a námitky si schovali na pozdější dobu.

Přibližně za minutu bude Braniff muset znovu měnit kurs a stejně tak Eastern, který letěl v téže výšce. A ještě předtím budou muset určit nové kursy pro dva stroje TWA - pohybovaly se nad sebou - dále pro Lake Central Convair, pro vanguard Air Canada a pro letadlo Swissair, jež právě vstupovalo na obrazovku. Dokud KC-135 nesestoupí, všechna tato letadla i ostatní stroje budou muset kličkovat po křivolakém kursu, třebaže jen na krátké vzdálenosti, protože nesmějí vybočit do sousedních vzdušných prostorů. Svým způsobem to připomínalo složitou šachovou partii, až na to, že všechny kameny byly v různých výškách a pohybovaly se rychlostí několika set mil za hodinu. K partii též patřilo, že se kameny za jejich pohybu vpřed musí zdvíhat nebo snižovat, přičemž horizontálně se k sobě nesmějí kameny přiblížit na vzdálenost menší než tři míle a vertikálně na vzdálenost menší než tisíc

stop a navíc žádný z kamenů nesmí překročit okraj šachovnice. A zatímco se všechno toto dálo, tisíce pasažérů, kteří se už nemohli dočkat konce cesty, muselo hezky sedět v křeslech přenášených vzduchem a nezbývalo jim, než složit ruce v klín.

Když si Keith příležitostně mohl dovolit, aby na pár vteřin odtrhl pozornost od obrazovky, v duchu se ptal, jak se asi ten vojenský pilot cítí právě nyní, kdy je v tísni a sestupuje bouří a přehuštěným vzdušným prostorem. Pravděpodobně trpí pocitem samoty. Jako se cítil sám i Keith. Jako je samotou celý život, i když jsou druzí fyzicky blízko. Pilot má jistě u sebe druhého pilota, posádku. I Keith má spolupracovníky, kteří jsou mu právě tak blízko, že by si na ně mohl sáhnout. Ale tahle blízkost neplatí. Neplatí, když je člověk osamocen v oné vnitřní místnosti duše, kam nikdo jiný nemůže vstoupit a kde člověk žije - odděleně a samotářsky-jen se svým vědomím, pamětí, svědomím, strachem. Sám, od narození až do smrti. Vždy a navěky sám.

Keith Bakersfeld věděl moc dobře, jak strašně osamocena může být jedna lidská bytost.

A pak Keith udával nové kursy Swissairu, jednomu ze strojů TWA, Lake Centrálu a Easterau. Za sebou slyšel Wayna Tevise, jak se snaží znovu navázat spojení s vojenským letadlem KC-135. Žádná odpověď, jen nouzový radarový signál vysílaný pilotem KC-135 stále kvetl na obrazovce. Postavení signálu svědčilo o tom, že pilot si počíná správně. Řídí se instrukcemi, které dostal ještě před vynecháním rádia. Byl si vědom, že letové dispečerské

středisko bude tak s to předvídat jeho další pohyby. Věděl také, že na zemi mohou určit jeho polohu radarem a věřil, že se mu ostatní letadla uklidí z cesty.

Vojenské letadlo vzlétlo na Havajských ostrovech a letělo non stop po doplnění pohonných látek ve vzduchu přes západní pobřeží směrem k letecké základně Andrews poblíž Washingtonu. Ale na západ od vodního předělu u Skalistých hor mu vysadil jeden motor, pak nastaly poruchy elektrického zařízení, takže velitel letadla se rozhodl pro neplánované přistání na kansaském letišti Smoky Hill. Jenže na Smoky Hillu dosud neukončili odklízení sněhu ze startovacích drah a poslali KC-135 dál k Lincolnovu mezinárodnímu letišti. Kontrola letové trati vedla vojenské letadlo přes Missouri a Illinois. Třicet mil před letištěm převzalo vedení letu středisko pro přílety od západu v osobě Keithe Bakersfelda. Aby nebyl pilotovým starostem hned tak konec, selhalo brzy nato i rádio.

Za normálních letových podmínek se vojenská letadla většinou civilním letištím vyhýbala. Ale v takovéhle bouřlivé noci o pomoc žádala a pomoc se poskytovala jako samozřejmá věc.

V této ztemnělé, lidmi přecpané radarové stanici se Keith i všichni ostatní dispečeři potili. Ale dispečerův hlas nesmí za rozhovoru prozradit ani náznak tlaku nebo napětí. Piloti měli i tak starostí pořád nad hlavu. Dnes v noci jimi navíc zmítala bouře, letěli pouze na přístrojové řízení, viditelnost z kabiny byla nulová, nároky na jejich zručnost se ještě znásobily. Většina pilotů už léta-

la hodně přes čas, neboť hustá doprava způsobila řetězovité zpožďování; a teď budou muset zůstat ve vzduchu ještě déle. Z každého postu radiolokačního řízení vycházel rychlý, klidný tok rádiových příkazů. Všechny směřovaly k jednomu cíli: aby se ještě větší počet letadel odklidil z prostoru nebezpečí. Letadla vyčkávala, až na ně přijde řada k přistání a každou minutu nebo dvě se k nim přiřazovala nová a nová, která přilétala ze vzdušných koridorů. Jeden dispečer zavolal přes rameno tichým, ale naléhavým hlasem: "Kruci, připlet se mi sem nějakej divočák. Nemoh bys převzít Delta-sedm-tři?" Dispečer tak dával najevo, že je v úzkých a že mu situace přerůstá přes hlavu. Jiný hlas: "Sakra! - Já jsem taky přecpanej. Počkej... Dobrý, už ho mám." Vteřinová odmlka. "Deltě-sedm-tři od přibližovací služby Lincolnova letiště. Zatočte doleva: kurs jedna-dva-nula. Udržujte výšku čtyři tisíce!" Dispečeři si navzájem pomáhali, jak mohli. Za pár minut bude třebas potřebovat pomoc právě ten, který ji nyní poskytuje. "Hej! Pozor na ten Northwest. Letí z druhé strany. Pane bože! Začíná to tu být jako na vnějším okruhu ve špičce." ... "American čtyři. - Čtyři, držte kurs, jakou máte výšku?" ... Ta Lufthansa šla po startu daleko z kursu. Hrome, vykopněte ji z přibližovacího prostoru! ...Startující letadla vedli v dostatečné vzdálenosti kolem prostoru nebezpečí, ale přílety zastavovali, a ztrácel se tak drahocenný přistávací čas. A všichni věděli, že i když bude po poplachové situaci, bude trvat hodinu a možná i víc, než se jim podaří rozmotat zadrhnutý uzel ve vzduchu.

Keith Bakersfeld se ze všech sil snažil, aby si udržel soustředěnost, aby si zachoval přehled o svém úseku a o každém letadle, jež se v něm pohybovalo. Vyžadovalo to, aby si ustavičně vštěpoval do paměti identifikační značky, polohy, typy letadel, rychlosti, výšky, přistávací pořadí... detailní hloubkový diagram, který se trvale mění... sestavení, jež se nikdy neustavuje. I v klidnějších dobách pracoval dispečer v neutuchajícím duševním napětí. Dnešní bouře vybičovala mozkové úsilí na maximum. Úděsnou můrou byla pro dispečera představa, že by "ztratil obraz"; že by se přetížený mozek vzbouřil a všechno se z něho vypařilo. Čas od času se to stávalo i těm nejlepším.

A Keith byl kdysi nejlepší. Ještě před rokem patřil k dispečerům, na něž se kolegové obraceli s prosbou o pomoc, když přepětí přesáhlo lidské meze. "Keithe, už mi to vynechává. Nemoh bys jich pár převzít?" A Keith vždycky převzal

Ale v poslední době se úlohy prohodily. Nyní ho kolegové kryli, jak nejvíc mohli, jenže každý byl s to pomáhat pouze do určité míry. Musel přece zastat i vlastní práci.

Bylo zapotřebí nových rádiových instrukcí. Keith si svou obrazovku obsluhoval sám. Inspektor Tevis se na vysoké stoličce přemístil přes místnost a kontroloval jiného dispečera. Keithův mozek chrlil rozhodnutí. Otoč Braniffa doleva, Air Canada doprava, Eastem o sto osmdesát stupňů. Stalo se. Světelné body na radarové obrazovce měnily směr. Lake Central convairu dej ještě jednu minutu, je pomalejší. Ale Swissair ne. Křižuje se s Eastemem.

Swissair musí dostat okamžitě nový kurs, ale jaký? Mysli rychle!

Čtyřicet pět stupňů, doprava, ale jen na minutu, pak znovu doprava.

Neztrať z očí ten TWA a Northwest! Ze západu přilétá velkou rychlostí nový stroj - identifikovat a najít další prostor. Soustřeď se, soustřeď se!

Keith si urputně umínil: Neztratí obraz, dnes v noci ne, teď ne.

Měl k tomu důvod. Tajemství, o něž se nepodělil s nikým, ani se svou ženou Natálií. Jen a jen Keith Bakersfeld věděl, že dnes je to naposledy, co se dívá na radarovou obrazovku neboť má službu.

Dnes je jeho poslední den v letovém dispečerském středisku. Brzy to bude mít za sebou.

Dnes je i poslední den jeho života.

"Odpočiň si, Keithi," ozval se hlas náčelníka věže.

Keith si nevšiml, že náčelník věže vstoupil do místnosti. Vmísil se mezi dispečery nenápadně, stál vedle radarového inspektora Wayna Tevise.

O něco předtím řekl Tevis tiše náčelníkovi věže: "Keith je podle mého v pořádku. Pár minut mi dělal trochu starosti, ale teď se zřejmě sebral." Tevis byl rád, že nemusel sáhnout k drastickému opatření, o němž už uvažoval, ale náčelník věže zašeptal: "Přesto bychom ho měli na chvilku vystřídat." Po odmlce dodal: "Zařídím to sám."

Keith vrhl pohled na oba muže a hned věděl, kolik udeřilo, proč ho střídají. Krizová situace pořád trvá a oni mu nedůvěřují.

Pracovní přestávka byla jen záminkou. Měl si jít odpočinout až za

půl hodiny. Má protestovat? Pro tak zkušeného dispečera je to ponížení, ostatní si toho všimnou. A pak ho napadlo: Proč by z toho měl dělat aféru? Vždyť to za to nestojí. Kromě toho mu ta desetiminutová přestávka přijde docela vhod, aspoň se uklidní. Až bude po nejhorším, může zase pracovat po zbytek směny.

Wayne Tevis se naklonil dopředu. "Převezme to Lee, Keithi." Pokynul jinému dispečerovi, který se právě vrátil ze své pracovní přestávky, ovšem plánované.

Keith bez poznámky přikývl, seděl však dále na místě a pokračoval v rádiových instrukcích letadlům, zatímco se nový muž seznamoval s obrazem. Obyčejně trvalo několik minut, než jeden dispečer předal službu druhému. Střídající pracovník musel studovat rozestavení na radarové obrazovce a vštěpoval si do paměti celkovou situaci. Také se musel uvést do stavu mentálního soustředění.

Pevně se soustředit - vědomě a úmyslně - patřilo k tomuto povolání. Dispečeři tomu říkali "nabrousit se jako břitva" a za těch patnáct let, co Keith pracoval v letovém dispečerském středisku, často pozoroval na sobě i na druhých průběh tohoto procesu. Každý to dokázal, protože musel. Jinak by nemohl tuhle práci dělat. Jindy k tomu došlo jaksi reflexívně, například když dispečeři jeli spolu do práce jedním vozem, což bývalo zvykem. Na cestě domů se bavívali uvolněně, bez zábran. Třebas taková běžná otázka: "Jdeš v sobotu na ragby?", vyvolala stejně běžnou odpověď: "Jasně," nebo - "ne, tenhle týden se tam nedostanu." Když

však jeli do práce, konverzace šla obvykle oběma na nervy, takže čtvrt míle od letiště na tutéž otázku se dostalo strohého "jo" nebo "ne" a hotovo.

K napjaté mentální bdělosti se pak pojil další požadavek - vůlí ovládaný, nacvičený klid po celou dobu služby. Tyto dva pro lidskou povahu přímo protikladné požadavky duševně vyčerpávaly a nakonec se přihlásily o svou daň. Řada dispečerů trpěla žaludečními vředy, přičemž chorobu skrývali ze strachu, aby neztratili zaměstnání. Platili si například raději soukromého lékaře a zřekli se bezplatného lékařského ošetření, na něž měli ve svém zaměstnání právo. V práci schovávali do skříněk láhve Maaloxu - "proti překyselenosti žaludku" - a o přestávkách pokradmu usrkávali bílou nasládlou tekutinu.

Dostavily se i jiné následky. Někteří dispečeři - a Keith Bakersfeld jich nemálo znal - se chovali doma hrubě a podrážděně nebo se jich zmocňovaly záchvaty vzteku, což byla přirozená reakce na potlačené emoce v práci. A když se k tomu připočetla nepravidelná doba práce a spánku, což zase narušovalo pořádek v rodině, výsledek se dal snadno předvídat. Mezi letovými dispečery byl seznam rozvrácených manželství dlouhý a počet rozvodů vysoký.

"Dobrý," řekl nový muž, "mám obraz."

Keith vyklouzl z křesla, sundal sluchátka z uší a střídající dispečer usedl na jeho místo. Ještě než dosedl, začal vysílat čerstvé pokyny níže letícímu stroji TWA.

Náčelník věže řekl Keithovi: "Bratr vzkazuje, že se tu později zastaví."

Keith přikývl a vyšel z radarové stanice. Na náčelníka věže, který měl vlastních starostí nad hlavu, se nezlobil a byl rád, že se neukvapil a neprotestoval proti předčasnému vystřídání. Keith teď především toužil po cigaretě, šálku kávy a po samotě. Ostatní mu mohlo být ukradené. A když už za něho rozhodli jiní, byl také rád, že vyklouzl z té havarijní situace. V minulosti jich už zažil příliš mnoho, aby teď litoval, že propásl vyvrcholení jedné další patálie.

K mimořádným letovým situacím toho či onoho druhu docházelo na Lincolnově mezinárodním letišti několikrát za den - stejně jako na kterémkoliv větším letišti. Mohly se vyvinout za jakéhokoliv počasí, za nejjasnějšího dne i za bouře jako dnes v noci. Obyčejně o takových případech vědělo jen málo lidí,protože téměř vždy se podařilo bezpečně je vyřešit, a dokonce i pilotům ve vzduchu se jen zřídkakdy sděloval důvod různých odkladů nebo náhlých příkazů zatočit tam či onam. Jednak to vůbec nepotřebovali vědět, jednak nezbýval čas na nějaké besedy rádiem. Pozemní záchranné útvary - havarijní čety, ambulance a policie - rovněž tak vedení letiště byly vždy v pohotovosti a o opatřeních se rozhodovalo podle stupně vyhlášeného poplachu. První stupeň byl nejvážnější, ale jen málokdy byl vyhlašován, neboť znamenal, že letadlo už havarovalo. Druhý stupeň signalizoval bezprostřední nebezpečí života nebo těžkého zranění. Třetí stupeň - jako právě nyní - byl obecnou výzvou

záchranným četám, aby byly připraveny. Možná žejich bude zapotřebí, možná že ne. Ale pro dispečery znamenal každý stupeň poplachu nový nátlak a nové nepříjemné následky na zdraví.

Keith vstoupil do šatny dispečerů hned vedle místnosti radarové stanice. Měl teď několik minut na klidnější úvahy. Doufal, že všechno pro všechny dobře dopadne, že pilot vojenského letadla KC-135 i ostatní, kteří jsou dnes v noci ve vzduchu, přistanou v bezpečí, i přes tu bouři.

Šatna byla malinká místnůstka s jediným oknem, kolem tří stěn se táhly kovové skříňky a uprostřed stála dřevěná lavice. Na tabuli vedle oken visely neuspořádaně úřední vyhlášky a zprávy letištních společenských skupin. Na stropě svítila žárovka bez stínítka a po přítmí v radarové stanici její světlo řezalo do očí. V šatně nikdo jiný nebyl. Keith sáhl po vypínači a zhasnul. Na věži venku zářily reflektory a do šatny vnikalo dost světla.

Zapálil si cigaretu. Potom otevřel skříňku a vyndal "jídlonoše", do nichž mu Natálie dala jídlo, ještě než odjel po obědě z domova. Naléval si do šálku kávu z termosky a byl zvědav, jestli mu Natálie přibalila k jídlu nějaký lístek, a ne-li lístek, alespoň nějaký nesmyslný článek nebo nadpis vystřižený z novin či z časopisu. Často si v těchhle žertech libovala, patrně doufala, že mu to zlepší náladu. Když začaly ty jeho maléry, horlivě se této činnosti věnovala. Zpočátku si při tom počínala příliš nápadně. Ovšem Keith si vždycky přesně uvědomoval - nezúčastněně a bez zaujetí - co Natálie dělá nebo jaké má záměry. Poslední dobou se už lístečků a

výstřižků objevovalo méně.

Snad se Natálie nakonec dala odradit. Už toho tolik nenapovídala a podle jejich zarudlých očí poznal, že občas pláče.

Nemohl se na to dívat a chtěl jí pomoci. Jenže jak? Vždyť si nevěděl rady ani sám se sebou.

Na vnitřní stranu dveří od skříňky si přilepil fotografii Natálie - barevnou momentku, sám si kdysi ženu vybleskl. Už před třemi roky si ji tady vyvěsil. Světlo zvenku ozařovalo fotografii jen matně, ale Keith si ji tak přesně pamatoval, že viděl, co je na fotografii, ať byla ve tmě nebo prudce ozářená.

Na obrázku bylo vidět Natálii v bikinkách. Seděla na skále, smála se, štíhlou rukou si chránila oči před sluncem. Světle hnědé vlasy jí v proudech padaly na záda; na malinkém uličnickém obličejíčku vyskočily pihy, které se jí v létě vždycky objevovaly. V Natálii Bakersfeldové bylo cosi poněkud drzého a skřítkovského, navíc se jí v obličeji zračila silná vůle. Obě tyto vlastnosti fotografický aparát zachytil. V pozadí se rozkládalo modravé jezero, na jeho břehu rostly vysoké jedle a mezi nimi skalnatý ostroh. Byli tehdy s autem na dovolené v Kanadě, tábořili v okolí Haliburtonských jezer, děti - Briana a Thea - nechali v Illinois u Mela a Cindy. Keith a Natálie prožili tenkrát šťastnou dovolenou.

Snad na tom není nic špatného, pomyslel si Keith, že na to vzpomíná právě dnes večer.

Za fotografií byl vsunut složený papír. Byl to jeden z oněch lístečků, na které si před chvilkou vzpomněl a které mu Natálie

občas vpašovala do "jídlonoše". Tenhleten mu napsala před několika měsíci a Keith si ho z nějakého nejasného důvodu schoval. Třebaže věděl, co je na něm napsáno, vytáhl papírek a odešel s ním k oknu, aby si jej přečetl. Vystřihla mu článek z obrázkového časopisu a připojila několik vlastních řádek.

Natálie se vyznačovala širokým okruhem podivných zájmů a povzbuzovala Keithe i kluky, aby se s ní o ně podělili. Výstřižek líčil pokračující pokusy amerických genetiků. Lidské sperma, pravilo se v článku, je možno rychle zmrazit. Sperma se uloží do ledničky o mimořádně nízké teplotě a tam se může v dobrém stavu skladovat donekonečna. Kdyby se potom ohřálo, mohlo by se ho kdykoliv použít pro oplodnění žen - ať v blízké budoucnosti nebo až za několik generací.

Natálie napsala:

Kdyby byl Noe znal zmrazená spermata,
mohla ta archa být malinká jak chata.
Stačí prý teď otevřít dvířka od lednic
a dětí můžeš mít bezpočet, bez hranic.
Zato ti dva kluci z té naší chásky,
jsou duem, zaplaťbůh, vášně a lásky.

Tehdy se ještě snažila. Stále se zoufale snažila vzkřísit někdejší život... jich obou; a vzkřísit rodinu... aby to bylo jako dřív. Vášně a lásky.

I Mel přidal ruku k dílu, spolu s Natálií se pokoušel vybičovat bratra, aby se vysvobodil z přívalu úzkosti a deprese, jež ho zcela

pohlcovaly.

Tehdy se ještě chtěl Keith aspoň částí své osobnosti vzepřít. Odkudsi z hlubokého podvědomí vykřesal jiskérku ducha, pokusil se vyburcovat své síly a na nabídnutou lásku odpovědět láskou. Ale pokus se nezdařil. Nezdařil se - a Keith to věděl předem - protože už v něm nezbyl žádný cit nebo emoce. Ani vřelost, ani láska, dokonce ani hněv, který by se dal rozdmýchat. Pouze prázdnota, výčitky svědomí a všudypřítomné zoufalství.

Natálie se už smířila s porážkou. Byl si tím jist. A právě kvůli tomu pláče kdesi v koutku.

A Mel? Snad i Mel se vzdal. Ačkoliv ne zas tak úplně. Keith si připomenul, co řekl náčelník věže: "Bratr vzkazuje, že se tu později staví..."

Bylo by jednodušší, kdyby si to Mel odpustil. Keith cítil, že není hoden bratrova úsilí, třebaže si byli po celý život tak blízcí, jak jen bratři mohou být. Melova přítomnost by mohla všechno zkomplikovat.

Znovu se v duchu tázal, zda mu Natálie přidala k jídlu lísteček. Pečlivě vyndal obsah "jídlonoše" a tajně doufal, že lístek najde. Našel však jen chlebíčky se šunkou a okurkou, zabalený domácí sýr, hrušku a balicí papír. Nic víc.

Jakmile najisto věděl, že tam lísteček není, zoufale po nějakém vzkazu zatoužil. Po jakémkoliv vzkazu, třebas naprosto bezvýznamném. A pak si uvědomil - vždyť je to jen jeho chyba, nezbyl na to čas. Kvůli těm svým přípravám, na něž se chystal,

odjel z domova dříve než jindy. Natálii na to předem neupozornil, a tak musela, chudinka, strašně spěchat. Navrhl, že by si žádný oběd s sebou nebral, že se může najíst v jedné z kaváren na letišti. Ale Natálie o tom nechtěla ani slyšet, věděla, že kavárny budou přeplněné a hlučné a že to Keith nemá rád. Radši sebou hodila a mohla se samým spěchem ztrhat. Nezeptala se ho, proč chce odjet tak brzy, ačkoliv byla jistě zvědavá. Keithovi se ulevilo, že nebylo nutno se jí zpovídat Jinak by si byl musel vymýšlet a to by se mu zajídalo. Nechtěl, aby poslední slova, která spolu prohodí, byla lží. Ukázalo se, že měl času ažaž. Zajel do obchodního areálu letiště a zapsal se v hotelu O' Hagan, kde si dopoledne rezervoval telefonicky pokoj. Všechno si pečlivě naplánoval, postupoval podle plánu, který si vypracoval už před několika týdny, třebaže dlouho čekal - popřávaje si času na přemýšlení, aby nabyl naprosté jistoty - než jej uskuteční. Prohlédl si pokoj, odjel z hotelu a dorazil na letiště včas, aby nastoupil službu.
O'Haganův hotel byl jen několik minut jízdy od Lincolnova letiště. Až mu za pár hodin služba skončí, dostane se tam velmi rychle. Klíč od pokoje měl v kapse. Vyndal ho, aby se ještě přesvědčil. -.-.-.

KAPITOLA DESÁTÁ. -.-.

Informace o schůzi občanů Meadowoodu, kterou náčelník věže

tlumočil Melu Bakersfeldovi během večera, byla naprosto přesná. Schůze se konala v hale nedělní školy meadowoodského prvního baptistického kostela - patnáct vteřin letu proudového letadla od konce startovací dráhy dva-pět - a trvala už půl hodiny. Jednání bylo zahájeno později, než se původně předpokládalo, protože většina z šesti set dospělých, kteří se dostavili, se musela auty i pěšky prodírat hlubokým sněhem. Ale všem se nějak podařilo proklestit si cestu k cíli.

Shromáždění bylo různorodé, jak tomu bývá v každé prosperující předměstské obci. Mezi muži patřili někteří ke středně postaveným úředníkům, jiní byli řemeslníky, přišlo i několik místních obchodníků. Početně byli muži a ženy přibližně v rovnováze. Protože byl páteční večer, počátek víkendu, mnozí se oblékli dost podomácku. Výjimku tvořilo půl tuctu hostů, kteří nebyli občany městečka a několik reportérů.

Hala nedělní školy byla nyní nepříjemně přecpaná, vzduch dusný a naplněný kouřem. Veškerá místa k sezení byla obsazena a nejméně stovka lidí stála.

Že se vůbec takové množství lidí a za takového večera dostavilo, že opustili kvůli schůzi teplé domovy, výmluvně svědčilo o jejich odhodlání i starostech. A navíc všechny jednomyslně pojil hněv.

Hněv - téměř tak patrný jako tabákový kouř - prýštil ze dvou zdrojů. Prvním bylo dlouhodobé rozhořčení nad letištěm a jeho nesnesitelnými zplodinami - hromovým, ohlušujícím řevem prou-

dových letadel, který dnem i nocí napadal meadowoodské domy a rozbíjel klid a soukromí bdících i spících lidí. Druhým byla bezprostřední svízel-valnou část diskuse shromáždění neslyšeli. Že budou potíže s akustikou, se předpokládalo. Koneckonců se vlastně kvůli ní schůze svolala, a proto si vypůjčili přenosné rozhlasové zařízení z kostela. Nikdo však nečekal, že právě tuto noc jim budou proudová letadla startovat přímo přes hlavu a že tak vyřadí jak lidský sluch, tak i přenosné rozhlasové zařízení. Příčinu shromáždění neznalo ani se o ni nezajímalo - že totiž zabořené letadlo Aéreo-Mexican zablokovalo startovací dráhu tři-nula a že tudíž ostatní letadla dostala pokyn startovat z dráhy dva-pět. A tato dráha mířila jako šíp rovnou na Meadowood, kdežto dráha tři-nula odváděla startující stroje poněkud stranou.

Ve chvilce přechodného ticha rudolící předseda zařval: "Dámy a pánové, léta se už snažíme rozumně se dohodnout s vedením letiště a s leteckými společnostmi. Poukazovali jsme na narušování našeho rodinného soukromí. Nezávislým svědectvím jsme prokázali, že normální život je za hluku, který musíme snášet, vyloučen. Upozorňovali jsme, že samo naše zdraví se ocitlo v nebezpečí, že naše ženy, naše děti i my sami žijeme na pokraji nervového zhroucení, které už některé z nás postihlo."

Předseda byl plešatějící muž s mohutnými čelistmi, jakýsi Floyd Zanetta, působil jako ředitel tiskárny a vlastnil v Meadowoodu dům. Zanettovi bylo kolem šedesáti a vynikal v záležitostech týkajících se celé obce. Na klopě sportovního saka se mu skvěl odznak

dlouholetého členství v klubu Kiwanis.

Předseda i dokonale oblečený mladší muž hleděli na shromáždění z menšího vyvýšeného pódia u průčelní stěny haly. Sedící mladší muž byl právník Elliott Freemantle. Vedle něho stála velká otevřená kožená aktovka.

Floyd Zanetta bouchl pěstí o řečnický pult. "A jak na to reaguje letiště a letecké společnosti? Povím vám, jak reagují. Hezky se tváří. Tváří se, že nám naslouchají. A zatímco se hezky tváří, slibují nám hory doly, ovšem ani ve snu by je nenapadlo je splnit. Správa letiště, federální správa letectví a letecké společnosti jsou podvodníci a lháři..."

Slovo "lháři" zaniklo.

Pohltilo je otřásající, téměř neuvěřitelné narůstání hluku, obludný řev motorů, který jako by zachvátil budovu a smýkal s ní. Mnoho lidí v hale si zacpávalo uši, jako by se chtělo bránit. Několik jich vystrašeně pozvedlo zraky. Jiným šlehal z očí hněv, horečně cosi vykládali sousedům, ale jen hluchoněmý, který umí číst ze rtů, by jim rozuměl. Nebylo slyšet vlastního slova. Karafa s vodou vedle předsedova řečnického pultu se zachvěla. Kdyby ji byl Zanetta rychle nezachytil, byla by spadla a rozbila se.

Stejně rychle jako burácení začalo a vzrůstalo, zmenšilo se a vytrácelo se. Stroj linky 58 Pan American byl už na hony daleko a několik tisíc stop vysoko, šplhal se bouří a tmou, sahal po vyšších, jasnějších výškách a nabíral kurs na Frankfurt, Německo. Na vzdálenějším konci startovací dráhy dva-pět, uvolněné pro start, už

rolovalo letadlo Continental Airlines 23, cíl letu Denver, Colorado. Chystalo se ke startu - přes Meadowood. Další letadla, seřazená na přilehlé rolovací dráze, čekala až na ně přijde řada.

A tak to šlo celý večer ještě před zahájením schůze v Meadowoodu. A po jejím zahájení bylo možno jednat jen v krátkých intervalech mezi zdrcujícími nápory hluku.

Zanetta spěšně pokračoval: "Řekl jsem, že jsou podvodníci a lháři. To, co se právě zde a právě nyní děje, nám poskytuje nevyvratitelný důkaz. Přinejmenším můžeme uplatňovat nárok, aby letadla tlumila hluk, ale dnes večer ani to..."

"Pane předsedo," přerušil ho ženský hlas z hloubi haly, "tohle všechno jsme už slyšeli. Všichni to dobře známe a jestli to budeme znovu a znovu opakovat, nic to na věci nezmění." Oči všech se upřely na ženu, která nyní povstala. Měla výrazný, inteligentní obličej, hnědé vlasy dlouhé až po ramena jí přepadaly do tváře, netrpělivě je odhazovala. "Mě i ostatní by zajímalo, co jiného můžeme podniknout a jak budeme postupovat?"

Propukl potlesk, ozývaly se povzbuzující výkřiky.

Zanetta podrážděně pravil: "Kdybyste mi laskavě dovolila ukončit..."

Což se mu nezdařilo.

Halu nedělní školy opět ovládl všepohlcující řev.

Načasování poslední poznámky vyvolalo toho večera zatím první smích posluchačstva. I předseda se kajícně zasmál a bezmocně rozhodil pažemi.

Mužský hlas nevrle vykřikl: "Tak jedem, jedem!"

Zanetta přikývl na souhlas. Pokračoval v řeči a kličkoval jako horolezec ve skalách mezi dotírajícími vrcholy řevu zvenčí.

Meadowoodská obec musí - prohlásil - hodit za hlavu veškerou zdvořilost a pokusy o rozumnou dohodu se správou letiště i ostatními. Místo toho bude od nynějška heslem čistě právnický útok. Obyvatelé Meadowoodu jsou občané se zákonnými právy, jež jim jsou nyní upírána. K těmto zákonným právům patří i možnost odvolat se k soudu. Všichni se proto musí připravit k boji před soudem, musí bojovat houževnatě, bude-li potřeba i bezohledně. A pokud jde o způsob, jakým by měla být legální ofenzíva podniknuta, shodou okolností nám může poradit významný právník pan Elliott Freemantle, který má kancelář v nedalekém Loopu a který se uvolil účastnit se této schůze. Pan Freemantle prostudoval zákony, jež se vztahují na přílišný hluk, otázky soukromí a vzdušného prostoru. Ti, kteří překonali nepřízeň počasí a účastní se schůze, budou mít zanedlouho potěšení vyslechnout vzácného hosta. Předloží návrh na...

Fráze nebraly konce a Elliott Freemantle se vrtěl nedočkavostí. Lehce si přejel rukou dokonalý účes svých prokvetlých vlasů, konečky prstů si ověřil dokonalou hladkost brady a tváří - oholil se jen hodinu před schůzí - a jeho jemný čich mu potvrdil, že dokonalá vodička, kterou se natíral vždy po holení a po horském sluníčku, stále vyzařuje vůni. Přehodil nohu přes nohu, konstatoval, že jeho boty z krokodýlí kůže za dvě stě dolarů se dosud

blyští zrcadlovým leskem, a zároveň se měl na pozoru, aby si nepoškodil puky svých dokonalých kalhot, šitých na míru dokonalým krejčím, z prvotřídní látky s drobounkými tečkami. Už dávno Elliott Freemantle objevil, že lidé si přejí, aby jejich právní zástupci, na rozdíl od lékařů, vyhlíželi blahobytně. Blahobytný vzhled advokáta svědčil o úspěších u soudu, o úspěších, jichž chtěli ti, kteří se hodlali pustit do právní pře, sami dosáhnout.

Elliott Freemantle doufal, že většina z přítomných se brzy stane stranou v soudní při a že on je bude zastupovat. Prozatím si jen přál, aby ten starý pitomec předseda, ten Zanetta, už zavřel klapačku a předal mu slovo. Důvěru kteréhokoliv posluchačstva nebo poroty bylo totiž možno ztratit naprosto bezpečným způsobem: stačilo jim poskytnout čas, aby mysleli rychleji než řečník, aby věděli předem, co bude řečeno. Jemně vybroušená intuice napověděla Freemantlovi, že se to právě děje. Znamenalo to, že až dostane slovo, bude muset pořádně zapracovat, aby prosadil své schopnosti a vyšší intelekt.

Nicméně někteří z jeho kolegů právníků mohli vyslovit pochybnosti, zda intelekt Elliotta Freemantla je opravdu "vyšší". Někteří by dokonce mohli vyjádřit námitky proti předsedově charakteristice, podle níž byl Freemantle vzácným hostem. Kolegové právníci se totiž občas dívali na Freemantla jako na exhibicionistu, který získával vysoké honoráře především kabaretním instinktem, jak na sebe soustředit pozornost. Přiznávali mu nicméně záviděníhodný čich pro případy, ze kterých se později

vyklubala senzace i vysoký zisk.

Meadowoodská situace byla pro Elliotta Freemantla jako stvořená.

Prostudoval vše o problémech této obce a hbitě svými kontakty zařídil, aby se prezentoval řadě vlastníků domů jako jediný právník, který má nejvíc šancí, že by jim mohl účinně pomoci.

Výbor majitelů domů se na něho nakonec obrátil, a už jen ta skutečnost, že přišli k němu a nikoliv on k nim, mu poskytla psychologickou výhodu, se kterou od samého začátku počítal.

Potom si povrchně prolistoval zákony a nedávná soudní rozhodnutí týkající se hluku a soukromí a od té chvíle k nim promlouval s jistotou odborníka, který se těmito záležitostmi zabýval celý život.

A pak jim předložil návrh, jehož výsledkem byla dnešní schůze a jeho osobní přítomnost.

Zaplať pánbůh! Vypadalo to, že předseda Zanetta se už pomalu blíží závěru svého upovídaného úvodu. Banalitě zůstal věrný až do svého posledního slova a právě hlásal: "...a je mi tak ctí a potěšením představit vám..."

Elliott Freemantle ani nevyčkal, až bude jeho jméno vysloveno, a hbitě vyskočil. Začal řečnit, ještě než se Zanetta dotkl zadkem své židle. Jak bylo jeho zvykem, šel rovnou na věc.

"Jestli ode mne očekáváte soucit, můžeme jít hned domů, protože se nedočkáte. Nedočkáte se ani na této schůzi, ani na příštích, pokud se budou konat. Šátečky na slzičky nedodávám.

Jsou-li vám zapotřebí, vytáhněte si své vlastní nebo si navzájem poslužte. Zabývám se zákonem. Zákonem a ničím jiným."

Úmyslně mluvil drsným hlasem a postřehl, že se do posluchačstva strefil, přesně jak měl v úmyslu.

Všiml si též, že novináři vzhlédli a nastražili uši. Za novinářským stolem u přední části haly seděli tři - dva mladí muži z velkých městských deníků a postarší žena z místního týdeníku. Všichni byli pro jeho záměry důležití. Dal si práci, zjistil si jejich jména a před zahájením schůze s nimi krátce pohovořil. Tužky jim teď svištěly po papíru. Výborně! V každém svém podniku stavěl Elliott Freemantle spolupráci s tiskem na přední místo. Ze zkušeností věděl, že nejlépe si získá lidi od tisku tím, že jim předloží živou historku s dobře okořeněnou pointou. Jen málokdy mu to nevyšlo. Tohle hrálo novinářům do noty - mnohem víc, než pití nebo jídlo zdarma - a čím byly historky živější a barvitější, tím příznivěji mu byly jejich reportáže nakloněny.

Obrátil pozornost k posluchačstvu.

Pokračoval, ale na agresivitě o poznání slevil. "Jestli se spolu dohodneme, že vás mám zastupovat, budu se vás muset dotázat na vliv hluku z letiště na vaše domovy, rodiny, na vaše tělesné i duševní zdraví. Ovšem neračte si myslet, že vám budu klást otázky, protože mi na těchto věcech či na vás jako na jednotlivcích osobně záleží. Mám-li být upřímný - nezáleží. A taky nebude škodit, když vám povím, že jsem velice sobecký člověk. Budu-li tyto otázky klást, pak jen proto, abych stanovil, v jaké míře byla způso-

bena škoda podle platných zákonů. Už teď jsem přesvědčen, že nějaká škoda způsobena byla - dokonce snad závažná škoda - a v tom případě máte právo dovolávat se zákona. A stejně tak nebude škodit, když vám povím, že ať se od vás dozvím cokoliv, ať se do toho případu jakkoliv intenzívně pustím, nehodlám pro blaho svých klientů trávit bezesné noci, když vytáhnu paty z kanceláře nebo opustím soudní budovu. Ale..." Freemantle se dramaticky odmlčel a vyrazil ukazovákem vpřed, aby podtrhl význam svých slov - "ale v kanceláři a u soudu vám jako klientům věnuji svou svrchovanou pozornost i veškeré své schopnosti ve věcech zákona. Abudeme-li spolu pracovat, ručím vám za to, že při těchto příležitostech si budete gratulovat, že jsem na vaší straně, a nikoliv proti vám."

Nyní si už vybojoval pozornost všech přítomných. Někteří z nich, muži i ženy, se na svých židlích nakláněli dopředu, aby jim neuniklo ani slovo, když se odmlčel - třebaže jen na kratičký čas - při přeletu letadel. Na několika obličejích se při jeho řeči zračila nevraživost, ale nebylo jich mnoho. Nastal nicméně okamžik, kdy bylo záhodno, aby poněkud uvolnil šroub. Rychle, letmo se usmál a pak vážně pokračoval.

"Toto vše vám sděluji, abychom si navzájem porozuměli. Říká se o mně, že jsem prý bezohledný, nepříjemný člověk. Možná, že je to pravda. Kdybych ovšem já sám potřeboval advokáta, postaral bych se, abych si vybral někoho, kdo opravdu je bezohledný a nepříjemný a k tomu tvrdý - v můj prospěch." Postřehl několik

souhlasných pokývnutí a úsměvů.

"Jestli ovšem chcete nějakého milejšího chlapíka, který vás oblaží větším soucitem a přitom poněkud menší právnickou pomocí" - Elliott Freemantle pokrčil rameny - "jak je libo, máte na to právo."

Od počátku pečlivě studoval posluchačstvo. Nyní pozoroval, kterak jeden solidně vyhlížející muž v brýlích s tlustými obroučkami se naklání k nějaké ženě a cosi jí šeptá. Z výrazu jejich tváří Freemantle odhadoval, že muž říká: "To je ono! To jsme chtěli slyšet." Žena, pravděpodobně manželka šeptajícího muže, kývla na souhlas. A po celé hale se všude objevovaly obličeje, z nichž vyzařovalo něco podobného.

Jako obvykle při takových příležitostech, Elliott Freemantle i tentokrát chytře zvážil náladu schůze a podle ní si propočítal svůj další postup. Brzy vycítil, že tihle lidé už mají po krk frází a soucitu - dobře míněného, ale neúčinného. Jeho slova, hrubá a brutální, působila jako studená osvěžující sprcha. Ale ještě než si mozky odpočinou a pozornost se rozptýlí, musí na ně z jiné strany. Teď přišla chvíle pro speciální operaci - dnes večer a pro toto shromáždění to bude přednáška o zákonech proti hluku. Elliott Freemantle mistrně ovládal tajemství, jak si udržet pozornost publika: vždycky být o půl kroku napřed. O tolik a o nic víc; ti, kdo poslouchají, musí být s to sledovat, co se povídá, ale zároveň je nutno přinutit je k duševnímu napětí.

"Teď dávejte pozor," vybídl je, "protože přecházím k vašemu

konkrétnímu problému."

Zákony proti hluku, prohlásil, se soudy po celé zemi stále více zabývají. Stará pojetí se mění. Nová soudní rozhodnutí docházejí k závěru, že přílišný hluk může porušovat právo na soukromí, může být též zásahem do soukromého vlastnictví. Soudy jsou nyní příznivě nakloněny vydávání výroků o zákazech a finanční náhradě v případech, kdy podobné narušení - včetně narušení hlukem z letadel - může být prokázáno.

Elliott Freemantle se odmlčel, neboť další startující stroj jim právě burácel nad hlavou, a pak pozdvihl paži ke stropu. "Mám pocit, že zde nebude nijak obtížné podat důkazy."

U tiskového stolu si všichni tři reportéři zapsali poznámku.

Nejvyšší soud Spojených států - pokračoval Freemantle - už vytvořil precedens. V soudním sporu USA versus Causby dvůr rozhodl, že greensboroský pěstitel kuřat v Severní Karolíně má právo na finanční odškodné pro "narušování", způsobené vojenskými letadly, která létala nízko nad domem. Při vyhlašování rozsudku v causa Causby nejvyšší soudce William O. Douglas konstatoval: "...má-li vlastník pozemku plně svého pozemku používat, musí mít vyloučenou kontrolu nad bezprostředními vrstvami obklopující atmosféry." V jiném případu, který Nejvyšší soud přezkoumal - Griggs versus okres Allegheny - byl potvrzen podobný princip. U státních soudních dvorů Oregonu a Washingtonu v causa Thomburg versus Port ofPortland a Martin versus Port of Seattle bylo stanoveno odškodné za přílišný hluk

působený letadly, třebaže vzdušný prostor přímo nad hlavami žalobců nebyl porušen. Jiné obce již zahájily nebo uvažovaly o podobných právních opatřeních a některé z nich již shromažďovaly důkazy pomocí zvukových kamiónů a filmových kamer. Kamióny registrovaly decibelové hodnoty hluku. Kamery zaznamenávaly výšku letadel. Často vyšlo najevo, že hluk je vyšší a výšky nižší, než letecké společnosti a správa letiště přiznávaly. V Los Angeles zažaloval vlastník domu Losangeleské mezinárodní letiště, přičemž argumentoval tím, že letiště, které povolilo přistávání na startovací dráze prodloužené až k vlastníkovu domu, porušilo jeho majetek, aniž dbalo zákonných předpisů. Vlastník domu žádal náhradu ve výši deseti tisíc dolarů, což byla částka, která dle jeho názoru odpovídala poklesu hodnoty jeho domu. I jinde byl stále větší počet podobných případů projednáván u soudů.

Přehled byl břitký a působivý. Zmínka o konkrétní sumě - deseti tisíci dolarech - okamžitě vyvolala zájem, přesně podle záměrů Elliotta Freemantla. Celý referát vyzněl autoritativně, věcně, prostě jako produkt mnohaletého studia. Ale jen Freemantle sám věděl, že jeho "fakta" nejsou žádným výsledkem úmorného studia soudních výroků, nýbrž pouze plodem dvouhodinového prolistování výstřižků, jimiž se předešlého odpoledne probíral v archívu místních novin.

A tak se raději o některých skutečnostech nezmínil. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci pěstitele kuřat bylo učiněno před

dvaceti lety a celková náhrada byla stanovena směšnou částkou tří set sedmdesáti pěti dolarů - což byla hodnota několika uhynulých kuřat. Losangeleský proces byl pouhým nárokem žalobcovým, k soudu se dosud nedostal a nebylo vyloučeno, že se k soudu nikdy nedostane. O důležitějším případu - Batten versus USA - o němž Nejvyšší soud vynesl konečný výrok teprve v roce 1963, Elliott Freemantle věděl moc dobře, ale pro jistotu o něm pomlčel. V Battenově případu soudní dvůr došel k závěru, že toliko "fyzické narušení" může být žalovatelné; nikoliv hluk sám o sobě. A jelikož v Meadowoodu k fyzickému narušení nedošlo, Battenův precedens znamenal, že v případě žaloby je možno prohrát proces, ještě než vůbec začal.

Leč advokátu Freemantlovi se nikterak nehodilo, aby tato fakta vystoupila v obecnou známost; alespoň ne ještě teď. A taky ho nijak nadměrně netížila starost, zda případ, který se dostane před soud, skončí nakonec vítězstvím, či prohrou. Šel za jediným cílem - aby se tahle skupina meadowoodských vlastníků domů stala jeho klientelou, a to pokud možno za nehorázný honorář.

V té věci honoráře si už odhadl množství přítomných a provedl v duchu propočty. Výsledek ho zcela okouzlil.

Odhadl, že ze šesti set lidí v hale pět set, a pravděpodobně ještě více, jsou majitelé domů v Meadowoodu. Jestliže vzal přitom v úvahu, že to jsou i manželské páry, sedělo tu před ním minimálně dvě stě padesát perspektivních klientů. A jestli by se mu podařilo přesvědčit každého z těch dvou set padesáti, aby mu podepsal

stodolarový honorář jako svému právnímu zástupci - přičemž Elliott Freemantle doufal, že se tak stane ještě před skončením tohoto večera - má na dosah ruky celkový honorář převyšující částku dvaceti pěti tisíc dolarů.

I při jiných podobných případech dosáhl přesně téhož. Bylo až podivuhodné, co vše lze vyzískat nestoudnou smělostí, zejména když jsou lidé celí žhaví, aby už už posloužili svým zájmům. V aktovce měl hojnou zásobu natištěných formulářů.

Tato smlouva ..... dále jako žalobcem(kyní) a Freemantlem a Syem, právními zástupci ..... kteří se ujmou právního zastupování žalobce(kyně) při uplatňování jeho (jejího) nároku na náhradu za škody způsobené provozem letadel na Lincolnově mezinárodním letišti .... Žalobce (kyně) souhlasí s tím, že zaplatí výše uvedeným právním zástupcům Freemantlovi a Syeovi jedno sto dolarů ve čtyřech dvacetipětidolarových splátkách, přičemž první splátka je splatná ihned a zbytek čtvrtletně podle pohledávky ..... Dále souhlasí žalobce (kyně) s tím, že v případě úspěšného uplatnění nároku Freemantle a Sye obdrží deset procent z celkové sumy vyplacené náhrady za škodu .....

Těch deset procent, to byl výstřel na saframentsky vzdálený cíl, protože se nedalo předpokládat, že by se vůbec nějaké odškodné dalo vytřískat. Nicméně se u soudů občas děla divná kouzla a Elliott Freemantle byl přesvědčen, že je třeba se pojistit pro všechny eventuality.

"Podal jsem vám informaci o právní stránce případu," prohlásil,

"a teď bych vám taky chtěl dát malou radu." Blýskl po nich jedním ze svých vzácných, rychlých úsměvů. "Tato rada bude vzorkem zdarma, ale - jako u zubní pasty - za každou další pastu už budete muset zaplatit."

Nato se rozlehl smích, ale Freemantle ho rázně zarazil pohybem paže. "Moje rada: Neotálet! Jednat! Jednat ihned!"

Za tuto poznámku sklidil potlesk, hlavy účastníků schůze souhlasně přikyvovaly.

Lidé mají za to - pokračoval - že zákonný postup musí být automaticky zdlouhavý a úmorný. Leckdy to bývá pravda, ovšem postupuje-li se rozhodně a obratně, lze zákon při nejrůznějších příležitostech popohnat. V této záležitosti by se mělo jít k soudu okamžitě, neboť letecké společnosti i letiště by se mohly na základě dlouholetého trvání hluku dovolávat zvyku a usance. A jako na potvrzení jeho argumentu další letadlo jim opět zahromovalo nad hlavou. Ještě než jeho hluk zcela odumřel, Elliott Freemantle zařval: "A tak opakuji - radím vám, abyste nečekali! Měli byste jednat už dnes! Ihned!"

V jedné z předních řad posluchačstva vyskočil mladší muž v alpakové vestě a domáckých kalhotách: "Proboha, ale jak? Povězte!"

"Začneme tím - pokud si přejete - že mě pověříte jako svého právního zástupce."

Několik stovek hlasů ihned sborově odvětilo: "Ano, přejeme."

Předseda schůze Floyd Zanetta už byl zase na nohou, čekal, až

se křik utiší. Byl zjevně potěšen. Dva z reportérů se pootočili a pozorovali zřejmé nadšení publika. Třetí reportér -starší dáma z místního týdeníku - hleděla na stupínek a přátelsky se usmívala.

Vyšlo to přesně podle plánu. Zbytek, jak si Elliott Freemantle uvědomoval, je už pouhou otázkou rutiny. Během příští půlhodiny bude mít už v tašce spoustu podepsaných smluvních blanketů, ostatní si je vezmou domů, předloží je rodinné poradě a s největší pravděpodobností mu je odešlou zítra poštou. Tito lidé se jistě nebojí podepisovat dokumenty ani nemají strach z právnických procedur. Na obojí si určitě zvykli, když si kupovali domy. A stovka dolarů jim taky nebude připadat přehnaná; pár z nich bude asi překvapeno, že je honorář tak nízký. A jen hrstka si dá práci, v duchu provede tytéž početní úkony jako před chvílí Elliott Freemantle, a i kdyby jim celkový honorář připadal přehnaný, může jim vždycky namítnout, že honorář je plně ospravedlněn odpovědností za mimořádně velký počet klientů.

A pak, vždyť jim dá za jejich peníze protihodnotu - pěkné divadlo s ohňostrojem u soudů i jinde. Mrkl na hodinky; radši jedem dál. Když už si teď zajistil účast, chtěl posílit vztahy se zákazníky tím, že inscenuje první jednání dramatu. A pochopitelně - jako vše ostatní, i toto si předem naplánoval. O nadcházejícím čísle se bude v zítřejších novinách psát mnohem víc než o celé této schůzi. Nadcházející číslo těmhle lidem také prokáže, že to Freemantle myslí vážně, když říká, že se nesmí marnit čas.

Herci dramatu budou občané meadowoodští zde shromáždění.

Doufal, že každý z přítomných je ochoten opustit halu a zůstat vzhůru dlouho do noci.

Jevištěm bude letiště.

Čas: dnes v noci. -.-.-.

KAPITOLA JEDENÁCTÁ. -.-.

Přibližně v téže době, kdy Elliott Freemantle vychutnával sladkost úspěchu, zatrpklý, zklamaný bývalý stavební podnikatel jménem D. O. Guerrero se smiřoval s myšlenkou, že jeho život končí krachem.

Guerrero byl nyní ve svém zamčeném pokoji, v ošumělém bytě ošumělého domu v jižní části města, asi patnáct mil od letiště. Měl byt nad hlučnou, ukoptěnou restaurační samoobsluhou na 51. ulici nedaleko od dobytčího trhu.

D. O. Guerrero byl vychrtlý, vytáhlý, mírně shrbený muž, měl sinalý obličej s vyčnívající úzkou čelistí, s hluboce zapadlýma očima, bledými tenkými rty a prořídlým knírkem písečně nažloutlé barvy. Na hubeném krku se mu rýsoval velký ohryzek. Vlasy mu ustupovaly z čela. Neklidně pohyboval rukama, nervózně poluskával prsty. Nepřetržitě kouřil, většinou si připaloval cigaretu od cigarety. Byl neoholen, potřeboval už taky čistou košili, potil se, ačkoliv v pokoji, ve kterém se zamkl, bylo zima. Měl padesát let, ale vypadal o několik let starší.

Guerrero byl už osmnáct let ženat. Dokonce by se dalo říct, že manželství se mu celkem vydařilo, i když o nějakém mimořádném štěstí by se zase mluvit nedalo. D. O. (valnou část života ho lidé označovali jen iniciálkami) a Inez Guerrerová se navzájem snášeli s duchem vyrovnaným a ani je nenapadlo, že by snad mohli zatoužit po nějakém jiném partnerovi. Ostatně D. O. Guerrero se o ženy příliš nezajímal. Hlavu měl plnou obchodu a finančních transakcí. Ale loňského roku se mezi Guerrerovými otevřela jakási duševní propast, kterou Inez, ať se snažila jak chtěla, nedokázala překlenout. To byl jeden z důsledků řady obchodních pohrom, které je vytlačily z poměrně zámožného postavení až na pokraj bídy a vynutily si také věčné stěhování nejdřív z pohodlného a prostorného, třebaže těžce zadluženého předměstského domu do čtvrtí skromnějších, a nakonec až do tohohle nehostinného, průvanem a šváby pronásledovaného dvoupokojového bytu.

Ačkoliv se to Inez Guerrerové nijak nezamlouvalo, byla by se s tím nějak vyrovnala, kdyby manžel neupadal do stále chmurnějších nálad a neutrhoval se na ni v záchvatech divoké zuřivosti, takže se s ním občas už ani mluvit nedalo. Před několika týdny ve vzteku Inez udeřil, způsobil jí ošklivé modřiny, a třebaže by mu byla ještě odpustila, nechtěl se jí ani omluvit, a dokonce později odmítal v klidu si s ní o tom incidentu popovídat. Obávala se nového násilí, a tak brzy poté poslala obě dospívající děti - chlapce a dívku - ke své provdané sestře do Clevelandu. Inez

však zůstala, vstoupila do zaměstnání jako servírka v kavárně, pracovala tvrdě a pobírala malý plat, alespoň však měla peníze na jídlo. Manžel zřejmě stěží postřehl, že jsou děti pryč nebo že ona už není přes den doma. V poslední době upadal do hlubokého, do sebe uzavřeného zoufalství.

Inez byla nyní v práci. D. O. Guerrero v bytě osaměl. Dveře malé ložničky vůbec nemusel zamykat, přesto si však chtěl zajistit naprosto nerušené soukromí. Přitom se tu nijak dlouho zdržovat nehodlal.

Stejně jako jiní tohoto večera i D. O. Guerrero se chystal odjet zanedlouho na letiště. Měl potvrzenou místenku i platnou letenku na dnešní let číslo dvě společnosti Trans America do Říma. V tom okamžiku měl letenku v kapse svrchníku, přehozeného přes rozvrzanou dřevěnou židli.

Inez Guerrerová o letence do Říma nic nevěděla, ani neměla nejmenší potuchy o manželových záměrech.

Letenka Trans America platila na cestu tam a zpět, normálně stála čtyři sta sedmdesát čtyři dolary. Lží však D. O. Guerrero získal úvěr. Zaplatil v hotovosti čtyřicet sedm dolarů, které si opatřil tím, že zastavil poslední cenný předmět své manželky - zlatý prsten po mamince (Inez ho dosud nepohřešila) - přičemž slíbil, že zbytek i s úroky bude splácet po dva roky v měsíčních splátkách.

Bylo nanejvýš nepravděpodobné, že by slib mohl být vůbec kdy splněn.

Žádný seriózní peněžní ústav nebo banka by D. O. Guerrerovi nepůjčily ani na jízdenku autobusem do Peorie, natož na letenku do Říma. Byly by si pořádně prozkoumaly jeho poměry a zjistily, že už je dávno nesolventní, že má na krku spoustu dlouho nesplacených osobních dluhů a že jeho stavitelská firma Guerrero Contracting Inc. vyhlásila už před rokem bankrot.

Ještě podrobnější kontrola Guerrerových spletitých finančních poměrů by odhalila, že se v posledních osmi měsících pokusil získat pod jménem své ženy kapitál na spekulaci s pozemky, ale neuspěl. Neúspěchem zabředl do dalších dluhů. Kdyby byl nyní odhalen - a zdálo se to jen otázkou času - některá jeho podvodná prohlášení a k tomu fakt, že je bankrotér, který se nezhostil svých závazků, by nevyhnutelně přivodily trestní stíhání a téměř jistý trest na svobodě. Poněkud méně vážnou, avšak stejně neodkladnou byla skutečnost, že se už o tři týdny zpozdil s placením nájemného za tenhle mizerný byt a že domácí mu na zítřek hrozil vystěhováním. Kdyby k tomu došlo, neměli by kam hlavu složit.

D. O. Guerrero byl v koncích. Stav jeho financí byl pod bodem mrazu.

O leteckých společnostech se však vědělo, že si při rozšiřování úvěru počínají velkoryse; i nezaplacené dluhy vymáhají mírněji než jiné instituce, byla to promyšlená politika. Zakládala se na důkazu, že platící cestující se v průběhu let ukázali jako mimořádně poctivá skupina společnosti a že opravdu vážných

ztrát na nezaplacených dluzích bylo u leteckých společností velmi málo. Zkrachovanci jako D. O. Guerrero je obtěžovali jen zřídkakdy. Společnosti proto ani nebyly vybaveny - protože to nestálo za to - na boj proti uskokům, k nimž se utekl.

Dvěma jednoduchými triky se vyhnul případnému podrobnějšímu přešetřování své finanční situace. Především si opatřil "zaměstnavatelovo dobrozdání", které si sám vyťukal na dopisní papír s hlavičkou dnes již neexistující společnosti, kterou kdysi řídil (nikoliv té zbankrotované), přičemž adresa firmy se shodovala s jeho vlastní poštovní schránkou. Dále v dopise úmyslně překroutil své jméno, místo počátečního písmene "G" vyťukl "B", takže běžná kontrola důvěryhodnosti pana "Buerrera" by neposkytla žádné informace; naopak, pod jeho pravým jménem by vyšly najevo ošklivé údaje. Pro případ hlubší identifikace si připravil legitimaci sociálního pojištění a řidičský průkaz, na kterých též pečlivě přepsal počáteční písmeno svého příjmení. Když mu to vyšlo, iniciálu zase změnil na správnou. Neopominul též podepsat se na smlouvu o splátkách nečitelně, aby nebylo jasné, zda napsal "G" nebo "B".

Změnu počátečního písmene převzal i úředník, který mu včera vystavoval letenku na jméno "D. O. Buerrero", a D. O. Guerrero tuto skutečnost podrobně zvážil ve světle svých bezprostředních plánů. Došel k závěru, že si nemusí dělat starosti. Kdyby se pozdě-

ji něco přešetřovalo, chyba v jednom písmenu jak na "zaměstna-

vatelově dobrozdání", tak i na letence bude vypadat jako běžný

omyl. Nic tu nesvědčilo o tom, že chybu úmyslně nastrojil. Pro jistotu se však rozhodl, že si dá na letišti jméno opravit - na seznamu cestujících společnosti Trans America i na letence. Bylo důležité, aby nenastal žádný zmatek kolem jeho totožnosti, jakmile bude jednou na palubě. I to tvořilo součást jeho plánu.

Konečně další součástí plánu D. O. Guerrera bylo zničit stroj letu číslo dvě výbuchem. Spolu s letadlem zničí i sám sebe, to ho ovšem nikterak neodstrašovalo, neboť dle jeho názoru život neměl žádnou cenu ani pro něho samého, ani pro druhé.

Jeho smrt však cenu mít mohla a D. O. Guerrero se rozhodl ji zpeněžit.

Před startem Trans America se dá pojistit na sedmdesát pět tisíc dolarů ve prospěch své ženy a dětí. Říkal si, že až doteď pro ně mnoho neudělal, jeho závěrečný čin však bude jediným a zároveň vše překonávajícím gestem, kterým všechno napraví. Věřil, že se chystá k činu lásky a sebeobětování.

V jeho pomatené, zvrácené mysli, zmítané zoufalstvím, nezbylo ani pomyšlení na ostatní cestující na palubě letu číslo dvě ani na posádku letadla, kteří všichni zahynou spolu s ním. Jako pravý psychopat naprosto postrádal svědomí a druhé lidi bral v úvahu jen potud, pokud by mu mohli překazit jeho záměry.

Byl přesvědčen, že si promyslel všechny eventuality.

Jakmile bude letadlo ve vzduchu, záležitost s letenkou ztratí veškerou důležitost. Nikdo nedokáže, že neměl v úmyslu platit splátky, k nimž se zavázal; dokonce i kdyby se přišlo na to falešné

"zaměstnavatelovo dobrozdání" - což je pravděpodobné - svědčí to pouze o tom, že si obstaral úvěr na základě klamných údajů. To samo o sobě nebude mít vliv na pojistný nárok.

A pak ještě jedna věc: záměrně si koupil zpáteční letenku, aby vyvolal zdání, že chce nejenom dokončit let tam, nýbrž i zpět. Let do Říma si zvolil kvůli vzdálenému bratranci, který žil v Itálii, a kterého nikdy neviděl. Občas však před Inez mluvil o tom, že ho jednou navštíví. Zrno logiky v jeho volbě tedy bude možno najít.

D. O. Guerrero se plánem zabýval už několik měsíců, když se jeho poměry ustavičně zhoršovaly. V té době pečlivě studoval všechny případy leteckých katastrof, kdy byla letadla zničena jednotlivci, kteří počítali s náhradou z leteckého pojištění. Jejich počet byl překvapivě vysoký. Vždycky se na skutečný motiv přišlo po katastrofě pátráním, a jestliže byli pachatelé naživu, byli obža-lováni z vraždy. Jejich pojistky se staly samozřejmě neplatnými.

Nikdo ovšem nemohl zjistit, kolik jiných katastrof, jejichž příčinu se nepodařilo vypátrat, bylo způsobeno sabotáží. Klíčovým faktorem byla vždy přítomnost či nepřítomnost vraku. Kdykoliv byl vrak nalezen, specializovaní vyšetřovatelé dávali trosky dohro-mady, aby se dopátrali tajemství. Obvykle se jim to zdařilo. A jestliže došlo za letu k výbuchu, stopy zůstaly a povaha exploze mohla být určena. Jeho vlastní plán - uvažoval D. O. Guerrero - musí tedy vyloučit nalezení vraku.

Z toho důvodu zvolil let Trans America bez mezipřistání do Říma.

Valná trasa letu číslo dvě - Zlatý koráb - probíhala nad oceá-
nem, kde trosky z rozpadlého letadla nikdy nikdo nenajde.
Guerrero si pořídil jednu z brožur letecké společnosti pro
informaci pasažérů, kde byly dobře vyznačeny letecké trasy,
uvedená rychlost letadel a dokonce obsahovaly i kapitolu "Určete
sami, kde právě letíte". Vypočítal si, že po čtyřech hodinách letu
za normálního větru se letadlo ocitne uprostřed Atlantiku. Během
cesty hodlal si svůj výpočet překontrolovat a podle potřeby jej
opravit. Nejprve si zaznamená přesný čas startu a pak bude
pozorně sledovat obvyklé kapitánovo hlášení prostřednictvím
mikrofonu o poloze letadla. Snadno tak za pomocí těchto
informací určí, zda se letadlo opožďuje, nebo zda předstihuje leto-
vý řád. a o kolik. A konečně v místě, pro něž se již předem rozhodl
- osm set mil na východ od New Foundlandu - přivodí výbuch.
Stroj, přesněji jeho zbytky, se zřítí do moře.
Žádný vrak nebude nikdy nalezen.
Trosky z letu číslo dvě zůstanou navždy skryté jako věčné
tajemství na dně Atlantského oceánu. K žádnému vyšetřování
nedojde, příčinu ztráty letadla nikdo ani později nezjistí. Budou se
moci divit, klást si otázky, spekulovat; možná že dokonce pravdu
vytuší, nikdy se ji však nedozví.
Když není k dispozici důkaz o sabotáži, budou pojistky v plné
výši proplaceny.
Všechno ovšem záviselo na jediném faktoru - na explozi.
Výbuch musí samozřejmě stačit na zničení celého letadla, stejně

je však důležité, aby k němu došlo-ve správném okamžiku. A právě proto se D. O. Guerrero rozhodl, že vezme výbušninu na palubu a sám ji odpálí. V zamčené ložnici teď sestavoval pekelný stroj, a přestože se ve výbušninách vyznal, vždyť byl stavitel, potil se stejně jako před čtvrt hodinou, kdy svou práci začal.

Na posteli měl přichystanou malou plochou aktovku, v níž obchodníci na cestách obvykle nosí dokumenty a knihy. Do ní Guerrero vložil svůj pekelný stroj. Později si hodlal vzít právě tuto aktovku do letadla.

Bylo to neuvěřitelně jednoduché. Bylo to tak jednoduché, napadlo Guerrera, že většina lidí, kteří o výbušninách nic nevědí, by nikdy neuvěřila, že to může fungovat. A přece ano - s otřesnou, zničující smrtící silou.

Ruce se mu třásly. Cítil, jak se mu pod košilí řinou potůčky potu. Když už měl teď rozbušku namontovanou, jediná chyba, jediný omyl by roztrhal jeho, tuto místnost a větší část budovy na kousky.

Cítil, jak mu bije srdce, kapesníkem si otřel vlhký pot z rukou. Nervy i smysly měl napjaté k prasknutí. Posadil se na postel, vnímal tenkou, rozvlněnou matraci. Železná postel na spadnutí zaskřípala jakoby na protest proti jeho pohybu.

Guerrero skončil, oddychl si a zapálil si cigaretu. Sarkasticky se usmál, když si připomenul, jak si veřejnost včetně autorů detektivek představuje konstrukci takové bomby. Jako strašně složitou. V detektivkách četl vždy o složitých mechanismech, o hodinách,

zápalnících, které tikaly nebo syčely nebo prskaly a jež bylo možno vyřadit, když se ponořily do vody. Ve skutečnosti si to nevyžadovalo nic složitého. A nic taky tenhle druh bomby nemohlo zastavit - ani voda, kulky, nebo odvaha - jakmile se zatáhlo za provázek.

D. O. Guerrero držel cigaretu v ústech, pošilhával skrze kouř a opatrně vkládal do aktovky papíry, kterými zakryl přístroj. Přesvědčil se, zda se papíry neshrnou do stran a zda se pod nimi provázek volně pohybuje. I kdyby z jakéhokoliv důvodu musel tašku otevřít, její obsah by vypadal nevinně. Zavřel ji a zamkl.

Podíval se na laciný budík vedle postele. Ukazoval několik minut po osmé, zbývaly tedy téměř dvě hodiny do startu. Bylo načase. Podzemní dráhou pojede do města k aeroliniím a potom autobusem letecké společnosti na letiště. Zbývaly mu peníze právě tak na jízdné a na zakoupení pojistky. Připomenul si, že musí mít na letišti dostatek času, aby si mohl pojistku zakoupit.

Rychle si navlékl svrchník a ještě jednou se přesvědčil, že má v kapse letenku do Říma.

Odemkl ložnici a vstoupil do ubohého, ošumělého obývacího pokoje. Nesl aktovku, zacházel s ní opatrně.

A ještě něco nakonec! Vzkaz pro Inez. Našel si kousek papíru a tužku, pár vteřin přemýšlel a pak napsal:

Několik dní nebudu doma. Jedu pryč. Doufám, že budu mít brzy dobré zprávy, které tě příjemně překvapí.

Podepsal se D. O.

Na chvilku zaváhal, najednou byl trochu naměkko. Uzavřít osmnáct let manželství takovýmhle lístkem není zrovna slavné. Ale pak si řekl, že to musí stačit. Kdyby toho napovídal příliš mnoho, byla by to chyba. I bez vraku z letu budou vyšetřovatelé zkoumat listinu cestujících s lupou v ruce. Lístek stejně jako všechny ostatní dokumenty, které po sobě zanechal, budou dopodrobna studovány.

Položil lístek na stůl, kde ho Inez určitě najde.

Když šel D. O. Guerrero dolů po schodech, slyšel z restaurační samoobsluhy hlasy a hudební skříň. Vyhrnul si límec svrchníku, druhou rukou pevně svíral tašku. Pod držadlem měl těsně vedle zahnutých prstů smyčku z provázku jako smyčku popravčího.

Když vyšel z domu v jižní části města a namířil k podzemní dráze, stále ještě sněžilo. -.-.-.-.

DÍL DRUHÝ. -.-.

(20:30 až 23 hod.)-.-.

KAPITOLA PRVNÍ. -.-.

Ještě jednou se JoeJPatroni vrátil do příjemného tepla ve svém voze a zavolal letiště. Šéf údržby TWA hlásil, že dopravní nehoda, kvůli níž se zpozdil, mu stále blokuje silnici na letiště; už to však vypadá docela dobře, je naděje, že bude moci brzy jet. A to

Aéreo-Mexican 707 - ptal se - stále ještě trčí v bahně na letišti? Ano, informovali ho, pořád; navíc každou chvíli kdekdo volá TWA a ptá se po něm, po Joeovi Patronim, a kde prý je a jak dlouho mu to bude ještě trvat. Naléhavě potřebují jeho pomoc.

Patroni ani nečekal, až se pořádně ohřeje, opustil auto a spěchal po dálnici zpátky k místu havárie. Do obličeje ho šlehal stále padající sníh a nohama se brodil v hluboké břečce.

Výjev kolem převráceného vlečného kamiónu připomínal nyní naaranžovanou katastrofu pro širokoúhlý film. Mamutí vozidlo dosud leželo na boku a blokovalo všechny čtyři dopravní pásy. Byly už úplně zapadané sněhem, žádné z jeho kol se nedotýkalo země, vozidlo vypadalo jako mrtvý, povalený dinosaurus. Reflektory, výstražná světla a k tomu běloba sněhu ozářily dějiště jako za dne.

Světlo vrhaly reflektory tří vyprošťovacích náklaďáků, pro něž poslali na Patroniho naléhání a které nyní přijely. Jasně červená výstražná světla rozmístila po vozovce policie státu, jejíž řady nyní vzrostly. Zdálo se, že každý policista, který neměl právě co na práci, rozsvítil nové světlo. Vznikl tak ohňostroj, za který by se nemuseli stydět ani při státním svátku čtvrtého července.

Před několika minutami ještě zvýšil jevištní efekty příjezd televizního štábu. Sebevědomá parta se přihnala po krajnici silnice v kaštanově hnědém combi s nápadným nápisem WSHT, s vřeštícím klaksonem a s nezákonně přimontovaným blikajícím světlem na střeše vozu. Čtyři mladíci si počínali se samozřejmostí vlastní televizním pracovníkům, jako by byla havárie objednána pro potřeby

jejich filmových záběrů a jako by se odteďka mělo vše vyvíjet pouze dle jejich zvláštních přání. Policisté si nevšímali nezákonně namontovaného blikajícího světla, zato několik z nich horlivě odhánělo dva vyprošťovací vozy z jejich postavení a přemísťovalo je jinam podle pokynů televizního štábu.

Ještě předtím, než si zašel do auta zavolat, rozmístil Joe Patroni oba vozy do poloh, ze kterých by mohly společně co nejúčinněji vyvinout zdvižnou sílu, aby pohnuly převráceným kamiónem. Když odcházel, řidiči vozů a pomocníci upevňovali těžké řetězy. Joe věděl, že jim to bude trvat několik minut, než je správně zajistí, policisté byli rádi, že nabídl pomoc a jeden podsaditý poručík, který převzal na místě havárie velení, nařídil řidičům vyprošťovacích vozů, aby se řídili pokyny Patroniho. Ale teď, jakkoliv to bylo neuvěřitelné, byly řetězy zase pryč, až na jeden, se kterým si hrál usmívající se řidič vyprošťovacího vozu, zatímco na něho mířily reflektory a přenosná televizní kamera.

Za kamerou a za světly se shromáždil z jiných zablokovaných vozů zástup lidí, který byl ještě větší než před chvílí. Většinou se zájmem pozorovali televizní natáčení a na okamžik zapomněli na svou dřívější netrpělivost a na mrazivou, neutěšenou, ničemnou noc.

Náhlý závan větru vmetl Joeovi Patronimu do obličeje ledový mokrý sníh. Příliš pozdě si hmátl rukou k límci bundy. Cítiljak mu sníh vklouzl dovnitř, pronikl pod košili a ošklivě ho promáčel. Nic nedbal nepříjemného pocitu, vykročil k poručíkovi policie a ostře

se ho zeptal: "Kdo dal, ksakru, ty naklaďáky přemístit? Takhle jak jsou, nepohnou ani s kravským hovnem. Budou jen přetlačovat jeden druhýho."

"Já vím, pane." Vysoký, širokoplecí poručík, který se tyčil nad malou, rozložitou postavou Patroniho, se na vteřinku zatvářil rozpačitě. "Ale ti hoši z televize chtěli lepší záběr. Jsou z místní vysílačky a potřebují to pro noční televizní zprávy - celý pořad jen o té bouři. Promiňte."

Jeden z mužů televizního štábu, zahalený do těžkého kabátu, kýval na poručíka, že už ho chtějí filmovat. Poručík se vztyčenou hlavou pochodoval bez ohledu na padající sníh a s ráznou autoritou k vyprošťovacímu vozu, který stál uprostřed filmového záběru. Za ním šli dva policisté. Poručík si dal záležet, aby byl obličejem natočen ke kameře, a začal gesty udělovat rozkazy řidiči vyprošťovacího vozu, rozkazy, které byly převážně zcela nesmyslné, na obrazovce by však mohly zapůsobit.

Šéf údržby si opět připomenul, že se musí dostat na letiště co nejrychleji, a v tom okamžiku pocítil, jak se mu v žilách rozlévá vztek. Musel se ovládat, aby nevyrazil vpřed, nepopadl televizní kameru i reflektory a všechno to neroztřískal. Byl toho schopen; instinktivně se mu svaly napjaly a dech se mu zrychlil. Dalo mu práci, aby se udržel na uzdě.

Jedním z rysů povahy Joea Patroniho byl totiž divoce zběsilý, výbušný temperament. K té výbušnosti neměl naštěstí blízko, ale když se jednou rozjel, rozum i logika byly tytam. Po dlouhá léta

svého mužného věku se učil ovládat svou povahu. Vždycky se mu to nezdařilo, dnes mu však pomohla jediná vzpomínka.

Při jedné jediné příležitosti ztratil nad sebou vládu. Ale následky ho od té doby pronásledovaly i ve spánku.

Za druhé světové války sloužil Joe Patroni v letectvu a byl obávaným amatérským boxerem. Rohoval ve střední váze a stačil mu jen krůček, aby se stal mistrem své letecké divize umístěné do Evropy.

V turnaji, který byl uspořádán v Anglii těsně před invazí do Normandie, byl vylosován proti poddůstojníkovi Terrymu O' Halo-vi, surovému, tvrdému chlapíkovi z Bostonu, který měl pověst člověka podlého v ringu i mimo něj. Joe Patroni byl tehdy mladým leteckým mechanikem-svobodníkem, znal O' Hala a nesnášel ho. To by ještě nebylo vadilo, kdyby ovšem O' Hale nebyl použil své oblíbené ringové techniky a ustavičně nešeptal: "Ty umaštěnej makaróne...Proč nebojuješ za ty druhý, ty čubí Taliáne?...Máš radost, když nám potápěj lodi, viď, ty sole mio?" a jiné podobné lichotky. Patroni jeho trik prokoukl, ten lump ho chtěl připravit o nervy. Nevšímal si toho až do chvíle, kdy mu O' Hale zasadil rychle za sebou dva údery pod pás až ke slabinám, což rozhodčí, který tancoval v pozadí nepostřehl.

Kombinace urážek, ran pod pás a kruté bolesti vyvolala vztek, se kterým Patroniho soupeř počítal. Nepočítal však s tím, že Joe Patroni zaútočí tak bleskově, zběsile a zcela nemilosrdně. O'Hale se pod takovým výpadem zhroutil, byl odpočítán, načež se zjistilo,

že je mrtev.

Patroniho zprostili viny. Ačkoliv rozhodčí údery pod pás neviděl, svědci kolem ringu je jasně pozorovali. Ale i kdyby nebylo těch ran pod pás, nemohl nikdo Patronimu nic vyčítat. Počínal si pouze tak, jak se od něho očekávalo, bojoval vší svou obratností i silou. Jen on sám však věděl, že několik vteřin zuřil jako smyslů zbavený šílenec. A také si sám musel později přiznat, že by se nebyl zarazil, i kdyby byl věděl, že O' Hale umírá.

Nakonec se nepodřídil obvyklému a lacinému gestu, nezanechal boxu, nepověsil "rukavice navždy na hřebík", jak se o něčem takovém píše v románech. Rohoval dál, vkládal do boje v ringu veškeré fyzické síly, nekrotil se, přezkoumával si však svou schopnost kontroly, aby nepřekročil hranici tenkou jako vlásek mezi rozumem a zběsilou zuřivostí. Podařilo se mu to a svého úspěchu si byl dobře vědom, protože bývaly okamžiky vzteku, kdy rozum zápasil s divokou šelmou tam kdesi uvnitř - a rozum zvítězil. Tehdy a teprve tehdy zanechal Joe Patroni boxu na celý život.

Schopnost kontrolovat vztek však ještě neznamenala, že uměl hněv zcela potlačit. Když se policejní poručík vrátil z dosahu kamery, Patroni se do něho zlostně pustil: "Tak teď jste tuhle silnici zablokoval na dalších dvacet minut. Deset minut to trvalo, než se vyprošťovací vozy postavily, jak mají. A dalších deset minut to bude trvat, než se zase správně rozestaví."

Při jeho řeči se jim nad hlavou rozlehl zvuk proudového letadla a Patroni si znovu připomenul, proč spěchá.

"Poslouchejte, pane." Po poručíkově obličeji, beztak už brunátném z chladu a větru, se rozlila ještě hlubší červeň.

"Zapište si za uši, že tady rozkazuji já. Děkujeme za každou pomoc včetně té vaší. Ale o pokynech rozhoduji sám."

"Tak o nějakém rozhodněte, a hned!"

"Rozhodnu o tom, co sám..."

"Ne! Teď budete poslouchat vy mě!" Joe Patroni stál, z očí mu sršely blesky, hřmotná postava policisty na něho ani v nejmenším nezapůsobila. Poručík vytušil nahromaděný hněv i náznak převahy šéfa údržby a zaváhal.

"Na letišti máme poplachovou situaci. Už jsem vám to vysvětloval. A taky proč tam musím být." Patroni probodl vzduch žhoucím doutníkem, aby svým slovům dodal náležitého důrazu.

"Možná, že i jiný lidi mají důvod, proč odsud chtějí vypadnout, ale zatím stačí jen ten můj. Ve voze mám telefon. Klidně můžu zavolat svýho starýho, ten zavolá vašeho starýho, a než řeknete popel, už se vás někdo po tom vašem telefonu zeptá, proč se nakrucujete před televizí, místo abyste dělal práci, pro kterou tu jste. Tak se teda hezky zčerstva rozhodněte a vydejte pokyn, jak říkáte. Jak to bude - mám volat, nebo budete dělat?"

Poručík oplatil Joeovi Patronimu zlostný pohled. Na okamžik se zdálo, že dá policista průchod svému hněvu, pak si to však rozmyslel. Hýbl mohutným tělem směrem k televiznímu štábu.

"Odtáhněte všecky ty krámy! Už jste si tady dost dlouho hráli!"

Jeden z televizních pracovníků zavolal přes rameno: "Šéfe, jen

ještě pár minut."

Dvěma kroky se mu poručík ocitl po boku. "Slyšel jste? Okamžitě!"

Policista se předklonil, obličej ještě urputný z hádky s Patronim, a muž od televize doslova vyskočil. "Dobrá, dobrá." Kvapně pokynul ostatním a světla na ruční kameře zhasla.

"Zajeďte s vozy tam, kde byly předtím!" Poručík začal vystřelovat rozkazy na policisty a ti se rychle rozhýbali, aby je provedli. Vrátil se k Joeovi Patronimu a ukázal na převrhnutý kamión; bylo zřejmé, že by Patroniho raději viděl jako spojence než jako nepřítele. "Pane, vy si pořád myslíte, že tu kraksnu musíme odtáhnout? Jste si jistej, že ji nedokážem zvednout na kola?"

"Jen kdybyste chtěl blokovat tuhle silnici až do rána. Nejdřív byste musel vyložit vlek, a i kdybyste to udělal, musel..."

"Já vím! Já vím! Nic jsem neřek! Teď budeme tahat a strkat a se škodou si budem lámat hlavu pozdějc." Poručík ukázal na čekající šňůru aut. "Jestli chcete hned potom rychle jet, měl byste radši vybočit s autem z řady a předjet dopředu. Přejete si, abysme vám dali na letiště eskortu?"

Tohle Patroni ocenil přikývnutím. "Díky."

Za deset minut byl upevněn poslední hák tažných lan. Těžké řetězy z jednoho vyprošťovacího vozu byly zajištěny kolem os převráceného kamiónu. Silný ocelový kabel spojil řetězy s navijákem vozu. Druhý vyprošťovací vůz byl spojen s převrhnutým přívěsným vozem. Třetí vozidlo stálo za přívěsem, připraveno

tlačit.

Řidič obrovského transportního kamiónu, který se při převrácení jen lehce poškodil, zaúpěl, když zpozoroval, co se chystá.

"Todle se mejm starejm nebude zamlouvat. Dyť je to skorém nová mašina. Roztrhnem ji vejpůl."

"Jestli se nám to podaří," řekl mu mladý policista, "doděláme jen, co jste načal."

"Vám je to fuk! Vy se na to vybodnete, jestli ztratím dobrej flek," reptal řidič. "Příště si najdu nějakou lehčí makačku - třeba budu dělat mizernýho policajta."

Policista se zašklebil. "Proč by ne? Mizernej řidič už jste."

"Už mužem začít?" zeptal se poručík Patroniho.

Joe Patroni přikývl. Sehnul se a pozoroval, zda jsou řetězy a kabely řádně napnuté. Ještě varoval: "Spusťte to pomalu a zlehka. Nejdřív ať klouzá kabina."

První vozidlo začalo navíjet. Kola mu na sněhu prokluzovala a řidič přidal, aby byl vlečný řetěz v tahu. Převrácený kamión s kabinou zaskřípal, kov na protest zařinčel, mohutné těleso se smýklo o jednu dvě stopy dopředu a zastavilo se.

Patroni pokynul rukou. "Táhněte dál! A teď hejbněte přívěsem!"

Řetězy a kabely mezi osami přívěsu a druhého vyprošťovacího vozu se napnuly. Třetí vůz začal tlačit na střechu přívěsu. Kola všech tří vyprošťovacích vozů prokluzovala a bojovala o oporu na měkkém nahromaděném sněhu. Kamión a přívěs, dosud spojené

jako ve chvíli, kdy se překotily, se pohnuly příčně přes dálnici o další dvě stopy a dav diváků je provázel hlučným povzbuzováním. Televizní kamera opět natáčela, reflektory celý výjev ozářily dalším světlem.

Na místě, kde na silnici ležel kolos, se objevila hluboká brázda. Vlečná kabina i naložený přívěs dostávaly co proto, střecha přívěsu se počala kroutit, když bočnice přívěsu drhla o silnici. Cena, kterou bude třeba zaplatit - padne to bezpochyby na pojišťovnu - za rychlé uvolnění dálnice bude dost závratná.

Kolem zablokovaného místa dva sněhové pluhy - každý po jedné straně, jako by se hotovily zápasit - se pokoušely odstranit co nejvíce sněhu, který se tu nakupil od chvíle, kdy došlo k nehodě. Kdeco a kdekdo byl už teď pokryt sněhem od hlavy k patě včetně Patroniho, poručíka, policistů a všech ostatních pod širým nebem.

Motory vyprošťovacích vozů opět zaburácely. Z pneumatik, které se kroutily na mokrém upěchovaném sněhu, se zakouřilo. Pomalu, neohrabaně se převrhnuté vozidlo posunulo o několik palců, o několik stop, a potom naráz sklouzlo až ke vzdálenějšímu kraji silnice. Za pár vteřin už nepřekáželo provozu na čtyřech pásech, nýbrž pouze na jednom. Teď už tři vyprošťovací vozy snadno dostrkají kamión z dálnice na krajnici.

Policisté už odstraňovali výstražná světla a připravovali se uvolnit obrovskou dopravní zácpu. Pravděpodobně s tím budou zápolit ještě několik hodin. Nový zvuk proudového letadla nad

hlavou opět připomněl Joeovi Patronimu, že hlavní úkol ho čeká dnes v noci jinde.

Poručík policie státu si sundal čepici a oklepal z ní sníh. Kývl na Patroniho. "A teď vy, pane."

Pohotovostní vůz, zaparkovaný na krajnici, si klestil cestu na dálnici. Poručík na něj ukázal. "Držte se těsně za tímhle vozem. Řekl jsem jim, že za nimi pojedete, a dal jsem jim rozkaz, aby vás dovedli rychle na letiště."

Joe Patroni přikývl. Když nastupoval do svého buicku, poručík za ním ještě zavolal: "Jo, pane...Díky!" -.-.-.

KAPITOLA DRUHÁ. -.-.

Kapitán Vernon Demerest poodstoupil od otevřených dvířek kredence a dlouze, tiše hvízdl.

Byl stále ještě v kuchyni bytu Gwen Meighenové v Uličce letušek. Gwen se po té své sprše dosud nevynořila a Demerest si mezitím uvařil čaj, jak mu Gwen navrhla. Dvířka kredence otevřel, když hledal šálky a talířky.

Zíral na čtyři poličky nacpané láhvemi. Byly to všechno miniaturní lahvičky s alkoholem o obsahu půl druhé unce, kterými letecké společnosti hostily za letu pasažéry. Většina lahviček měla nad názvem lihoviny malinké štítky se jménem letecké společnosti a žádná z lahviček nebyla otevřená. Demerest si je v duchu rychle

spočítal a odhadl, že je jich tu na tři sta.

Už dříve vídal alkohol, který patřil leteckým společnostem, v bytech letušek, ale nikdy v takovém množství.

"A to jsme jich ještě pár uklidily do ložnice," řekla za ním rozjařeně Gwen. "Našetřily jsme si je na večírek. Už to snad bude stačit, co myslíš?"

Vkradla se do kuchyně potichounku a Demerest se prudce obrátil. A jako vždy od samého počátku jejich lásky první pohled na ni ho okouzlil a rozradostněl. Pokud šlo o ženy, vždycky si naprosto věřil, ale v takovýchhle okamžicích se mu až točila hlava úžasem nad tím, že Gwen vůbec kdy dostal. Měla na sobě slušivou sukni a blůzičku od uniformy a vypadala v tom úředním úboru ještě mladší. Nastavila vzhůru dychtivý obličej s vysedlými lícními kostmi, v kuchyňském osvětlení se jí černé vlasy zářivě leskly. Hlubokýma tmavýma očima se na něho dívala s úsměvným, upřímným souhlasem. "Můžeš mi dát pořádnou pusu," řekla. "Ještě jsem se nenalíčila."

Usmál se, její jasný melodický anglický hlas ho znovu uchvátil. Jako děvčata z britských soukromých škol pro společenskou smetánku i Gwen si osvojila to, co bylo v anglické intonaci nejlepšího, a tomu nejhoršímu se uměla vyhnout. Někdy Vernon Demerest pobízel Gwen, aby něco povídala - jen pro tu radost, když ji slyšel mluvit.

Ale teď nemluvili, pevně se objímali, její rty vášnivě odpovídaly jeho ústům.

Asi tak po minutě se Gwen vyprostila. "Ne!" prohlásila pevně.

"Ne, Vernone, miláčku, tady ne."

"Proč ne? Máme dost času." Demerest promluvil zastřeným hlasem, z kterého jasně zaznívala prudká netrpělivost.

"Už jsem ti řekla. Chci si s tebou popovídat, a na obojí čas není." Gwen si upravila blůzku, která jí vyklouzla ze sukně.

"Hrome!" zareptal. "Nejdřív mě rozparádíš a pak...No nic. Počkám si až na Neapol." Políbil ji, nyní už něžněji. "Celou cestu do Evropy si mě můžeš představovat, jak tam v kabině sedím nad přístroji a pouštím na sebe vzduchová chlazení, abych se nerozvařil."

"Však já tě zase rozvařím. Slibuji." Zasmála se, těsně se k němu přivinula, dlouhými štíhlými prsty mu projela vlasy a hladila mu obličej.

Zasténal. "Panebože! Vždyť to děláš zrovna teď."

"Pak tedy pro dnešek dost." Gwen ho vzala za ruce, jimiž ji objímal kolem pasu, a rezolutně mu je odstrčila. Otočila se a chystala se zavřít kredenc, do které před chvilkou nakukoval.

"Hej, moment! Copak je tohle všechno?" Demerest ukázal na miniaturní lahvičky s alkoholem, opatřené štítky leteckých společností.

"Tohle?" Gwen přelétla zraky čtyři přeplněné poličky, pozdvihla obočí do obloučků a potom nasadila výraz uražené nevinnosti. "To je jen pár starých zbytků, nad kterými cestující ohrnuli nos. Předpokládám, pane kapitáne, že na mě nepodáte

hlášení kvůli přivlastnění několika zbytků."

Skepticky pravil: "Takového množství?"

"Samozřejmě." Gwen vyndala lahvičku ginu "Beefeater", odložila ji a pak si prohlížela whisky "Canadian Club". "Jedna věc je na těch leteckých společnostech prima. Vždycky kupují nejlepší značky. Máš na jednu chuť?"

Zavrtěl hlavou. "Víš moc dobře, že ne."

"Ano, vím. Ale přesto by ses nemusel tvářit tak odmítavě."

"Já jen nechci, aby tě chytili."

"Nikdy nikoho nechytí a skoro každý to dělá. Podívej, to je tak. Každý cestující v první třídě má právo na dvě takovéhle lahvičky, ale někteří pasažéři vypijí jen jednu a pak jsou tu ještě druzí, kteří nechtějí vůbec nic."

"Podle předpisů máš vrátit všechny nepoužité lahvičky."

"Propánajána! Pár jich vždycky vrátíme, aby se neřeklo, ale zbytek si holky mezi sebou rozdělí. A totéž se dělá se zbylým vínem." Gwen se zachichotala. "Vždycky máme radost z cestujícího, který před koncem cesty požádá o další víno. Můžeme tak úplně úředně otevřít novou láhev, odlejeme sklenici..."

"Vím, vím. A zbytek si vezmete domů."

"Chceš se podívat?" Gwen otevřela druhou kredenc. Uvnitř se vyjímal tucet plných lahví vína.

Demerest se zazubil. "To mě podrž."

"Všechny mi nepatří. Kamarádka, co se mnou bydlí, a jedno z děvčat od vedle si sem ukládají svoje láhve na ten večírek." Vzala

ho pod paží. "Přijdeš, viď?"

"jestli mě pozvete..."

Gwen zavřela obě kredence. "Pozvem."

Sedli si v kuchyni a Gwen nalévala čaj, který uvařil. Obdivně ji pozoroval. Gwen uměla udělat i z takového obyčejného setkání slavnostní příležitost.

Pobaveně si všiml, že z další kredence vyndala dva z řady šálků, které všechny nesly nápis Trans America. Společnost v nich servírovala za letu nápoje. Napadlo ho, že kvůli těm lahvičkám nemusel tak nadskakovat. Že letušky občas něco štípnou, nebylo žádnou novinkou. Jen rozsah toho pokladu mu poněkud vzal dech.

Všechny letušky přišly velmi brzy na to, že stačí být jen trochu dobrou hospodyňkou v kuchyňce letadla a životní náklady doma hned poklesnou. Naučily se nastupovat na palubu s poloprázdným osobním zavazadlem a do ušetřeného prostoru pak ukládaly ušetřené jídlo; vždy nejvyšší kvality, neboť společnosti kupovaly jen to nejlepší. Prázdné termosky se na palubě hodily pro odnášení nápojů, šlehačky nebo dokonce odlitého šampaňského. Jednou kdosi Demeresta ujistil, že opravdu podnikavá letuška dokáže stlačit týdenní výdaje za jídlo o polovinu. Pouze na mezinárodních linkách, kde se podle zákona veškeré potraviny - nedotčené nebo jiné - ihned po přistání spalovaly, musela být děvčata opatrnější.

Počiny tohoto druhu byly předpisy všech leteckých společností

přísně zakázány, nicméně vesele dál pokračovaly.

Letušky objevily ještě jinou věc - že se totiž po skončení letu nikdy neprovádí kontrola inventáře přenosného vybavení kabin. Jeden důvod byl ten, že prostě nezbýval čas. Druhým důvodem pak byl názor, že je lacinější smířit se s nějakou tou ztrátou, než kolem toho vyvolávat povyk. A tak si mnoho letušek opatřilo zařízení do domácnosti, pokrývky, polštářky, ručníky, plátěné ubrousky, sklenice, stříbrné příbory, a to vše v překvapujícím množství. V hnízdečkách letušek, která Vernon Demerest navštívil, většina předmětů každodenní potřeby zřejmě pocházela ze zásob leteckých společností.

Gwen přerušila jeho rozjímání: "Chtěla jsem ti jen, Vernone, říct, že jsem těhotná."

Vyslovila to jakoby nic, takže mu význam slov zpočátku nedošel. Reagoval nejapně: "Cože jsi?"

"Těhotná - t-ě-h-o-t..."

Podrážděně odsekl: "Vím, jak se to píše." Stále se nemohl vzpamatovat. "Jseš si tím jistá?"

Gwen se zasmála svým přitažlivým smíchem - a klidně usrkovala čaj. Vycítil, že si z něho utahuje. A taky si uvědomil, že ještě nikdy nevypadala tak rozkošně a přitažlivě jako právě v této chvíli.

"To, co jsi teď ze sebe vypravil, miláčku," ujistila ho, "je stará fráze. V každé knize, kterou jsem četla a ve které je takováhle scéna, muž se vždycky zeptá - ‚jseš si tím jistá?'"

"Ale ksakru, Gwen!" Zvýšil hlas. "Jseš si tím opravdu jistá?"

"Samozřejmě. Jinak bych ti to teď neříkala." Ukázala na šálek, který mu stál pod nosem. "Chceš ještě čaj?"

"Ne!"

"To, co se stalo," pravila klidně Gwen, je zcela prosté. Za našeho ‚ležení' v San Francisku - vzpomínáš? - jsme bydleli v tom fantastickém hotelu na Nob Hillu. S krásným výhledem. Jak jen se jmenoval?"

"Fairmont. Ano, vzpomínám si. Pokračuj."

"No a podle všeho jsem byla neopatrná. Přestala jsem brát pilulky, protože jsem po nich tloustla. A taky jsem si tehdy mysle-la, že si zrovna toho dne nemusím dávat pozor. Jenže jsem se spletla. A protože jsem byla neopatrná, mám teď v sobě prťavoučkého Vernona Demeresta, který bude pořád růst a růst."

Nastalo ticho a pak rozpačitě pravil: "Asi bych se neměl ptát, ale..."

Přerušila ho: "Ano, měl by ses ptát. Máš na to právo." Gweniny hluboké tmavé oči se na něho dívaly s naprostou upřímností. "Chceš vědět, jestli tu byl mezitím ještě někdo jiný a jestli vím naprosto bezpečně, že to dítě je tvoje? Je to tak?"

"Podívej, Gwen..."

Natáhla paži a dotkla se jeho ruky. "Nemusíš se stydět, že se ptáš. Kdyby to bylo obráceně, taky bych se ptala." Udělal pohyb nešťastného člověka. "Zapomeň na to, prosím. Odpusť."

"Ale já ti to chci říct." Mluvila teď chvatněji a o něco méně důvěřivě. "Nikoho jiného jsem neměla. A taky nemohla mít. Víš...

Náhodou tě miluji." Poprvé sklopila oči. Pokračovala: "Myslím, že jsem tě...Vím, že jsem tě...milovala, chci říct - ještě před tím San Franciskem. Když jsem o tom přemýšlela, došla jsem k názoru, že jsem vlastně hrozně ráda, protože když člověk čeká s někým dítě, měl by ho milovat, nemyslíš?"

"Poslyš, Gwen." Pokryl jí ruce dlaněmi. Vernon Demerest měl silné a citlivé ruce, navyklé odpovědnosti a ovládání, přitom však schopné přesnosti i jemnosti. Nyní je měl jemné. Ženy, o které stál, měly vždycky na něho takový vliv - na rozdíl od mužů, s nimiž jednal bez okolků a hrubě. "Musíme si vážně popovídat a uvážit, jak dál." První překvapení pominulo, sbíral už rozum do hrsti. Bylo naprosto jasné, co je třeba udělat jako příští krok.

"Nemusíš podnikat vůbec nic." Gwen vztyčila hlavu, ale hlas ovládala. "A nemusíš si dělat starosti, jestli budu dělat potíže nebo jestli ti osladím život. Nic takového. Věděla jsem, do čeho jdu. Že by se tohle mohlo přihodit. Sice jsem to neočekávala, ale ono se to stalo. Musela jsem ti to dnes večer říct, protože to dítě je tvoje. Je to taky část tebe, a proto bys to měl vědět. Ale když už to víš, tak ti taky říkám, že si nemusíš dělat hlavu. Dostanu se z toho sama.

"Nebuď směšná. Samozřejmě že ti pomohu. Snad si nepředstavuješ, že od toho odejdu a nebudu se k ničemu hlásit." Tou nejdůležitější věcí je rychlost, říkal si. Když už se upeče nějaký nežádoucí plod, je třeba ty malé rošťáky vyhnat co nejdříve ven.

Byl by rád věděl, jestli má Gwen náboženské předsudky proti potratu. Nikdy se ani slovem nezmínila, že věří, ale někdy se stáva-

lo, že lidé, do kterých by to člověk neřekl, jsou hluboce pobožní. Zeptal se jí: "Jsi katolička?"

"Ne."

To je dobré, uvažoval. Nejlepším řešením by asi bylo, kdyby si rychle zaletěla do Švédska. Gwen by tam strávila pár dní a hotovo. Trans America by pomohla, ostatně všechny letecké společnosti pomáhaly, pokud do toho nebyly oficiálně zataženy. Slovo "potrat" mohlo být naznačeno, avšak nikdy vysloveno. Gwen by mohla letět na volnou letenku s Trans America do Paříže, potom s Air France do Stockholmu na reciproční letenku zaměstnanců společnosti. Samozřejmě, i když se dostane do Švédska, budou náklady na lékaře zatraceně vysoké. Mezi lidmi od letecké společnosti koloval vtip, že Švédové své zámořské zákaznice připraví o plod a zároveň i o peníze. V Japonsku byla celá ta záležitost pochopitelně levnější. Spousty letušek létaly do Tokia a daly si tam udělat potrat za padesát dolarů. O japonských potratech se říkalo, že jsou z lékařského hlediska naprosto v pořádku, ale Demerest jim nevěřil. Švédsko nebo Švýcarsko jsou spolehlivější. Kdysi prohlásil: až přivede letušku do jiného stavu, zaplatí jí první třídu.

Z jeho osobního hlediska to byla neskonalá otrava, že Gwen je v tom zrovna teď, kdy buduje přístavbu k domu a kdy, jak si rozmrzele připomněl, už pořádně překročil rozpočet. Nezbude mu nic jiného, než prodat nějaké akcie, nejlépe General Dynamics. Dosahoval tam pěkného kapitálového zisku a je načase, aby

si jej vybral. Hned jak se vrátí z Říma - až Neapole, zavolá si makléře.

Zeptal se: "Ale do Neapole se mnou pojedeš?"

"Samozřejmě. Tolik se na to těším. A kromě toho jsem si koupila nové negližé. Počkej, až mě v něm zítra v noci uvidíš."

Vstal od stolu a zazubil se. "Ty jedna nestydo."

"Těhotná nestyda, která tě nestydatě miluje. Miluješ mě?"

Přistoupila k němu a on ji políbil na ústa, obličej a ouško. Zajel jí jazykem do boltce, cítil, jak ho vzrušením pevněji sevřela a zašeptal: "Ano, miluji tě." Aspoň v téhle chvíli, napadlo ho, je to pravda.

"Vernone, miláčku."

"Ano?"

Měkce se k němu přitulila tváří. Mluvila mu do ramene, slyšel její zastřený hlas. "Myslím vážně, co jsem řekla. Nemusíš mi pomáhat. Ale kdybys opravdu chtěl, bylo by to něco jiného."

"Chci." Rozhodl se, že cestou na letiště ji oťuká, co by řekla potratu.

Gwen se vyprostila a pohlédla na hodinky. Bylo 8:20. "Je čas, pane kapitáne. Radši půjdem."

"Víš, doufám, že si opravdu nemusíš dělat starosti," pravil Vernon Demerest Gwen za jízdy autem. "Společnosti jsou zvyklé, že se jejich svobodné letušky dostávají do jiného stavu. Děje se to pořád. V poslední zprávě, co jsem četl, je celostátní průměr deset procent."

S uspokojením konstatoval, že jejich rozprava je stále věcnější.

Výborně! Bylo důležité, aby odvedl Gwen od jakéhokoliv emociálního nesmyslu s tím jejím dítětem. Kdyby se rozcitlivěla, mohou se stát ty nejnepředstavitelnější věci a po zdravém rozumu by pravděpodobně bylo veta.

Řídil mercedesku opatrně, jemnými ale pevnými dotyky, které už mu byly druhou přirozeností, kdykoliv ovládal nějaký stroj, ať už auto nebo letadlo. Předměstské ulice, čerstvě zametené, když jel z letiště do Gwenina bytu, už byly zase hustě zapadané. Ustavičně sněžilo a na místech, vystavených větru a nechráněných domy, se sněhové závěje prohlubovaly. Větším závějím se kapitán Demerest pozorně vyhýbal. Neměl chuť uvíznout ani se mu nechtělo vylézt z vozu, dokud nedorazí pod zastřešené parkoviště Trans America.

Gwen, schoulená v prohnutém koženém křesle, nevěřícně poznamenala: "Je to skutečně pravda, že každý rok deset ze sta letušek otěhotní?"

Ujišťoval ji: "Rok co rok se to mírně mění, ale pořád se to točí těsně kolem deseti procent. Pilulka to sice trochu zlepšila, ale pokud jsem slyšel, ne tolik, jak by člověk předpokládal. Jako funkcionář spolku pilotů mám k informacím tohoto druhu přístup."

Čekal, co na to Gwen řekne. Neřekla nic, tak tedy pokračoval: "Nesmí se zapomínat, že letušky jsou většinou mladá děvčata z vesnice nebo ze skromných městských poměrů. Měly poklidnou

výchovu, průměrný život. A najednou mají úchvatnou práci. Cestují si, poznávají zajímavé lidi, bydlí v nejlepších hotelích. Poprvé ochutnají la dolce vita." Ušklíbl se. "Jenomže jednou za čas zůstane po tom prvním ochutnání ve sklenici trochu usazeniny."

"Mluvíš hnusně!" Poprvé od doby, co ji poznal, Gwen vybuchla. Rozhořčeně řekla: "Tváříš se tak svrchovaně - jako každý chlap. Jestli mám nějakou usazeninu v mé sklenici nebo ve mně, pak bych ti chtěla připomenout, že je to tvoje usazenina, a i kdybychom neměli v úmyslu ji tam ponechat, mohl by sis pro ni najít lepší jméno. A jestli mě chceš házet do jednoho pytle se všemi těmi děvčaty o kterých jsi povídal, z vesnice a ze skromných městských poměrů, tak se mi to taky ani za mák nezamlouvá."

Gweniny tváře se rozpálily a oči se jí hněvivě blýskaly.

"Nádhera!" řekl. "Líbí se mi tvoje pára."

"Stačí, abys něco takového ještě opakoval, a uvidíš ji častěji."

"Bylo to tak zlé?"

"Byl jsi nesnesitelný."

"Pak toho lituji." Demerest zpomalil a zastavil u dopravního světla, které za padajícím sněhem zářilo myriádami červených záblesků. Čekali v tichu, dokud na ně nezamrkala jako na vánoční pohlednici zelená barva. Když se znovu rozjeli, řekl opatrně:

"Tebe jsem nechtěl házet do pytle s nikým, protože jsi výjimka. Jsi chytrá a rafinovaná žena, která se zachovala neopatrně. Sama jsi to řekla. Podle mého jsme byli oba jak se patří neopatrní."

"No, dobře." Gwenin hněv pohasínal. "Ale už mě nikdy neházej do stáda. Já jsem já a nikdo jiný."

Několik chvil byli zticha a pak Gwen zamyšleně pravila: "Tak bychom mu asi mohli říkat."

"Říkat, kdo, komu?"

"Připomněl jsi mi, co jsem řekla předtím - že mám v sobě malého Vernona Demeresta. Kdybychom měli kluka, mohli bychom mu říkat po americkém způsobu Vernon Demerest junior."

Svým jménem nebyl nikdy zrovna nadšen. A teď začal říkat: "Nechtěl bych, aby můj syn... načež se zarazil. Pouštěl se na nebezpečné území.

"Začal jsem ti povídat, Gwen, že společnosti jsou na tohle zvyklé. Znáš tříbodový program pro případ těhotenství?"

Krátce odvětila: "Ano."

Přirozeně že ho Gwen znala. Většina letušek věděla, co pro ně společnosti udělají, když se dostanou do jiného stavu, pokud ovšem letuška souhlasí s určitými podmínkami. V Trans America nazývali systém důvěrně "3-PPT". Jiné společnosti program nazývaly jinak, příslušná opatření byla mírně odlišná, ale v podstatě šlo o totéž.

"Znám holky, které použily 3-PPT," řekla Gwen. "Nikdy mě nenapadlo, že i na mě dojde řada."

"Ani ty druhé to dřív nenapadlo." Dodal: "Ale nemusela by sis dělat starosti. Společnosti to příliš nevytrubují do světa, všechno

probíhá tiše. Jak jsme na tom s časem?"

Gwen přistrčila hodinky ke světlu přístrojové desky. "Prima."

Opatrně zabočil s mercedeskou do středního pásu, dobře odhadl, jak vůz sedí na mokrém, zasněženém povrchu a předjel rachotící dodávkový vůz. Na stupátkách po obou stranách vozu zahlédli několik mužů, pravděpodobně pohotovostní četu. Byli unavení, promočení a zbědovaní. Demerest se v duchu tázal, co by asi tak tomu řekli, kdyby věděli, že on a Gwen budou za několik hodin pod teplým neapolským sluncem.

"Nevím," řekla Gwen. "Nevím, jestli bych se k tomu dokázala odhodlat."

Stejně jako Demerest i Gwen znala důvody, které vedly správu společnosti k programům pro případ těhotenství. Žádná letecká společnost nechtěla ztrácet letušky jen tak pronic zanic. Jejich výcvik byl nákladný; kvalifikovaná letuška představovala velkou investici. A pak - nebylo tak snadné najít správnou dívku s dobrým vzhledem, stylem i osobností.

Program fungoval velice prakticky a jednoduše. Jestliže letuška otěhotněla a nemínila se provdat, mohla se samozřejmě vrátit po skončení těhotenství na své místo a letecká společnost byla obvykle nesmírně ráda, že letušku dostala zpátky. Bylo tedy zařízeno, aby obdržela oficiální dovolenou, přičemž neztrácela výhody z množství odpracovaných let. Pokud šlo o její osobní situaci, personální oddělení společnosti mělo zvláštní útvary, které jí kromě jiného pomohly zařídit lékařskou péči nebo pobyt v sana-

toriu, a to buď v místě bydliště dívky, nebo někde stranou, podle jejího přání. Společnost pomohla i psychologicky, neboť dala dívce znát, že někomu na ní záleží a že se stará o její zájmy. Někdy zprostředkovala i peněžní půjčku. A když se později letuška, která přivedla na svět dítě, ostýchala nastoupit na své původní základně, byla bez hluku přemístěna na nějakou jinou, opět podle vlastního přání.

Oplátkou za to všechno žádala letecká společnost od letušky, aby se zavázala plnit tři podmínky - odtud tříbodový program pro případ těhotenství.

Za prvé, během celého těhotenství musí dívka ustavičně informovat personální oddělení o místě svého pobytu.

Za druhé, musí souhlasit s tím, že okamžitě po porodu dá dítě k dispozici pro adoptování. Nikdy nepozná adoptivní rodiče nemluvněte; dítě tak úplně zmizí z jejího života. Letecká společnost se však zaručila, že veškeré předpisy o adopci budou řádně dodrženy a že se dítě dostane do dobré rodiny.

Za třetí, hned na začátku plnění tříbodového programu musí letuška sdělit společnosti jméno otce dítěte. Jakmile tak učiní, zástupce osobního oddělení s náležitými zkušenostmi pro takové případy ihned vyhledá otce, aby získal pro děvče finanční podpo-ru. Úkolem chlapíka z personálního oddělení bylo získat od otce písemný příslib, že poskytne peníze potřebné na lékařskou péči a pobyt v sanatoriu a že uhradí pokud možno částečně nebo plně ušlý plat letušky. Společnosti vítaly, jestliže se k takové dohodě

dospělo přátelsky a diskrétně. V případě nutnosti však uměly jít na to zostra a využít svého značného vlivu, aby vyvinuly nátlak na neochotné jednotlivce.

Jen zřídkakdy bylo nutné postupovat ostře, jestliže otcem letuščina dítěte byl člen letecké posádky - kapitán, první nebo druhý důstojník. V takových případech obvykle stačilo jemné přesvědčování ze strany společnosti, podpořené otcovým přáním, aby se celá záležitost udržela pod pokličkou. Dočasnou podporu mohl otec vyplácet jakýmkoliv rozumným způsobem, společnost mu dokonce mohla pravidelně strhávat z platu, pokud mu to více vyhovovalo. Aby se doma vyhnul nepříjemným otázkám, strhávaná částka se na výplatní pásce objevila ohleduplně v rubrice "různé osobní výd."

Všechny peníze tímto způsobem sebrané byly beze zbytku propláceny těhotným letuškám. Na své výdaje nestrhávala letecká společnost vůbec nic.

"Celý vtip programu spočívá v tom," řekl Demerest, "že nejsi sama a že můžeš dostat pomoc nejrůznějšího druhu."

Na jednu věc si dával dobrý pozor - aby se ani náznakem neotřel o potrat. To už byla záležitost zcela odlišná, protože žádná letecká společnost nechtěla ani se nemohla bezprostředně zaplést do nějaké historie s potratem. Pravda, v této věci se často poskytovala neoficiální rada těm, kteří o ni stáli; jako rádci vystupovali inspektoři letušek, kteří se prostřednictvím zkušeností druhých naučili, jak se dá celá taková záležitost zařídit. Jestliže se dívka

rozhodla pro potrat, úkolem inspektorů bylo zajistit operaci za dokonalých lékařských podmínek. Za všech okolností se chtěli vyhnout nebezpečným a nespolehlivým praktikám, k nimž se občas zoufalí lidé uchylovali.

Gwen vrhla zvídavý pohled na svého spolujezdce. "Poslyš, vysvětli mi... Jak můžeš o tom vlastně tolik vědět?"

"Vždyť ti povídám, jsem funkcionářem spolku..."

"Jsi funkcionářem spolku pilotů. S letuškami to nemá nic společného - alespoň ne v téhle věci..."

"Bezprostředně snad ne..."

"Vernone, stalo se ti to už dřív..., že jsi dostal letušku do jiného stavu?...Stalo se ti to, Vernone?"

Neochotně přikývl. "Ano."

"Dostat letušky do postele není asi pro tebe problém, viď? - ty lehkověrné holky z vesnice, o kterých ses toho tolik napovídal. Nebo snad byly ze ‚skromných městských poměrů'?" Její hlas byl zahořklý. "Kolik jich bylo dohromady? Kopa, tucet? Řekni jen nějaké kulaté číslo. Přibližně."

Povzdechl si. "Jedna. Jen jedna."

Samozřejmě, měl z pekla štěstí. Mohlo jich být mnohem víc, ale odpověděl pravdivě. Tedy...téměř pravdivě. Byl tu ještě jeden případ, neúmyslný potrat, ale to se nepočítá.

Přibližovali se letišti, bylo už méně než čtvrt míle vzdáleno, provoz kolem jejich vozu houstl. Zářivá světla letištní budovy, třebaže nyní přitlumená sněhem, se stále zmocňovala nebe.

Gwen řekla: "Ta druhá holka, co otěhotněla...Nechci znát její jméno, ale..."

"Taky bych ti ho neřekl."

"Použila toho ... pimprnáglu ... toho tříbodového programu?"

"Ano."

"Pomáhal jsi jí?"

Netrpělivě odpověděl: "Už jsem ti řek - za jakého chlapa mě máš? Samozřejmě že jsem jí pomohl. Když už to musíš vědět, společnost mi strhávala z platu. Tak jsem se dozvěděl, jak se to provádí."

Gwen se usmála. "Různé osobní výd.?"

"Ano."

"Tvé ženě se to doneslo?"

Váhal s odpovědí. "Ne."

"Co se stalo s dítětem?"

"Adoptovali ho."

"Co to bylo?"

"Prostě nemluvně."

"Víš moc dobře, na co se tě ptám. Byl to kluk, nebo holka?"

"Holka, myslím."

"Myslíš!"

"Vím to. Byla to holka."

Gwenin výslech ho mírně vyvedl z rovnováhy. Oživil v něm vzpomínky, které by byl radši uložil k ledu.

A ještě když Vernon Demerest zamířil s mercedeskou do

širokého a impozantního hlavního vjezdu na letiště, byli stále zticha. Vysoko nad vchodem se vznášely v záři reflektorů futuristické parabolické oblouky - prý výplod světové soutěže návrhářů - které, jak bylo oficiálně vysvětleno, měly symbolizovat vznešené sny vzduchoplavby. Před nimi se rozkládal působivý hadovitý komplex silnic, podjezdů, nadjezdů a tunelů, jehož úkolem bylo udržet nepřetržitý provoz vozidel na letišti při vysoké rychlosti; tři dny vichřice však dokonaly své, všechno se pohybovalo mnohem pomaleji než obvykle. Velké hromady sněhu blokovaly značný prostor jindy užitečných silnic. Sněhové pluhy a vyklápěcí náklaďáky, které se pokoušely zachránit zbylé úseky stůj co stůj pro dopravu, přispívaly svým dílem k všeobecnému zmatku.
Po několika krátkých zastávkách Demerest zabočil na služební cestu, která vedla k hlavním hangárům Trans America.
opustí vůz a služebním autobusem dojedou k letištní budově.
Gwen se vedle něho zavrtěla. "Vernone."
"Ano?"
"Děkuju, že jsi se mnou jednal čestně." Natáhla paži a dotkla se jeho ruky na volantu. "Se mnou to bude v pořádku. Jen se toho na mne nahrnulo příliš mnoho najednou. A strašně chci jet s tebou do Neapole."
Přikývl a usmál se, potom pustil volant a pevně sevřel Gweninu ruku. "Pořádně to tam roztočíme a slibuji ti, že na to nikdy nezapomeneme."
Udělá vše, co je v jeho silách, rozhodl se, aby slib splnil. Pro

něho to těžké nebude. Co mu paměť stačila, v životě ho nikdo tak nepřitahoval jako Gwen, v ničí společnosti necítil větší lásku, nikdo mu nebyl duševně tak blízký. Jen kdyby nebylo toho jeho manželství...Znovu ho napadlo, nikoliv poprvé, co by to udělalo, kdyby se rozešel se Sárou a oženil se s Gwen. Ale pak tu myšlenku zapudil. Znal příliš mnoho lidí ze své profese, kteří na takové vzplanutí doplatili; piloty, kteří opustili své dlouholeté manželky kvůli mladším ženám. Ve většině případů jim nakonec zbyly jen rozbité naděje a těžké alimenty.

Ale přece jen si musí po cestě - ať v Římě nebo v Neapoli - ještě jednou vážně s Gwen popovídat. Až dosud se jejich rozprava nerozvíjela přesně podle jeho představ a otázky potratu se také ještě nedotkli.

Myšlenka na Řím mu však připomenula, že prozatím na něho čeká bezprostřednější úkol-velet letu číslo dvě Trans America. -.-.-.

KAPITOLA TŘETÍ. -.-.

Klíč patřil k pokoji číslo 224 O'Haganova hotelu. V polo-setmělé šatně vedle radarové stanice letového dispečerského střediska si Keith Bakersfeld uvědomil, že už několik minut zírá na klíč a jeho přívěsek z umělé hmoty s vepsaným číslem pokoje. Nebo to bylo jen několik vteřin? Možná. V poslední době mu čas,

stejně jako tolik jiných věcí, připadal nestálý a zmatený. Nedávno ho Natálie doma přistihla, jak tiše stojí a upírá zraky do neznáma. A když se ho starostlivě optala - co tu děláš? - teprve tehdy se vzpamatoval a uvědomil si, kde je, a znovu se přiměl k vědomému pohybu a myšlení.

Pochopil, že tehdy - a nyní taky - mu jeho opotřebovaný, unavený mozek vynechal. Kdesi v mozkové spleti cév, závitu, uložených myšlenek a emocí fungoval jemný vypínač, sebeobranný mechanismus jako tepelná pojistka v motoru, která zasáhla, když se motor přehříval a bylo nutno jej zachránit, aby se nepřepálil. Ovšem mezi motorem a lidským mozkem byl rozdíl. Motor se dal v případě potřeby vypnout.

Mozek ne.

Reflektory na průčelí kontrolní věže stále odrážely do jediného okna šatny dostatek světla, aby Keith viděl. Ne snad že by nutně musel vidět. Seděl na jedné z dřevěných lavic, sendvičů, které mu Natálie připravila, se ani nedotkl, nedělal vůbec nic, jen držel klíč od O'Haganova hotelu a přemýšlel, uvažoval o paradoxu lidského mozku.

Lidský mozek se mohl povznést k vypjaté obrazivosti, mohl vynalézt poezii a radarové obrazovky, vytvářet Sixtinskou kapli a nadzvukový concorde. Jenže mozek si trvale uchovával paměť a svědomí, dokázal trýznit a sebetrýznit, nikdy si neoddychl. Jen smrt mohla skončit jeho perzekuci.

Smrt...rozplynutí, zapomenutí; nakonec klid.

A proto se Keith Bakersfeld rozhodl spáchat této noci sebevraždu.

Brzy se musí vrátit do radarové stanice. Do konce směny mu zbývalo ještě několik hodin a Keith sám sobě slíbil, že dnes v noci dotáhne do konce svou službu v letovém dispečerském středisku. Nebylo mu jasné, proč se k tomu zavázal, jen se mu zdálo, že je to správné, a on se přece vždycky a svědomitě snažil dělat správnou věc. Svědomitost už byla asi rodinnou vlastností; on i bratr Mel měli tohle zřejmě v krvi.

Ale až si odbude službu, až skončí jeho poslední povinnost, bude moci klidně odjet do O'Haganova hotelu, kde si pozdě odpoledne rezervoval pokoj. A jakmile tam dorazí, nebude ztrácet čas a okamžitě spolyká čtyřicet kapslí Nembutalu - skoro čtyři gramy - které měl schované v lékárenské tubě v kapse. Poslední měsíce si kapsle po kouscích schraňoval. Předpisovali mu je pro spaní a z každé dávky, kterou Natálii vydal jejich lékárník, si pečlivě oddělil polovičku a schoval ji. Před několika dny si zašel do knihovny, podíval se do příručky klinické toxikologie a ujistil se, že množství Nembutalu, které už měl, značně přesahuje smrtelnou dávku.

Jeho dnešní služba skončí o půlnoci. A až brzy nato spolkne kapsle, spánek přijde rychle a s konečnou platností.

Podíval se na hodinky, přidržel jejich číselník proti světlu zvenku. Bylo téměř devět hodin. Neměl by se teď vrátit do radarové stanice? Ne, zůstane tu ještě několik minut. Až odsud

odejde, chce být klidný, rozhodně si musí udržet pevné nervy na těch pár posledních hodin služby.

Keith Bakersfeld opět ohmatal prsty klíč z O'Haganova hotelu.

Pokoj číslo 224.

Divné, ta shoda čísel. Že číslo jeho pokoje, který mu na dnešní noc přidělili čirou náhodou, obsahuje "24". Někteří lidé věřili v numerologii, v okultní význam čísel. Keith tomu nepodléhal; kdyby ovšem byl v numerologii věřil, pak druhé a třetí číslo s dvojkou na začátku mohlo znamenat 24 podruhé.

Ta první čtyřiadvacítka bylo datum - před půldruhým rokem.

Když si na to vzpomněl, oči se mu zastřely mlhou, jako tolikrát předtím. To datum se mu vypálilo do mozku s výčitkami a s úzkostí. Tam trčel prazačátek jeho nejčernějších myšlenek, jeho bezmezného zoufalství. Tam byl důvod, proč dnes v noci skoncuje se životem.

Letní den. Jitro. Čtvrtek, dvacátého čtvrtého června.

Byl to den pro básníky, milence a fotografy barevných snímků. Den, jaký si lidé ukládají do paměti, aby jej jednou mohli otevřít jako album, kdyby si chtěli po letech připamatovat, co bylo kdy v které době a na kterém místě nejlepší. V Leesburgu ve Virgínii, nedaleko od historického Harpers Ferry, byla za úsvitu obloha zcela jasná - zpráva o počasí hlásila CAVU, což je v letectví zkratka pro "výšku oblaků a viditelnost neomezenou"; a vydrželo to až do odpoledne, až na několik málo chomáčků vaty, roztroušených kumulovitých obláčků. Slunce hřálo, ale nepálilo.

Jemný vánek od pohoří Blue Ridge přinášel vůni zimolezu.

Toho rána viděl Keith Bakersfeld na cestě do práce - jel k washingtonskému letovému dispečerskému středisku pro sledování leteckých tratí v Leesburgu - jak kvetou divoké růže.

Vzpomněl si na Keatsův verš, který se naučil na střední škole - "Neboť léto se přelévalo přes okraj"...Ten verš byl na dnešek jak ušitý.

Jel jako obvykle přes hranice Virgínie z Adamstownu v Marylandu, kde s Natálií a dvěma chlapci žil v příjemném pronajatém domě. Střechu kabrioletu volkswagen stáhl. Řídil beze spěchu, vychutnával líbezný vzduch a slunce, a když se v dohledu objevily známé nízké moderní budovy oblastního střediska pro letové tratě, ani zdaleka necítil takové napětí jako jindy. Později si kladl otázku, zda to samo o sobě nebylo příčinou dalších událostí.

I v operačním křídle budovy, která měla silné stěny, byla bez oken a denní světlo do ní nikdy neproniklo, měl Keith dojem, že sláva letního dne tam venku nějak proklouzla i dovnitř. Službu mělo asi tak sedmdesát dispečerů v košilích, a i mezi nimi jako by vládla nějaká lehkost na rozdíl od napjaté vážnosti, v níž většinu roku práce probíhala. Snad to působila i skutečnost, že letecká zátěž byla vzhledem k mimořádně jasnému počasí menší než obvykle. Mnoho nekomerčních letů - soukromé vojenské, dokonce i několik dopravních letadel - se řídilo VFR - "vizuálními letovými předpisy", neboli metodou dívej se a budeš viděn, podle níž piloti sledovali trať svého letu, aniž se potřebovali

radiofonicky spojovat s dispečery letového střediska.

Washingtonské středisko pro letové tratě v Leesburgu bylo klíčovým kontrolním bodem. Z jeho hlavního operačního sálu byl sledován a řízen veškerý letecký provoz na linkách vedoucích přes šest východních přímořských států. Když se to sečetlo, kontrolovaný vzdušný prostor měl plochu větší než sto tisíc čtverečních kilometrů. Jakmile některé letadlo uzpůsobené na přístrojové řízení letu v tomto prostoru opustilo letiště, bylo pozorováno leesburgským střediskem a dostalo se pod jeho kontrolu. Pod touto kontrolou zůstalo až do chvíle, kdy ukončilo cestu nebo jestliže vybočilo z tohoto prostoru. Stroje, které do tohoto prostoru vstupovaly, byly předávány jinými dispečerskými středisky, jichž bylo na pevnině Spojených států dvacet. Leesburgské středisko patřilo k nejživějším v celé zemi. Obsluhovalo i jižní konec "severovýchodního koridoru", kterým denně probíhala nejhustší letecká doprava na světě.

Z Leesburgu bylo kupodivu daleko ke kterémukoliv letišti a do Washingtonu, D.C., od něhož oblastní dispečerské středisko převzalo jméno, bylo čtyřicet mil. Samo středisko leželo na virginském venkově - chumáč nízkých moderních budov s parkovištěm - a ze tří stran bylo obklopeno zvlněnou zemědělskou půdou. Poblíž tekla říčka Bull Run, navěky proslavená dvěma bitvami za občanské války. Jednou po službě si Keith Bakersfeld zašel k Bull Runu a popřemítal tu o podivném a nebetyčném kontrastu mezi Leesburgem minulosti a přítomnosti.

Toho rána, přestože si všichni byli vědomi nádherného letního dne venku, vše fungovalo v prostorné hlavní dispečerské místnosti, připomínající katedrálu, jako obvykle. Celý dispečerský prostor, větší než fotbalové hřiště, byl jako vždy jen matně osvětlen, aby bylo lépe vidět na několik tuctů radarových obrazovek, seřazených v několika paralelních řadách a zaštítěných převislými stínidly. Každý nově příchozí si nejprve všiml jednotvárného hluku. Z prostoru letových údajů s velkými lavicemi počítačů, s přidruženým elektronickým zařízením a automatickými dálnopisy se nesl ustavičný bzukot a vrčení strojů. Od tuctů stanovišť, kde seděli dispečeři řídící provoz ve vzduchu, hučela nepřetržitá mumlavá změť hlasů z radiofonických rozhovorů na široké škále frekvencí. Stroje a lidské hlasy se smísily a vytvořily konstantní úroveň hluku, jež sice vším pronikala, přitom však byla zvláštním způsobem přidušena akustickými, zvuk pohlcujícími stěnami a stropy.

Nad pracovními prostory dispečerské místnosti se táhl po celé šířce místnosti pozorovací můstek, odkud příležitostní návštěvníci pozorovali pracovní ruch. Z tohoto téměř ptačího pohledu působila činnost dispečerské místnosti dojmem burzovního shonu. Dispečeři se na můstek jen zřídkakdy podívali, neboť byli vycvičeni, aby si nevšímali ničeho, co by mohlo rozptýlit jejich pozornost, a protože jen velmi malý počet mimořádně privilegovaných návštěvníků se vůbec kdy dostal dolů do dispečerské místnosti, dispečeři se s hosty jen málokdy setkali. Práce tak probí-

hala nejenom pod trvalým tlakem, bylo v ní i cosi mnišského - když k tomu navíc přičteme, že v dispečerské místnosti nikdy nepracovaly ženy.

V přilehlé místnůstce vyklouzl Keith ze saka a vstoupil v zářivě bílé košili, která byla letovým dispečerům už jakousi uniformou. Nikdo vlastně nevěděl, proč dispečeři nosí ve službě bílou košili; nebyl na to žádný předpis, ale skoro všichni ji měli. Když přecházel kolem kontrolních stanovišť na cestě ke svému, pár kolegů mu popřálo přátelsky "dobré ráno", a i to bylo neobvyklé. Normálně bývalo zvykem povinně vyhrknout při vstupu do dispečerské oblasti krátké "ahoj" nebo spěšně přikývnout, a někdy ani to ne.

Dispečerský sektor, kde Keith pravidelně pracoval, zahrnoval výsek prostoru Pittsburgh - Baltimore. Sektor byl monitorován tříčlenným týmem. Keith byl radarovým dispečerem, jeho úkolem bylo udržovat kontakt s letadlem a vydávat radiofonické pokyny. Dva pomocní dispečeři zpracovávali letová data a zajišťovali spojení s letišti. Inspektor kontroloval činnost trojice. Dnes měla skupina navíc dispečera eléva, kterého Keith s přestávkami instruoval už několik posledních týdnů.

I ostatní členové týmu se trousili do místnosti zároveň s Keithem Bakersfeldem, zaujímali postavení za muži, které měli vystřídat, a dopřáli si několik minut, aby strávili v mozku "obraz". Po celé obrovské dispečerské místnosti se i na jiných stanovištích odehrávalo totéž.

Keith stál u svého sektoru za radarovým dispečerem, který se

chystal skončit svou dnešní službu, a už cítil, jak se mu zaostřuje mozek, jak vědomě urychluje obrátky svého myšlení. Příštích osm hodin - až na dvě krátké pracovní přestávky - bude muset jeho mozek v tomto rytmu fungovat.

Všiml si, že na tuto denní dobu je provoz středně živý, zejména vezme-li se v úvahu krásné počasí široko daleko. Na temném povrchu obrazovky asi patnáct bodů jasně zeleného světla - neboli "terčů", jak jim říkali muži od radarů - označovalo letadla ve vzduchu. Allegheny měl convaira 440 ve výšce osmi tisíc stop, který se blížil k Pittsburghu. Za strojem Allegheny se pohybovaly v různých výškách National DC-8, American Airlines 727, dvě soukromá letadla - proudový lear a fairchild F-27 - pak další National, tentokrát turbovrtulová elektra. Několik dalších letadel, všiml si Keith, se musí na obrazovce objevit každou chvilku, jednak z jiných sektorů, a kromě nich letadla po startu z Letiště přátelství v Baltimoru. Protisměrem letěla k Baltimoru delta DC-9, kterou brzy převezme přibližovací služba Letiště přátelství: za deltou byl TWA, Piedmont Airlines Martin, další soukromé letadlo, dva United a jeden mohawk. Výšky i vzdálenosti všech strojů byly uspokojivé, konstatoval Keith, až na ty dva United letící směrem k Baltimoru; ty byly trochu příliš blízko jeden od druhého. Jako by dispečer, který stále ještě seděl u obrazovky, vyčetl Keithovy myšlenky, dal druhému stroji United kurs trochu stranou, aby jej zpomalil.

"Mám obraz," řekl tiše Keith. Druhý dispečer kývl a odklidil se.

Keithův inspektor Perry Yount si nad Keithovou hlavou nasadil sluchátka a naklonil se dopředu. Chtěl si vytvořit svůj vlastní odhad provozní situace. Perry byl vysoký, štíhlý černoch, o několik let mladší než Keith. Vyznačoval se rychlou, trvalou pamětí, do níž si dokázal vměstnat spoustu letových údajů a pak je znovu opakovat jako celek nebo kus po kuse s přesností počítače. V obtížných situacích bylo velmi uklidňující mít Perryho u sebe.

Keith již převzal několik letů a jiné zase předal. Vtom se inspektor dotkl jeho ramene. "Keithi, v téhle směně mám na starosti dvě stanoviště - tohle a vedlejší. Jeden chlap nám chybí. Píchnul bys mi na chvíli?"

Keith přikývl. "Jasně." Odvysílal opravu kursu pro Eastern 727 a pak ukázal na dispečerského eléva Jiřího Wallace, který vklouzl na vedlejší křeslo. "Mám tady Jirku, omrkne to za mě."

"Dobrý." Perry Yount si sundal sluchátka a přešel k vedlejšímu pultu. K podobným situacím docházelo i dříve a vyrovnávali se s nimi bez vážnějších obtíží. Perry Yount a Keith pracovali spolu už několik let. Oba věděli, že se mohou jeden na druhého spolehnout.

Keith řekl mladému adeptovi: "Jirko, jdi do obrazu."

Jiří Wallace přikývl a přisunul se blíže k obrazovce. Bylo mu tak kolem pětadvacítky a zaučoval se téměř dva roky. Vojenskou povinnost si odbyl v letectvu USA. Wallace už osvědčil svou schopnost bystrého, rychlého myšlení a v napjatých okamžicích se nervově nerozsypal. Ještě týden a bude z něho plně kvalifikovaný

dispečer, ačkoliv k praktické službě byl plně připraven už nyní. Keith úmyslně ponechal rozestup mezi American Airlines BAC-400 a National 727 menší, než by měl být. Byl připraven vyslat rychlé pokyny, kdyby se vzdálenost mezi stroji stala kritickou. Jiří Wallace ihned postřehl jejich polohu a upozornil Keithe, který ji opravil.

Jenom takovou praktickou zkouškou na místě bylo možno ohodnotit schopnosti nového dispečera. A naopak, když byl u obrazovky sám elév a dostal se do obtížné situace, bylo nutno mu dát možnost, aby prokázal, jak si umí poradit a jak se z toho vyvleče bez cizí pomoci. V takových chvílích nezbývalo dispečerovi-instruktorovi než sedět za ním, zatínat pěsti a potit se. Kdosi se jednou vyjádřil, že je to jako "viset na cihlové zdi a přidržovat se jen nehty." Instruktor se musel vypořádat s dramatickým dilematem; nesměl zasáhnout a převzít řízení ani příliš brzy, ani příliš pozdě. Kdyby instruktor převzal řízení, elévova sebedůvěra mohla být natrvalo podkopána a potenciálně dobrý dispečer mohl být ztracen. Naproti tomu kdyby instruktor nezasáhl, když už si to situace vyžadovala, mohla z toho být děsivá srážka ve vzduchu. Rizika i mimořádný duševní stress byly takové, že mnoho dispečerů odmítalo ujmout se úkolu instruktora. Poukazovali na to, že za instruktorskou práci se jim nedostává ani oficiálního uznání, ani příplatku. A pak - kdyby se stala nehoda, dispečer-instruktor nese plnou odpovědnost. Proč by se tak namáhali a vystavovali takovému nebezpečí, a ještě za nic?

Keith se však projevil jako velice schopný instruktor, který měl dostatek trpělivosti s mladými kandidáty. A ačkoliv i on občas trpěl a potil se, neobrátil se k instruktorství zády, protože cítil, že je to jeho povinnost. V této chvíli byl osobně pyšný na Jiřího Wallace a jeho velký pokrok.

Wallace opět tiše řekl: "Otočil bych United 284 doprava, až se výškově oddělí od mohawku."

Keith přikývl na souhlas a stlačil knoflík mikrofonu. "United Flight 284 od washingtonského centra. Zatočte doprava, kurs nula-šest-nula."

Okamžitě zapraskala odpověď: "Washingtonskému středisku, tady je United 284. Slyším, nula-šest-nula." Míle daleko a ve velké výši pod jasným zářivým sluncem mohutné štíhlé proudové letadlo zahájí jemný řízený obrat, zatímco pasažéři budou dále klímat nebo číst. Na radarové obrazovce se začal jasně zelený bod, půl palce široký, který znázorňoval United 284, pohybovat jiným směrem. V místnosti pod dispečerskými stanovišti stála řada za řadou líně se otáčejících magnetofonů. Zaznamenávaly rozhovory mezi zemí a vzduchem. V případě potřeby se později přehrávaly. Každá rozprava každého dispečera se zaznamenávala a uskladňovala. Inspektoři si čas od času některé pásky přehrávali a kriticky je hodnotili. Jestliže nebylo něco v pořádku s dispečerovým postupem, brzy si to vypil. Ale žádný dispečer nevěděl, kdy bude jeho páska vybrána pro rozbor.

Jitro odcházelo.

Perry Yount se objevoval v pravidelných intervalech. Stále ještě kontroloval dvě stanoviště a vždy zůstal dost dlouho, aby přesně odhadl provozní situaci. Zřejmě byl spokojen a za Keithem se zdržel méně dlouho než u jiných stanovišť, kde patrně vznikaly problémy. Uplynula půlka dopoledne a objem leteckého provozu se mírně snížil; před polednem zase zhoustne. Těsně po 10:30 si Keith Bakersfeld a Jiří Wallace vyměnili místa. Elév byl teď u obrazovky a Keith ho od vedle kontroloval. Přesvědčil se, že není potřeba zasahovat. Mladý Wallace si počínal schopně a bystře, dovedl pracovat samostatně. Pokud to za takových okolností bylo vůbec možné, Keith odpočíval.

Za deset minut jedenáct pocítil Keith potřebu odebrat se na toaletu. V posledních měsících se několikrát musel potýkat se střevní chřipkou. Zmocnilo se ho podezření, že to zase začíná. Zavolal Perryho Younta a informoval ho.

Inspektor přikývl. "Jirka si vede dobře?"

"Jako starý mazák." Keith to řekl naschvál hodně nahlas, aby to Jiří slyšel.

"Já to zvládnu," řekl Perry. "Máš volno, Keithi."

"Děkuji."

Keith se podepsal do záznamového deníku stanoviště a vyznačil čas přerušení služby. Na další řádek deníku naškrábal Perry svou šifru a převzal tak odpovědnost za řízení Wallace. Až se Keith za pár minut vrátí, bude se celý postup opakovat.

Když Keith Bakersfeld opustil dispečerskou místnost, inspektor

se zahleděl do obrazovky, rukou se lehce dotýkal ramene Jiřího Wallace.

Keith namířil do umývárny o patro výš. Okno z mléčného skla propouštělo do místnosti alespoň trochu z denního jasu tam venku. Keith vykonal potřebu, umyl se a osvěžil se, přešel k oknu a otevřel je. Byl by rád věděl, jestli je počasí pořád tak nádherné, jako když přijel na letiště. A bylo.

Z okna v zadní části budovy viděl za areálem střediska zelené louky, stromy a divoké květiny. Horko teď zesílilo. Všude kolem dokola ospale bzučel hmyz.

Keith stál a koukal se ven, uvědomil si, jak se mu strašně nechce opustit jásavou krajinu zalitou sluncem a vrátit se do přítmí dispečerské místnosti. Napadlo ho, že v poslední době měl už i jindy podobné choutky - snad až příliš často. A pak si pomyslel - má-li být sám k sobě upřímný, nevadí mu ani tolik to přítmí jako to ustavičné duševní napětí. Byly doby, kdy napětí a tlak v jeho povolání mu nikdy nevadily, třebaže ani na okamžik neutuchaly. Ale nyní už mu to dělalo potíže a leckdy se musel vědomě přinutit, aby práci vydržel.

Zatímco Keith Bakersfeld stál u okna a přemýšlel, proudové letadlo Northwest Orient 727 na trati z Minneapolis do St Paulu se blížilo Washingtonu D. C. V kabině pro cestující se letuška skláněla nad starším mužem. Jeho obličej byl popelavý: zdálo se, že nemůže ze sebe vypravit ani slovo. Letuška byla přesvědčena, že to byl, anebo ještě je srdeční záchvat. Běžela do pilotní kabiny, aby podala

zprávu kapitánovi. Za okamžik první důstojník Northwestu požádal na rozkaz kapitána washingtonské středisko o mimořádné snížení výšky a o povolení přednostně přistát na washingtonském Národním letišti.

Keith si někdy kladl otázku - přesně jako právě teď - kolik let bude ještě s to přimět svůj občas unavený mozek, aby dále sloužil. Pracoval jako dispečer už půl druhého desetiletí. Bylo mu osmatřicet let.

Skličující na tom všem bylo, že v téhle profesi se člověk mohl stát ve věku pětačtyřiceti padesáti let duševně vyčerpaným starcem, ale ke slušné penzi zbývalo ještě dalších deset patnáct let. Pro mnoho letových dispečerů se tato poslední léta proměnila v křížovou cestu nad jejich síly a do konce už nedošli.

Keith věděl - stejně jako většina dispečerů - že námaha, jíž je organismus lidí pracujících v letových dispečerských střediscích vystaven, je dávno všeobecně známá. Chorobopisy úředních leteckých lékařů se hemžily důkazy. Záznamy chorob přímo způsobených dispečerskou prací vykazovaly hypertensi, srdeční záchvaty, žaludeční vředy, tachykardii, nervová zhroucení a řadu menších neduhů. Přední nezávislí lékaři potvrzovali ve svých vědeckých výzkumných pracích tyto nálezy. Jeden z nich napsal: "Dispečer tráví nervózní bezesné hodiny noc co noc. Diví se, jak se mu u všech svatých zdařilo zabránit všem těm letadlům, aby do sebe nenarazila. Dneska ještě dokázal, aby nedošlo k neštěstí, ale bude mít totéž štěstí i zítra? Po nějaké době se v něm něco -

fyzického, mentálního, často obojí-nevyhnutelně zlomí."
Ozbrojena těmito znalostmi a dalšími důkazy obrátila se Federální agentura pro letectví na Kongres s naléhavou žádostí, aby povolil letovým dispečerům odejít do penze v padesáti letech nebo po dvaceti letech služby. Dvacet let, prohlašovali lékaři, se rovná čtyřiceti rokům ve většině jiných zaměstnání. FAA zákonodárce varovala: jde o bezpečnost veřejnosti. Po více než dvaceti letech služby jsou dispečéři potenciálně nespolehliví. Kongres, jak se Keith dobře pamatoval, na varování nedbal a zákon zamítl.
Brzy nato i prezidentská komise uložila k ledu návrh na dřívější penzi dispečerů a FAA, která tehdy byla podřízena přímo prezidentovi, dostala pokyn, aby toho nechala a přestala naléhat. Oficiálně uposlechla. Avšak soukromě - jak věděl Keith i ostatní - washingtonští úředníci FAA byli o své věci přesvědčeni jako dříve. Předpovídali, že se problém vynoří znovu, tentokrát však až po jedné nebo řadě leteckých katastrof způsobených vyčerpanými dispečéry, a až tisk a veřejnost začnou zuřit.
Keith opět v myšlenkách zabloudil k venkovské krajině. Byla dnes opravdu úchvatná. I při pohledu z okna umývárny pole neodolatelně lákala. Zatoužil, aby si tam mohl vyjít a zdřímnout si pod sluncem. Kdepak, nejde to a tím to končí. Už aby se radši vrátil do dispečerské místnosti. Hned-jen ještě chvilku.
Northwest Orient 727 již zahájil sestup se souhlasem washingtonského střediska. Ostatní letadla v nižších výškách byla pokyny spěšně rozptýlena nebo jim bylo přikázáno, aby v bezpečné

vzdálenosti kroužila. Za vzrůstajícího poledního provozu byl vyklizen sešikmený otvor, kterým bude Northwest klesat. Přibližovací služba na washingtonském Národním letišti už byla upozorněna. Jakmile převezme od washingtonského střediska proudový letoun Northwest, začne fungovat. V tomto okamžiku připadala odpovědnost za let Northwest a další letadla sektorovému týmu vedle Keithe - onomu extra sektoru, nad nímž měl dozor mladý černoch Perry Yount.

Patnáct letadel s celkovou rychlostí sedm tisíc pět set mil za hodinu muselo žonglovat ve vzdušném prostoru jen několik mil širokém. Přitom žádné letadlo se nesmělo druhému příliš přiblížit. Letadlo Northwest se musí mezi všemi těmi stroji bezpečně proplést až k zemi.

Podobné situace nastávaly několikrát za den. Za špatného počasí i několikrát za hodinu. Leckdy se poplachové situace vynořily naráz, takže dispečéři je označovali cisty - poplach jedna, poplach dvě, poplach tři.

Jako vždy, i nyní Perry Yount reagoval se zkušenou obratností, mluvil tiše, jednal chladně a výkonně. Spolupracoval s členy sektorového týmu, koordinoval operace v nouzové situaci, počínal si klidně, mluvil vyrovnaným hlasem, žádný nezasvěcený divák by z jeho hlasu nepoznal, že existuje poplach. Zbývající letadla nemohla slyšet instrukce letadlu Northwest, neboť posádka dostala pokyn, aby přeladila na zvláštní rádiovou frekvenci.

Všechno probíhalo dobře. Stroj Northwest pevně dodržoval kurs a

klesal.

Za pár minut bude po poplachu.

I pod takovým tlakem si Perry Yount našel čas, aby si zaskočil k sousednímu stanovišti, kterému by věnoval za normálních okolností stejnou pozornost, a zkontroloval, jak si vede Jiří Wallace. Vypadalo to v pořádku, třebaže by se Perrymu ulevilo, kdyby už byl Keith Bakersfeld zpátky. Vrhl pohled na dveře dispečerské místnosti. Po Keithovi ani památky.

Keith ještě stál u otevřeného okna, stále se díval na virginskou krajinu a vzpomínal na Natálii. Vzdychl si. Množily se teď mezi nimi rozmíšky, a to všechno kvůli té jeho práci. Některé věci žena nemohla nebo nechtěla pochopit. Natálie měla starosti o Keithovo zdraví. Chtěla, aby dal vale dispečerství, odešel a našel si nějaké jiné zaměstnání, dokud je ještě mladý a nemá zničené zdraví. Udělal chybu, uvědomoval si nyní, že se Natálii svěřil se svými pochybami, že jí popsal, co sám viděl na jiných dispečerech, kteří při té práci předčasně zestárli a způsobili si různé choroby. Natálie se vyplašila, snad měla dokonce pravdu. Ale vzdát se povolání, odhodit léta výcviku a zkušeností, to nebylo jen tak. Nebylo to jen tak, ale Natálie - asi jako každá jiná žena - to těžko mohla pochopit.

Nad Martinsburgem v Západní Virgínii - asi třicet mil na severozápad od washingtonského oblastního střediska - soukromé čtyřmístné letadlo beech bonanza opouštělo ve výši sedmi tisíc stop letovou dráhu V166 a vstupovalo do letové dráhy V44. Malá beech

bonanza, kterou se dalo na pohled poznat podle motýlkového ocasu, letěla rychlostí 175 mil za hodinu směrem na Baltimore. Na palubě byla Redfernova rodina: Irving Redfem, ekonomický poradce a inženýr, jeho žena Merry a jejich dvě děti - desetiletý Jeremy a devítiletá Valerie.

Irving Redfern byl opatrný a pečlivý muž. Za dnešních příznivých povětrnostních podmínek by mohl letět podle vizuálních letových předpisů. Pokládal nicméně za opatrnější držet se letového plánu za řízení přístroji Od startu ze svého domovského letiště v Charlestonu v Západní Virgínii zůstával na letových dráhách a udržoval kontakt s letovými dispečerskými středisky. Před chvílí mu washingtonské středisko udalo nový kurs na letovou dráhu V44. Zabočil na ní a teď se jeho magnetický kompas, který se lehce rozechvěl, už zase uklidňoval.

Redfemovi letěli do Baltimoru zčásti kvůli obchodním povinnostem Irvinga Redfema a zčásti pro potěšení. Večer si celá rodina chtěla vyjít do divadla. Otec se soustředil na řízení a děti si s Merry zatím povídaly, co budou mít k obědu na Letišti přátelství.

Dispečer washingtonského střediska, který dal Irvingu Redfemovi poslední pokyny, byl Jiří Wallace, téměř vyučený elév, stále ještě zastupující Keithe Bakersfelda. Jiří správně identifikoval Redferno-va beeche na radarové obrazovce, kde se objevil jako zářivě zelená tečka, třebaže menší a pomaleji se pohybující než většina ostatních strojů - nyní to byla především proudová letadla leteckých společností. Žádné se však beech bonanze neblížilo a zdálo se, že

má kolem sebe spoustu vzdušného prostoru. Perry Yount, sektorový inspektor, se nyní zas vrátil k sousednímu stanovišti. Pomáhal vyřešit zmatek, který dodatečně vznikl poté, co Northwest Orient 727 byl bezpečně předán přibližovací službě washingtonského Národní-ho letiště. Čas od času mrkl Perry na Jiřího a jednou na něho zavo-lal: "Všechno klape?" Jiří Wallace kývl, ačkoliv se už začínal trochu potit. Špičkový provoz kolem poledne houstl dnes už o něco dříve nežjindy.

Něco však ani Jiří Wallace, ani Perry Yount, ani Irving Redfem netušili: několik mil na sever od letové trati V44 letělo cvičné prou-dové letadlo T-33 letecké Národní gardy. Zatím volně kroužilo.

T-33 startovalo z Martinova letiště poblíž Baltimoru a řídil je pilot Národní gardy, jinak obchodník s automobily Hank Neel

Poručík Neel, který byl právě na krátkodobém vojenském cvičení, byl vyslán na samostatný let, aby se zdokonalil ve vizuálních leto-vých předpisech. Protože byl upozorněn, že smí létat jen v malém povoleném prostoru na severozápad od Baltimoru, nebyl zazna-menán žádný letový plán: washingtonské oblastní středisko proto nevědělo, že je T-33 ve vzduchu. V tom by ještě nebylo žádné neštěstí, kdyby se ovšem Neel při svém úkolu nenudil a kdyby nebyl lehkomyslným pilotem. Když se náhodou podíval při pomalých okru-zích svého cvičného proudového letadla dolů, zjistil, že se při svých manévrech posunul na jih. Ve skutečnosti však zabloudil o hodně dál, než si představoval. Dostal se tak daleko na jih, že před něko-lika minutami vnikl proudový letoun Národní gardy do prostoru

kontrolovaného Jiřím Wallacem a nyní se na Wallacově obrazovce v Leesburgu objevil jako zelená tečka, jen o něco větší než bod představující Redfemovou rodinnou beech bonanzu. Zkušenější dispečer by byl ihned rozpoznal, co ta tečka znamená. Jiří se však stále zabýval ostatními letadly a nový, neidentifikovaný signál dosud nepostřehl.

V patnácti tisících stopách se poručík Neel rozhodl, že ukončí své letové cvičení nějakou akrobatikou. Dá si dva loopingy, pár pomalých výkrutu a pak se vrátí, na základnu. Šel prudce s T-33 na křídlo a znovu kroužil, přičemž se podle běžných bezpečnostních předpisů přesvědčil, zda nad ním nebo pod ním není nějaké jiné letadlo. Teď byl ještě blíže než předtím letové trati V44.

Žena prostě nemůže pochopit, pokračoval Keith Bakersfeld v úvahách, že muž není s to opustit nezodpovědně, jen tak z rozmaru své povolání, i kdyby si to velice přál. Zvláště když muž musí podporovat rodinu, vychovávat děti. Zvláště když práce, kterou vykonával, odbornou, kterou si s takovou trpělivostí osvojoval, se nehodí pro žádné jiné zaměstnání. V některých odvětvích státní služby mohou zaměstnanci odejít a využít své kvalifikace jinde. Letoví dispečéři nemohou. V soukromém průmyslu se podobná práce nikde jinde nenajde. Nikdo je nechce.

A že se člověk dostane do takové pasti - a Keith uznával, že tam to nakonec došlo - je nové zklamání v celé řadě jiných.

Nebo peníze. Když byl člověk mladý, plný nadšení, když se chtěl uplatnit v letectví, platová stupnice letového dispečéra se zdála

být přiměřená, ne-li dokonce nadprůměrná. Ale teprve později jste přišli na to, jak je ten plat nedostačující ve srovnání s příšernou odpovědností dispečéra. Nejkvalifikovanější specialisté v letectví byli nyní piloti a dispečéři. Přitom si piloti vydělávali třicet tisíc dolarů za rok, zatímco starší dispečer dosáhl mzdového stropu u částky deseti tisíc. Nikdo netvrdil, že by měli piloti vydělávat míň. Ale i piloti, kteří byli pověstní sobectvím, s nímž hájili pouze vlastní zájmy, uznávali, že by letoví dispečeři měli brát víc. Ani na služební postup se letový dispečer nemohl těšit jako ve většině jiných zaměstnání. Míst starších inspektorů bylo málo. Jen hrstka šťastných to dotáhla tak daleko.

A přece...pokud nebyl člověk lehkomyslný nebo lhostejný - což u dispečerů vylučovala už sama povaha jejich povolání - nebylo z toho úniku. Takže v jeho osobním případě, rozhodl se Keith, žádná výpověď nebude. Ještě si musí o tom popovídat s Natálií. Bylo načase, aby se s tím tak či onak smířila. Na změny je už pozdě. V takovém věku se už nebude upachtěně pídit po nějaké obživě.

Už se opravdu musí vrátit. Mrkl na hodinky a uvědomil si, že odešel z dispečerské místnosti téměř před patnácti minutami. Část té doby strávil sněním a to se mu málokdy stávalo. To zřejmě ten uspávající letní den, Keith zavřel okno umývárny. Z chodby pak spěchal dolů do hlavní dispečerské místnosti.

Vysoko nad Frederickským okresem v Marylandu vyrovnal poručík Neel své T-33 Národní gardy a vyvážil je vpřed. Dost zběžně si

prohlédl okolí, žádný jiný stroj nespatřil. Zahájil první looping a pomalý výkrut. Nařídil cvičný letoun na strmý sestup.

Sotva Keith Baresfeld vstoupil do dispečerské místnosti, okamžitě postřehl zvýšený rytmus. Šum hlasů byl hlučnější, než když odcházel. I ostatní dispečeři měli příliš napilno, aby vzhlédli - ale ráno se na něho přece podívali - když procházel kolem nich ke svému stanovišti. Keith načmáral šifru do sektorového deníku, zaznamenal čas, pak se postavil za Jiřího Wallace, vnikal do obrazu, přizpůsoboval oči pološeru dispečerské místnosti, jež ostře kontrastovalo se zářivým slunečním svitem venku. Jiří zamumlal "ahoj" na pozdrav Keithovi a potom zas pokračoval ve vysílání pokynů letadlům. Až bude mít Keith za pár okamžiků obraz, vystřídá Jiřího a vklouzne do jeho křesla. Asi Jirkovi udělalo dobře, uvažoval Keith, že si to řídil chvilku sám. Stoupne mu sebedůvěra. Od sousedního sektorového stolu si Perry Yount všiml, že se Keith vrátil.

Keith studoval radarovou obrazovku a světelné pohyblivé body "terče", které Jiří identifikoval a pak je na obrazovce označil malými posuvnými štítky. Jasně zelená tečka bez identifikace padla Keithovi do oka. Ostře se zeptal Jiřího. "Co je to za letadlo vedle té beech bonanzy 403?"

Poručík Neel ukončil svůj první looping a pomalý výkrut. Vyšplhal se zpátky na patnáct tisíc stop a byl stále nad Frederickským okresem, ale poněkud dále na jih. Vyrovnal T-33, pak ostře sklopil nos a nasadil střemhlav k druhému lopingu.

"Jaké letadlo?..." Jiří Wallace sledoval očima po obrazovce Keithův pohled. Zalapal po dechu; dušeně vyhrkl. - "Panebože!" Jediným rychlým pohybem strhl Keith Jiřímu sluchátka a vytlačil ho ramenem z křesla. Zapnul frekvenci a stiskl knoflík na přenos. "Beech bonanze NC-403, tady je washingtonské středisko. Vedle vás nalevo neidentifikovatelné letadlo. Okamžitě zabočte doprava, ihned!"

T-33 dosáhlo nejnižšího bodu letu střemhlav. Poručík Neel stáhl řídící páku dozadu a na plný plyn zahájil rychlé prudké stoupání. Těsně nad ním byla drobounká beech bonanza s Irvingem Redfemem a jeho rodinou. Pokračovala klidně v letu tratí V44.

V dispečerské místnosti pozorovali ... bez dechu ... v tichosti ... v zoufalých modlitbách ... jak se jasně zelené body k sobě blíží.

Rádio zapraskalo výbojem statické elektřiny. "Washingtonskému středisku, tady je beech..." Náhle se spojení přerušilo.

Irving Redfem byl ekonomickým poradcem a inženýrem. Byl schopným pilotem amatérem, nebyl však pilotem z povolání. Kdyby obdržel informaci washingtonského střediska dopravní pilot, byl by naráz prudce zabočil se strojem doprava. Byl by postřehl naléhavost v Keithově hlase, byl by jednal, nebyl by dbal na hladkost manévru, na potvrzení příjmu, otázky by si ušetřil až napotom. Dopravní pilot by si nelámal hlavu žádnými drobnými neblahými následky takového manévru. Byl by se jen ze všech sil snažil uniknout bezprostřednímu nebezpečí, které bylo bez nejmenší pochybnosti obsaženo v pokynu letového střediska. Za ním by se

možná v kabině pro cestující rozlila horká káva, jídlo by se sesypalo na zem, sem tam někdo by se možná poranil. Později by se začaly hrnout stížnosti, omluvy, udání, snad by to vyšetřovala i civilní letecká správa. Ale s trochou štěstí se z toho dalo vyváznout životem. Rychlý čin by to byl zachránil. Byl by zachránil i Redfemovu rodinu.

Cvikem i praxí byli dopravní piloti připraveni na bleskové, jisté reflexe. Irving Redfem nebyl. Byl přesným, vědecky založeným člověkem, navyklým přemýšlet a pak jednat, navyklým dodržovat přesný postup. Jeho první myšlenkou bylo potvrdit washingtonskému středisku informaci. Na to vyčerpal dvě nebo tři vteřiny - a právě jen ty mu zbývaly. T-33 Národní gardy při strmém stoupání z loopingu narazil na levý bok Redfemovy beech bonanzy a za skřípavého trhavého zvuku kovu urazil naráz levé nosné křídlo soukromého letadla. Smrtelně poškozené T-33 ještě chvíli stoupalo, jeho přední část se rozpadla. Poručík Neel ani pořádně nepochopil, co se děje. Druhé letadlo zachytil jen koutkem oka. Katapultoval se a čekal, až se mu otevře padák. Daleko pod ním se v šílených vývrtkách řítila k zemi neovládaná beechcraft bonanza s Redfernovou rodinou na palubě.

Keithovi se třásly ruce, když se ještě pokusil o spojení. "Beech bonanza NC-403, tady je washingtonské středisko. Slyšíte mě?"

Vedle Keithe Jiří Wallace nehlasně pohyboval rty. Z obličeje se mu vytratila barva.

S hrůzou pozorovali, jak se body na obrazovce srazily, náhle

zazářily a pak pohasly.

Perry Yount, který vytušil, že je něco v nepořádku, k nim přistoupil: "Co je?"

Keithovi vyschla ústa. "Vypadá to na srážku ve vzduchu."

A tehdy se to stalo. Úděsný zvuk. Ti kteří ho zaslechli, by si přáli, aby ho v životě neslyšeli. Nikdy se jim už nepodařilo vymazat ho z paměti.

Na sedadle pilota k smrti odsouzené, ve vývrtkách se k zemi řítící beech bonanzy Irving Redfem zmáčkl - snad bezděčně, snad jako poslední zoufalý pokus - tlačítko mikrofonu a pevně ho držel.

Rádio ještě pracovalo.

Ve washingtonském středisku slyšeli zvuky z mikrofonu na pultu, který Keith zapnul,když začal vysílat poplachové pokyny.

Zpočátku se ozvalo jen praskání statické elektřiny a hned nato řada pronikavých, šílených výkřiků, při nichž stydla krev. V celé dispečerské místnosti se obracely hlavy. Obličeje těch, co seděli nablízku, smrtelně zbledly. Jiří Wallace hystericky vzlykal. Z ostatních stanovišť se sbíhali starší inspektoři.

Výkřiky náhle přehlušil jeden hlas - hrůzného strachu, zoufalý, zapřísahající. Nejprve nebylo každému slovu rozumět. Teprve později, když hráli a mnohokrát přehrávali magnetofonový záznam posledního spojení, dali dohromady celá slova a zjistili, že hlas patří devítileté Valerii Redfernové.

"...Mami! Tati!...Udělejte něco! Nechci umřít...Ježíšku drahý, já jsem byla hodná... Prosím, nechci..."

Rádio milosrdně zmlklo.

Beech bonanza se roztříštila a shořela u vesnice Lisbonu v Marylandu. Pozůstatky čtyř těl se nedaly identifikovat a byly pohřbeny ve společném hrobě.

Poručík Neel bezpečně přistál padákem o pět mil dál.

Všichni tři dispečeři, kteří byli zapleteni do tragédie - Jiří Wallace, Keith Bakersfeld, Perry Yount - byli až do vyšetření celého případu s okamžitou platností odvoláni ze služby.

Elév Jiří Wallace byl později shledán nevinným, protože v době, kdy došlo ke katastrofě, nebyl ještě kvalifikovaným dispečerem. Byl však propuštěn ze státních služeb a navždy mu byla zakázána práce v letovém dispečerském středisku.

Za plně odpovědného byl označen mladý černošský inspektor Perry Yount. Vyšetřovací výbor dny a týdny přehrával pásky, přešetřoval svědectví a přezkoumával rozhodnutí, která Yount musel učinit během vteřin a za nátlakové situace. Výbor dospěl k názoru, že se neměl tolik zabývat mimořádnou situací kolem Northwest Orientu 727 a že měl za nepřítomnosti Keithe Bakersfelda více kontrolovat Jiřího Wallace. Skutečnost, že Perry Yount vykonával dvojí službu - kterou by byl mohl odmítnout, kdyby byl méně ochotný - nebyla vzata v úvahu jako polehčující okolnost. Yountovi byla vyslovena úřední důtka a byl sesazen z funkce.

Keith Bakersfeld byl plně zproštěn viny. Výbor výslovně zdůraznil, že Keith požádal, aby byl dočasně uvolněn ze služby, že

jeho žádost byla opodstatněná a že dodržel předpisy, když se při odchodu i příchodu zapsal. Navíc ihned po svém návratu postřehl možnost srážky ve vzduchu a pokusil se jí zabránit. Za své rychlé rozhodování a za svůj zásah, třebaže neúspěšný, byl výborem pochválen.

Proč byl Keith tak dlouho nepřítomen v dispečerské místnosti, se zprvu nepřetřásalo. Ke konci vyšetřování, když Keith viděl, jak se to pro Perryho Younta vyvíjí, pokusil se sám otázku nadhodit a vzít na sebe větší díl viny. Jeho pokus přijali s vlídným pochopením, bylo však jasné, že vyšetřovací výbor jej pokládá za kavalírské gesto - a nic víc. Jakmile bylo zřejmé, kam Keith svým svědectvím míří, bez okolků ho přerušili. V konečné zprávě výboru se o jeho pokusu ovlivnit vyšetřování ani nezmínili.

Nezávislé vyšetřování letecké Národní gardy prokázalo, že poručík Henry Neel je spoluvinen nedbalostí, neboť se nedržel v sousedství letecké základny v Middletownu a se svým T-33 se dostal až do blízkosti letové tratě V44. Protože však jeho skutečná poloha nemohla být průkazně dokázána, nebyla žaloba proti němu podána. Poručík si nadále prodával automobily a o víkendech chodil létat.

Když se inspektor Perry Yount dozvěděl o rozhodnutí vyšetřovacího výboru, nervově se zhroutil. Byl hospitalizován a starali se o něho psychiatři. Už se zdálo, že se zotaví, ale vtom dostal od anonyma poštou tištěný věstník kalifornské pravičácké skupiny, která se kromě jiného stavěla i proti černošským

občanským právům. Věstník obsahoval i podle předpojatou zprávu o Redfernově tragédii. Perry Yount byl v ní vylíčen jako neschopný, nafoukaný hlupák, zcela lhostejný ke svým povinnostem, jemuž smrt Redfernovy rodiny může být ukradena. Celý případ, hlásal věstník, by měl být varováním pro "liberály s krvácejícím srdcem", kteří pomáhají černochům, aby dosáhli odpovědných postavení, pro něž nejsou mentálně vybaveni. V článku se žádalo, aby ostatní černoši zaměstnaní v letových dispečerských střediscích byli "vymeteni koštětem, dříve než se stane zase něco takového."

Kdykoliv jindy by byl muž inteligence Perryho Younta pustil věstník z hlavy jako výplod maniakálního osočování - čímž také skutečně byl. Ale v daném zdravotním stavu se po přečtení výpadu opět zhroutil a snad by byl zůstal v ošetřování natrvalo, kdyby státní revizní výbor nebyl odmítl platit účet za jeho nemocniční ošetřování; jeho duševní choroba prý nebyla způsobena zaměstnáním ve službách státu. Yount byl z nemocnice propuštěn, ale do letového dispečerského střediska se nevrátil. Poslední, co o něm kdy Keith Bakersfeld slyšel, byla zpráva, že Perry pracuje v baltimorském přístavním baru a strašně pije.

Jiří Wallace se jako by ztratil ze světa. Kolovaly pověsti, že se bývalý elév dispečer znovu přihlásil do ozbrojených sil - do americké pěchoty, nikoliv k letectvu - a že má teď nějaký vážný malér s vojenskou policií. Podle těchto zpráv Wallace prý ustavičně vyvolával pěstní bitky a rvačky, naschvál prý takové, aby byl

pořádně zbit. Ale ty zvěsti nebyly nikým potvrzeny.

S Keithem Bakersfeldem to načas vypadalo, jako že jeho život bude plynout v normálních kolejích. Když skončilo vyšetřování, dočasný zákaz služby byl odvolán. Jeho funkce i zařazení ve státní službě zůstaly nedotčeny. Vrátil se k práci v Leesburgu. Kolegové, kteří si moc dobře uvědomovali, že to, co se stalo jemu, se mohlo klidně přihodit i jim, byli přátelští a plní porozumění. Zpočátku mu šla práce dobře od ruky.

Po nezdařeném pokusu rozvířit před vyšetřovacím výborem otázku svého zbytečného prodlévání v umývárně onoho osudného dne, se už Keith se svým tajemstvím nikomu nesvěřil, ani Natálii. Ale v myšlenkách se mu ta skutečnost stále drala do popředí.

Doma se k němu Natálie chovala taktně a jako vždy láskyplně. Vycítila, že Keith prodělal hluboký otřes a že to chce čas, aby se zotavil. Snažila se přizpůsobit jeho náladám. Švitořila a byla veselá, když se jí zdálo, že si to Keith přeje, a jindy zase byla zticha, když mu nebylo do řeči. Ve spikleneckých schůzkách mezi šesti očima vysvětlila synům Brianovi a Theovi že i oni musí brát na otce ohled.

Keith podvědomě vycítil a ocenil, o co se Natálie pokouší. Nakonec by byla mohla slavit se svou metodou úspěch, nebýt jedné důležité věci - letový dispečer potřebuje spánek. A Keith spal jen málo a někdy ani oka nezamhouřil.

Když se mu podařilo usnout, vytrvale mu ve snu ožívala scéna z washingtonského střediska, z dispečerské místnosti těsně před

srážkou ve vzduchu...jak se světelné body na radarové obrazovce sbíhají...jak vysílá poslední zoufalý pokyn...slyšel výkřiky; hlas malé Valerie Redfernové...

Občas se sen obměňoval. Keith se chtěl vrhnout k obrazovce, strhnout Jiřímu Wallaceovi sluchátka a vyslat varování, jenže nohy mu nesloužily, ne a ne se pohnout, jen pomalu jako želva, jako by kolem nebyl vzduch, ale husté bahno. A mozek zběsile varoval: kdyby ses rychleji pohnul, dalo by se tragédii zabránit... A tělo se namáhalo a bojovalo, k cíli se však vždycky dostal pozdě. Jindy se zmocnil sluchátek, ale zase mu vynechal hlas. Věděl, že kdyby jen ze sebe vypravil slovo, jeho varování by stačilo a všechno by bylo zachráněno. Mozek mu překotně pracoval, plíce a hrtan se napínaly k prasknutí, ale hlásku ze sebe nevydal.

Ale i se všemi obměnami končil sen vždycky stejně - poslední přenos z beech bonanzy, který tolikrát slyšel při přehrávání z magnetofonu během vyšetřování. A později se probudil, Natálie vedle něho spala, přemýšlel, vzpomínal, toužil po nemožném - aby se sled minulých událostí změnil. A ještě později se bránil spánku, ze všech sil se chtěl udržet v bdělém stavu, jen aby zase nemusel snášet muka svého snu.

V samotě noci mu svědomí připomínalo ukradené, promarněné minuty v umývárně střediska; kritické minuty, kdy se mohl a měl vrátit do služby, ale pro lenost a sobectví tak neučinil. Keith věděl, co ostatní neznali: že skutečnou odpovědnost za tragédii Redfernů nese on, nikoliv Perry Yount. Perry se stal obětí

okolností, byl technickou obětí. Perry byl Keithův přítel, věřil toho dne, že bude Keith svědomitý a vrátí se do dispečerské místnosti co nejrychleji. Ale Keith tam zůstal dvakrát déle, než bylo zapotřebí, ačkoliv věděl, že Perry zaskakuje za druhého ve službě, věděl, že je přítel pod dvojnásobným tlakem, a přece ho v tom nechal; takže nakonec byl Perry Yount obžalován a odsouzen místo něho, místo Keithe.

Perry za Keithe - obětní beránek.

Ale třebaže se stala Perrymu těžká křivda, je stále naživu. Redfernova rodina je mrtvá. Mrtvá, protože Keith bloumal v myšlenkách, lelkoval na sluníčku a nechal příliš dlouho na bedrech nedoučeného eléva odpovědnost, která správně náležela Keithovi a pro kterou byl lépe kvalifikován. Bylo mimo pochyby, že kdyby se byl vrátil dříve, byl by postřehl T-33, jež vniklo do letové tratě, mnohem dřív, než se přiblížilo Redfernovu letadlu. Ostatně to byl i důkaz - vždyť to T-33 postřehl ihned po svém návratu, jenže už bylo pozdě.

A znovu kolem dokola...od začátku do konce po celou noc...jako by byl uvězněn ve šlapacím mlýně...dřel Keithův mozek, mučil se, mřel smutkem a výčitkami. Nakonec vyčerpáním usnul, sen se většinou vrátí a Keith se opět probudil.

Stejně jako za noci, i ve dne ho pronásledovaly myšlenky o Redfernových. Irving Redfern, jeho žena, jejich děti - ačkoliv je Keith nikdy nepoznal - ho štvali jako duchové. Podíval se na své děti Briana a Thea, živé a zdravé, a i synové mu připadali jako

osobní výčitka. Že on sám žije, že dýchá, i to byla jedna jediná obžaloba.

Bezesné noci a duševní rozvrácennost se brzy projevily v jeho práci. Reagoval pomalu, váhal s rozhodováním. Několikrát pod nátlakem "ztratil obraz" a museli mu pomoci. Později si uvědomil, že na něho dávají dobrý pozor. Jeho nadřízení ze zkušenosti předvídali, co by se mohlo přihodit, napůl očekávali, že se na něm projeví nějaké známky vyčerpání.

Pak následovaly neformální, přátelské pohovory v kancelářích šéfů, ale stejně to k ničemu nevedlo. Na návrh z Washingtonu a s Keithovým souhlasem byl za nějakou dobu přeložen z východního pobřeží na středozápad - na Lincolnovo mezinárodní letiště pro službu v řídící věži. Převládalo mínění, že by změna prostředí mohla mít na něho léčivý účinek. Úřední místa dokonce s dávkou lidskosti počítala s tím, že na Lincolnově letišti je generálním ředitelem Keithův starší bratr Mel. Snad bude přítomnost Mela Bakersfelda působit uklidňujícím způsobem. Natálie si sice Maryland zamilovala, ale stěhovala se bez slůvka postesknutí.

Nápad však nevyšel.

Keithův pocit viny nezmizel: noční můry, které narůstaly, nabývaly jiných tvarů, ale základ stále zůstával. Spal jen s pomocí barbiturátů, které mu předepsal jeden lékař, Melův přítel.

Části bratrových starostí Mel rozuměl, ale všemu ne. Keith stále střežil tajemství o svém lelkování v umývárně v Leesburgu. Nikomu se nesvěřil. Když Mel viděl, jak to jde s Keithem z kopce, nalé-

hal na něho, aby vyhledal psychiatra, ale Keith odmítl. Uvažoval velmi prostě. Proč by se měl pídit po nějakém všeléku, proč by se měl podrobovat nějakým rituálním hokus-pokusům, aby izoloval svou vinu, když ta jeho vina je skutečná a nic na nebi ani na zemi včetně klinické psychiatrie na tom nemůže nic změnit?

Keithova sklíčenost tak vzrostla, že se nakonec i smířlivá Natálie vzbouřila proti jeho náladám. Věděla, že spí špatně, neměla však potuchy o jeho snech. Jednoho dne se zlobně a netrpělivě zeptala: "To snad máme až do konce života žít jako v klášteře? To už se nikdy nepobavíme, to už se nikdy nezasmějeme jako kdysi? Jestli chceš takhle pokračovat, měl by sis jedno zapamatovat - já už to nesnesu a taky nedovolím, aby Brian a Theo rostli v takovémhle domě smutku."

Když Keith neodpověděl, Natálie vyčítala dál: "Už jsem ti to jednou řekla: náš život, manželství, děti jsou důležitější než tvoje práce. Jestli tuhle práci nemůžeš dělat - a taky proč, když je tak namáhavá-jdi od toho a najdi si něco jiného. Vím, co mi řekneš. Jako vždycky. Že bude míň peněz: že ztratíš penzi. Ale peníze nejsou všechno. Nějak se protlučem. Budu s tebou, Keithi, snášet i to nejhorší, snad si trochu postěžuji, ale moc ne, protože cokoliv jiného by bylo lepší, než co teď musíme snášet." Měla slzy na krajíčku, ale dokončila. "Upozorňuji tě, že už toho o moc víc nevydržím. Jestli chceš žít takhle dál, budeš v tom možná muset zůstat sám."

Bylo to jedinkrát, kdy Natálie naznačila možnost rozkolu v

manželství. Bylo to také poprvé, kdy Keith pomyslel na sebevraždu.

Později se mu ten nápad proměnil v rozhodnutí.

Dveře setmělé šatny se otevřely. Cvakl vypínač. Keith byl zase v kontrolní věži Lincolnova mezinárodního letiště, zamrkal, oslněn světly nad hlavou.

Další dispečer, který měl přestávku, vstoupil. Keith odložil netknuté sendviče, zamknul skříňku a šel k radarové místnosti.

Druhý muž na něho zvědavě koukl. Nikdo nepromluvil.

Keith se v duchu ptal, jestli krizová situace stroje KC-135 vojenského letectva, jemuž vypovědělo rádio, už skončila. Podle všeho ano. Letadlo s posádkou snad šťastně přistálo. Doufal v to. Doufal, že alespoň něco dobrého dnes v noci zvítězí.

V chůzi se dotkl kapsy s klíčem z O'Haganova hotelu, aby se ještě jednouujistil, že je klíč na místě. Brzy ho bude potřebovat. -.-.-.

KAPITOLA ČTVRTÁ. -.-.

Uplynula už skorem hodina od chvíle, kdy se Táňa Livingsto-nová rozloučila s Melem Bakersfeldem v ústřední hale hlavní letištní budovy. Ještě teď, třebaže se mezitím přihodila spousta jiných věcí, si přesně pamatovala, jak se dotkli u výtahu rukama, tón jeho hlasu, když říkal: "Aspoň budu mít záminku se s vámi

ještě vidět."

Táňa si velice přála, aby si to i Mel zapamatoval, aby si našel čas a zastavil se u ní, než pojede do města.

"Záminka," na kterou se Mel odvolával - jako by vůbec nějakou potřeboval - byla zvědavost. Slyšel přece zprávu, kterou sdělovali Táně, když spolu byli v kavárně. "Na osmdesátce máme černého pasažéra," řekl jí zaměstnanec Trans America. "Shánějí se po vás a jestli jsem dobře rozuměl, je ta ženská nějaká praštěná."

Ukázalo se, že ten zaměstnanec měl úplně pravdu.

Táňa opět seděla v malé přijímací místnosti za okénky společnosti Trans America. Předtím tu utěšovala mladou úřednici od letenek Patsy Smithovou, která byla celá bez sebe. Místo Patsy měla teď před sebou maličkou starou paní ze San Diega.

"Tohle už jste jednou vyvedla, že ano?" řekla Táňa.

"Jak by ne, má milá. Už párkrát."

Maličká stará paní si pohodlně seděla s rukama roztomile složenýma v klíně; vykukoval jí z nich cípek krajkového kapesníčku. Byla dokonale oblečena v černém, měla na sobě staromódní blůzku s vysokým límcem a vypadala jako čísi prababička na cestě do kostela. Místo toho ji však chytili, jak si nezákonně cestuje bez letenky mezi Los Angeles a New Yorkem.

Černí pasažéři se vyskytovali - přečetla si kdesi Táňa - už kolem roku 700 př. n. l. na lodích Féničanů, které brázdily vody východního Středomoří. Polapené viníky čekala tehdy příšerná

smrt - dospělým vyrvali vnitřnosti, děti upálili zaživa na obětních kamenech.

Od té doby tresty poklesly, ale počet černých pasažérů nikoliv.

Táňa si v duchu kladla otázku, zda si někdo - kromě omezeného okruhu pracovníků leteckých společností - uvědomuje, jaká epidemie cestování načerno propukla od doby, kdy proudová letadla zvýšila tempo a tlak na civilní dopravu. Asi ne. Letecké společnosti dělaly vše možné, aby tuto skutečnost udržely pod pokličkou. Obávaly se, že kdyby se zveřejnila fakta, šiky neplatících cestujících by ještě zesílily. Byli však lidé, kteří moc dobře věděli, jak prostě se dá taková černá jízda zařídit. Včetně té maličké staré paní ze San Diega.

Jmenovala se paní Ada Quonsettová. Táňa si to ověřila z legitimace sociálního pojištění a paní Quonsettová by bezpochyby dorazila bez úrazu až do New Yorku, kdyby se nebyla dopustila kardinální chyby. Svěřila se totiž sousedovi a ten to pověděl letušce. Letuška to hlásila kapitánovi a ten to hlásil po rádiu. Na maličkou starou paní čekal už na Lincolnově letišti úředník od letenek a pracovník bezpečnosti. Předvedli ji k Táně, jejíž povinností jako referenta pro styk s cestujícími byla kromě jiného též "péče" o černé pasažéry, které se letecké společnosti poštěstilo chytit.

Táňa si uhladila navyklým pohybem těsnou přiléhavou sukni uniformy. "No dobrá," řekla, "tak mi o tom hezky povězte."

Stará paní uvolnila zaklesnuté prsty a krajkový šáteček se mírně

posunul. "Víte, já jsem vdova a mám v New Yorku provdanou dceru. Někdy je mi smutno a zachce se mi ji vidět. Tak si zajedu do Los Angeles a vlezu do letadla, které letí do New Yorku."

Jen tak? Bez letenky?"

Paní Quonsettová se zatvářila pohoršeně. "Ale, má milá, já si přece nemohu dovolit kupovat letenky. Mám jen sociální pojištění a malou penzičku po manželovi. Nanejvýš si tak mohu koupit jízdenku na autobus ze San Diega do Los Angeles."

"Ale za autobus zaplatíte?"

"Zajisté. U té společnosti Ohař jsou strašně přísní. Jednou jsem zkusila koupit si lístek jen do první zastávky, ale chtěla jsem zůstat v autobuse i potom. Jenže oni kontrolují v každém městě a řidič přišel na to, že nemám platnou jízdenku. Chovali se velice ošklivě. S lidmi od leteckých společností se to nedá srovnat."

"Proč jste vlastně nenastoupila," řekla Táňa, "na letišti v San Diegu?"

"Má drahá, mám důvodné obavy, že mě tam znají."

"Chcete říci, že vás už v San Diegu chytili?"

Malička stará paní se mírně uklonila. "Ano."

"Už jste letěla načerno s jinou společností? Kromě té naší?"

"Ovšem. Ale Trans America mám ze všech nejradši."

Táňa vyvinula úsilí, aby si zachovala přísné vzezření: Bylo to dost obtížné, neboť konverzace se vyvíjela, jako by si povídaly cestou k obchodu na rohu ulice. Nicméně dokázala se otázat s kamennou tváří: "Proč máte, paní Quonsettová, ráda Trans

America?"

"No, oni jsou v New Yorku vždycky tak rozumní. Pobudu si u dcery týden dva, a když se chystám domů, zajdu si do kanceláří vaší společnosti a pěkně jim to povím."

"Řeknete jim pravdu? Že jste přiletěla do New Yorku načerno?"

"Přesně tak, má milá. Zeptají se mne na datum a číslo letu, a to já si vždycky zapíšu, abych nezapomněla. Pak se podívají do nějakých papírů."

"Do seznamu cestujících," řekla Táňa. Napadlo ji, jestli je ten rozhovor skutečný, nebo se jí to jen zdá.

"Ano, má drahá. Tak nějak tomu říkají."

"Prosím, pokračujte."

Malička stará paní nasadila překvapený výraz. "Už není co povídat. Potom mě už jen pošlou domů. Obvykle téhož dne, jedním z vašich letadel."

"A to je všechno? Nic dalšího vám neřeknou?"

Paní Quonsettová se jemně pousmála jako po odpoledním čaji na vikářství. "Nu, někdy mě trochu pokárají. Řeknou mi, že jsem se darebně zachovala a že to už víckrát nemám udělat. Ale to snad není moc, že?"

"Ne," řekla Táňa, "určitě ne."

To neuvěřitelné bylo právě v tom, že to byla nad slunce jasnější pravda. A všechny společnosti dobře věděly, že se to děje často. Budoucí černý pasažér prostě vleze do letadla - a jak se tam

dostat, na to byla spousta návodů - klidně si sedí, čeká na start.
Pokud se černý pasažér vyhnul první třídě, kde bylo snadné cestující identifikovat, a pokud let nebyl plně obsazen, nebylo pravděpodobné, že ho odhalí. Pravda, letušky počítávaly cestující a výsledek se mohl rozcházet s hlášením kontrolora při vstupu na odbavovací plochu. Tehdy by vzniklo podezření, že je tu někde černý pasažér, ovšem úředníkovi ve službě se v tom případě naskýtaly jen dvě možnosti. Buď nechá letadlo odletět a pouze poznamená na seznamu, že počet osob a letenek nesouhlasí, nebo se provede kontrola letenek všech cestujících na palubě.
Pokud padne rozhodnutí o nové kontrole, bude operace trvat téměř půl hodiny; přitom náklady za to, že se proudové letadlo za šest miliónů dolarů zdržuje na zemi, by prudce stouply. Letový plán jak při startu, tak i na trati by se porušil. Cestující, kteří musí někde přestupovat nebo mají určené schůzky, by se rozhněvali a byli by netrpěliví, zatímco kapitán, kterému jde o výkaz přesnosti jeho letů, by na kontrolora zuřil. Přitom sám kontrolor musel připustit, že by se mohl zmýlit. A navíc - kdyby zpoždění dobře nezdůvodnil, zanedlouho by to schytal od svého okrskového náčelníka dopravy. A kdyby se i nakrásně černý pasažér našel, ztráta v dolarech i na důvěře by daleko přesáhla náklady na let zdarma pro jednoho jednotlivce.
Společnost tedy obvykle udělala jedině možné rozumné opatření: zavřela dveře a nechala letadlo letět.
Tím to většinou končilo. Za letu měly letušky příliš napilno, aby

se zabývaly kontrolou letenek, a po přistání by si jistě nedali cestující líbit takové zdržování bez vyšetřování a bez překážek.

I to, co řekla Táně maličká stará paní o návratu, bylo zcela přesné. Společnosti zastávaly názor, že k jízdám načerno by nemělo dojít, a jestliže se to už jednou stalo, je to jen jejich vina, že tomu nezabránily. Z téhož důvodu převzaly společnosti odpovědnost za to, že se černí pasažéři vrátí na místo, odkud vyrazili. A protože to jinak nešlo, posílaly je šupem zpátky zdarma, poskytly jim normální sedadla a veškeré služby včetně jídel.

"Vy jste taky hodná," řekla paní Quonsettová. "Hodné lidi vždycky poznám na první pohled. Ale vy jste o hodně mladší než ty ostatní v letecké společnosti - myslím ty, se kterými jednám."

"Máte na mysli ty, kteří se zabývají podvodníky a černými pasažéry."

"Zrovinka tak." Maličká stará paní se zřejmě nezastyděla. Očima odhadovala Táňu. "Hádám vám dvacet osm."

"Třicet sedm," řekla úsečně Táňa.

"Nu, vypadáte zrale a mladě. To bude asi manželstvím."

"Nechte toho," řekla Táňa. "To vám nepomůže."

"Ale jste přece vdaná."

"Byla jsem. Už nejsem."

"To je ale škoda. Mohla byste mít krásné děti. S takovými rusými vlasy, jaké máte."

S rusými vlasy snad, ne však se šedinami, které se už ohlašují, pomyslela si Táňa. Dnes ráno si zase všimla dalších šedivých vlasů.

A pokud jde o děti, mohla by té paní vysvětlit, že má dítě doma a že, jak doufá, spí. Místo toho oslovila přísně paní Adu Quonsettovou.

"Co jste provedla je nepoctivé. Dopustila jste se podvodu a porušila jste zákon. Uvědomujete si, předpokládám, že byste mohla být žalována."

Po tváři staré paní se poprvé mihl vítězný záblesk. "Ale nebudu, že ne? Nikdy nikoho nežalují."

Nemělo smyslu pokračovat, uvažovala Táňa. Moc dobře věděla - a stejně tak i paní Quonsettová, že letecké společnosti nikdy nežalují černé pasažéry podle teorie, že přílišná publicita by nakonec nadělala více škod.

Nicméně tu stále ještě byla naděje, že dalšími otázkami by mohla získat informace, jež by se v budoucnu hodily.

"Paní Quonsettová," řekla Táňa, "když už jste si s Trans America tolikrát zdarma zacestovala, mohla byste nám alespoň trochu pomoci."

"S radostí."

"Chtěla bych vědět, jak se dostáváte na palubu našich letadel."

Malička stará paní se usmála. "Má drahá, na to se dá jít různým způsobem. Zkouším to pokud možno vždycky jinak."

"Jak? Povězte mi to, prosím."

"Většinou musím být na letišti hodně brzy, abych si opatřila palubní vstupenku."

"A to není pro vás těžké?"

"Dostat palubní vstupenku? Kdepak. Levou rukou. Letecké společnosti teď používají jako vstupenek obaly na letenky. Zajdu si k okénku, řeknu, že jsem ztratila obal a hezky je poprosím o nový. Vyberu si okénko, kde mají hodně práce, kde čeká fronta. A pokaždé mi ten obal dají."

Samozřejmě, pomyslela si Táňa. To je zcela běžná prosba a děje se to velmi často. Až na to, že na rozdíl od paní Quonsettové většina lidí požaduje nový obal na letenku zcela zákonně.

"Ale vždyť je nevyplněný," poukázala Táňa. "Není vystaven jako palubní vstupenka."

"Vyplním si jej sama - na záchodě. Mám vždycky s sebou několik starých vstupenek, takže vím, co tam napsat. A v peněžence nosím velkou černou tužku." Paní Quonsettová odložila krajkový šáteček na klín a otevřela peněženku s černými korálky.

"Vidíte?"

"Vidím," řekla Táňa. Natáhla ruku a vyndala černý krejon.

"Nebude vám vadit, když si ji nechám?"

Pani Quonsettová se zatvářila poněkud rozmrzele. "Je opravdu moje. Ale když chcete...Obstarám si jinou."

"Pokračujte," vybídla ji Táňa. "Tak teď máte palubní vstupenku. Co bude následovat?"

"Jdu tam, odkud letí letadlo."

"K číslovanému východu?"

"Ano. Počkám si, až ten mladík, co kontroluje letenky, neví, kam dřív skočit. A to se stane vždycky, když přijde hromada lidí.

Projdu kolem něho a namířím si to k letadlu."

"Co kdyby vás někdo zastavil?"

"Nikdo mě nezastaví, když mám vstupenku."

"Ani letušky?"

"Vždyť to jsou jen mladé holky, drahoušku. Obyčejně se spolu baví nebo koukají po mužských. Podívají se jen na letové číslo, a to mám vždy v pořádku."

"Ale před chvílí jste řekla, že neužíváte pokaždé palubní vstupenky."

Paní Quonsettová se začervenala. "Pak se, bohužel, musím uchýlit k malinké lži. Někdy řeknu, že jdu k letadlu doprovodit dceru. Většina společností to lidem dovoluje. Nebo když to letadlo odněkud přiletělo, řeknu, že se vracím na své místo, ale že jsem si zapomněla letenku na palubě. Nebo jim řeknu, že můj syn zrovna nastoupil, ale že vytrousil náprsní tašku a že mu ji chci dát. Držím v ruce náprsní tašku a to funguje ze všeho nejlíp."

"Ano," řekla Táňa, "to si dovedu představit. Zřejmě jste si všechno pečlivě promyslela." Teď má spoustu materiálu, uvažovala, pro bulletin všem kontrolorům u východů a všem letuškám. Přesto však pochybovala, zda to bude mít nějaký účinek.

"Můj nebožtík manžel mě naučil pořádnosti. Byl učitelem geometrie. Říkával - musíš myslet na každý úhel."

Táňa se na paní Quonsettovou upřeně podívala. Dělá si z ní legraci?

Malička stará paní ze San Diega nehnula ani brvou. "Ještě o

jedné důležité věci jsem se nezmínila."

Na protější straně místnosti zazvonil telefon. Táňa vstala a běžela k němu.

"Je ta stará rašple ještě u vás?" Hlas patřil okrskovému náčelníku dopravy. Odpovídal za všechny fáze provozu Trans America na Lincolnově letišti. Byl to obvykle klidný, dobrotivý šéf, ale dnes se zdálo, že je navztekaný. Zřejmě tři dny a tři noci nekonečného zpožďování letadel, přemísťování nešťastných cestujících a věčné výtky ústředí společnosti pro východní část Ameriky udělaly své.

"Ano," řekla Táňa.

"Dostala jste z ní něco užitečného?"

"Spoustu. Pošlu vám zprávu."

"Tak buďte tak laskavá a ksakru jednou pište velkými písmeny, ať to člověk může přečíst."

"Ano, pane."

To "pane" pěkně vyšperkovala důrazem, takže se na druhém konci drátu rozhostilo na okamžik ticho. Potom náčelník zavrčel.

"Promiňte, Táňo. Patrně si na vás vylévám, co jsem sám schytal z New Yorku. Jako ten poslíček na lodi, co nakopne kočku, až na to, že vy kočka nejste. Mohu pro vás něco udělat?"

"Prosila bych jedno místo na dnes v noci pro paní Adu Quonsettovou."

"To je ta stará husa?"

"Právě tak."

Náčelník kysele poznamenal: "Na účet společnosti, co?"

"Obávám se."

"Jedna věc mi jde na nervy - že jí musíme dát přednost před počestnými řádně platícími cestujícími, kteří už tu čekají hodiny. Ale máte asi pravdu. Radši ať ji vysypeme z kožichu."

"Taky si myslím."

"Já vám ji zabukuju a dám na to OK. Vyzvedněte si letenku u okénka. A nezapomeňte dát do Los Angeles zprávu, aby letištní policie vyprovodila tu starou čarodějnici z areálu."

Táňa tiše řekla: "Vypadá jako maminka z Whistlerova obrázku."

Okrskový náčelník zavrčel: "Tak ať jí Whistler koupí letenku."

Táňa se usmála a zavěsila.

"Řekla jste, že máte ještě něco důležitého," - obrátila se k paní Quonsettové - "o tom, jak se dostanete do letadla - co jste mi dosud nepověděla."

Malička stará paní zaváhala. Když se Táňa zmínila během telefonního rozhovoru o zpátečním letu do Los Angeles, ústa paní Quonsettové viditelně ztuhla.

"Většinu jste mi už prozradila," naléhala Táňa, "můžete to tedy dokončit. Jestli ovšem ještě něco vůbec víte."

"Ó, zajisté." Paní Quonsettová naškrobeně, upjatě přikývla. "Chtěla jsem říci, že je nejlepší nelézt do velkých letadel - myslím ty důležité lety, které letí non-stop přes celou zemi. Často jsou plné a dávají lidem očíslované místenky i v turistické třídě. Tím je to těžší. Jednou jsem to ale dokázala, když jsem vidě-

la, že moc lidí neletí."

"Tak vy radši na letadla, která nejsou přímá. A to vás při mezipřistání nenajdou?"

"Dělám, že spím. Obvykle mě neruší."

"Ale tentokrát ano."

Paní Quonsettová stiskla rty do jedné tenké, vyčítavé čáry. "To ten chlap vedle mne. Byl to lotr. Svěřila jsem se mu a on mě prozradil letušce. To máte z toho, když věříte lidem."

"Paní Quonsettová," pravila Táňa, "jistě jste to už zaslechla: pošleme vás zpátky do Los Angeles."

Za starýma šedivýma očima se to drobounce zajiskřilo. "Ano, má milá. Obávala jsem se, že k tomu dojde. Ale dřív bych si chtěla dát šálek čaje. Takže jestli teď mohu jít a vy mi řeknete, kdy se mám vrátit..."

"Co vás vede!" Táňa rozhodně zavrtěla hlavou. "Nikam sama nepůjdete. Šálek čaje si můžete dát, ale bude s vámi náš člověk. Pošlu pro něho a zůstane s vámi, dokud nebudete sedět v letadle do Los Angeles. Kdybych vás nechala volně běhat po budově, dovedu si představit, co by se stalo. Vklouzla byste do letadla do New Yorku, dřív než se řekne švec."

Paní Quonsettová po ní šlehla nevraživým pohledem a Táňa poznala, že uhodila hřebík na hlavičku.

Za deset minut bylo všechno připraveno. Na letu 103 do Los Angeles, start za půldruhé hodiny, bylo rezervováno jedno místo. Let neměl mezipřistání. Paní Quonsettová nemohla ani pomyslet

na to, že by snad po cestě vystoupila a zamířila zase zpátky.
Okrskový náčelník dopravy v Los Angeles byl vyrozuměn dálnopisem. Posádka letu 103 dostane písemné upozornění.
Maličkou starou paní ze San Diega předali pracovníkovi Trans America, mladíkovi, který nedávno nastoupil zaměstnání a klidně mohl být jejím vnukem.
Táňa dala Petru Coakleymu přesné pokyny: "Zůstanete s paní Quonsettovou až do odletu. Jestli bude chtít čaj, vemte ji do kavárny, ať se napije. I k jídlu jí můžete něco nabídnout, i když budou v letadle podávat večeři. Ale ať dělá, co dělá, zůstaňte s ní. Kdyby potřebovala na toaletu, počkejte na ni venku. A ne abyste ji pustil z dohledu. Až přijde hlášení k odletu, odveďte ji k východu, jděte s ní až do letadla a předejte ji starší letušce. Vyřiďte jí, že jakmile bude paní Quonsettová na palubě, nesmí za žádných okolností z letadla zase vystoupit. Má v zásobě spoustu malých triků a důvěryhodných výmluv, tak si dejte pozor."
Než odešli, maličká stará paní se zavěsila do zaměstnance společnosti. "Račte prominout, mladý muži, snad vám to nevadí. Stará dáma už potřebuje oporu a vy mi tolik připomínáte mého drahého zetě. I on byl kdysi tak hezký, dneska je samozřejmě už mnohem starší než vy. Vaše společnost zaměstnává na mou duši velmi laskavé lidi." Paní Quonsettová vyčítavě pohlédla na Táňu.
"Alespoň většina z nich je laskavá."
"Pamatujte, co jsem řekla," varovala Táňa Petra Coakleyho.
"Má v rukávu milión uskoků."

Paní Quonsettová přísně pravila: "Tohle ale opravdu není od vás hezké. Tenhle mladík si jistě o tom pomyslí své."

Zaměstnanec se stydlivě uculoval.

U dveří se paní Quonsettová obrátila. Oslovila Táňu: "Bez ohledu na to, jak jste se, má milá, zachovala, nebudu se na vás zlobit."

Za několik minut se Táňa vrátila z malé přijímací místnosti, kde absolvovala dnešní dva rozhovory, do kanceláří Trans America v hlavním meziposchodí. Všimla si, že je tři čtvrtě na devět. Za psacím stolem ve velké kanceláři uvažovala, zda to bylo dnes naposledy, co letecká společnost slyšela o paní Adě Quonsettové.

Sotva. Na svém psacím stroji bez velkých písmen začala vyťukávat zprávu pro okrskového náčelníka dopravy.

o-ému n-ovi d-y)od táni livingstonové

věc: whistlerova maminka

Zarazila se; kdepak vězí Mel Bakersfeld a jestlipak přijde. -.-.-.

KAPITOLA PÁTÁ. -.-.

Ne, do města dnes prostě nemůže, rozhodl se Mel Bakersfeld.

Seděl ve své kanceláři v mezaninu, v bloku pro správu letiště.

Prsty zadumaně bubnoval na stůl. Odtud telefonoval, přijímal poslední zprávy o provozní situaci letiště.

Startovací dráha tři-nula byla stále vyřazená, pořád ji bloko-
valo zabořené proudové letadlo Aéreo-Mexican. Situace se
startovacími dráhami se v důsledku toho stala kritickou a zpožďo-
vání dopravy jak ve vzduchu, tak na zemi se ještě zvětšilo. Nebylo
vyloučeno, že za několik hodin budou nuceni vyhlásit letiště za
uzavřené.
Starty přes Meadowood, který se proměnil v jedno jediné
hnízdo sršňů, mezitím vesele pokračovaly. Telefonickou centrálu
letiště i letového dispečerského střediska zaplavovaly rozhořčené
stížnosti meadowoodských majitelů domů - těch, kteří byli doma.
Řada ostatních, jak byl Mel informován, se účastnila protestního
shromáždění, o němž Mel slyšel už dříve. Proskakovaly teď zvěsti
- jak to Melovi před několika minutami sdělil náčelník věže -
že se snad na dnes v noci připravuje nějaká veřejná demonstrace
přímo na letišti.
Smečku demonstrantů pod nohama, to mu tak ještě scházelo -
pomyslel si Mel otráveně.
Zaplaťbůh, že alespoň odvolali třetí poplachový stupeň.
Vojenské letadlo K-135, kvůli němuž byl vyhlášen, bezpečně
přistálo. Ale jeden poplach z krku ještě neznamená, že nebudou
na krku další. Mel nemohl zapomenout na ten nejasný neklid, na
onu předtuchu nebezpečí, která ho sevřela před hodinou na
letištní ploše. A ten pocit, který nijak nedokázal pojmenovat,
nebo odůvodnit, ho pořád ještě nepustil. Ale pocit nepočít, i to, co
se tu skutečně dálo, si vyžadovalo jeho přítomnosti.

Cindy ovšem, která na něho pořád čeká na tom svém charitativním candrbálu, rozpoutá peklo. To nic, stejně Cindy zuří, že nepřijel včas; však tu trošku vzteku navíc, kterou bude muset vydržet, protože se vůbec neobjevil, taky vydrží. Nejlepší asi bude, když si odbude první Cindinu slávu hned. Kousek papíru s číslem, na které jí předtím volal, měl pořád v kapse. Vyndal jej a vytočil telefonní číslo.

I teď to trvalo několik minut, než se Cindy ohlásila u telefonu. Kupodivu, už nedštila oheň a síru jako během toho předcházejícího rozhovoru. Byla ledově chladná. Tiše vyslechla Melovo vysvětlení, proč je zcela nezbytné, aby zůstal na letišti. Protože se mu najednou proti jeho očekávání nedostávalo dost argumentů, přistihl se, že blekotá pracně vymyšlené výmluvy, které nezněly přesvědčivě ani jeho uchu. Náhle se zarazil.

Nastala odmlka a pak se Cindy chladně otázala: "Domluvil jsi?"

"Ano."

Hlas jí zněl, jako by mluvila s někým odporným a cizím. "Vůbec nejsem překvapená, protože jsem ani nečekala, že bys přišel. Když jsi říkal, že přijedeš, předpokládala jsem, že jako obvykle lžeš."

Vztekle vyhrkl: "Nelhal jsem a není to jako obvykle. Už jsem ti dnes pověděl, kolikrát jsem byl..."

"Řekl jsi snad, že jsi skončil, ne?"

Mel zmlkl. Jaký to má smysl? Unaveně ustoupil: "Tak mluv."

"Jak jsem se snažila říct, než jsi mě přerušil - taky jako obvykle..."

"Cindy, prokristaboha!"

"...protože jsem věděla, že lžeš, naskytla se mi příležitost trochu zapřemýšlet." Chvilku vyčkávala. "Tak říkáš, že zůstaneš na letišti."

"Mám pocit, že si právě o tom pořád povídáme..."

"Jak dlouho?"

"Do půlnoci. Možná celou noc."

"Tak já si tam zajedu. Můžeš mě očekávat.

"Poslyš, Cindy, to je hloupost. Tady není ani čas, ani místo na..."

"Tak si ten čas uděláme. A na to, co ti chci říct, je každé místo dobré."

"Cindy, prosím tě, buď rozumná. Uznávám, že je mnoho věcí, o kterých si musíme promluvit, ale ne..."

Mel se zarazil, neboť si uvědomil, že mluví sám se sebou. Cindy zavěsila.

Položil sluchátko a v zadumání seděl ve ztichlé kanceláři. Pak, aniž věděl proč,popadl znovu telefon a opět, dnes večer už podruhé, zavolal domů. Předtím se hlásila Roberta. Tentokrát vzala telefon paní Sebastianiová, která jim pravidelně hlídala děti za jejich nepřítomnosti.

"Volám jen, abych se přesvědčil..., řekl Mel. "Je všechno v pořádku? Jsou děvčata v posteli?"

"Roberta ano, pane Bakersfelde. Libby se zrovna chystá."

"Mohl bych mluvit s Libby?"

"No...na vteřinku, jestli slíbíte, že to nebudete prodlužovat."

"Slibuji."

Paní Sebastianiová, říkal si, je ztělesněná vychovatelka. Když byla ve službě, vyžadovala poslušnost nejenom od dětí, ale od celé rodiny. Občas ho napadlo, jestli Sebastianiovi - párkrát se objevil i její manžel, který mu připomínal myš - vůbec někdy mají nějaké citové problémy v manželství. Asi ne. Paní Sebastianiová by to nikdy nedovolila.

Slyšel, jak nožičky ťapkají směrem k telefonu.

"Tati," řekla Libby, "je to pravda, že nám vevnitř krev běhá pořád a navždycky dokola?"

Její otázky každého zaskočily a byly neuvěřitelně rozmanité. Otevírala nová témata jako dárečky pod vánočním stromkem.

"Ne navždycky, miláčku. Nic není navždycky. Jen tak dlouho, dokud žiješ. Tvoje krev už obíhá sedm let, od té doby, co ti začlo srdíčko tlouct."

"Cítím srdce pod rukou," řekla Libby. "V koleně."

Už se jí chystal vysvětlovat, že srdce není v koleně, a o pulsu a tepnách a žilách, ale pak si to rozmyslel. Na to je dost času jindy. Dokud si člověk může sáhnout na srdce - ať už se zdá, že je kdekoliv - to je to nejdůležitější. Libby se vyznačovala instinktem pro podstatné. Někdy měl dojem, že se ty její ručičky zvedají a chytají hvězdy pravdy.

"Dobrou noc, tati."

"Dobrou noc, zlato."

Mel si nebyl jist, proč vlastně zavolal, ale ulevilo se mu.

A Cindy - ta když si něco vezme do hlavy, obvykle to provede.

Bylo tedy zcela pravděpodobné, že se na letišti později v noci objeví. A snad má i pravdu. Opravdu si spolu musí vyřídit některé základní věci, především zda dutá skořápka manželství má kvůli dětem vytrvat nebo zda má prasknout. Aspoň tady budou mít soukromí, Roberta a Libby je nebudou moci slyšet, stejně už toho vyslechly z jejich hádek ažaž.

V tomto okamžiku neměl Mel nic zvláštního na práci. Jen musel být připraven. Vyšel z kanceláře na chodbu meziposchodí a zadíval se dolů na rušnou činnost v hlavní hale budovy.

Neuplyne mnoho let, uvažoval Mel, a letištní haly se od základu změní. Něco se bude muset brzy udělat, aby se změnil současný neudržitelný způsob, podle něhož lidé nastupují do letadel nebo z nich vystupují. Jen tak chodit tam a sem je příliš těžkopádné a pomalé. Každým rokem cena letadel stoupala o další a další milióny dolarů. A když letadla zůstávala nečinně na zemi, náklady vyletěly ještě výš. Konstruktéři letadel a plánovači letišť usilovali, aby se zvýšil počet letových hodin, z nichž plyne zisk, a snížil počet hodin, které letadlo tráví na zemi, neboť z toho neplyne ani cent.

Už byly vypracovány plány "nádob na lidi", založených na typu "iglú", používaných společností American Airline pro předběžné uložení leteckého nákladu. Většina ostatních společností měla svou vlastní variantu systému iglú.

Iglú pro náklad byly samostatné jednotky, tvarované tak, aby

těsně zapadly do nákladového prostoru proudového letadla. Každé iglú bylo předem naloženo zbožím přizpůsobených tvarů a váhy, bylo zvednuto na úroveň nákladového prostoru a během několika minut zasunuto do letadla. Na rozdíl od obyčejných dopravních letadel vypadal vnitřek proudového nákladního letadla jako dutá mušle. Když dnes přiletělo nákladní letadlo a přirolovalo k nákladové budově letiště, iglú byla z letadla vyložena a nová ihned umístěna dovnitř. S vynaložením minimálního času i práce mohlo být celé letadlo rychle vyloženo, naloženo a ihned připraveno pro další start.

"Nádoby na lidi" budou adaptací téhož nápadu a Mel už viděl náčrty prototypu. Nádoby budou obsahovat malé kabiny vybavené sedadly a cestující do nich nastoupí za kontrolním stanovištěm. Nádoby pak vyzdvihnou na dopravní pásy, podobné dnešním dopravním pásům na zavazadla, a budou převezeny na rampu. Cestující se ani nehnou z křesla, nádoby šoupnou do letadla, které přiletělo jen před několika minutami, ale z něhož už byly vyloženy jiné nádoby na lidi s obsahem pasažérů.

Až budou nádoby uloženy a přesně umístěny, budou se jejich okna krýt s okny trupu letadla. Dveře na konci každé nádoby se odsunou, takže letušky i cestující budou moci volně procházet. Kuchyňská oddělení, vybavená čerstvým jídlem i čerstvými letuškami, budou vsunuta do letadla jako zvláštní nádoby.

Až se systém zdokonalí, bude možno, aby lidé nastupovali do nádob už ve městě, nebo aby přestupovali z jednoho letadla do

druhého, aniž opustí sedadlo.

Něco podobného sliboval "nebeský salón", který už vyvíjeli v Los Angeles. Každý salón se čtyřiceti cestujícími bude napůl autobus, napůl vrtulník. Na předměstských nebo městských ulicích by jel poháněn vlastní silou, na místním stanovišti vrtulníků by se salón proměnil v gondolu, připojenou k helikoptéře - a celá jednotka by se tímto způsobem přemisťovala na letiště a zpět.

A tohle všechno se uskuteční, uvažoval Mel Bakersfeld. Ne-li přesně tak, jak se to nyní navrhuje, pak alespoň nějak podobně. A hodně brzy. Pracovníky v letectví přímo fascinovala rychlost, s jakou se i nejfantastičtější sny přetvářely ve skutečnost.

Z haly dole se ozval výkřik, který mu náhle přeťal myšlenky.

"Hej, Bakersfelde! Hej, vy tam nahoře!"

Mel pátral očima, hledal původce výkřiku. Bylo to o to těžší, že nejméně padesát obličejů rázem pozdvihlo zraky. Byli zvědaví, na koho se to takhle volá. Za chvilku výtržníka našel. Byl to Egan Jeffers, vytáhlý štíhlý černoch v hnědých kalhotách a v košili s krátkým rukávem. Svalnatou osmahlou paží na Mela naléhavě mával.

"Slezte sem dolů, Bakersfelde. Slyšíte! Máte tu malér."

Mel se usmál. Jeffers dostal od letiště koncesi na čištění bot v hlavní budově. Byl oblíbenou rázovitou postavičkou letiště. Z prostinké tváře mu věcně vyzařoval vyzývavý, široký úsměv, mohl si dovolit i ta nejdrzejší prohlášení, a každý mu to vždycky prominul.

"Já vás slyším, Egane. Co kdybyste místo toho zašel vy ke mně?"

Úsměv se mu ještě rozšířil. "Konina, Bakersfelde! Já jsem tady váš nájemník, tak si to zapište za uši."

"Kdybych na to zapomněl, asi byste mi předčítal zákon o občanských právech."

"Teď jste na to káp, Bakersfelde. Tak hejbněte zadkem a ať už jste dole."

"A vy si zas na mém letišti dávejte pozor na tu svou pusu nevymáchanou." Pobavený Mel se odvrátil od zábradlí mezaninu a namířil k výtahu pro zaměstnance. V hlavní hale na něho čekal Egan Jeffers.

Jeffers vlastnil v hlavní budově čtyři stánky na čištění bot. Tahle koncese nebyla zrovna nejslavnější. Zato letištní parkoviště, restaurace a novinové stánky, to byly koncese se zlatým dolem. Ale Egan Jeffers, který kdysi býval obyčejným čističem bot na chodníku, se naparoval, jako by jeho zásluhou nepřišlo letiště na buben.

"Já a todle letiště máme smlouvu. Pravda?"

"Pravda."

"A na tom cáru papíru stojí napsáno, že mám výlučný právo čistit boty v tejdle budově. Vy-luč-ný. Pravda?"

"Pravda."

"Tak jak jsem řek, šéfe, máte malér. Pojďte za mnou, Bekersfelde."

Přešli hlavní halu k pohyblivým schodům do podzemí. Jeffers sestupoval dlouhými kroky ob schod. Bodře přitom mával několika známým na pozdrav. Mel ho následoval méně sportovními pohyby, šetřil zraněnou nohu.

Na konci eskalátoru poblíž stánků firmy Hertz, Avis a National, která pronajímala auta, Egan Jeffers rozčileně zagestikuloval.

"Tady je to, Bakersfelde! Podívejte se na to! Šlohnou mi čištění bot rovnou u huby, okrádají mě i chlapce, co pro mě dělaj."

Mel se zadíval na příčinu této stížnosti. U Avisova okénka hlásala nápadná reklama:

BOTY JAKO ZRCADLO,

NEŽ VÁM DÁME VOZIDLO!

Jsme vám k službám -

Vše a ještě víc pro zákazníky. -.

Na zemi stál rotační kartáč na čištění bot, umístěný tak, aby každý, kdo přistoupil, mohl poslechnout rady na reklamě.

Mela to napůl pobavilo; napůl ale dával v duchu za pravdu stížnosti Egana Jefferse. Žerty nežerty, právo je na Jeffersově straně. Ve smlouvě se výslovně pravilo, že nikdo jiný nesmí na letišti čistit boty, stejně jako Jeffers nesmí pronajímat auta nebo prodávat noviny. Každému koncesionářovi se dostávalo téže ochrany. Výměnou za to letiště shráblo značnou část jeho zisků.

Mel zamířil ke stánku a Egan Jeffers pozorně přihlížel. Mel se podíval do zápisníčku na telefonní čísla. V útlé knížečce byla služební čísla všech vyšších pracovníků letiště. Našel si tam i

ředitele od Avise. Dívka za okénkem nasadila nacvičený úsměv.

Mel jí krátce sdělil: "Podejte mi telefon."

"Pane, tohle není veřejný...," protestovala.

"Jsem ředitel letiště." Mel se natáhl, popadl telefon a vytočil.

Nebylo to poprvé, co ho na letišti nepoznali. Většinou pracoval v pozadí, stranou od prostorů pro veřejnost, takže ho tu málokdy viděli.

Když naslouchal vyzváněcímu tónu, tajně si přál, aby se i ostatní problémy daly vyřídit tak rychle jako tenhleten.

Dvanáckrát tón vyzváněl a pak Mel musel čekat ještě několik minut, než přišel k aparátu ředitel od Avise. "Tady je Ken Kingsley."

"Co kdybych potřeboval auto," řekl Mel. "Kde jste vězel?"

"Hrál jsem si se synovým vláčkem. Potřebuji si od těch auťáků odpočinout - a od lidí, kteří mi kvůli nim telefonují."

"To musí být nádhera, mít takhle kluka," řekl Mel. "Já mám jen holky. Má ten váš chlapec talent pro techniku?"

"Osmiletý génius. Kdykoliv byste potřeboval, aby vám řídil to vaše letiště, tu hračičku, stačí vzkázat."

"Už se těším, Kene." Mel mrkl na Egana Jefferse. "Mohl by udělat ještě" jednu věc. Mohl by si doma namontovat stroj na čištění bot. Náhodou vím o jednom, který je navíc. I vy o něm víte."

Nastalo ticho, potom si Avisův ředitel povzdychl. "Proč vy chla-

pi musíte hned každému překazit kdejaký malý poctivý obchů-

dek?"

"Hlavně proto, že jsme zlí a podlí. Ale umíme to udělat, aby to sedělo. Vzpomínáte si na tu klauzuli smlouvy? Jakákoliv změna v zastavění prostoru musí být předem schválena ředitelstvím letiště. A pak je tam ještě klauzule, že je zakázáno zasahovat do podnikání druhých nájemců."

"Už to mám," řekl Kingsley. "Egan Jeffers mlel pantem."

"Řekněme, že zrovna nejásá."

"Dobrá, vedete jedna nula. Nařídím lidem, aby ten krám odklidili. Kvaltuje to nějak hrozně?"

"Ani ne," řekl Mel. "Kdykoliv během půl hodiny bude úplně stačit."

"Rošťáku jeden."

Ale slyšel ještě, jak se Avisův ředitel pochechtává, když zavěšoval.

Egan Jeffers pochvalně kýval hlavou, široký úsměv se mu z tváře nevytratil. Mel si pomyslel: Jsem hodný kašpárek letiště; kdekoho obšťastním. Kdybych to tak dokázal i sám pro sebe...

"Bakersfelde, tak todle jste vyřídil žůžo," pravil Jeffers. "Jen dávejte bacha, abysme zase neměli takový nadělení." Šéfovským krokem a s tváří rozzářenou vykročil k eskalátoru, aby vyjel nahoru.

Mel šel za ním pomaleji. U okének Trans America se v hlavní hale tísnil velký zástup před dvěma přepážkami s nápisem:

Speciální registrace

Let číslo dvě - Zlatý koráb

Non-stop do Říma. -.

O kus dál se Táňa Livingstonová živě dohadovala se skupinou cestujících. Zamávala na Mela a za chvilku k němu přišla.

"Nemohu se ani zastavit. Je to tu jak v blázinci. Myslela jsem, že pojedete do města."

"Změnil jsem plány," řekl Mel. "A já jsem si zase myslel, že máte službu za sebou."

"Okrskový náčelník mě požádal, abych tu ještě zůstala. Snažíme se, aby Zlatý koráb startoval na čas. Prý je to otázka prestiže, i když mám takový dojem, že pravou příčinou je kapitán Demerest. Nerad čeká."

"Nesmíte se dát unášet předpojatostí." Mel se zazubil. "Ale já jí taky občas podléhám."

Táňa ukázala na vyvýšené pódium v hale, obehnané kruhovým pultem. "Kvůli tomu začala ta vaše velká bitva se švagrem, že? Kvůli tomu kapitán Demerest na vás běsní, viďte?"

Táňa mířila prstem na stánek, kde se uzavíralo letové pojištění. Přes tucet lidí se opíralo o kruhový pult, většina z nich vyplňovala formuláře na letové pojistky. Za pultem vystavovaly pojistky dvě přitažlivé dívky, jedna z nich nápadná blondýnka s mohutným poprsím.

"Ano," potvrdil Mel, "o to jsme se nejvíc rvali, alespoň v poslední době. Vernon a spolek dopravních pilotů mají za to, že bychom měli na t letišti zrušit stánky pojišťoven i automaty na

prodávání pojistek. A já zase ne. Už jsme se kvůli tomu pohádali před správní radou letiště. Vernon nemůže přenést přes srdce, a ještě dnes se mu to zajídá, že jsem vyhrál."

"Já vím," Táňa se na Mela pátravě podívala. "Někteří z nás s vámi nesouhlasí. Myslíme si, že tentokrát má kapitán Demerest pravdu."

Mel zavrtěl hlavou. "Pak se nemůžeme shodnout. Už mockrát jsem o tom přemýšlel. Argumenty Vernona jsou prostě nesmyslné."

Zdály se mu nesmyslné už tehdy před měsícem, kdy Vernon Demerest předstoupil na Lincolnově letišti před správní radu. Vyžádal si slyšení jako zástupce spolku pilotů, který rozpoutal kampaň za zákaz prodeje pojistek na všech letištích.

Mel si přesně pamatoval všechny podrobnosti schůze.

Byla to pravidelná schůzka správní rady ve středu ráno a konala se v místnosti rady na letišti. Zúčastnilo se všech pět členů: paní Mildred Ackermanová, atraktivní brunetka, žena z domácnosti, o níž se šuškalo, že je starostovou milenkou, a proto se jí odměnil jmenováním. A pak její čtyři mužští kolegové - univerzitní profesor, předseda rady, dva místní podnikatelé a odborářský funkcionář na penzi.

Sídlem rady byla mahagonem vykládaná místnost v mezipatře hlavní budovy, kde sídlila správa letiště. Na vyvýšeném stupínku seděli členové rady ve sklápěcích kožených křeslech za úhledným eliptickým stolem. O něco níže stál druhý stůl, už méně

pěkný. Tady předsedal Mel Bakersfeld, po boku měl vedoucí všech oddělení. Po straně měli stůl novináři a vzadu bylo oddělení pro veřejnost, neboť schůze rady byly formálně veřejné. V prostoru pro veřejnost se však jen málokdy někdo vyskytoval.

Jediný, kdo se nepodílel na těchto pravidelných poradách, byl toho dne kapitán Vernon Demerest. Měl na sobě elegantní uniformu Trans America, čtyři pásky označující jeho hodnost jasně zářily ve světle lamp. Čekal v oddělení pro veřejnost, rozložil si knihy a papíry po dvou sousedních židlích. Správní rada se z ohledu na kapitána Demeresta rozhodla, že ho vyslechne jako prvního, před svým běžným jednacím pořadem.

Demerest povstal. Oslovil radu s navyklou sebejistotou, jen tu a tam nahlédl do svých poznámek. Přišel sem, vysvětloval, v zastoupení spolku pilotů, kde funguje jako předseda místní rady. Názory, které přednese, sdílí nejen on, nýbrž i většina pilotů všech leteckých společností.

Členové správní rady se opřeli do svých sklápěcích křesel.

Prodej pojistek na letišti, spustil Demerest, je směšným archaickým přežitkem z počátků letectví. Už sama přítomnost stánků pojišťoven a automatů na pojistky, kterým se navíc dostává v letištních halách tak významného umístění, je urážkou dopravního letectví, které se v poměru k nalétaným vzdálenostem může pochlubit daleko větší mírou bezpečnosti než kterýkoliv jiný druh transportu.

Jestlipak se cestujícímu strkají pod nos zvláštní pojistky pro

případ usmrcení nebo zmrzačení, jestlipak se mu vnucují všemi prostředky, když nastupuje do vlaku nebo autobusu nebo na oceánskou loď, nebo když sedá do svého auta a vyjíždí z garáže?

Samozřejmě že ne!

Tak proč tedy v letectví?

Otázku Demerest zodpověděl sám. Důvodem je, prohlásil, že pojišťovny dovedou moc dobře vycítit tučný zisk, a jak jej spatří, jdou po něm a "k čertu s následky".

Dopravní letectví je pořád ještě poměrně nové, takže mnoho lidí pokládá létání za nebezpečné, přestože se dá dokázat, že v dopravním letadle je člověk ve větším bezpečí než doma. Tato vrozená nedůvěra k létání se uměle zvyšuje v oněch naprosto vzácných případech, kdy dojde k nějakému leteckému neštěstí. Neštěstí má dramatický dopad a úplně zatlačuje do pozadí fakt, že v jiných, obecně přijímaných dopravních prostředcích dochází k daleko většímu počtu usmrcení a zranění.

Koneckonců, zdůraznil Demerest, pravdu o bezpečnosti létání potvrzují samy pojišťovny. Piloti leteckých společností, kteří létají nekonečně víc než cestující, mohou zakoupit normální životní pojistky za běžné pojistné a prostřednictvím odborů si je mohou skupinově koupit za ještě nižší sazby než ostatní veřejnost.

Ale jiné pojišťovací společnosti povzbuzované chamtivými správami letišť a s poslušným souhlasem leteckých společností stále tlučou na strach i malověrnost cestujících letadly.

Za stolem zaměstnanců letiště Mel v duchu připustil, že švagr

svou věc hájí přesvědčivě, ale ta zmínka o "chamtivých správách letišť" nebyla zrovna moudrá. Někteří z pěti členů rady se už taky zamračili, včetně paní Ackermanové.

Vernon Demerest jako by si toho nepovšiml. "A nyní, vážená dámo a pánové, přecházíme k nejvýznamnějšímu, životně důležitému bodu."

Je jím, prohlásil, skutečné a opravdové nebezpečí, jež hrozí každému cestujícímu a všem posádkám, nebezpečí způsobené neodpovědným a náhodným prodejem pojistek u přepážek a automatů... "pojistky, které slibují ohromné sumy, přímo jmění za pár dolarů pojistného."

Demerest rozhorleně pokračoval: "Tento systém - pokud jste ochotni pocítit ničemnou službu společnosti tím, že ji nazvete systémem...a většina pilotů k tomu ochotna není - nabízí pozlacenou, otevřenou pozvánku šílencům a zločincům, aby sáhli po sabotáži a masové vraždě. Jejich cíl může být úplně primitivní: obohatit sebe nebo své příbuzné."

"Kapitáne!" Ženská členka rady paní Ackermanová se ve svém křesle vyklonila dopředu. Z jejího hlasu i výrazu tváře Mel usoudil, že v ní začíná pomalu doutnat vztek nad tou poznámkou o "chamtivých správách letišť". "Kapitáne, těch vašich názorů jsme už slyšeli ažaž. Můžete to podepřít nějakými fakty?"

"Jistěže ano, milostivá paní. Existuje mnoho faktů."

Vernon Demerest se pečlivě připravil. Na mapách a grafech prokázal, že katastrofy způsobené za letu bombami nebo jinou

násilnou činností tvoří jedno až půldruhého procenta ročně. Navíc je třeba k tomu přičíst další bombové útoky, které buď selhaly, nebo se podařilo jim zabránit, dále jiná neštěstí, při nichž vzniklo podezření na sabotáž, nemohlo však být dokázáno.

Vyjmenoval známé případy: Canadian Pacific Airlines, 1949 a 1965; Western Airlines, 1957; National Airlines, 1960 a podezření ze sabotáže v roce 1959; dva stroje Mexican Airlines, 1952 a 1953; Venezuelské aerolinie, 1960; Continental Airlines, 1962; Pacific Airlines, 1964; United Airlines, 1950, 1955 a podezření ze sabotáže roku 1965. V devíti ze třinácti neštěstí zahynuli všichni cestující i posádka.

Zajisté, když byla odhalena sabotáž, všechny pojistky uzavřené osobami, jež mohly mít o neštěstí zájem, byly automaticky prohlášeny za neplatné. Zkrátka - sabotáž se nevyplácela a normální, informovaní lidé si to uvědomovali. Věděli též, že i po neštěstí, které nikdo nepřežil, bylo možné, pokud se našly trosky, zjistit, zda došlo k explozi a jakých prostředků bylo použito.

Jenže normální lidé, upozornil Demerest členy správní rady, nepáchají bombové útoky ani se nedopouštějí zběsilých násilnických činů. Pachateli jsou lidé nenormální, psychopati, kriminální šílenci, masoví vrazi bez svědomí. Tento druh lidí je jen zřídkakdy dobře informován, a i kdyby byl, mysl psychopata vnímá jen to, co chce, překrucuje skutečnost tak, jak se jí hodí.

Paní Ackermanová opět zasáhla. Tentokrát už nebylo možno pochybovat o její nevraživosti vůči Demerestovi. "Nejsem si jistá,

jestli kdokoliv z nás, dokonce i vy, kapitáne, je natolik kvalifikován, aby mohl vykládat, co se odehrává v mysli psychopata."

"Já to nevykládám," pravil netrpělivě Demerest. "A vůbec, o to tu nejde."

"Promiňte, ale vy o tom vykládáte. A náhodou si myslím, že o to právě jde."

Vernon Demerest zrudl. Zvykl si rozkazovat a ne aby se mu kladly otázky. Jeho prudká povaha nikdy neměla daleko k výbuchu. Vzplanul. "Paní, jste opravdu tak hloupá, nebo se jen stavíte naschvál tupou?"

Předseda rady ostře zabušil kladívkem a Mel Bakersfeld měl co dělat, aby se nerozesmál.

Tak už bychom to mohli rovnou skončit, říkal si Mel. Vernon by se měl držet létání, ve kterém vyniká, a neměl by se míchat do diplomacie, ve které si počíná jak slon v porcelánu. Naděje, že by teď správní rada udělala něco, co by si kapitán Demerest přál, klesla pod bod mrazu - pokud by ovšem Mel nepomohl Demerestovi z bryndy. Chvíli uvažoval, zda by to snad neměl podniknout. Tušil, že Demerest si už uvědomuje, kam až zašel. Nicméně stále byl ještě čas všechno obrátit v žert, kterému by se každý zasmál, včetně Mildred Ackermanové. Mel měl na tohle čich, uměl věci sladit a přitom se zachovat oběma stranám. A taky věděl, že je oblíbencem Millie Ackermanové. Dobře spolu vycházeli a Mildred vždycky pozorně naslouchala všemu, co říkal.

Ale pak se rozhodl: ani nápad. Moc pochyboval, že by mu švagr

pomohl, kdyby si vyměnili místa. Ať se z té šlamastyky vylíže Vernon sám. A vůbec, své si Mel poví za několik minut.

"Kapitáne Demereste," poznamenal chladně předseda správní rady, "vaše poslední poznámka je nemístná, zcela mimo pořad a laskavě ji odvoláte."

Demerestovy tváře ještě planuly. Na okamžik zaváhal a pak přikývl. "Dobrá, odvolávám ji." Pohlédl na paní Ackermanovou: "Prosím dámu o prominutí. Snad pochopí, že tohle je záležitost, která mě stejně jako většině dopravních letců velmi leží na srdci. A když se mi zdá něco tak jasné a samozřejmé..." Větu nedokončil.

Paní Ackermanová sršela blesky. Takováhle odpověď, pomyslel si Mel, toho moc nespraví. Teď už se to uhladit nedá, i kdyby stokrát chtěl.

Jeden z členů rady se zeptal: "Pane kapitáne, co vlastně po nás chcete?"

Demerest postoupil o krok vpřed. Mluvil náhle přesvědčivým hlasem: "Obracím se na vás s prosbou, abyste zrušili automaty na pojistky a prodej pojistek u pultu na tomto letišti. Dále po vás žádám slib, že už nikdy nikomu nepronajmete k tomuto účelu žádný prostor."

"Vy byste chtěl úplně zrušit prodej pojistek?"

"Na letištích ano. Mohu vám prozradit, dámo a pánové, že spolek dopravních pilotů naléhá i na ostatní letiště, aby učinila totéž. Žádáme též Kongres, aby podnikl kroky a prohlásil uzaví-

rání pojistek na letištích za nezákonné."

"Jaký by to mělo smysl prosadit tohle ve Spojených státech, když je letecká doprava mezinárodní?"

Demerest se mírně pousmál. "Tato kampaň je též mezinárodní."

"V jakém smyslu?"

"Máme aktivní podporu organizací pilotů v osmačtyřiceti jiných zemích. Věří, že kdyby šla Severní Amerika příkladem, ať už ve Spojených státech nebo v Kanadě, ostatní země by následovaly."

Týž člen rady skepticky poznamenal: "Podle mého očekáváte příliš mnoho."

"Veřejnost má přece právo," skočil do rozpravy předseda, "zakoupit si letové pojištění, jestliže si to přeje."

Demerest přikývl na souhlas. "Samozřejmě. Nikdo netvrdí, že na to právo nemá."

"Vy to ale tvrdíte." Paní Ackermanová se opět ozvala.

Svaly kolem Demerestových úst ztuhly. "Milostivá paní, každý si může obstarat pojistku, jak se mu uráčí. Potřebuje k tomu jen elementární předvídavost, aby si to zařídil předem, ať už prostřednictvím pojišťovacího agenta nebo dokonce cestovní kanceláře." Pohledem přešel na ostatní členy rady. "Mnoho lidí má dnes pojištění proti všem nehodám při jakékoliv dopravě. Pak si mohou cestovat podle libosti a jsou trvale pojištěni. Dá se to ujednat nejrůznějším způsobem. Například největší kreditní dopravní společnosti - Diners, American Express, Carte Blanche

- všechny nabízejí členům permanentní cestovní pojistku.
Každoročně ji lze automaticky obnovit."
Většina cestujících obchodníků, zdůraznil Demerest, má aspoň jednu z kreditních poukázek, o nichž se zmínil, takže zrušení prodeje pojistek na letištích by nebylo pro obchodníky nijak tvrdým nebo nepříjemným opatřením.
"A poplatky za tyto všeobecné pojistky jsou nízké. Vím to, protože sám ji mám."
Vernon Demerest se odmlčel a pak se znovu rozhovořil: "Na tomto způsobu pojišťování je důležité, že probíhá instančně. Přihlášky zpracovávají zkušení lidé. Uplyne den dva mezi přihláškou a vystavením pojistky. Je proto mnohem větší šance, že si všimnou psychopata, šílence, duševně narušeného člověka, že si přezkoumají jeho záměry.
A ještě jednu věc je nutno mít na paměti. Nenormální nebo duševně narušená osoba jedná pod impulsem. Pokud jde o letové pojistky, způsob jejich prodeje z automatů nebo u pultu tyto impulsy přímo podněcuje. Všechno proběhne honem honem a bez otázek."
"Mám pocit, že všichni chápeme, co tady chcete vyložit," pravil ostře předseda. "Začínáte se opakovat, pane kapitáne."
Paní Ackermanová přikývla. "Souhlasím. Já osobně bych teď ráda slyšela, co nám na to poví pan Bakersfeld."
Oči členů rady se soustředily na Mela. "Ano, opravdu mám několik poznámek," potvrdil. "Ale raději bych počkal, až kapitán

Demerest skončí."

"Už skončil," pravila paní Ackermanová. "Právě jsme o tom rozhodli."

Jeden z členů rady se zasmál a předseda klepl kladívkem.

"Opravdu, i já mám ten dojem...Prosím, pane Bakersfelde."

Když Mel povstával, Vernon Demerest se rozzuřeně vracel na své místo.

"Nejprve bych měl otevřeně prohlásit," spustil Mel, "že mám úplně opačný názor téměř na všechno, co tu Vernon řekl. Snad byste to mohli nazvat menší rodinnou hádkou."

Členové rady, kteří věděli, že Mel je spřízněn s Vernonem Demerestem jako švagr, se usmáli a Mel hned pocítil, že napětí, které tu viselo ještě před několika minutami, se uvolnilo. Byl na tyhle schůzky zvyklý a věděl, že ze všeho nejlepší je vystupovat nenuceně. Kdyby si byl dal Vernon trochu práce a nechal se informovat, mohl na to snadno přijít.

"Měli bychom se zamyslet nad několika otázkami," pokračoval Mel. "Za prvé, smíříme se se skutečností, že většina lidí vždycky měla instinktivní strach z létání, a jsem přesvědčen, že tenhle pocit bude existovat stále bez ohledu na to, jakých kroků dosáhneme a jak zlepšíme výkazy o bezpečnosti naší dopravy. V jednom bodu s Vernonem souhlasím: že totiž bezpečnost letů je už dnes mimořádně vysoká."

Pokračoval..."A vzhledem k tomu vrozenému strachu bude se mnoho cestujících cítit lépe, budou klidnější, když budou mít

pojistku v kapse. Chtějí to. Chtějí také, aby se mohli pojistit přímo na letišti, což dokazuje ohromné množství pojistek prodaných automaty a u stánků pojišťoven. Musíme ponechat cestujícím právo a příležitost, aby se rozhodli ze svobodné vůle, zda si pojistku koupí, či nikoliv. A pak ta otázka pojištění předem... Lidé prostě na to nemyslí. A kdyby," dodal Mel, "se pojištění uzavíralo tímto způsobem, letiště, včetně Lincolnova, by ztratila značnou část svých příjmů." Při zmínce o příjmech letiště se Mel usmál. A členové správní rady se usmáli spolu s ním.

Tady vězí samozřejmě jádro věci, uvědomoval si Mel. Příjem z koncesí pojišťovnám byl příliš velký, aby si letiště mohlo dovolit jej ztratit. Na Lincolnově mezinárodním letišti vydělávali ročně půl milionu dolarů z podílů na prodeji pojistek. Jen málo z těch, kteří pojištění uzavírali, tušilo, že letiště pobírá dvacet pět centů z každého dolaru pojistného. Přitom pojišťování představovalo čtvrtou nejvyšší koncesi. Do trezorů letiště plynuly ještě vyšší částky pouze z koncesí za parkoviště, restaurace a pronajímání aut. I na jiných větších letištích byly příjmy z pojišťování obdobné nebo ještě významnější. Vernon Demerest si může povídat o "chamtivých správách letišť" co se mu uráčí - napadlo Mela - ale takovéhle peníze mluví samy za sebe.

Mel se rozhodl, že nebude do svého projevu vkládat soukromé názory. Jeho jediná a krátká zmínka o příjmech naprosto nestačila. Členové správní rady, kteří důvěrně znají finanční situaci letiště, to pochopí až moc dobře.

Podíval se do poznámek. Vypracovala je a předešlého dne mu je dodala jedna z pojišťovacích společností, která působila na Lincolnově letišti. Mel se o tyto poznámky nikoho neprosil, ani se za dveřmi kanceláře nikomu nezmínil, že se dnes bude debatovat o otázkách pojišťování. Ale lidé z pojišťoven to nějak vyčenichali, bylo až s podivem, jak to vždycky dokázali - a rychle zapracovali na obranu svých zájmů.

Mel by se o tyto podklady nikdy neopíral, kdyby byly v rozporu s jeho naprosto upřímnými osobními názory. Naštěstí tomu tak nebylo.

"A teď k té sabotáži," řekl Mel, "potenciální a jiné." Členové rady nastražili uši.

"Vernon už toho hodně řekl, ale musím se přiznat, že když jsem mu pozorně naslouchal, většina jeho tvrzení mi připadala přehnaná. Dokázaných případů leteckých katastrof způsobených bombou na palubě a inspirovaných životní pojistkou je ve skutečnosti velmi málo."

V oddělení pro diváky kapitán Demerest vyskočil na nohy: "Pro boha svatého! Kolik katastrof potřebujeme, aby měly váhu?"

Předseda ostře zabušil kladívkem. "Kapitáne ... prosím!"

Mel vyčkal, až se Demerest utiší, a pak klidně pokračoval:

"Když už otázka byla položena, odpověď zní - žádnou. Spíše je na místě se tázat: Nebylo by k těm katastrofám došlo, i kdyby nebylo možné koupit si pojistku na letišti?"

Mel se odmlčel, aby jeho argument mohl řádně zapůsobit.

Potom navázal.

"Dá se pochopitelně argumentovat, že kdyby se pojistky neprodávaly na letišti, katastrofy, o nichž hovoříme, by se nikdy nebyly staly. Jinými slovy - jde o zločiny z náhlého impulsu, podnícené snadností, s jakou si lze obstarat na letišti pojištění. Stejně tak lze tvrdit, že i kdyby byly tyto zločiny předem plánovány, nemusely se zdařit, kdyby se letecké pojištění nezískávalo tak snadno. Nemýlím-li se, toto jsou Vernonovy argumenty - a argumenty spolku dopravních pilotů."

Mel vrhl rychlý pohled na švagra, ale ten se jen vymračoval a jinak se tvářil nepřístupně.

"Do očí bijící slabost všech těchto argumentů však spočívá v tom," trval na svém Mel, "že se opírají pouze o dohady. Připadá mi stejně tak pravděpodobné, že ten, kdo plánuje podobný zločin, se nedá odradit. Když si nemůže koupit pojistku na letišti, obstará si ji tedy jinde, což je - jak sám Vernon zdůraznil - zcela jednoduché."

Řečeno jiným způsobem, podotkl Mel, letecké pojistky představují pouze druhotný motiv budoucích sabotérů, nikoliv hlavní důvod jejich zločinu. Opravdové motivy spočívají při leteckých sabotážích na věkovitých lidských slabostech - na milostných trojúhelnících, chamtivosti, hospodářském úpadku, sebevraždě. Co svět světem stojí, argumentoval Mel, ukázalo se nemožným vykořenit tyto motivy. A proto ti, kteří mají na starosti bezpečnost létání a chtějí zabraňovat sabotážím, by se neměli snažit o zrušení

prodeje pojistek na letišti, nýbrž o zlepšení jiných ochranných opatření ve vzduchu i na zemi. Jedním takovým opatřením by měl být přísnější dohled nad prodejem dynamitu, což je až dodnes základní nástroj většiny leteckých sabotérů. Jiným návrhem je vývoj "čmuchalských" zařízení, která by zjistila výbušniny v zavazadlech. Jedno takové zařízení, informoval Mel pozorné členy správní rady, se už zkušebně užívá.

Třetí návrh, prosazovaný pojišťovacími společnostmi, se zasazoval, aby se prohlížela zavazadla cestujících ještě před odletem - jako při celní prohlídce. Tady bychom ovšem narazili - prohlásil Mel - na celou řadu těžkostí.

Spíše by se měly přísněji prosazovat existující zákony, zakazující dopravu osobních zbraní na dopravních letadlech. Konstrukce letadel by se měly vyvíjet s ohledem na možnost sabotáže, přičemž by měla být konečným cílem větší odolnost letadel proti výbuchu vevnitř. Jeden nápad - podporovaný též pojišťovnami - doporučoval, aby se zesílily vnitřní stěny zavazadlových prostorů, byť by to znamenalo větší váhu letadla a pokles příjmů leteckých společností.

Federální agentura letectví - zdůraznil Mel - podnikla průzkum leteckého pojištění a na základě jeho výsledku se postavila proti jakémukoliv zákazu prodeje pojistek na letištích.

Koutkem oka mrkl Mel na Vernona Demeresta, který pukal vzteky. Oba věděli, že "studie" FAA je pro dopravní piloty jako červený šátek pro býka, neboť ji vypracoval úředník pojišťovny - a k

tomu ještě agent pro letecké pojištění - o jehož nestrannosti se dalo hluboce pochybovat.

V podkladech pojišťovny zbylo ještě několik bodů, o nichž se Mel dosud nezmínil, usoudil však, že už toho řekl dost. Navíc ty zbývající body nebyly už tak přesvědčivé. Dokonce zapochyboval, jestli se měl vůbec šířit o tom eventuálním zlepšení zavazadlového prostoru, jak to před chvílí nadhodil. Komu by ta extra váha prospěla - cestujícím, leteckým společnostem, nebo především pojišťovnám, jež vystavovaly letecké pojistky? Ale ty ostatní důvody byly dostatečně pádné, říkal si.

"Takže stojíme před rozhodnutím," uzavíral, "zda máme na základě dohadů a ničeho jiného připravit veřejnost o služby, které si zcela jasně přeje."

Mel si sedal do svého křesla a Mildred Ackermanová rychle a důrazně prohlásila: "Já si myslím, že ne." A po Vernonu Demerestovi střelila vítězným pohledem.

Ostatní členové správní rady bez okolků souhlasili a pak přerušili jednání s tím, že se zbývajícím programem budou zabývat až odpoledne.

Vernon Demerest si na chodbě počkal na Mela.

"Ahoj, Vernone!" řekl kvapně Mel, pokoušeje se o usmíření, dříve než švagr otevřel ústa. "Doufám, že ses nenaštval. I přátelé a příbuzní se musí občas pohádat."

"Přátelé"...to bylo ovšem poněkud přehnané. Mel Bakersfeld a Vernon Demerest nikdy k sobě nezahořeli sympatiemi. Deme-

restův sňatek s Melovou sestrou Sárou na tom nic nezměnil a oba to moc dobře věděli. V poslední době se nepřízeň proměnila v otevřené nepřátelství.

"Když už mluvíš o naštvání, máš jednou zatraceně pravdu," řekl Demerest. Vrcholná vlna vzteku už opadla, ale v očích měl ještě tvrdý pohled.

Členové rady, kteří se nyní trousili z místnosti, se na ně na oba zvědavě dívali. Ubírali se na oběd. Mel se k nim za pár minut přidá.

Demerest pohrdavě řekl: "Tobě se to snadno mluví - hezky na zemi, dřepí si za stolem, mozek jak tučňák. Kdybys byl ve vzduchu tak často jako já, zpíval bys jinou."

Mel ostře pravil: "Nelítal jsem vždycky jen za psacím stolem."

"Prokristapána! Jen na mě nechoď s těmi kecy o hrdinství veteránů. Na výškoměru máš teď nulu; a taky podle toho myslíš. Kdyby ne, koukal by ses na tu záležitost s pojistkami jako každý pilot, který si váží svého povolání."

"Který si váží svého povolání? Nechceš náhodou říct, který sám sebe zbožňuje?" Jestli si to chce s ním Vernon rozdat, má to mít, rozhodl se Mel. Nikdo teď nebyl na doslech. "Vy piloti jste si bohužel zvykli pokládat se za polobohy a kapitány oblaků. Myslíte si, že máte nějaký fantastický mozek. Ale až na několik úzce specializovaných oblastí, žádný fantastický mozek nemáte. Občas mám dojem, že to, co vám z toho vašeho mozku zbylo, vám změklo. Příliš dlouho vysedáváte ve zředěném vzduchu a zatím za

vás automaty dělají práci. A když se pak náhodou někdo ozve s poctivým názorem, který vám zrovna nejde pod nos, chováte se jak rozmazlené děti."

"Na tyhle řeči se vykašlu," řekl Demerest, "ale jestli se tu někdo chová jako dítě, jsi to ty. A k tomu ještě jednáš nečestně."

"Poslyš, Vernone..."

"Řekl jsi - poctivý názor." Demerest zhnuseně odfrkl. "Poctivý názor, to mě podrž! Vždyť jsi tam předčítal z taháku, který ti dala pojišťovna. I ze svého místa jsem to viděl a kromě toho o tom moc dobře vím, protože mám náhodou kopii." Dotkl se hromady knih a papírů, kterou nesl pod paží. "Ani jsi nebyl natolik slušný, aby sis dal práci a připravil si vlastní poznámky."

Mel zrudl. Švagr ho přistihl. Opravdu, měl si připravit vlastní poznámky nebo měl aspoň přepracovat podklady pojišťovny a dát si je přepsat na stroji. Pravda, několik dní před schůzí měl práce nad hlavu, víc než kdy jindy, ale to ho neomlouvalo.

"Jednou toho možná budeš litovat," řekl Vernon Demerest. "A jestli k tomu dojde a já budu nablízku, připomenu ti ten dnešek. A do té doby to přežiju, když se budeme vídat, jen pokud to bude nutné."

Než se Mel zmohl na odpověď, jeho švagr se otočil a odešel.

Když si na to teď Mel vzpomněl - Táňu vedle sebe, hlavní halu kolem sebe - v duchu se tázal, jako už tolikrát předtím, jestli snad tu hádku s Vernonem neměl lépe zvládnout. Prosím, rozcházet se v názorech se švagrem, proč ne; dnes neviděl důvodu, proč

by své stanovisko měnil. Ale mohl se chovat vlídněji, mohl si ušetřit tu beztaktnost, která sice patřila k nádobíčku Vernona Demeresta, nikoliv však k jeho, Melovu.

Od té doby se ti dva už nestřetli. Dnes večer se Mel jen taktak nesetkal s Demerestem v kavárně; bylo to poprvé, co svého švagra po schůzi správní rady zahlédl. Ke své starší sestře Sáře Mel nikdy nijak zvlášť nepřilnul a navštěvovali se jen zřídka. Stejně se však dříve nebo později musí Mel a Vernon Demerest setkat; když už ne proto, aby si své rozmíšky vyřešili, pak alespoň proto, aby je uložili k ledu. Soudě podle ostře formulované zprávy sněhového výboru, bezpochyby inspirované Vernonovým nepřátelstvím, čím dříve k ní dojde, tím lépe, říkal si Mel.

"Nebyla bych se o těch pojistkách zmínila," řekla Táňa, "kdybych tušila, že vás to ode mne tak vzdálí."

Vzpomínky, jež mu bleskly hlavou, trvaly snad jen několik vteřin a Mel si zase jednou uvědomil, jak si Táňa všimne všeho, co se ho týká. Kam mu paměť sahala, nikdo jiný neměl tutéž schopnost uhádnout mu myšlenky. Svědčilo to o jejich vnitřní blízkosti.

Cítil, že mu Táňa pátrá v obličeji, že má laskavé chápavé oči, ale že se za tou laskavostí skrývá ženská síla a smyslnost, která by se lehce mohla rozhořet v plameny, jak mu napovídal instinkt. Náhle zatoužil, aby se ta jejich blízkost stala ještě bližší.

"Mě to od vás vůbec nevzdálilo," odpověděl Mel. "Naopak, přiblížilo mě to k vám. A zrovna teď vás hrozně chci." Když se

jejich oči přímo setkaly, dodal - "v každém smyslu."

Táňa byla naprosto upřímná, jako vždy. "Já vás chci taky."

Lehce se usmála. "Už dlouho vás chci."

V prvním citovém hnutí jí chtěl navrhnout, aby teď spolu

někam odešli a našli si nějaké klidné místo...Snad Tánin byt ... a k

čertu s následky! Ale pak se Mel smířil s tím, co už beztak věděl:

že nemůže jít. Ještě ne.

"Sejdeme se později," řekl jí. "Dnes v noci. Nevím, jak pozdě,

ale sejdeme se. Nechoďte beze mne domů." Chtěl vztáhnout

paže, obejmout ji a držet ji, přitisknout si k sobě její tělo, ale

kolem nich se to hemžilo lidmi.

Sama vztáhla ruku, špičkami prstů se lehce dotkla jeho dlaně.

Měl pocit, jako by mu tělem projela elektřina. "Počkám," řekla

Táňa. "Počkám, jak dlouho bude třeba."

Brzy nato se od něho oddělila a ihned ji pohltil dav cestujících

kolem okének Trans America. -.-.-.

KAPITOLA ŠESTÁ. -.-.

Přestože před půl hodinou mluvila Cindy Bakersfeldová s

Melem hodně zhurta, nebyla si tak jistá, co by měla podniknout.

Škoda že nemá někoho, komu by se mohla svěřit a kdo by jí pora-

dil. Má dnes na to letiště jet nebo nemá?

Sama samotinká v hemžení koktajlu ve prospěch Fondu na

pomoc dětem z Archidony v rozpacích přemítala o dvou možnostech svého postupu. Po většinu večera až doteď přecházela od skupiny ke skupince, snažila se živě žvatlat, mluvila s lidmi, které znala nebo s nimiž se chtěla seznámit. Ale přesto z jakéhosi důvodu pociťovala více než kdy jindy, že ji nikdo nedoprovází. Posledních pár minut stála ponořena do úvah, celá ustaraná a sama.

Znovu a znovu rozvažovala: na večeři, která zanedlouho začne, se jí bez doprovodu nechce. Mohla by tedy jít domů. Nebo by mohla vyhledat Mela a pořádně se s ním pohádat.

Při telefonickém rozhovoru s Melem trvala na svém - že se za ním vypraví na letiště a že si to s ním rozdá. Ale když si tam za ním zajede, uvědomovala si Cindy, bude to znamenat krach a rozchod - neodvolatelný a konečný. Zdravý rozum jí napovídal, že k rozkolu musí dříve nebo později dojít, tak už je lepší si to hned vyřídit a odbýt si to. A pak tu ještě zbývaly jiné záležitosti, které se též musí vyřešit. Jenže patnáct let manželství se nedá jen tak setřást jako pláštěnka z umělé hmoty, která se zahazuje. Ať už jakkoliv skřípe, ať jsou mezi nimi jakékoliv neshody - a Cindy jich mohla vyjmenovat spousty - když dva lidé žijí spolu takhle dlouho, spojí je jakási vlákna a přeseknout je by bylo bolestné. Cindy věřila, že ještě teď by se dalo jejich manželství zachránit, kdyby si na tom dali oba záležet. Ale otázka zní: Opravdu si to přejí? Cindy byla přesvědčena, že ona ano; jen kdyby Mel přistoupil na některé z jejich podmínek. V minulosti odmítal a Cindy moc

pochybovala, že se někdy Mel změní tak, jak si přála. Ale nic se nezměnit, byl by další život nesnesitelný. V poslední době nenacházeli už útěchu ani v sexu, což jim svého času nahrazovalo ostatní nedostatky manželství. I tady se něco zkazilo, třebaže si Cindy nebyla jistá, v čem to vězí. Mel ji sexuálně stále vzrušoval. Ale sotva se naskytla skutečná příležitost, jejich duševní neshody se mezi ně postavily jako hráz. Výsledkem - alespoň u Cindy - bylo zklamání, hněv a později tak silná chtivost sexu, že si prostě musela najít mužského. Kteréhokoliv mužského.

Pořád stála o samotě v plyšovém salónku hotelu Lake Michigan, kde se dnes pořádala recepce pro tisk. Společenská konverzace se točila většinou kolem sněhové bouře a překážek, jež museli všichni překonávat, aby se sem dostali; ale aspoň to dokázali - ne jako Mel, pomyslela si Cindy. Tu a tam padlo jméno Archidony a Cindy si připomněla, že ještě nezjistila, o jakou Archidonu vlastně jde - v Ecuadoru nebo ve Španělsku... jakou Archidonu vlastně oblažuje svou dobročinností. K čertu s tebou, Mele Bakersfelde! No dobrá, dobrá, nejsem tak chytrá jako ty.

Čísi paže se jí otřela o ruku a nějaký hlas vlídně řekl: "Nenapijete se, paní Bakersfeldová? Mohu vám přinést skleničku?"

Cindy se otočila. Oslovil ji novinář Derek Eden, kterého matně znala. Jeho jméno se často objevovalo v záhlaví článků v Sun-Times. Jako mnozí z jeho kolegů choval se i on nenuceně a sebevědomě, na tváři mírně pobavený výraz. Dobře si uvědomovala, že

si jeden druhého při různých příležitostech vždycky všimli.

"To není špatný nápad," řekla Cindy. "Bourbon s vodou, a tou vodou nemusíte příliš plýtvat. A oslovujte mě, prosím, křestním jménem. Vždyť je přece znáte."

"To víte, že ano, Cindy." Novinář na ni upřel oči plné obdivu a upřímného ocenění. Co by ne, řekla si Cindy? Věděla, že jí to dnes sluší; hezky se oblékla a pečlivě se nalíčila.

"Hned jsem zpátky," ujistil ji Derek Eden, "tak ne abyste utekla, když už jsem vás jednou našel." A odhodlaně se hrnul k baru.

Čekala a obhlížela zaplněný salón. Vtom zachytila pohled starší ženy v květovaném klobouku. Cindy se okamžitě přátelsky usmála a žena kývla na pozdrav. Očima však putovala dál. Řídila rubriku společenských událostí. Vedle ní stál fotograf a společně si vybírali obrázky do zítřejších novin - určitě na celou stránku. Žena v květovaném klobouku sehnala několik dobročinných pracovnic a jejich hostů do houfu. Začali se poslušně usmívat, pokoušeli se tvářit přirozeně, dělalo jim to však dobře, že volba padla na ně.

Cindy věděla, proč ji přehlédli. Sama nic neznamená, ale kdyby tu byl Mel, bylo by to jiné. Ve společenském životě města mělo Melovo jméno váhu. Bylo ale k vzteku, že Mel na společenský život kašle.

Blesk fotografova světla rozzářil celý pokoj. Žena v klobouku si zapisovala jména. Cindy měla slzy na krajíčku. Téměř na každou dobročinnou akci se přihlásila, tvrdě pracovala, posluhovala v těch

nejničemnějších výborech, pouštěla se do otročiny, které se společensky významnější ženy vyhýbaly; a pak ji takhle opominou.

Ještě jednou, k čertu s tebou Mele Bakersfelde! K čertu s tím svinským sněhem! A k čertu s tím žravým, smradlavým, manželství rozbíjejícím letištěm!

Novinář Derek Eden se šinul zpátky se dvěma sklenicemi. Jak se proplétal místností, spatřil ji, jak ho pozoruje, a usmál se na ni. Vypadal náramně sebevědomě. Cindy se v mužích vyznala. Tenhle už pravděpodobně odhaduje své šance, jestli se mu ji podaří dostat do postele ještě dnes v noci. Reportéři, předpokládala, vědí všechno o zanedbávaných, osamocených ženách.

I Cindy si Dereka Edena odhadovala. Něco přes třicet, říkala si. Dost starý na to, aby byl zkušený, dost mladý, aby se ještě něčemu přiučil a pořádně se vzrušil, což měla Cindy hrozně ráda. Takhle na pohled má dobré tělo. Bude ohleduplný, pravděpodobně něžný. Bude dávat i brát. A je volný. Ještě než se vypravil za pitím, dal to jasně najevo. Mezi dvěma dobře vnímavými lidmi, kteří mají v hlavě tutéž myšlenku, není třeba dlouhého dohadování.

Před několika minutami ještě zvažovala, zda má jet domů, nebo na letiště. Teď se zřejmě rýsuje třetí možnost.

"Tady máte." Derek Eden jí podal sklenici. Mrkla na ni; byla v ní spousta bourbonu. Jistě řekl barmanovi, aby jí to namíchal hodně silné. Na mou duši! - těm mužským je vidět až do žaludku.

"Děkuji." Usrkávala a dívala se na něho přes sklenici.

Derek Eden pozdvihl sklenici a usmál se. "Je tu nějak hlučno,

viďte?"

Na člověka, který píše, pomyslela si Cindy, se baví přímo uboze. Patrně od ní očekával, že řekne ano, načež by vyrukoval s otázkou: Tak si zajdeme někam, kde je klidněji, ne? A stejně tak se daly předvídat i další kapitoly.

Posečkala s odpovědí a místo ní ještě jednou upila bourbonu. Uvažovala. Samozřejmě kdyby byl Lionel ve městě, s tímhle chlapem by se nepárala. Ale Lionel, který byl v době bouřek jejím útočištěm a který si přál, aby se rozvedla s Melem, takže on, Lionel, by si mohl ji, Cindy, vzít...Lionel byl v Cincinnati (nebo snad v Columbusu?) a dělal tam tu práci, co dělají architekti na obchodních cestách a přinejmenším deset dní, možná ještě déle, bude pryč.

Mel o Cindy a Lionelovi nevěděl, alespoň nic přesného, i když občas měla pocit, že tuší nějakého milence schovaného v rukávu. A zároveň měla dojem, že to Melovi nějak příliš nevadí. Poskytlo mu to příležitost, aby se plně soustředil na letiště a ji aby cele vyloučil ze svého života; to zatracené letiště je v jejich manželství stokrát horší, než kdyby si Mel pořídil milenku.

Ale vždycky tomu tak nebylo.

Na počátku manželství, brzy poté, co Mel opustil námořnictvo, byla Cindy pyšná na jeho ctižádostivost. A později, když rychle postupoval z nejnižších funkcí v letecké dopravě stále výš, byla šťastná, kdykoliv ho povýšili, kdykoliv ho jmenovali do nejvýznamnějšího postavení. Se vzestupem Melovy kariéry šla

nahoru i Cindy - zejména společensky. Tehdy chodívali téměř každý večer na nějaký společenský podnik. I jeho jménem přijímala Cindy pozvání na koktajly, soukromé večeře, premiéry, dobročinné večírky...a když připadly dva podniky na jeden večer, Cindy odborně posoudila, který je důležitější, a ten druhý odvolala. Pro mladého muže s otevřenou budoucností byly tyhle společenské příležitosti, možnost seznámení s prominenty, velmi důležité. I Mel to chápal. Souhlasil se vším, co Cindy umluvila, a nikdy si nestěžoval.

Jenže malér byl v tom - jak si dnes Cindy uvědomovala - že ona a Mel měli zcela odlišné dlouhodobé cíle. Mel se díval na společenský život jako na prostředek k naplnění svých odborných ambicí; kariéra byla to podstatné, společenské styky pak pouhým nástrojem, bez něhož by se s lehkým srdcem obešel. Naproti tomu Cindy pohlížela na Melovu kariéru jako na propustku k ještě rozsáhlejšímu společenskému životu - a na ještě vyšší úrovni.

Když se někdy ohlížela zpátky, napadlo ji, že kdyby si byli na samém začátku lépe porozuměli, mohli dojít ke kompromisu. Naneštěstí se to nestalo.

Rozmíšky propukly v době, kdy Mel - kromě toho, že už byl generálním ředitelem Lincolnova mezinárodního letiště - byl navíc zvolen předsedou provozní rady letiště.

Když se Cindy dozvěděla, že manželova činost i vliv se rozšířily až do Washingtonu, D. C., přímo jásala. V růžových snech se už viděla, jak se prochází - je fotografována - v Hyannis Portu

nebo na trávníku Bílého domu.

Nic z toho se neuskutečnilo. Mel a Cindy se do společenského života Washingtonu vůbec nedostali, ačkoliv to mohlo být tak snadné. Místo toho začali na Melovo naléhání některá pozvání odmítat. Mel usoudil, že jeho odborná pověst je už nyní vynikající a že si nemusí dělat starosti, jestli "patří" ke společnosti - o což, mimochodem, nikdy zvlášť nestál.

Když Cindy pochopila, co se děje, vybuchla a tehdy propukla kapitální hádka. I to byla chyba. Mel si dal někdy říci, ale jak se Cindy rozvztekala, pevně, až paličatě hájil svůj názor. Spor zuřil celý týden, Cindy byla pořád hašteřivější a tím se vše zhoršovalo. Hašteřivost byla jednou z Cindiných slabých stránek a Cindy si to uvědomovala. Vlastně ani nemívala v úmyslu se takto chovat, jenže když někdy narazila na Melovu lhostejnost, její výbušná povaha získala nadvládu. Jako dnes, když spolu telefonovali.

Po týdenním sporu, který v podstatě neskončil, hádek přibývalo; už se je ani nesnažili skrývat před dětmi. Ostatně by to už nebyli dokázali. Jednou se oba zastyděli, když jim Roberta oznámila, že napříště bude po škole chodit nejdřív k jedné přítelkyni, "protože když jsem doma, nemohu při těch vašich hádkách dělat domácí úkoly."

Nakonec se vytvořila pravidla hry. Mel doprovázel Cindy na některé společenské podniky, s nimiž už předem vyslovil souhlas. Jinak zůstával na letišti stále déle a přicházel domů stále méně. A protože se nyní Cindy cítila mnohem více osamělá, soustředila se

na činnost, o níž se Mel s úšklebkem vyjadřoval jako o "dorostenecké dobročinnosti" a "hloupém šplhání po společenském žebříčku".

Prosím, někdy to Melovi mohlo připadat hloupé, říkala si Cindy. Ale mnoho jiného jí nezbývalo, a tak nakonec našla zalíbení v soutěži o společenské postavení - neboť o nic jiného ve skutečnosti nešlo. Mužovi se to kritizuje; má práci a ví, jak naložit s časem. V Melově případě to byla jeho kariéra, jeho letiště, jeho odpovědnost. A co měla dělat Cindy? Trčet celý den doma a oprašovat nábytek?

Co do bystrosti ducha si Cindy žádné iluze o sobě nečinila. -.-.-.

KAPITOLA SEDMÁ. -.-.

Velkým intelektem se nevyznačovala a věděla, že ve spoustě věcí se nikdy Melovi duševně nevyrovná. To však nebylo nic nového. V prvních letech manželství Mela ty její příležitostné výlevy hloupounkého mozečku docela bavily, ale nyní, když se jí - jak si poslední dobou zvykl - vysmíval, na to zřejmě zapomenul. Cindy se dívala věcně i na tu svou dřívější hereckou dráhu; nejenže by to na hvězdu nikdy nedotáhla, ale ani by se k takové možnosti nepřiblížila. Pravda, v minulosti leckdy nadhodila, že by prorazila, kdyby manželství nebylo skoncovalo s její divadelní činností. Ale

to byla jen forma sebeobrany, potřeba připomenout druhým včetně Mela, že je nejenom manželkou ředitele letiště, nýbrž i svébytnou osobností. Ve svém nitru však Cindy znala pravdu - že jako profesionální herečka by se zmohla nanejvýš na příležitostné drobné role.

Ale pohybovat se ve společenském prostředí - v mise en scéne místní smetánky - to Cindy zvládla dobře. Měla pocit, že je někdo, že je důležitá. A ačkoliv se nad tím Mel ušklíbal a popíral, že Cindy dosáhla nějakého úspěchu, Cindy se nicméně opravdu dokázala vyšplhat, dokázala, že společensky významní lidé, s nimiž by se jinak nikdy neseznámila, ji brali vážně, dokázala, že ji zvali na takové podniky jako ten dnešní...až na to, že tentokrát potřebovala Mela jako doprovod a Mel, který jako vždy myslel v první řadě na to své zatracené letiště, ji nechal v rejži.

Mel, který se už vypracoval v silnou osobnost a měl prestiž, nikdy nechápal, že i Cindy si potřebuje pro sebe vydobýt kus vlastní individuality. A ona pochybovala, že by to někdy pochopil.

Cindy si šla přesto přese všecko dál svou cestou. Chovala plány do budoucna, které by určitě vyvolaly rodinnou bitvu obludných rozměrů, kdyby se ona a Mel nerozešli. Bylo Cindinou ctižádostí, aby svou dceru Robertu a později i Libby představila jako společenské debutantky na slavném bálu Passavant Cotillion, který byl uznávaným zlatým hřebem sezóny debutantek v Illinois. Jako matka těchto dívek by i Cindy pevně zakotvila ve svém společenském postavení.

Kdysi se o tom náhodně zmínila Melovi a ten vztekle vzplanul: "Jen přes mou mrtvolu!" Debutantky a jejich hloupé, uculující se matky patří do starého železa, poučoval Cindy. Plesy debutantek, prohlásil - a zaplaťbůh že už jich moc nepřežilo -jsou anachronistickým prodlužováním snobství, které už na štěstí zaniká; soudě ovšem podle lidí, kteří stále ještě myslí podobným způsobem jako Cindy, nejde to dost rychle. Mel chce, aby jeho děti vyrostly - sdělil Cindy - s vědomím, že jsou si rovné s jinými, a ne s nějakou nafoukanou, pomýlenou představou, že jsou společensky nadřazené. A tak dále.

A ještě nějakou dobu si vedl svou, což bylo pro Mela dost výjimečné, neboť svá zásadní prohlášení formuloval krátce a stručně. Naproti tomu Lionel se domníval, že je to dobrý nápad.

Lionel byl Lionel Urquhart. V Cindině životě se nyní vznášel jako velký otazník.

Mimochodem - Cindy a Lionela dal dohromady Mel. Mel je představil na obědě pořádaném městskou správou. Lionel byl pozván, protože jako architekt cosi pro město vykonal, a Mel tam byl jako hlava letiště. Oba se už několik let zběžně znali.

Později Lionel Cindy zatelefonoval, párkrát si zašli na oběd nebo na večeři, pak se už vídali častěji, až se nakonec mezi nimi vyvinuly intimní styky.

Na rozdíl od mužů, kteří pěstovali mimomanželské sexuální styky, Lionel to bral nesmírně vážně. Žil sám, rozešel se už před několika lety se ženou, ale nebyl rozveden. Teď se chtěl rozvést a

naléhal na Cindy, aby udělala totéž, že se pak vezmou. Nyní už věděl, že se Cindino manželství rozpadá.

Lionel neměl se svou, vlastně bývalou ženou děti a svěřil se Cindy, že ho to velmi mrzí. Ještě není pozdě, prohlašoval, on a Cindy mohou mít dítě, jestli se brzy vezmou. A také by byl šťastný, kdyby mohl Robertě a Libby poskytnout nový domov. Udělal by vše, co je v jeho silách, aby jim nahradil otce.

Cindy rozhodnutí z mnoha důvodů odkládala. Především doufala, že se vztahy mezi ní a Melem zlepší, že jejich manželství bude znovu takové, jaké kdysi bývalo. Nemohla najisto tvrdit, že je do Mela ještě zamilovaná; láska, zjistila Cindy, je cosi, o čem člověk tím víc pochybuje, čím je starší. Ale na Mela si už zvykla. Je tu i Roberta a Libby. A jako mnoho žen i Cindy se bála velkého převratu v životě.

Zpočátku se též domnívala, že rozvod a nový sňatek by jí společensky uškodily. V tomto směru však už změnila názor. Mnoho lidí se rozvedlo a vůbec nevypadli ze společnosti, ani dočasně; jeden týden viděl člověk ženy s jedněmi manžely a příští týden už s novými. Někdy se Cindy zmocňoval dojem, že když se člověk alespoň jednou nerozvede, vypadá trošku jako prosťáček.

Nebylo vyloučeno, že sňatek s Lionelem Cindino společenské postavení dokonce zlepší. Lionel byl mnohem víc nakloněn večírkům a zvaní hostů než Mel. A navíc pocházeli Urquhartové ze staré městské rodiny. Lionelova matka dosud kralovala jako vážená vdova v rozpadajícím se domě na způsob paláce poblíž

hotelu Drake, kde stařičký majordomus uváděl hosty a rachitická služebná přinášela odpolední čaj na stříbrném podnosu. Lionel tam jednou pozval Cindy na čaj. Později jí sdělil, že učinila dobrý dojem a že by určitě přesvědčil matku, aby si vzala pod svůj patronát Robertu a Libby jako debutantky, až nadejde jejich čas.

Bývaly okamžiky, kdy by se Cindy byla bez rozmyšlení vrhla po hlavě do manželství s Lionelem - neboť její hádky s Melem stále sílily, nebýt jediné věci. Sexuálně totiž Lionel zpíval labutí píseň. Zuřivě se snažil a příležitostně ji dokonce i překvapil, ale ve většině případů, kdy se milovali, jí to připadalo jako hodinky, jejichž péro dobíhá. Jedné noci po marných pokusech v ložnici jeho bytu, jež skončily pro oba trapným zklamáním, Lionel zamračeně pravil: "Mělas mě vidět, když mi bylo osmnáct; byl jsem hotový kozel." Bohužel, dnešní Lionel byl osmnácti letům značně vzdálen. Bylo mu osmačtyřicet.

Cindy předpokládala, že kdyby si vzala Lionela, i tenhle nedostatečný sex, jímž se oblažovali jako milenci, by se rozplynul v nicotu, kdyby žili spolu. Jistě, Lionel by se to snažil napravit v jiných ohledech - byl vlídný, štědrý, pozorný - ale copak to stačí? Cindy ani v nejmenším sexuálně neusínala; vždycky byla velmi smyslná a v poslední době její touhy a sexuální žádostivost jako by ještě vzrostly. Ale i když v tomto směru Lionel zklamal, s Melem si zrovna nyní neužila o nic víc, tak jakýpak rozdíl?

Celkem vzato by jí Lionel poskytl více.

Správnou odpovědí by snad bylo vzít si Lionela a občas se s

někým vyspat. Mohlo by to být poněkud nesnadné, zejména brzy po svatbě, ale kdyby byla opatrná, dalo by se to zařídit. I jiní lidé, které znala - muži i ženy, někteří z nich ve vysokém postavení - dělali totéž, aby se tělesně ukojili a zároveň uchovali manželství bez úrazu. Koneckonců i jí se podařilo podvádět Mela. Snad ji jaksi všeobecně podezírá, ale Cindy bezpečně věděla, že Mel nic přesného o Lionelovi nebo o komkoliv jiném neví.

A co tedy dnes v noci? Má jet na letiště a vyřídit si to s Melem, jak původně zamýšlela? Nebo si má začít s tímhle novinářem, s tím Derekem Edenem, který stojí vedle ní a čeká odpověď na svou otázku?

Cindy napadlo, že by možná stačila stihnout obojí.

Usmála se na Dereka Edena. "Povězte mi to ještě jednou. Co jste říkal?"

"Řekl jsem, že je tady hlučno."

"Ano, opravdu."

"Tak jsem si pomyslel, jestli bychom snad neměli pustit tu večeři k vodě a zajít si někam, kde je větší klid."

Cindy div nevyprskla. Místo toho přikývla. "Dobrá."

Ohlédla se po ostatních hostitelích i hostech večírku pro tisk Fondu pro pomoc dětem z Archidony. Fotografové už přestali cvakat spouštěmi. Vskutku už nemělo smysl tady zůstávat. Mohla by po anglicku zmizet a nikdo by si jí nevšiml.

Derek Eden se zeptal: "Máte tady auto, Cindy?"

"Ne. A vy?" Cindy přijela kvůli počasí taxíkem.

"Ano."

"Tak dobře," řekla. "Společně s vámi neodejdu. Ale jestli počkáte venku ve voze, vyjdu za patnáct minut hlavními dveřmi."

"Raději až za dvacet. Musím ještě několikrát telefonovat."

"Platí."

"Máte nějaké zvláštní přání? Myslím jako, kam pojedeme?"

"To nechávám plně na vás."

Zaváhal a pak řekl! "Chtěla byste nejdřív večeřet?"

Pobaveně si pomyslela: to "nejdřív", to je upozornění - aby si byl zcela jist, že Cindy rozumí, do čeho jde.

"Ne," pravila Cindy. "Nemám čas. Musím ještě někam později zajet."

Derek Eden sklopil oči a pak je upřel na její obličej. Vycítila, že tají dech, a měla dojem, že sám žasne nad svým báječným štěstím.

"Vy jste skvělá," řekl. "Uvěřím své šťastné planetě, teprve až vyjdete těmi dveřmi."

Načež se otočil a tiše vyklouzl ze salónu. Čtvrt hodiny nato ho Cindy následovala a nikdo si jí ani nevšiml.

Sebrala kabát a když vycházela z hotelu Lake Michigan, pevně si jej kolem sebe přitáhla. Venku stále sněžilo a ledový svištící vítr se hnal přes otevřené prostory kolem nábřeží jezera. Počasí jí opět připomenulo letiště. Před několika minutami se pevně rozhodla. Ještě si tam dnes v noci zajede; teď však bylo brzy, ani ne půl desáté, a zbývá hodně času - na všecko.

Vrátný vystoupil z úkrytu u dveří hotelu a dotkl se klobouku.

"Taxi, milostivá?"

"Ne, děkuji."

V té chvíli se rozsvítila světla jednoho auta na parkovišti. Vůz se pohnul vpřed, na neudusaném sněhu mu proklouzla kola, potom se rozjel ke dveřím, kde čekala Cindy. Auto byl starší chevrolet - několik modelů pozadu. Za volantem rozeznávala Dereka Edena.

Vrátný otevřel dveře a Cindy nastoupila. Dveře se zabouchly a Derek Eden řekl: "Promiňte, že je v tom autě zima. Musel jsem zavolat noviny, pak ještě zařídit něco pro nás dva. Přišel jsem těsně před vámi."

Cindy se zachvěla zimou a přitáhla si ještě pevněji kabát. "Ať už jedem, kam chcem, hlavně když tam bude teplo."

Derek Eden natáhl paži a sevřel její ruku. A protože jí ruka ležela na kolenu, stiskl i koleno. Cítila, jak chvilku začal pohybovat prsty, ale pak zase položil ruku na volant. Měkce řekl: "Bude vám teplo. Slibuji." -.-.-.

Čtyřicet pět minut před plánovaným odletem ve 22 hodin, let číslo dvě společnosti Trans America - Zlatý koráb - s kapitánem Vernonem Demerestem jako velitelem byl v posledních fázích přípravy na svou pětitisícimílovou non-stop cestu do Říma.

Všeobecné přípravy na let probíhaly měsíce a týdny a dny. Další bezprostřednější přípravy pokračovaly i v posledních dvaceti

čtyřech hodinách.

Odlet letadla kterékoliv letecké společnosti z velkého letiště je cosi jako řeka, která se vlévá do moře. Dříve než řeka dorazí k moři, je napájena přítoky, jež pramení kdesi daleko v čase i prostoru, a každý přítok je zase na své pouti napájen jinými, většími či menšími. A na samém konci, u ústí řeky, je řeka souhrnem všeho, co se do ní vlilo. Řečeno leteckými pojmy, řeka u moře je dopravní letadlo na startu.

Stroj pro let číslo dvě byl boeing 707-320 B, mezikontinentální proudové letadlo s registračním číslem N-731-TA. Bylo poháněno čtyřmi turbotryskovými motory Pratt a Whitney, umožňujícími cestovní rychlost šest set pět mil za hodinu. Při maximálním zatížení mělo dolet šest tisíc mil, což odpovídá vzdušnou čarou vzdálenosti mezi Islandem a Hongkongem. Přepravovalo sto devadesát devět cestujících a dvacet pět tisíc amerických galonů pohonných látek; takové množství by naplnilo pořádně velký bazén. Trans America Airlines zaplatily za letadlo šest a půl milionu dolarů.

Předevčírem N-731-TA -, letělo z Düsseldorfu v Německu a dvě hodiny před Lincolnovým mezinárodním letištěm se přehřál jeden motor. Z bezpečnostních důvodů dal kapitán rozkaz, aby byl vypnut. Nikdo z cestujících netušil, že stroj letí na tři motory místo na čtyři. V případě potřeby mohlo letadlo letět jen na jeden motor. Dokonce se ani přílet nezpozdil.

Nicméně posádka uvědomila radiofonicky údržbu Trans Ameri-

ca o poruše. Na letadlo už čekala parta mechaniků a sotva vystoupili cestující a byl vyložen náklad, rychle přemístili letadlo do hangáru, kde hledali specialisté závadu v motoru a rychle ji našli. Pneumatické potrubí - trubka z nerez oceli obemykající zasažený motor - za letu prasklo a zlomilo se. Okamžitým předepsaným postupem byla provedena demontáž motoru a instalace nového. To bylo poměrně snadné. Horší už bylo, že po několik minut před vypnutím přehřátého motoru musel vnikat mimořádně horký vzduch do gondoly motoru. Mohl poškodit sto osmdesát pórových kabelů elektrického zařízení letadla.

Podrobná prohlídka kabelů ukázala, že se sice některé kabely přehřály, žádný však nebyl zjevně poškozen. Kdyby se něco podobného přihodilo na automobilu, autobusu nebo náklaďáku, bylo by vozidlo bez diskusí znovu zařazeno do provozu. Letecké společnosti však neriskovaly. Bylo rozhodnuto, že se musí vyměnit všech sto osmdesát osm párových kabelů.

Výměna kabelů byla vysoce odborná práce, přitom namáhavá a nimravá, protože jen dva muži mohli zároveň pracovat v omezeném prostoru gondoly motoru. Navíc musel být každý párový kabel očíslován a pak nesmírně pečlivě zapojen do zástrčky. Byl sestaven plán nepřetržité práce ve dne v noci, při níž se ustavičně střídaly party elektrikářů.

Celá práce stála Trans America Airlines tisíce dolarů za mzdu vysoce kvalifikovaným odborníkům a ztráty na zisku, neboť obrovské letadlo trčelo neproduktivně na zemi. Ale nikdo nad

ztrátou ani okem nemrkl, neboť všechny společnosti se s takovými ztrátami smiřují, jen když dosáhnou vysoké míry bezpečnosti letu.

Boeing 707-N-731-TA, který měl před svým letem do Říma letět ještě nad západní pobřeží a zpět, byl vyřazen z provozu. Bylo informováno operační oddělení a narychlo se přehazovaly letové plány, aby se zacpala mezera. Byl zrušen návazný let ke Zlatému korábu a několik tuctů cestujících bylo předáno konkurenčním společnostem. Neměli totiž žádné náhradní letadlo. Když došlo na letadla v ceně několika miliónů dolarů, žádná společnost si nemohla dovolit vydržování náhradního letadla.

Operační oddělení však tlačilo na údržbu, aby měla sedmset-sedmičku připravenou pro let číslo dvě do Říma, do jehož plánovaného startu zbývalo tehdy už jen třicet šest hodin.

Viceprezident operačního oddělení v New Yorku osobně volal náčelníka pozemní údržby Trans America a dostalo se mu odpovědi: "Jestli je to vůbec v lidských silách, pak vám to letadlo připravíme." Největší eso mezi předáky a prvotřídní parta mechaniků a elektrikářů se už zakousla do díla a všem bylo jasné, jak je důležité, aby byli zavčas hotovi. Druhá parta, která je měla v noci vystřídat, byla v pohotovosti. Obě skupiny budou pracovat přesčas, dokud úkol nesplní.

Na rozdíl od všeobecně panujícího názoru letečtí mechanici se velmi zajímali o lety strojů, které opravovali. Po nějakém složitém úkolu nebo po nárazové práci, jako byla právě tato, mechanici sledovali, jak si počíná opravené letadlo v provozu, aby si ověřili,

zda jejich práce obstála. A vždy je velmi těšilo, když letadlo fungovalo dobře - což byl obvyklý případ. Ještě po měsících si říkali, když pozorovali, jak nějaké letadlo roluje: "Hele, tamhle je stará osmsetdvaačtyřicítka. Vzpomínáš si...jak nám dala zabrat. Asi jsme ji vyléčili."

Půldruhého dne po objevení poruchy na N-731-TA, pokračovala práce - třebaže zdlouhavá a nimravá - tak rychle, jak jen bylo možno.

A konečně tři hodiny před plánovaným startem letu číslo dvě byl zapojen poslední párový kabel.

Další hodinu trvalo, než smontovali kryt motoru a než vyzkoušeli motor v běhu. Ale ještě před schválením stroje do provozu musí být provedena zkouška ve vzduchu. To už drnčely naléhavé telefonní dotazy z operačního oddělení: Bude N-731-TA, připraven pro let číslo dvě, ano, nebo ne? A jestli ne, ať to šéf údržby prokristapána řekne, aby mohli včas informovat stykaře s cestujícími o dalším zpoždění.Cestující by měli být upozorněni, ještě než vyjedou z domova.

Šéf údržby si držel palce, klepal na dřevo a prohlásil, že pokud nenastanou komplikace při letové zkoušce, stroj bude včas připraven.

A taky byl - ale jen taktak. Šéfpilot Trans America, který zůstal na letišti jen kvůli té zkoušce, prohnal letadlo, prodral se bouřkou k jasnému nebi tam nahoře. Po návratu sdělil: "Kluci, vy tady dole tomu nebudete věřit, ale měsíc je pořád na místě."

Podpisem pak potvrdil, že N-731-TA, je plně schopno letu.

Piloti ze správy společnosti měli takové úkoly rádi. Započítávaly se jim letové hodiny a přitom se nemuseli příliš mnoho vzdalovat od svých psacích stolů.

Zbývalo tak málo času, že když šéfpilot přistál, zaroloval rovnou před východ čtyřicet sedm z hlavní budovy, kde měli nastoupit cestující-už jako do Zlatého korábu, let číslo dvě.

Údržba zase jednou obstála - jak už tolikrát - a přitom práci nijak neošidili.

Jakmile se letadlo ocitlo v odbavovacím prostoru, nahrnuly se do něho a k němu houfy dělníků jako zástupy uspěchaných skřítků.

Nejprve se muselo na palubu dopravit jídlo. Sedmdesát pět minut před startem odjezdová kontrola zavolala dodavatelskou kuchyni a objednala jídlo podle očekávaného počtu cestujících. V první třídě letu číslo dvě měla být dnes v noci jen dvě neobsazená místa; turistická třída měla být ze tří čtvrtin plná. Podle zvyku přidělili první třídě šest jídel navíc; turistické třídě se dostalo jídla přesně podle počtu pasažérů. Cestující první třídy si tak mohli dát druhou večeři, kdyby si o ni požádali; cestující v turistické třídě nikoliv.

I přes pečlivé odpočítání jídla nezůstal by o hladu ani cestující, který by se přihrnul v poslední minutě. V ledničkách u východu z budovy měli zásoby včetně košer jídel. I kdyby už zavírali dveře letadla a vtom právě nastupoval cestující, s nímž nikdo nepočítal,

vsunuli by za ním na palubu i jeho jídlo.

Nakládaly se i lihoviny. Letušky stvrzovaly příjem podpisem. Cestující v první třídě mohli pít, jak hrdlo ráčí. Cestující v turistické třídě museli zaplatit dolar za skleničku (nebo odpovídající částku v cizí valutě) - pokud ovšem nevyužili případné znalosti vnitřních instrukcí společnosti. Letušky totiž neměly téměř žádné drobné, někdy ani cent, a tak nemohly dávat nazpět. Jestliže letuška neměla nazpět, měla podle instrukcí dát cestujícímu nápoj zdarma. Někteří staří mazáci po léta pili v turistické třídě zadarmo. Vytasili se s padesáti nebo dvacetidolarovou bankovkou a zapřísahali se, že nemají žádnou menší minci.

Zároveň s nakládáním potravin a alkoholu probíhala kontrola a doplňování jiných zásob. Bylo to několik set položek od dětských plenek, pokrývek, polštářků, pytlíčků pro případ nevolnosti a Gideonovy bible až po příslušenství jako "Podnos na nápoje pro osm osob, 5 kusů". Všechny předměty byly k volné dispozici. Na konci letu společnosti nikdy neprováděly inventuru. Cokoliv chybělo, bylo okamžitě nahrazeno bez jakýchkoliv otázek, takže cestující často opouštěli letadlo obohaceni o vše možné, co nebylo přibito a jen málokdy jim v tom někdo zabránil.

Do tohoto druhu vybavení patřily i časopisy a noviny. Noviny mohl normálně každý dostat - až na jednu výjimku. Trans America se nezvratně držela osvědčeného pravidla: jestliže byla na první straně novin zpráva o leteckém neštěstí, noviny nesměly do letadla a zahazovaly se. Většina ostatních leteckých společností si počí-

nala navlas stejně.

Dnes byla na letu číslo dvě spousta novin. Hlavní zprávy se týkaly počasí - o důsledcích třídenní sněhové bouře na celý středozápad.

U okének se přihlašovali cestující na potvrzení letenky a v téže době nakládali na palubu zavazadla. Když zmizelo u váhy cestujícímu jeho zavazadlo z očí, putovalo po systému dopravních pásů až do místnosti hluboko pod východy z budovy. Pracovníci, kteří měli na starosti zavazadla, říkali mezi sebou místnosti "lví jáma". Získala si tuto přezdívku, protože (jak se hoši od zavazadel přiznali po několika frťanech) jen hrdinové nebo neviňáčci by mohli dopustit, aby se kufr, na jehož obsahu jim záleželo, dostal až do tohoto prostoru. Jak potvrzovali někteří posmutnělí vlastníci, mnohé kufry zapadly do lví jámy a už nespatřily světlo světa.

Ve lví jámě sledoval zaměstnanec ve službě příjezd každého kufru. Podle štítku s místem určení zatáhl na řídícím pultu páčkou, za okamžik se vynořila automatická paže, popadla kufr a postavila ho vedle dalších, které tu čekaly na totéž letadlo. Odtud pak parta dělníků dopravovala zavazadla až do letadla.

Byl to výtečný systém, pokud fungoval. Bohužel, často to skřípalo.

S vyloučením veřejnosti letecké společnosti přiznávaly, že manipulace se zavazadly je nejslabším bodem letecké dopravy. Ve věku, kdy lidský důvtip dokázal vyslat do kosmu kabinu o velikosti hausbótu, nemohl se cestující spolehnout, že jeho kufr bezpečně

dorazí do Pine Bluff v Arkansasu nebo do St. Paulu - Minneapolis, ani nebylo jisté, že kufr docestuje zároveň s pasažérem. Neuvěřitelně vysoké množství zavazadel - alespoň jeden kufr ze sta - se ocitlo někde jinde, zpozdilo se nebo se dokonce nenávratně ztratilo. Úředníci společností sklíčeně poukazovali na mnoho momentů, kdy může dojít k omylu při manipulaci se zavazadly, způsobeném nedokonalostí člověka. Experti na racionalizaci pravidelně zkoumali systém odbavování zavazadel a pravidelně jej vylepšovali. Ale nikdo ještě nepřišel se systémem, který by byl neomylný nebo se alespoň k takové dokonalosti blížil. Proto všechny letecké společnosti zaměstnávaly na každém větším letišti speciální útvary, jež se zabývaly pouze stopováním pohřešovaných zavazadel. Na nedostatek práce si stěžovat nemohly.

To nejlepší, co mohl zkušený a mazaný cestující udělat, bylo přezkoumání štítku, který zaměstnanec nebo nosič připevnil k jeho zavazadlu, když je vážili. Zda je na štítku správné místo určení. Zaměstnanci se totiž často spletli. Bylo až překvapující, jak ve spěchu přilepovali špatné štítky, které se pak musely měnit, když cestující upozornil na omyl. A i tehdy, kdy bylo všechno v pořádku, stačilo, aby zavazadla zmizela z očí a pasažér měl plným právem pocit hráče v loterii. Mohl se jen modlit, že jednou někde se ještě se svým zavazadlem shledá.

Dnes v noci se na Lincolnově mezinárodním letišti opět rýsovaly ztráty na zavazadlech, tentokrát pro let číslo dvě. Nikdo o

tom dosud nevěděl. Dva kufry, které měly cestovat do Říma, právě nakládali do letadla s cílem určení Milwaukee.

Náklad pro let dvě se nyní sunul na palubu v nepřetržitém proudu. A stejně tak pošta. Dnes to bylo devět tisíc liber zásilek v barevných nylonových pytlích, některé s adresou italských měst pro další přepravu do vzdálených míst, jejichž jména zněla jako ze stránek Marka Pola... Zanzibar, Chartúm, Mombasa, Jeruzalém, Athény, Rhodos, Kalkata...

Těžší poštovní náklad než jindy byl vyhranou prémií pro Trans America. Letadlo British Overseas Airways Corporation, které mělo startovat těsně před letem dvě Trans America, ohlásilo tříhodinový odklad. Inspektor poštovního úřadu, který ustavičně sledoval plnění letového plánu a zprávy o odkladech startů, okamžitě nařídil přemístění pošty ze stroje BOAC do Trans America. Britská společnost bude z toho mít těžkou hlavu, protože přeprava poštovních zásilek se velmi vyplácela, a společnosti si proto živě konkurovaly. Všechny společnosti si vydržovaly uniformované zástupce v letištních poštovních úřadech. Bylo jejich úkolem dozírat na přísun pošty a zajistit, aby se jejich společnosti dostalo "spravedlivého podílu" - nebo ještě více - z dopravovaných zásilek. Inspektoři poštovního úřadu si občas oblíbili některé chlapíky od leteckých společností a starali se, aby obchod klapal. Jakmile však došlo ke zpoždění startu, neznali bratra. V takových chvílích platilo neporušitelné pravidlo: pošta poletí nejrychlejším spojem.

V suterénu hlavní budovy bylo několik set stop od boeingu 707, nyní nazývaného letem číslo dvě, řídící středisko Trans America (na Lincolnově mezinárodním letišti). Středisko bylo rušným, přecpaným, hlučným mraveništěm lidí, strojů, telefonů, dálnopisů, litografů, průmyslové televize a informačních tabulí. Personál měl na starosti řízení přepravy letu dvě a všech dalších letů Trans America. Za situací jako ta dnešní, kdy se letové řády pro vichřici chaoticky rozpadly, tu vládla atmosféra ďábelského shonu, která připomínala výjevy z někdejších novinových redakcí, jak je zobrazily hollywoodské filmy.

V rohu řídícího střediska stál kontrolní pult pro náklady. Desku pultu nebylo vidět pod horou papírů a za stolem seděl mladý vousatý muž prapodivného jména Fred Phirmphoot. Ve svém volném čase se Phirmphoot věnoval abstraktnímu malířství; nedávno se jal stříkat barvu na plátno a poté po něm přejížděl na dětské tříkolce. Povídalo se o něm, že prý o víkendech na sobě fušuje s LSD. A navíc se kolem něho šířil tělesný zápach. Pro kolegy v řídícím středisku to byl trvalý zdroj utrpení. Dnes tu přes kousavou zimu venku bylo horko a dusno, a tak párkrát předhodili Fredu Phirmphootovi, že by se mohl častěji koupat.

Ale i když se to zdálo paradoxní, Fred Phirmphoot se vyznačoval mozkem rozeného matematika a jeho nadřízení se dušovali, že je jedním z nejlepších kontrolorů nákladů v celé branži. Právě teď si lámal hlavu, jak nejvhodněji naložit let dvě.

"Letadlo," (jak Fred Phirmphoot někdy vysvětloval svým

znuděným přátelům beatnikům) "je rozkolíbanej pták, kamaráde. Když mu nepíchneš, půjde buď čehý, nebo hot, možná obojí. Ale já mu to, hochu, zatrhnu."

Šlo o to, aby se váha rovnoměrně rozdělila po celém letadle tak, aby opěrný bod i těžiště zůstaly na určených místech. Letadlo bude pak vyvážené a ve vzduchu stabilní. Úkolem Freda Phirmphoota bylo vypočítat, kolik se může na let číslo dvě (i na jiné lety) naložit a kam. Žádný pytel s poštou ani žádný jiný náklad se nesměl nikam v letadle uložit bez jeho souhlasu. Zároveň se musel snažit, aby se tam nacpalo co nejvíc možno. "Z Illinois do Říma," prohlašoval pohotově Fred, "to jsou dlouhý špagety. Marmeládou se to nespraví."

Pracoval s grafy, seznamy, tabulkami, kalkulačkou, s posledními zprávami, přenosnou vysílačkou, třemi telefony - a hlavně s neuvěřitelným instinktem.

Poštovní inspektor právě požádal vysílačkou o povolení naložit dalších tři sta liber poštovních zásilek do předního prostoru.

"Dobře, fotře," potvrdil Fred Phirmphoot. Přehrabával se papíry, kontroloval seznam cestujících, který v posledních dvou hodinách narostl. Letecké společnosti zahrnovaly do svých výpočtů i průměrnou váhu cestujících - sto sedmdesát liber v zimě, o deset liber méně v létě. Průměr vždy odpovídal skutečnosti až na jednu výjimku - když cestovalo mužstvo ragbistů. Tihle pořízkové zvrátili všechny výpočty a tehdy dispečeři nákladu pracovali s vlastními odhady, jež se lišily podle toho, jak dobře mužstvo znali. Base-

ballisté a hokejisté nepůsobili obtíže; bývali menší a vcelku nepřekračovali průměrnou váhu. Z dnešního seznamu vyplývalo, že na letu dvě budou jen normální pasažéři.

"S tou poštou je to bezva, drahouši," odvětil Fred Phirmphoot do přenosné vysílačky, "ale tu rakev přetáhněte do zadního oddělení. Podle váhy musel být ten nebožtík pěknej balík. A pak je tam ten generátor Westinghouse v bedně. Přendejte ho doprostředka. A zbytek nákladu se kolem něho vejde."

Phirmphootovy problémy ztížil ještě příkaz posádky letu dvě, aby se načerpalo navíc dva tisíce liber pohonných látek na rolování a túrování na zemi, čímž se normální zásoba pro tyto účely zvětšila. Na letišti byly totiž dnes v noci starty všech letadel zdržovány, přičemž motory ale běžely. Proudové letadlo se zapnutými motory na zemi chlastalo pohonné látky jak žíznivý slon a kapitáni Demerest a Harris nechtěli plýtvat drahocennými galony, které budou potřebovat za letu do Říma. Přitom musel Fred Phirmphoot počítat s tím, že všechno to palivo navíc, jež se nyní čerpá do nádrží pod křídly stroje N-731-TA, se pravděpodobně před startem nespálí. Část paliva bude tedy nutno připočítat k celkové startovací váze. Otázka však zněla - kolik?

Pro hrubou váhu při startu existovaly bezpečnostní limity, každá společnost však usilovala, aby se přepravila co největší váha a zisky tak dosáhly maxima. Špinavé nehty Freda Phirmphoota tancovaly po kalkulačce a dobývaly z ní rychlé výpočty. Uvažoval nad výsledkem, popotahoval si vousy a pach jeho těla zesílil nad

normál.

Příkaz o extra palivu byl jedním z mnoha, pro něž se kapitán Vernon Demerest v poslední půlhodině rozhodl. Nebo přesněji řečeno, přenechal rozhodnutí kapitánu Ansonu Harrisovi a poté je jako kontrolní kapitán s konečnou odpovědností schválil. Trpná úloha dnes Vernonu Demerestovi vyhovovala. Druhý musí za něho udělat většinu práce, Vernonova autorita však zároveň nikterak neklesne. Zatím Demerest neshledal na rozhodnutích Ansona Harrise ani jednu chybičku, což nebylo vůbec překvapující, neboť Harris se zkušeností a služebními léty Demerestovi téměř vyrovnal.

Když se dnes už podruhé setkali v místnosti pro posádku v hangáru Trans America, Harris se choval upjatě a odměřeně. Demerest si s potěšením všiml, že má Anson Harris na sobě služební košili, ačkoliv mu byla malá a Harris si co chvíli uvolňoval rukou límeček. Podařilo se mu vyměnit si košili s jedním ochotným prvním důstojníkem, který o tom později horlivě referoval svému kapitánovi.

Po několika minutách Harris poněkud roztál. Byl profesionál do morku kostí a věděl, že žádná posádka nemůže účinně spolupracovat, jestliže v pilotní kabině vládne nevraživá atmosféra.

V místnosti pro posádku si oba kapitáni prohlédli své přihrádky s poštou a našli tam jako vždy spoustu zásilek, mezi nimi i bulletiny společností, které je nutno si přečíst ještě před dnešním odle-

tem. Zbytek - zprávy od šéfpilota, lékařského a výzkumného oddělení, z kartografického úřadu - si vezmou domů a prolistují si je později.

Zatímco Anson Harris připisoval do letové příručky několik dodatků - neboť Demerest předtím upozornil, že si příručku zkontroluje - Vernon Demerest studoval tabuli s rozvrhem posádek.

Rozvrh se vypracovával na měsíc dopředu. Na tabuli byla vyznačena data, kdy kapitáni a první a druzí důstojníci poletí a na jakých linkách. O kus dál byla místnost pro letušky, kde visela podobná tabule.

Každý pilot mohl měsíc dopředu projevit přání, na které trase by chtěl letět, a přednost dostávali služebně nejstarší letci. Demerestovi vždycky přidělili trasu, o kterou požádal. Stejně tak Gwen Meighenové, která byla mezi letuškami též ze služebně nejstarších. Právě systém požadavků umožňoval pilotům a letuškám, aby si společně naplánovali "ležení", jak to před tímto letem učinili Demerest a Gwen.

Anson Harris kvapně dokončil úpravy své letové příručky.

Vernon Demerest se zašklebil: "Ansone, říkám si, že budeš mít příručku v pořádku. Rozmyslel jsem si to. Nebudu ji kontrolovat."

Kapitán Harris nehnul brvou, jen kolem úst se mu napjaly svaly.

Připojil se k nim druhý důstojník dnešního letu, mladý Cy Jordán se dvěma páskami. Jordán byl letecký inženýr a zároveň kvalifikovaný pilot. Byl štíhlý a hranatý, měl truchlivý obličej s

propadlými tvářemi a působil dojmem, že by se potřeboval pořádně najíst. Letušky ho cpaly, jak jen mohly, ale nijak to na něho neúčinkovalo.

První důstojník, který obvykle létal s Demerestem jako zástupce velitele, dostal dnes příkaz zůstat doma, podle kolektivní smlouvy obdrží ovšem plný plat za cestu tam a zpátky. Za nepřítomnosti prvního důstojníka bude některé jeho úkoly plnit Demerest, o zbytek se postará Jordán. Řízení letadla připadlo z valné části Ansonu Harrisovi.

"Dobrá," řekl Demerest oběma důstojníkům, "jdeme."

Zasněžený autobus pro posádku čekal se zamlženými okny u dveří hangáru. Pět letušek pro let dvě už sedělo v autobuse a ozvalo se sborové "dobrý večer, pane kapitáne...dobrý večer pane kapitáne," když Demerest a Anson Harris lezli dovnitř a v patách za nimi Jordán. S piloty vnikl do autobusu i závan větru a chomáčky sněhu. Řidič spěšně zavřel dveře.

"Ahoj, děvčata!" Vernon Demerest vesele zamával a mrkl na Gwen. Anson Harris dodal poněkud konvenčněji - "dobrý večer".

Vítr narážel do autobusu, když se řidič opatrně sunul po pomezní dráze, ze které pluhy odstranily sníh. Po obou stranách se táhly vysoké sněhové mantinely. Po letišti se rozneslo, co se přihodilo toho večera zásobovacímu vozu United Airlines, a všichni řidiči si proto dávali dobrý pozor. Čím více se autobus s posádkou blížil svému cíli, světla hlavní budovy mu stále jasněji

zářila jako orientační body ve tmě. A ještě dále na letišti trvalý proud letadel přistával a startoval.

Autobus se zastavil, posádka se vyškrábala ven a vrhla se pod přístřeší u nejbližších dveří. Byli teď v suterénu, v křídle hlavní budovy, kde sídlila Trans America. Východy pro cestující - včetně východu čtyřicet sedm, u něhož se připravoval stroj letu číslo dvě - byly nad nimi.

Letušky odešly, aby dokončily poslední přípravy před odletem, kdežto všichni tři piloti zamířili do kanceláře mezinárodního dispečinku Trans America.

Dispečer měl jako vždy připraveny skládací desky s kompletními informacemi pro posádku. Rozložil je na pult kanceláře dispečinku a tři piloti se nad nimi schýlili. Za pultem šest úředníků shromažďovalo informace z celého světa o letových tratích, situaci na letištích a o počasí pro potřeby ostatních mezinárodních letů Trans America. Kus dál byl podobný dispečink pro domácí linky.

A právě tehdy poklepal Anson Harris dýmkou na předběžnou zprávu o rozdělení nákladu a požádal o mimořádných dva tisíce liber pohonných hmot na rolování. Pohlédl na druhého důstojníka Jordána, který kontroloval grafy spotřeby pohonných hmot, a na Demeresta. Oba souhlasně přikývli a dispečer naškrábal objednávku, kterou odevzdají tankovacímu středisku na rampě.

K těm čtyřem se přidal i meteorolog společnosti. Byl to bledý mladý muž, měl brýle bez obrouček jako vědec a působil dojmem, že on sám jen málokdy vyjde do skutečného počasí venku.

Demerest se zeptal: "Tak co nám říkají počítače, Jene?
Doufám, že něco lepšího, než máme tady?"
Předpovědi počasí a letové plány chrlily teď poslední dobou stále víc a víc počítače. Trans America i ostatní společnosti si ještě vydržovaly personál, který se staral především o spojení mezi počítači a posádkou, ale předpokládalo se, že meteorologům brzy odzvoní.
Meteorolog zavrtěl hlavou, když před sebou rozkládal několik fotokopií předpovědí počasí. "Až do poloviček Atlantiku vás asi nic lepšího nečeká. Sem brzy přijde lepší počasí, ale protože letíte na východ, budete jen dohánět to, co nás právě opouští. Tahle bouře se odtud táhne až na New Foundland a ještě dál." Hrotem tužky naznačil šíři řádění vichřice. "A mimochodem, po vaší trase jsou letiště Detroit Metropolitan a Toronto pod limitem a zastavila provoz."
Dispečer mrkl na dálnopisný záznam, který mu zrovna podal jeden z úředníků. Dodal: "Připočtěte k tomu Ottawu. Právě teď zavírají."
"Za poloviček Atlantiku," řekl meteorolog, "už všechno vypadá pěkně. Po jižní Evropě se táhnou místní atmosférické poruchy, ale ve vaší letové výšce by vás neměly obtěžovat. V Římě je jasno a slunce a mělo by to vydržet několik dní."
Kapitán Demerest se naklonil nad mapu jižní Evropy. "A co Neapol?"
Meteorolog se zatvářil překvapeně. "Ale tam váš let nevede."

"Ne, ale zajímá mě to."

"Je ve stejné oblasti vysokého tlaku jako Řím. Bude tam dobré počasí."

Demerest se zazubil.

Mladý meteorolog se pustil do přednášky o teplotách a oblastech vysokého a nízkého tlaku a o větrech ve vyšších polohách. Pro úsek letu nad Kanadou doporučoval trošku severnější kurs než obvykle, aby se letadlo vyhnulo silným protivětrům, na něž by narazilo jižněji. Piloti pozorně naslouchali. Ať už za pomoci počítače nebo lidským výpočtem, volba nejvýhodnějších výšek a trasy byla jako šachová partie, ve které intelekt může zvítězit nad přírodou. Všichni piloti byli v této hře vyškoleni; stejně tak meteorologové leteckých společností, kteří měli větší smysl pro individuální potřeby leteckých společností než jejich kolegové v meteorologické službě USA.

"Jakmile vám to umožní náklad paliva," řekl meteorolog Trans America, "doporučoval bych vám výšku třiatřicet tisíc stop."

Druhý důstojník si zkontroloval grafy. Než se bude moci N-731-TA, tak vysoko vyšplhat, budou muset spálit část nákladu pohonných hmot, který je zpočátku příliš těžký.

Za chvíli druhý důstojník sdělil: "Měli bychom dosáhnout třiatřiceti tisíc stop nad Detroitem."

Anson Harris přikývl. Jeho zlaté kuličkové pero se rychle míhalo po papíru, když vyplňoval letový plán, který za několik minut předá letovému dispečerskému středisku. To jim oznámí, zda

navrhované výšky jsou volné a v záporném případě, kterých jiných výšek by mohli použít. Vernon Demerest, který by si byl za normálních okolností připravil vlastní letový plán, mrkl na dokument, když kapitán Harris skončil, a podepsal jej.

Všechny přípravy na let dvě probíhaly, jak se zdálo, dobře. Vypadalo to, že nehledě na bouři Zlatý koráb, pýcha Trans America, odletí načas.

Na palubě letadla přivítala tři piloty Gwen Meighenová. Zeptala se: "Slyšeli jste to?"

Anson Harris řekl: "A co jsme měli slyšet?"

"Odložili nám start o hodinu. Zrovna se to dozvěděl zaměstnanec u východu."

"Sakra!" pravil Vernon Demerest. "Hrome!"

"Spousta cestujících je prý na cestě na letiště," řekla Gwen, "ale zdrželi se, asi kvůli sněhu. Někteří telefonovali a provozní oddělení se rozhodlo dát jim další čas."

Anson Harris se zeptal: "Nástup do letadla byl taky odložen?"

"Ano, pane kapitáne. Let nebyl ještě ohlášen. A nebude hlášen přinejmenším půl hodiny."

Harris pokrčil rameny. "No dobrá. Tak si můžeme dát dvacet."

Pohnul se k pilotní kabině.

Gwen se nabídla. "Mohu vám všem přinést kávu, jestli chcete."

"Vypiju si kávu v budově," řekl Vernon Demerest. Kývl na Gwen. "Nešla bys se mnou?"

Zaváhala. "No, třebas."

"Jen jděte," řekl Harris. "Kávu mi může přinést jedno z děvčat, beztak máme hodně času."

Zanedlouho kráčela po boku Vernona Demeresta, klapala podpatky, když cupitala, aby stačila jeho dlouhým krokům, v křídle budovy, kde sídlila Trans America.

Demerest si pomyslel - ten hodinový odklad nemusí být nakonec tak špatnou věcí. Až doteď měl plnou hlavu letu číslo dvě a neměl myšlenky na Gwenino těhotenství. Ale při kávě a cigaretě by měli využít příležitosti a pokračovat v rozhovoru, který předtím nakousli. Snad by si teď mohli otevřeně popovídat o otázce, o které se ještě nezmínil - o potratu. -.-.-.

KAPITOLA OSMÁ. -.-.

D. O. Guerrero si nervózně připálil cigaretu od dohořívajícího oharku. Přes úsilí, aby ovládl ruce, zřetelně se mu chvěly. Byl rozčilený, napjatý jak struna, plný úzkosti. Jako před chvílí, kdy montoval dynamitovou bombu, i teď cítil na tváři a pod košilí potůčky potu.

Tentokrát ho tísnila otázka času - čas, který zbýval mezi nynějším okamžikem a startem letu dvě. Čas neúprosně ubíhal jako písek v přesýpacích hodinách; a mnoho, příliš mnoho písku se už vysypalo.

Guerrero jel autobusem na letiště. Před půl hodinou vjel auto-

bus na Kennedyho autostrádu a odtud by to za normálních okolností mělo být jen patnáct minut rychlé jízdy na Lincolnovo letiště. Ale i dálnici stejně jako všechny silnice ve státě postihla bouře, a tak byla přecpána provozem aut.

Každou chvíli se doprava zastavila a jindy se zas líně plazila.

Před odjezdem od aerolinií řekli těm přibližně dvěma tuctům cestujících v autobuse - všichni chtěli stihnout let číslo dvě - že se start odkládá o jednu hodinu. Ale při takovéhle jízdě to vypadalo, že to bude trvat ještě dvě, možná tři hodiny, než se dostanou na letiště.

I ostatní lidé v autobuse si dělali starosti.

Jako D. O. Guerrero, i oni si dali potvrdit letenky v budově společnosti Trans America v Loopu. Tehdy zbývalo stále mnoho času, ale teď čím více narůstalo zpoždění, bavili se už lidé nahlas o tom, zda na ně letadlo bude čekat donekonečna.

Řidič autobusu je příliš neutěšil. V odpověď na otázky cestujících prohlásil, že obvykle letadlo čeká na autobus, i když se ve městě zdrží. Ale jestli nastane opravdu zlá situace - jako dnes v noci - může se přihodit leccos. Letecká společnost by se mohla domnívat, že se autobus zpozdí ještě o další hodiny - což by se taky mohlo přihodit - a že by letadlo mělo startovat. A pak, dodal řidič, soudě podle počtu lidí v autobuse to vypadá, že většina cestujících na let dvě je už na letišti. To se často stává na mezinárodních linkách, vysvětloval; příbuzní jedou vyprovodit pasažéry a odvezou je na letiště vozem.

V autobuse otázku probírali ze všech konců, D. O. Guerrero se zabořil vyzáblým tělem do sedadla a nemíchal se do rozpravy. Cestující většinou působili dojmem turistů, až na početnou italskou rodinu - muže a ženu s několika dětmi - která se temperamentně bavila v rodném jazyce.

"Lidičky, být na vašem místě, nedělal bych si s tím hlavu," ohlásil před několika minutami řidič autobusu. "Provoz před námi jako by krapet povoloval. Snad to ještě stihnem."

Rychlost autobusu zatím nikterak nevzrostla. D. O. Guerrero seděl v třetí řadě za řidičem a měl sám pro sebe sedadlo pro dva. Aktovku, která mu byla nade vše na světě, držel bezpečně na klíně. Nahnul se už poněkolikáté dopředu a snažil se prokouknout tmu před autobusem. Dvěma oblouky ochranného skla, očištěnými mohutnými, rychle se míhajícími stěrači, viděl na pohled nekonečnou šňůru světel aut, mizící kdesi v padajícím sněhu. Přestože se potil, jeho pobledlé, tenké rty mu vyschly. Navlhčil je jazykem.

Pro Guerrera nějaké "snad to stihnem" na letiště včas a chytit let číslo dvě prostě nestačilo. Potřeboval přinejmenším deset patnáct minut navíc, aby si mohl obstarat letové pojištění. Proklínal se, že se nevydal na letiště dříve. Pojistku si mohl zakoupit v naprostém klidu. Podle původního plánu si chtěl opravdu zakoupit pojistku až v poslední minutě, aby tak zmenšil možnost přešetřování. Vypadalo to jako dobrý nápad. Nepředvídal však, že se z toho vyklube takováhle noc. Ale myslet na to měl; v téhle

roční době...Přesně tento druh nehod - že třebas přehlédl nějaký důležitý proměnlivý faktor - podrýval veškeré obchodní podnikání D. O. Guerrera a případ od případu rozbíjel na prach jeho grandiózní záměry. Potíž byla v tom, uvědomoval si, že kdykoliv si něco naplánoval, dokázal si namluvit, že všechno půjde zrovna tak, jak doufá; s nečekanými situacemi nepočítal. A co víc, pomyslel si trpce - zřejmě nebyl schopen poučit se z minulých zkušeností.

Chystal se, že až přijede na letiště - za předpokladu, že letadlo dosud neodstartovalo - ohlásí se u okénka Trans America, takže ho zapíšou do seznamu cestujících. A pak bude žádat, aby mu poskytli čas na zakoupení pojistky ještě před startem. Znamenalo by to ovšem jednu věc, které se strašně chtěl vyhnout: že na sebe připoutá pozornost. A už teď ji jednou na sebe připoutal - kvůli té nejhloupější chybě, jaké se vůbec mohl dopustit.

Zapomněl si vzít s sebou jiné zavazadlo kromě tenké aktovky, v níž měl bombu.

U kontroly v aeroliniích se ho zaměstnanec, který měl na starosti letenky, zeptal: "Tohle jsou vaše zavazadla, pane?"

Ukázal na velkou hromadu kufrů, jež patřily muži za ním.

"Ne." D. O. Guerrero zaváhal a pak pozvedl malou aktovku.

"Já...kromě tohohle ... nemám nic jiného."

Zaměstnanec pozdvihl obočí: "Žádná zavazadla na cestu do Říma, pane? Cestujete vskutku nalehko." Ukázal na aktovku.

"Chcete si ji dát uložit?"

"Ne, děkuji." V té chvíli si D. O. Guerrero přál, aby mu jen potvrdili letenku, aby mohl od okénka rychle zmizet a zajistit si v autobuse nějaké nenápadné místo. Ale zaměstnanec už podruhé na něho zvědavě pohlédl a Guerrero věděl, že od tohoto okamžiku si ho budou pamatovat. Nesmazatelně se vryl do paměti zaměstnance a to jen proto, že si zapomněl vzít kufr, což byla úplná hračka. Samozřejmě důvod, proč si ho nepřivezl, byl podvědomý. D. O. Guerrero věděl - na rozdíl od druhých - že letadlo nikdy nedoletí; a že tedy zavazadla nejsou zapotřebí. A teď, až budou po katastrofě vyšetřovat, si vzpomenou, že jeden cestující - právě on - nastoupil bez zavazadel. A budou to zvažovat. A zesílí podezření, které snad v té době vyšetřovatelé už proti D. O. Guerrerovi nastřádali.

Ale když nebudou trosky, připomenul si, co mohou dokázat!

Nic! Pojišťovna bude muset platit.

Copak ten autobus pojede na letiště věčně!

Děti z italské rodiny hlučně běhaly po autobuse sem a tam. O několik míst vzadu matka stále brebentila italsky s manželem. Držela dítě, které s rozkoší řvalo. Ani žena, ani muž jako by nebrali dětský pláč na vědomí.

Guerrerovi praskaly nervy a přímo bolestně reagovaly. Měl chuť to mrně popadnout a uškrtit je; zařvat na ty druhé - držte hubu! Držte hubu!

Copak to necítí?" Copak ti blázni nevědí, že teď není chvíle na hloupé žvanění?...Že na to není chvíle, když celá Guerrerova

budoucnost...alespoň budoucnost jeho rodiny...úspěch plánu tak pečlivě vypracovaného...všechno, všechno závisí na tom, jestli se dostanou na letiště a budou mít ještě trochu času navíc.

Jedno z pobíhajících dětí - pěti nebo šestiletý chlapec s hezounkým, inteligentním obličejem - zakopl a svalil se stranou na prázdné místo vedle D. O. Guerrera. Jak chlapec chytal rovnováhu, vyrazil rukou a udeřil do aktovky na Guerrerově klíně.

Aktovka sklouzla a Guerrero ji popadl. Podařilo se mu ji zastavit v posledním okamžiku před pádem na zem. Otočil se k dítěti, tvář plnou vzteku, a pozvedl ruku k ráně.

Hoch se na něho díval s široce rozevřenýma očima. Tiše řekl: "Jcusi."

Guerrero se s úsilím ovládl. Ti druzí v autobuse by ho mohli pozorovat. Jestli nebude opatrný, zase na sebe obrátí pozornost.

V paměti pátral po těch několika slovech, která pochytil od Italů, co pro něho pracovali na konstrukčních projektech. Lámaně vyslovil: "É troppo rumorosa."

Dítě vážně přikývlo. "Si." Chlapec stál a civěl.

"No tak dobrá," řekl Guerrero. "To je všecko. Vypadni. Se ne vada."

"Si," řekl opět hoch. Díval se Guerrerovi přímo až nepříjemně přímo do očí a na vteřinku si Guerrero uvědomil, že tohle dítě, i ta ostatní, budou na palubě letu dvě. Ale co, nevadí. Přece nebude sentimentální. Nic už jeho předsevzetí nezmění. A pak až se to stane, až zatáhne za provázek vykukující z aktovky a letadlo se

rozpadne, bude rychle po všem. Nikdo si to ani neuvědomí, zejména ne děti.

Konečně! Autobus se rozhýbal...už nabírá rychlost!

Ochranným sklem viděl D. O. Guerrero, že provoz vpředu zřídl, světla se již pohybovala svižně. Mohli by...zatím jen mohli by ... přijet na letiště včas, aby si koupil pojistku a nebudil pozornost. Vyjde to ale navlas. Doufal, že u stánku pojišťovny nebude stát příliš mnoho lidí.

Všiml si, že děti z italské rodiny se zase usadily. Blahopřál si, že před pár okamžiky nevzbudil pozornost. Kdyby to dítě udeřil - a jen taktak že se zdržel - lidi by spustili kravál. Aspoň tohle si uspořil. Přece jen... škoda, že na sebe upozornil při potvrzování letenky, ačkoliv ... když tak o tom přemýšlí, žádná hrozná chyba se nestala.

Nebo snad ano?

Zahryzla se do něho nová úzkost.

Co kdyby si ten zaměstnanec, který se tak divil, že nemá zavazadla, znovu na tu příhodu vzpomněl až po odjezdu autobusu? Guerrero věděl, že tehdy vypadal nervózně. Co jestli si toho ten zaměstnanec všiml a později dostal podezření? Mohl s někým o tom promluvit, třebas s inspektorem a ten zase možná zatelefonoval na letiště. Právě teď někdo už možná čeká na příjezd autobusu. Třebas policie. A budou D. O. Guerrera vyslýchat. A otevřou mu jeho jediné zavazadlo, malinkou aktovku s tím osudným důkazem vevnitř. Poprvé si Guerrero položil v duchu

otázku, co by se stalo, kdyby ho chytli. Zatčení, vězení...Ale pak ho napadlo: Než by k tomuhle nechal dojít...kdyby ho zadrželi, kdyby hrozilo odhalení...zatáhl by za poutko provázku aktovky a všechno by rozsekal na kusy...Sebe i ty ostatní. Vztáhl ruku. Pod držadlem aktovky nahmatal smyčku provázku a nechal si ji v ruce. Uklidňovalo ho to...A teď se pokusí myslet zase na něco jiného. Byl by rád věděl, jestli Inez už našla jeho lístek.

Našla.

Inez Guerrerová vstoupila celá utahaná do ubohého bytu na 51. ulici, vyzula se z bot, které ji tlačily, a sundala si kabát a šátek, promočené z roztálého sněhu. Cítila, že na ni jde chřipka, zmáhala ji strašná celková únava. Jako servírka se dnes napracovala ažaž, více než kdy jindy, a zákazníci byli protivnější a spropitné menší. A pak, ještě si na práci nezvykla a tak ji cítila ve všech kostech.

Před dvěma roky, když Guerrerovi pohodlně bydleli ve slušném předměstském domku, Inez - třebaže nikdy nebyla krásná - vypadala jako dobře zachovalá žena příjemného zevnějšku. Ale od té doby jí čas a nepříznivé okolnosti vryly do tváře stopy. Zatímco kdysi by jí nikdo nebyl její léta hádal, nyní vypadala zase o hodně starší. Kdyby dnes Inez bydlela ve vlastním domě, dala by si pro potěchu horkou koupel, po které se jí vždycky ulevilo, když byly starosti - a v manželském životě Guerrerových jich bývalo požehnaně. Kus dál na chodbě byla sice společná koupelna pro tři byty, ale netopilo se tam a byl v ní průvan. Ze zdí se drolila stará

malba a do karmy se musely házet mince. Tohle pomyšlení ji odradilo. Rozhodla se, že si ještě chvilku posedí v ošumělém obývacím pokoji a pak půjde do postele. Kde vězí manžel, neměla potuchy.

Nějakou dobu jí trvalo, než zpozorovala lístek na stole.

Několik dní nebudu doma. Jedu pryč. Doufám, že budu mít brzy dobré zprávy, které tě příjemně překvapí.

Pokud šlo o manžela, jen málo věcí mohlo Inez překvapit. Byl vždycky nevypočitatelný a v poslední době iracionální. Dobré zprávy by ji zajisté překvapily, nebyla však s to uvěřit, že by se nějaké dobré zprávy mohly dostavit. Inez už byla svědkem, kterak příliš mnoho z manželových ctižádostivých záměrů zavrávoralo a nakonec se zhroutilo, aby mohla uvěřit v možnost jakéhokoliv úspěchu.

Ale první část vzkazu jí byla záhadou. Kam D. O. jede na "několik dní"? A další hádanka: kde chce sebrat peníze?

Předevčírem Guerrerovi spočítali společně všechny své peníze. Dohromady jim vyšlo dvacet dolarů a pár centů. Kromě peněz jim zbývá jediná věc pro zastavárnu - Inezin prsten po matce. Dosud se neodhodlala se s ním rozloučit. Ale brzy dojde asi i na prsten.

Z dvaadvaceti dolarů si vzala Inez čtrnáct na jídlo a zaplacení aspoň části nájemného, aby se neřeklo. Když G. O. strkal do kapsy zbývajících osm dolarů a několik drobných, všimla si výrazu zoufalství na jeho tváři.

Inez se rozhodla, že už se nebude dohadovat a radši si půjde lehnout. Byla dokonce příliš unavená, aby si dělala starosti, jak se

vede dětem, ačkoliv od sestry v Clevelandu, která si děti vzala, neměla zprávy už přes týden. Inez zhasla jedinou žárovku v obývacím pokoji a odebrala se do stísněné nevlídné ložnice.

Nemohla najít noční košili. Jako by se byl někdo ve vratkém šatníku prohraboval. Nakonec našla noční košili v zásuvce, kde měl D. O. tři košile. Byly jeho poslední, takže ať jel kam jel, nevzal si nic na převlečení. Pod jednou košilí ji upoutal kus žlutého papíru. Sebrala ho a rozevřela.

Žlutý papír byl formulář vyplněný psacím strojem. Inez držela v rukou kopii. Když jí došlo, co obsah znamená, sedla si v úžasu na postel. Nevěřila vlastním očím a tak si přečetla ještě jednou obsah formuláře.

Byla to dohoda o platbě ve formě splátek mezi Trans America Airlines a D. O. "Buerrerem". Všimla si překlepu ve jméně.

Smlouva stvrzovala, že "Buerrero" obdržel letenku tam i zpět do Říma v turistické třídě; že zaplatil v hotových čtyřicet sedm dolarů a že se tímto zavazuje splatit nedoplatek ve výši čtyř set dvaceti sedmi dolarů plus úroky za dvacet čtyři měsíců ve splátkách.

Inez ohromeně zírala na žlutý formulář. V hlavě se jí honila jedna otázka za druhou.

Na co vůbec D. O. potřebuje letenku? A když už, tak proč do Říma? A co peníze? Přece nemůže splátky nikdy vyrovnat, ačkoliv alespoň tohle bylo pochopitelné. D. O. Guerrero si už uvázal na krk řadu jiných závazků, které nemohl splnit; dluhy mu na rozdíl od Inez spánek nerušily. Ale stranou toho dluhu, kde sehnal těch

čtyřicet sedm dolarů v hotových? Dohoda příjem těch peněz potvrzovala; ty peníze zaplatil. Přitom předevčírem D. O. prohlásil, že žádné peníze kromě těch, které dali dohromady, už nemá.

Ať je, jaký je, Inez věděla, že jí nikdy nelže.

Ale těch čtyřicet sedm dolarů muselo odněkud spadnout.

Odkud?

A náhle si vzpomněla na prsten; zlatý, a v něm diamant v platinovém obložení. Ještě před týdnem jej Inez pravidelně nosila, ale v poslední době jí začaly otékat ruce a tak jej sundala a uložila jej do krabičky a tu zas uložila do jedné ze zásuvek v ložnici. Už podruhé dnes v noci prohledávala zásuvky. Tady je ta krabička - prázdná. D. O. zřejmě zastavil prsten, aby získal těch čtyřicet sedm dolarů.

Jejím prvním pocitem byla lítost. Pro Inez prsten cosi znamenal. Bylo to poslední tenounké pouto s minulostí, s její rozprášenou rodinou, se zemřelou matkou, jejíž památku chovala v úctě. Z hlediska praktického byl prsten - třebaže nijak příliš cenný - poslední záchranou. Dokud ležel na místě, člověk si byl jist, že i když nastane to nejhorší, za prsten budou moci ještě několik dní žít. Ale teď prsten zmizel a s ním i ta drobounká jistota.

Třebaže nyní věděla, odkud pocházejí peníze na letenku, odpověď na otázku "proč?" se nenabízela. Proč se rozhodl cestovat letadlem? Proč do Říma?

Inez pořád seděla na posteli a začala teď intenzívně přemýšlet.

Na okamžik zapomněla na svou únavu.

Nebyla nějak zvlášť inteligentní žena. Kdyby byla, pravděpodobně by nebyla vydržela manželství s D. O. Guerrerem po celých dlouhých dvacet let; a i nyní kdyby vynikala většími duševními schopnostmi, dotáhla by to dál než na bídně placenou servírku v kavárně. Ale čas od času se dobrala správných závěrů, jestliže pomalu a pečlivě uvažovala a pomáhala si přitom instinktem. Zejména pokud šlo o jejího manžela.

Nyní ji instinkt spíše než rozum varoval, že D. O. Guerrero je v úzkých - a to mnohem víc než kdykoliv předtím. Dvě věci ji v názoru utvrzovaly - manželova pomatenost z nedávné doby a délka jeho zamýšlené cesty. Za daných okolností jen nějaký kapitální, zoufalý pokus si vyžadoval cestu do Říma. Přešla do obývacího pokoje a vrátila se s lístkem. Znovu si ho pročítala. Za ta léta jí už zanechal mnoho písemných vzkazů. Inez vytušila, že tentokrát jeho slova znamenají ve skutečnosti cosi zcela jiného.

Za tuto mez v úvahách nepostoupila. S každou uplynulou minutou v ní však rostl pocit, ba přesvědčení, že tady něco musí být, že by tady něco mělo být, co by měla podniknout.

Hodit flintu do žita Inez neměla chuti; ponechat prostě D. O. všem důsledkům nové potrhlosti, do níž se určitě pustil. Byla v podstatě duše prostá a povaha přímočará. Před osmnácti lety se provdala za D. O. Guerrera "pro časy dobré i zlé". Že to bylo většinou "zlé", nikterak neměnilo její odpovědnost - tak se na to Inez alespoň dívala.

Opatrně a s rozvahou uvažovala dál. První, co by asi měla

učinit, je zjistit, zda D. O. už odletěl. A jestliže ne, snad by ho mohla ještě zastavit. Inez neměla potuchy, na kdy je start určen nebo před kolika hodinami byl lístek napsán. Opět se zahleděla na žlutý formulář. O čísle letu nebo o hodině startu se tam nehovořilo, ovšem - dalo by se přece zatelefonovat do Trans America. Jak nejrychleji mohla, začala si Inez opět oblékat šaty, z nichž se před několika minutami vysvlékla.

Když sbíhala po úzkém schodišti z bytu na ulici, boty ji zase tlačily a promoklý kabát ji nepříjemně studil. Na holé dlaždice dolní chodby nafoukal vítr pod dveřmi od domu sníh. Inez viděla, že sněhu napadlo ještě víc, než když šla domů. Sotva se ocitla pod širým nebem, opřel se do ní ledový vítr a šlehal ji do obličeje sněhem.

Guerrerovi neměli v bytě telefon, a třebaže si Inez mohla zatelefonovat ze samoobsluhy v přízemí, nechtěla se střetnout s majitelem, který byl zároveň jejich domácím. Hrozil jim, že je zítra vystěhuje, jestliže plně nevyrovnají všechny nedoplatky za nájemné. I tohle Inez pustila dnes z hlavy. Stejně ji to nemine, jestli se D. O. do rána nevrátí.

Obchod s telefonem na mince byl o půl druhého bloku dál. Inez si tam namířila, prošlapávala si cestu hlubokým sněhem po nezameteném chodníku.

Bylo tři čtvrti na deset.

V budce stály dvě dospívající dívky a Inez musela čekat téměř deset minut, než se dostala na řadu. Když pak vytočila číslo Trans

America, hlas z magnetofonu jí sdělil, že všechny linky Trans America jsou obsazené, aby prý laskavě nezavěšovala a počkala. Tak tedy čekala a hlas z magnetofonu se jí několikrát ozval a teprve pak se ohlásil rázný ženský hlas, představil se jako slečna Youngová, a čím jí prý může posloužit.

"Prosím pěkně," řekla Inez, "chci se informovat o letech do Říma."

Jako by zmáčkli knoflík, slečna Youngová spustila, že Trans America létá non-stop z Lincolnova mezinárodního letiště do Říma každé úterý a pátek. S mezipřistáním v New Yorku je spojení s Římem každodenní. Přeje si snad dáma zabukovat místo?

"Ne," řekla Inez. "Ne, nepřeji. Jde o mého manžela. Říkala jste, že každý pátek...je let...dnes v noci taky?"

"Ano, paní - náš let číslo dvě, Zlatý koráb. Startuje v deset hodin místního času, dnes ovšem je o hodinu zpožděn vzhledem k počasí."

Inez viděla z budky na hodiny v obchodu. Bylo nyní pět minut po desáté.

Rychle vyhrkla: "To znamená, že ještě neodletělo?"

"Ne, paní, ještě ne."

"Prosím vás..." jak se jí často stávalo, i teď hledala Inez slova. "Prosím vás, musím nutně zjistit, jestli je v letadle manžel. Jmenuje se D. O. Guerrero, a ..."

"Lituji. Tento druh informace nesmíme poskytovat." Slečna Youngová se chovala uctivě, ale neústupně.

"Nevím dobře, jestli mi rozumíte, slečno. Ptám se na svého manžela. Jsem jeho žena."

"Rozumím vám, paní Guerrerová a velice lituji. Je to však předpis společnosti."

Slečna Youngová i ostatní zaměstnanci tento předpis dokonale ovládali a chápali jeho důvod. Mnoho obchodníků si bralo s sebou na letecké cesty sekretářky nebo milenky a dávali je zapsat jako své ženy, aby využili výhody zlevněných letenek pro rodinu. V minulosti několik podezíravých, pravých manželek provedlo přepadovou kontrolu a způsobilo zákazníkům leteckých společností - mužům - četné maléry. Později si muži trpce stěžovali na porušení důvěrnosti, takže letecké společnosti nyní už jména pasažérů nikomu neprozrazovaly.

Inez naléhala: "Není nějaký způsob, jak..."

"Opravdu není."

"Ach, bože."

"Rozumím tomu správně," vyptávala se slečna Youngová, "vy máte zato, že váš manžel možná cestuje letem číslo dvě, ale jistě to nevíte?"

"Ano, přesně tak."

"Pak vám zbývá jediná věc, paní Guerrerová, zajet si na letiště. Cestující snad ještě nenastoupili. A je-li mezi nimi váš manžel, můžete si s ním promluvit. Ale i kdyby už nastoupili do letadla, mohli by vám u východu z budovy pomoci. Musela byste si však pospíšit."

"Dobře," řekla Inez. "Jestli je to jediné řešení, musím to zkusit." Neměla ponětí, jak se dostane na letiště, vzdálené přes dvacet mil, za méně než jednu hodinu a ve sněhové bouři k tomu.

"Moment, paní." Slečna Youngová zaváhala, hlas jí zazněl lidštěji, jako by k ní i po telefonu dolehla Inezina úzkost. "Neměla bych to dělat, paní Guerrerová, ale dám vám malou radu."

"Buďte tak hodná."

"Až přijdete na letišti k východu, neříkejte, že si myslíte, že je manžel na palubě. Řekněte, že víte, že je na palubě a že s ním potřebujete mluvit. Když tam není, zjistíte si to. Když tam je, bude to pro zaměstnance u východu snazší, aby vám sdělil, co potřebujete vědět."

"Děkuji vám," pravila Inez. "Moc vám děkuji."

"Rádo se stalo, paní." Slečna Youngová už zase fungovala jako stroj. "Dobrou noc. Děkujeme vám, že jste se obrátila na Trans America."

Inez položila sluchátko a vzpomněla si, že když šla do obchodu, parkoval venku taxík, nyní spatřila i řidiče. Na hlavě měl žlutou čepici se štítkem, stál u pultu s nápoji a s kýmsi se bavil.

Taxík bude stát hodně, ale jestli se má Inez dostat na letiště před jedenáctou, není pravděpodobně jiného řešení.

Inez přešla k pultu a dotkla se řidičovy paže. "Promiňte."

Taxikář se otočil. "No, co je?" Měl odpudivou, schlíplou tvář a nebylo by mu uškodilo, kdyby se oholil.

"Kolik by to tak stálo na letiště?"

Řidič si ji prohlédl zúženýma, odhadujícíma očima. "Vodsuď tak devět deset dolarů podle taxametru."

Inez se otočila. To je příliš - víc než polovička peněz, které jí zbývají. A to si ještě ani nebyla jistá, jestli v tom letadle D. O. vůbec je.

"Hej vy! Počkejte!" Taxikář dopil jedním douškem coca-colu a běžel za Inez. Chytil ji u dveří. "Kolik máte?"

"O to nejde." Inez zavrtěla hlavou. "Já jen...je to prostě víc, než si mohu dovolit."

Taxikář si odfrkl. "Některý lidi si myslejí, že se můžou vozit za buráky. Dyť je to tam kus světa."

"Ano, já vím."

"Proč tam chcete jet? Proč nejedete autobusem?"

"Je to moc důležité. Musím tam být...měla bych tam být...do jedenácti."

"Tak dělejte," řekl taxikář. "Možná mužem handlovat. Pro vás to udělám za sedům."

"Nu..." Inez stále váhala. Těch sedm dolarů bylo skorem všechno, co se chystala nazítří nabídnout domácímu, aby ho trochu uchlácholila. A z kavárny dostane mzdu až koncem příštího týdne.

Taxikář netrpělivě pravil: "Za lacinějc to nepořídíte. Tak bere-te, nebo ne?"

"Ano," řekla Inez. "Beru to."

"Prima, jedem."

Zatímco Inez nastupovala bez pomoci do taxíku, řidič košťátkem zametal sníh z ochranného skla a oken a přitom se ušklíbal. Když k němu Inez v obchodě přistoupila, měl už po službě, a protože bydlel blízko letiště, pojede teď rovnou k domovu. A má rito. A navíc ještě lhal, když se dušoval, že podle taxametru by to stálo na letiště devět nebo deset dolarů. Ale s tou lží to skoulel výborně. Pasažér bude ještě šťastný, že uzavřel výhodný obchod, řidič může klidně taxametr vypnout a těch sedm dolarů shrábne sám. Jezdit s vypnutým taxametrem bylo nezákonné, ale za takovéhle ničemné noci, uvažoval řidič, se žádný polda nebude pravděpodobně obtěžovat, aby ho kontroloval.

A tak, pomyslel si samolibě taxikář, jednou ranou zabil dvě mouchy. Vzal na hůl tuhle hloupou husu i toho syčáka zaměstnavatele.

Když se rozjížděli, Inez se úzkostlivě zeptala: "Určitě se tam do jedenácti dostaneme?"

Řidič zavrčel přes rameno: "Už jsem vám to řek, ne, tak mě nechte řídit."

Ale sám si musel přiznat, že tak jisté to zase není. Silnice jsou ve špatném stavu, provoz se hýbe pomalu. Snad to dokážou, ale bude to o prsa.

Po pětatřiceti minutách se taxík s Inez s námahou prodíral po zasněžené a vozy ucpané Kennedyho autostrádě. Na zadním sedadle seděla Inez jak na jehlách, nervózně pohybovala prsty a v duchu se ptala, jak to může ještě dlouho trvat. -.-.-.

V téže chvíli autobus aerolinií s cestujícími na let dvě zabočil ke vchodu na odletovou rampu Lincolnova letiště. Sotva se autobus vymotal z pomalého provozu u města, začal získávat časový předstih, hodiny nad hlavní budovou ukazovaly nyní tři čtvrti na jedenáct.

Když se autobus zastavil, D. O. Guerrero vyskočil první. -.-.-.

KAPITOLA DEVÁTÁ. -.-.

"A vezměte s sebou tlampače a mikrofony," přikázal Elliott Freemantle. "Mohou se nám hodit."

Schůze meadowoodské obce v hale nedělní školy meadowoodské první baptistické církve kypěla rozčilením, které advokát Freemantle obratně rozdmýchal. Schůze se též chystala odebrat se na Lincolnovo mezinárodní letiště.

"A nechoďte na mě s nějakými vytáčkami, že je příliš pozdě nebo že se vám nechce," vyzýval před několika minutami Elliott Freemantle své posluchačstvo o šesti stech hlavách. Stál před nimi sebevědomě, byl zcela perfektní ve svém elegantním obleku a vyčištěných botách z aligátorové kůže; každý vlásek dokonalého účesu byl přesně na svém místě a z Freemantla vyzařovala jistota. Schůze s ním nyní nadšeně sympatizovala a čím obhroubleji

mluvil, tím víc se jim líbil.

Pokračoval: "A ne abyste si hledali nějaké pošetilé výmluvy, proč nepůjdete. Nechci slyšet řeči o paních, které vám hlídají děti, o tchýních, které zůstaly samy doma, nebo o řízku, který se vám připaluje - bylo by mi to totiž srdečně jedno. A v tomto okamžiku by to mělo být jedno i vám. Jestliže vám auto zapadalo sněhem, nechte je stát a jeďte s někým jiným. Je to takhle: dnes večer jdu kvůli vám na letiště, abych jim znepříjemnil život." Přerušil se, když jim další letadlo zaburácelo nad hlavami. "A přísámbůh! Je načase, aby to už někdo udělal." Poslední poznámka vyvolala potlesk a smích.

"Potřebuji vaši podporu a chci, abyste tam byli se mnou. Všichni. A teď se vás rovně a jasně ptám: "Jdete?"

Hala odpověděla hřímavým "Ano!" Lidé vstávali a jásali.

"Dobrá," řekl Freemantle a hala se utišila. "Než vyjdeme, ujasněme si několik věcí."

Už jim řekl, že základem jakékoliv akce směřující k osvobození meadowoodské obce od nesnesitelného hluku z letiště musí být postup cestou práva a zákona. Takové právnické kroky by však neměly být vedeny tak, aby si jich nikdo nevšiml, nesmějí se odbývat jen někde stranou za zavřenými dveřmi prázdných soudních místností. Naopak, je třeba získat pozornost i sympatie veřejnosti.

"A jak tuto pozornost a sympatie získáme?" Advokát Freemantle se odmlčel a pak si sám odpověděl.

"Získáme jí tím, že naši věc široko daleko rozhlásíme, aby stálo

za to si jí všímat. Tak a jedině tak mohou sdělovací prostředky - tisk rozhlas a televize - informovat na předním místě o našem postoji a způsobem, jaký si přejeme."

Novináři jsou dobří přátelé, prohlásil. "Nežádáme je, aby sdíleli náš názor. Stačí, když budou spravedlivě informovat, což po mém soudu vždycky dělají. Ale našim přátelům reportérům může pomoci, jestliže z naší věci povstane nějaké drama. Pak se jim lépe píše."

Tři reportéři u tiskového stolku se usmáli, když Freemantle dodal: "Uvidíme, zda dokážeme dnes v noci nějaké drama pro ně inscenovat."

Zatímco Elliott Freemantle hovořil, bystře pozoroval, kterak po sále kolují předtištěné formuláře, jimiž je určován za právního zástupce jednotlivých vlastníků domů. Mnoho formulářů - podle jeho odhadu nejméně stovka - už bylo podepsáno a postoupeno dalším. Viděl, jak se objevují kuličková pera, jak se muži a ženy sklánějí nad dokumenty a společně je podepisují, čímž se každá rodina zavazuje zaplatit sto dolarů. Advokát Freemantle radostně počítal: stovka vyplněných pověření znamená deset tisíc dolarů do jeho kapsy. To není špatný honorář za jeden odpracovaný večer, a nakonec se dá předpokládat, že celkový honorář bude ještě podstatně vyšší.

Rozhodl se, že dokud formuláře kolují, bude ještě nějakých pár minut mluvit.

Pokud jde o to, co se bude dnes na letišti dít, poučoval

posluchače, to ať nechají na něm. Doufal, že dojde ke konfrontaci se správou letiště. Buď jak buď, hodlal uspořádat v hlavní hale letiště demonstraci, na kterou se hned tak nezapomene.

Žádám vás pouze, abyste se drželi pohromadě a abyste se ozvali, jen když vám dám pokyn."

Důrazně upozornil, že nesmí dojít k žádnému nepořádku.

Nikdo nesmí nazítří říct, že meadowoodská delegace proti hluku porušila nějaký zákon.

"Samozřejmě" - usmál se sugestivně Freemantle - možná že se někomu připleteme do cesty a způsobíme jakés takés nepříjemnosti. Slyšel jsem, že na letišti mají dnes hrozně napilno. Ale za to už nemůžeme."

Opět se ozval smích. Vycítil, že lidé jsou připraveni vyrazit.

A znovu letadlo nad hlavou všechno roztřáslo a Freemantle pozdvihl ruce nad hlavu jako Mojžíš věku tryskových letadel a upravil citát: "Neboť jest mi slib můj s velkým úspěchem dodržeti, dříve než půjdu spát."

Smích přešel v nový jásot a lidé se počali hrnout ke dveřím.

Tehdy si Freemantle všiml přenosných mikrofonů a tlampačů vypůjčených od meadowoodské první baptistické církve a dal pokyn, aby je vzali s sebou. Royd Zanetta, předseda schůze, na něhož se zcela zapomnělo od okamžiku, kdy ho Elliott Freemantle svým vystoupením zastínil, horlivě spěchal, aby vyhověl rozkazu.

Freemantle si přitom nacpával podepsané smlouvy do aktovky.

Rychle je přepočítal a zjistil, že jejich počet podcenil - bylo jich přes sto šedesát, tedy víc než šestnáct tisíc dolarů na honorářích. A navíc mnoho z těch, kteří mu přicházeli stisknout ruku, ho ujistilo, že mu podepsané formuláře spolu se šeky zašlou nazítří.

Advokát Freemantle zářil.

Neměl přesný plán, co dělat na letišti, stejně jako se sem dnes nedostavil s nějakou jasnou představou, jak vzít tuhle schůzi do rukou. Elliott Freemantle měl odpor k utkvělým myšlenkám. Dával přednost improvizaci. Ať věci běží samy od sebe, a pak je možno řídit je sem či tam, k vlastnímu prospěchu. Jeho metoda volného průběhu se už dnes jednou osvědčila; neviděl důvodu, proč by neměla fungovat ještě jednou.

Nejdůležitější je, aby tihle meadowoodští vlastníci domů byli trvale přesvědčeni, že našli dynamického vůdce, který nakonec dosáhne dobrých výsledků. Musí o tom zůstat přesvědčení přinejmenším až do splatnosti čtvrté splátky podle smlouvy o právním zastupování. Až bude mít peníze v bance, názory mohou jít k šípku.

Takže tuhle situaci musí živit - uvažoval - takových deset jedenáct měsíců; a to taky učiní. Poskytne těm lidem veškerou dynamiku a energičnost, po níž touží. Bude zapotřebí ještě pár takových schůzí a demonstrací, protože to přináší publicitu. Soudní řízení příliš ne. Ať si řekl před několika minutami, že cesta práva a zákona musí být základnou; nicméně pravdou zůstává, že jakékoliv soudní řízení proběhne nenápadně a zřejmě bez hmata-

telného zisku. Samozřejmě, dá si záležet a zahraje jim tam nějaké to své divadýlko, ovšem jen málo soudců naletí dnes na taktiku advokáta Freemantla, jak na sebe soustředit pozornost, a bez milosti ho usadí.

Ale žádné zvláštní potíže nikdy nenastaly, pokud měl ustavičně na mysli - což vždycky měl - že nejdůležitější věcí je, aby si Elliott Freemantle namastil kapsu a napral bříško.

Všiml si, že jeden z reportérů, Tomlinson z Tribune, telefonuje z budky hned za východem z haly. A další reportér čeká před budkou. Výborně! Redakce ve městě budou uvedeny do pohotovosti a podají zprávu o budoucích událostech na letišti. A kdyby vyšlo i to, co Freemantle ještě před schůzí zařídil, dostaví se i televize.

Dav řídl. Čas vyrazit! -.-.-.

KAPITOLA DESÁTÁ. -.-.

U jasně osvětleného hlavního vchodu do letiště blikající varovné červené světlo pohotovostního vozu pohaslo.

Hlídkový vůz, který jel před Joem Patronim od místa havárie vlečného kamiónu, zpomalil, a policista u volantu zabočil k obrubníku. Zamával na šéfa údržby TWA, aby jel dál. Patroni přidal. Když jeho buick wildcat projížděl kolem hlídkového vozu, Patroni zamával doutníkem na pozdrav a dvakrát zahoukal

klaksonem.

Ačkoliv poslední úsek Patroniho cesty probíhal rychle, trvalo mu to celkově přes tři hodiny, než urazil vzdálenost z domova na letiště, což běžně dokázal za čtyřicet minut. Doufal, že se mu teď podaří nahnat alespoň část ztraceného času.

Potýkal se se sněhem a kluzkou vozovkou, rychle se prodíral provozem směřujícím k letištní budově a zahnul na vedlejší silnici, která vedla k hangárům. U nápisu "Údržba TWA" zatočil ostře doprava. Pár set stop dál se tyčil vysoký a mohutný hangár údržby letecké společnosti. Hlavní vrata byla otevřená; vjel rovnou dovnitř.

V hangáru na něho čekal pohotovostní vůz vybavený rádiem a obsazený již řidičem. Zaveze Patroniho na letiště k zabořenému proudovému letadlu Aéreo-Mexican, které stále blokovalo startovací dráhu tři-nula. Šéf údržby vystoupil z auta a zastavil se jen na vteřinku - aby si znovu připálil doutník; na předpis "zákaz kouření" nedbal. Poté nacpal svou podsaditou postavu do kabiny.

"Tak, synu, ať se ta ručička zčerstva otočí kolem ciferníku," povzbudil řidiče.

Vůz vyrazil a Patroni za jízdy požádal radiofonicky věž o uvolnění cesty. Jakmile se vzdálili od světelného prostoru hangá-ru, řidič se v nabělením přítmí držel těsně osových světel. Jedině podle nich poznal, kde začíná a končí vybetonovaná dráha. Na pokyn z věže se nakrátko zastavili poblíž startovací dráhy, zatímco DC-9 Delta Airlines přistávalo ve víru sněhu a rolovalo za řevu

obráceného tahu proudového motoru. Pozemní dispečer jim povolil přejet přes startovací dráhu a potom dodal: "To je Joe Patroni?"

"JO."

Nastala přestávka, když dispečer vydával pokyny jiným vozidlům. Pak se znovu ozval: "Pozemní dispečink Joeovi Patronimu. Máme tady vzkaz z kanceláře ředitele letiště. Slyšíte?"

"Tady je Patroni. Pokračujte."

"Vzkaz začíná: Joe, sázím krabici doutníků proti dvěma lístkům na baseball, že nedokážeš ještě dnes v noci dostat to uvíznuté letadlo z třínulky. Byl bych rád, kdybys vyhrál. Podepsán Mel Bakersfeld. Konec zprávy."

Joe Patroni se zasmál a stiskl knoflík mikrofonu: "Patroni pozemnímu dispečinku. Řekněte mu, že beru."

Zavěsil mikrofon radiofonu a popoháněl řidiče: "Synu, roztoč to. Teď mi jde o hodně."

U zablokovaného úseku startovací dráhy tři nula přistoupil k pohotovostnímu vozu předák údržby Aéreo-Mexican Ingram, se kterým před nějakou dobou hovořil Mel Bakersfeld. Předák byl stále ještě zachumlán do bundy a chránil si, jak jen to šlo, obličej před kousavým větrem a sněhem.

Joe Patroni ukousl konec nového doutníku, aniž jej tentokrát zapálil, a vystoupil z kabiny vozu. Na cestě z hangáru se přezul z galoší do těžkých, uvnitř plstěných bot. Ačkoliv byly hodně vysoké, přesto do nich vnikal sníh z hlubokých závějí.

Patroni si přitáhl bundu a kývl na pozdrav Ingramovi. Oba se zběžně znali.

"Tak jo," řek Patroni. Musel křičet, aby přehlušil vítr. "Tak spusťte."

Ingram referoval a křídla a trup uvízlého boeingu 707 se nad nimi ve tmě rýsovaly jako nějaký obrovský strašidelný albatros. Pod břichem velkého proudového letounu stále rytmicky blikalo varovné světlo a souprava naklaďáků a servisních vozidel včetně autobusu pro pracovníky a řvoucího generátoru zůstávala seřazena stranou na pojezdové dráze poblíž letadla.

Předák údržby Aéreo-Mexican shrnul, co se už podniklo. Vylíčil, jak vystoupili pasažéři a jak se marně pokusili pohnout strojem jeho vlastním pohonem. Později, informoval Joea Patroniho, vyložili co nejvíc váhy - dopravovaného zboží, poštovní zásilky, zavazadla a většinu paliva, odčerpaného tankovacími vozy. A pak se podruhé pokusili vyprostit letadlo, opět jeho vlastním pohonem a opět neúspěšně.

Šéf údržby TWA si zašel blíže k letadlu; žvýkal přitom doutník, což byl jeden ze vzácných Patroniho ústupků protipožárním předpisům. V ovzduší bylo totiž silně cítit letecký benzín. Ingram následoval Patroniho a k oběma se přidalo několik pracovníků pozemní služby, kteří se vynořili z úkrytu v autobuse. Patroni si obhlížel situaci a jeden z mužů rozsvítil přenosné reflektory, rozestavené do půlkruhu před nosem letounu. V záři světel se ukázalo, že hlavní podvozek se z valné části zaryl do černého

bahna pod sněhem. Letadlo uvízlo v místech, kde jindy rostla tráva, jen několik yardů mimo startovací dráhu tři-nula, poblíž křižující rolovací dráhy, na niž se pilot Aéreo-Mexican ve tmě v rozvířeném sněhu nestrefil. Byla to opravdu smůla, uvědomil si Patroni, že zrovna na tomhle místě musí být půda tak prosáklá vodou, že ani tři dny sněžení a mrazu ji nestačily zpevnit. A proto oba pokusy vyprostit letadlo vlastní silou vedly jen k tomu, že se stroj zabořil hlouběji. Gondoly čtyř tryskových motorů pod křídly byly teď nepříjemně blízko nad zemí.

Patroni se zamyslel, v duchu si propočítával možnosti zdárné operace, nic nedbal na sníh, který kolem něho vířil jako v nějakém výjevu z filmu "Se Scottem na jižní pól.

Stále tu ještě zbývá slušná šance, že by se letadlo vyprostilo vlastní silou. Kdyby se to dalo provést, byl by to ten nejrychlejší způsob. Kdyby ne, museli by použít obrovské nadlehčovací komory - dohromady jedenáct zhotovených z nylonu - které by se umístily pod křídla a trup a naplnily by se vzduchem pomocí kompresorů. Až by byly komory umístěny, museli by pomocí vysoce výkonných zvedáků nadzdvihnout kola a pod ně by se musela vložit pevná podlaha. Jenže tohle by trvalo dlouho, bylo by to obtížné a únavné. Joe Patroni doufal, že k tomuto postupu nebudou muset sahat.

Ohlásil: "Musíme vykopat hluboký a široký jámy před podvozkem. Potřebuju dva příkopy široký šest stop, musíme je dotáhnout až ke kolům. Před kolama budou nejdřív rovný a pak se

budou pozvolna zvedat." Obrátil se na Ingrama. "To bude chtít sakramentský kopání."

Předák přikývl. "To teda jistě."

"Až to budeme mít hotový, spustíme motory, všechny čtyři na plný pecky." Patroni ukázal na uvízlé, ztichlé letadlo. "To by s ním mělo pohnout. Až začne rolovat a vyjede z příkopů, poženeme ho tamhle." Podupával v těžkých botách, které si obul v pohotovostním voze, a načrtl eliptickou dráhu mezi měkkou půdou a betonovým povrchem rolovací dráhy. "A ještě něco - položíme co nejvíc tlustých prken před kola. Máte vůbec nějaký?"

"Pár," řekl Ingram. "V jednom z nákladáků."

"Tak je vyložte a pošlete řidiče, aby jich po letišti sehnal, co nejvíc může. Ať to zkusí u všech společností a v údržbě letiště."

Dělníci, kteří stáli nejblíž Patronimu a Ingramovi, zavolali na ostatní a ti se začali hrnout z autobusu pro pracovníky. Dva muži vyhrnuli sněhem zasypanou plachtu nákladního auta, ve kterém byly naskládány lopaty a různé nástroje. Podávali lopaty dělníkům, jejichž postavy se pohybovaly jako stíny za půlkruhem oslnivých světel. Šlehavý sníh občas zabraňoval mužům, aby na sebe dobře viděli. Čekali na rozkaz, aby se pustili do práce.

Nástupní schůdky vedoucí ke dveřím přední kabiny sedmsetsedmičky byly ještě připravené. Patroni na ně ukázal: "Ty kluci od letadla jsou pořád na palubě?"

Ingram zavrčel. "Jsou. Ten zatracenej kapitán i první důstojník."

Patroni se na něho ostře zadíval: "Dělali vám maléry?"

"Nejde vo to, co mi dělali," řekl kysele Ingram, "jako spíš co nedělali. Když jsem sem přišel, chtěl jsem po nich, aby ty motory roztočili na plnej plyn, zrovna jak jste to říkal. Kdyby to byli udělali hned napoprvé, počítám, že by se byla dostala ta mašina ven. Ale voni se báli, a tak se eště víc zahrabala. Kapitán udělal už dnes jednu pořádnou koninu a ví to. Teďka trne hrůzou, že by tu mašinu moh postavit na čumák."

Joe Patroni se zašklebil. "Bejt na jeho místě, měl bych možná stejný pocity." Doutník už rozžvýkal na kousky. Odhodil je na sníh a sáhl do bundy pro další. "Později si promluvím s kapitánem. Je zapojenej do kabiny telefon?"

"Jo."

"Tak zavolejte pilotní kabinu. Řekněte jim, že už na tom děláme a že za nimi za chvíli zajdu."

"Dobře." Ingram se přiblížil k letadlu a zavolal na dvacítku shromážděných dělníků: "Tak mládenci! Jdeme na to a kopem!"

I Joe Patroni popadl lopatu a za několik minut už parta odhazovala bláto, půdu a sníh.

Ingram zatelefonoval pilotům do jejich kabiny vysoko nad zemí a pak se za pomoci mechanika prohrabával zledovatělým blátem, ruce zkřehlé zimou, aby položil před kola letadla první z prken.

Sníh ve větru padal v náhlých náporech a viditelnost se měnila. Občas spatřili v dálce na letišti světla startujících a přistávajících letadel. K pracujícím mužům se nesl po větru skučivý řev trysko-

vých motorů. Ale všude blízko kolem nich zůstávala startovací dráha tři-nula ztichlá a opuštěná.

Joe Patroni uvažoval. Bude trvat asi hodinu, než to dokopou a než bude možno nastartovat motory boeingu 707, aby se pokusili vyrolovat mohutný stroj z jeho zajetí. Muži, kteří nyní vykopávali oba příkopy, jejichž tvar se už rýsoval, budou se muset střídat po partách, aby se zahřáli v autobuse pro pracovníky, který stále parkoval na rolovací dráze.

Teď je deset třicet. Bude-li mít štěstí, mohl by být doma v poste- li - s Marií-brzy po půlnoci.

A aby se ta vidina přiblížila a taky aby neprochladl, pustil se Joe Patroni ještě zuřivěji do odhazování. -.-.-.

KAPITOLA JEDENÁCTÁ. -.-.

V kavárně "U kapitána oblaků" objednal Vernon Demerest čaj pro Gwen a pro sebe černou kávu. O kávě se tvrdí, že prý udrží člověka v bdělém stavu; než doletí do Říma, vypije ještě přinejmenším tucet šálků. Ačkoliv dnes v noci obstará většinu řízení letu dvě kapitán Harris, Demerest neměl v úmyslu duševně odpočívat. Málokdy si to ve vzduchu dovolil. Jako skoro všichni piloti veteráni věděl i Demerest, že jen ti letci umírají ve vysokém stáří v posteli, kteří za celou svou kariéru byli vždy a v každém okamžiku připraveni poradit si s nečekanou situací.

"Jsme nějak neobvykle zamlklí," řekla Gwen jemným anglickým přízvukem. "Když jsme šli do budovy, ani jsme nemukli."

Halu, kde čekají cestující na start, opustili teprve před několika minutami, když byl ohlášen odklad letu o hodinu. Podařilo se jim obsadit místa v zadním koutku kavárny a Gwen se teď prohlížela v zrcátku pudřenky, upravovala si vlasy, které jí v bohatých proudech vykukovaly zpod elegantní čepičky letušek Trans America. Její tmavé výrazné oči se rychle odpoutaly od zrcátka a upřely se na tvář Vernona Demeresta.

"Nemluvil jsem," řekl Demerest, "protože jsem přemýšlel. To je všecko."

Gwen si navlhčila rty, ale rtěnky nepoužila. Letecké společnosti přísně zakazovaly letuškám líčit se na veřejnosti. Stejně se Gwen líčila jen velmi málo. Měla mléčnou pleť s růžovým nádechem. Mnoho anglických děvčat se s takovou pletí už zřejmě narodilo.

"Přemýšlel? O čem? O tvém traumatu? Že budeme rodiči?"

Gwen se nezbedně usmála a pak zarecitovala: "Kapitán Vernon Waldo Demerest a slečna Gwendolyn Aline Meighenová si dovolují oznámit nastávající příchod jejich prvního dítěte, jejich ... jejich co? Nevíme, viď? Ještě sedm měsíců budeme tápat v temnotách. Nu, však se dočkáme, tak dlouho to trvat nebude."

Servírka před ně kladla kávu a čaj a Demerest mlčel. "Panebože, Gwen, měli bychom to brát vážně."

"Proč? Když já to tak vážně neberu... A jestli si má někdo dělat starosti, pak jsem to já."

Už chtěl znovu něco namítnout a vtom ho Gwen vzala pod stolem za ruku. Změnila i výraz tváře, hleděla na něho s porozuměním. "Promiň. Je to opravdu otřes - pro nás pro oba."

Na takový úvod Demerest čekal. Opatrně pravil: "Otřes by to být nemusel. A navíc ani nemusíme být rodiči, pokud se pro to nerozhodneme."

"Nu," řekla věcně Gwen, "sama jsem si říkala, kdy už se k tomu dostaneš." Zaklapla pudřenku. "V autě už jsi to měl na jazyku, viď? A pak sis to rozmyslel."

"Rozmyslel co?"

"Vernone, prosím tě! Přece si nebudeme hrát na schovávanou. Oba přesně víme, o čem mluvíš. Chceš, abych si dala udělat potrat. Myslíš na to nepřetržitě od okamžiku, kdy jsem ti řekla, že jsem těhotná. Že mám pravdu?"

Neochotně přikývl. "Ano." Gwenina přítomnost ho vyváděla z rovnováhy.

"A co má být? Myslíš, že jsem o potratech předtím neslyšela?"

Demerest se ohlédl přes rameno, jestli je snad někdo nemůže slyšet. Ale cinkot nádobí v kavárně a šum hlasů všechno přehlušovaly.

"Nebyl jsem si jist, co ty na to."

"Já si taky nejsem jistá." Teď zas byla řada na Gwen, aby byla vážná. Prohlížela si ruce, dlouhé štíhlé prsty, které se mu tolik líbily a které si nyní zaklesla. "Přemýšlela jsem o tom. Pořád nevím."

Povzbudilo ho to. Alespoň nezabouchla dveře, rázně ho

neodmítla.

Pokusil se ztělesnit hlas rozumu. "Je to opravdu jediná rozumná možnost. Snad je i z jistého hlediska nepříjemné na to myslet, ale celá ta věc je hned hotová, a když se provede správně a hygienicky, nehrozí žádné nebezpečí, není třeba mít strach z komplikací."

"Já vím," řekla Gwen. "Je to všechno strašně jednoduché. Najednou to máš v sobě, a najednou to v sobě už nemáš." Podívala se mu rovnou do očí. "Je to tak?"

"Je to tak."

Upíjel kávu. Možná že to bude jednodušší, než by ho bylo napadlo.

"Vernone," řekla měkce Gwen, "uvážil jsi, že to, co je ve mně, je lidská bytost? Že žije, že je to člověk - už teď? Milovali jsme se. Jsme to my oba, ty a já. Je to část nás obou." Její oči, plaché a ustarané, jak je nikdy takhle nepoznal, mu pátraly v obličeji a čekaly na odpověď.

Řekl důrazně, naschvál drsným hlasem: "To není pravda. V tomto stádiu není zárodek lidskou bytostí. Není ani člověkem, ještě ne. Mohl by se jím stát později, ale teď jím není. Nežije, nedýchá, necítí. Potrat, zejména takhle brzy, není totéž jako zabití lidského života."

Gwen vzplanula stejně rychle jako v autu, když jeli na letiště: "Chceš říct, že později už by to nebylo zrovna tak dobré? Že kdybychom otáleli s potratem, nebylo by to tak mravné, když už je

dítě dokonale vyvinuto, má prsty na rukou a na nohou? Že zabít je později, by bylo o něco horší než teď? To jsi chtěl říct, Verno-ne?"

Demerest zavrtěl hlavou. "To jsem neřekl."

"Ale naznačil jsi to."

"Jestli jsem to naznačil, pak jsem to nechtěl. V každém případě překrucuješ slova."

Gwen si povzdechla. "Patrně se chovám příliš jako ženská."

"Nikdo na to nemá větší právo než ty." Usmíval se. Přejížděl ji očima. Pomyšlení na Neapol, s Gwen ... za pár hodin ... ho stále vzrušovalo.

"Moc tě miluji, Vernone. Opravdu."

Pod stolem jí nahmatal ruku. "Já vím. Proto je to pro oba tak těžké."

"Ono jde totiž o to," pravila Gwen pomalu, jako by přemýšlela nahlas, "nikdy předtím jsem nepočala, a dokud k tomu nedojde, klade si žena vždycky otázku, je-li toho vůbec schopná. A když přijdeš na to, jako se to stalo mně, že odpověď je ano, je to svým způsobem dar, pocit ... který zná jen žena ... a který je velký a báječný. A pak najednou v takové situaci, v jaké jsme se ocitli my, tě čeká zase konec všeho, máš promrhat, co ti bylo dáno." Oči se jí zamlžily. "Rozumíš tomu, Vernone? Doopravdy rozumíš?"

Jemně odvětil: "Myslím, že ano."

"Rozdíl mezi mnou a tebou je v tom, že ty jsi dítě měl."

Zavrtěl hlavou. "Nemáme děti. Sára a já..."

"Ne v manželství. Ale dítě tu přece bylo. Sám jsi mi to pověděl. Holčička. Z toho programu 3-PPT" - Gwen se pokusila o úsměv - "kterou adoptovali. Ať se stane cokoliv, pořád je někde někdo, kdo je tvým pokračováním."

Zůstal zticha.

Gwen se zeptala: "Myslíš někdy na ni? Nikdy bys nechtěl vědět, kde je, jak vypadá?"

Nebylo důvodu ke lhaní. "Ano," řekl. "Někdy na ni myslím."

"Nemůžeš ji najít?"

Zavrtěl hlavou. Jednou se vyptával, ale řekli mu, že jakmile je jednou adopce uzavřena, všechny dokumenty se ničí. Nebyla žádná možnost, jak se o holčičce dozvědět. Nikdy.

Gwen upila ze šálku čaje. Přes jeho okraj se rozhlížela po přeplněné kavárně. Vycítil, že se jí opět vrátila rozvaha. Stopy po slzách zmizely.

S úsměvem řekla: "Drahoušku, co já se ti nadělám potíží..."

Odpověděl a myslel to upřímně: "Na mých starostech nesejde. Hlavně jak to zařídit, aby to bylo pro tebe to nejlepší."

"Nakonec se pravděpodobně zachovám rozumně. Dám si udělat potrat. Jen si to musím nejdřív promyslet, vypovídat se z toho."

"Až budeš připravena, pomohu ti. Ale neměli bychom ztrácet příliš času."

"Asi ne."

"Koukni Gwen," ujišťoval ji, "odbudeš si to rychle a slibuji ti, že

z lékařského hlediska to bude naprosto bezpečné." Pověděl jí o Švédsku. Že zaplatí jakékoliv náklady. Že společnost jí při té cestě pomůže.

Souhlasila. "Než se vrátíme z téhle cesty, určitě se rozhodnu."

Vzal účet a vstali. Blížil se už čas, kdy Gwen musí uvítat cestující letu číslo dvě.

Když vycházeli z kavárny, řekla: "Mám asi hodně štěstí, že jsi takový, jaký jsi. Někteří chlapi by se ke mně otočili zády a pustili by mě k vodě."

"Já tě neopustím."

Ale v budoucnu ji opustí; nyní si tím byl jist. Až bude po Neapoli a po potratu, skoncuje s Gwen, přeruší ten poměr - co nejohleduplněji samozřejmě, ale úplně a s konečnou platností. Nebude to tak těžké. Mohou si zažít ještě několik nepříjemných okamžiků, až Gwen zjistí záměr, ale Gwen není z těch děvčat, co příliš vyvádějí. Zrovna to prokázala. Ale buď jak buď, tu situaci zvládne, vždyť to nebude poprvé. Vernon Demerest se už předtím úspěšně vyvlekl z řady milostných historek.

Pravda, tentokrát je v tom rozdíl. Ještě žádná dívka na něho nikdy nezapůsobila tak jako Gwen. Žádná jiná žena ho tak hluboce nevzrušovala. S žádnou jinou - pokud mu paměť sahala - nebyl tak rád, prostě jen tak, v její společnosti. Rozchod nebude ani pro něho snadnou záležitostí a už předem věděl, že později bude v pokušení, aby změnil rozhodnutí.

Ale to neudělá. Po celý život až dodnes, jakmile se Vernon

Demerest rozhodl pro nějaký čin, vždycky jej provedl. Sebekázeň mu byla zvykem, k němuž sám sebe přinutil.

A navíc mu napovídal zdravý rozum, že kdyby se nerozešel s Gwen brzy, mohl by přijít čas, kdy už to nedokáže, kdy - kázeň nekázeň - se už k tomu prostě nepřiměje. A kdyby se to stalo, vznikne mu potřeba trvalého vztahu a s ní pak ty katastrofické převraty - manželský, finanční, emocionální - čemuž se chtěl stůj co stůj vyhnout. Před deseti nebo patnácti lety snad; teď už ne.

Dotkl se Gweniny ruky. "Jdi napřed. Za minutu půjdu za tebou."

V davu v ústřední hale se otevřela skulinka a za ní spatřil Mela Bakersfelda. Vernonu Demerestovi nijak zvlášť nevadilo, když bude viděn s Gwen. Přesto však nebylo důvodu, aby svůj vztah s Gwen rozhlašoval po celé rodině.

Jeho švagr nyní vážně rozmlouval s poručíkem Nedem Ordwayem, schopným a milým černochem, který velel oddílu letištní policie. Snad bude Mel příliš soustředěn na rozhovor, aby si všiml manžela své sestry. Demerestovi by to dokonale vyhovovalo, neboť nijak zvlášť neplanul touhou po takové schůzce - ačkoliv naproti tomu ho ani ve snu nenapadlo, aby se jí vyhýbal.

Gwen zmizela v davu. To poslední, co z ní zahlédl, byly krásně tvarované nohy v nylonkách a stejně přitažlivé a modelované kotníky. O Sole Mio...A teď sebou hoď!

Hrome! Mel Bakersfeld ho spatřil.

"Hledal jsem vás," řekl poručík Ordway Melovi před několika minutami. "Zrovna jsem se dozvěděl, že máme návštěvu - několik set lidí."

Velitel letištní policie byl dnes v uniformě; měl vysokou, nápadnou postavu a vypadal jako nějaký africký císař. Na tak mohutného člověka však mluvil s překvapující měkkostí.

"Návštěvníky už tady máme." Mel se rozhlédl po naplněné, životem kypící hale. Šel právě do své kanceláře v meziposchodí.

"A nejen stovky; tisíce."

"Nemyslím cestující," řekl Ordway. "Ti, o kterých mluvím, nám mohou zamotat hlavu mnohem víc."

Informoval Mela o meadowoodském masovém shromáždění na protest proti hluku z letiště; schůze byla přerušena a většina účastníku je nyní na cestě k letišti. Poručík Ordway se dozvěděl o schůzi a o jejím zamýšleném pokračování od štábu televizních novin, který požádal o povolení rozmístit kamery v hlavní budově. Po rozhovoru s lidmi od televize Ordway zatelefonoval do města svému příteli v redakci Tribune a ten mu přečetl obsah zprávy, kterou jim telefonicky nadiktoval reportér z meadowoodské schůze.

"Hrome!" hudroval Mel. "Ze všech nocí si vyberou zrovna tuhle! Jako bychom neměli už tak dost malérů."

"V tom je podle mého ten jejich plán. Takhle vzbudí větší pozornost. Myslel jsem si, že bude lepší, když vás upozorním, protože s vámi asi budou chtít mluvit, a taky s někým z Federální

správy letectví - FAA."

Mel kysele poznamenal: "FAA se schová pod stůl, jakmile jde o něco podobného. Vždycky vylezou, až když je nebe čisté."

"A co vy?" zazubil se policista. "Taky máte v úmyslu zahrabat se do země?"

"Ne. Můžete jim říct, že přijmu delegaci tak o šesti lidech, i když to právě dnes v noci bude plýtvání času. Nijak jim nemohu pomoci."

"Uvědomujete si," řekl Ordway, "že pokud nevyvolají výtržnost, nebo pokud nebudou ničit majetek, nemám žádný zákonný podklad, abych ty ostatní vytlačil?"

"Ano, uvědomuji si to, ale s hordou lidí se zásadně nebavím. Ovšem tak či onak - kravál vyhledávat nebudem. I kdyby do nás krapet strkali, zařiďte, abychom se jich ani nedotkli, jestli to nebude úplně nutné. A pamatujte na to, že tu bude tisk a že z toho nechci mít ani jednoho mučedníka."

"Už jsem dal svým lidem instrukce. Půjdou na ně s humorem a džiu-džitsu si schovají pro strýčka příhodu."

"Výborně!"

"A kromě té meadowoodské aféry," vyptával se Mel, "jak to tu klapalo?" Byl si dobře vědom, že Órdwayův oddíl jednoho sta mužů nasluhoval jako většina zaměstnanců letiště mnoho hodin přesčas od chvíle, kdy propukla sněhová bouře.

"Celkem normálně. Víc opilců než jindy a pár rvaček. Ale to je všechno kvůli těm zpožděním a vašim čilým barům."

Mel se zasmál: "Na bary mi nesahejte. Letiště dostává procenta z každé skleničky a příjmy potřebujeme."

"Letecké společnosti zřejmě asi taky. Alespoň soudě podle toho, jak se snaží, aby jejich cestující vystřízlivěli a aby je mohli naložit na palubu. Vždycky přitom mohu vylétnout z kůže."

"Káva?"

"Přesně tak. Jakmile se objeví u okénka letecké společnosti nějaký nalitý cestující, přiskočí někdo z oddělení pro styky s veřejností a má za úkol vrazit do něho kávu. Ti lidé z leteckých společností si do smrti nedají říct, že když nalejete do ožraly kávu, dosáhnete jen toho, že máte co dělat s náramně živým ochmelkou. A tehdy většinou musíme zasahovat."

"Vy na to stačíte."

Mel věděl, že Ordwayovi chlapci jsou odborníci na zacházení s opilci na letišti. Pokutovali je pouze tehdy, jestliže začali příliš řádit. Obvykle se rekrutovali z řad městských obchodních cestujících a podnikatelů, které týden bojů a konkurence vyčerpal. Pár skleniček po cestě domů je vyřídilo. V případě, že je posádka letadla nechtěla pustit na palubu - a kapitáni, kteří měli v takových záležitostech poslední slovo, bývali většinou neoblomní - byli opilci eskortováni na policejní záchytnou stanici na letišti a tam si pobyli, dokud nevystřízlivěli. Pak je pustili. To už bývali celí zahanbení a zkrotlí jak beránci.

"A ještě něco," řekl velitel policie. "Lidi z parkoviště hlásí, že jsme zřejmě dostali další dárečky vraků aut. V tomhle počasí je

těžké to přesně stanovit, ale zkontrolujeme si to, jak jen to bude možné."

Mel se zašklebil. Bezcenná oježdĕná auta zanechaná majiteli na parkovištích sužovala letiště každého většího města. Když se dnes nějaká stará kraksna stala téměř nepojízdnou, bylo až překvapivě obtížné se jí zbavit. Sběrny šrotu měly dvory úplně přecpané a majitelé nechtěli žádné další vozy přijímat - pokud se jim nezaplatilo. Vlastník vozu se tak musel rozhodnout, zda bude platit za odvoz nebo za parkoviště nebo zda si popřípadě najde vhodné místečko, kde by mohl své auto zanechat, aniž by někdo mohl původního majitele vozu vystopovat. Letiště se nabízela jako nejvábnější pohřebiště aut.

Staré auto se zavezlo na letištní parkoviště, poznávací značka a všechny identifikační stopy se nenápadně odstranily. Číslo motoru se samozřejmě odmontovat nedalo, ale nikomu se nevyplatilo hledat podle čísla motoru majitele vozu, protože by to stálo příliš mnoho času a námahy. Pro letiště bylo jednodušší udělat to, co bývalý majitel učinit nehodlal - zaplatit za odvoz a sešrotování auta, a to co možno nejrychleji, neboť vůz zabíral parkovací prostor, z něhož plynuly příjmy. V poslední době měsíční účty za likvidaci starých vozů dosahovaly enormních částek.

V pohybujícím se davu zahlédl Mel kapitána Vernona Demeresta.

"Ale jinak," pravil docela vesele Ordway, jsme výtečně připraveni přivítat návštěvníky z Meadowoodu. Dám vám vědět, až se

dostaví." Policista přátelsky pokývl a odešel.

Vernon Demerest v uniformě Trans America, sebevědomý jako vždy, přicházel směrem k Melovi. Mel cítil, že v něm klíčí vztek. Vzpomněl si na nepříznivou zprávu sněhového výboru, o které se doslechl, ale kterou si ještě nepřečetl.

Demerest zřejmě neměl chuť se zastavit, a tak Mel řekl: "Dobrý večer, Vernone."

"Ahoj." Pozdravil chladně a nezúčastněně.

"Tak jsem se dozvěděl, že prý jsi teď odborník na odstraňování sněhu."

"K tomu nepotřebuje být člověk odborníkem," odsekl Vernon Demerest, "aby poznal odfláknutou práci."

Mel se musel krotit, aby mluvil mírným tónem. "Dovedeš si vůbec představit, kolik sněhu napadlo?"

"Možná líp než ty. K mým povinnostem patří číst i zprávy o počasí."

"Pak ti asi došlo, že za posledních čtyřiadvacet hodin napadlo na letišti deset palců sněhu; nemluvě už o sněhu, který tam ležel."

Demerest pokrčil rameny. "Tak ho odstraňte."

"To právě děláme."

"Ale zatraceně neschopně."

"Víš jaké tady bylo zaznamenáno vůbec největší sněžení za stejný časový úsek?" trval na svém Mel. "Dvanáct palců. Tehdy to znamenalo úplnou záplavu a letiště se muselo uzavřít. Tentokrát jsme se zase přiblížili k tomuhle rekordu, ale letiště jsme

neuzavřeli. Bojovali jsme, aby se provoz nepřerušil, a podařilo se nám to. Nenajdeš nikde žádné letiště, které by se lépe vypořádalo s takovou bouří jako my. Ve dne v noci bez přerušení pracoval každý stroj protisněhové údržby."

"Možná, že nemáte dost strojů."

"Propánaboha, Vernone! Na bouři jakou jsme tu zažili v posledních třech dnech, nemá nikde nikdo dostatek zařízení. Každému by se hodilo víc strojů, ale přece si nikdo nezakoupí protisněhový park pro velmi vzácné krizové situace - pokud má vůbec nějaký smysl pro hospodárnost. Nakupuje se vždycky optimální množství, a když udeří sněhová pohroma, použiješ všeho, co se hýbe, a nasadíš stroje, jak nejlíp dovedeš. A to moji lidé dělají, a dělají to saframentsky dobře."

"No nic," řekl Demerest, "ty máš svůj názor a já zase jiný. Já si pro změnu myslím, že jsi odvedl mizernou práci. A taky jsem to uvedl ve své zprávě."

"Domníval jsem se, že je to zpráva výboru. Nebo jsi ty druhé vytlačil, aby sis mohl na mně zchladit žáhu?"

"Jak výbor pracuje, to je naše věc a ne tvoje. Rozhodující je zpráva. Kopii dostaneš zítra."

"Mockrát děkuji." Švagr se ani nesnažil, všiml si Mel, aby popřel, že zpráva byla zaměřena osobně. Mel pokračoval: "Ať jsi napsal cokoliv, ničeho nedocílíš, ale bude to pro mne otrava - to ti mohu prozradit, jestli tě to potěší. Zítra budu mařit čas vysvětlováním, jaký jsi v některých oblastech opravdový ignorant."

Mel mluvil podrážděně a nepokoušel se skrýt svůj hněv. Poprvé se Demerest usmál. "Trochu jsem pích do živého, viď? To je opravdu zlé, že to bude pro tebe otrava a že budeš mařit svůj drahocenný čas. Vzpomenu si na tebe zítra, až se budu opalovat pod italským sluncem." Stále se usmívaje, Demerest odešel.

Ušel jen několik kroků, smích mu zamrzl na tváři a změnil se v zlostný výraz.

Kapitána Demeresta rozčilil pohled na stánek pojišťovny v ústřední hale, kde zřejmě šly dnes obchody jak na másle. Pohled mu připomenul, že jeho vítězství nad Melem Bakersfeldem byla jen almužna, jen malé píchnutí špendlíkem. Za týden se na nepříznivou zprávu sněhového výboru zapomene, ale prodejní pult pojišťovny tu stále bude stát. Opravdové vítězství stále patří jeho uhlazenému švagrovi, který vyvrátil Demerestovy argumenty před správní radou letiště a zesměšnil ho.

Za pulty pojišťoven stály dvě mladé dívky - jedna z nich blondýna s mohutným poprsím - a rychle vyplňovala formuláře pro klienty. Kolem půl tuctu lidí stálo před pultem frontu.

Většinou drželi v rukou peníze - což znamená rychlejší zisky pro pojišťovny, pomyslel si rozhořčeně Demerest - a nebylo pochybnosti, že ani u prodejních pojišťovacích automatů na různých místech budovy to nevypadalo jinak.

Byl by rád věděl, jestli ve frontě stojí také nějaký z cestujících jeho letu číslo dvě. Měl chuť se zeptat, a kdyby tam někoho ze svých pasažérů našel, pokusit se, aby ho obrátil na svou víru. Ale

pak si to rozmyslel. Vernon Demerest se už jednou o něco podobného pokusil. Přesvědčoval lidi u pultu pojišťovny, aby si nekupovali letecké pojistky, a vysvětloval jim, proč to nemají dělat. Později došly stížnosti a nakonec mu byla udělena ostře formulovaná důtka od ředitelství Trans America. Ačkoliv letecké společnosti neměly prodej pojistek o nic víc v lásce než letecké posádky, byly vystaveny nejrůznějším nátlakům a tak přinuceny zachovávat neutrální postoj. Jednak správy letišť tvrdily, že nutně potřebují příjmy, které jim pojišťovny poskytují; kdyby nezískaly příjmy z tohoto zdroje, není vyloučeno, že by letecké společnosti musely vyrovnat ztrátu vyššími poplatky za pronájem. A pak - letecké společnosti neměly v úmyslu urážet pasažéry, kteří by se mohli cítit dotčeni, že si nemohou kupovat pojistky způsobem, na jaký si už zvykli. Proto se iniciativy chopili jen piloti - se všemi příslušnými nepříjemnostmi.

Kapitán Demerest, zabrán do svých chmurných myšlenek, se na několik vteřin zastavil a pozoroval hemžení u stánku pojišťovny. Spatřil nyní nového zájemce, který se připojil k frontě. Byl to nervózně vyhlížející muž, vytáhlý, se shrbenými rameny a s knírkem nažloutlé pískové barvy. Nesl malou aktovku a zdálo se, že je v časové tísni; často vrhal pohledy na hodiny v ústřední hale a srovnával čas se svými hodinkami. Zřejmě byl nešťasten z té dlouhé řady čekajících před ním.

Demerest si zhnuseně pomyslel: chlap si přijde pozdě...kdyby se radši vykašlal na pojišťovnu a místo toho nastoupil do letadla.

A pak si Demerest připomenul, že už by měl být v pilotní kabině letu číslo dvě. Rychle kráčel k odletové chodbě Trans America; každou chvíli se ozve první výzva k nástupu do letadla. Aha! Tady je to!

"Trans America hlásí odlet letu číslo dvě, Zlatý koráb, do Říma..."

Kapitán Demerest zůstal v hlavní budově déle, než měl v úmyslu. Přidal spěšně do kroku a nad babylónskou změtí hlasů v halách se jasně a slyšitelně neslo hlášení. -.-.-.

KAPITOLA DVANÁCTÁ. -.-.

"...letu číslo dvě, Zlatý koráb, do Říma. Můžete nastupovat do letadla. Všichni cestující, kteří mají potvrzené letenky..."

Hlášení odletu mělo pro různé lidi různý význam. Pro některé to byla zcela běžná výzva, úvod k další úmorné služební cestě, kterou by nikdy nebyli podnikli, kdyby si mohli svobodně vybrat. Jiným hlášení odletu slibovalo počátek dobrodružství. Pro další, kteří se blížili konci cesty, blízký domov. Jiných se zas zmocnil smutek z loučení; a druzí se naproti tomu těšili na radost ze shledání. A také byli na letišti lidé, kterým hlášení nepatřilo. Cestovali jejich přátelé nebo příbuzní, vyvolávaná jména měst jim zněla jako cosi vzdáleného, po čem na vteřinku zatoužili a kam se nikdy nepodívají. Hrstka pasažérů vyslechla hlášení se strachem. Jen

málo lidí však přijímalo hlas z tlampače lhostejně. Byl to signál, že byla zahájena operace startu. Letadlo je připraveno; je čas nastupovat, není čas na otálení. Jen zřídkakdy čekaly letecké společnosti na jednotlivce, kteří přišli pozdě. Krátce a dobře, zanedlouho vstoupí letadlo do prostředí pro člověka nepřirozeného, na oblohu. A protože to je prostředí nepřirozené, vždy v tom byl a navždycky zůstane přídech dobrodružství a romantiky.

V mechanice hlášení letu nebylo ovšem pranic romantického. Jeho původcem byl stroj, který v mnohém připomínal hrací skříň, až na to, že se neuváděl do chodu vhozením mince, nýbrž stisknutím tlačítka. Tlačítka byla na pultu letového informačního střediska, což byla miniaturní kontrolní věž (každá společnost měla své vlastní letové informační středisko nebo podobný útvar), umístěná nad odletovou halou. Úřednice stiskla knoflík v náležitém pořadí, načež stroj obstaral vše ostatní.

Téměř všechna letová hlášení s výjimkou hlášení v mimořádných situacích byla předem nahrána na magnetofonové pásky v kazetách. Ačkoliv se lidskému uchu zdálo, že každé hlášení je uzavřeným celkem, ve skutečnosti to nebyla pravda, neboť sestávalo ze tří oddělených záznamů. První záznam vyjmenovával leteckou společnost, číslo a určení letu; druhým záznamem byli cestující informováni o nástupní situaci - zda jde o předběžné hlášení nebo o povolení k nástupu nebo o konečnou výzvu; třetí záznam určoval číslo východu a odletovou halu.

Všechny tři záznamy na sebe navazovaly bez přerušení, a proto

zněly souvisle - což bylo také účelem.

Lidé, kterým byla automatika napodobující člověka trnem v oku, se občas zaradovali, když se stroje na ohlašování letů pokazily. V části stroje někdy vznikla porucha a v důsledku toho se všichni cestující třeba na šest letů shromáždili u jednoho východu. Vznikl z toho neuvěřitelný zmatek, kdy i tisíce nebo i více zmatených a netrpělivých cestujících začalo reptat; něčeho podobného se zaměstnanci leteckých společností děsili jako noční můry.

Ale pro let číslo dvě dnes stroj fungoval bez závady.

Cestující, kteří mají potvrzené letenky, postupujte, prosím, k východu číslo čtyřicet sedm, modrá odletová hala D.

Tisíce lidí v hlavní budově slyšelo hlášení o letu číslo dvě.

Někteří mu věnovali větší pozornost než druzí. Ale těch málo lidí, kteří se o let dvě zajímali, budou s ním mít, ještě než noc skončí, starosti nad hlavu.

Přes sto padesát cestujících Zlatého korábu vyslechlo hlášení.

Ti, co si už dali potvrdit letenky, ale nedošli ještě k východu čtyřicet sedm, spěšně vykročili, a několik opozdilců si za chůze oklepávalo sníh z kabátů.

Když se hlášení rozlehlo v nástupní chodbě, starší letuška Gwen Meighenová vedla na palubu přednostně rodiny s malými dětmi. Interním telefonem upozornila kapitána Ansona Harrise a připravila se na nápor cestujících během příštích minut. Kapitán Vernon Demerest vlezl po schůdcích na palubu ještě před cestujícími a běžel dopředu do pilotní kabiny. Zavřel za sebou dveře.

Anson Harris za spolupráce s druhým důstojníkem Cy Jordá-
nem už zahájil předletovou kontrolu.
"Dobrý," řekl Demerest. Vklouzl do pravého křesla, kde sedává první důstojník, a převzal palubní seznam kontrol. Jordán zasedl na své obvyklé místo za oběma kapitány.
Mel Bakersfeld se dosud zdržoval v hlavní hale. Slyšel hlášení a vzpomněl si, že Zlatý koráb je Demerestův let. Upřímně litoval, že zase propásl příležitost ukončit nebo alespoň zmírnit nepřátelský vztah se švagrem. Teď to bylo mezi nimi ještě horší než dříve, a to už je co říct. Mel se v duchu zpytoval, jaký podíl viny na tom nese. Trošku jistě,protože Vernon jako by měl zvláštní schopnost probudit v Melovi k životu to nejhorší, co v něm je. Mel však byl zcela upřímně přesvědčen, že hádku zavinil z valné části Vernon. Kus maléru byl v tom, že Vernon se pokládal za nadřazenou osobnost, a kdykoliv to ostatní nechtěli ihned uznat, bylo zle. Mnoho pilotů, které Mel znal, zejména kapitáni, si mysleli o sobě totéž.
Ještě teď se v Melovi vařila krev, když si vzpomněl, jak mu Vernon řekl po schůzi správní rady letiště, že lidem jako on se to lehko mluví - "hezky na zemi, dřepí si za stolem, mozek jako tučňák". Jako by řídit letadlo, pomyslel si Mel, bylo něco tak zatraceně extraspeciálního ve srovnání s jiným povoláním!
Přesto Mel dnes zatoužil, aby mohl být zase na několik hodin pilotem, aby se chystal ke startu - jako Vernon - k letu do Říma. Vzpomněl si, co mu Vernon řekl o tom opalování pod

italským sluncem. Trošku slunce by teď vůbec neuškodilo a trošku méně letecké logistiky by bylo ještě lepší. Nevlídná pouta země mu dnes připadala nevlídnější než jindy.

Poručík policie Ned Ordway, který před několika minutami opustil Mela Bakersfelda, slyšel hlášení odletu Zlatého korábu otevřenými dveřmi malé policejní kanceláře hned u hlavní haly. Ordway přijímal v kanceláři telefonickou zprávu od seržanta z hlavního štábu letištní policie. Podle rádiového oznámení pohotovostního vozu přijíždí na parkoviště velké množství soukromých aut nacpaných lidmi. Parkovací služba má značné potíže s jejich rozmístěním. Šetřením bylo zjištěno, že většina lidí v autech přijela z Meadowoodu a že to jsou účastníci demonstrace proti hluku, o níž už byl poručík Ordway informován. Pokud jde o rozkaz poručíka, pravil seržant mající službu u telefonu, policejní posily jsou již na cestě k budově letiště.

Ve vzdálenosti několika set stop od poručíka Ordwaye maličká stará dáma ze San Diega, paní Ada Quonsettová, přerušila v čekárně pro cestující svůj rozhovor s mladým Petrem Coakleym z Trans America; oba se zaposlouchali do hlášení letu číslo dvě. Seděli vedle sebe na jedné z řady černých kožených lavic. Paní Quonsettová popisovala ctností svého zemřelého manžela týmiž výrazy, jichž pravděpodobně užívala královna Viktorie hovořic o princi Albertovi. "Tak roztomilý člověk, tak nesmírně moudrý a hezký. Vstoupil do mého života až později, ale jsem přesvědčena, že když byl mlád, velice se vám podobal."

Petr Coakley se stydlivě pousmál, což za poslední půl druhé hodiny učinil již mnohokrát. Od okamžiku, kdy odešel od Táni Livingstonové s instrukcemi, aby se nehnul od té staré paní, černého pasažéra, až do odletu jejího letadla na zpáteční cestu do Los Angeles, sestával jejich rozhovor povětšinou z monologu paní Quonsettové, ve kterém byl Petr Coakley hojně a příznivě srovnáván se zemřelým Herbertem Quonsettem. Tohle téma už Petra vskutku uspávalo. Neuvědomil si, že právě k tomuto cíli Ada Quonsettová mazaně míří.

Petr Coakley si pokradmu zívl. Když se stal zaměstnancem oddělení Trans America pro styk s cestujícími, takto si svou práci nepředstavoval. Připadal si jako naprostý hlupák. Sedí si tu v uniformě a hraje si na chůvu neškodné upovídané staré paní, která by mohla být jeho prababičkou. Modlil se, už aby měl po téhle službě. Smůla, že let paní Quonsettové do Los Angeles byl jako většina dnešních letů stále odkládán. Jinak mohla baba sedět už přes hodinu v letadle. Prosil všechny svaté, aby už brzy ohlásili ten let do L.A Zatím bylo hlášení o letu číslo dvě, které stále pokračovalo, vítanou, byť krátkou přestávkou.

Mladý Petr Coakley už zapomněl na Tánina varovná slova:

"Pamatujte si...má v rukávě spoustu triků."

"Představte si!" řekla paní Quonsettová, když hlášení umlklo. "Let do Říma! Letiště je něco tak zajímavého, viďte, zejména pro mladého inteligentního muže jako vy? Můj drahý nebožtík manžel si tolik přál, abychom spolu navštívili právě Řím." Sepjala ruce,

mezi nimiž svírala chomáčky krajkového šátečku, a povzdychla si: "Nikdy se nám to už nepodařilo."

Ada Quonsettová povídala, ale mozek jí přitom pracoval jako dokonalé švýcarské hodinky. Tomuhle dítěti v mužské uniformě musí prostě upláchnout. Třebaže už se očividně nudila, nuda sama ještě nestačí; zůstával pořád s ní. Bylo třeba to nastrojit tak, aby se jeho nuda proměnila v neopatrnost. Jenže k tomu musí dojít už brzy.

Paní Quonsettová nezapomněla na svůj původní cíl - dostat se načerno do New Yorku. Pozorně sledovala hlášení letu do New Yorku, vyvolali už pět letů různých leteckých společností, ale žádný nepadl ve správný okamžik. Neměla reálnou šanci, že by nezpozorována mohla utéci svému mladému strážci. A teď už neměla ani potuchy, jestli nějaké letadlo bude startovat do New Yorku před odletem stroje Trans America do Los Angeles - což byla cesta, k níž ji chtěli přinutit, ale která jí šla nadmíru proti srsti. Cokoliv, přemítala paní Quonsettová, by bylo lepší než návrat do Los Angeles. Cokoliv! - dokonce i ... napadlo ji náhle ... dokonce i let do Říma.

Zaváhala. A co by ne? O Herbertovi napovídala dnes spoustu nepravd, ale že se kdysi spolu dívali na pohlednice Říma, to byla vskutku pravda... I kdyby se dostala jen na Římské letiště, přece jen by se dostala do Říma... a až nakonec přiletí do New Yorku, to by Blanche koukala! A ta radost - napálit tu rusovlasou potvoru z oddělení pro cestující...Ale dokáže to? Jaké že to hlásili číslo

východu? Nebyl to...východ čtyřicet sedm v modré hale "D"?

Ano, určitě to bylo ono.

Samozřejmě, letadlo bude možná plné, třebas tam nebude místo pro černého pasažéra nebo kohokoliv jiného, to už však patří k riziku věci. A na cestu do Itálie musí mít asi lidé pas; nu uvidíme, jak se to vyvine. A i teď, kdyby náhodou hlásili zase let do New Yorku...

Nejdůležitější je nesedět tu se založenýma rukama, musí se něco udělat!

Paní Quonsettové se zachvěly křehké vrásčité ruce. "Ach, bože!" zavolala, "ach, bože!" Pohnula prsty pravé ruky, povznesla je k vysokému límečku staromódní blůzy. Krajkovým šátečkem si otřela ústa a tiše, hluboce zaúpěla.

Mladý zaměstnanec se vylekal: "Co je vám, paní Quonsettová? Je vám špatně?"

Přivřela a pak zase pootevřela oči; několikrát zalapala po dechu. "Promiňte. Je mi nějak zle."

Petr Coakley se úzkostlivě otázal: "Mám vám zaběhnout pro doktora?"

"Nechtěla bych obtěžovat."

"Co vás vede..."

"Ne." Paní Quonsettová malátně zavrtěla hlavou. "Zajdu si jen na toaletu. Já se z toho dostanu."

Mladý kontrolor letenek byl na rozpacích. Nechtěl, aby mu ta stará dáma zemřela v náručí, i když vypadala, že k tomu nemá

daleko. Nejistě se zeptal: "Jste si tím jistá?"

"Ano, zcela určitě." Paní Quonsettová se rozhodla, že nesmí vzbudit pozornost, alespoň ne v ústřední hale budovy. Sledovalo by ji příliš mnoho lidí. "Prosím vás, pomozte mi...děkuji...kdybych se teď do vás mohla zavěsit. Toaleta je, myslím, tamhle." Po cestě několikrát tiše zaúpěla a Petr Coakley na ni vrhal ustrašené pohledy. Uklidnila ho: "Už jsem měla takový záchvat. Za chvíli se zotavím."

U dveří na dámskou toaletu pustila paži mladého Coakleyho.

"Jste moc hodný na starého člověka. Tolik mladých lidí dnes...Ach, bože..." Krotila se; to stačí. Musí si dát pozor, aby to nepřehnala. "Počkáte tu na mne? Neodejdete?"

"Ne, neodejdu."

"Děkuji vám." Otevřela dveře a vstoupila.

Na toaletě bylo dvacet až třicet žen. Na letišti je dnes všude napilno, pomyslela si paní Quonsettová, i v těch umývárnách. A nyní spojence! Důkladně si prohlédla bojiště a pak se rozhodla pro mladší ženu v béžovém obleku, připomínající sekretářku, která nevypadala, že by měla naspěch. Paní Quonsettová k ní přistoupila.

"Promiňte prosím, necítím se dobře. Nemohla byste mi trochu pomoci?" Maličká stará paní ze San Diega rozechvěla ruce a přivírala a pootvírala oči, přesně jak to sehrála pro Petra Coakley-ho.

Mladší žena ihned projevila účast. "Samozřejmě, že vám pomo-

hu. Chtěla byste, abych vás odvedla..."

"Ne...prosím." Paní Quonsettová se opřela o umyvadlo, jako by se potřebovala něčeho zachytit. "Chtěla bych jen vyřídit vzkaz. Za dveřmi čeká jeden mladík v uniformě Trans America. Jmenuje se pan Coakley. Řekněte mu, prosím...ano, že bych ho prosila, aby přece jen zavolal doktora."

"Vyřídím mu to. Vydržíte, než se vrátím?"

Paní Quonsettová přikývla. "Ano, děkuji vám. Ale vrátíte se prosím a řeknete mi..."

"Samozřejmě."

Neuplynula ani minuta a mladší žena se vrátila. "Hned pošle pro doktora. A teď byste si měla odpočinout. Radši si..."

Paní Quonsettová se už o umyvadlo neopírala. "Chcete říct, že už odešel?"

"Odešel ihned, jakmile jsem mu to vyřídila."

A teď už se musí zbavit jen té ženské, řekla si paní Quonsetto-

vá, Znovu přivřela a pootevřela oči. Já vím, že toho žádám příliš moc...už jste byla tak laskavá...ale dcera na mne čeká u hlavního vchodu, vedle United Airlines."

"Chtěla byste, abych ji zavolala! Abych ji přivedla?"

Paní Quonsettová si přiložila krajkový šáteček ke rtům. "Byla bych vám nesmírně vděčná, ale příliš obtěžuji."

"Vy byste to pro mne taky udělala. Jak vaši dceru poznám?"

"Má na sobě dlouhý světle fialový kabát a bílý klobouček se žlutými květinami. Má s sebou pejska, francouzského pudla."

Žena připomínající sekretářku se usmála. "To bude snadné.

Hned jsem tu."

"Jste tak nesmírně hodná."

Když žena odešla, Ada Quonsettová čekala jen chvilinku.

Doufala, že její milá pomocnice nebude příliš dlouho hledat

neexistující ženu v dlouhém světle fialovém kabátu, doprovázenou

neexistujícím francouzským pudlem.

Malička stará paní ze San Diega se lišácky usmívala, opustila

umývárnu a svižným krokem vyrazila. Nikdo ji na jejím útěku

nezastavil a brzy ji pohltily vlny davu v hlavní budově.

A teď, pomyslela si, kudy se jde k modré hale "D", k východu

čtyřicet sedm?

Pro Táňu Livingstonovou bylo ohlášení letu dvě jako změna

stavu při čtyřhře. V různých stadiích přípravy na odlet byly teď

čtyři stroje Trans America. Jako vedoucí oddělení pro styky s

cestujícími se musela Táňa zabývat všemi čtyřmi odlety. Navíc

měla právě za sebou nepříjemný konflikt s jedním cestujícím,

který přiletěl z Kansas City.

Dotěrný cestující, který mluvil jak z kulometu, si stěžoval, že

kufr jeho ženy se objevil po příletu na běžícím pásu s roztrženou

stranou a byl zřejmě poškozen v důsledku neopatrného zacházení.

Táňa mu nevěřila - trhlina vypadala jako hodně stará - ale v

souhlase s běžným postupem Trans America a ostatních leteckých

společností navrhla zákazníkovi okamžité odškodné v hotových.

Handrkovali se však o výši částky. Táňa nabídla třicet pět dolarů,

což pokládala za cenu ještě převyšující hodnotu kufru. Pasažér však žádal čtyřicet pět. Nakonec se shodli na čtyřiceti dolarech. Kverulant však nevěděl, že vedoucí oddělení pro styk s cestujícími byl oprávněn jít až na šedesát dolarů, aby se jednou provždy zbavil dotěrných požadavků. I když letecké společnosti tušily, že je chtějí napálit, bylo pro ně levnější rychle zaplatit než se pouštět do vleklých sporů. Teoreticky měli zaměstnanci u kontroly letenek a zavazadel označit poškozené kufry, ale jen zřídkakdy to dělali. Cestující, kteří se vyznali v tlačenici, se někdy takto zbavovali starých zavazadel a pořizovali si nová.

Ačkoliv peníze Táně nepatřily, nerada je vydávala, když usoudila, že její leteckou společnost chce někdo podvést.

Teď se soustředila na pomoc opozdilcům na let dvě, kteří se stále ještě trousili. Naštěstí autobus s cestujícími, kteří si dali potvrdit letenky a zavazadla už ve městě, přijel o několik minut dříve, a pasažéry už vedli do haly "D", východ čtyřicet sedm. Za jednu dvě minutky, rozhodla se Táňa, půjde i ona k východu čtyřicet sedm, jestli se nevyskytnou nějaké problémy s pasažéry, kteří se přihrnou na poslední chvíli.

D. O. Guerrero slyšel hlášení letu dvě, když stál ve frontě před pultem pojišťovny v ústřední hale hlavní budovy.

Právě Guerrera, uspěchaného a nervózního spatřil kapitán Vernon Demerest přicházet s malou aktovkou, v níž skrýval svou bombu...

Guerrero šel k pultu pojišťovny rovnou z autobusu. Ve frontě

stál jako pátý. V popředí fronty jednaly se dvěma zákazníky dvě úřednice. Děvčata pracovala hlemýždím tempem. Jedna z dívek - blondýna s mohutným poprsím v blůzce s hlubokým výstřihem se rozvlekle dohadovala se svou zákaznicí, ženou středních let. Úřednice zřejmě navrhovala ženě, aby se dala pojistit na vyšší sumu, a žena ne a ne se rozhodnout. Guerrerovi bude trvat přinejmenším dvacet minut, než na něho přijde řada. To už bude Zlatý koráb pryč. Ale on přece musí koupit pojistku; musí se dostat na palubu letadla.

Hlasatelka sdělovala, že cestující mají nastupovat u východu čtyřicet sedm. Guerrero by měl být u východu už teď. Roztřásl se. Křečovitě svíral držadlo aktovky. Už po dvacáté porovnával čas na svých hodinkách s hodinami letištní budovy. Od hlášení letu dvě uplynulo šest minut. Poslední hlášení...dveře letadla se budou zavírat...může přijít každou chvíli. Musí něco udělat.

D. O. Guerrero se bezohledně prodíral do čela fronty. Už mu bylo jedno, jestli si ho někdo všimne, nebo se bude cítit uražen. Nějaký muž protestoval: "Koukej, brácho, my čekáme taky."

Guerrero na něho nedbal. Oslovil dívku s velkými prsy. "Prosím vás...už hlásili můj let...do Říma. Chci se pojistit. Nemohu čekat."

Muž, který předtím promluvil, ho přerušil: "Tak jeď bez pojistky. A příště přijď včas."

Guerrero byl v pokušení se na něho obořit: Žádné příště nebude! Namísto toho oslovil ještě jednou blondýnu: "Prosím vás!"

K jeho údivu se dívka mile usmála; očekával odmítnutí. "Říkal

jste do Říma?"

"Ano, ano. Už volali k nástupu."

"Ano, já vím." Znovu se usmála. "Let číslo dvě Trans America. Jmenuje se Zlatý koráb."

D. O. Guerrero vyvinul úsilí, aby mluvil normálně. "Ano, správně."

Dívka věnovala svůj úsměv čekajícím. "Tenhle pán opravdu nemá mnoho času. Jistě nebudete namítat, když ho přednostně obsloužím."

Tolik se už toho dnes večer pokazilo, že ani nechtěl uvěřit svému štěstí. Ve frontě se sice ozvalo tlumené reptání, ale muž, který až doteď pronášel své námitky, ztichl.

Dívka předložila pojišťovací formulář. Zářivě se usmála na ženu, s níž předtím jednala. "To bude jen vteřinka." A pak svým úsměvem opět obšťastnila D. O. Guerrera.

Poprvé pocítil, jak je její úsměv účinný a proč ostatní nijak vážně neprotestují. Když se mu dívka podívala do očí, měl pocit - ačkoliv ho ženy málokdy vyvedly z rovnováhy - že roztaje. Vždyť také měla největší prsy, jaké v životě viděl.

"Jmenuju se Bunnie," řekla dívka evropským přízvukem. "A vy?" Pozdvihla kuličkové pero.

Jako prodavačka letových pojistek sklízela Bunnie Voro-bioffová pozoruhodné úspěchy.

Nepřijela do Spojených států z Maďarska, jak se D. O. Guerre-ro domníval, nýbrž z Glauchau, z poválečného Německa.

Když později přijela ve věku jedenadvaceti let do Spojených států jako přistěhovalec, přijala americké svobodné podnikání a jeho slasti s nadšením náboženského konverta. Tvrdě pracovala v nemocnici jako pomocná ošetřovatelka,- neboť měla s tímto povoláním určité zkušenosti, a večer si přivydělávala jako servírka. Do zbývajícího času dokázala ještě vměstnat Berlitzův kurs angličtiny a dokonce se ještě dostat do postele - někdy k spánku, většinou však k milování s internisty z nemocnice. Lékaři se Gretchen odměňovali za její přízeň silikonovými injekcemi do prsou. Začalo to vlastně náhodou a skončilo to jako veselý skupinový pokus, jehož cílem bylo zjistit, jakých rozměrů mohou její prsy dosáhnout. Naštěstí dříve než její prsy mohly nabýt gargantuovských obrysů, Gretchen využila nově objevené svobody dalším činem; opustila práci v nemocnici a našla si lépe placené zaměstnání. Osudy ji zavály do Washingtonu, D. C. a tam si prohlédla Bílý dům, Kapitol a Playboy Club. Po té poslední zkušenosti se Gretchen dále zamerikanizovala tím, že přijala jméno Bunnie.

Po půldruhém roce se Bunnie Vorobioffová zcela asimilovala. Absolvovala taneční kurs Arthura Murrayho, stala se členkou Modrého kříže a kolumbijského gramofonového klubu, otevřela si bankovní účet u Carson Pirie Scott, předplatila si Readet's Digest a TV Guide, na splátky odebírala Světovou encyklopedii, vlastnila paruku a volkswagen, sbírala známky a polykala antikoncepční pilulky.

Bunnie milovala soutěže všeho druhu, zejména ty, jež skýtaly hmatatelnou odměnu. Pročež si oblíbila své současné zaměstnání mnohem více než všechna předcházející, neboť pojišťovna pravidelně pořádala mezi svými zaměstnanci soutěž o nejvyšší prodej pojistek, dotovanou věcnými cenami. Jedna taková soutěž právě nyní probíhala. Skončí dnes v noci.

Soutěž byla též příčinou, proč Bunnie tak roztomile zareagovala, když D. O. Guerrero oznámil, že letí do Říma. V tomto okamžiku Bunnie potřebovala už jen čtyřicet bodů, aby vyhrála kýžený předmět, po němž nejvíce toužila - elektrický kartáček na zuby. Už si div nezoufala a ztrácela naději, že před uzávěrkou soutěže dosáhne předepsaného počtu bodů. Prodávala dnes většinou pojistky pro vnitřní linky. Prémie z nich byly menší a počet získaných bodů nižší. Kdyby však dokázala prodat nejvyšší možnou pojistku na let do zámoří, hodilo by jí to dvacet bodů a zbytku by pak dosáhla levou rukou. Otázka zněla: jak vysoké pojistné si chce tenhle cestující do Říma koupit, a v případě, že by šel pod maximum, bude Bunnie s to ho přimět ke koupi nejvyšší pojistky?

Obvykle to zvládla. Nasadila ten svůj nejdráždivější úsměv, který dokázal na rozkaz vpašovat do tváře, jako se rozžhaví elektrická kamínka s okamžitým výhřevem, naklonila se těsně k zákazníkovi, aby se mu zatočila hlava z jejich prsů, a poté ho poučila, oč větší výhody by získal, za pouhých pár dolarů navíc. Většinou trik vyšel a odtud úspěchy Bunnie i v oboru pojistek.

Když jí D. O. Guerrero odhláskoval své jméno, zeptala se ho:

"Jakou pojistku a na kolik chcete, pane, uzavřít?"

Guerrero polkl. "Životní pojistku - na sedmdesát pět tisíc dolarů."

Tak už to ze sebe vypravil. Měl vyschlá ústa. Náhle se ho zmocnil strach, že jeho slova vzburcovala všechny lidi ve frontě; jejich oči se mu zabodávaly do zad. Chvěl se po celém těle; byl si jist, že si ho museli všimnout. Aby zakryl své rozčilení, zapálil si cigaretu, ale ruka se mu tolik třásla, že jen stěží přiblížil zápalku k cigaretě. Naštěstí se zdálo, že si dívka, která držela pero na rubrikou "pojistná částka", ničeho nevšimla.

Bunnie řekla: "To by stálo dva dolary padesát centů."

"Co?...Á, ano." Guerrerovi se zdařilo připálit si cigaretu. Odhodil zápalku. Sáhl do kapsy pro těch pár dolarů, které mu ještě zbývaly.

"Ale to je dost malinká pojistka." Bunnie dosud nevyplnila pojistnou částku. Naklonila se nyní dopředu a přisunula k zákazníkovi své prsy. Viděla, že je tím skvostným pohledem přímo fascinován; to muži vždycky. Občas vycítila, že někteří muži jenjen že nevztáhli ruku a nedotkli se jí. Tenhle chlap ale ne.

"Malinká?" Guerrero se zajíkal, mluvil zmateně. "Myslel jsem si ... že je to ta největší."

I pro Bunnie byla nervozita toho člověka nyní očividná. Asi proto, že už brzy poletí, říkala si. Vrhla přes pult další oslnivý úsměv.

"Kdepak, pane. Mohl byste se pojistit na tři sta tisíc dolarů. Dělá to většina našich zákazníků a zaplatí jen deset dolarů. To přece není mnoho za takovou velkou pojistku, že?" Stále měla zapnutý svůj úsměv. Odpověď rozhodne téměř o dvaceti soutěžních bodech. Teď, teď vyhraje nebo prohraje elektrický zubní kartáček.

"Říkala jste ... deset dolarů?"

"Ano - za tři sta tisíc dolarů."

D. O. Guerrero si pomyslel: A tohle jsem nevěděl. Byl přesvědčen, že sedmdesát pět tisíc dolarů je horní hranicí pojistky na let do zámoří. Informaci získal z formuláře na uzavření pojistky, který mu před měsíci padl na nějakém jiném letišti do ruky. Nyní se rozpomněl - ten formulář ležel u automatů na prodej pojistek. Nenapadlo ho, že u pultu bylo možno se dát pojistit na částku o tolik vyšší.

Tři sta tisíc dolarů!

"Ano," vyhrkl horlivě. "Prosím...ano."

Bunnie zářila. "Na plnou částku, pane Guerrero?"

Už chtěl přikývnout na souhlas a tu si uvědomil, že se asi stal obětí ironie osudu; vždyť bude těch deset dolarů sotva mít.

"Slečno...moment!" řekl a začal se hrabat v kapsách; vytahoval kdejakou minci.

Lidí ve frontě za ním se zmocňoval neklid. Muž, který od počátku bojoval proti Guerrerovi, zaútočil na Bunnie: "Řekla jste, že to bude jen vteřinka!"

Guerrero našel čtyři dolary a sedmdesát centů.

Předevčírem, když D. O. Guerrero a Inez společně sčítali zbylé peníze, D. O. si nechal osm dolarů a nějaké drobné. Když zastavil Inezin prsten a zaplatil v hotových zálohu na letenku Trans America, zůstalo mu ještě několik dolarů. Nevěděl přesně kolik zaplatil však od té doby za jídla, za podzemní dráhu, za autobus na letiště...Věděl, že na letovou pojistku bude potřebovat dva a půl dolaru, a ty si pečlivě uložil do zvláštní kapsy. Ale jinak se o peníze nestaral. Jak bude jednou ve Zlatém korábu, k čemu peníze?

"Nemáte-li peníze v hotových," řekla Bunnie Vorobioffová, "můžete zaplatit šekem."

"Nechal jsem si šekovou knížku doma." To byla lež; šeky měl v kapse. Ale kdyby vyplnil nekrytý šek, pojistka by ztratila platnost.

Bunnie naléhala. A co vaše italské peníze, pane Guerrero?

Mohu vzít liry a přepočítám je podle kursu."

Zamumlal: "Nemám italské peníze," a hned se proklínal, že tohle vyžblebtl. Ve městě v aeroliniích se přihlásí na let do Říma a nemá s sebou žádná zavazadla. Teď jako blázen předvede před spoustou diváku, že nemá žádné peníze, ani americké, ani italské. Kdo jiný by mohl vlézt do letadla, které letí za moře, bez zavazadla a bez centu, kromě člověka, který moc dobře ví, že letadlo nikdy nedoletí?

Pak si však D. O. Guerrero připomenul, že obě příhody - ve městě a tady...může dát do souvislosti jen on sám...nikdo jiný.

Budou je dávat do souvislosti až později, a to už nebude vadit.

Uvažoval jako po cestě na letiště: Síla podezření sama o sobě není důležitá. Rozhodující je absence trosek, absence důkazu.

Přes svou nejnovější hrubou chybu zjistil ke svému překvapení, že nabývá na sebedůvěře.

Ke kupě drobných na pultě přidal několik dalších mincí. A pak jako zázrakem našel ve vnitřní kapse pětidolarovou bankovku.

Guerrero nezakrýval své vzrušení a vykřikl: "A je to! Mám dost!" Dokonce mu ještě zbylo něco kolem jednoho dolaru.

Ale dokonce i Bunnie se nyní zmocnily pochybnosti. Místo aby vypsala pojistku na tři sta tisíc dolarů, na kterou ten člověk čekal, váhala.

Zatímco si prohledával zákazník kapsy, pozorovalajeho obličej.

Jistě, je to podivné, že si tenhle mužský cestuje do zámoří bez peněz, ale to je koneckonců jeho věc; má k tomu možná řadu důvodů. Zneklidnily ji však jeho oči; byla v nich stopa šílenství, zoufalství.

Pojišťovna, pro kterou Bunnie pracovala, vydala zaměstnancům jasný a platný pokyn: Jestliže ten,kdo si kupuje pojistku, působí dojmem člověka pomateného, mimořádně rozčileného nebo opiléhoje to třeba hlásit letecké společnosti, s níž tento zákazník cestuje. Bunnie si v duchu kladla otázku: Je tohle snad právě ten případ?

Nebyla si jistá.

Úředníci prodávající pojistky občas mezi sebou o instrukcích společnosti diskutovali. Některé dívky pokyny neuznávaly nebo na

ně nebraly zřetel. Tvrdily, že jsou zaměstnány, aby prodávaly pojistky, a ne aby jednaly jako neplacení, nekvalifikovaní psychologové. Jiné zas poukazovaly na to, že mnozí lidé, kteří si kupují na letišti letové pojistky, jsou nervózní. Jak může někdo bez speciálního školení určit, kde končí nervozita a začíná duševní pomatenost? Bunnie nikdy žádného vzrušeného cestujícího neohlásila. Znala však dívku, která to udělala, a pak se ukázalo, že pasažér je viceprezident letecké společnosti, celý rozčílený,protože jeho ženě se právě mělo narodit dítě. S tímhle pokynem byla spousta malérů.

Přesto Bunnie stále váhala. Zakryla své rozpaky přepočítáváním peněz na pultu. Bylo by ji zajímalo, jestli Marjorie, kolegyně, která pracovala vedle ní, si všimla čehosi neobvyklého. Zřejmě ne. Marjorie čile vypisovala pojistku a hromadila pro sebe body.

Bunnie Vorobioffová si už další otázky ušetřila a zároveň tak vyřešila problém, jak vyhrát elektrický kartáček na zuby. Vypsala pojistku, podle níž je život D. O. Gerrera kryt částkou tři sta tisíc dolarů.

Po cestě k východu čtyřicet sedm a ke Zlatému korábu hodil Guerrero pojistku adresovanou své ženě Inez do poštovní schránky. -.-.-.

KAPITOLA TŘINÁCTÁ. -.-.

Inspektor celní služby USA Harry Standish neslyšel hlášení o nadcházejícím startu letu číslo dvě, věděl však, že hlášení už jistě odeznělo. Na celnici nebyly reproduktory, protože sem přicházeli pouze cestující ze zahraničí. Standish získal informaci po telefonu od Trans America Airlines. Sdělili mu, že na let číslo dvě se nastupuje východem čtyřicet sedm a že letadlo bude startovat podle opraveného letového řádu ve 23 hodin.

Standish si hlídal hodiny. Za pár minut půjde k východu čtyřicet sedm, tentokrát nikoliv oficiálně, ale aby se rozloučil se svou neteří Judy - dcerou své sestry - která bude jeden rok studovat v Evropě. Standish slíbil své sestře z Denveru, že Judy doprovodí. Judy byla milá, vyrovnaná osmnáctiletá dívka a Standish si s ní dnes v hlavní hale už chvilku poseděl. Dohovořili se, že za ní ještě před odletem zaběhne a rozloučí se s ní.

Zatím se inspektor Standish snažil vyřešit únavný problém, který se vynořil na samém konci beztak už vyčerpávajícího pracovního dne.

"Paní," řekl klidně panovačné, hádavé ženě, jejíž kufry ležely otevřeny na stole celní prohlídky, "jste si zcela jistá, že nechcete své tvrzení poopravit?"

Obořila se na něho: "Zřejmě naznačujete, že lžu, a přitom jsem vám už řekla pravdu. Na mou duši, vy jste všichni takoví oficiální, nedůvěřiví, člověk se někdy ptá, jestli nežijeme v policejním státě."

Harry Standish ani nemrkl nad touto poznámkou, neboť celní úředníci se naučili ignorovat mnohé urážky, jichž se jim štědře dostávalo, a slušně odvětil: "Nic nenaznačuji, paní. Jen jsem se vás ptal, zda si nepřejete poopravit to, co jste nám pověděla o původu těchto předmětů - o šatech, svetrech a kožichu."

Žena, z jejíhož pasu vyplývalo, že jde o jakousi paní Harriet Du Bány Mossmanovou, která žije v Evanstonu a právě se vrátila z měsíčního pobytu v Anglii, Francii a Dánsku, kysele opáčila: "Ne, nepřeji. A až se právní zástupce mého manžela dozví o tomhle výslechu..."

"Ano, paní," řekl Harry Standish. "V tomto případě bych vás prosil, abyste laskavě podepsala tento formulář. Jestli chcete, mohu vám vysvětlit jak."

Šaty, svetry a kožich byly rozloženy na vrchu kufru. Ještě před několika minutami, kdy inspektor Standish přišel na celní stanoviště číslo jedenáct, měla paní Mossmanová sobolí kožich na sobě. Požádal ji, aby kabát svlékla, protože si jej chce blíže prohlédnout. Těsně předtím ho sem přivolalo červené světlo na panelu poblíž středu celnice. Pro každé stanoviště bylo jedno světlo. Jestliže se rozsvítilo, znamenalo to, že kontrolující úředník má potíže a potřebuje pomoc nadřízeného.

Mladý celník, který jednal s paní Mossmanovou jako první, stál nyní vedle Standishe. Většina cestujících, kteří přiletěli v DC-8 Scandinavian Airlines z Kodaně, již prošla celní prohlídkou a odešla. Pouze tato dobře oblečená Američanka dělala potíže.

Trvala na tom, že si v Evropě zakoupila toliko parfémy, bižutérii a boty. V celním prohlášení uvedla jako celkovou hodnotu zakoupeného zboží devadesát dolarů - o deset dolarů méně, než byla povolená částka osvobozená od cla. Mladý celník pojal podezření.

"Proč bych měla něco podepisovat?" vyptávala se paní Harriet Du Barry Mossmanová.

Standish mrkl na protější hodiny; bylo tři čtvrtě na jedenáct. Pořád ještě měl čas vyřídit tento případ a doběhnout ke Zlatému korábu před jeho odletem. Trpělivě odpověděl: "Abyste si to, paní, ulehčila. Pouze vás žádáme, abyste nám písemně potvrdila, co jste nám již řekla. Tvrdíte, že šaty jste zakoupila..."

"Kolikrát vám to mám povídat? Koupila jsem je v Chicagu a v New Yorku, než jsem cestovala do Evropy. Svetry taky. Kabát je dar - též zakoupený ve Spojených státech. Dostala jsem ho před šesti měsíci."

Proč to ti lidé dělají, divil se v duchu Harry Standish? Úplně bezpečně věděl, že všechno, co dosud prohlásila, je lež na lež. Tak za prvé - šestery šaty, všechny dobré kvality, měly odpárané přívěsky s firemní značkou. To nikdo s čistým svědomím nedělá. Ženy byly obvykle pyšné na jména dobrých firem u prvotřídních šatů. A pak - střih šatů byl mimo veškeré pochyby francouzský; stejně tak styl kožichu. Přitom na podšívku kabátu přišil kdosi neuměle jméno firmy Saks z Páté avenue. Lidé jako paní Mossmanová si totiž neuvědomovali, že zkušený celník se nemusí na přívěsku ani podívat, a hned zná původ oděvu. Střih,

stehy, dokonce i způsob všití zipu - to všechno byl pro celníka důvěrně známý rukopis, podle něhož všechno poznal.

A totéž platilo o třech drahých svetrech. I svetry byly bez firemních přívěsek a zcela jasně pocházely ze Skotska. Měly typicky britské "ošumělé" tóny barev, které se ve Spojených státech nenašly. Když si americké obchody objednávaly svetry tohoto druhu, skotské továrny je vyrobily v mnohem jasnějších barvách, které měly úspěch na severoamerických trzích. To vše a ještě mnoho jiného se naučili celní úředníci při školení.

Paní Mossmanová se zeptala: "Co se stane, když ty formuláře podepíšu?"

"Pak můžete jít, paní."

"A vzít s sebou své věci? Všechny věci?"

"Ano."

"A kdybych odmítla podepsat?"

"To bychom byli nuceni vás zadržet a pokračovali bychom ve vyšetřování."

Na vteřinku zaváhala a pak pravila: "No tak dobrá. Vyplňte formulář a já to podepíšu."

"Ne paní. Vy jej vyplníte. Sem prosím uveďte předměty, vedle pak napište, kde jste je podle vašeho tvrzení získala. Označte, prosím, jméno obchodu; a také od koho jste dostala kožich darem."

Harry Standish uvažoval. Za minutu bude muset odejít. Teď je za deset minut jedenáct. Nechtěl doběhnout k letadlu, až zavřou

dveře. Ale je tu to podezření...

Čekal, až paní Mossmanová vyplní formulář a podepíše jej.

Počínaje zítřkem bude vyšetřovací úředník přezkoumávat tvrzení paní Mossmanové. Šaty a svetry budou zabaveny a odvezeny do obchodů,kde je prý koupila. Kožich ukážou firmě Saks na Páté avenue, která se k němu zcela jistě nebude hlásit...Paní Mossmanovou - ačkoliv to ještě netušila - čeká spousta malérů včetně vysokého celního poplatku a těžké pokuty.

"Paní," řekl inspektor Standish, "chcete ještě něco přihlásit k proclení?"

Paní Mossmanová podrážděně odsekla: "Rozhodně ne!"

"Jste si jistá?" Celní úřady postupovaly vždy tak, aby poskytly cestujícím veškerou příležitost k celnímu přihlášení ze svobodné vůle. Lidé neměli být lapáni do pasti, pokud si o to sami nežebronili.

Paní Mossmanová neuznala ani za vhodné odpovědět, jen opovržlivě zakroutila hlavou.

"V tom případě, paní," řekl inspektor Standish, "buďte tak laskavá a otevřete svou kabelku."

Poprvé projevila povýšená paní nejistotu. "Ale kabelky se přece nikdy neprohlížejí. Prošla jsem už celnicí několikrát..."

"Obvykle se neprohlížejí, ale právo na to máme."

Stávalo se to opravdu jen zřídka,že celník požádal ženu, aby mu ukázala obsah kabelky. Stejně jako kapsy i kabelka byla pokládána za osobní věc a skoro nikdy nebyla podrobena prohlídce. Jestliže

se však někdo rozhodl, že bude dělat potíže, dovedli to i celníci.

Paní Harriet Du Barry Mossmanová neochotně odklapla kabelku.

Harry Standish si prohlédl rtěnku a zlatou pudřenku. Když sáhl prsty do pudru, vyndal diamant a rubínový prsten. Pak přišel na tubu s krémem na ruce, byla zčásti vyprázdněná. Odšrouboval čepičku a přitom si všiml, že byl spodek tuby už otevřen. Když tubu stiskl, ucítil v jejím vnitřku cosi tvrdého. V duchu se ptal, kdy už ti pašeráci přijdou na něco nového. Takové staré triky! Už se s nimi mnohokrát setkal.

Paní Mossmanová viditelně zbledla. Její povýšenost byla tatam.

"Paní," řekl inspektor Standish, "musím na chvíli odejít, ale vrátím se. Tohle nám bude stejně nějaký čas trvat." Přikázal mladému celnímu úředníkovi: "Všechno ostatní pořádně prohlédněte. Zkontrolujte podšívku kabelky a kufrů, švy a lemy všech šatů. Sepište seznam. Vždyť už víte..."

Odcházel a vtom na něho paní Mossmanová zavolala. "Pane inspektore!"

Zastavil se. "Ano, paní?"

"Pokud jde o ten kabát a šaty...snad jsem se opravdu spletla...byla jsem zmatená. Ve skutečnosti jsem si je koupila a pak jsou tu ještě některé předměty..."

Standish zavrtěl hlavou. Lidi se zřejmě nepoučí, že všechno má své meze. Viděl, že kolega našel zase něco jiného.

"Prosím vás...moc vás prosím...můj manžel..." Když se od ní

inspektor odvracel, ženina tvář byla celá bílá a strhaná.

Harry Standish rychle kráčel, namířil si to zkratkou pod částí budovy určenou pro veřejnost, aby se dostal co nejrychleji k hale "D" a východu čtyřicet sedm. Za chůze přemýšlel o pošetilosti paní Harriet Du Barry Mossmanové a mnoha lidí jejího druhu. Kdyby byla poctivá a přihlásila ten kabát a šaty, clo, které by zaplatila, by nebylo nijak velké, zejména ne pro někoho, kdo je na první pohled zámožný. Mladý celník by si byl svetrů všiml, ale problémy by z toho nedělal. Rozhodně by jí nikdo nebyl prohlížel kabelku. Celníci dobře věděli, že většina cestujících, kteří se vracejí z ciziny, si trochu zapašuje, a často nad tím přivřeli oko. A jestliže je o to někdo požádal, ochotně převedli předměty, za něž se platilo vysoké clo, do limitu osvobozeného od cla a poplatky uvalili na jiné věci, za něž se platilo méně.

Ale vždycky se chytili do pasti, těžce si to odnesli a často byli žalováni právě chamtivci jako paní Mossmanová, kteří nechtěli přiznat vůbec nic. Dnes byl Harry Standish sklíčen zejména z vysokého počtu lidí typu paní Mossmanové.

Oddychl si, když viděl, že dveře Zlatého korábu Trans America nebyly ještě zavřeny a že kontrolují několik posledních nastupujících pasažérů. V uniformě celníka se volně dostal kamkoliv na letišti a zaměstnanec u východu sotva zvedl zraky, když kolem něho inspektor Standish procházel. Standish si všiml, že zaměstnanci u východu pomáhá rusovlasá žena z oddělení pro styky s cestujícími, ve které poznal paní Livingstonovou.

Inspektor vstoupil do chodby vedoucí k turistické třídě. U zadních dveří letadla stála letuška. Usmál se: "Nezdržím se dlouho. A ne abyste se mnou odletěli."

Neteř Judy seděla hned u uličky v trojmístné řadě. Zrovna laškovala s děťátkem, které patřilo mladému manželskému páru vedle ní. Jako všechny turistické třídy v letadle i tahle byla stísněná a přecpaná, sedadla div ne jedno na druhém. Při těch několika málo cestách, jež inspektor Standish podnikl, letěl vždy v turistické třídě a vždy se ho zmocnil pocit klaustrofobie. Vůbec těmhle lidem nezáviděl jednotvárný desetihodinový let, který je čeká.

"Strýčku Harry!" pozdravila ho Judy. "Už jsem si myslela, že to nestihneš." Předala dítě jeho matce.

"Jen jsem si sem zaskočil, abych ti popřál šťastnou cestu!" řekl jí. "Ať se ti ten rok vydaří a až se budeš vracet, ne aby ses snažila něco propašovat."

Zasmála se. "Budu hodná, slibuju. Nashledanou, strýčku Harry."

Nastavila mu tvář k polibku a Standish jí dal hubičku od srdce.

Z Judy měl radost. Z té žádná paní Mossmanová nevyroste.

Celní inspektor přátelsky kývl na rozloučenou letuškám, vyšel z letadla, na okamžik se zastavil u východu z haly a přihlížel.

Poslední chvíle před startem, zejména když šlo o let do takové dálky, měly pro něho zvláštní kouzlo. Ostatně i pro spoustu jiných lidí. Z reproduktorů se ozvalo závěrečné hlášení... "Trans Ameri-

ca Airlines oznamují, že bude právě startovat let číslo dvě, Zlatý koráb..."

Hlouček lidí, kteří čekali na nástup, se scvrkl na dva cestující. Rusovlasá paní Livingstonová si uspořádala papíry a zaměstnanec u východu se zabýval předposledním příchozím. Byl to vysoký blonďák bez klobouku a měl na sobě velbloudí kabát. Blonďák nyní odstoupil od zaměstnancova stolku a vstoupil do chodby k turistické třídě. I paní Livingstonová odešla, vzdalovala se od východu směrem k hlavní hale budovy.

Inspektor Standish přihlížel a vtom podvědomě vycítil, že blízko něho, u okna odvráceného na opačnou stranu, než byl východ, kdosi stojí. Postava se teď obrátila. Viděl starou dámu. Byla droboučká, skromňoučká a křehká. Byla vyšňořená v černých staromódních šatech a v ruce držela černou kabelku s korálky. Vypadala, jako by prosila, aby se jí někdo ujal, a Standish se podivil, že někdo tak starý a zřejmě osamělý tady ještě v noci postává.

Stará paní překvapivě svižně vyrazila a došla k zaměstnanci Trans America, který odbavoval posledního cestujícího. Standish zaslechl jen několik pronesených slov; přehlušoval je hluk zvenku z motorů, jež se právě rozbíhaly. "Promiňte... můj syn právě nastoupil... blonďák, bez klobouku, ve velbloudím plášti... zapomněl si náprsní tašku... všechny peníze." Stará dáma, jak Standish zpozoroval, držela cosi, co vypadalo jako náprsní taška. Zaměstnanec u východu na ni netrpělivě pohlédl. Vypadal ztrápeně; v posledních chvilkách před odletem působívali zaměstnanci

u východu takovým dojmem. Vztáhl ruku, aby převzal náprsní tašku, pak si však prohlédl starou dámu, změnil své rozhodnutí a něco jí rychle řekl. Ukázal na chodbu k turistické třídě a Standish zaslechl: "Požádejte letušku." Stará dáma se usmála, přikývla a vstoupila do chodby. Zanedlouho zmizela z dohledu.

Všechno, co celní inspektor Standish zpozoroval, trvalo jen pár okamžiků, sotva jednu minutu. Teď si všiml muže se svislými rameny, který spěchal halou "D" k východu čtyřicet sedm. Měl propadlou tvář a knírek lehce pískové barvy. Nesl si malou aktovku.

Standish užuž obracel, ale cosi na tom člověku vzburcovalo jeho pozornost. Především - jak držel tu svou aktovku. Pod paží, hrozně si ji chránil. Harry Standish už mnohokrát pozoroval cestující, jak se pokoušejí proklouznout přesně tímtéž způsobem celnicí. Byl to svého druhu signál, že to, co nesou v kufru, chtějí zakrýt. Kdyby tenhle chlap přiletěl ze zahraničí, Standish by mu nařídil, aby otevřel kufr, a prohledal by jeho obsah. Jenže ten chlapík cestuje ze Spojených států ven.

Přesně řečeno, Harrymu Standishovi do toho nic není. Ale přece jen... cosi... jakýsi instinkt, šestý smysl, který si celníci vypěstovali... k tomu osobní vztah k letu číslo dvě, vždyť tam sedí Judy... připoutávaly zraky inspektora; nemohl je odtrhnout od aktovky, kterou ten vyzáblý chlapík s takovou starostlivostí svíral.

Pocit sebedůvěry, který D. O. Guerrero znovu nabyl u pultu pojišťovny, ho neopouštěl. Když se blížil k východu čtyřicet sedm a

přitom se uklidnil, že let číslo dvě nezmešká, oddal se pocitu, že má za sebou většinu svých trampot. Teď, od této chvíle, ujišťoval se, všechno bude klapat, jak si to narýsoval. Z tohoto přesvědčení neslevil, a tak si u východu nedělal těžkou hlavu. Přesně dle svého původního plánu upozornil na drobný rozpor mezi jménem "Buerrero" na letence a "Guerrero" na pasu. Zaměstnanec se ani pořádně nepodíval na pas, opravil jméno na letence i na seznamu cestujících a pak se omluvil: "Promiňte, pane. Naše stroje na rezervování letenek jsou někdy ledabylé." Guerrero teď s uspokojením konstatoval, že jeho jméno bylo zaznamenáno správně. Až budou později Zlatý koráb pohřešovat, nebudou o jeho totožnosti žádné pochyby.

"Příjemný let, pane." Zaměstnanec mu vrátil obal s letenkou a ukázal na chodbu k turistické třídě.

Když D. O. Guerrero nastupoval, úzkostlivě svíraje svou aktovku, motory na pravé straně už běžely.

Místenku u okna - v řadě pro tři cestující - mu rezervovali už v aeroliniích ve městě. Letuška ho zavedla na místo. Muž, který seděl u uličky, se nadzdvihl, když se Guerrero tlačil na své křeslo. Místo mezi nimi zůstalo prázdné.

D. O. Guerrero se připoutával a opatrně si uložil aktovku na kolena. Seděl asi tak uprostřed turistické třídy, na levé straně. Jiní cestující se v kabině porůznu usazovali, ukládali příruční zavazadla a svršky; několik lidí se ještě zdržovalo v uličce. Jedna z letušek tiše pohybovala rty. Působila dojmem člověka, který si úpěnlivě

přeje, aby se všichni utišili. Počítala cestující.

D. O. Guerrero se opřel o opěradlo a zavřel oči. Oddychl si poprvé od okamžiku, kdy opustil svůj byt v jižní části města. Nikdy za celý večer neměl tak klidné a pevné ruce. Bezpečně svíraly aktovku. Aniž otevřel oči, zašmátral prsty pod držadlo a nahmatal smyčku z provázku. Dotek ho uchlácholil. Přibližně za čtyři hodiny bude sedět přesně v téže poloze; pak zatáhne za provázek a uvolní elektrický proud, který přivede k výbuchu mohutnou nálož dynamitu v aktovce. V duchu se ptal, jak to pozná, zda mu vůbec zbude čas? Tiše si odpověděl: bude to okamžik... jen zlomeček vteřiny... kdy vítězoslavně vychutná sladkost úspěchu. A pak nastane milostivé nic...

Už byl na palubě připraven...Přál si jen, aby se letělo. Když však pootevřel oči, letuška stále počítala.

V turistické kabině se nyní zdržovaly dvě letušky. Maličká stará paní ze San Diega, paní Ada Quonsettová, je obě střídavě pozorovala, vykukovala z pootevřených dveří toalety, kde se schovávala.

Letuška, která počítá cestující těsně před startem... tenhle výjev paní Quonsettová moc dobře znala. Tohle byl onen moment, kdy černému pasažérovi nejvíc hrozí odhalení. Když však přečká počítání ve zdraví, svítá mu naděje, že na něho přijdou mnohem mnohem později, a možná že vůbec ne.

Naštěstí letuška, která měla za úkol spočítat pasažéry, nebyla ta, s níž se paní Quonsettová setkala při svém vstupu na palubu.

To spíš venku zažila paní Quonsettová několik úzkostných okamžiků, když všemi svými smysly pozorovala tu zrzavou potvoru. Ta smůla, že zrovna ta ženská má službu u východu čtyřicet sedm. Naštěstí se uklidila ještě před ukončením nástupu cestujících. Projít kolem zaměstnance u východu už bylo snadné.

Poté paní Quonsettová zopakovala svou pohádku o náprsní tašce letušce, která měla službu u dveří letadla. Letuška teď přijímala záplavu pasažérů, kteří ucpávali prostor hned za dveřmi, a odmítla převzít náprsní tašku, když se dozvěděla, že je v ní "moc peněz". S touto reakcí paní Quonsettová najisto počítala. Stejně tak jí letuška přesně podle jejího očekávání řekla, že může tašku synovi předat sama, jestli si pospíší.

Vysoký blonďák, který nevědomky vystupoval jako "syn" paní Quonsettové, si sedal do křesla na předku kabiny. Paní Quonsettová k němu vykročila, ale hned nato se zastavila. Pokradmu sledovala letušku u dveří a čekala, až se její pozornost obrátí někam jinam. Netrvalo to dlouho.

Plány paní Quonsettové byly velmi pružné. Klidně si mohla sednout na volné křeslo těsně před sebou. Náhlý pohyb několika pasažérů jí však otevřel cestu k toaletám. Za pár vteřin viděla už pootevřenými dveřmi toalety, že ta "její" letuška jde dopředu a mizí, zatímco jiná letuška začíná počítat od předních řad.

Když se druhá letuška - ta počítající - přiblížila zádi letadla, paní Quonsettová se vynořila z toalety a rychle kolem ní prošla. Jen tak zamumlala - "promiňte." Zaslechla letušku, jak netrpě-

livě mlaskla. Paní Quonsettová pochopila, že byla zahrnuta do celkového počtu - a tím to končilo.

Několik řad vepředu bylo na levé straně uličky volné místo mezi dvěma sedadly. Maličká stará paní ze San Diega se jako zkušený černý pasažér naučila vyhledávat právě taková místa, protože většina cestujících je neměla v oblibě. Proto je vždycky přidělovali až naposled. A když nebylo letadlo plné, zůstávala tato křesla prázdná.

Jakmile se paní Quonsettová usadila, schýlila hlavu a snažila se vypadat nenápadně, Nedělala si iluze, že by mohla do nekonečna unikat odhalení. V Římě budou pasové a celní formality, a to už jí nebude dopřáno, aby si svobodně vykračovala, jak bývalo jejím zvykem po ilegálních příletech do New Yorku. Bude-li však mít jen trošku štěstí, prožije vzrušující dobrodružství, dorazí až do Itálie a navíc bude mít před sebou příjemnou cestu do vlasti. Během tohoto letu jí dají dobré jídlo, podívá se na film a později se možná příjemně pobaví se svými dvěma sousedy.

Ada Quonsettová byla na své sousedy moc zvědavá. Všimla si, že oba jsou muži, ale na toho chlapíka po pravici se ani neodvažovala podívat, protože by musela obrátit tvář k uličce a tudíž i k oběma letuškám, které nyní chodily sem a tam a počítaly cestující podruhé. Zato si však paní Quonsettová pokradmu obhlédla muže po své levici. Bylo to o to snazší, že se opřel a měl zavřené oči. Zjistila, že je to vytáhlý hubený člověk s vychrtlým krkem. Vypadal, jako by mu neuškodilo pořádné jídlo. Měl knírek pískově

nažloutlé barvy.

Paní Quonsettová postřehla, že muž po levici si drží na kolenou aktovku, a přestože má zavřené oči, pevně ji svírá.

Letušky skončily počítání. Třetí letuška se nyní vynořila z první třídy a všechny tři se ve spěchu radily.

Muž po levici paní Quonsettové otevřel oči. Stále pevně svíral aktovku. Malička stará paní ze San Diega, už od přírody nadmíru zvědavá, by strašně ráda byla věděla, co v ní asi má.

Inspektor Standish se vracel k celnici. Tentokrát šel částí budovy pro cestující. Muž s aktovkou mu stále nešel z hlavy. Standish neměl právo neznámého vyšetřovat. Mimo celnici bylo celníkům zakázáno klást komukoliv otázky, pokud ovšem nevzniklo podezření, že se cestující vyhnul celní prohlídce. Tohoto přestupku se neznámý nedopustil.

Standish samozřejmě mohl zatelegrafovat popis muže italské celnici a upozornit ji, že neznámý veze možná kontraband. Ale stejně věděl, že to neudělá. V mezinárodním měřítku nebyla spolupráce s celnicemi valná; místo toho vládla mezi nimi profesionální řevnivost. Tytéž vztahy platily dokonce i mezi americkou a kanadskou celnicí, která byla přitom tak blízko, že by kamenem dohodil. Byly případy, kdy americká celnice měla důkazy, že mají být do Kanady propašovány diamanty, ze zásady to však kanadským úřadům zatajila. Zato však američtí agenti čekali na podezřelé při jejich příletu do Kanady, sledovali je a zatkli je, teprve když překročili americké hranice při návratu. Úřady USA

uvažovaly takto: země, která odhalí kontraband, jej sama zabaví, a celnice se nerady dělily o kořist.

Kdepak, rozhodl se inspektor Standish, žádný telegram do Itálie. Zato ale uvědomí Trans America Airlines, svěří se jim se svými pochybnostmi a ponechá rozhodnutí na nich.

Před sebou zahlédl paní Livingstonovou z oddělení pro styky s cestujícími, která měla předtím službu u východu k letu dvě. Rozprávěla s nosičem a se skupinkou cestujících. Harry Standish si počkal, až nosič a cestující odejdou.

"Má úcta, pane Standishi," řekla Táňa. "Doufám, že máte na celnici poklidnější počasí než tady."

"Co vás vede," řekl a přitom si vzpomněl, že paní Harriet Du Barry Mossmanovou jistě ještě na celnici vyslýchají.

Táňa se odmlčela, čekala, co jí chce říci. Standish zaváhal. Někdy uvažoval sám nad sebou, zda se snad z něho nestává jakýsi superčmuchal, který se příliš řídí svým instinktem. Ovšem většinou ho instinkty neklamaly.

"Koukal jsem se, jak vám nastupují cestující do Zlatého korá-bu,", pravil Standhis. "Něco mi tam trošku dělá starosti." Popsal vytáhlého hubeného muže a podezřelý způsob, jakým si nesl aktovku.-."

"Myslíte, že něco pašuje?"

Inspektor Standish se usmál. "Kdyby přijel z ciziny a necestoval místo toho ven, podíval bych se mu na zoubky. Mohu vám jen povědět, paní Livingstonová, že v té aktovce cosi skrývá, co by

radši nechtěl příliš ukazovat."

Táňa zamyšleně řekla: "Nevím dobře, co bych mohla dělat." I kdyby totiž ten člověk skutečně pašoval, nebyla tak hluboce přesvědčena, že by se do toho měla letecká společnost míchat.

"Pravděpodobně se nedá dělat nic. Ale vy s námi všichni spolupracujete. Tak jsem si říkal, že vás budu informovat."

"Děkuji vám, pane Standishi. Podám zprávu okrskovému náčelníkovi dopravy, třebas upozorní kapitána."

Celní inspektor odešel a Táňa se podívala na hodiny v budově. Bylo za minutu jedenáct. Namířila si ke kancelářím Trans America v meziposchodí a přitom uvažovala. Zadržet teď Zlatý koráb u východu je asi pozdě. I jestli letadlo dosud neroluje, rozhýbá se určitě za pár okamžiků. Jestlipak je okrskový náčelník v kanceláři, ptala se v duchu. Kdyby tu zprávu pokládal za důležitou, mohl by radiofonicky uvědomit kapitána Demeresta, dokud je stroj ještě na zemi a roluje. Táňa se rozběhla.

Náčelník v kanceláři nebyl, ale zato tam byl Petr Coakley.

Táňa na něho vyjela: "Co tu děláte?"

Mladý zaměstnanec Trans America, kterému maličká stará paní ze San Diega práskla před nosem do bot, zahanbeně referoval, co se stalo. Petr Coakley už dostal co proto. Lékař, který se hnal do dámské umývárny jako zesměšněný blázen, nešetřil jadrnými výrazy a hněvem. Mladý Coakley očekával, že to teď schytá od paní Livingstonové. Nezklamal se.

Táňa vybuchla: "Ksakru, ksakru, ksakru!" Vyčítala mu: "Copak

jsem vás nevarovala, že má v rukávě kupu triků?"

"Varovala, paní Livingstonová. Asi jsem..."

"Teď si to nechte od cesty! Zatelefonujte ke každému východu. Varujte je, ať si dají pozor na starou, nevinně vypadající ženskou v černém - popis znáte. Chtěla by se dostat do New Yorku, ale může to vzít oklikou. Jestli ji najdou, ať ji u východu zadrží a zavolají nám. Nesmí se jí dovolit vstoupit do žádného letadla, i kdyby vykládala jakoukoliv pohádku. Vy budete telefonovat a já zavolám druhým leteckým společnostem."

"Ano, paní."

V kanceláři bylo několik telefonů. Petr Coakley uchopil jeden, Táňa druhý.

Znala zpaměti čísla TWA, American United North-West.

Tyto čtyři společnosti měly přímé spojení do New Yorku. Když mluvila se svým protějškem z TWA, Jenny Henlinovou, slyšela, jak Petr Coakley říká: "Ano, velmi stará... v černém... až ji uvidíte, nebudete tomu chtít uvěřit..."

Táňa si uvědomila, že byl zahájen duševní souboj mezi ní a prohnanou, úskočnou Adou Quonsettovou. Kdopak asi nakonec přelstí toho druhého?

Na chvíli zapomněla na svůj rozhovor s celním inspektorem Standishem i na svůj záměr vyhledat okrskového náčelníka dopravy.

Na palubě Zlatého korábu kapitán Vernon Demerest zuřil:

"Kde to krucifix vázne?"

Motory tři a čtyři na pravé straně letadla N-731-TA běžely.

Po celém letounu bylo slyšet tlumený, ale mocný hukot tryskových motorů.

Před několika minutami dostali od inspektora na odbavovací ploše interním telefonem povolení, aby nastartovali trojku a čtyřku, stále však čekali na povolení k nastartování motorů jedna a dvě, které byly na levé straně a za normálních okolností nebyly uváděny do chodů, pokud nebyly všechny dveře zavřeny. Jedno červené světlo na přístrojové desce už před chvílí zhaslo, zadní dveře trupu byly tedy už uzavřeny a zajištěny; hned nato byly odtaženy zadní nástupní schůdky. Ale druhé červené světlo jasně zářilo, přední dveře kabiny nebyly tedy ještě uzavřeny. Když se Demerest podíval z pilotní kabiny dozadu, viděl okny, že přední nástupní schůdky jsou dosud přistaveny.

Kapitán Demerest se otočil na svém sedadle po pravé straně a dal pokyn druhému důstojníkovi Jordánovi: "Otevřete dveře."

Cy Jordán seděl za oběma piloty u složitého kontrolního panelu pro přístroje a motory. Napolo povstal, natáhl své dlouhé štíhlé tělo a uvolnil dveře do pilotní kabiny. Otevřely se směrem ven. Dveřmi viděli v přední části kabiny pro cestující půl tuctu postav v uniformách Trans America. Byla mezi nimi i Gwen Meighenová.

"Gwen!" zvolal Demerest. Když vstoupila do kabiny, zeptal se jí: "Co se k čertu děje?"

Vypadala ustaraně. "Už dvakrát jsme přepočítali cestující a nehraje to se seznamem pasažérů a letenkami."

"Je tu inspektor?"

"Ano, znovu kontroluje počet."

"Chci s ním mluvit."

V tomto stadiu letu se všechny letecké společnosti potýkaly s problémem pravomoci. Teoreticky velel už kapitán, nemohl však ani nastartovat motory, ani rolovat bez povolení inspektora. Kapitán i šéf nástupiště měli totožný zájem - aby se odlet uskutečnil na čas. Jejich odlišné povinnosti však občas vyvolávaly konflikty.

Za okamžik se dostavil do kabiny inspektor v uniformě. Stříbrný pásek označoval jeho hodnost.

"Podívejte se, pane ministr," řekl Demerest, "já vím, že máte problémy, ale my je máme taky. Jak dlouho tady budem ještě sedět?"

"Právě jsem nařídil kontrolu letenek, pane kapitáne. V turistické třídě je o jednoho pasažéra víc."

"Dobře," pravil Demerest. "A teď zas něco povím já vám. Každou vteřinu, co tu dřepíme, spalujeme pohonné látky na trojce a čtyřce, a vy, pane, jste dal povolení, abychom je nastartovali... plýtváme drahocenným palivem, které budeme potřebovat ve vzduchu. Tak jestli tohle letadlo ihned neodletí, zabalím celý krám a zavolám zásobování, aby doplnili nádržky. A pak byste měl vědět ještě jednu věc: letové dispečerské středisko nám právě oznámilo, že mají na chvilku volno v provozu. Když teď začneme rolovat, můžeme být rychle nahoře. Ale za deset minut se může všechno změnit. A teď se laskavě rozhodněte. Tak jak to bude?"

Inspektor zaváhal. Stál mezi dvojí odpovědností. Věděl, že s tím palivem má kapitán pravdu; ale zastavit teď motory a doplňovat nádržky by znamenalo další nákladné půlhodinové zdržení, a to už je let číslo dvě stejně o hodinu zpožděn. Naproti tomu jde o důležitý mezinárodní let, kdy počet cestujících a letenek by se měl shodovat. Kdyby byl na palubě skutečně nějaký černý pasažér, kdyby byl chycen a odveden, mohl by inspektor později odůvodnit zdržení. Ale kdyby se ukázalo, že jde o omyl - což není vyloučeno - okrskový náčelník ho usmaží zaživa.

Rozhodl se, jak se dalo očekávat. Křikl ze dveří pilotní kabiny rozkaz: "Zastavte kontrolu letenek. Letadlo startuje."

Když se konečně zavřely dveře kabiny, Anson Harris, který se ještě pochechtával, se spojil interním telefonem s mužem z pozemního personálu. "Start dvojky povolen?"

Zachraptěla odpověď: "Start dvojky povolen."

Přední dveře byly zavřeny a zajištěny; v pilotní kabině červené světýlko zhaslo.

Motor číslo dvě naskočil a rovnoměrně burácel.

"Start jedničky povolen?"

"Start jedničky povolen."

Přední nástupní schůdky začaly odklouzávat k letištní budově jako odstřižená pupeční šňůra.

Vernon Demerest volal radiofonicky pozemní kontrolu a žádal o povolení rolovat.

Motor číslo jedna naskočil a běžel.

Na levém sedadle kapitán Harris, který bude řídit rolování i startovací manévr, tlačil nohama na brzdy nožního řízení.

Stále hustě sněžilo.

"Letu číslo dvě Trans America od pozemní kontroly. Povolujeme rolovat..."

Motory zrychlovaly běh.

Demerest si pomyslel: Říme... a Neapoli... už jedem!

Bylo 23 hodin místního času.

V hale "D" jakási postava, která napůl běžela, napůl klopýtala, dostihla východu čtyřicet sedm.

I kdyby mohla popadnout dech, veškeré otázky byly zbytečné.

Nástupiště zavřené. Právě sundávali dolů přenosné nápisy, oznamující odlet letu číslo dvě Zlatý koráb. Rolující stroj se vzdaloval z odbavovací plochy.

Inez Guerrerová bezmocně pozorovala, jak se pomalu ztrácejí světla letadla. Nevěděla, co by si teď měla počít. -.-.-.-.

DÍL TŘETÍ. -.-.

(23:00 až 1:30 hod.)-.-.

KAPITOLA PRVNÍ. -.-.

Jako vždy na počátku letu se starší letušce Gwen Meighenové ulevilo, když se přibouchly přední dveře a brzy nato se dal letoun

do pohybu.

Letadlo na zemi bylo jako chudý příbuzný, který je zcela závislý na vrtoších a případné pomoci své rodiny. V takovém životě nebylo ani zbla nezávislosti. Veškerá osobitost se vytratila. Zásobování hodilo letounu uzdu na krk. Cizí lidé, kteří jinak neměli s letadlem co dělat, lezli dovnitř a zase ven.

Ale sotva se uzamkly dveře a letadlo bylo připraveno ke startu, stalo se uzavřeným světem pro sebe. Nejpronikavěji si tu změnu uvědomovali členové posádky. Vrátili se do důvěrně známého samostatného prostředí, v němž budou zručně a svobodně pracovat, jak byli vycvičeni. Nikdo jim už nepřekážel; nic se jim už nepletlo do cesty - kromě toho, na co byli zvyklí a s čím si věděli rady. Jejich přístroje a vybavení byly dokonalé, věděli přesně, co si mohou a co si nesmějí dovolit. Navracela se jim sebedůvěra, schopnost spoléhat se na sebe. Opět je obklopil duch kamarádství ve vzduchu, nehmatatelný, nicméně všem patrný.

Dokonce i cestující, zejména ti vnímavější, se přizpůsobili proměně ovzduší. A když už letěl stroj ve vzduchu, vědomí hluboké změny ještě zesílilo. Při pohledu z velkých výšek se zdály každodenní starosti jaksi bezvýznamné. Ti bystřejší měli z této ptačí perspektivy pocit, jako by odhazovali malichernost života na zemi.

Gwen Meighenová, která měla práce ažaž s ceremoniemi těsně před startem, neměla na takové úvahy čas. Zatímco se čtyři z pěti letušek zabývaly po celém letadle nejrůznějšími domáckými prace-

mi, Gwen vítala rozhlasem cestující na palubě. Měkkým anglickým hlasem předčítala, jak nejlépe dovedla, úlisný neupřímný odstavec ze své příručky pro letušky, neboť letecká společnost požadovala, že musí být při každém letu přednesen.

"Jménem kapitána Demeresta a posádky...naše nejupřímnější přání, abyste se za letu cítili příjemně a pohodlně...za okamžik budeme mít potěšení obsloužit vás...můžeme-li ještě něco učinit, aby vám byl let opravdovým potěšením..."

Gwen si občas říkala, kdy už dojde leteckým společnostem, že většina cestujících pokládá taková hlášení na začátku a konci letu za nudné obtěžování.

To už bylo důležitější hlášení o nouzových východech, kyslíkových maskách a o nouzovém přistání na moři. Rychle si je odbyla, a dvě letušky přitom názorně předváděly, co by se mělo v takových případech dělat.

Gwen postřehla, že stále ještě rolují, dnes v noci pomaleji než jindy. Trvalo jim dlouho než dorazili na startovací dráhu. Zřejmě to způsobil provoz a bouře. Občas zaslechla, jak zvenčí pleskl o okna a o trup sníh hnaný větrem.

Ještě jedno hlášení je čekalo;posádce se zajídalo ze všeho nejvíc. Vyžadovali je před starty z Lincolnova mezinárodního letiště, New Yorku, Bostonu, Clevelandu, San Francisca a z jiných letišť, v jejichž blízkostí stála sídliště.

"Brzy po startu si všimnete nápadného snížení hluku motoru, které vznikne snížením obrátek. Tato operace je zcela běžná a

provádí se z ohledu na ty, kteří bydlí poblíž letiště a ve směru přímého letu."

Druhá věta byla lež. Snížení obrátek nebylo ani běžné, ani záhodné. Pravda byla jiná. Byl to ústupek - někteří tvrdili, že je to pouhé gesto vůči veřejnosti - který ohrožoval bezpečnost letadla i lidských životů. Piloti rozhořčeně bojovali proti předpisům o snížení hluku a omezování tahu motoru. Mnozí piloti je odmítali dodržovat a riskovali přitom své zaměstnání.

Gwen jednou slyšela Vernona Demeresta, jak paroduje hlášení, které právě odříkala... "Dámy a pánové, v nejkritičtějším okamžiku startu, kdy potřebujeme nejvyšší výkon a máme v pilotní kabině stovky jiných věcí na starosti, se chystáme prudce přiškrtit motory, načež při vysoké celkové váze a minimální rychlosti začneme ostře stoupat. To je neslýchaně pitomý manévr, za který by každého studenta vyhodili z letecké školy. Nicméně ho provádíme na rozkaz našich zaměstnavatelů a Federální správy letectví,protože pár lidí tam dole, kteří si postavili domky dlouho potom, co už letiště existovalo, žádá, abychom se kolem nich ploužili po špičkách. Na bezpečnost letů nebo na to, že riskujeme vaše i naše životy, srdečně kašlou. Tak se tedy, lidičky, pořádně přidržte. Mnoho štěstí nám všem a račte laskavě zahájit modlitby."

Když si na to Gwen vzpomněla, musela se usmát. Tolik věcí se jí na Vernonovi líbilo. Byl energický a živý; byl schopen silných citů; jak ho něco zajímalo, činně se do toho pustil. I ty jeho chyby - urážlivé manýry, nafoukanost - byly nějak mužské a zajímavé.

Dokázal být i něžný a taky se tak při milování choval, a přitom na vášeň odpovídal vášní, což Gwen už poznala. Ze všech mužů, s nimiž se kdy setkala, nebyl ani jeden, se kterým by měla dítě raději než s Vernonem Demerestem. To pomyšlení bylo hořce sladké.

Odložila mikrofon do výklenku v přední kabině a uvědomila si, že rolovací rychlost letadla se snížila; už musí být blízko startu. Tohle je posledních pár minut, kdy se může oddat soukromým myšlenkám. A pak mnoho hodin - nic. Po startu nezbyde čas na nic než na práci. Gwen musela dohlížet na čtyři ostatní letušky a plnit své povinnosti v první třídě. U mnohých společností řídili za letu do zámoří práci - kabině muži, ale Trans America povzbuzovala zkušenější letušky, aby si vzaly tyto úkoly na starost, jestliže prokázaly, že k tomu mají schopnosti.

Letadlo se nyní zastavilo. Okénkem zahlédla Gwen vepředu světla jiného letadla, další stroje čekaly vzadu za nimi. Letoun vepředu zatáčel na startovací dráhu; let číslo dvě bude následovat. Gwen spustila sklápěcí sedadlo a připoutala se. Ostatní děvčata si našla místa jinde.

Znovu si pomyslela - hořce sladké. A stále se vracela ta jedna jediná otázka. Vernonovo a její dítě - potrat nebo ne?...Ano nebo ne? Být či nebýt?... Už jsou na startovací dráze... Potrat nebo ne?...Obrátky motorů stoupají Už rolují, neztrácejí čas. Za několik vteřin se odlepí...Ano nebo ne? Povolit život, nebo odsoudit k smrti? Jak se má člověk rozhodnout mezi láskou a realitou, svědomím a zdravím rozumem?

Náhodou Gwen Meighenová nemusela nic hlásit o tlumení motorů.

Při rolování řekl v pilotní kabině Harris drsně Demerestovi: "Dnes mám v úmyslu nedodržet předpisy proti hluku."

Vernon Demerest, který právě opsal složité povolení ke startu, jež radiofonicky přijal - kterýžto úkol normálně plnil dnes nepřítomný první důstojník - přikývl: "Správně, u sta hromů! Já bych to taky udělal."

Pro většinu pilotů by to tím skončilo, ale Demerest, a to byl celý on, si přitáhl palubní knihu a do sloupce "Poznámky" zapsal: "Předpisy o omezení hluku nedodrženy. Důvod: počasí, bezpečnost."

Později může nastat kvůli tomu záznamu malér, ale takové kravály Demerestovi seděly a řítil se do nich hlava nehlava.

Světla v pilotní kabině se ztlumila. Předstartová kontrola byla dokončena.

Měli štěstí, že nastala dočasná přestávka v provozu; dostali se k místu startu na počátku dráhy dva-pět rychle, aniž museli tak dlouho trávit čas jako většina letadel této noci. Pro ty druhé za nimi však znovu začalo narůstat zpoždění. Za letem číslo dvě Trans America se rozšiřovala řada čekajících letadel a další rolovala v procesí od budovy letiště. Pozemní dispečer letového střediska vysílal radiofonicky v rychlém sledu pokyny pro stroje United Airlines, Eastern, American, Air France, Flying Tiger, Lufthansa, Braniff, Continental, Lake Central, Delta, TWA,

Ozark, Air Canada, Alitalia a Pan Am, přičemž místa určení jejich letů by stačila na kapesní slovník zeměpisu světa.

Mimořádné zásoby paliva, o které požádal Anson Harris vzhledem k příliš velké době běhu motorů na zemi, nebyly nakonec zapotřebí. Ale i s tak těžkým nákladem pohonných hmot stále ještě nepřekročily hranice bezpečného startu, jak právě vypočítal druhý důstojník Jordán, který si už podruhé rozložil před sebou své grafy. Než let skončí, bude je dnes v noci i zítra ještě několikrát před sebou rozkládat.

Demerest i Harris přepnuli nyní na frekvenci startového dispečinku.

Na dráze dva-pět, přímo před letounem Trans America, dostalo britské letadlo VC-10 společnosti BOAC pokyn ke startu. Pohnulo se vpřed, nejprve těžkopádně a pomalu, pak zrychlilo. Znak společnosti - modrý, bílý a zlatý - na chvíli zářil v odrazu světel ostatních letadel, načež zmizel nakrátko v metelici rozvířeného sněhu a v černém výfukovém dýmu z tryskových motorů. A hned nato zazněl hlas pozemního dispečera: "Trans America dvě, rolujte do pozice, startovací dráha dva-pět a čekejte. Na dráze jedna-sedm nalevo přistává letadlo."

Jedna-sedm nalevo byla dráha, která přímo přetínala startovací dráhu dva-pět V tom, že byly obě dráhy v provozu zároveň, se skrývalo určité nebezpečí, ale dispečeři v kontrolní věži už byli zvyklí manévrovat letadla - při přistávání a startování - tak, aby se neplýtvalo časem a zároveň aby se na křižovatce nestřetly dva

stroje. Piloti, kteří si s myslí ne zrovna lehkou uvědomovali nebezpečí kolize, když radiofonicky zjistili, že jsou obě dráhy v provozu, poslouchali na slovo příkazy dispečerů.

Anson Harris rychle a zkušeně zvedl Zlatý koráb na startovací dráhu dva-pět.

Demerest vykoukl a v závanech sněhu spatřil světla letadla, které právě dosedlo na dráze jedna-sedm. Stlačil knoflík mikrofonu: "Trans America dvě, slyším. Jsme v pozici a čekáme. Vidíme přistávající stroj."

Ještě než přistávající letadlo překřižovalo jejich dráhu, ozval se znovu dispečerův hlas: "Trans America dvě, start povolen. Jedem, jedem!"

Poslední dvě slova nebyla v žádné příručce letových dispečerských středisek, ale pro dispečery a piloty znamenala přesně totéž: Hejbněte okamžitě kostrou! Přistává hned další letadlo.

Dráze jedna-sedm se už přibližovala v nebezpečné blízkosti letiště nová světla.

Anson Harris neotálel. Nataženými prsty posunul až na doraz všechny čtyři páčky od plynu. Rozkázal: "Vyrovnat motory!"

Nakrátko přišlápl brzdy, aby se zvýšil výkon motoru, zatímco Demerest vyrovnával tlakové poměry všech čtyř motorů. Z trvalého kvílení se hluk motorů stal hlubším a přešel v burácivý řev.

Harris pak uvolnil brzdy a N-731-TA, mohutně vyrazil po startovací dráze.

Vernon Demerest hlásil věži: "Trans America dvě startuje."

Stlačil dopředu ruční řídící páku.

Harris řídil levou rukou příďové kolo a pravou opět položil na plynové páky.

Rychlost narůstala. Demerest zvolal: "Osmdesát uzlů." Harris přikývl, pustil řízení příďového kola a převzal ruční řídící páku...Osová světla se míhala ve sněhové metelici... Tah mohutných tryskových motorů se vzedmul k vrcholu...Když se hnali rychlostí sto třicet dva uzlů, Demerest podle předběžných propočtů zvolal "V-jedna", čímž upozornil Harrise, že dosáhli kritické rychlosti, při níž je ještě možno přerušit start a zastavit letadlo. Za V-jedna musí start bezpodmínečně pokračovat...A V-jedna už měli za sebou...Stále ještě nabírali rychlost, přeřítili se přes křižovatku drah, přičemž po pravici zahlédli záblesky světel přibližujícího se letadla. Za pouhých několik vteřin stroj projede křižovatkou, kterou právě minuli. Další riskantní krok - přesně propočtený, opět vyšel. Jen pesimisté se domnívali, že jednoho dne by takové riziko nemuselo vyjít...Při rychlosti sto padesát čtyři uzlů Harris přitáhl řídící páku. Příďové kolo se odlepilo od povrchu startovací dráhy. Nadzdvihli se, byli připraveni se vznést. Za stále vzrůstající rychlosti se za okamžik ocitli ve vzduchu.

Harris klidně řekl: "Zatáhnout podvozek."

Demerest zvedl páčku na hlavní přístrojové desce. Letadlem se rozlehl zvuk zatahujícího se podvozku a zmlkl s konečným zabouchnutím, když se uzavřel kryt kol.

Rychle stoupali, brzy nabrali čtyři sta stop. Za chvíli je pohltí noc a mraky.

"Klapky dvacet."

Demerest ve funkci prvního důstojníka poslušně posunul řídící klapkový selektor ze třiceti stupňů na dvacet. Nakrátko měli pocit, že klesají, když se vztlakové klapky, které zvyšovaly zdvihovou sílu při startu, částečně nadzdvihly.

"Klapky nahoru."

Nyní se už klapky zatáhly.

Demerest si pro pozdější zprávu v duchu poznamenal, že za startovací manévr nemůže Ansonu Harrisovi vytknout ani tu nejmenší chybičku. Ani ho to nepřekvapilo. Přes to popichování Vernon Demerest moc dobře věděl, že Harris je jako kapitán eso a že je na sebe i na druhé tak náročný jako Demerest sám. Proto si byl Demerest už předem jist, že let do Říma bude dnes pro něho snadným výletem.

Od okamžiku, kdy se odlepili, uplynulo jen několik vteřin. Stále ostře stoupali, přeletěli konec startovací dráhy, v mračnech a padajícím sněhu se světla pod nimi vytrácela. Anson Harris se přestal dívat ven a letěl už jen podle přístrojů.

Druhý důstojník Cy Jordán se ze svého letadla palubního mechanika naklonil dopředu a upravil páky, aby vyrovnal výkon všech čtyř motorů.

V mracích to jimi dost házelo. Hned na začátku cesty dostávali cestující tam vzadu zabrat. Demerest vypnul světelný nápis

"Nekouřit"; nápis "Připoutejte se" bude svítit až do chvíle, kdy letoun dosáhne klidnějších vzduchových proudů. Později buď Harris, nebo Demerest promluví k pasažérům. Teď bude důležitější řídit.

Demerest hlásil odletovému dispečinku: "Zatáčíme v levobok, jedna osm nula; opouštíme výšku tisíc pět set stop."

Místo běžného slova "nalevo", použil neobvyklejšího výrazu "levobok". Anson Harris se usmál. Výraz to byl správný, ale neúřední. Byla to jedna z oblíbených Demerestových fint. Mnoho pilotů veteránů si na podobné neobvyklosti potrpělo. Byla to malička vzpoura proti oficiálnosti letových dispečerských středisek, jimž se kdekdo ve vzduchu měl přizpůsobovat. Dispečeři na zemi se často naučili rozpoznávat jednotlivé piloty podle jejich oblíbených výrazů.

Za okamžik let číslo dvě obdržel povolení vystoupit do výše dvacet pět tisíc stop. Demerest potvrdil příjem a Anson Harris šel se strojem stále nahoru. Odteďka za několik minut se ocitnou v jasném klidném vzduchu, bouřkové mraky budou hluboko pod nimi a vysoko nad nimi se objeví hvězdy.

Demerestova výrazu si na zemi skutečně všimli; a právě Keith Bakersfeld.

Keith se vrátil k radarové obrazovce před více než hodinou. Předtím si pobyl v šatně dispečerů, o samotě vzpomínal na minulost a utvrzoval se ve svém záměru pro dnešní noc.

Už několikrát si od té doby zajel podvědomě do kapsy a dotkl

se klíče od pokoje, který si potajmu najal v O'Haganově hotelu.

Jinak se soustřeďoval na radarovou obrazovku. Řídil nyní přílety z východu a nepřetržitý hustý provoz si vyžadoval jeho krajní pozornosti.

Let číslo dvě se ho služebně přímo netýkal, odletový dispečer však seděl od něho jen několik stop a Keith v krátké přestávce mezi svým hlášením zaslechl výraz "zatáčíme v levobok" a podle něho i hlasu poznal svého švagra. Keith neměl potuchy, že Vernon Demerest dnes letí. Ostatně - jak by to vlastně mohl vědět? S Vernonem se vídali jen málo. Podobně jako Mel, ani Keith se nikdy se švagrem nespřátelil, i když mezi nimi nedošlo k třenicím, které kazily vztahy mezi Demerestem a Melem.

Brzy po odletu Zlatého korábu radarový inspektor Wayne Tevis zajel se svým křeslem na kolečkách ke Keithovi.

"Dej si dvacet, chlapče," řekl Tevis nosovým protáhlým přízvukem. "Vemu to za tebe. Přišel se na tebe podívat tvůj velký bratr."

Když si Keith sundal sluchátka a otočil se, rozeznal za sebou v přítmí Melovu postavu. Vzpomněl si, jak si předtím přál, aby se tu Mel dnes v noci neukazoval; obával se, že by setkání s bratrem citově možná nezvládl. Ale teď měl najednou z Melova příchodu radost. Vždycky byli nejen bratry, nýbrž i dobrými přáteli, a bylo správné se s ním rozloučit. Že jde o loučení, Mel ovšem nepozná, pochopí to až zítra.

"Ahoj," řekl Mel. "Šel jsem kolem. Jak to jde?"

Keith pokrčil rameny. "Myslím, že dobře."

"Nechceš kávu?" V jedné z letištních restaurací koupil Mel dvě kávy. Podal jeden papírový pohár Keithovi, druhý si ponechal.

"Děkuji." Keith byl za kávu i za přestávku vděčný. Vzdálil se teď, třebas jen na chvíli, od radarové obrazovky a uvědomil si,že se v něm za poslední hodinu opět nakupilo duševní napětí. Jako by pozoroval nějaký cizí předmět, všiml si, že ruka kterou držel šálek kávy se mu trochu chvěje.

Mel se rozhlédl po radarové místnosti, kde se pracovalo na plné obrátky. Dával si pozor, aby se na Keithe nedíval příliš nápadně. Vypadá strašně, ten Keith. Vyhublá, strhaná tvář, pod očima hluboké kruhy. V posledních měsících vypadal bratr stále hůř. Ale tak zlé jako dnes, napadlo Mela, to rozhodně ještě nebylo.

V duchu se stále zabýval Keithem, navenek však kývl na spoustu radarového zařízení a pravil: "Co by si o tom asi starý pán pomyslel..."

"Starý pán", to byl jejich otec Wally (Wild Blue) Bakersfeld, letec ze staré školy s brýlemi na očích, letecký akrobat, zemědělský pilot, doručovatel noční pošty a parašutista. K činnosti výsadkáře se uchyloval, jen když nutně potřeboval peníze. Wild Blue byl současníkem Lindberghovým, kamarádem Orvilla Wrighta, létal až do konce svého života, který náhle skončil při natáčení akrobatické scény v jednom hoollywoodském filmu. Měl nahrát leteckou katastrofu, ale bohužel k ní opravdu došlo. Tehdy Mel a Keith dospívali, ale Wild Blue ještě stačil vštípit oběma chlapcům lásku k létání, jež jim vydržela až do dospělého věku. V

Keithově případě, napadlo občas Mela, otec synovi příliš neposloužil.

Keith zavrtěl hlavou, aniž zodpověděl Melovu otázku. Nezáleželo na tom, stejně to byla jen řečnická otázka, Mel pouze získával čas a přitom uvažoval, jak nejlépe zahájit rozhovor o tom, co mu dělalo tolik starostí. Rozhodl se jít na to rovnou.

Promluvil tlumeným hlasem: "Keithi, tobě něco je. Vypadáš hrozně. Já to vím, ty to víš. Tak co bychom si předstírali? Kdybys dovolil, rád bych ti pomohl. Můžeme si o tom promluvit - ať už tě tíží cokoliv? Vždycky jsme byli k sobě poctiví."

"Ano," uznával Keith, "to je pravda." Usrkával kávu, ale do očí se Melovi nepodíval.

Zmínka o otci, byť náhodná, Keithe podivně dojala. Dobře si pamatoval na toho slavného Wild Bluea. Valným živitelem rodiny nebyl, Bakersfeldovi trpěli stálým nedostatkem peněz, ale k dětem byl vždy laskavý, zejména když si povídali o létání, což chlapci obvykle vyžadovali. Opravdovým otcem se však Keithovi nakonec nestal Wild Blue, nýbrž Mel. Mel, který byl rozumný a vyrovnaný, Keith ho nikdy jinak nepoznal. Otci tahle vlastnost chyběla. Právě Mel se vždycky o Keithe staral, počínal si přitom nenápadně, nechoval se patronsky jako někteří starší bratři, kteří tak připravují mladšího chlapce o jeho důstojnost. Už tehdy se Mel vyznačoval schopností, jak pomoci lidem, a zároveň v nich nevzbudit nepříjemný pocit.

Mel se dělil s Keithem o své věci, byl ohleduplný a taktní, i v

maličkostech. To mu zůstalo. Například dnes - že přinesl tu kávu, pomyslel si Keith, a pak si vytkl: jen se sentimentálně nerozplač nad šálkem kávy jenom proto, že se setkáváme naposledy. Ale tentokrát Keithova osamělost, úzkost a pocit viny přesahovaly Melovy síly. Ani ten skvělý Mel nedokáže vrátit život Valerii Redfernové a jejím rodičům.

Mel kývl hlavou k chodbě, vyšli z radarové místnosti.

"Poslyš, bráško," řekl Mel. "Potřebuješ si od toho všeho odpočinout. Nadlouho. Možná víc než odpočinout. Možná, že bys potřeboval z toho všeho nadobro vypadnout."

Poprvé se Keith usmál. "Dal sis to namluvit od Natálie."

"Natálie mluví často velmi rozumně."

Ať už má Keith jakékoliv problémy, říkal si Mel, má z pekla štěstí, že našel Natálii. Představa švagrové připomenula Melovi jeho vlastní ženu Cindy, která je zřejmě na cestě na letiště. Asi není zcela správné srovnávat nepříznivé vlastní manželství s manželstvím někoho druhého, říkal si Mel; někdy je ale těžké, aby si to člověk odpustil. Jestlipak si ten Keith uvědomuje, jaké štěstí měl alespoň v téhle důležité záležitosti.

"A ještě něco," pravil Mel. "Dosud jsem to nenakousl, ale snad už je k tomu doba. Mám pocit, že jsi mi neřekl všecko o té nehodě v Leesburgu, o tom, co se tam vlastně toho dne seběhlo. Snad ses s tím nikomu nesvěřil, protože jsem si přečetl protokoly. Je v tom něco, co jsi nikomu neřekl?"

Keith zaváhal jen na vteřinku. "Ano."

"Myslel jsem si to." Mel volil slova opatrně. Cítil, že to, co se mezi nimi začíná odehrávat, by mohlo být svrchovaně důležité.

"Ale taky jsem si myslel, že kdyby ses mi s tím chtěl svěřit, pověděl bys to. A kdybys nechtěl, nu, pak mi do toho nic není. Někdy ovšem, když člověku na někom moc záleží, jako dejme tomu na bratrovi, člověku by do toho vlastně něco být mělo, ať si ti druzí přejí, aby ses do toho míchal, nebo ne. A tak mi teď trošku něco do toho je." Jemně dodal. "Posloucháš mě?"

"Ano," pravil Keith, "poslouchám." Řekl si, že by ten rozhovor mohl samozřejmě zarazit; snad by jej měl dokonce zarazit ihned, okamžitě, neboť neměl smyslu. Stačilo by se omluvit a vrátit se k radarové obrazovce. Mel by se domníval, že se mohou k rozhovoru později vrátit, ve snu by ho nenapadlo, že jsou spolu naposledy, že žádné "později" už neexistuje.

"Ten den v Leesburgu," naléhal Mel. "To, cos mi zatajil, to má souvislost s tím, jak se teď cítíš, jak ti je, zrovna nyní, viď? Že mám pravdu?"

Keith zavrtěl hlavou. "Nech to spát, Mele. Prosím tě."

"Tak tedy mám pravdu. Ta souvislost tu je. Že?"

Proč zapírat něco tak očividného? Keith přikývl. "Ano."

"Nechceš mi to říct? Dříve nebo později to někomu povědět musíš." I tónem hlasu ho Mel zapřísahal, naléhal na něho.

"Nemůžeš se s tím navěky nosit, ať už je to co je to. A komu bys to spíš měl říct než mně? Rozuměl bych ti."

Nemůžeš se s tím nosit... Komu bys to spíš měl říct než mně!

Keithovi připadalo, že bratrův hlas, dokonce i jeho obrysy, jako by k němu přicházely nějakým tunelem, z nějakého vzdáleného, dalekého konce. Na vzdálenějším konci tunelu byli i jiní lidé - Natálie, Brian, Theo, Perry Yount, Keithovi přátelé - k nimž už si dávno nemohl najít cestu. A teď Mel, ten jeden jediný, se k němu natahuje a pokouší se překlenout propast...jenže tunel je příliš dlouhý, vzdálenost mezi nimi - po vší té době, kdy byl Keith úplně sám - příliš velká.

A přece...

Jako by místo něho hovořil někdo jiný, Keith se zeptal: "Myslíš, abych ti to jako pověděl tady? Hned?"

Mel naléhal: "Co by ne?"

Opravdu co by ne? Cosi se v Keithovi pohnulo. Touha zbavit se břemene, i když se na věci nic nemůže změnit...Nebo ano? Což právě v tom neležel smysl zpovědi? Očista; Vymýcení hříchu doznáním a kajícností...Až na to, že zpověď skýtá odpuštění, smytí hříchu, kdežto Keith nikdy hřích smýt nemůže. Alespoň...ho to nikdy nenapadlo. Teď se sám sebe tázal, co by na to Mel řekl.

Kdesi v Keithově nitru se zamčené dveře trošku pootevřely.

"Asi není důvodu," řekl pomalu, "proč bych ti to neměl říct. Nebude to trvat dlouho."

Mel ani nehlesl. Instinkt mu napověděl, že kdyby pronesl jediné chybné slůvko, mohl by Keithem otřást, mohla by se zlomit důvě-ra, která jako by se rodila a na kterou Mel tak dlouho a horoucně čekal. Kdyby se konečně dozvěděl, co Keithe tak trápí, mohli by

se s tím společně poprat. Soudě podle toho, jak bratr dnes vypadá, musí to být saframentsky rychle.

"Četl jsi protokoly," řekl Keith. Hlas mu zněl jednotvárně. "Víš většinu toho, co se tehdy stalo."

Mel přikývl.

"Co ale nevíš, co neví nikdo na světě kromě mne; co nevyšlo najevo při vyšetřování a na co jsem musel myslet znovu a znovu a pořád..." Keith zaváhal. Zdálo se, že nebude s to pokračovat.

"Pro boha svatého! Kvůli sobě, kvůli Natálii i mně mluv dál!"

Nyní zas kývl Keith. "Budu."

Začal popisovat to jitro v Leesburgu před půl druhým rokem; jak vypadala letová situace, když odešel do umývárny; jak si počínal inspektor Perry Yount; jak elév zůstal sám u obrazovky. Za okamžik, říkal si Keith. Za okamžik se přizná, jak v té umývárně otálel; jak nechal ostatní v bryndě pro svou lhostejnost a nedbalost; jak se vrátil do služby příliš pozdě; že ta katastrofa, že ta několikanásobná tragédie všech těch zabitých příslušníků rodiny Redfernovy je jen a jen jeho vina; a jak to ostatní odnesli za něho. A když už se konečně vyzpovídával, když už konečně dělal, co už tak dlouho podvědomě toužil učinit, pocítil milosrdenství úlevy. Slova se začala řinout jako dlouho přehrazený vodopád.

Mel poslouchal.

Náhle se na chodbě otevřely dveře. Ozval se hlas náčelníka kontrolní věže: "Pane Bakersfelde! Tady jste!"

Náčelník věže si to k nim namířil, jeho kroky se rozléhaly po

celé chodbě. "Shání se po vás, pane Bakersfelde, poručík Ordway. I sněhový pult. Máte jim zavolat." Kývl na pozdrav Keithovi.

"Ahoj, Keithi!"

Melovi se chtělo vykřiknout, chtělo se mu zařvat, aby všichni ztichli nebo mu aspoň na chvíli dali pokoj, chtělo se mu prosit, aby mohl být ještě několik minut s Keithem o samotě. Ale věděl, že tady nic nepomůže. Sotva se ozval hlas náčelníka věže, Keith se zarazil uprostřed věty, jako by otočil vypínačem.

Tak se Keithovi přeci jen nepodařilo vyzpovídat se Melovi ze své viny. Mechanicky odpověděl na pozdrav náčelníka věže a přitom si říkal, proč s tím vůbec začínal. Co si vlastně myslel, že tím vyhraje? Nic se nedá vyhrát, na nic se nedá zapomenout. Může se zpovídat komu chce, paměť si nevymaže. Na okamžik se jen chytal stébelka naděje, naděje snad i na odpuštění. Ale kdež, to si jen něco namlouval. Nakonec bylo možná dobře, že ho přerušili.

Znovu si Keith uvědomil, že ho ze všech stran obklopuje závoj samoty jako nějaká neviditelná tlustá opona. A za tou oponou je se svými myšlenkami sám a uvnitř svých myšlenek si pěstuje malou soukromou mučírnu, k níž se nedostane nikdo jiný, dokonce ani jeho bratr.

Z té mučírny ... která čeká, stále čeká...vede jen jediná cesta. Ta, kterou si už zvolil a na kterou taky vykročí.

"Asi tě tam budou potřebovat, Keithi," řekl náčelník věže. Byla to velice laskavě vyslovená výtka. Jednu přestávku dnes v noci už

Keith měl; další už nevyhnutelně znamenala pro druhé pracovníky nadměrnou zátěž. A taky to byla snad neúmyslná připomínka Melovi, že pravomoc generálního ředitele letiště až sem nesahá.

Keith cosi zamumlal a chladně přikývl. S pocitem bezmoci pozoroval Mel, jak se jeho bratr vrací do radarové místnosti. Už toho vyslechl dost, aby věděl, že je přímo zoufale důležité, aby vyslechl ještě víc. Jen si říkal, kdy a kde k tomu dojde. Před pár minutami protrhl Keithovu zdrženlivost, jeho tajnůstkářství.

Podaří se mu to ještě jednou? Mel o tom pochyboval a velmi ho to sklíčilo.

Dnes v noci se mu Keith už jistě s ničím nesvěří.

"Promiňte, pane Bakersfelde." Jako by opožděně uhádl Melovy myšlenky, náčelník věže rozpřáhl ruce. "Člověk se snaží každému vyhovět. Není to vždy snadné."

"Já vím." Mel si div nepovzdechl, ale ovládl se. Když k něčemu takovému dojde, zbývá jen doufat, že se taková příležitost vyskytne ještě jednou. A mezitím si jedete po svých a vykonáváte si svou práci.

"Řekněte mi, prosím," pravil Mel, "cože mi vzkazují?"

Náčelník věže opakoval.

Místo aby telefonoval sněhovému kontrolnímu pultu, Mel sešel o poschodí níž a vstoupil do místnosti. Danny Farrow stále kraloval nad ovládacím stolem pracovně zatíženého protisněhového střediska.

Vznikla otázka, které parkoviště konkurujících leteckých

společností je třeba očistit nejdřív. Mel tento problém vyřešil a pak si překontroloval situaci na zablokované startovací dráze tři-nula. Nic se tam nezměnilo, až na to, že Joe Patroni byl už na letišti a řídil nyní pokusy vyprostit zabořenou sedmsetsedmičku Aéreo-Mexican, která stále znemožňovala provoz na dráze.

Před chvílí Joe Patroni radiofonicky ohlásil, že během hodiny se znovu pokusí s letadlem pohnout. A protože Mel znal pověst Joea Patroniho jako mistra na maléry, který je dovede odstraňovat jako nikdo jiný, usoudil, že nemá smysl žádat podrobnější zprávu.

V sněhovém kontrolním pultu si Mel vzpomněl na vzkaz, aby volal policejního poručíka Ordwaye. Předpokládal, že je poručík v hlavní budově, dal si ho vyvolat a zanedlouho se Ordway ohlásil. Mel očekával, že mu chce poručík něco říci o té delegaci meado-woodských občanů proti hluku. Ale nebylo to ono.

"Lidé z Meadowoodu se už sem trousí, ale zatím s nimi nejsou potíže a po vás se dosud nesháněli," řekl Ordway, když Mel tuto otázku nadhodil. "Dám vám vědět, jak to spustí."

Policista referoval, že volá kvůli ženě, kterou sebral jeden z jeho mužů. Plakala a zřejmě se potulovala bez cíle po hlavní budově. "Nic rozumného jsme z ní nedostali, ale nevyváděla nic špatného, tak jsem ji usadil v předsíňce před vaší kanceláří. Říkal jsem si, že bude lepší vám to předem říct, abyste se náhodou nevrátil a nedivil se."

"To je v pořádku. Je sama?"

"Jeden z mých lidí s ní zůstal, ale teď už je možná pryč. Ona je

stejně neškodná, jsem si tím jist. Brzy se na ni zase podíváme."

"Za chvilinku budu zpátky v kanceláři," řekl Mel. "Uvidím, jestli s ní něco svedu." Zdalipak se mu podaří promluvit si s neznámou ženou s větším úspěchem než s Keithem; sotva to může být horší. Pomyšlení na Keithe, který se zřejmě co nevidět zhroutí, Mela stále hluboce rozrušovalo.

Potom ho ještě něco napadlo a zeptal se: "Zjistili jste, jak se ta žena jmenuje?"

"Ano, aspoň to nám pověděla. Zní to španělsky. Vteřinku, zapsal jsem si to."

Nastala odmlka, pak poručík Ordway řekl: "Jmenuje se Guerrerová. Paní Inez Guerrerová." -.

Táňa Livingstonová nevěřícně pravila: "Chcete tvrdit, že paní Quonsettová je ve Zlatém korábu?"

"Už je to asi tak, paní Livingstonová. Přišla tam malá stará paní, přesně podle vašeho popisu." Zaměstnanec, který měl službu u východu a kontroloval nástup cestujících do Zlatého korábu, seděl v kanceláři okrskového náčelníka dopravy s Táňou a s mladým Petrem Coakleym. Ten se, chudák, ještě nevzpamatoval z otřesu, že ho paní Ada Quonsettová napálila, když ji měl na starost.

Kontrolor letenek se dostavil do kanceláře hned poté, co Coakley varoval všechny východy Trans America před nepolapitelnou paní Quonsettovou.

"Mě nenapadlo, že by tu něco nehrálo," říkal. "Pustili jsme dnes na palubu i jiné návštěvníky a všichni se zase vrátili." Na obranu

dodal: "Celý večer jsem měl práce nad hlavu. Nedostávali se nám lidi a kromě té doby, kdy jste nám pomáhala, musel jsem dělat za dva. Vždyť to víte."

"Ano," řekla Táňa, "já vím." Svalovat na jiné vinu nechtěla.

Jestli za tohle někdo nese odpovědnost, pak je to ona sama.

"Stalo se to, jen jste odešla, paní Livingstonová. Ta stará dáma povídala něco o svém synovi, jestli se nemýlím, že si zapomněl náprsní tašku. Dokonce mi ji ukázala. Říkala, že jsou v ní peníze, a tak jsem si ji nevzal."

"Tohle už si vyzkoušela. Je to jeden z jejích pravidelných žertíků."

"To jsem nevěděl, tak jsem ji pustil na palubu. Pak už jsem po ní ani nevzdechnul. Až teprve, když jste mi před pár minutami telefonovali."

"Ta dokáže vodit lidi za nos," řekl Petr Coakley. Pokradmu se podíval na Táňu. "Mě teda za nos už vodila."

Kontrolor zavrtěl hlavou. "Kdybych tomu nemusel věřit, nevěřil bych tomu ani teď. Nu což, je v letadle." Zmínil se také o rozporu mezi počtem cestujících v turistické třídě a počtem letenek, i o rozhodnutí odletového inspektora, aby letadlo radši odstartovalo, než způsobit další zpoždění.

Táňa rychle řekla: "A let dvě už odletěl, to je jisté, co?"

"Ano, jsou ve vzduchu. Zjistil jsem si to, když jsem šel k vám. A i kdyby ještě seděli na zemi, moc pochybuji, že by se s letadlem vraceli, zvláště ne v takovéhle noci."

"To ne, nevraceli by se." Táňa také věděla, že není ani nejmenší šance na nějakou změnu kursu nebo přistání Zlatého korábu jen kvůli paní Quonsettové. Kdyby měli vyhazovat jednoho černého pasažéra, stálo by to na čase a nákladech tisíce dolarů, stálo by to mnohem víc než vzít prostě paní Quonsettovou do Říma a zase se s ní vrátit zpátky.

"Nebudou někde po cestě tankovat?" Letadla do Evropy někdy přistávala mimo letový řád v Montrealu nebo New Foundlandu, aby si doplnila zásoby pohonných hmot. To by pak mohli hezky vytáhnout paní Quonsettovou a zkazit jí radost. Do Itálie by se nedostala.

"Už jsem se na to ptal v operačním oddělení," odvětil zaměstnanec. "Podle letového plánu poletí přímo. Žádné mezipřistání."

Táňa zvolala: "K čertu s tou babou!"

Tak si přeci jen Ada Quonsettová udělá výlet do Itálie a zpět. A k tomu bude pravděpodobně přenocování a strava - všechno na útraty letecké společnosti. Táňa si vztekle pomyslela, že příliš podcenila odhodlání té ženské nedat se poslat šupem zpátky na západní pobřeží. A také se zmýlila, když předpokládala, že paní Quonsettová bude mířit jen do New Yorku.

Sotva před čtvrt hodinou myslela Táňa na souboj mezi sebou a Adou Quonsettovou jako na bitvu důvtipu. Jestliže tomu tak bylo, pak maličká stará paní ze San Diega zvítězila.

Se zuřivostí, která jí nebyla příliš vlastní, si Táňa přála, aby

letecká společnost udělala výjimku a paní Quonsettovou žalovala.

Dobře však věděla, že to společnost neudělá.

Mladý Petr Coakley začal něco vykládat.

Táňa se na něho utrhla: "Radši mlčte!"

Brzy poté, co kontrolor a Coakley odešli, vrátil se do kanceláře okrskový náčelník dopravy. Bert Weatherby byl dříč, šlo mu na padesátku a byl houževnatým organizátorem, který se ke své funkci těžce propracoval. Začínal od píky jako nakladač zavazadel na rampě. Byl obvykle ohleduplný a měl smysl pro humor, dnes však byl po třech dnech nepřetržitého napětí unavený a podrážděný. Netrpělivě vyslechl Táninu zprávu, v níž vzala hlavní odpovědnost na sebe a o Petru Coakleym se zmínila jen tak mimochodem.

Náčelník si projel rukou řídké šedivé vlasy a poznamenal: "Občas se musím přesvědčit, jestli mi tam nahoře ještě něco zbylo. Z takovýchhle radostí mi právě vypadává i ten zbytek vlasů."

Přemýšlel a pak drsně prohlásil: "Vy jste nás dostala do té kaše, tak to zase hezky napravte. Promluvte si s letovým dispečinkem. Požádejte, aby zavolali rádiem společnosti kapitána letu dvě a pověděli mu, co se stalo. Nedovedu si představit, co může dělat. Osobně bych tu starou čarodějnici s chutí vyhodil z výšky třicet tisíc stop, ale to necháme na něm. A vůbec, kdo je dnes kapitánem?"

"Kapitán Demerest."

Náčelník zaúpěl. "Ještě tohle. Bude to pokládat za náramnou

legraci, že se dala správa společnosti takhle napálit. Rozhodně mu poraďte, aby tu starou rašpli zadrželi po přistání na palubě, a že za žádných okolností nesmí vylézt ven bez doprovodu. Jestli ji budou chtít Italové šoupnout do basy, tím lépe. A uvědomte i ředitele naší pobočky v Římě. Až tam přistanou, bude si s ní hrát pro změnu zase on. Doufám, že má kolem sebe schopnější lidi než já."

"Ano, pane," řekla Táňa.

Začala vykládat náčelníkovi tu druhou záležitost týkající se letu dvě - o onom podezřele vyhlížejícím muži s aktovkou, kterého celní inspektor Standish viděl nastupovat. Náčelník ji ani nenechal domluvit, hned ji přerušil.

"Pusťte to z hlavy! Co si ti celníci myslí? Že budeme za ně dělat jejich práci? Dokud to neškodí společnosti, je mi úplně lhostejné, co si ten chlap nese. Jestli celníci chtějí vědět, co v té aktovce má, ať požádají o kontrolu italskou celnici, ale ne nás. To by mě dřív museli rozkrájet, než bych vyslýchal a možná i urazil cestujícího, který si zaplatil, za něco, co se nás vůbec netýká."

Táňa váhala. Cosi jí na tom muži s aktovkou - třebaže ho sama nespatřila - dělalo starosti. Slyšela o případech, kdy... Samozřejmě, je to absurdní myšlenka...

"Jen mě tak napadlo," řekla, "že třebas vůbec nepašuje."

Táňa odešla. Ve své kanceláři začala za psacím stolem psát zprávu kapitánu Demerestovi na palubě letu dvě ve věci paní Ady Quonsettové. -.-.-.

KAPITOLA DRUHÁ. -.-.

Na zadním sedadle taxíku, jedoucího z města na letiště, se Cindy Bakersfeldová blaženě opřela a zavřela oči. Nevnímala a taky jí to bylo naprosto jedno, že venku stále sněží a že taxík se jen pomalu prodírá v hustém provozu. Nijak nespěchala. Zaplavila ji vlna tělesné rozkoše a uspokojení (je euforie to správné slovo? říkala si Cindy).

To všechno Derek Eden.

Derek Eden, který si zašel na koktajl Nadace pro pomoc Archidoně (ani teď Cindy nevěděla, o kterou Archidonu vlastně jde); který jí přinesl trojnásobně silný bourbon - ostatně ho ani nevypila - a pak o ni usiloval způsobem, který postrádal byť jen kapku představivosti. Derek Eden, téměř neznámý reportér Sun-Times, který psával do podřadné rubriky; Derek Eden se zpustlým obličejem, nedbalým vzezřením, s nepopsatelně pomačkanými kalhotami; Derek Eden s jeho starou kraksnou, s jeho navenek i uvnitř hnusným chevroletem; Derek Eden, který nachytal Cindy zrovna v okamžiku, kdy byla bez zábran, kdy potřebovala chlapa, jakéhokoliv chlapa, a příliš nadějí si nedělala; Derek Eden, který se ukázal jako nejnádhernější, nejvíce vzrušující milenec, jakého kdy poznala.

Nikdy, nikdy předtím nezažila Cindy něco podobného. Ach, bože! říkala si: jestli vůbec existuje něco jako dokonalé smyslné,

tělesné ukojení, pak ho dosáhla dnes v noci. A co víc - když teď poznala Dereka Edena... drahého Dereka... chtěla ho zase - a často. Naštěstí bylo úplně jasné, že i on po ní touží stejně vášnivě.

Zabořila se do opěradla zadního sedadla taxíku a v duchu znovu prožívala poslední dvě hodiny.

Jeli v tom příšerném starém chevroletu z hotelu Lake Michigan do nějakého pomenšího hotýlku poblíž tržnice. Vrátný si nad autem s opovržením odfrkl - Derek Eden si toho zřejmě nevšiml - a v hale už čekal noční vedoucí. Cindy pochopila, že jeden z mnoha telefonátů jejího společníka byl určen i tomuto podniku. Žádné přihlašování po nich nežádali, zaměstnanec je zavedl rovnou k pokoji na jedenáctém poschodí. Předal jim klíč, rychle jim popřál dobré noci a odporoučel se.

Pokoj ušel, ale jen taktak; staromódní, spartánsky vybavený, na nábytku vypálené skvrny od cigaret, jinak však čisto. Byla v něm manželská postel a vedle postele stála na nočním stolku neotevřená láhev skotské, několik lahviček sodovky a led. Na podnose ležela kartička s nápisem "s úctou od ředitelství"; Derek Eden si kartičku prohlédl a pak ji strčil do kapsy.

Když se na ni Cindy později vyptávala, Derek vysvětloval:

"Někdy si chce hotel zavázat lidi od novin. Když nám dají nějaký dárek, nikdy nic neslibujeme; noviny by na to nepřistoupily. Ale někdy možná reportér nebo redaktor zařadí jméno hotelu do zprávy, jestli to hotelu prospěje; nebo naopak, když jde o něco ošklivého, třebas smrt - smrt zejména jde hotelům proti srsti -

reportér může jméno hotelu vynechat. Ale jak říkám, žádné sliby. Člověk udělá, jen na co stačí."

Napili se, pak si povídali, pak se zase napili a při druhé skleničce ji začal líbat. Brzy si uvědomila, jak má jemné ruce, mnohokrát jí pro začátek projížděl prsty vlasy, jeho dotyk cítila po celém těle; a pak ji jeho ruce začaly laskat, pomalu, bože, tak pomalu...a tehdy už Cindy svítalo, že tohle by mohlo být něco zcela mimořádného.

Později si Cindy říkala, že se jí na Dereku Edenovi líbí ještě jedna věc: že si na nic nehraje. Deset minut po vyvrcholení, když už Cindy začínala zase rovnoměrně dýchat a srdce pravidelně tlouci, Derek Eden se pozvedl na lokti a zapálil pro oba cigarety.

"Byli jsme ohromní, Cindy." Usmíval se. "Brzy si dáme odvetnou partii a po ní pak spoustu dalších." Dvě věci těmi slovy přiznával: že to, co prožili, bylo čistě tělesné, bylo to dobrodružství smyslů a nikdo z nich ať netvrdí, že šlo o něco víc; oba přitom dosáhli oné vzácné nirvány, absolutní sexuální shody. Kdykoliv se jim napříště zachce, mohou vstoupit do soukromého tělesného ráje, který mohou stále pěstovat a stále více prozkoumávat.

Taková dohoda se Cindy hodila.

Pochybovala, že by mohla mít s Derekem mnoho společného mimo ložnici; a pak, rozhodně nebyl žádná trofej, s níž by se mohla chlubit ve společenských kruzích. Aniž si tím lámala hlavu, Cindy věděla, že by víc ztratila než získala, kdyby ji na veřejnosti viděli v Derekově společnosti. Kromě toho sám naznačil, že žije v

pevném manželství, i když na druhé straně Cindy vytušila, že doma si eroticky tolik neužije, kolik by potřeboval. Pro takové poměry měla ovšem pochopení, vždyť byla v téže situaci.

Ano, Dereka je třeba si chovat jako poklad, ovšem všechny city stranou. A jako poklad si ho chovat bude. Cindy se rozhodla, že nebude náročná a že nepřipustí, aby se milovali příliš často. Jedna taková schůzka jako dnes vydrží Cindy nadlouho. Stačí na ni jen myslet a dokáže si ji oživit. Musíš dělat drahoty, říkala si; musíš to zařídit, aby tě Derek chtěl tolik jako ty jeho. A pak by to mezi nimi mohlo trvat léta.

To, že Cindy objevila Dereka, naplnilo ji zvláštním pocitem svobody, jaký dosud neokusila.

Když má teď po straně a v zásobě možnost nadprůměrného sexuálního ukojení, může volbu mezi Melem a Lionelem Urquhartem posoudit objektivněji.

Její manželství s Melem už svým způsobem vlastně skončilo. Duševně i sexuálně se odcizili; i ta nejmenší neshoda vyústila v rozhořčenou hádku. Mel dnes zřejmě nemyslí už na nic jiného než na to zatracené letiště. Jako by se ze dne na den Mel a Cindy navzájem vzdalovali.

Lionel, který ji uspokojoval ve všem kromě v posteli, chtěl, aby se oba páry hned rozvedly, chtěl si Cindy vzít.

Cindinými společenskými ambicemi Mel opovrhoval. Nejenže ji v tom nijak nechtěl povzbudit; naopak, přímo jí v tom překážel.

Naproti tomu Lionel pevně zakotvil v illinoiské společnosti, v

Cindiných společenských záměrech nespatřoval nic neobvyklého a chtěl a mohl jí pomoci.

Až doteď jí ztěžovala volbu vzpomínka na patnáct let manželství s Melem, na dobré časy, které spolu duševně i tělesně prožili. Pořád matně doufala, že by se minulost, i v milostném životě, mohla nějak vzkřísit. Musela si přiznat, že to byla klamná naděje. Jako sexuální partner mohl Lionel nabídnout málo nebo nic. Ani Mel - alespoň pokud šlo o Cindy. Ale kdyby se dal sex vyloučit - kterézto vyloučení umožnil nyní Derek Eden jako tajný milenec - Lionel v soutěži s Mel jasně vítězil.

Cindy v taxíku otevřela oči a přemítala.

Žádné konečné rozhodnutí neučiní, dokud si nepromluví s Melem. Rozhodnutí jako taková neměla Cindy v lásce a vždycky je odkládala, až už to dál nešlo. Zbývaly totiž věci, jež se nedaly jen tak setřást: děti; vzpomínky na léta strávená společně s Melem - všechno mezi nimi přece špatné nebylo; a když má někdo někoho jednou hluboce rád, nikdy se toho úplně nezbaví. Ale byla ráda, že se alespoň rozhodla zajet na letiště.

Poprvé od chvíle, kdy vyjeli z města, se Cindy naklonila dopředu a zírala do tmy, aby zjistila, kde vlastně jsou. Nic nerozeznala. Zamlženými okny viděla sníh a mnoho jiných aut; všechno jelo pomalu. Měla dojem, že jsou na Kennedyho dálnici, ale to bylo vše.

Všimla si v zrcátku taxikářových očí; pozoroval ji. Neměla

potuchy, jak ten řidič vypadá. Když nastupovala u hotelu do taxíku, nevěnovala řidiči pozornost. Derek a ona vyšli z hotelu každý zvlášť, protože usoudili, že by mohli zachovávat diskrétnost od samého počátku. Stejně se dnes všechny tváře i těla slévaly do tváře a těla Dereka Edena.

"Támhle je Portage Park, milostivá," řekl řidič. "Blížíme se letišti. Už to dlouho nebude trvat."

"Děkuji vám."

"Kromě nás tam jede spousta vozů. Počítám, že ty lidi na letišti si užili, s tou sněhovou vichřicí a se vším."

Koho to k čertu zajímá? pomyslela si Cindy. Umí vůbec přemýšlet nebo povídat o něčem jiném než o tom chcípáckém letišti? Ale mlčela.

U vchodu do hlavní budovy zaplatila taxíkáři a rychle spěchala dovnitř, aby se vyhnula mokrému sněhu, který v závanech vpadal i na chráněná prostranství a vířil po chodnících. Prodírala se davem v hlavní hale, obcházela početnou skupinu, která se zřejmě chystala k nějaké demonstraci, protože několik lidí montovalo přenosné mikrofony a zesilovače. Policejní poručík, černoch, kterého Cindy několikrát viděla u Mela, hovořil se dvěma nebo třemi muži ze skupiny, kteří vypadali jako vůdci demonstrantů. Policista rázně vrtěl hlavou. Nic pozoruhodného, opravdu, nic ji na tom letišti nikdy nezajímalo. Cindy se tlačila dál, směřovala ke kancelářím správy letiště v meziposchodí.

Ve všech kancelářích se svítilo, i když většina místností byla

prázdná a nebylo slyšet ťukání psacích strojů ani šum rozhovorů jako v denních pracovních hodinách. Aspoň někteří lidé, myslela si Cindy, mají dost rozumu a jdou v noci domů.

Jediná osoba, kterou zahlédla, byla žena středních let v ošumělých šatech. Seděla v předsíňce Melovy kanceláře na pohovce, zírala jakoby do prázdna a Cindy si vůbec nevšimla. Žena měla zarudlé oči jako od pláče. Soudě podle promočených šatů a bot, musela chodit venku ve sněhové vánici.

Než vstoupila Cindy do Melovy kanceláře, vrhla na ženu jen lehce zvídavý pohled. Kancelář byla prázdná a Cindy si sedla do křesla. Za několik okamžiků zavřela oči a oddala se příjemným vzpomínkám na Dereka Edena.

Asi tak za deset minut se Mel vřítil do kanceláře. Cindy si všimla, že kulhá víc než jindy.

"Ty jsi tu?" Když spatřil Cindy, vypadal překvapeně. Vrátil se a zavřel dveře. "Už jsem si nemyslel, že přijedeš."

"Byl bys asi radši, kdybych se tu neukazovala, viď?"

Mel zavrtěl hlavou: "Ne, jen si myslím, že z toho nebude žádný užitek - alespoň ne takový, se kterým počítáš." I pohledem odhadoval ženu, byl by rád věděl, jaký je pravý důvod jejího příjezdu na letiště. Už dávno přišel na to, že Cindiny motivy bývaly obvykle složité a skoro vždy zcela jiné, než jak se na první pohled zdálo. Musel však přiznat, že dnes vypadá skvostně; přímo kouzelně a cosi jako by z ní vyzařovalo. Jenže skvostnost na něho už naneštěstí nepůsobila.

"Co kdybys mi tak prozradil," řekla Cindy, "s čím podle tebe počítám."

Pokrčil rameny. "Měl jsem dojem, že toužíš po hádce. Napadlo mě, že jich doma máme ažaž a nemusíme si umlouvat další bitvy tady."

"Možná že si něco domluvit musíme; a tady, protože se už doma skoro neukážeš."

"Mohl bych být častěji doma, kdyby tam bylo vlídnější ovzduší."

Cindy si uvědomila, že spolu mluví jen několik vteřin a už se na sebe utrhují. V poslední době se zdálo, že už ani není možné, aby si spolu promluvili, aniž se do sebe pustí.

A přece si nedokázala odpustit odpověď: "Aha, tak takhle! Takový důvod obvykle neuvádíš. Vždycky tvrdíš, jak je to strašlivě důležité, abys zůstal na letišti - pokud možno dvacet čtyři hodin za den. Tolik důležitých věcí - jak to aspoň říkáš - se tu pořád děje."

Mel úsečně pravil: "Dnes rozhodně ano."

"Ale jindy ne?"

"Jestli se ptáš, zda jsem tu někdy zůstal radši, než bych jel domů, pak odpověď zní: ano."

"Alespoň jsi ke mně poprvé poctivý."

"I když domů přijedu, trváš na tom, že mě musíš dovléct na nějaký pitomý večírek se škrobenými límečky jako třeba dnes."

Jeho žena rozzlobeně řekla: "Tak ty jsi nikdy neměl v úmyslu dneska přijít!"

"Měl jsem v úmyslu. Řekl jsem ti to. Ale..."

"Ale nic!" Cindy cítila, že krátká zapalovací šňůra k náloži jejího vzteku už zase hoří. "Spoléhal ses, že se něco vynoří, co ti v tom zabrání, jako vždycky. Aby ses mohl vykroutit a měl jsi alibi; abys mohl sám sebe přesvědčit, i když mě přesvědčit nemůžeš, protože si o tobě myslím, že jsi lhář a podvodník."

"Jen klid, Cindy."

Vztekle se na sebe dívali.

Co se to s nimi stalo, říkal si Mel, že to dopracovali až sem? Že se hašteří jako nevychované děti; zabředají do malicherností; častují se zlomyslnými pošklebky; a že on sám není v tom o nic lepší než Cindy. Když se hádají, vždycky se něco přihodí, že jdou oba pod svou úroveň. Jestlipak to i u jiných, u kterých to přestalo klapat a kteří spolu žili dlouho, probíhá právě takhle? Je to snad proto, že oba znají slabosti toho druhého a mohou do nich bolestně zarýt? Kdysi kdesi slyšel někoho říkat, že manželství v rozkladu dokáže vykřesat z obou partnerů ty nejhorší vlastnosti. V jeho a Cindině případě je to rozhodně pravda.

Pokusil se promluvit rozumněji: "Já si nemyslím, že jsem lhář nebo podvodník. Ale možná, že cosi na tom je, když říkáš, že jsem se spoléhal na něco, co se vynoří, co mě zachrání před těmi společenskými podniky, které, jak víš, nenávidím. Ale takhle jsem o tom nepřemýšlel."

Cindy byla zticha, tak tedy pokračoval: "Můžeš tomu věřit nebo nemusíš, ale já jsem se opravdu chtěl s tebou dnes v noci ve městě

sejít - alespoň si to myslím. Není vyloučeno, že jsem to ve skutečnosti, jak říkáš, vlastně nechtěl; nevím. Ale vím určitě, že jsem tu bouři nezařídil. A od té doby, co začala, se tu strhla spousta věcí - opravdových, tentokrát - a já se nemohl hnout."

Ukázal hlavou k předsíňce kanceláře. "Třebas jedna taková věc - ta žena, co sedí venku. Říkal jsem poručíkovi Ordwayovi, že s ní promluvím. Zdá se, že ji cosi vážného tíží."

"I tvou ženu cosi vážného tíží," řekla Cindy. "Ta ženská venku může počkat."

Přikývl. "No dobrá."

"Jsme v koncích," řekla Cindy, "ty a já. Viď?"

Otálel s odpovědí, nechtěl se ukvapit, přitom si však uvědomoval, že když už ta otázka tu je, bylo by pošetilé se jí vyhýbat.

"Ano," řekl konečně. "Obávám se, že jsme."

Cindy vybuchla: "Kdyby ses jen změnil! Kdyby ses dovedl dívat mýma očima. Vždycky muselo být podle tvého: co ty chceš dělat, nebo co ty nechceš dělat, ale abys dělal, co já chci..."

"Jako třebas být šest dnů v týdnu v černém motýlku a sedmý den v bílém?"

"A co je na tom špatného?" Vzrušená, panovačná Cindy se mu postavila na odpor. Pokaždé se mu velmi líbila, když byla ve vzteklé náladě, třebaže její hněv směřoval proti němu. Dokonce i teď...

"Já bych asi mohl říct totéž," pravil. "O té změně, o tom o všem. Bohužel, lidé se nemění - aspoň ne ve své podstatě. Mohou se

přizpůsobit. V tom se také spatřuje smysl manželství - že se dva lidé přizpůsobí jeden druhému."

"Jenže to přizpůsobování nesmí být jednostranné."

"U nás to tak nebylo," hájil se Mel, "ať si o tom myslíš cokoliv. Snažil jsem se ti přizpůsobit. Ty asi taky. Nevím, kdo se snažil víc. Já si, samozřejmě, myslím, že já, a ty si myslíš, že ty. Zůstává ovšem to hlavní: ačkoliv jsme se hodně dlouho pokoušeli, aby to klapalo, nevyšlo to."

Cindy řekla pomalu: "Asi máš pravdu. Aspoň v té poslední věci. I já si myslím totéž." Zarazila se a potom dodala: "Osobně jsem pro rozvod, myslím."

"Měla by sis tím být jistá. Je to dost důležité." I teď, pomyslel si Mel, vytáčí se Cindy z nutnosti učinit rozhodnutí, čeká, aby jí s tím pomohl. Kdyby to nebylo tak vážné, byl by se usmál.

"Jsem si jistá," řekla Cindy. Opakovala, tentokrát s větším přesvědčením: "Ano, jsem si jistá."

Mel klidně pravil: "Bude to zřejmě to nejlepší řešení pro nás oba."

Na vteřinku Cindy zaváhala. "Ty sis taky jistý?"

"Ano," řekl. "Já jsem si jistý."

Že se nehádali, že to šlo tak rychle, Cindy poněkud vyvedlo z míry. Zeptala se: "Tak jsme se rozhodli?"

"Ano."

Stále se na sebe dívali, ale hněv vyprchal.

"K čertu!" Mel se pohnul, jako by se chystal vykročit. "Je mi to

líto, Cindy."

"Mně taky." Cindy zůstávala na svém místě. "Ale je to asi nejrozumnější, viď?"

Přikývl. "Ano. Mám za to, že ano."

Bylo po všem. Oba to věděli. Teď už se budou muset řešit jen detaily.

Cindy hned dělala plány. "Robertu a Libby si pochopitelně nechám u sebe, ale můžeš je kdykoliv vidět. V tom žádné překážky klást nebudu."

"Nečekal jsem, že bys je dělala."

Ano, uvažoval Mel, bylo logické, že děvčata půjdou k matce. Budou mu obě chybět, zejména Libby. Schůzky někde venku, i kdyby jich bylo sebevíc, nikdy nenahradí společný život v témže domě, den co den. Vzpomněl si na své dnešní telefonické rozhovory s mladší dcerou. Cože to Libby po něm požadovala poprvé? Mapu února. Nu, už ji má; objevily se na ní nečekané zákruty.

"A taky si musím sehnat advokáta," řekla Cindy. "Vzkážu ti, kdo to je."

Přikývl a znovu se v duchu ptal, jestli všechna manželství končí takhle věcně, jakmile se jednou rozhodlo o rozvodu. Pravděpodobně je to civilizovaný způsob řešení. V každém případě se Cindy mimořádně rychle vzpamatovala. Seděla si v křesle, v zrcátku pudřenky si prohlížela obličej, upravovala si nalíčení. Měl dokonce pocit, že v myšlenkách zabloudila někam jinam; v koutcích úst jako by jí pohrával úsměv. V takových situacích bývají

prý ženy více naměkko než muži, ale na Cindy nic takového vidět nebylo, a přitom on sám neměl k slzám daleko.

Ve vnější kanceláři zaslechl zvuky - hlasy a pohyb lidí. Někdo zaklepal. Mel zvolal: "Dále."

Byl to poručík Ordway. Vstoupil a zavřel za sebou dveře. Spatřil Cindy a řekl: "Promiňte, paní Bakersfeldová, nevěděl jsem..."

Cindy na něho pohlédla a pak odvrátila oči, aniž odvětila.

Ordway, který uměl rychle vycítit atmosféru, váhavě postával.

"Snad bych měl přijít později."

Mel se zeptal: "Co je, Nede?"

"Ta demonstrace proti hluku; ti lidé z Meadowoodu. V hlavní hale je jich kolem dvou set. Přicházejí noví. Všichni s vámi chtěli mluvit, ale já jsem je umluvil, aby vyslali delegaci, jak jste navrhoval. Vybrali si šest lidí a kromě toho jsou tu tři reportéři. Řekl jsem jim, že novináři mohou přijít taky." Policista kývl na předsíňku. "Čekají všichni venku."

S tou delegací si musí popovídat, říkal si Mel. Ještě nikdy neměl tak pramalou chuť s někým se dohadovat.

"Cindy," pravil prosebně, "nebude to dlouho trvat. Počkáš?"

Když neodpověděla, dodal: "Prosím."

Pořád oba dva ignorovala.

"Podívejte," řekl Ordway, "jestli je to nevhodná doba, řeknu jim, že musí přijít jindy."

Mel zavrtěl hlavou. Už se zavázal a sám ze své vůle. "Radši je hned uveďte." Když se policista otáčel, Mel ještě prohodil: "A

taky jsem nepromluvil s tou ženou...Zapomněl jsem, jak se jmenuje."

"Guerrerová," řekl Ordway. "Ale to nemusíte. Když jsem sem vstupoval, vypadala, že se chystá k odchodu."

Za několik okamžiků půl tuctu lidí z Meadowoodu - čtyři muži a dvě ženy - se hrnuli do místnosti. Za nimi v patách novinářské trio. Jeden z reportérů byl z Tribune - bystrý mladší muž jménem Tomlinson, který obvykle psal pro své noviny rubriky o letišti a letectví všeobecně; Mel ho dobře znal a vážil si jeho přesnosti a objektivity. Tomlinsonovo jméno se občas objevovalo i v celostátních časopisech. I druhé dva reportéry Mel zběžně znal - jeden byl mladý muž ze Sun-Times, dále tu byla reportérka místního týdeníku.

Otevřenými dveřmi viděl Mel poručíka Ordwaye jak mluví v předsíni s paní Guerrerovou. Stála a zapínala si kabát. Cindy zůstala sedět na svém místě.

"Dobrý večer." Mel se představil a pak ukázal na pohovky a židle rozestavené po celé kanceláři. "Sedněte si, prosím."

"To mužem," řekl jeden z mužů delegace. Měl na sobě dokonalé, drahé šaty, mírně prošedivělé vlasy měl bezvadně učesané a působil dojmem vedoucího skupiny. "Ale rovnou vám řeknu, že jsme sem nepřišli jen přátelsky povídat. Řekneme vám několik docela obyčejných syrových faktů a od vás očekáváme týž druh odpovědi, a ne nějaké dlouhé kudrlinky."

"Vynasnažím se, abych vás nezklamal. Prozradil byste mi, kdo

jste?"

"Jmenuji se Elliott Freemantle a jsem advokát. Zastupuji tyto lidi a všechny ostatní tam dole."

"Tak dobře, pane Freemantle," řekl Mel. "Dejte se do toho."

Dveře do předsíňky byly stále otevřené. Mel si všiml, že ta žena už odešla. Nyní vstoupil i Ned Ordway a zavřel za sebou. -.-.-.

KAPITOLA TŘETÍ. -.-.

Zlatý koráb Trans America Airlines se vzdaloval Lincolnovu letišti již dvacet minut. Stále nabíral výšku a stoupání mělo trvat až nad Detroit, kde za jedenáct minut měli dosáhnout výšky třiatřicetitisíc stop. Zařadili se už na letovou trať, jež velkým obloukem vedla až do Říma. Několik posledních minut se letoun nesl klidnými vzdušnými proudy, bouřkové mraky a s nimi spojené vzdušné víry nechali hluboko pod sebou. Vepředu nad nimi visel tříčtvrteční měsíc jako křivě upevněná lucerna. Kolem dokola je obklopovaly jasně zářící hvězdy ostrých obrysů.

V kabině pro piloty měli už počáteční napětí za sebou. Kapitán Harris podal mikrofonem cestujícím zprávu o průběhu cesty. Všichni tři piloti se nyní věnovali běžným úkolům dlouhodobého letu.

Za kapitány Harrisem a Demerestem zazněl pod stolem druhého důstojníka hlasitě zvonek. Zároveň se rozsvítilo oranžové

světlo na rádiovém panelu před plynovými pákami. Zvonek i světlo oznamovaly rádiové hlášení pomocí systému Selcal, kterým bylo možno se individuálně spojit s většinou letadel jakoby soukromým telefonem. Každý stroj Trans America i ostatních větších leteckých společností měl svůj zvláštní volací kód, který se automaticky vysílal i přijímal. Signály vysílané pro letadlo M-731-TA, neuvidí nebo neuslyší žádné jiné letadlo.

Anson Harris přepnul z frekvence, na níž poslouchal pokyny oblastních dispečerských služeb, a ohlásil se: "Tady je Trans America dvě."

"Letu dvě, tady je dispečer Trans America, Cleveland. Mám zprávu pro kapitána od okrskového náčelníka dopravy z Lincolno-va mezinárodního letiště. Oznamte, až budete připraveni na záznam."

Harris si všiml, že i Vernon Demerest přeladil. Demerest si nyní přitáhl poznámkový blok a kývl.

Harris hlásil: "Jsme připraveni, Clevelande. Začněte."

Byla to zpráva, kterou napsala Táňa Livingstonová o černém pasažérovi na letu dvě, paní Adě Quonsettové. Když pak následoval popis maličké staré paní ze San Diega, oba kapitáni se začali usmívat. Zpráva končila žádostí o potvrzení, že je paní Quonsettová na palubě.

"Zjistíme a podáme zprávu," hlásil Harris. Po skončení v přenosu přeladil opět na rádiovou frekvenci oblastní dispečerské služby.

Vernon Demerest i druhý důstojník Cy Jordán, který slyšel zprávu z reproduktoru nad svým sedadlem, se oba nahlas řehtali.

Druhý důstojník prohlásil: "Tomu nemůžu uvěřit!"

"Já tomu věřím," říkal rozesmátý Demerest. "Dole fůra ťulpasů a jedna stará koza je všecky napálí!" Stiskl knoflík mikrofonu do přední kuchyňky. "Hej!" zvolal, když se jedna z letušek ohlásila. "Řekněte Gwen, aby přišla sem do kabiny."

Dveře pilotní kabiny se otvíraly a Demerest se ještě pochechtával. Vstoupila Gwen Meighenová.

Demerest přečetl Gwen zprávu ze Selcalu s popisem paní Quonsettové. "Viděla jsi ji?"

Gwen zavrtěla hlavou. "Po turistické třídě jsem se ještě ani nemohla pořádně rozkoukat."

"Tak se tam vrať," řekl jí Demerest, "a podívej se, jestli tam ta stará ženská je. Nemělo by být tak těžké ji poznat."

"A jestli tam je, co mám dělat?"

"Nic. Jen se vrať a podej nám zprávu."

Gwen byla pryč pouze několik minut. Když se vrátila, smála se jako všichni ostatní.

Demerest se otočil na křesle. "Je tam?"

Gwen kývla. "Je, na čísle čtrnáct B. Vypadá přesně podle té zprávy, jen ještě trochu nápadněji."

Druhý důstojník se zeptal: "Jak je stará?"

"Přinejmenším pětasedmdesát; ale spíš kolem osmdesátky. A vypadá jako postava z Dickense."

Anson Harris prohodil přes rameno: "To spíš jako z té krimi-
nální komedie ‚Arsen a stará krajka'."
"Letí opravdu načerno, pane kapitáne?"
Harris pokrčil rameny. "Na zemi to aspoň tvrdí. Taky to
vysvětluje, proč vám nehrálo počítání cestujících."
"To můžeme snadno zjistit," nabízela se Gwen. "Stačí tam jít
zpátky a požádat ji, aby mi ukázala letenku."
"Ne," řekl Vernon Demerest. "To nebudeme dělat."
V přítmí kabiny Harris zase upřel zraky na přístrojovou desku.
Druhý důstojník Jordán se věnoval svým výpočtům pohonných
zásob.
"Moment," řekl Demerest Gwen. Čekala a Demerest zatím
ohlásil na frekvenci společnosti polohu letadla.
Když skončil zprávu, řekl: "Požádali nás jen, abychom se podí-
vali, jestli je ta stará dáma na palubě. Dobrá, je. A to taky sdělím
dispečinku. Předpokládám, že už zařídili, aby na ni někdo čekal v
Římě. Tomu zabránit nemůžeme, i kdybychom chtěli. Ale když už
to ta stará holka dotáhla takhle daleko, a protože se nebudeme
vracet, proč bychom jí měli znepříjemňovat těch zbývajících osm
hodin? Nechte ji na pokoji. Před přistáním v Římě ji možná
upozorníme, že to na ni prasklo. Aby to pro ni nebyl na letišti šok.
Ale zatím ať se má dobře. Dejte babičce najíst a ať se v klidu podí-
vá na film."
"Víš," řekla Gwen a zamyšleně na něho hleděla, "někdy se mi
docela zamlouváš."

Gwen opustila kabinu a Demerest, který se v jednom kuse pochechtával, změnil frekvenci a hlásil se dispečerovi v Clevelandu.

Anson Harris si zapálil dýmku, zvedl oči od automatického řízení, které nastavil, a suše prohodil: "Nevěděl jsem, že jsi tolik na staré dámy." Slovo "staré" zdůraznil.

Demerest se zazubil: "Dávám přednost mladším."

"Slyšel jsem..."

Zpráva o černém pasažérovi a jeho vlastní odpověď přivedli Demeresta do náramně dobré nálady. Byl teď mnohem uvolněnější. "Příležitosti se mění. Nebude trvat dlouho a ty i já se budeme muset spokojit s těmi ne zrovna mladými."

"Já už jsem se spokojil." Harris zabafal z dýmky. "A ne teprve včera."

Oba piloti si vytočili na hlavě jedno sluchátko nahoru. Mohli spolu normálně rozprávět, přitom by slyšeli, kdyby je někdo volal rádiem. Úroveň hluku v pilotní kabině - stálá a nijak ohlušující - jim umožnila důvěrnou rozpravu.

"Ty sis nikdy neodskočil, co?" řekl Demerest. "Myslím v manželství. Nikdy jsi nezahnul. Při ‚ležení' jsem viděl, že vždycky jen čteš knihy."

Tentokrát se usmál Harris. "Někdy si zajdu do kina."

"Máš k tomu nějaký zvláštní důvod?"

"Žena byla letuška - na DC-4. Tam jsme se poznali. Věděla dobře, co se děje. Že kdekdo spí s kdekým, těhotenství, potraty,

celou tu historii. Později se stala inspektorkou a musela se zabývat spoustou takových případů. Nu, a když jsme se vzali, dal jsem jí slib, ten obvyklý. Vždycky jsem ho dodržel."

"Taky k tomu asi přispěly všechny děti, co jsi zplodil."

"Možná."

Harris opět jemně upravil automatické řízení. I při rozhovoru sledovali ze zvyku oba piloti očima osvětlené řady přístrojů před nimi i po stranách a nad nimi. Kdyby na letadle cokoliv špatně fungovalo, okamžitě by se to ukázalo na přístrojové desce. Žádná porucha.

Demerest se zeptal: "Kolik že to máš dětí? Šest?"

"Sedm." Harris se usmál. "Čtyři jsme plánovali, tři ne. Ale vyšlo to dobře."

"A co ty děti, které jsi neplánoval. Napadlo tě někdy, že bys mohl něco podniknout? Ještě než se narodí?"

Harris se ostře podíval na souseda. "Potrat?"

Vernon Demerest vyhrkl tuto otázku zcela bezděčně. Sám se sobě divil. Zřejmě jeho dva předcházející rozhovory s Gwen usměrnily jeho myšlenky na problémy kolem dětí. Ale v čemsi to nebyl celý on: že tak mnoho přemýšlí o něčem - v daném případě o Gwenině potratu - co bylo v podstatě jednoduchou a přímočarou záležitostí. Byl zvědav, co mu na to Harris řekne.

"Ano," pravil, "to jsem měl na mysli."

Anson Harris úsečně prohlásil: "Odpověď je ne." A pak méně ostře dodal: "Na tohle mám náhodou dost vyhraněné názory."

"Z náboženských důvodů?"

Harris zavrtěl záporně hlavou. "Ne, nevěřím."

"Tak jaké názory?"

"Určitě to chceš slyšet?"

"Máme před sebou dlouhou noc," řekl Demerest. "Proč ne?"

Poslouchali radiofonický rozhovor mezi oblastním dispečerským střediskem a letadlem TWA do Paříže, které startovalo brzy po letu číslo dvě Trans America. Proudové letadlo TWA bylo deset mil za nimi a o několik tisíc stop níže. Stejně jako Zlatý koráb nabíral výšku, bude ji nabírat i TWA.

Ti nejbystřejší piloti, kteří naslouchali radiofonickým rozhovorům jiných letadel, si vštěpovali do paměti představu o leteckém provozu v jejich sousedství. Demerest i Harris zaregistrovali i tuto poslední zprávu a uložili si ji do paměti. Když skončil rozhovor mezi vzduchem a zemí, Demerest pobídl Ansona Harrise: "Pokračuj."

Harris si překontroloval kurs a výšku a pak si nacpával dýmku. "Hodně jsem studoval historii. Zajímala mě už na vysoké a zabýval jsem se jí i potom. Možná žes to dělal i ty."

"Ne," řekl Demerest. "Studoval jsem dějiny, jen co jsem musel."

"Víš, když si je projdeš od začátku do konce - myslím ty dějiny - všimneš si jedné základní věci. I toho nejmenšího lidského pokroku bylo vždy dosaženo z jediného prostého důvodu: že se zvýšila hodnota jednotlivce. Kdykoliv civilizace doklopýtala do

jiného věku, který byl o něco lepší, osvícenější než ten předcházející, bylo tomu proto, že lidem víc záleželo na jiných lidech a že je víc respektovali jako jednotlivce. A kdykoliv lidem nezáleželo na druhých, vždycky to byla doba, která jako by se vracela do minulosti. I kdyby sis přečetl jen stručné dějiny lidstva, dokázaly by ti, že mluvím pravdu."

"Dám na tebe."

"To nemusíš. Je k tomu spousta příkladů. Zrušili jsme otroctví, protože jsme už měli úctu ke každému jednotlivému lidskému životu. A z téhož důvodu jsme přestali věšet děti a přibližně v téže době jsme si vymysleli habeas corpus a teď jsme vytvořili spravedlnost pro všechny, anebo jsme se k ní alespoň přiblížili tak těsně, jak jen jsme byli s to. V poslední době většina lidí, kteří umí myslet a uvažovat, jsou proti trestu smrti, ne tolik kvůli těm, co mají být popraveni, nýbrž spíš kvůli tomu, co to způsobuje společnosti, nám všem, když se zničí lidský život, jakýkoliv lidský život."

Harris se odmlčel. Naklonil se dopředu, ale popruhy sedadla mu bránily. Z přítmí kabiny se díval do noci venku. V jasném měsíčním světle rozeznával hluboko dole chomáče ztemnělých vrcholků mračen. Podle předpovědí se táhla nepřetržitá bariéra mračen po celé jejich trati až do poloviček Atlantiku, takže žádná světla na zemi už nezahlédnou. Několik tisíc stop nad nimi se mihla a zmizela světla jiného letadla, jež letělo v protisměru.

Ze svého místa za oběma piloty se druhý důstojník Cy Jordán

natáhl a upravil nastavení plynových pák vzhledem k větší výšce Zlatého korábu.

Demerest počkal, až Jordán skončí, a pak polemizoval s Anso-nem Harrisem: "Trest smrti je něco úplně jiného než potrat."

"Ne tak příliš," řekl Harris. "Když o tom přemýšlíš, tak ne. Je to v přímém vztahu k úctě k jednotlivému lidskému životu; ke směru, kterým se civilizace ubírala a bude ubírat. Je to divné, když člověk slyší některé lidi, jak bojují za zrušení trestu smrti a zároveň jedním dechem prosazují legalizování potratů. Neuvědomují si rozpor: na jedné straně zvyšují hodnotu lidského života a na druhé straně ji okamžitě snižují."

Demerest si vzpomněl, co dnes už řekla Gwen. "Nenarozené dítě vlastně nežije. Nemá individuální život. Je to embryo a ne osobnost."

"Počkej, chtěl bych se tě na něco zeptat," řekl Harris. "Viděl jsi někdy dítě po potratu?"

"Ne."

"Já jednou ano. Ukázal mi je můj známý, lékař. Měl je ve sklo-něné nádobě s formaldehydem. Nádobu si uložil do skříně. Nevím, jak k ní přišel, ale řekl mi, že kdyby bylo dítě žilo, kdyby je nezabili potratem, byl by z něho úplně normální chlapec. Bylo to embryo, přesně jak říkáš, ovšem kromě toho už bylo i lidskou bytostí. Všechno mělo; všechno dokonale utvořené; hezký obličejík, ručičky, nohy, prsty, dokonce i malý penis. A víš, jaký jsem měl pocit, když jsem se na to díval? Styděl jsem se. Říkal jsem si, kam

jsem se to vlastně dostal. Kde jsou, ksakru, všichni ti slušní, citliví lidé, když tenhle kluk, který se nemohl bránit, byl zavražděn? Protože to se totiž ve skutečnosti stalo. I když se toho slova většinou v takových případech bojíme."

"Ale já, hrome, neříkám, že by se dítě mělo vyškrabávat, když už je takhle vyvinuté."

"Něco ti povím," řekl Harris. "Osm týdnů po početí má už embryo všechno, co je i na dítěti, které se narodilo normálně. Ve třetím měsíci se už embryo dítěti přímo podobá. Tak kde uděláš tu čáru?"

Demerest zavrčel: "Měl jsi být advokát a ne pilot." Přesto se přistihl, že si klade otázku, jak je Gwen daleko v těhotenství. Jestli počala v San Francisku, jak tvrdí, pak musí být v osmém nebo devátém týdnu. A jestli Harris vykládá pravdu, pak musí být v Gwen téměř dokonale zformované dítě.

Byl čas odvysílat další zprávu oblastní dispečerské službě. Úkol provedl Vernon Demerest. Byli už ve výšce třicet dva tisíc stop, blížili se hranici stoupání, za pár okamžiků přeletí kanadskou hranici a budou nad jižním Ontariem. Detroit a Windsor, dvě sesterská města po obou stranách hranice, se obvykle vyjímala jako jasná světelná skvrna, kterou bylo vidět na míle daleko. Ale dnes tam byla jen temnota, města zůstávala skryta někde dole po pravé straně. Demerest si vzpomněl, že Detroitské metropolitní letiště uzavřelo provoz těsně před jejich startem. Sněhová vichřice, která se pohybovala na východ, bude v těchto chvílích

řádit plnou silou nad oběma městy.

V kabinách pro cestující bude teď Gwen Meighenová a druhé letušky podávat už podruhé pasažérům nápoje, a v první třídě teplý předkrm na luxusním rosenthalském porcelánu.

"Upozorňoval jsem tě, že mám v té věci vyhraněné názory," řekl Anson Harris. "K tomu nepotřebuješ náboženství, abys věřil v lidskou etiku."

Demerest zamručel: "Nebo abys měl praštěné názory. Jenže lidi, kteří myslí jako ty, prohrávají. Vývoj směřuje k usnadnění potratů. Nakonec budou možné potraty pro každého, a legální."

"Jestli se to stane," pravil Harris, "pak jsme na nejlepší cestě, abychom se vrátili k osvětimským pecím."

"Konina!" Demerest vzhlédl od palubního deníku, kam zaznamenával právě ohlášenou polohu. K podrážděnosti neměl nikdo daleko a už se to začínalo projevovat. "Ve prospěch ulehčených potratů mluví celá řada důvodů. Třebas nechtěné děti, které se narodí do bídy a nikdy nedostanou dobrou životní příležitost a pak zvláštní případy - znásilnění, krvesmilstvo, zdravotní stav matky."

"Zvláštní případy se vyskytují ve všem. To je, jako kdybys řekl - ,no dobrá, povolíme jen malou vraždičku, pokud nám pro ni poskytneš přesvědčivý důvod'." Harris zavrtěl nesouhlasně hlavou. "Potom jsi mluvil o těch nechtěných dětech. Tomu se dá přece zabránit antikoncepcí. Dnes si ji může dovolit každý, ze všech vrstev. Ale když nám to nevyjde a začne růst lidský život, je to živá bytost a my nemáme morální právo odsoudit ji k smrti. A pokud

jde o to, do jakých poměrů se narodíme - to už je riziko, které podstupujeme všichni a nemůžeme je ovlivnit. Ale když už se nám jednou dostalo života, ať dobrého nebo špatného, máme na něj právo, a jen málo lidí, i kdyby mělo život sebehorší, by se ho vzdávalo. Odpovědí na bídu není zabíjení nenarozených dětí, nýbrž zlepšení společnosti."

Harris se zamyslel a pak pokračoval: "Ekonomie, ekonomie...Hospodářské důvody si najdeš na všechno. Ekonomicky logické je taky zabíjet dementní a mongoloidní děti hned po narození; provádět euthanasii na nevyléčitelně nemocných; vymýtit staré a nepotřebné lidi, jak to dělají v Africe, když je nechají v džungli, aby je hyeny sežraly. Ale my to neděláme, protože si vážíme lidského života a důstojnosti. Já jen, Vernone, tvrdím, že jestli chceme dosahovat pokroku, měli bychom si lidského života vážit ještě víc."

Výškoměry - jeden před každým pilotem - ukázaly třicet tři tisíc stop. Dostihli předepsané výšky. Anson Harris navedl letadlo do vodorovného letu a druhý důstojník Jordán se natáhl dopředu a znovu upravil páky od plynu.

Demerest rozmrzele řekl Harrisovi: "Máš prostě na mozku pavučiny." Uvědomil si, že tu debatu rozpoutal sám; teď si to s hněvem vyčítal. Aby to už skoncoval, zmáčkl knoflík mikrofonu k letuškám. "Dáme si radši předkrm, než nám to v první třídě zhltají."

Harris přikývl: "To je dobrý nápad."

Za chvíli jim na telefonickou objednávku přinesla Gwen Meighenová tři talíře vonících předkrmů a kávu. U Trans America stejně jako u jiných společností obsluhovali kapitány přednostně.

"Děkuju, Gwen," řekl Vernon Demerest. Když se naklonila dopředu, aby obsloužila Ansona Harrise, ověřil si pohledem, co beztak dobře věděl. Že Gwen má tak štíhlý pas jako jindy, že na ní nic není ještě vidět. A taky nebude, ať už v ní roste cokoliv. Ať se jde Harris s těmi babskými názory bodnout! Hned po návratu si dá Gwen udělat potrat, a hotovo.

Šedesát stop za pilotní kabinou v turistické třídě se paní Ada Quonsettová živě bavila se svým sousedem po pravici, v němž objevila milého hobojistu středních let, který hrál v Chicagském symfonickém orchestru. "Jak je to krásné být hudebníkem, jak je to tvůrčí. Můj nebožtík manžel miloval klasickou hudbu. Sám hrával na housle, nebyl ovšem profesionál."

Sherry Dry Sack, kterým hobojista pohostil paní Quonsettovou, jí příjemně hřálo; její nový přítel se jí právě zeptal, zda by si nepřála další. Paní Quonsettová zazářila: "Jste nesmírně laskav, vskutku. Snad bych asi neměla, ale pravděpodobně neodmítnu."

Zato její soused po levici - muž s nažloutlým knírkem pískové barvy a s vychrtlým krkem - byl spíše morous; paní Quonsettovou zklamal. Několikrát se pokusila navázat s ním hovor, ale vždycky ji odbyl sotva slyšitelnými jednoslabičnými odpověďmi. Jinak muž stále seděl s nepřítomným výrazem a pevně svíral na kolenou aktovku.

Když si objednali nápoje, paní Quonsettová si říkala, že teď snad ten cestující po její levici roztaje. Ale kdepak. Přijal od letušky skotskou, zaplatil za ni hromadou drobných, které musel počítat, a potom do sebe skleničku naráz obrátil. Paní Quonsettovou však sherry ihned rozcitlivělo, takže si pomyslela: Chudáček, asi má starosti, a neměla bych ho obtěžovat.

Nicméně si všimla, že muž s vychrtlým krkem náhle oživl, když záhy po startu kapitán hlásil rychlost, kurs, letový čas a všechny ty ostatní podrobnosti, jimž se paní Quonsettová ani nenamáhala naslouchat. Muž po levici si však psal poznámky na zadní stranu obálky a později vytáhl jednu z těch map "Určete sami polohu letadla", které letecké společnosti rozdávaly. Rozložil si ji na své aktovce. Studoval nyní mapu a dělal na ní tužkou značky, přičemž se často díval na hodinky. Paní Quonsettové to připadalo poněkud pošetilé a dětinské, vždyť bezpečně věděla, že vepředu sedí navigátor a stará se o to, kde a kdy má letadlo být.

Paní Quonsettová se poté opět věnovala hobojistovi, který vykládal, že teprve nedávno, když seděl mezi posluchači v sále a hráli Brucknerovu symfonii, si uvědomil, že zatímco jeho nástroje hrají "porn-tidy-pompom", cella naproti tomu znějí "á-didlí-á-dá". Pro ilustraci zabroukal obě pasáže.

"Vskutku! Jak mimořádně zajímavé! To by mě nikdy nenapadlo," zvolala paní Quonsettová. "Nebožtík manžel by byl měl takovou radost, kdyby se byl s vámi mohl seznámit. Vy jste ovšem mnohem mladší."

Úspěšně zdolávala druhé sherry a cítila se nadmíru krásně. Pomyslela si, že si vybrala tak příjemný let, tak pěkné letadlo a posádku, tak zdvořilé a ochotné letušky, a cestující jsou přímo okouzlující, až na muže po její levici, ale to nevadí. Za chvilinku přinesou večeři a pak mají promítat film s Michaelem Cainem, jedním z jejích oblíbených herců. Může si člověk přát víc?

Paní Quonsettová se mýlila, když předpokládala, že je v pilotní kabině navigátor. Nebyl tam. Trans America stejně jako většina velkých leteckých společností už neměla navigátory na palubě, dokonce ani za letů do zámoří, neboť na moderním proudovém letadle bylo dostatečné množství radarů a rádiových systémů. Navigační výpočty si prováděli piloti sami za pomoci trvalého spojení s oblastními dispečerskými službami.

Kdyby však na palubě letu dvě navigátor jako za starých časů skutečně byl, poloha letadla na jeho mapě by se nápadně shodovala s polohou, k níž dospěl D. O. Guerrero hrubými výpočty. Před několika minutami odhadl Guerrero, že už jsou blízko Detroitu; jeho odhad byl správný. Z kapitánova hlášení věděl, že další kurs je povede přes Montreal, Fredericton, New Brunswick, Cape Ray a později přes St. John's na New Foundlandu. Kapitán byl dokonce tak ochotný, že uvedl rychlost letadla při startu na zemi i rychlost letadla ve vzduchu, takže další Guerrerovy výpočty byly téměř přesné.

Východní pobřeží New Foundlandu mělo letadlo podle Guerrerových propočtů přeletět za dvě a půl hodiny. Ještě předtím však

kapitán pravděpodobně znovu ohlásí polohu, takže v případě nutnosti by mohl Guerrero svůj odhad opravit. A potom přesně podle plánu počká ještě tak hodinku, aby si byl zcela jist, že je letadlo daleko nad Atlantikem, dříve než zatáhne za provázek na aktovce a přivede k výbuchu dynamitovou nálož. V očekávání tohoto okamžiku se mu prsty svírající aktovku napjaly.

Když už se vyvrcholení všeho natolik přiblížilo, přál si, aby to měl co nejrychleji odbyto. Možná, říkal si, že nakonec nebude čekat tak dlouho. Jakmile přeletí New Foundland, může to provést kdykoliv.

Sklenička ho uklidnila. Ačkoliv po nástupu na palubu dřívější napětí z něho vyprchalo, objevilo se znovu brzy po odletu, zejmé-na když ta stará bába vedle, která už mu šla tak na nervy, se s ním pokoušela navázat rozhovor. D. O. Guerrero si nepřál žádné rozhovory, ani teď, ani později. V tomto životě si už nepřál žádný styk s kýmkoliv na světě. Chtěl jen sedět a snít, snít o těch třech stech tisících dolarech. Nikdy předtím neměl takové jmění v rukou. Za pár dní, jak předpokládal, to vše dostane Inez a děti.

Nyní by mu přišla vhod další whisky, ale neměl už na ni peníze. Pojistka stála nečekaně moc a ty drobné už nestačily ani na skle-ničku. Bude to muset vydržet.

Zavřel oči jako před chvílí. Tentokrát si představoval, co tomu Inez a děti řeknou, až uslyší o té hromadě peněz. Měli by si ho vážit za to všechno, co pro ně dělá, třebaže se nikdy plnou pravdu nedozvědí - že se obětuje, že se kvůli nim dobrovolně připraví o

život. Ale trošku by něco mohli tušit. Doufal, že jeho čin ocení. Ale taky o tom pochyboval, protože ze zkušenosti věděljak překvapivě zvráceně dovedou lidé reagovat na to, co pro ně jiní udělali.

Divné...Hlavu má plnou Inez a dětí, ale jejich obličeje si představit nedovede. Jako by myslel na lidi, které nikdy nepoznal.

A tak se spokojil s kompromisem. Představoval si dolarové bankovky a za nimi trojky a pak nekonečnou řadu nul. Po chvilce musel upadnout do spánku, protože když otevřel oči, pohledem na hodinky zjistil, že uplynulo dvacet minut. Z uličky se nad něho skláněla letuška. Byla to přitažlivá brunetka a s anglickým přízvukem se ptala: "Mohu vám podat večeři, pane? Dovolíte, abych vám uložila aktovku?" -.-.-.

KAPITOLA ČTVRTÁ. -.-.

Hned od samého počátku se advokát Elliott Freemantle, který vedl delegaci meadowoodských obyvatel, Melu Bakersfeldovi podvědomě znelíbil. Deset minut po příchodu delegace do Melovy kanceláře znelíbení přerostlo ve vědomý odpor.

Jako by si ten advokát dával záležet, aby byl co nejprotivnější. Ještě než začala debata, Freemantle si neodpustil onu nepříjemnou poznámku o "dlouhých kudrlinkách"; Mel odvětil mírně, ale podráždila ho. Od té chvíle reagoval na každou Melovu

repliku stejně hrubě a s pochybnostmi o její pravdivosti. Instinkt Mela varoval, že ho Freemantle záměrně popouzí. Advokát zřejmě doufal, že Mel se přestane ovládat a řekne něco nerozvážného, co by se objevilo v tisku. Jestli si tedy advokát vymyslel takovouhle strategii, Mel neměl ani trochu v úmyslu mu na ni skočit. Stálo ho to námahu, ale choval se pořád rozumně a slušně.

Freemantle protestoval proti tomu, co nazval "bezcílnou lhostejností správy letiště ke zdraví a pohodlí jeho klientů, rodin spořádaných občanů z Meadowoodu."

Mel klidně odvětil, že ani letiště, ani letecké společnosti, jež je používají, nejsou necitelné nebo lhostejné. "Naopak, uznáváme, že skutečně existuje problém hluku a vynasnažili jsme se ze všech sil, abychom to nějak vyřešili."

"Pak tedy ze všech sil, pane, znamená hodně ubohou a slabou snahu! A co že jste vyřešili?" Advokát Freemantle prohlásil:

"Pokud moji klienti i já můžeme vidět - a slyšet - omezili jste se jen na prázdné sliby, které jsou pro kočku. Je nad slunce jasnější - až toho důvodu půjdeme k soudu - že tady na to každý kašle."

"To je nepravdivé obvinění," opáčil Mel. Vypracovali přece plán, podle něhož se vyhýbají startům na startovací dráze dva-pět, která směřuje přímo k Meadowoodu, jakmile je jen možno použít nějakou jinou dráhu. Dráhy dva-pět se užívá především k přistávání, což působí nad Meadowoodem daleko menší hluk,

ačkoliv pro letiště představuje toto řešení ztrátu operační výkonnosti. Navíc mají piloti všech společností příkaz aby tlumili hluk po každém startu ve směru na Meadowood, ať už odlétají z jakékoliv startovací dráhy, a dále aby odbočovali od Meadowoodu ihned, jakmile se odlepí se země. Při tom všem spolupracuje letové dispečerské středisko.

Mel dodal: "Měl byste si, pane Freemantle, uvědomit, že tohle vůbec není první schůzka s místními občany. O vzájemných problémech jsme už mnohokrát spolu diskutovali.

Elliott Freemantle vyštěkl: "Asi se při těch jiných schůzkách nemluvilo dost na rovinu."

"Ať už je to pravda nebo ne, zřejmě si to hodláte dnes vynahradit."

"Hodlám si toho vynahradit mnohem víc - ztrátu času, marnou námahu i ztrátu důvěry, přičemž vina není na straně mých klientů."

Mel se rozhodl, že nebude odpovídat. Takovými výpady nikdo nemohl nic získat; Elliott Freemantle snad z toho bude mít publicitu v tisku. Mel si všiml, že se tužky reportérům po papíře jen míhají. Jedné věci ten advokát rozhodně rozumí - umění poskytnout tisku živé divadýlko.

Jak to bude jen trošku slušně možné, umínil si Mel, přeruší tuhle schůzku. Plně vnímal Cindinu přítomnost. Od příchodu delegace se ze svého křesla nehnula, nyní se tvářila znuděně. To byla celá ona, kdykoliv se vynořilo něco s letištěm. Tentokrát ji

však Mel chápal. Když uvážil, o jak vážných věcech s Cindy mluvili, připadala mu celá ta meadowoodská aféra jako protivné vyrušování.

A taky se nemohl zbavit starostí o Keithe. Rád by byl věděl, jak to s bratrem v tom dispečerském středisku vypadá. Jestlipak neměl naléhat, aby Keith dnes odešel z práce a pokračoval s ním v rozhovoru, který se začal slibně rozvíjet, než je přerušil zásah náčelníka věže? A možná, že ani teď není ještě úplně pozdě... Ovšem je tu ještě Cindy... Má jistě právo na to, aby jí dal přednost před Keithem. A k tomu tenhle kousavý advokát Freemantle, který žvaní a žvaní...

"Když už jste se ráčil zmínit o tlumení hluku," otázal se sarkasticky Elliott Freemantle, "smím se zeptat, kam se dnes v noci podělo?"

Mel si povzdechl, "Tři dny už tady máme bouři." Přejel pohledem i ostatní členy delegace. "Vždyť to dobře víte. Vytvořila pro nás kritickou situaci." Vysvětlil jim, jak byla zablokována startovací dráha tři-nula, že je dočasně nutno startovat z dráhy nula-dva, což nevyhnutelně postihuje Meadowood.

"To je všecko hezké," řekl jeden z mužů. Měl široké čelisti a plešatěl. Mel se s ním už setkal při jiných diskusích o hluku z letiště. "O bouři, pane Bakersfelde, víme. Ale když bydlíte rovnou pod tím a víte, proč přes vás ta letadla létají, nijak vám to nepomůže, bouře nebouře. Mimochodem, jsem nějaký Floyd Zanetta. Byl jsem předsedou schůze..."

Elliott Freemantle se obratně vmísil. "Prosím o prominutí, ale než půjdeme dál, máme tu ještě jednu záležitost." Advokát zřejmě nehodlal pustit z rukou kontrolu delegace ani na okamžik. Oslovil Mela a pokradmu koukl na novináře. "Nejde jen o hluk, který vniká do domovů a do uší meadowoodských občanů, což už samo o sobě stačí - ničí to nervy, podlamuje zdraví, připravuje děti o tolik potřebný spánek. Ale máme tu co dělat i s fyzickým narušováním soukromí..."

Tentokrát ho Mel přerušil: "Vy snad vážně navrhujete, aby v takovém případě jako dnes letiště uzavřelo provoz?"

"Nejenom navrhuji, abyste to udělali; my vás k tomu můžeme donutit. Před chvilkou jsem mluvil o fyzickém narušování soukromí. Před soudem to v zájmu svých klientů dokážu. A vyhrajeme!"

Ostatní členové delegace včetně Floyda Zanetty horlivě přikyvovali.

Elliott Freemantle si počkal, až jeho slova patřičně zapůsobí, a přitom uvažoval. Měl zato, že už zašel dost daleko. Zklamalo ho, že generální ředitel letiště nevybuchl, k čemuž ho Freemantle opatrně potlačoval. Této techniky už předtím často s úspěchem použil; byla to dobrá taktika, neboť lidé, kteří se přestali ovládat, dostali obvykle ve zprávách tisku co proto, a po tomhle Freemantle především šel. Ale Bakersfeld, třebaže toho měl očividně až po krk, byl příliš mazaný, aby na takový trik skočil. Nu nevadí, říkal si Elliott Freemantle. Stejně dosáhnu úspěchu. Ani jemu neuniklo, jak si reportéři pilně zapisují jeho slova - slova, která

udělají na papíře dobrý dojem (ty úšklebky ani výhružný tón se zachytit nedají); byl přesvědčen, že mluvil ještě lépe než na předcházející schůzi v Meadowoodu.

Freemantle si samozřejmě uvědomoval, že celý jeho postup je jen řečnickým cvičením. Nic z toho nevyjde...! kdyby se jim nakrásně podařilo získat pro jejich názor ředitele letiště Bakersfelda - což bylo krajně nepravděpodobné - i on by v té věci mohl udělat jen málo nebo vůbec nic. Letiště bylo prostým životním faktem a nikdo nedokáže změnit skutečnost, že je tu a že funguje. Ne, ne, obtěžoval se sem přijít jedině proto, aby na sebe upoutal pozornost veřejnosti, ale hlavně a především (z hlediska advokáta Freemantla), aby přesvědčil meadowoodské obyvatelstvo, že mají v jeho osobě čackého zastánce, takže - formuláře s pověřením (ovšem i šeky) budou nadále proudit do kanceláří firmy Freemantle a Sye.

Škoda, pomyslel si Freemantle, že zástup z Meadowoodu, který dole čeká, ho nemohl slyšet, jak tady jejich jménem cpe tomu Bakersfeldovi do chřtánu horké brambory. Ale stejně se o tom dočtou v zítřejších novinách. Elliott Freemantle se také ani v nejmenším nedomníval, že to, co se tu nyní odehrává, je tečkou za veškerým meadowoodským vystoupením na letišti. Televiznímu štábu, který čekal dole, protože by tady nahoře nemohli rozmístit své zařízení už předtím slíbil, že jim po této schůzce přednese před kamerou krátké prohlášení. Také doufal, že v této chvíli už budou podle jeho návrhu televizní kamery rozestaveny v hlavní

hale budovy, i když ten černošský policejní poručík zakázal jakoukoliv demonstraci. Freemantle si uměl dobře představit, že mazaně uspořádané televizní natáčení by klidně v nějakou demonstraci mohlo přerůst.

Před chvilkou se tu Elliott Freemantle zmínil o právních krocích - o krocích, které, jak ujistil meadowoodské občany na schůzi, budou tvořit hlavní náplň jeho činnosti v jejich prospěch.

"Zabývám se zákonem," řekl jim. "Zákonem a ničím jiným."

Pochopitelně že to nebyla pravda. Ale Elliott Freemantle se vždycky uměl obratně nahnout podle toho, jak vítr foukal.

"Jaké právní kroky podniknete," podotkl Mel Bakersfeld, "je přirozeně vaší věcí. Nicméně bych vám chtěl připomenout, že soudy už potvrdily právo letišť vyvíjet činnost - i když v jejich okolí leží obce - neboť ji pokládají za záležitost veřejného zájmu a nutnosti."

Freemantle vysoko zdvihl obočí. "Nevěděl jsem, že i vy jste právník."

"Nejsem právník. A taky vím, že i vy to víte."

"Už jsem začínal mít takový dojem," uculil se Elliott Freemantl.

"Já totiž jsem, víte...A mám v těchhle záležitostech jisté zkušenosti. Navíc vás mohu ujistit, že ve prospěch mých klientů hovoří i precedenty." Jako dříve na schůzi vychrlil nyní ze sebe působivý seznam případů - U. S. proti Causbymu, Griggs proti Okresu Allegheny, Thomburg proti Port of Portland, Martin proti Port ofSeatíle.

Mel se bavil, ale nedal to najevo. Citované případy dobře znal. Věděl však i o jiných, kdy soudní výroky svědčily o diametrálně odlišném přístupu. Elliott Freemantle je buď neznal, nebo se mazaně o nich raději nezmiňoval. Mel se spíše přikláněl k té druhé eventualitě, neměl však pražádnou chuť zaplétat se do právnických debat. U soudu na ně bude místo i čas - pokud k soudnímu řízení dojde.

Nicméně neviděl důvodu, proč by všechno mělo probíhat podle toho advokáta; jeho odpor k němu ještě zesílil. Mel promluvil k delegaci jako celku, vysvětlil, proč se vyhýbá otázce právních sporů a dodal: "Když už jsme tu všichni pohromadě, rád bych vám něco řekl k otázce letišť a hluku vůbec."

Všiml si, že Cindy zívá.

Freemantle mu okamžitě skočil do řeči: "Pochybuji, že to bude nutné. Co se nás týče, příštím krokem..."

"Tak to ne!" Poprvé opustila Mela mírnost, ozval se tentokrát rázně: "Mám tomu snad rozumět tak, že já vám budu trpělivě naslouchat, ale vy a vaše skupina se ke mně nehodláte chovat stejně zdvořile?"

Delegát Zanetta, který předtím promluvil, se podíval na ostatní: "Myslím si, že bychom měli..."

Mel ostře poznamenal: "Ať odpoví pan Freemantle."

"Skutečně není potřeba," usmál se sladce advokát, "aby kdokoliv zvyšoval hlas nebo se choval nezdvořile."

"A proč jste tedy v tomto případě dělal jedno i druhé, a to od

okamžiku, kdy jste sem vstoupil?"

"Nejsem si vědom..."

"Já si zase jsem vědom."

"Neztrácíte snad nervy, pane Bakersfelde?"

"Ne," usmál se Mel. "Lituji, že vás musím zklamat, ale neztrácím." Cítil, že získal převahu, protože advokáta překvapil. Pokračoval: "Už jste nám toho řekl hodně, pane Freemantle, a nic z toho zdvořile. Ale já bych taky chtěl poznamenat pár věcí. I kdyby se nikdo jiný o mínění druhé strany nezajímal, tisk se jistě zajímat bude."

"Nás to taky zajímá. Jenže jsme už těch všelijakých výmluv slyšeli ažaž." Elliott Freemantle se po svém způsobu rychle vzpamatovával. Musel si však přiznat, že se dal mírným jednáním Bakersfelda ukolébat, takže jeho prudký protiútok ho zaskočil. Uvědomil si, že generální ředitel letiště je chytřejší lišák, než jak se na první pohled zdá.

"Nemluvil jsem o žádných výmluvách," zdůraznil Mel. "Navrhl jsem, že řeknu několik slov o hluku na letištích obecně."

Freemantle pokrčil rameny. Ze všeho nejméně si přál, aby se otevřel na věc nějaký nový pohled, který by byl pro tisk zajímavý a který by odvrátil od něho pozornost. Zatím však neviděl žádnou možnost, jak tomu zabránit.

"Dámy a pánové," spustil Mel, "když jste sem dnes přišli, padla tu slova o obyčejných a syrových faktech. Pan Freemantle si své řekl; i já se vyslovím naprosto jasně."

Mel vycítil, že na něho obě ženy i čtyři muži z delegace obrátili soustředěnou pozornost; i lidé od tisku; i Cindy na něho pokradmu pokukovala. Klidně pokračoval.

"Všichni znáte, nebo byste měli znát, opatření jež jsme na Lincolnově mezinárodním letišti podnikli, abychom učinili život snadnější, snesitelnější, pro ty, kteří bydlí v blízkosti letiště a trpí hlukem letadel. O některých opatřeních zde už padla zmínka, sáhli jsme však i po jiných - zkoušíme například motory na odlehlých částech letiště a to ještě jen během určených hodin."

Elliott Freemantle se celý vrtěl a pak náhle vpadl Melovi do řeči: "Ale sám jste přiznal, že tyto takzvané systémy nefungují."

Mel ostře odsekl: "Nic takového jsem nepřiznal. Většinou fungují a to tak dobře, jak jen může fungovat kompromis. Připustil jsem, že dnes nefungují vzhledem k mimořádným okolnostem. Upřímně řečeno, kdybych byl pilotem a startoval v takovémhle počasí, tak bych se zpěčoval snížit obrátky hned po startu a ještě k tomu ostře stoupat. Navíc nutno dodat, že takové podmínky musí nutně čas od času nastat."

"Většinu času!"

"Ne, pane! A laskavě mě nechte dokončit!" Aniž se odmlčel, Mel pokračoval: "Pravda je taková: letiště - zde i jinde - udělala už ve věci tlumení zvuku téměř vše, co je v jejich možnostech. Asi to nebudete rádi slyšet a málokdo v naší profesi to přizná, ale je to tak: moc už toho nikdo v této záležitosti nedokáže. Není prostě možné přemístit potichounku tři sta tisíc liber těžký stroj o

vysokém výkonu. Když velké tryskové letadlo přistává nebo startuje, nevyhnutelně musí vytřást duši z těla těm pár lidem, kteří bydlí poblíž." Několik přítomných se krátce pousmálo, ne však Elliott Freemantle; ten se mračil. Mel dodal: "Jestli tedy potřebujeme letiště - a to je zcela zřejmé - někdo někde musí buď nějaký ten hluk vydržet, nebo se musí odstěhovat."

A teď se zas díval Mel, jak tužky reportérů poletují po papíru, aby zachytily jeho slova.

"Je pravda," pokračoval Mel, "že výrobci letadel pracují na zařízeních na snížení hluku, ale - zase abych byl poctivý - jen málo lidí v leteckém průmyslu to bere vážně. Tento vývoj rozhodně nepředstavuje hlavní úsilí průmyslu jako, dejme tomu, konstrukce nového letadla. Při nejlepším půjde jen o jakési utěšující prostředky. Jestli mi nevěříte, pak bych vám chtěl pouze připomenout, že třebas pro nákladní auta, která jsou v provozu mnohem déle než letadla, ještě nikdo nevynalezl skutečně účinné tlumiče hluku.

A pak taky nesmíme zapomínat, že v době, kdy se podaří ztlumit hluk nějakého tryskového motoru - jestli se to vůbec podaří - budou dány do provozu nové, ještě výkonnější motory, které budou i s tlumiči hlučnější, než byly ty předešlé bez tlumičů. Jak říkám," dodal Mel, "chci být naprosto upřímný."

Jedna žena z delegace chmurně zamumlala: "To teda jste."

"Což mě přivádí," řekl Mel, "k otázce budoucnosti. Rodí se už nové typy letadel - jiná generace proudových strojů, která

vystřídá boeingy 747. Bude k nim patřit například obří letadlo jako lockheed 500. A přijdou do provozu brzy. A zanedlouho nato nastoupí nadzvuková letadla jako concorde a ty, co budou vyvinuty po nich. Takový lockheed 500 a podobné typy nepřekročí rychlost zvuku a budou působit jen hluk, se kterým se potýkáme nyní, jenže ho bude víc. Nadzvuková letadla budou taky šířit velký hluk, ale navíc k tomu musíte připočíst aerodynamický třesk, který nastane, až prorazí zvukovou barieru. Z toho bude ještě větší problém než za jakéhokoliv jiného hluku, s nímž jsme doposud měli tu čest.

Možná, že jste jako já slyšeli nebo četli optimistické zprávy, že k třeskům dojde ve výškách, daleko od měst a letišť, a že efekt na zemi bude minimální. Nevěřte tomu! Čekají nás maléry, nás všechny - lidi, kteří bydlí v domech, jako vy; lidi jako já, kteří řídí letiště; letecké společnosti, které budou mít miliardové investice v zařízení, jež musí být v ustavičném provozu, jinak společnost zkrachuje. Věřte mi, blíží se čas, kdy si budeme přát, aby nás obtěžoval jen tak prostý, obyčejný hluk, o kterém mluvíme dnes."

"Co tedy chcete vlastně mým klientům poradit?" zeptal se sarkasticky Elliott Freemantle. "Aby rovnou skočili do blázince a nečekali, až vy a vaše obří příšery je tam zaženete?"

"Ne," řekl Mel, "nic takového jim neradím. Říkám jen zcela bezelstně - jak jste mne o to žádal - že nemám v rukávě žádné prosté odpovědi; a že vám nebudu dávat žádné sliby, které letiště nemůže dodržet. Říkám také, že podle mého názoru hluk z letišť

bude větší, ne menší. Je ovšem třeba mít na paměti, že tenhle problém není nijak nový. Existuje už od doby, kdy se daly do pohybu vlaky, a kdy se pak k nim přidaly nákladní auta, autobusy a automobily. Totéž nastalo, když se budovaly silnice přes obydlená pásma. A když se stavěla a rozrůstala letiště. Všechno se to dělá pro veřejné blaho - nebo se to aspoň domníváme - a přitom z toho všeho povstává hluk. Přes veškeré úsilí se to nepodařilo zarazit. Prostě - náklaďáky, vlaky, dálnice, letadla jsou tu. Tvoří součást našeho způsobu života a pokud způsob života nezměníme, budeme se muset nějak vyrovnat se životem v hluku."

"Jinými slovy - moji klienti by se měli vzdát jakékoliv naděje na příjemný život, nerušený spánek, soukromí a klid? Na celý zbytek života?"

"Nikoliv," řekl Mel. "Mám zato, že nakonec se budou muset odstěhovat. Nemluvím samozřejmě oficiálně, jsem však přesvědčen, že naše i druhá letiště budou nakonec nucena odkoupit za miliardy dolarů obydlená sídliště v okolí. Velká část tohoto prostoru se může přeměnit v průmyslovou oblast, kde hluk už nebude mít takový význam. Rozumí se samosebou, že ti, kteří vlastnili domy a byli nuceni je opustit, dostanou příslušné odškodné."

Elliott Freemantle povstal a dal pokyn i ostatním, aby ho následovali.

"Ta poslední poznámka," oznámil Melovi, "je první rozumná myšlenka, kterou jsem za celý večer vyslechl. K výplatě odškodné-

ho však možná dojde dříve, než byste se nadál. A taky to bude stát o hodně víc." Freemantle se odměřeně uklonil. "Ještě o nás uslyšíte. Sejdeme se u soudu."

Vyšel, delegaci v patách.

Dveřmi do předsíňky zaslechl Mel, jak jedna z ženských delegátek vykřikla: "Byl jste báječný, pane Freemantle. Každému to povím."

"Pěkně vám děkuji. Děkuji vám všem..." Hlasy se vytratily.

Mel šel ke dveřím, chtěl je zavřít.

"Promiň, nemohu za to," řekl Cindy. Když teď opět osaměli, nevěděl, co si ještě mají říct - jestli vůbec něco.

Cindy ledově pronesla: "Vždyť to přesně sedí. Měl ses oženit s letištěm."

"U dveří si Mel všiml, že jeden z reportérů se vrátil do předsíňky. Byl to Tomlinson z Tribune.

"Pane Bakersfelde, mohl bych si s vámi na vteřinku promluvit?"

"Oč jde?" řekl unaveně Mel.

"Měl jsem dojem, že vás pan Freemantle zrovna nenadchl."

"Chcete to citovat v novinách?"

"Ne, pane."

"Pak tedy jste měl správný dojem."

"Myslel jsem si, že by vás tohle mohlo zajímat," pravil reportér.

"Tohle" byl jeden z formulářů o plné moci k právnímu zastupováni, které Elliott Freemantle rozdával na schůzi meadowoodské obce.

Mel si formulář přečetl a potom se zeptal: "Jak jste k němu přišel?"

Novinář mu to vysvětlil.

"Kolik lidí bylo na schůzi?"

"Počítal jsem je. Kolem šesti set."

"A kolik jich podepsalo formuláře?"

"To přesně nevím, pane Bakersfelde. Odhadoval bych, že jich podepsali a odevzdali sto padesát. Kromě toho někteří lidé říkali, že pošlou formuláře poštou."

Mel si vztekle pomyslel, že teď už moc dobře rozumí komedianství Elliotta Freemantla. A taky proč a na koho se snažil advokát zapůsobit.

"Doufám, že jste si propočítal totéž co já," řekl novinář Tomlinson.

Mel přikývl. "Hodí to docela pěknou sumičku."

"To ano. Neměl bych nic proti tomu, kdybych dostal třeba jen malou část."

Možná, že jsme se oba dali na nesprávné řemeslo. Byl jste také na té meadowoodské schůzi?"

"Ano."

"To se tam nikdo nenašel, kdo by upozornil, že celkový honorář vynese advokátovi nejméně patnáct tisíc dolarů?"

Tomlinson zavrtěl hlavou. "Buď to nikoho nenapadlo, nebo jim to bylo jedno. Freemantle je mimochodem svého druhu hypnotická osobnost. Dostal je do transu jako kouzelník."

Mel mu vrátil formulář. "Zmíníte se o tom v článku?"

Zmíním, ale nesmíte se divit, jestli to redakce vyhodí. Jak jde o právnické záležitosti, jsou strašně opatrní. A navíc, když o tom déle přemýšlíte, není na tom nic zlého."

"Ne," řekl Mel. "Je to možná nemravné a advokátní komoře by se to pravděpodobně nezamlouvalo. Ale není to nezákonné. Ti meadowoodští se ovšem měli dát dohromady a vzít si advokáta jako skupina. Ale když jsou lidé lehkomyslní a chtějí nacpat advokátům kapsy, je to jejich věc."

Tomlinson se uchechtnul: "Smím tohle citovat?"

"Zrovna jste mi řekl, že by to vaše noviny neotiskly a pak, říkám vám to jen mezi námi, jasné?"

"Jasné."

Kdyby to k něčemu bylo, říkal si Mel, nebral by si ubrousek přes ústa a risknul by to; ať si ho ocitují nebo ne, jak se jim zlíbí. Jenže věděl, že by to k žádnému prospěchu nebylo. Věděl též, že celou zemi křižují takoví mazaní advokáti, shánějí podpisy skupin obyvatelstva a potom obtěžují letiště, letecké společnosti a někdy i piloty.

Proti tomu obtěžování Mel nic neměl. Na to i na apel k zákonu má každý právo. V mnoha případech však byli vlastníci domů voděni za nos, pěstovali v nich falešné naděje a citovali jim působivý ale zcela jednostranný výběr precedentů, jak to dnes udělal Elliott Freemantle. Výsledkem toho byla jen spousta nákladného a zdlouhavého soudního řízení, jež bylo většinou předurčeno k

nezdaru žalující strany, a z něhož tyli jen advokáti.

Mel litoval, že nevěděl dřív, co mu právě sdělil Tomlinson. Byl by mohl adresovat své poznámky přímo delegaci, byl by je tak varoval před Elliottem Freemantlem a upozornil by obyvatele Meadowoodu, do čeho se zaplétají. Teď už bylo příliš pozdě.

"Pane Bakersfelde," řekl reportér z Tribune, "ještě bych se vás rád zeptal na několik věcí, týkajících se letiště obecně. Kdybyste měl pro mě pár minut..."

"Kdykoliv jindy s velkou radostí." Mel zdvihl ruce v bezmocném gestu. "Ale zrovna teď nevím, kam dřív skočit."

Reportér přikývl. "Rozumím. Já si tu beztak ještě chvilku počkám. Freemantlova parta prý něco dole peče. Tak kdyby vám to vyšlo později..."

"Vynasnažím se," řekl Mel, ačkoliv ve skutečnosti nezamýšlel bavit se tuto noc s novinářem. Vážil si Tomlinsonova úsilí dobrat se jádra věci pod povrchem. Přesto přese všecko měl Mel pro dnešek delegací i reportérů až po krk.

A pokud jde o to, co Freemantle a Meadowoodští "tam dole pečou", vynasnaží se odsunout všechny starosti v téhle záležitosti na bedra poručíka Ordwaye a jeho policistů. -.-.-.

KAPITOLA PÁTÁ. -.-.

Když Mel zavřel dveře za reportérem z Tribune a otočil se,

Cindy už stála a natahovala si rukavice. Ledově prohodila: "Jestli se nemýlím, řek jsi, že nevíš, kam dřív skočit. Ať budeš skákat kamkoliv, určitě to bude důležitější než já."

"To jsem řekl jen tak," protestoval Mel, "víš to moc dobře. Už jsem se ti omluvil. Nevěděl jsem, že se tohle strhne - alespoň ne, že to všechno přijde najednou."

"Ale miluješ to, ne? To všechno. Mnohem víc než mě, domov, děti, slušný společenský život."

"Už jsme zas u toho!" řekl Mel. "Divil jsem se, že jsi s tím dosud nezačala." Zarazil se. "Hrome, že my se musíme pořád hádat! Vždyť už jsme všechno vyřešili, ne? Už není důvod, proč se hádat."

"Ne," řekla Cindy. Náhle zjihla. "Ne, asi ne."

Nastalo nejisté ticho. Mel je přerušil první.

"Podívej se, rozvod je pro nás oba dost ošklivá záležitost. I pro Robertu a Libby. Jestli máš nějaké pochybnosti..."

"To už jsme probrali, ne?"

"Ano. Ale jestli si přeješ, můžeme to projít ještě padesátkrát."

"Nepřeju." Cindy rozhodně zavrtěla hlavou. "Nemám žádné pochybnosti. Ani ty ne. Nebo ano?"

"Ne," řekl Mel. "Opravdu ne."

Cindy začala něco povídat a pojednou zmlkla. Už se chystala říci Melovi o Lionelovi Urquhartovi, ale pak se rozhodla jinak. Mel bude mít stejně času ažaž, aby na to přišel sám. O Dereku Edenovi, na něhož Cindy myslela většinu doby, co pobývala v

kanceláři delegace z Meadowoodu, neměla Cindy v úmyslu coko-

liv prozradit ani Melovi, ani Lionelovi.

Lehce ale rozhodně kdosi zaklepal na dveře předsíňky.

"Bože můj!" zamumlala Cindy. "Copak tu nebude ani trochu

soukromí?"

Mel podrážděně zvolal: "Co je?"

Dveře se otevřely. "To jsem jen já," řekla Táňa Livingstonová.

"Mele, potřebuji radu..." Když spatřila Cindy, naráz se zarazila.

"Promiňte, myslela jsem, že jste sám."

"Bude," řekla Cindy. "Za vteřinku."

"To ne, prosím!" začervenala se Táňa. "Mohu přijít později,

paní Bakersfeldová. Nevěděla jsem, že vás ruším."

Cindy přejela očima Táňu, která byla ještě v uniformě Trans

America.

"Asi je na čase, abychom byli vyrušeni," řekla Cindy. "Konec

konců jsme měli pro sebe tři dobré minuty od chvíle, kdy odtud

odešel poslední člověk, a to je víc než pro nás bývá zvykem."

Rychle se obrátila k Melovi: "Že je to tak?"

Zavrtěl hlavou, aniž odpověděl.

"Mimochodem," a Cindy se obrátila opět k Táně, zajímala by

mě jedna věc. Jak jste mohla tak přesně vědět, kdo jsem?"

Na okamžik ztratila Táňa svůj obvyklý klid. Vzpamatovala se

však a pousmála se. "Asi jsem to uhádla."

Cindy zvedla obočí. "Očekává se ode mne totéž?" Pohlédla na

Mela.

"Ne," řekl Mel. Představil je.

Mel viděl, jak si Cindy odhaduje Táňu Livingstonovou. Bylo mu jasné, že jeho žena už dochází k nějakým závěrům o Táně a o něm. Už dávno si ověřil, že Cindy instinktem záhadně a přesně vytuší vztahy mezi mužem a ženou. A taky si uvědomil, že ve způsobu, jak je představoval, cosi prozradil. Manželé příliš dobře znají jemné odstíny v řeči svého partnera, aby něco takového nepostřehli. Dokonce by ho ani nepřekvapilo, kdyby Cindy uhádla, že má s Táňou na dnes v noci schůzku. Ale to už ho snad fantazie zanáší příliš daleko, říkal si.

Vždyť na tom skutečně nezáleží, co Cindy ví nebo tuší. O rozvod požádala ona, takproč by měla něco namítat proti někomu jinému v Melově životě? Ať už Táňa znamená pro něho mnoho nebo málo...Sám si ani nebyl jist, jak to vlastně je...Ovšem tohle je logická úvaha, připomínal si Mel. Ženy - včetně Cindy a pravděpodobně i Táni - myslí logicky jen málokdy.

Tahle myšlenka se mu hned potvrdila.

"Jak ti to musí být milé," prohlásila Cindy s předstíranou sladkostí, "že se na tebe neobrací s problémy jen nudné delegace starších lidí." Měřila si Táňu. "Říkala jste přece, že máte problém?"

Táňa se nedala vyvést z míry. "Řekla jsem, že bych potřebovala poradit."

"Vážně? A v čempak? V úřední věci, nebo v soukromé?...Nebo jste snad zapomněla?"

"Cindy," řekl ostře Mel, "tak tohle stačí! Nemáš důvod."

"Nemám důvodu k čemu? A proč to stačí?" Jeho žena mluvila výsměšným hlasem. Měl pocit, že jí to celé působí zvrácenou rozkoš. "Copak mi pořád nevykládáš, že se dost nezajímám o tvé problémy? A teď jsem celá bez sebe nad problémem tvé přítelky-ně...jestli ovšem nějaký má."

Táňa ostře řekla: "Jde o let číslo dvě." Dodala: "To je let Trans America do Říma, paní Bakersfeldová. Odstartoval před půl hodi-nou."

Mel se zeptal: "A co je s ním?"

"Mám-li být upřímná" - Táňa zaváhala - "není mi to zcela pochopitelné."

"Jen do toho," řekla Cindy. "Něco si vymyslíte."

Mel se na ni obořil: "Dej už pokoj!" Oslovil Táňu: "Co se děje?"

Táňa pohlédla na Cindy a pak jim vyprávěla o svém rozhovoru s celním inspektorem Standishem. Popsala muže s podezřelou aktovkou, kterého Standish podezíral z pašování.

"Nastoupil do letadla?"

"Ano."

"V tom případě i kdyby ten váš muž skutečně pašoval," zdůraznil Mel, "pak to bude do Itálie. S tím si americké celnice nelámou hlavu. Jsou toho názoru, že se druhé země mají postarat sami o sebe."

"Já vím. Tak se na to díval i okrskový náčelník dopravy." Táňa

vylíčila svou rozpravu s okrskovým náčelníkem dopravy, jež skončila náčelníkovým podrážděním a pevným závěrem: "Pusťte to z hlavy!"

Mel se zatvářil překvapeně: "Pak nevím, proč..." "Řekla jsem vám, že si nejsem jistá a že si třebas počínám pošetile. Ale pořád jsem na to musela myslet a tak jsem si pár věcí ověřila."

Oba už na Cindy zapomněli.

"Inspektor Standish," pravila Táňa, "mi oznámil, že ten muž s aktovkou nastupoval do letadla téměř poslední. To musela být pravda, protože jsem stála u východu a nepostřehla jsem jednu starou ženskou..." Opravila se: "Ale tohle sem nepatří. Přesto jsem si před několika minutami zavolala kontrolora letenek pro let dvě a prošli jsme si spolu seznam cestujících a letenek. Na muže s aktovkou se nepamatoval, ale nakonec jsme se shodli, že v úvahu připadá jen pět jmen."

"A pak?"

"Ani nevím proč, ale napadlo mě zavolat kontrolu letenek a zavazadel, jestli se snad nepamatují na někoho z těch pěti lidí. Na letišti si ho nikdo nepamatoval, ale v aeroliniích ve městě si toho muže s aktovkou jeden zaměstnanec všiml. Takže teď znám jeho jméno. Sedí i popis...všechno."

"Stále mi nedochází, co by mělo být mimořádného. Někde se přece musel přihlásit ke kontrole. Tak se přihlásil ve městě."

"Ale zaměstnanec si ho zapamatoval," řekla Táňa, "protože ten muž kromě aktovky neměl žádná zavazadla. A taky byl prý strašně

nervózní."

"Nervózních je mnoho lidí..." Náhle sebou Mel až trhl. Zamračil se: "Žádná zavazadla! Na let do Říma!"

"Právě. Až na tu malou aktovku, kterou si nesl, jak zpozoroval inspektor Standish. Zaměstnanec ve městě ji nazval diplomatkou."

"Ale na takovou cestu se přece nikdo nevydá bez zavazadel. Nemá to hlavu ani patu."

"To mě taky napadlo." Táňa opět zaváhala. "Nemá to hlavu ani patu, pokud ovšem..."

"Pokud co?"

"Pokud náhodou nevíte, že to letadlo, ve kterém sedíte, nikdy nedoletí na místo určení. Kdybyste to věděl, věděl byste taky, že nepotřebujete žádná zavazadla."

"Táňo," řekl tiše Mel, "co se pokoušíte naznačit?"

Odpověděla v rozpacích: "Nejsem si jistá. Proto jsem šla za vámi. Když o tom přemýšlím, připadá mi to hloupé a melodramatické, jenže..."

"Pokračujte."

"Dejme tomu, že ten muž, o kterém mluvíme, vůbec nepašuje. Alespoň ne tím běžným způsobem. Dejme tomu, že důvod, proč nemá žádná zavazadla, proč je nervózní, proč tu aktovku drží právě tak, jak si všiml inspektor Standish...dejme tomu, že místo toho, aby v ní měl nějaký kontraband ... má v ní bombu."

Dívali se navzájem do očí. Mel kombinoval, uvažoval o

nejrůznějších možnostech. I jemu se Tánin nápad zdál směšný a neuvěřitelný. Naproti tomu...v minulosti se občas takové věci přihodily. Otázka zní: podle čeho můžeš určit, zda dnes nejde o další případ? Čím víc o tom dumal, tím víc si uvědomoval, že muž s aktovkou a celá ta příhoda může být úplně nevinnou záležitostí; pravděpodobně tomu tak je. Kdyby se vyvolal poplach a pak se tohle ukázalo, udělají ti, co poplach vyvolali, ze sebe šaška. Že si nikdo nepřeje, aby ho něco takového postihlo, je lidské. Jde-li ovšem o bezpečnost letadla a cestujících, záleží na tom, jestli se člověk zesměšní? Jasně ne. Mají-li však rozjet všechny ty drastické akce, které nebezpečí výbuchu bomby vyžaduje, potřebovali by k tomu víc než jenom možnost plus předtuchu. Jestlipak, říkal si Mel, jsou s to vymyslet si nějaký způsob, jak získat pádnější podezření nebo dokonce jistotu?

Nic ho v tom okamžiku nenapadalo. Nicméně cosi si ověřit může. Byl by to výstřel nazdařbůh, ale stálo by ho to jen jeden telefonát. To Vernon Demerest ho asi přivedl na tuto myšlenku, když mu dnes připomenul jejich spor před správní radou letiště.

Podruhé dnes večer vytáhl Mel z kapsy sešitek s vnitřními telefonními linkami. Zvedl interní telefon a vytočil číslo stánku pojišťovny v hlavní hale. Odpověděla dívka, která tu už dlouho pracovala a Mel ji dobře znal.

"Marj," řekl jí, když se představil, "vypsala jste dnes mnoho pojistek pro let dvě Trans America?"

"O něco víc než obvykle, pane Bakersfelde. Ale to platí i na jiná

letadla. Při tomhle počasí se lidi vždycky víc pojišťují. Na let dvě jsem jich vypsala asi tucet a vím, že Bunnie, to je to druhé děvče, co dělá se mnou, jich taky pár vypsala."

"Byl bych rád," řekl Mel, "kdybyste mi mohla přečíst jména těch cestujících a na jakou částku se pojistili." Vycítil, že dívka zavá-hala. "Jestli je to nutné, zavolám vašeho oblastního ředitele a požádám ho o povolení. Ale vy víte, že mi to stejně povolí a dávám vám své slovo, že tohle je vážná věc. Když mi vyhovíte, ušetříte mi čas."

"Dobrá, pane Bakersfelde. Když to říkáte vy, to mi stačí. Ale chvilku mi to bude trvat, než ty pojistky vyhrabu."

"Já počkám."

Mel slyšel, jak dívka odložila sluchátko na pult a jak se někomu omlouvá za zdržení. Bylo slyšet šumění papírů a pak hlas nějaké jiné dívky. "Stalo se něco?"

Mel zakryl mušli telefonu a zeptal se Táni: Jak že se jmenuje ten muž s aktovkou?"

Podívala se na kousek papíru. "Guerrero, nebo by to mohlo být Buerrero. Vypsali to tak i tak." Viděla, že sebou Mel trhl. "Počá-teční písmena D. O."

Mel stále zakrýval rukou mušli. Soustřeďoval se. Žena, kterou mu přivedli před půl hodinou do kanceláře, se jmenovala Guerre-rová. Vzpomněl si, že mu to řekl poručík Ordway. Byla to ta žena, kterou policie našla, jak se bezcílně potuluje po letištní budově. Podle Neda Ordwaye ta žena byla sklíčená a plakala: rozumného

slova z ní policie nedostala. Mel si s ní chtěl promluvit sám, ale nedostal se k tomu. Zahlédl tu ženu, jak se chystá k odchodu, když přišla delegace z Meadowoodu. Žádná souvislost tu být nemusí, zajisté...

V telefonu Mel stále slyšel hlasy od stánku pojišťovny a z pozadí bylo slyšet hluk hlavní haly.

"Táňo," řekl tiše, "před dvaceti minutami seděla tady v předpokoji jedna žena. Střední léta, ošuměle oblečená. Vypadala, že je celá promáčená a utahaná. Odešla, když se sem nahrnuli jiní lidé, ale mohla by být nablízku. Jestli je někde venku, přiveďte ji. Kdybyste ji našla, ne aby vám utekla." Táňa se zatvářila překvapeně. Dodal: "Jmenuje se Guerrerová."

Táňa vyšla z kanceláře a vtom se na druhém konci drátu ozvala úřednice pojišťovny. "Tak tu mám všechny ty pojistky, pane Bakersfelde. Mohu začít číst ta jména?"

"Ano, Marj. Spusťte."

Napjatě poslouchal. Když padlo skoro na samém konci seznamu jedno jméno, cítil, že se ho zmocňuje vzrušení. Poprvé promluvil naléhavě: "Řekněte mi něco o té pojistce. Vypsala jste ji vy?"

"Ne. Tu dělala Bunnie. Já vám ji předám."

Vyslechl ji a pak jí položil tři otázky. Nemluvili spolu dlouho. Zavěsil, vytáčel jiné číslo a vtom se vrátila Táňa.

Oči měla jednu otázku, ale Mel jí zatím nic nevysvětloval. Hlásila mu: "V meziposchodí nikdo není. Dole jsou milióny lidí, ale tam

si nevyberete. Mám ji dát vyvolat?"

"Můžeme to zkusit, ale moc naděje si nedělám." Po tom po všem, co se o ní dozvěděl, říkal si Mel, ta Guerrerová toho příliš nevnímá, takže je nepravděpodobné, že by na hlášení z reproduktorů reagovala. Taky už možná odjela z letiště a je napůl cesty do města. Vyčítal si, že ani nezkusil si s ní promluvit, jak měl původně v úmyslu, ale vždyť se na něho hrnulo tolik věcí: delegace z Meadowoodu, starosti o Keithe - Mel si vzpomněl, že se chtěl ještě vrátit do kontrolní věže... no, to bude muset teď počkat... a pak Cindy. S úlekem a pocitem viny, protože si toho nevšiml, konstatoval, že Cindy už zmizela.

Sáhl po mikrofonu na psacím stole a šoupl ho k Táně.

Na čísle, které vytočil - štáb letištní policie - se ozvali. Mel úsečně pravil: "Potřebuji nutně poručíka Ordwaye. Je stále na letišti?"

"Ano, pane." Službu konající seržant znal Melův hlas.

"Sežeňte ho co nejrychleji. Zůstanu na drátě. Mimochodem, jaké bylo křestní jméno té Guerrerové, kterou vaši lidi dnes sebrali? Myslím, že je znám, ale chci se jen ubezpečit."

"Vteřinku, pane, podívám se." Za okamžik sděloval: "Je to Inez. Inez Guerrerová. A už jsme zavolali poručíka Ordwaye bzučákem."

Poručík Ordway jako mnoho jiných pracovníků letiště nosil kapesní rádiový přijímač, který začal "bzučet", jestliže ho někdo naléhavě volal. Ordway už jistě teď někde spěchá k telefonu.

Mel dal Táně několik pokynů, potom stiskl knoflík mikrofonu, kterým se přehlušovaly všechny reproduktory v hlavní budově. Otevřenými dveřmi do předsíňky a meziposchodí slyšel, jak bylo hlášení odletu American Airlines náhle přerušeno uprostřed věty. Za osm let Melovy práce ve funkci generálního ředitele letiště použili jen dvakrát předtím mikrofon, kterým se vyřazovaly všechny ostatní. Poprvé - to se Melovi vrylo navěky do paměti - ohlašoval smrt prezidenta Kennedyho; podruhé, rok nato, když se jedno ztracené a uplakané dítě přibatolilo rovnou do Melovy kanceláře. Když se ztratí děti, postupuje se obvykle podle předpisů, ale tenkrát Mel promluvil do mikrofonu sám, aby našel šílící rodiče.

Kývl na Táňu, aby spustila hlášení. Připomínal si přitom, že pořád ještě přesně neví, proč vlastně tu Inez Guerrerovou volají, nebo jestli je skutečně něco v nepořádku. Instinkt mu však napovídal, že ano. Že se stalo, nebo právě děje, cosi převelice vážného; a že když máte co činit s takovou hádankou, ta jediná chytrá a bezodkladná věc, kterou můžete udělat, je sebrat všechny kousíčky a útržky a doufat, že je nějak s pomocí druhých lidí sestavíte dohromady, aby daly viditelný obraz.

"Prosím pozor," říkala Táňa jasným přirozeným hlasem, který nyní pronikal do všech koutů budovy. "Prosíme paní Inez Guerrerovou, nebo Buerrerovou, aby se okamžitě dostavila do kanceláře generálního ředitele v meziposchodí hlavní budovy letiště. Cestu vám ukáže kterýkoliv zaměstnanec letecké společnosti nebo

letiště. Opakuji..."

Melův telefon zazvonil. Hlásil se poručík Ordway.

"Potřebujeme tu ženu," řekl mu Mel. "Tu, co tady byla -

Guerrerovou. Voláme ji..."

"Vím," pravil Ordway. "Slyším to."

"Potřebujeme ji velmi nutně. Vysvětlím vám to později. Zatím

mi musíte věřit..."

"Samozřejmě. Kdy jste ji naposledy viděl?"

"V předsíňce mé kanceláře. Byli jste zrovna s ní."

"Dobrá. Ještě něco?"

"Jen že jde o velkou věc. Bylo by dobré, kdybyste všeho nechal

a nasadil na tohle všechny lidi. A ať už ji najdete nebo ne, brzy

sem přijďte."

"Ano." Ordway zavěsil a v telefonu cvaklo.

Táňa dokončila hlášení. Zmáčkla knoflík "vypnuto". Zvenčí

slyšel Mel další hlášení. "Prosím pozor, pan Lester Mainwaring.

Pan Mainwaring a všichni členové jeho skupiny ať se okamžitě

ohlásí u hlavního vchodu letiště."

"Lester Mainwaring" bylo letištní heslo pro "policistu".

Obvykle takové hlášení znamenalo, že nejbližší policista ve službě

se má dostavit tam, kam hlášení určuje. "Všichni členové jeho

skupiny" znamenalo každý policista v letištní budově. Většina

letišť měla obdobný způsob, jak uvést policii do pohotovosti, aniž

si toho veřejnost všimla.

Ordway neplýtval časem. Jistě bude informovat své muže o Inez

Guerrerové, jakmile se dostaví k hlavnímu vchodu.

"Zavolejte vašeho okrskového náčelníka dopravy," nařídil Mel Táně. "Požádejte ho, aby přišel co nejdřív do mé kanceláře. Řekněte mu, že je to důležité." A dodal napůl sám k sobě: "Začneme tím, že sem všechny shromáždíme."

Táňa zatelefonovala a pak hlásila. "Už sem jde." V hlase se jí ozývala nervozita.

Mel přešel ke dveřím kanceláře a zavřel je.

"Ještě jste mi nepověděl," řekla Táňa, "co jste se dozvěděl."

Mel volil opatrně slova.

"Ten váš Guerrero, ten chlap, co nemá zavazadla, až na tu aktovku, ve které by podle vás mohla být bomba, se dal těsně před startem letu dvě pojistit na tři sta tisíc dolarů. Pojistka je ve prospěch Inez Guerrerové. Zaplatil zřejmě svými posledními drobnými."

"Pane bože!" Táňa zbledla jako stěna. Zašeptala: "Můj bože, ne...ne...!" -.-.-.

KAPITOLA ŠESTÁ. -.-.

Bývala období - jako zrovna dnes - kdy Joe Patroni si blahořečil, že pracuje v údržbářském úseku letectví a ne v obchodním.

Tahle myšlenka ho napadla, když dohlížel na rušnou činnost

kopáčů kolem zabořeného proudového letadla Aéreo-Mexican, které stále blokovalo startovací dráhu tři-nula.

Dle Patroniho náhledu, obchodní personál letecké společnosti, do kteréžto kategorie naházel dohromady všechno, co sedělo v kancelářích a ve správním aparátu, sestává z gumových nafukovacích panáků, kteří jeden na druhého nasazují jako hašteřivé děti. Naproti tomu byl Patroni přesvědčen, že ti, kteří pracují s mašinami a v údržbě, se chovají jako dospělí lidé. Údržbáři (byl Joe ochoten kdykoliv dokazovat), i když je zaměstnávají konkurenční společnosti, úzce spolupracují v dobré pohodě, a pro společné dobro si předávají informace, zkušenosti a dokonce i tajemství.

Jak se Joe Patroni někdy soukromě svěřoval svým přátelům, příkladem takové neoficiální družby bylo předávání informací, které údržbáři pravidelně získávali při interních poradách jednotlivých leteckých společností.

Patroniho zaměstnavatelé, jako bezmála všechny letecké společnosti, pořádali denní porady po telefonu, jimž se říkalo "operativky". Na uzavřeném obvodu se při nich spojily všechny oblastní centrály, základny i dislokovaná pracoviště na celém kontinentě. Operativky řídil viceprezident pro daný úsek a ve skutečnosti byly kritikou a výměnou informací o práci celé společnosti za posledních dvacet čtyři hodin. Starší a zkušení pracovníci celé společnosti mluvili mezi sebou volně a upřímně. I provoz a obchodní oddělení měly své denní operativky; a také

údržba, což byla podle Patroniho názoru porada nejdůležitější. Při takových údržbářských schůzkách, kterých se Patroni účastnil pětkrát za týden, hlásilo se jedno stanoviště za druhým. Když předcházejícího dne nastalo z technických důvodů zpoždění v provozu, museli se za ně příslušní pracovníci odpovídat. Nikoho ani nenapadlo se nějak vytáčet. Jak to říkal Patroni: "Když jsi vybouch, tak to přiznej." Hlásily se i menší nehody nebo poruchy zařízení. Cílem bylo podílet se na znalostech druhých a zabránit opakování. Při operativce v pondělí podá Patroni zprávu a své dnešní zkušenosti se sedmsetsedmičkou Aéreo-Mexican. A o svém úspěchu nebo nezdaru, ať to dopadne jakkoliv. Denní disku-se byly přísně věcné, vždyť také údržbáři byli tvrdí chlapi, kteří věděli, že jeden druhého neoklamou.

Po každé oficiální konferenci zahájily konference neoficiální, obvykle za zády vedení. Patroni a ostatní se telefonicky radili s kamarády z údržbářských oddělení konkurenčních společností. Porovnávali si poznámky z denních konferencí, předávali si informace, které byly důležité. Jen zřídkakdy někdo něco zatajil. Při naléhavějších záležitostech, zejména když šlo o bezpečnost, šířily se zprávy od společnosti ke společnosti týmž způsobem, jenže bez jednodenního zdržení. Jestliže například DC-9 společnosti Delta mělo za letu poruchu na listu rotoru, bylo to během několika hodin oznámeno údržbám Eastern, TWA, Conti-nental, prostě všem, jejichž společnosti létaly s DC-9. Taková informace by mohla zabránit podobným poruchám na jiných

letadlech. Později následovaly fotografie rozebraného motoru spolu s technickou zprávou. Jestliže si to předáci a mechanici druhých leteckých společností přáli, mohli si zaskočit a mrknout se na poškozenou součástku nebo na porouchaný motor a tak si rozšířit vědomosti.

Ti, kteří jako Patroni pracovali v tomto prostředí nezištných výměn, s oblibou zdůrazňovali, že když se lidé z obchodních a administrativních oddělení konkurenčních společností vůbec někdy radí, pak se jen málokdy navštěvují a raději se scházejí na neutrální půdě. Na rozdíl od nich, údržbáři navštěvovali místnosti konkurentů s naprostou samozřejmostí členů tajného zednářského spolku. A když zas jindy se ocitlo nějaké údržbářské oddělení v nesnázích, druzí mu podle svých nejlepších sil pomá-hali.

A právě tento druh pomoci poskytli dnes Joeovi Patronimu.

Za tu půl druhou hodinu, kdy se rozjela práce na posledním pokusu pohnout s uvízlým letadlem a dostat je na startovací dráhu tři-nula, se Patroniho záchranná četa téměř zdvojnásobila. Začal s původní malou partou od Aéreo-Mexican, kterou doplnilo několik jeho lidí z TWA. Ale nyní už trvale kopali s ostatními zaměstnanci pozemního personálu Braniffu, Pan Am, American a Eastern.

V nejrůznějších vozidlech leteckých společností přijížděly stále nové posily. Zpráva o Patroniho těžkostech se zřejmě rychle šířila od ucha k uchu, a tak ostatní údržby se do toho rovnou daly, aniž

čekaly, až je někdo poprosí. Patronimu z toho bylo dobře u srdce. I přes tu mimořádnou pomoc jeho hodinová lhůta, kterou si odhadem stanovil na přípravnou práci, byla už nyní překročena. Kopání obou příkopů, vykládaných těžkými prkny před hlavním podvozkem letadla, sice ustavičně postupovalo, jenže pomalu. Pracující muži museli totiž co chvíli vyhledat přístřeší, aby se trochu zahřáli. A přístřeší i jakés takés teplo našli v obou autobusech pro personál. Sotva muži vlezli do autobusu, plácali rukou o ruku a štípali se do tváří, jež jim zkřehly z toho kousavého větru, který stále ledově vanul přes zapadané letiště. Na blízké rolovací dráze se stále kupily autobusy i jiná vozidla, včetně nákladních aut, zařízení na odstraňování sněhu, tankovacího vozu, servisních vozů a rvoucího kompresoru - téměř všechny s blikajícími výstražnými světly. Celý výjev byl zaplaven světlem z reflektorů, které tu ve všeobecné temnotě vytvořily bílou oázu sněhem odrážené záře.

Oba výkopy, každý široký šest stop, se nyní táhly dopředu a nahoru směrem od mohutného podvozku letadla k pevnější půdě, na kterou, jak Patroni doufal, se stroj dostane vlastní silou. Na dně příkopu byla pod sněhem břečka bláta, do níž se letadlo zabořilo při svém náhodném zbloudění. Bláto a sněhová břečka se promísily, ale čím výše se oba výkopy zvedaly, tím byl podklad pevnější. Před příďovým kolem vykopali ještě třetí výkop, ne tak hluboký, a užší než ty druhé dva. Jakmile by se letadlo vyškrábalo na pevnější půdu, uhnulo by tím z dráhy tři-nula, kterou nyní

přehrazovalo jedním ze svých křídel. Nebylo by pak ani nijak zvlášť obtížné zamanévrovat s ním na tvrdý podklad blízké rolovací dráhy.

Přípravné práce nyní téměř končily. Úspěch všeho ostatního pak bude záviset na pilotech letadla, kteří stále čekali v kabině boeingu 707, vysoko nad vším tím hemžením. Na nich bude, aby posoudili, s jakými obrátkami motorů se mohou pokusit pohnout s letadlem a přitom je nepřevrátit na nos.

Od chvíle, kdy sem přišel, se Joe Patroni povětšinou oháněl lopatou po boku ostatních kopáčů. Nevydržel stát se založenýma rukama. Občas vítal příležitost, aby si zachoval dobrou formu. Už tomu bylo dvacet let, co opustil amatérský ring, a přesto byl na tom fyzicky líp než mnoho mladíků. Dělníkům pozemního personálu působilo radost, když tak viděli Patroniho zavalitou, podsaditou postavu, kterak se mezi nimi čile pohybuje. Joe řídil práci a všechny povzbuzoval... "Mrskni sebou, synu, nebo si ještě budem myslet, že jsme hrobaři a ty mrtvola...." "Když se tak koukám, kluci, jak se hrnete do toho autobusu, říkám si, jestli jste si tam náhodou neschovali nějakou ženskou..." "Jacku, jestli se budeš o tu lopatu dýl opírat, zmrzneš jak Lotova žena...." "Chlapi, s tím letadlem musíme pohnout, než nám zrezaví."

Zatím si Joe Patroni nepromluvil ani s kapitánem, ani s prvním důstojníkem. Přenechal tenhle úkol předákovi Aéreo-Mexican Ingramovi, který zde řídil práci před Patroniho příchodem. Ingram byl s piloty ve spojení palubním telefonem a informoval je o

průběhu prací pod nimi.

Šéf údržby si narovnal záda, vrazil lopatu Ingramovi a prohlásil: "Pět minut a mělo by to stačit. A pak se musí chlapi i naklaďáky uklidit." Ukázal na letadlo zabalené do sněhu. "Až se ta mašina dostane ven, vylítne jak zátka ze šampaňskýho."

Ingram, zachumlaný do bundy, celý zkřehlý a zmrzlý, přikývl.

"No a mezitím," řekl Patroni, "řeknu pár slov těm zázrakům tam nahoře."

Staromódní nástupní můstek, který sem dotlačili z budovy před několika hodinami, aby mohli vystoupit zajatí cestující, stále ještě stál u nosu letadla. Joe Patroni vylezl nahoru po schůdcích zapadaných vysokou vrstvou sněhu a vstoupil do přední kabiny pro pasažéry. Zamířil si do pilotní kabiny a s rozkoší si po cestě zapálil svůj nerozlučný doutník.

Na rozdíl od letového a větrem rozvířeného sněhu venku bylo v pilotní kabině teplo a útulno. Jeden z rozhlasových přijímačů si tu naladili na tlumenou hudbu vysílanou komerční stanicí. Když Patroni vešel, první důstojník Aéreo-Mexican, který si tu seděl v košili, stiskl vypínač a hudba zmlkla.

"Tím se neobtěžujte." Podsaditý šéf údržby se otřásl jako teriér a z jeho šatstva spadala spousta sněhu. "Jen to klidně berte hezky lážo-plážo. Stejně jsme nečekali, že byste slezli dolů a popadli lopatu."

V kabině byl jen první důstojník a kapitán. Patroni si vzpomněl, že letecký mechanik odešel s letuškami a s cestujícími do hlavní

budovy.

Kapitán, mohutný, osmahlý muž, který se podobal trochu Anthony Quinnovi, se otočil na svém levém sedadle. Upjatě pravil: "Každý máme svou práci." Mluvil přesnou angličtinou.

"Přesně tak," schválil mu to Patroni. "Až na to, že nám tu naši práci někdo kazí a ještě nám další přidává. Jiný lidi."

"Jestli mluvíte o tom, co se tu stalo," řekl kapitán, "pak snad, Madre de Dios, nepředpokládáte, že jsem to letadlo zavedl do bláta schválně."

"To ne." Patroni vyplivl doutník, který už beztak zmrzačil žvýkáním, strčil si do úst nový a zapálil jej. "Ale když už se tam dostalo, chci si bejt jistej, že ho zase dostaneme ven - až se o to teďka pokusíme. Kdyby se nám to totiž nepodařilo, tak se ta mašina zaboří ještě hlouběj; a my všichni s ní, a vy taky." Ukázal hlavou na kapitánské místo. "Co kdybych si tam sed a vyvez letadlo ven? Co vy na to?"

Kapitán zbrunátněl. Jen málokdo a kterékoliv letecké společnosti si troufl mluvit se čtyřpáskovými kapitány, jako by se nechumelilo.

"Ne, děkuji," pravil chladně kapitán. Byl by uměl odpovědět mnohem nepříjemněji, ovšem nyní tonul v hlubokých rozpacích, že se vůbec octl v takové šlamastyce. Zítra ho čeká v Mexico City otravná a horká schůzka se šéfpilotem letecké společnosti.

Vnitřně zuřil: Jesucristo y por el amor de Dios!

"Venku je půl tuctu zmrzlejch chlapů, který se můžou

přetrhnout jak dělaj," naléhal Patroni. "Dostat tu mašinu ven není už teď žádná hračka. Tohle už znám ze dřívějška. Měli byste to zase nechat na mně."

Kapitán z Aéreo-Mexican se jen stěží udržel na uzdě. "Vím kdo jste, pane Patroni, a bylo mi řečeno, že pravděpodobně vy jediný nás dokážete vytáhnout z této svízelné situace. Nepochybuji o tom, že máte oprávnění rolovat s letadly po zemi. Ale dovolte mi, abych vám připomenul, že my dva máme oprávnění s nimi létat. Za to jsme placeni. Proto řídit budeme my."

"Jak je libo." Patroni pokrčil rameny a mávl doutníkem směrem k přístrojové desce. "Jde o jedno - až vám dám znamení, otevřete ten plyn na plný pecky. Říkám na plný pecky, ne abyste se cukali."

Vyšel ven z kabiny a zlostných pohledů obou pilotů si nevšímal. Kolem letadla už přestali kopat; několik mužů, kteří právě dokončili práci, se ohřívalo v autobusech pro personál. Autobusy i ostatní vozidla - s výjimkou kompresorujehož bylo zapotřebí pro nastartování motorů - se uklízely na větší vzdálenost od letadla.

Joe Patroni zavřel za sebou dveře přední kabiny a sestoupil po schůdcích. Předák, který se zachumlal do bundy ještě víc než předtím, hlásil: "Všecko připravený."

Patroni si uvědomil, že mu dosud hoří doutník, několikrát z něho zabafal a odhodil ho do sněhu, kde zhasl. Ukázal na ztichlé tryskové motory. "Dobrá, nahodíme je teď všecky čtyři."

Z autobusu pro personál se vracelo několik mužů. Čtyři se

opřeli rameny o můstek podél letadla a odtlačili ho. Další dva muži okamžitě reagovali na předáka, který zahulákal, aby překřičel vítr: "Připravit motory ke startu!" Jeden z nich se postavil před letadlo poblíž kompresoru. Na hlavě měl sluchátka, telefonicky spojená s vnitřkem letadla. Druhý muž s blikajícími signálními terči postoupil dopředu, aby na něho mohli piloti z té výšky vidět.

Joe Patroni si vypůjčil tlumiče proti hluku, nasadil si je na hlavu a postavil se vedle muže s telefonními sluchátky. Zbytek party se vyvalil z autobusu; každý byl zvědav, co se bude dít.

V kabině piloti dokončovali kontrolu přístrojů.

Na zemi muž se sluchátky zahájil startovní rituál. "Start motorů povolen."

Odmlka. Kapitánův hlas: "Připraveni ke startu, nabíráme tlak."

Z ventilátoru na kompresoru zasáhl proud stlačeného vzduchu turbínový startér motoru číslo tři. Lopatky kompresoru se pootočily, rychleji se rozvířily, zakvílely. Při patnáctiprocentní rychlosti vstříkl první důstojník letecký benzin. Palivo se vznítilo, dozadu se vyvalil mrak dýmu, motor mručivě zařval a naskočil.

"Start čtyřky povolen."

Motor číslo čtyři následoval trojku. Generátory na obou motorech dodávaly proud.

Kapitánův hlas: "Přepínám generátory. Vypněte proud ze země."

Elektrické kabely nad kompresorem spadly na zem.

"Vypnuto. Start dvojky povolen."

Dvojka chytla. Už běžely tři. Vše pronikající burácení. Sníh proudil dozadu.

Jednička chytla a běžela.

"Vypněte vzduch."

"Vypnuto."

Pupeční šňůra vzduchové hadice sklouzla dolů. Předák odtáhl kompresor.

Reflektory před letadlem odklidili stranou.

Patroni si vyměnil sluchátka s mužem před trupem letadla. Šéf údržby se nyní ujal telefonního spojení s piloty.

"Tady je Patroni. Až tam nahoře budete připravený, vyrolujem ji ven."

Před nosem letadla zvedl muž do výše světelné terče. Chystal se vést letadlo po eliptické dráze za výkopy, kterou podle Patroniho pokynů též vyčistili. Muž byl připraven utíkat, kdyby sedmsetsedmička vyrazila z bahna rychleji, než jak se očekávalo.

Patroni si sedl na bobek těsně vedle příďového kola. Kdyby se letadlo pohnulo rychle, byl v nebezpečí i on. Ruku držel u zástrčky telefonního drátu, připraven jej prudce vytrhnout. Upřeně pozo-roval hlavní podvozek aby mu neunikl ani náznak pohybu vpřed.

Kapitánův hlas. "Přidávám."

Obrátky tryskových motorů stoupaly. Za řevu, který připomínal dlouhé burácení hromu, se letadlo otřáslo, půda pod ním se zachvěla. Ale kola zůstala strnulá.

Patroni udělal rukama kolem mikrofonu trubku: "Víc plynu! Na plný pecky!"

Hluk motoru se zvýšil, ale jen trochu. Kola se jasně nadzdvihla, ale dopředu se nepohnula.

"Krucifix! Plný pecky!"

Několik vteřin zůstaly obrátky motoru ve stejné výši, potom náhle klesly. Kapitánův hlas zachrastil v telefonu. Promluvil sarkastickým tónem: patroni, por favor, jestli otevru plyn naplno, postaví se tohle letadlo na nos. Místo zabořené sedmsetsedmičky budeme mít oba dva vrak."

Šéf údržby si pečlivě prohlédl kola podvozku, která nyní sklesla zpátky, i půdu kolem. "Povídám vám, že vyjedete! Chce to jen odvahu dát jí všechnu šťávu."

"Starejte se o svou odvahu!" odsekl kapitán. "Zastavuji motory."

Patroni zařval do telefonu: "Nechte ty motory běžet. Nechte je na volnoběh! Já tam běžím!" Proběhl pod nosem letadla a pohyby naznačoval, aby připravili můstek. Ale ještě jej ani nestačili přistavit, když vtom všechny čtyři motory ztichly a zmlkly.

Vběhl do pilotní kabiny, oba piloti již uvolňovali ochranné pásy.

Patroni vyčítavě řekl: "Vy jste z toho utekli jak kluci!"

Kapitán reagoval kupodivu mírně. "Es posible. Snad je to jediná rozumná věc, kterou jsem dnes udělal." Oficiálně se zeptal: "Přejímá vaše oddělení údržby toto letadlo?"

"Dobrá." Patroni přikývl. "Berem ho."

První důstojník pohlédl na hodinky a zapsal čas předání do palubní knihy.

"Až vyprostíte letadlo, ať už jakýmkoliv způsobem," prohlásil kapitán Aéreo-Mexican, "vaše společnost se nepochybně spojí s mou. Zatím -buenas noches."

Oba piloti si zapnuli těžké svrchníky až ke krku, odešli a hned nato si Joe Patroni rychle zkontroloval přístroje a řízení. Za chvilku už seběhl za piloty po schodech.

Dole na něho čekal předák Aéreo-Mexican Ingram. Kývl za odcházejícími piloty, kteří nyní uháněli k jednomu z autobusů: "Přesně tohle udělali i mně. Že nepřidali dost plynu." Rozmrzele ukázal na podvozek letadla. "Proto se předtím zaryla. A teď se zahrabala ještě hlouběj."

Právě toho se Joe Patroni obával.

Ingram mu svítil a Patroni si vlezl pod trup letadla, aby si prohlédl kola podvozku. Už zase vězela v bahně a v břečce, navíc o stopu hlouběji než dříve. Patroni převzal baterku a posvítil si pod křídla. Všechny čtyři gondoly motorů byly nebezpečně blízko země.

"Už jí pomůže jen jeřáb," pravil Ingram.

Šéf údržby si obhlédl situaci a pak zavrtěl hlavou. "Máme ještě jednu šanci. Budeme dál kopat, dotáhneme výkopy ke kolům, a pak zase nastartujeme motory. Jenže tentokrát budu řídit já."

Kolem nich stále skučel vítr a sníh.

Ingram se celý třásl. Pochybovačně podotkl: "Doktorem jste

tady vy. Radši si operujte sám."

A Joe Patroni se zašklebil: "Jestli ji nevyrazím ven, možná že ji roztrhnu na kusy."

Ingram si namířil ke zbylému autobusu, aby svolal partu. Druhý autobus odjel s piloty z Aéreo-Mexican k budově.

Patroni v duchu počítal: mají před sebou hodinu práce, než se mohou znovu pokusit s tím letadlem pohnout. Nejméně po tuto dobu bude dráha tři-nula mimo provoz.

Zašel ke svému pohotovostnímu vozu, aby podal radiofonickou zprávu letovému dispečerskému středisku. -.-.-.

KAPITOLA SEDMÁ. -.-.

Teorie o tom, že přetížený vyčerpaný mozek si umí sám otvírat vlastní pojistný ventil tím, že se stáhne do stavu trpného polovědomí, Inez Guerrerová neznala. V jejím případě se nicméně teorie osvědčila. V tomto okamžiku se pohybovala jako náměsíčná.

Události této noci, které se jí osobně dotýkaly, a k tomu po týdny hromaděné zoufalství a únava jí zasadily poslední zdrcující ránu. Její mozek jako přetížený elektrický obvod prostě vypnul.

Byla to situace zajisté dočasná, nikoliv trvalá, nicméně prozatím Inez Guerrerová zapomněla, kde a proč vůbec někde je.

Prohnaný obhroublý taxíkář, který ji přivezl na letiště, jí

samozřejmě nepomohl. Když s ní ve městě smlouval, dohodl se s ní na sedmi dolarech. Když Inez vystupovala, platila desetidolarovou bankovkou - byly to její téměř poslední peníze - a čekala, že jí dá zpátky. Taxíkář cosi zamumlal, že nemá drobné, ale že si je sežene, načež odjel. Inez na něho čekala deset úzkostných minut, pozorovala hodiny na letištní budově, které se přibližovaly k 11 hodinám - to právě měl let číslo dvě startovat - a teprve tehdy jí došlo, že ten chlap se nehodlá vrátit. Nevšimla si ani čísla taxíku, ani jak se řidič jmenuje; a s tím právě ten podvodník počítal. Ale i kdyby si to byla všechno zapamatovala - Inez Guerrerová stejně nepatřila k lidem, kteří si stěžují nadřízeným, i tohle taxíkář správně odhadl.

Přes tu počáteční pomalost taxíku na cestě z města mohla ještě Inez Zlatý koráb chytit před odletem. To by ovšem nesměla ztratit čas čekáním na drobné. A tak nakonec doběhla k východu z budovy, zrovna když letadlo rolovalo na start.

Inez nicméně neztratila duchapřítomnost. Aby zjistila, zda je její D. O. na palubě letadla, použila triku, který jí poradila zaměstnankyně z informací, slečna Youngová, při telefonickém rozhovoru. Kontrolor v uniformě právě odcházel od východu čtyřicet sedm, před nímž stál Zlatý koráb. Inez ho oslovila.

Na radu slečny Youngové Inez nepoložila přímou otázku, nýbrž zahájila pátrání konstatováním: "Můj muž je v letadle, které právě startovalo." Vysvětlila, že sice už manžela nestihla, chtěla se však přesvědčit, jestli bezpečně a v pořádku nastoupil. Rozložila žlutou

smlouvu o platbě ve splátkách, kterou doma objevila mezi košilemi D. O., a ukázala ji zaměstnanci Trans America. Ani si ji pořádně neprohlédl, a hned se podíval na papíry, které držel v ruce.

Na chvilku se Inez kochala nadějí, že se snad spletla, když předpokládala, že D. O. tím letadlem odlétá. Představa, že by cestoval do Říma, jí stále připadala fantastická. Potom zaměstnanec řekl, že ano, že letem číslo dvě skutečně pan D. O. Guerrero cestuje, a že jemu, kontrolorovi, je hrozně líto, že paní Guerrerová už nestihla promluvit si s manželem, ale že dnes se všechno kvůli té bouři pomíchalo, a jestli by ho laskavě omluvila...

Teprve když zaměstnanec odešel, si Inez uvědomila, že přes ten nával lidí všude kolem ní je úplně sama samotinká, a dala se do pláče.

Nejprve jí slzičky sotva ukapávaly; potom si však připomenula všechno to, co se pokazilo, a slzy se jí počaly řinout a Inez se rozvzlykala, až se jí tělo roztřáslo. Plakala pro minulost i kvůli přítomnosti; pro domov, který kdysi měla a pak ztratila; pro děti, které si už u sebe nemohla nechat: pro svého D. O., který sice měl mnoho chyb jako manžel a rodinu uživit nedokázal, zato ho však důvěrně znala; a on ji nyní opustil. Plakala pro to, čím kdysi byla, a co se z ní teď stalo; plakala, že nemá peníze, že neví, kam se vrtnout, jen do toho ničemného, švábymi prolezlého bytu ve městě, ze kterého ji beztak zítra vyhodí a nic jí už nezbyde - po té jízdě taxíkem a potom, co ji ten řidič okradl - nic jí už nezbyde z té

směšně malé částky, se kterou hodlala uchlácholit domácího...dokonce si ani nebyla jistá, jestli má dost peněz na zpáteční cestu do města. Plakala, protože ji tlačili boty; a protože měla ošumělé a promáčené šaty; protože byla unavená a nachlazená a měla horečku a ta jí stále stoupala. Plakala kvůli sobě i všem ostatním, k nímž se veškerá naděje obrátila zády.

A právě tehdy začala bezcílně bloumat po letištní budově, aby se vyhnula pohledům civějících lidí, a jak chodila, pořád plakala. A taky někdy v té době zapracovaly obranné systémy její mysli a vyvolaly ochrannou otupělost, takže žal sice zůstával, avšak jeho příčiny byly na chvilku milosrdně zamlženy.

Brzy nato ji našel policista a s taktem, který se obvykle policii nepřisuzuje, ji uklidil do nejtmavšího kouta, jaký jen mohl nalézt, a zatím zatelefonoval nadřízeným pro další instrukce. Náhodou byl po ruce poručík Ordway a tak tu záležitost osobně vyřídil. Právě on usoudil, že Inez Guerrerová, třebaže s ní slova rozumného nebylo možno promluvit a třebaže byla rozčilená, je neškodná, a nařídil, aby ji odvedli do kanceláře generálního ředitele. Bylo to jediné klidné místo, které Nedu Ordwayovi přišlo na mysl, přitom méně zlověstné než policejní stanice.

Inez s ním poslušně šla, vstoupila do výtahu a následovala ho v meziposchodí, jen napůl vnímala, že ji vůbec někam vedou, a bylo jí to jedno. Potom si tiše sedla, kam jí ukázali, a její tělo, nikoli její vědomí, bylo vděčné za odpočinek. Uvědomovala si, že lidé přicházejí a odcházejí a že někteří promluvili, ale ani jejich vzhled,

ani jejich hlas neregistrovala, neboť takové úsilí jí připadalo nad její síly.

Ale po chvíli se přihlásil dar života - což je vlastně mohutnost lidského ducha, kterou se vyznačují všichni lidé, jakkoliv zkrušení nebo pokoření - upozornil ji, byť matně, že musí jít dál, protože i život jde dál, a vždycky šel a půjde, bez ohledu na to, kolik porážek přivodí, nebo ať se zdá sebechmurnější či sebeprázdnější.

I tak Inez Guerrerová vstala, stále si nebyla jistá, kde vlastně je, nebo jak se tam dostala, ale byla připravena k odchodu.

Tehdy vstoupila do předsíňky kanceláře Mela Bakersfelda, kde Inez seděla, meadowoodská delegace v doprovodu poručíka Ordwaye. Delegace prošla do další místnosti, potom se vrátil Ned Ordway, aby si promluvil s Inez Guerrerovou, a Mel je oba dva nakrátko zahlédl, dříve než se zavřely dveře do jeho kanceláře.

Závojem nejistoty vnímala Inez i velkého černošského policistu, měla pocit, že ho kdesi spatřila, není tomu dávno, a byl k ní milý, stejně jako k ní byl milý zrovna teď; mírnými náznaky, které nebyly přímými otázkami, jako by pochopil, aniž to rovnou řekl, že Inez se musí vrátit do města a není si jistá, jestli má na to peníze.

Začala se přehrabovat v peněžence a chtěla si spočítat, kolik jí tam zbývá, policista ji však zarazil. Otočen zády k té druhé místnosti, vstrčil jí do ruky tři dolarové bankovky a pak s ní vyšel ven a ukázal jí cestu k autobusu a řekl jí, že jí dal na cestu dost, a že jí ještě něco zbyde, aby se dostala tam, kam potřebuje, až přijede do města.

Potom policista odešel a vrátil se, odkud přišel, a Inez udělala, co jí řekli, a šla dolů po schodech. A téměř u těch velkých dveří, kterými měla projít přímo k autobusu, uviděla cosi velice známého - stánek s párky. V tom okamžiku hlad a žízeň všechno přehlušily. Hmatala v peněžence a našla pětatřicet centů a koupila si párek a kávu v papírovém šálku a pohled na tyhle dvě věci byl jaksi uklidňující. Nedaleko stánku si našla místečko a uvelebila se do koutku. Nevěděla, jak je to dlouho, co se tohle všechno seběhlo, ale jak vypila tu kávu a snědla párek, vědomí, které se jí předtím užuž navracelo, se opět počalo vytrácet a bylo to příjemné. I v těch lidech kolem ní a v hluku a v hlášení z repro-duktorů bylo cosi uklidňujícího. Dvakrát měla Inez dojem, že z tlampače zaznělo její jméno, věděla však, že je to jen přelud a že to nemůže být pravda, protože by ji přece nikdo nevyvolával, vždyť ani nikdo neví, že je tady.

Taky si matně říkala, že dříve nebo později bude muset odejít a že zvláště dnes k tomu bude třeba notného úsilí. Ale zatím, pomyslela si, bude tiše sedět, kde je. -.-.-.

KAPITOLA OSMÁ. -.-.

Až na jednu výjimku přispěchali všichni svolávaní pracovníci velice rychle do kanceláře generálního ředitele v meziposchodí. Telefonovali jim Mel Bakersfeld i Táňa Livingstonová. Oba jim

kladli na srdce, aby všeho nechali a ihned se dostavili - je to nutné.

První dorazil okrskový náčelník dopravy Trans America Bert Weatherby - Tánin šéf.

V patách za ním přišel poručík Ordway. Předtím nařídil svým mužům, aby pátrali po Inez Guerrerové, ačkoliv nevěděl proč. Na chvíli ponechal meadowoodské obyvatele, kteří se dosud ve velké skupině zdržovali v hlavní hale a naslouchali, jak advokát Freemantle bouřlivě hájí jejich věc před televizními kamerami, aby se postarali sami o sebe.

Jakmile náčelník Weatherby vstoupil z předsíňky do Melovy kanceláře, ostře se otázal: "Mele, co to má znamenat?"

"Nemáme ještě jistotu, Berte, a taky se nemůžeme o mnoho opřít, ale je tu možnost, že ve vašem Zlatém korábu je bomba."

Náčelník se pátravě podíval na Táňu, neztrácel však čas dotazy, co tu Táňa dělá. Vrátil se pohledem k Melovi. "Tak nám pověz, co víš."

Mel mluvil k náčelníkovi dopravy i k Nedu Ordwayovi, vysvětlil jim krátce, co je zatím známo, nebo co se předpokládá. Řekl jim o zprávě celního inspektora Standishe, který si všiml pasažéra s aktovkou - svíral ji takovým způsobem, že to Standish jako zkušený pozorovatel pokládal za podezřelé; o tom, že Táňa identifikovala muže s aktovkou jako D. O. Guerrera, popřípadě Buerrera; o informaci kontrolora z aerolinií ve městě, že Guerrero se přihlásil bez zavazadel - až na tu zmíněnou aktovku; o tom, že se

dal Guerrero na letišti pojistit na tři sta tisíc dolarů, přičemž ani neměl dost peněz na zaplacení pojistky, takže zřejmě cestoval na vzdálenost pěti tisíc mil nejen bez šatů na převlečení, ale i bez prostředků; a konečně - což byla náhoda, možná že ne - o tom, že paní Inez Guerrerová, v jejíž prospěch byla vypsána manželova životní pojístka, se potulovala po letištní budově a byla očividně zoufalá.

Zatímco Mel mluvil, vstoupil celní inspektor Harry Standish - byl dosud v uniformě - a hned za ním Bunnie Vorobioffová. Bunnie vstupovala váhavě, tázavě se rozhlížela po neznámých lidech a neznámém prostředí. Když jí došlo, o čem vlastně Mel hovoří, zbledla a vypadala vyděšeně.

Jediný, kdo se nedostavil, byl kontrolor, který měl službu u východu čtyřicet sedm při odletu Zlatého korábu. Inspektor personálu sdělil Táně, že kontrolor má už po službě a je na cestě domů. Táňa zařídila, aby byl zaměstnanci poslán vzkaz s tím, že se má hned telefonicky hlásit, jakmile dorazí domů. Osobně pochybovala, že by z toho mohl být nějaký prospěch, kdyby ho přivedli zpátky na letiště; vždyť přece věděla, že se zaměstnanec na Guerrera nepamatuje. Ale snad se ho bude chtít někdo na něco vyptat po telefonu.

"Svolal jsem vás všechny, kterých se to zatím týká," informoval Mel náčelníka dopravy, "abyste mohli klást otázky. Podle mého musíme rozhodnout - a záleží to především na vás -jestli máme varovat kapitána letu dvě."

Mel si znovu připomenul, co už vypustil z hlavy: že velitelem letadla je jeho švagr Vernon Demerest. Později si bude Mel muset asi promyslet některé důsledky, které z toho případu vyplývají. Ale zatím na to není čas.

"Musím si to rozmyslet." Okrskový náčelník dopravy vyhlížel dost pochmurně. Obrátil se na Táňu: "Ať už se rozhodneme tak či onak, chci, aby bylo při tom i provozní oddělení. Zjistěte, jestli je Royce Kettering ještě na letišti. V případě, že ano, ať sem hned přijde." Kapitán Kettering byl šéfpilotem Trans America na Lincolnově mezinárodním letišti. Právě on podnikl zkušební let se strojem N-731-TA, který později, už jako let dvě, Zlatý koráb, startoval do Říma.

"Ano, pane," řekla Táňa.

Zatímco telefonovala, jiný aparát zazvonil. Mel zvedl sluchátko. Hlásil se náčelník kontrolní věže: "Mám tady tu zprávu o Trans America dvě." Mel totiž před několika minutami volal do letového dispečerského střediska a žádal informace o startovním čase a průběhu letu.

"Tak spusťte."

"Start: 23:13 místního času." Mel zabloudil očima na nástěnné hodiny. Nyní bylo skoro deset minut po půlnoci; letadlo bylo tedy ve vzduchu téměř jednu hodinu.

Náčelník věže pokračoval: "Chicagské středisko předalo letadlo clevelandskému středisku ve 24.27 východního času, Cleveland je předal Torontu v 01.03 východního času. To znamená před sedmi

minutami. Torontské středisko hlásí polohu letadla u Londonu v Ontariu. Mám další informace - kurs, výška, rychlost - jestli chcete."

"To mi stačí," řekl Mel, "děkuji."

"Ještě něco, pane Bakersfelde." Náčelník věže mu zopakoval nejnovější zprávu Joea Patroniho o startovací dráze tři-nula. Dráha bude mimo provoz nejméně další hodinu. Mel netrpělivě naslouchal; v té chvíli se mu zdály jiné věci důležitější.

Mel zavěsil a předal informaci o poloze Zlatého korábu náčelníkovi dopravy.

I Táňa se odpoutala od druhého telefonu. Hlásila: "Provozní našlo kapitána Ketteringa. Už sem jde."

"Ta žena - ta manželka toho cestujícího," řekl náčelník dopravy, "jak že se jmenuje?"

Ned Ordway odpověděl: "Inez Guerrerová."

"Kdeje?"

"Nevíme."

Policista jim sdělil, že jeho muži pátrají po celé budově, ta žena ovšem už mohla odjet. Dodal, že upozornil městskou policii a že už kontrolují všechny autobusy, které přijíždějí z letiště.

"Když tady byla," vysvětloval Mel, "neměli jsme potuchy..."

Náčelník dopravy zabručel: "Byli jsme všichni příliš pomalí."

Pohlédl na Táňu a pak na celního inspektora Standishe, který dosud nepromluvil. Táňa věděla, že si náčelník vyčítá, jak jí přikázal - "Pusťte to z hlavy!"

Oslovil ji: "Kapitánovi letadla musíme něco sdělit. Má právo, aby věděl to co my, i když se zatím jen dohadujeme."

Táňa se optala: "Neměli bychom jim poslat Guerrerův popis? Kapitán Demerest ho třebas bude chtít nenápadně identifikovat."

"Kdybyste ten popis vysílali," poznamenal Mel, "můžeme vám pomoci. Jsou tu lidé, kteří toho muže viděli."

"Dobrá," souhlasil náčelník dopravy, "dáme se do toho. Táňo, zavolejte mezitím dispečera. Řekněte mu, že za pár minut připravíme pro něho důležitou zprávu, ať se spojí Selcalem s letem číslo dvě. Chtěl bych, aby ta zpráva zůstala tajná, každý nemusí poslouchat. Alespoň ještě ne teď."

Táňa se vrátila k telefonu.

Mel se zeptal Bunnie: "Vy jste slečna Vorobioffová?"

Když nervózně přikývla, obrátily se na ní oči všech přítomných. Muži jimi automaticky zabloudili na její objemné prsy. Náčelník dopravy jako by se chystal hvízdnout, ale pak si to rozmyslel.

Mel řekl: "Víte, o kom mluvíme?"

"Já...já si nejsem jistá."

"Jde o jakéhosi D. O. Guerrera. Prodala jste mu přece dnes pojistku, že?"

Bunnie opět přikývla. "Ano."

"A když jste mu tu pojistku vypisovala, dobře jste si ho prohlédla?"

Zavrtěla hlavou. "Pořádně ne." Mluvila tiše. Navlhčila si rty jazykem.

Mel vypadal překvapeně. "Po telefonu jsem měl dojem..."

"Bylo tam mnoho jiných lidí," řekla na svou obranu.

"Ale vždyť jste mi řekla, že se na něho pamatujete."

"Spletla jsem si ho s někým jiným."

"A na toho Guerrera si nevzpomínáte?"

"Ne."

Melovi se objevilo ve tváři zklamání.

"Dovolte, pane Bakersfelde." Ned Ordway vykročil k Bunnie a zblízka se jí zadíval do obličeje. "Vy se bojíte, že se do něčeho zapletete, co?" Promluvil drsným hlasem policisty. Už to nebyl ten jemný Ordway, který laskavě hovořil s Inez Guerrerovou.

Bunnie se vylekala, ale neodpověděla.

Ordway naléhal: "Nemám pravdu? Odpovězte!"

"Nevím."

"Ale víte! Bojíte se někomu pomoct ze strachu, že byste si to mohla odnést. Lidi jako vy mám moc dobře přečtené." Ordway trousil slova s hlubokým pohrdáním. Poručík teď projevil i svou zuřivou, tvrdou povahu, o které Mel dosud neměl potuchy.

"Teď dobře poslouchejte, holčičko. Jestli se bojíte maléru, tak si o něj zrovna koledujete. Chcete-li se dostat z maléru -jestli je to vůbec možné - odpovídejte na otázky. A hezky zčerstva! Nemáme moc času."

Bunnie se zachvěla.

"Slečno Vorobioffová," řekl Mel. "V letadle, se kterým máme teď takové starosti, je téměř dvě stě lidí. Mohou se ocitnout ve

velkém nebezpečí. Já se vás teď budu znovu vyptávat. Podívala jste se dobře na toho Guerrera?"

Pomaloučku přikyvovala. "Ano."

"Popište nám ho, prosím."

Nejprve přerývaně a pak už jistěji ho popsala.

Zatímco ostatní naslouchali, rýsoval se stále zřetelnější obraz D. O. Guerrera; hubený a vytáhlý; bledý, propadlý obličej s vyčnívající čelistí; dlouhý vychrtlý krk; úzké rty; malý knírek nažloutlé pískové barvy; nervózní ruce s neklidnými prsty. Když se Bunnie Vorobioffová nakonec odhodlala k popisu, osvědčila se jako bystrý pozorovatel.

Okrskový náčelník dopravy, který nyní seděl za Melovým psacím stolem, zaznamenával popis a připojoval ho k hlášení pro let dvě, které právě vypracovával.

Když se Bunnie dostala až k líčení, jak Guerrero stěží našel potřebné peníze a že neměl žádné italské valuty, jak byl nervózní a celý napjatý a jak se prohrabával v těch svých drobných, jak byl rozčilen, když našel v kapse pětidolarovou bankovku - náčelník dopravy vzhlédl, v tváři se mu značil hnus a zděšení: "Pane bože! A to jste mupřesto vypsala pojistku! Máte vy lidi vůbec rozum?"

"Myslela jsem si..." začala Bunnie vykoktávat.

"Vy jste si myslela! Ale abyste něco udělala, to ne!"

Obličej Bunnie Vorobioffové byl bledý jako stěna a ztrhaný.

Zavrtěla hlavou.

Mel připomenul náčelníkovi: "Berte, ztrácíme čas."

"Já vím, já vím. Ale přeci jen..." Náčelník dopravy pevně stiskl tužku. Zamumlal: "Nejde jen o ni nebo o ty lidi, co ji zaměstnávají. Jde i o nás - o letecké společnosti. Neseme na tom stejnou vinu. Souhlasíme s piloty v tom, co říkají o letových pojistkách, ale nemáme odvahu prohlásit to nahlas. Necháváme je, aby za nás dělali špinavou práci..."

Mel stroze oslovil celního inspektora Standishe: "Harry, chceš k tomu popisu Guerrera něco dodat?"

"Ne," řekl Standish, "nebyl jsem u něho tak blízko jako ta mladá dáma, nemohl jsem vidět všechno to, co ona. Ale dobře jsem si všiml, jak tu aktovku držel, a chtěl bych jen poznamenat tohle: Jestli má v té aktovce opravdu to, z čeho máme všichni strach, ne aby se někdo pokoušel mu ji vytrhnout."

"Tak co navrhuješ?"

Celník zavrtěl hlavou: "Nejsem odborník, nemohu vám radit. Jen si myslím, že mu aktovku musíme sebrat nějakým trikem. Jestli je to bomba, musí ji mít v tašce, a to znamená, že někde musí být spoušť, a to určitě taková, že po ní může rychle sáhnout. Kdyby se někdo pokusil mu ji vytrhnout, dojde mu, že byl odhalen a že už nemá co ztratit." Pochmurně dodal: "Prst na spoušti safra-mentsky svědí."

"Samozřejmě," pravil Mel, "stále ještě nevíme, jestli ten chlap není obyčejný výstředník a jestli v té aktovce nemá nakonec jen pyžamo."

"Chcete-li znát můj názor," podotkl celní inspektor, "pak jsem

přesvědčen, že tomu tak není. Byl bych šťasten, kdybych se přece jen mýlil, protože mám na palubě neteř."

Standish v zoufalství zvažoval: jestli se stane neštěstí, jak to, panebože, sdělí své sestře v Denveru? Naposledy viděl Judy, jak si hraje s dítětem sousedů. Na ten obrázek nezapomene. Rozkošná mladá dívka. Políbila ho. Nashledanou, strýčku Harry." Teď si zoufale přál, aby byl jednal rozhodněji, odpovědněji. Něco s tím chlapem s aktovkou měl podniknout.

Nu, říkal si Standish, ať už je jakkoliv pozdě, teď už bude jednat rozhodně.

"Chtěl bych ještě něco poznamenat." Všichni na něho upřeli zraky.

"Musím vám to říct, protože na skromnost není doba. Dovedu lidi dobře odhadnout, většinou už na první pohled, a obvykle ty zlé lidi vycítím. Je to instinkt a neptejte se mě, podle jakého tajemství funguje, protože to sám nevím. V mém řemesle si většina lidí tuhle vlastnost prostě osvojí. Všiml jsem si toho chlapa a hned jsem ho vytipoval za ‚podezřelého'. Myslel jsem přitom na pašování, vždyť jsem taky na pašování cvičený. Ale teď, když víme i to málo, formuloval bych to ostřeji. Ten chlap Guerrero je nebezpečný." Standish se zadíval na náčelníka dopravy Trans America. "Pane Weatherby, dejte do té zprávy pro vaše lidi slovo ‚nebezpečný'."

"To rozhodně udělám, inspektore." Náčelník vzhlédl od svých papírů. Většina toho, co Standish právě sdělil, byla už zařazena do

zprávy pro let číslo dvě.

Táňa mezitím mluvila soukromou telefonní linkou s dispečerem Trans America v New Yorku. "Ano, bude to dlouhá zpráva. Prosím vás, posaďte někoho k aparátu na záznam."

Na dveře kanceláře kdosi ostře zaklepal a z předsíňky vstoupil vysoký muž s vrásčitým, větrem ošlehaným obličejem a s pronikavýma modrýma očima. Měl na sobě teplý svrchník a modrý seržový oblek, který by někdo mohl pokládat za uniformu, ale nebylo tomu tak. Úklonem hlavy se návštěvník pozdravil s Melem, ale než mohl otevřít ústa, přerušil ho náčelník dopravy.

"Royci, to jsi hodný, že jsi tak rychle přišel. Jsme tady ve velké bryndě." Podal mu blok s návrhem své zprávy.

Kapitán Kettering, šéfpilot Trans America na této základně, si pečlivě přečetl zprávu. Jen ústa mu ztuhla, když přejížděl očima řádku po řádce. Ani pro šéfpilota, stejně jako pro ostatní, včetně náčelníka dopravy, nebylo běžné, že se stále zdržuje na letišti. Ale ta třídenní bouře, za které bylo nutné často a operativně se rozhodnout, si vynutila jeho přítomnost.

Zavládlo ticho, vtom je přeťal zvonek druhého telefonu. Mel zvedl sluchátko a naznačil Nedovi, aby si aparát převzal.

Kapitán Kettering dočetl. Náčelník dopravy se zeptal: "Souhlasíš, abychom to odeslali? Dispečink je připraven to odvysílat Selcalem."

Kettering přikývl. "Ano, ale ještě tam dodejte: ‚Navrhujeme návrat nebo mezipřistání, podle kapitánovy úvahy,' a ať jim taky

dispečer sdělí poslední zprávu o stavu počasí."

"Samozřejmě." Náčelník připsal navrhovaný dodatek a podal blok Táně. Začala diktovat.

Kapitán Kettering se rozhlédl po druhých lidech v místnosti.

"To je vše, co víme?"

"Ano," řekl Mel. "Zatím ano."

"Brzy toho můžeme vědět víc," řekl poručík Ordway. Zrovna se vrátil od telefonu. "Právě jsme našli Guerrerovu ženu."

Zpráva od okrskového náčelníka dopravy na Lincolnově mezinárodním letišti byla adresována KAPITÁNOVI LETU DVĚ TRANS AMERICA a její první slova zněla:

EXISTUJE NEPOTVRZENÁ MOŽNOST, ŽE PASAŽÉR TURISTICKÉ TŘÍDY D. O. GUERRERO MÁ U SEBE VÝBUŠNINU. CESTUJÍCÍ JE BEZ ZAVAZADEL A ZŘEJMĚ I BEZ PENĚZ. PŘED STARTEM SE POJISTIL NA VYSOKOU ČÁSTKU. PODEZŘELE ZACHÁZÍ S AKTOVKOU, KTEROU SI PŘINESL JAKO PŘÍRUČNÍ ZAVAZADLO. POPIS NÁSLEDUJE...

Jak náčelník dopravy předpokládal, trvalo několik minut, než bylo navázáno spojení s letem číslo dvě prostřednictvím vysílačky společnosti. Od první zprávy po Selcalu, která se týkala černého pasažéra paní Ady Quonsettové, se letadlo přemístilo z clevelandské dispečinkové oblasti Trans America do oblasti New Yorku. Zprávy společnosti se musely nyní nejprve předávat dispečerovi v New Yorku a teprve jeho prostřednictvím byly odvysílány

letu dvě.

Podle Tánina diktátu psala v New Yorku zprávu na stroji úřednice společnosti. Vedle ní stál dispečer Trans America, přečetl si první řádky a pak se přímým telefonem spojil s operátorem v ARINC - což byla soukromá komunikační síť, kterou si společně vydržovaly všechny větší letecké společnosti.

Operátor ARINC, který seděl v New Yorku v jiné budově, navázal druhou linkou spojení s dispečinkem Trans America, na rozvodné desce vysílačky zmáčkl čtyřpísmenový kód AGFG - speciálně přidělený letadlu N-731-TA Opět se ozve poplašný signál pouze na palubě Zlatého korábu - jako kdyby se volalo telefonem jedno číslo.

Za několik minut slyšeli v New Yorku hlas kapitána Vernona Demeresta, který odpovídal z velké výše nad kanadským Ontariem. "Tady je Trans America dvě, odpovídáme na Selcal."

"Trans America dvě, tady je dispečink v New Yorku. Máme důležitou zprávu. Sdělte, jakmile budete připraveni na záznam."

Krátká pauza, potom se opět ozval Demerest. "Je to v pořádku New Yorku. Začněte."

"KAPITÁNOVI LETU DVĚ," spustil dispečer. "EXISTUJE NEPOTVRZENÁ MOŽNOST..." -.-.

Inez stále potichounku seděla ve svém koutku u stánku s párky, když jí vtom někdo zatřásl ramenem.

"Inez Guerrerová! Jste paní Guerrerová?"

Vzhlédla. Několik vteřin jí trvalo, než sebrala myšlenky; nějak

se jív hlavě zamlžily a všelijak bloudily, nicméně pochopila, že nad ní stojí policista.

Znovu s ní zatřásl a opakoval otázku.

Inez se podařilo přikývnout. Vnímala, že tenhle policajt je jiný než ten předtím. Tenhle je běloch a nemluví s ní tak mile a jemně jako ten předešlý.

"Tak jdeme, paničko!" Policista jí sevřel rameno, až to bolelo a zhurta ji tak postavil na nohy. "Slyšíte? - Jdeme! Seshora řvou vaše jméno a každej polda se může ulítat, jak vás honí."

Za deset minut se Inez stala v Melově kanceláři středem pozorností. Hned po příchodu ji posadili na židli doprostředka místnosti. Proti ní se posadil poručík Ordway. Policista, který ji sem přivedl, už zmizel.

Všichni, co tu už dříve byli, se rozesadili po místnosti - Mel, Táňa, celní inspektor Standish, Bunnie Vorobioffová, okrskový náčelník dopravy Trans America Weatherby a šéfpilot kapitán Kettering.

"Paní Guerrerová," řekl Ned Ordway. "proč letí váš manžel do Říma?"

Inez nechápavě zírala do prázdna a neodpovídala. Policistův hlas zazněl ostřeji, ale ještě nebyl nevlídný: "Paní Guerrerová, prosím vás, poslouchejte, co vám říkám. Musím se vás zeptat na některé velice důležité věci. Týkají se vašeho manžela a já potřebuji vaši pomoc. Rozumíte?"

"Já...Já nevím..."

"Nemusíte vědět, proč se vás ptám. To si necháme na později. Chci po vás, abyste mi svými odpověďmi pomohla. Uděláte to? Prosím."

Náčelník dopravy se netrpělivě vmísil: "Pane poručíku, nemůžeme tady vysedávat celou noc. To letadlo se od nás vzdaluje rychlostí šest set mil za hodinu. Když nás k tomu nutí, půjdeme na ni zostra."

"Nechte to na mně, pane Weatherby," řekl ostře Ordway. "Jestli začneme všichni křičet, bude nám to trvat mnohem déle a dozvíme se mnohem míň."

Náčelník sice pořád vypadal hrozně netrpělivě, ale dal si říct.

"Inez," řekl Ordway, "...smím vám říkat Inez?"

Přikývla.

"Inez, tak co, budete odpovídat na mé otázky?"

"Ano ... jestli budu znát odpovědi."

"Proč váš manžel cestuje do Říma?"

Mluvila zřejmě jen s nesmírnou námahou, sotva to bylo víc než šepot. "Nevím."

"Máte tam nějaké přátele? Příbuzné?"

"Ne...V Miláně má vzdáleného bratrance, ale nikdy jsme se s ním neviděli."

"Dopisuje si váš manžel s bratrancem?"

"Ne."

"Dovedete si vysvětlit, proč by váš manžel chtěl tak náhle bratrance navštívit?"

"Nedovedu si to vysvětlit."

Táňa se vmísila: "Poručíku, kdyby někdo chtěl cestovat do Milána, neletěl by naším letadlem do Říma. Letěl by s Alitalia. Letí tam přímo, přijde to levněji a pak, Alitalia letí do Milána zrovna dnes."

Ordway přikývl. "Bratrance z toho můžeme pravděpodobně vynechat." Zeptal se Inez: "Má váš manžel v Itálii nějaké obchody?"

Zavrtěla hlavou.

"Co vlastně dělá váš manžel?"

"Je ... byl ... podnikatelem."

"Jakým podnikatelem?"

Pomalu, ale zřetelně se Inez vracelo vědomí a schopnost chápat. "Stavěl budovy, domy, sídliště."

"Řekla jste ‚byl'. Proč není ještě nyní podnikatelem?"

"Šlo to...špatně."

"Myslíte finančně?"

"Ano, ale ... proč se ptáte?"

"Prosím vás, věřte mi, Inez," řekl Ordway. "Mám k tomu dobré důvody. Jde o bezpečnost vašeho manžela i druhých. Dáte na mé slovo?"

Vzhlédla. Střetli se očima. "Ano."

"Má váš muž nyní finanční těžkosti?"

Jen nakrátko zaváhala. "Ano."

"Velké těžkosti?"

Inez pomalu přikývla. "Je na dně? Zadlužen?"

Zase jen šeptla. "Ano."

"Tak odkud vzal peníze na letenku do Říma?"

"Myslím..." Inez začala něco povídat o prstenu, který D. O. zastavil, ale pak si vzpomněla na smlouvu o platbě ve splátkách, kterou uzavřel s Trans America Airlines. Vytáhla zmačkaný žlutý papír z kabelky a podala ho Ordwayovi, který na něj jen letmo pohlédl. Náčelník dopravy k němu přistoupil.

"Je vypsána na Buerrera," řekl náčelník dopravy. "Ten podpis by ovšem mohl znamenat cokoliv."

Táňa podotkla: "Na seznamu cestujících jsme měli nejdřív jméno ‚Buerrero'."

Ned Ordway odmítavě zavrtěl hlavou. "Teď už to není důležité, ale to je starý trik, když má někdo prázdné konto. Naschvál napíšou nesprávné první písmeno, aby se při první zběžné kontrole na to hned nepřišlo. Až se na to později přijde, může se ta chyba hodit na hlavu tomu, kdo vyplňoval formulář."

Ordway se přísně obrátil na Inez. Držel v ruce žlutý formulář:

"Proč jste s tím souhlasila, když jste věděla, že se manžel dopouští podvodu?"

Bránila se: "Nevěděla jsem o tom."

"Tak jak se vám ten papír dostal do rukou?"

Přerývaně vyprávěla, jak ho dnes večer našla v bytě a jak se vydala na letiště, aby manžela chytila ještě před odletem.

"Až dodnes jste tedy nevěděla, že letí pryč?"

"Ne,pane."

"Vůbecne?"

Inez zavrtěla hlavou.

"Ani teď vás nenapadá důvod, proč by měl cestovat?"

Vypadala užasle: "Ne."

"Chová se někdy manžel nenormálně?"

Inez zaváhala.

"Tak co," řekl Ordway, "ano, nebo ne?"

"Někdy v poslední době..."

"Se choval nenormálně?"

Klesla: "Ano."

"Násilnicky?"

Inez to neochotně připustila.

"Váš manžel si dnes přinesl aktovku," řekl tiše Ordway. "Malou aktovku, a zřejmě si na ni dával neobvyklý pozor. Máte potuchy, co by v ní mohlo být?"

"Ne, pane."

"Inez, řekla jste nám, že váš manžel byl podnikatel - stavební podnikatel. Užíval při své práci výbušnin?"

Otázka padla jakoby bezděčně a bez dlouhých úvodů, takže si jí sotva někdo všiml. Ale když všem došla její důležitost, v místnosti nastalo náhlé napětí.

"Ano," řekla Inez. "Často."

Ordway se nápadně odmlčel, než se otázal: "Rozumí manžel výbušninám?"

"Jistě. Vždycky s nimi rád pracoval. Ale..." Náhle se zarazila.

"Ale co, Inez?"

Pojednou v řeči Inez Guerrerové zazněla nervozita, kterou by tam dříve nikdo v takové míře nenašel. "Ale...zachází s nimi velice opatrně." Bloudila očima po místnosti: "Prosím vás, oč tu vlastně jde?"

Ordway tiše pravil: "Už vás to napadá, Inez, viďte?"

Když neodpovídala, zeptal se jakoby lhostejně: "Kde bydlíte?"

Dala mu adresu bytu v jižní části města a poručík si ji zapsal."A tam byl váš manžel dnes odpoledne? Na začátku tohoto večera?"

Už byla úplně vyděšená. Přikývla.

Ordway se obrátil na Táňu. Aniž zvýšil hlas, požádal ji: "Zavolejte prosím na městskou policii; na tuhle linku" - napsal do zápisníku číslo. "Ať počkají u aparátu."

Táňa rychle přešla k Melovu stolu.

Ordway se zeptal Inez: "Měl manžel nějaké výbušniny v bytě?"

Když váhala, náhle na ni tvrdě udeřil: "Až dosud jste mluvila pravdu. Tak mi teď nelžete! Měl?"

"Ano."

"Jaké?"

"Dynamit...a rozbušky...Co mu zbyly."

"Z jeho stavitelské práce?"

"Ano."

"Řekl vám někdy něco o nich? Sdělil důvod, proč si je ponechává?"

Inez zavrtěla hlavou. "Ne, jen že...když s nimi umíte zachá-

zet ... jsou spolehlivé."

"Kde ty výbušniny měl?"

"Jen tak v zásuvce."

"Ve které zásuvce?"

"V ložnici." Vtom se jí na tváři objevil výraz úděsu. Ordway jej

okamžitě postřehl.

"Teď vás něco napadlo! Copak?"

"Nic!" Do očí a hlasu jí vnikl panický strach.

"Napadlo!" Ned Ordway se naklonil dopředu, až těsně k Inez, v

obličeji útočný výraz. Už podruhé v této místnosti vyprchala z

něho veškerá laskavost. Zbyl jen hrubý, drsný vztek policisty, který

potřebuje odpověď a dostane ji. Zařval: "Nezapírejte a nelžete!

To na mě neplatí! Povězte, co vás napadlo." Když Inez začala

poplakávat, pokračoval: "Toho nechte a radši to vyklopte!"

"Dnes večer... Předtím jsem na to nepomyslela ... ty věci..."

"Dynamit a rozbušky?"

"Ano."

"Tak honem! Co je s nimi?"

Inez zašeptala: "Jsou pryč!"

Táňa tiše řekla: "Máte tu ten telefon, pane poručíku. Jsou na

drátě."

Nikdo jiný nepromluvil.

Ordway kývl, ale oči z Inez nespouštěl: "Věděla jste, že se dnes

váš manžel před odletem pojistil na vysokou částku, na velice

vysokou a že uvedl vás jako osobu, které se má vyplatit pojistné?"

"Ne, pane. Přísahám, že nic nevím..."

"Věřím vám," řekl Ordway. Zmlkl, uvažoval, a pak promluvil drsným hlasem: "Inez Guerrerová, teď mě dobře poslouchejte. Máme důvodné podezření, že ty výbušniny, o kterých jste mluvila, má dnes váš manžel u sebe. Domníváme se, že si je odnesl do letadla, a protože to nelze žádným jiným způsobem vysvětlit, máme zato, že chce zničit letadlo a zabít sebe i všechny lidi na palubě. Obrátím se na vás ještě s jednou otázkou, a než odpovíte, dobře si to rozmyslete a pamatujte taky na všechny ty nevinné lidi včetně dětí, kteří jsou v tom letadle. Inez, vy znáte svého muže. Znáte ho líp než kdokoliv na světě. Byl by schopen...kvůli penězům z té pojistky...kvůli vám...spáchat takovou věc?"

Po tváři Inez Guerrerové stékaly slzy, vypadala, že se co nevidět zhroutí, ale pomalu přikývla.

"Ano." Mluvila dušeným hlasem. "Ano, myslím, že by toho schopen byl."

Ned Ordway se otočil. Převzal od Táni telefon a začal rychle a tiše hovořit. Sděloval městské policii, co se právě dozvěděl, a zároveň je o několik věcí požádal.

Jednou se Ordway přerušil a obrátil se zase na Inez Guerrerovou. "Bude nutno prohledat váš byt a můžeme si obstarat povolení. Bylo by však snadnější, kdybyste souhlasila. Co vy na to?"

Inez jakoby bez ducha přikývla.

"Dobrá," řekl Ordway do telefonu, "paní Guerrerová souhlasí."

A zanedlouho zavěsil.

Náčelníkovi dopravy a Melovi pak Ordway oznámil: "Shromáždíme v bytě průkazný materiál, jestli se tam nějaký najde. Jinak toho už zatím nemůžeme moc udělat."

Náčelník dopravy chmurně podotkl: "Moc už toho udělat nemůže nikdo z nás. Nanejvýš se modlit." Se ztrhanou a zsinalou tváří se jal vypracovávat novou zprávu pro let číslo dvě. -.-.-.

KAPITOLA DEVÁTÁ. -.-.

Pilotům letu číslo dvě právě servírovali teplý předkrm, který kapitán Vernon Demerest objednal. Lákavé jídlo přinesly na podnose letušky; velice rychle mizelo. Demerest se zakousl do humrového chlebíčku s žampiony, posypaného parmezánem; nesmírně si chlebíček pochvaloval.

Jako obvykle se letušky pokoušely vykrmit hubeného druhého důstojníka Cy Jordána. Potají mu podsunuly na zvláštním talíři za zády obou kapitánů mimořádný příděl. Zatímco Jordán manipuloval ventily pro přečerpávání paliva, měl plná ústa chlebíčků s kuřecími játry a se slaninou.

Záhy se budou všichni tři piloti střídat v odpočinku. Přinesou jim vybrané hlavní jídlo a zákusky, které letecká společnost obvykle servíruje jen pasažérům v první třídě. Jedinou výhodou cestujících nad posádkou bude víno a šampaňské; to se posádce

nepodává.

I Trans America jako ostatní letecké společnosti se ze všech sil snažila, aby se blýskla před cestujícími dokonalou kuchyní.

Někteří lidé se domnívali, že by se letecké společnosti - i ty, co létaly do ciziny - měly starat jen o dopravu; služby za letu by se měly omezit na běžnou úroveň a veškerý luxus včetně vybraných jídel by měl jít stranou. Jiní však zase zastávali názor, že moderní doprava je už beztak příliš na úrovni hospodských služeb a že troška stylu a elegance při úpravě jídel v letadle nemůže škodit.

Na jídlo si stěžoval leteckým společnostem jen málokdo. Cestující v turistické i první třídě si pochvalovali jídla jako příjemné rozptýlení a se zdravou chutí je konzumovali.

Vernon Demerest vychutnával jazykem poslední šťavnaté kousky humra a v duchu si myslel přibližně totéž co cestující. A právě tehdy hlasitě zazněl v pilotní kabině zvonek Selcalu a na panelu rádia se rozsvítilo varovné světlo.

Anson Harris pozdvihl obočí. Vysílání na Selcalu bylo vždycky výjimkou. Ale dvě spojení během necelé hodiny - to už bylo zcela mimořádné.

"Potřebovali bychom tajné číslo," ozval se zezadu Cy Jordán.

Demerest se natáhl k aparátu. "Já to vemu."

Když se let číslo dvě i newyorský dispečink formálně navzájem představily, Vernon Demerest začal pod lampičkou se stínítkem zapisovat na blok vysílanou zprávu. Sděloval ji okrskový náčelník dopravy na Lincolnově mezinárodním letišti a začínala slovy:

EXISTUJE NEPOTVRZENÁ MOŽNOST...Čím více slov přibývalo, tím větší napětí se zračilo na Demerestově obličeji, ozářeném světlem. Závěrem potvrdil příjem a bez poznámky vypnul.

Předal blok se zprávou Ansonu Harrisovi, který se naklonil k lampě vedle sebe a tiše si hvízdl. Přes rameno podal blok Cy Jordánovi.

Zpráva Selcalu končila: NAVRHUJEME NÁVRAT NEBO MEZIPŘISTÁNÍ PODLE KAPITÁNOVY ÚVAHY.

Oba kapitáni věděli, že se teď musí rozhodnout otázka, kdo bude velitelem. Třebaže Anson Harris dnes letěl jako kapitán, přičemž Demerest zastával funkci prvního důstojníka, Vernon Demerest jako kontrolní pilot měl konečnou pravomoc, kdyby ji chtěl využít.

Na Harrisův tázavý pohled Demerest úsečně řekl: "Sedíš na levém sedadle. Tak na co čekáš?"

Harris uvažoval jen krátce a potom oznámil: "Vrátíme se, ale poletíme pomalým širokým obloukem. Cestující, doufám nic takhle nezpozorují. Pak pošleme Gwen Meighenovou, aby toho podezřelého chlapa identifikovala, protože je jasné, že žádný z nás se nesmí v kabině ukázat, jinak ho vyplašíme." Pokrčil rameny: "Potom asi budeme muset jednat podle oka."

"Dobrá," souhlasil Demerest. "Tak ty to otoč a já se postarám o kabinu." Stiskl volací knoflík pro letušky a zazvonil třikrát, aby se hlásila Gwen.

Na běžné rádiové frekvenci se Anson Harris spojil s oblastním dispečerským střediskem. Lakonicky ohlásil: "Tady je Trans America dvě. Vypadá to u nás na malér. Žádáme o povolení na cestu zpátky na Lincolnovo letiště a radarový vektor z nynější polohy na Lincolnovo letiště."

Rychlou kombinací vyloučil Harris mezipřistání. Už před odletem jim v instruktáži sdělili, že Ottawa, Toronto a Detroit uzavřely kvůli bouři provoz. Kromě toho tam na toho chlapa vzadu v kabině potřebují čas. Získají jej návratem na Lincolnovo letiště. Nepochyboval, že i Demerest došel ke stejným závěrům.

Z torontského oblastního střediska, vzdáleného více než šest mil pod nimi, se ozval hlas dispečera: "Trans America dvě, slyším."

Po krátké pauze: "Můžete začít obrat doleva, kurs dvě-sedm-nula. Připravte se na eventuální změnu výšky."

"Slyším, Toronto. Zahajujeme obrat. Chceme, aby byl široký a postupný."

"Trans America dvě. Široký obrat schválen."

Rozhovor probíhal nadmíru spokojeně, což bývalo běžné. Ve vzduchu i na zemi si uvědomovali, že nejvíce se dá získat klidem a nejméně napětím nebo vzrušením. Podle formulace žádosti letu dvě pozemní dispečer okamžitě postřehl, že na palubě letadla vznikla skutečná nebo potenciální poplachová situace. Proudová letadla v cestovní výšce nikdy neměnila zčistajasna kurs bez vážného důvodu. Dispečer však také věděl, že kdyby to kapitán uznal za vhodné, vyhlásil by oficiálně poplach a referoval by o příčině. Do

té doby však zcela určitě dispečer nebude zbytečnými otázkami mařit čas posádky, která nepochybně řeší své vlastní naléhavé problémy.

Nicméně oblastní dispečerské středisko poskytne jakoukoliv pomoc a bez zvláštních dotazů, a to co nejrychleji možno.

Už teď se na zemi rozběhla horečná činnost. V torontském oblastním dispečerském středisku, umístěném v pěkné moderní budově asi tak čtrnáct mil za obvodem města, dispečer, který přijímal hlášení letu dvě, zavolal inspektora. Inspektor se spojil s druhými úseky a odstraňoval všechny stroje z dráhy Zlatého korábu, a to i na nižších výškách pro případ potřeby. Uvědomili i clevelandské středisko, které nedlouho předtím předalo let číslo dvě torontskému středisku a nyní jej opět převezme. Upozornili i chicagské středisko, které bude přejímat od Clevelandu.

Na palubu letu číslo dvě přišla nová zpráva z oblastního dispečerského střediska: "Zahajte sestup na dva-osm-nula. Ohlaste, až opustíte výšku tři-tři-nula."

Anson Harris potvrdil příjem: "Torontské středisko, tady je Trans America dvě. Zahajujeme sestup."

Na příkaz Harrise hlásil druhý důstojník Jordán dispečinku Trans America rádiem společnosti, že se rozhodli pro návrat.

Dveře z přední kabiny se otevřely. Vstoupila Gwen Meighenová.

"Poslyšte," řekla, "jestli chcete další předkrm, je mi hrozně líto, ale budete muset utřít pusinku. Pokud jste si toho náhodou

nevšimli, dovoluji si vás upozornit, že máme na palubě semtam nějakého cestujícího."

"Porušením subordinace se budeme zabývat později," řekl Demerest. "Ale zrovna nyní," napodobil přitom Gwenin anglický přízvuk, "máme co činit s menší nepříjemností."

Od okamžiku, kdy došla zpráva od náčelníka dopravy na Lincolnově letišti, se v pilotní kabině na pohled nic nezměnilo. Dřívější uvolněná nálada se však nenápadně vypařila. Přes nacvičený klid byla posádka tří mužů v nejvyšším profesionálním střehu, mozky jim pracovaly na plné obrátky a každý cítil, že jeho dva kolegové se přeladili na vlnu svrchované ostražitosti. Bystře a bleskově jednat právě v takových situacích, to chtělo dlouhá léta tréninku a zkušeností, jež vroubily dalekou cestu k hodnosti kapitána dopravního letadla. Samo létání - řízení letadla - nebylo nic tak mimořádně obtížného. Za to také dopravní piloti nebrali vysoké platy. Platili je především za schopnost okamžitě zmobilizovat rezervy, za letecké mistrovství a za moudrost letce, která se v apatyce nekoupí. Demerest, Harris a v menší míře i Cy Jordán teď shromažďovali všechny své síly a zdroje. Situace na palubě letu číslo dvě nebyla dosud kritická. Neobrátí-li se k nim štěstí zády, proběhne snad všechno hladce. Ale kdyby ke krizi přece jen došlo, byla posádka už duševně připravena.

"Chci po tobě, abys zjistila jednoho pasažéra," řekl Demerest Gwen. "Nesmí poznat, že ho hledáš. Tady je popis. Radši si to přečti celé." Podal jí blok se zprávou ze Selcalu. Přistoupila k

němu blíž a přidržela si blok pod lampičkou vedle Demeresta.
Letadlo se lehce nahnulo a Gwen zavadila rukou o rameno Vernona Demeresta. Vnímal její blízkost, cítil její jemný, tak důvěrně známý parfém. Podíval se stranou a v pološeru viděl Gwenin profil. Při čtení se tvářila vážně, ale vystrašená nebyla. Vzpomněl si, čemu se už dnes večer tolik na ní obdivoval: že i při vší té síle a statečnosti nikdy neztrácí na ženskosti. V záblesku, v setince vteřiny si připomenul, že mu dnes dvakrát vyznala lásku. Tehdy se vlastně ptal sám sebe, jestli se vůbec někdy zamiloval. Když si člověk věčně krotí soukromé city, není si už nikdy jist. Teď mu instinkt napověděl, že buď jak buď, s Gwen je tak blízko lásce, jak ještě nikdy nebyl.
Gwen si podruhé, pomaleji pročítala zprávu.
Na okamžik ho popadl strašný vztek, že tahle nová zpráva jim asi překazí společný plán na krásný pobyt v Neapoli. Ale pak se ovládl. Byl čas toliko na profesionální postoj. A pak - vždyť tohle snad bude znamenat jen odklad třebas jen na dvacet čtyři hodiny po příletu na Lincolnovo letiště. Nakonec se letadlo přece jen vydá na cestu. Ani ho nenapadlo, že by se s tou hrozbou výbuchu bomby nemuseli tak rychle vypořádat, ani že by to nemuselo skončit tak krotce jako ve většině jiných případů.
Anson Harris na sedadle vedle Demeresta stále držel stroj v mírném obratu, sklon sotva někdo vnímal. Prováděl dokonalý, naprosto přesný zákrut, což dokazovaly ručičkové a kuličkové zákrutoměry před oběma piloty. Tento pradědeček leteckých

přístrojů, dosud používaný i na moderních tryskových letadlech, vypadal přesně tak jako na Lindberghovu Duchu St. Louis i na všech starodávných letadlech. Ručička byla vychýlená, kulička ležela v přesném středu. Jen kompas a gyroskop prozrazovaly rozsah obratu - že totiž se Zlatý koráb obrací ve svém kursu o sto osmdesát stupňů. Harris prohlásil, že si cestující nevšimnou změny kursu. Měl pravdu - pokud by se ovšem někdo, kdo se koukal oknem, nevyznal v poloze hvězd a měsíce ve vztahu k východním a západním kursům. To už by si změny kursu všiml, s tímhle rizikem se však muselo počítat. Naštěstí se však země skrývala pod mraky, takže nikdo nemohl ani vidět, ani identifikovat města.

Harris nyní ztrácel i výšku, nos letadla se lehce sklonil, jen mírňounce stáhl zpět páčky plynu, takže tón hluku motorů se nezmění víc, než bývá za letu obvyklé. Harris se soustředil, letěl jak z partesu, zapomněl na Gwen i na Demeresta.

Gwen vrátila Demerestovi blok se zprávou.

"A teď bych chtěl," dával jí pokyny, "aby ses vrátila a zjistila, kde ten chlap sedí. Mrkni se, kde má tu tašku a jestli je nějaká šance, že bychom mu ji vzali. Je ti snad jasné, že nikdo z nás se nemůže - alespoň teď - ukázat v kabině pro cestující, abychom ho nevyplašili."

"Ano," řekla Gwen. "Rozumím. Ale já tam nemusím chodit."

"Proč?"

Klidně pravila: "Už vím, kde sedí. Na čtrnáct A."

Vernon Demerest se na ni pátravě zahleděl: "Není doufám,

nutné, abych zdůrazňoval, jak na tom záleží. Jestli si nejsi jistá, vrať se tam a překontroluj si to."

"Jsem si úplně jistá."

Tak před půl hodinou - vysvětlovala Gwen - rozdala večeře v první třídě a potom zašla dozadu do turistické, aby pomohla děvčatům. Jeden z cestujících - u okna nalevo - podřimoval. Sotva na něho Gwen promluvila, trhl sebou a probudil se. Držel na kolenou malou aktovku a Gwen navrhla, že mu ji uloží, nebo aby si ji odložil, než se navečeří. Cestující odmítl. Stále si držel aktovku na kolenou a Gwen postřehla, že ji sevřel, jako by byla pro něho nesmírně důležitá. Později si ani nevytáhl skládací stoleček z opěradla předního křesla, nýbrž užil aktovky na klíně jako podložky pro večeři na tácku. Gwen si už zvykla na různé podivnůstky pasažérů, a tak si toho ani příliš nevšímala. Toho muže si však dobře zapamatovala. Popis ve zprávě se na něho hodil jak ušitý.

"A taky si ho pamatuji proto, že sedí hned vedle té babky - té černé pasažérky."

"Sedí u okna, říkáš?"

"Ano."

"O to je to těžší -natáhnout se a vytrhnout mu ji." Demerest neztrácel z paměti část zprávy okrskového náčelníka dopravy, kde se říkalo: JE-LI PŘEDPOKLAD SPRÁVNÝ, JE PRAVDĚPODOBNÉ, ŽE SPOUŠŤ VÝBUŠNINY BUDE Z TAŠKY VYČNÍVAT A BUDE SNADNO DOSAŽITELNÁ. JEDNEJTE

PROTO S NEJVYŠŠÍ OPATRNOSTÍ, POKUSÍTE-LI SE ZMOCNIT AKTOVKY NÁSILÍM. Gwen na tohle varování taky pamatuje.

Poprvé se do jeho úvah vmísil pocit, nikoliv pocit strachu, nýbrž pochybností. Strach se možná dostaví později, zatím ještě ne. Což je tu opravdová možnost, že tenhle strašák s bombou se nakonec ukáže jako něco víc než strašák? O téhle situaci už Vernon Demerest mnohokrát s lidmi rozprávěl, ale nikdy se mu nechtělo uvěřit, že by se to mohlo přihodit i jemu.

Anson Harris vyrovnával zákrut tak jemně, jak jej zahájil. Nyní se už zcela otočili do protisměru.

Znovu zazvonil Selcal. Demerest kývl na Cy Jordána. Zapnul rádio, ohlásil se a začal zapisovat zprávu.

Anson Harris už podruhé mluvil s torontským oblastním dispečerským střediskem.

"To by mě zajímalo," říkal Vernon Demerest Gwen, "jestli by se nám mohlo nějak podařit, abychom dostali ty dva cestující vedle Guerrera z jejich sedadel. Zůstal by sám v řadě tří křesel. Někdo z nás by se k němu mohl zezadu přiblížit, natáhnout se a tašku mu vytrhnout."

"To by něco tušil," řekla důrazně Gwen, "zcela určitě. Už teď je celý neklidný. Jakmile bychom ty dva dostali ven, mohli bychom se vymlouvat na všechno na světě, stejně by zavětřil nebezpečí a dával by si pozor."

Druhý důstojník předal zprávu ze Selcalu, kterou zaznamenal.

Byla od náčelníka dopravy na Lincolnově letišti. Gwen a Demerest si ji oba přečetli pod lamgičkou:

DŘÍVĚJŠÍ MOŽNOST, ŽE CESTUJÍCÍ GUERRERO MÁ U SEBE VÝBUŠNÉ ZAŘÍZENÍ, SE NA ZÁKLADĚ NOVÝCH INFORMACÍ MĚNÍ V KRAJNÍ PRAVDĚPODOBNOST, OPAKUJEME, KRAJNÍ PRAVDĚPODOBNOST. CESTUJÍCÍ ZŘEJMĚ TRPÍ PORUŠENÍM DUŠEVNÍ ROVNOVÁHY, JE VŠEHO SCHOPNÝ. OPAKUJEME DŘÍVĚJŠÍ VÝSTRAHU, ABYSTE SE K NĚMU PŘIBLIŽOVALI JEN S KRAJNÍ OPATRNOSTÍ. MNOHO ŠTĚSTÍ.

"Mně se hrozně líbí ta poslední věta," řekl Cy Jordán. "To je od nich opravdu dojemné, že nám přejí všechno nejlepší."

"Kušuj, sakra!" umlčel ho hrubě Demerest.

Na několik vteřin zavládlo ticho a bylo slyšet jen běžné zvuky z přístrojové desky.

"Kdyby se tak našel nějaký způsob," pravil pomalu Demerest, "...nějaký způsob, jak bychom na něho vyzráli a sebrali mu tu tašku. Stačí jen několik vteřin, čapneme ji a pak s ní pryč... kdybychom byli rychlí, stačily by dvě vteřiny."

Gwen zdůraznila: "Vždyť ji nechce ani odložit..."

"Já vím! Já vím! Já jen přemýšlím, to je všecko." Zarazil se. "Počkejte, znovu si to zopakujem. Mezi Guerrerem a chodbičkou sedí dva cestující. Jedním z nich je..."

"Jedním z nich je muž. Ten sedí u uličky. Uprostřed je ta stará dáma, paní Quonsettová. A pak Guerrero."

"Tak ta babička je hned vedle Guerrera. Přímo vedle té aktovky."

"Ano, ale k čemu je nám to dobré? I kdyby jí to nakrásně pověděli, ona přece nemůže..."

Demerest se ostře ozval: "Neřekla jsi jí nic? Neví, že jsme jí na stopě?"

"Ne. Řekl jsi mi, abych ji nechala."

"Chtěl jsem se jen ujistit."

Zas zmlkli. Vernon Demerest se zahloubal do sebe, přemýšlel, zvažoval všechny možnosti. Nakonec opatrně povídá: "Mám nápad. Možná že nevyjde, ale v té chvíli nic lepšího po ruce nemáme. Teďka poslouchej, a já ti přesně řeknu, co máš dělat."

V turistické třídě letu číslo dvě většina cestujících již snědla večeři a letušky svižně odnášely podnosy. Servírování probíhalo dnes rychleji než jindy. Jedním z důvodů byl zpožděný start, někteří pasažéři se už najedli na letišti a nyní, protože už bylo hodně pozdě, večeři buď odmítli, nebo se v ní jen pošťourali.

V trojmístné řadě se paní Ada Quonsettová stále vybavovala se svým novým přítelem, hobojistou. Jedna z letušek pro turistickou kabinu, trošku drzá blondýna, se zeptala: "Už nepotřebujete podnosy?"

"Já už ne, slečno," řekl hobojista.

Paní Quonsettová se vřele usmála. "Děkuji vám, má zlatá slečno. Můžete si jej odnést. Jídlo bylo výtečné."

Nevrlec po levici paní Quonsettové odevzdal podnos bez

poznámky.

Teprve tehdy si maličká stará paní ze San Diega všimla další letušky, která stála v uličce.

Paní Quonsettová jí už předtím několikrát zpozorovala; tahleta byla zřejmě nadřízená všech ostatních letušek. Měla husté černé vlasy, přitažlivý obličej s vysedlými lícními kostmi a zářivě tmavé oči, jež nyní přímo a chladně upírala na Adu Quonsettovou.

"Promiňte, madame. Mohla byste mi ukázat svou letenku?"

"Letenku? Ale ovšem." Paní Quonsettová předstírala překvapení, třebaže ihned vytušila, co v tom vězí. Už ji podezírají, nebo dokonce vědí, že je černá pasažérka. Snadno však svou kůži nikdy neprodávala a i teď jí mozek pracoval naplno. Otázka zní: kolik toho to děvče ví?

Paní Quonsettová otevřela kabelku a tvářila se, jako že hledá mezi svými papíry. "Vím, že ji tu někde mám. Musí tady být." Vzhlédla, nevinný výraz na tváři. "Jestli mi ji ovšem ten kontrolor nevzal při nástupu. Možná, že si ji nechal a ani to nepostřehl."

"Ne," řekla Gwen Meighenová, "to by neudělal. Kdybyste měla zpáteční letenku, zbyl by vám kupón na zpáteční let. A kdybyste měla jen obyčejnou letenku, zbyl by vám kontrolní útržek a palubní lístek."

"To je opravdu divné..." Paní Quonsettová se pořád prohrabávala v peněžence.

Gwen se chladně otázala: "Mám se vám podívat?" Měla se na pozoru, aby od samého počátku rozhovoru neprojevila ani kapku

své obvyklé přátelské vlídnosti. Dodala: "Jestli máte letenku v kabelce, najdu ji. Jestli tam není, ušetříme si obě čas."

"To vám samozřejmě nedovolím," řekla paní Quonsettová přísně. Pak ale zmírnila: "Vím, holčičko, že tím nemyslíte nic zlého, ale mám tu soukromé dopisy. Vy jako Angličanka byste měla respektovat soukromí. Jste přece Angličanka, viďte?"

"Jestli jsem nebo ne, na tom nezáleží. Nyní mluvíme o vaší letence. Jestli ji ovšem vůbec máte." Gwen mluvila hlasitěji než jindy, bylo ji slyšet ještě několik řad za ní. Hlavy cestujících se k nim obracely.

"Letenku pochopitelně mám. Jde jen o to, kde vězí." Paní Quonsettová se usmála okouzlujícím způsobem. "Ale že jste Angličanka, to jsem poznala, jen co jste promluvila. Tolik Angličanů - lidé jako vy - hovoří naší řečí překrásně. Taková škoda, že jen tak málo z nás, Američanů, umí taky tak pěkně mluvit. Můj nebožtík manžel vždycky říkával..."

"Na tom nezáleží, co říkal. Co je s tou letenkou?"

Pro Gwen nebylo nijak lehké, aby byla hrubá a tak nepříjemná. Za normálních okolností by s tou ženou jednala sice pevně, stále však přátelsky a vlídně. Gwen se taky zajídalo pustit se do někoho, kdo byl dvakrát starší než ona sama. Ale ještě než opustila pilotní kabinu, Vernon jídal naprosto jasné příkazy.

Paní Quonsettová se zatvářila dotčeně: "Ještě mě, mladá dámo, trpělivost nepřešla. Ale až tu letenku najdu, několik slov o vašem chování, na mou duši, ztratím..."

"Opravdu, paní Quonsettová?" Gwen si všimla, že sebou stařena trhla, když ji oslovila jménem, a že poprvé pod sebevědomou fasádou zakolísala. Gwen naléhala: "Jste přece Ada Quonsettová. Nebo snad ne?"

Maličká stará paní se několikrát dotkla rtů krajkovým kapesníčkem a pak si povzdychla: "Když už víte, kdo jsem, tak co bych to zapírala, viďte?"

"Jistě. Stejně o vás všechno víme. Máte už pěknou pověst, to vám povím."

Další cestující je teď pozorovali a poslouchali. Jeden nebo dva vstali ze sedadel a přiblížili se. Zřejmě se přidali na stranu staré dámy a byli proti Gwen. Muž u uličky, který si povídal s paní Quonsettovou, když k nim přišla Gwen, se neklidně zavrtěl, "Jestli je tu nějaké nedorozumění, mohl bych snad pomoci..."

"Žádné nedorozumění tu není," řekla Gwen. "Cestujete s tou dámou?"

"Ne."

"Pak tu není nic, pane, o co byste se měl starat."

Gwen se zatím neodhodlala přímo pohlédnout na muže, který seděl na vzdálenějším místě u okna a o němž věděla, že je to Guerrero. Ani on se na ni nepodíval, třebaže bylo ze sklonu jeho hlavy zřejmé, že napjatě chytá každé slovo. A také nenápadně postřehla, že ustavičně svírá na kolenou aktovku. Když si pomyslela, co v té aktovce může být, přepadl ji náhlý, ledový strach. Rozechvěla se, zmocnila se jí předtucha, že se blíží něco

strašného. Chtělo se jí utéci, běžet do pilotní kabiny a požádat Vernona, aby to vyřídil sám. Ovládla se však a okamžik slabosti přešel.

"Řekla jsem, že o vás všechno víme," ujistila Gwen paní Quonsettovou. "Už vás dnes chytli, jak jste letěla načerno z Los Angeles. Dali vás hlídat, ale podařilo se vám uniknout. A pak jste se na základě lživých tvrzení dostala až sem."

Malička stará paní ze San Diega vesele prohlásila: "Když už toho tolik víte, nebo si to aspoň myslíte, nemá smysl se o to hádat." Co by si teď dělala starosti? Vždyť přece očekávala, že bude odhalena. Zažila si dobrodružství, dobře se navečeřela. A pak, co na tom záleží? Jak přiznala ta zrzka na Lincolnově letišti, letecké společnosti nikdy nežalují černé pasažéry.

Byla však zvědavá, co se bude dít dál. "To se vrátíme?"

"Tak důležitá zas nejste. Až přistaneme v Itálii, předáme vás tamním úřadům." Vernon Demerest kladlvGwen na srdce: všichni si musí myslet, že pokračujeme v letu do Říma, nikoho nesmí ani napadnout, že už jsme se obrátili a směrujeme zpátky. Taky jí vtloukal do hlavy, že na tu starou dámu musí být hrubá, což se Gwen pranic nelíbilo. Bylo však důležité udělat správný dojem na Guerrera, aby mohl Demerest provést další kroky.

Ačkoliv to Guerrero nevěděl - a jestli všechno bude dobře klapat, dozví se to, až bude pro něho příliš pozdě - celé to diva-délko sehráli jen kvůli němu.

"Půjdete se mnou," nařídila Gwen paní Quonsettové. "Kapitán

o vás dostal zprávu a musí o tom sepsat protokol. Předtím si chce s vámi ještě promluvit." Požádala muže u uličky: "Uvolněte prosím cestu té ženě."

Poprvé se stará dáma zatvářila vylekaně: "Kapitán chce se mnou mluvit?"

"Ano, a má hrozně nerad, jestli ho někdo nechá čekat."

Váhavě si paní Quonsettová odpoutala pás. Když jí hobojista, celý nešťastný, uvolnil cestu, vkročil nejistě do uličky. Gwen se do ní zavěsila a tlačila ji směrem dopředu; vnímala nepřátelské pohledy všech cestujících.

Odolala pokušení obrátit se, podívat se, jestli je pozoruje i ten muž s aktovkou.

"Jsem kapitán Demerest," řekl Vernon Demerest. "Vstupte, prosím. Pojďte co nejblíže ke mně. Gwen, zavři dveře, uvidíme, jestli se sem všichni vmáčkneme." Usmál se na paní Quonsettovou: "Když ty pilotní kabiny stavěli, zřejmě nemysleli na naše hosty."

Stará paní ze San Diega namáhala zraky, aby ho pořádně spatřila. Po zářivém světle turistické kabiny, odkud právě přišla, se ještě nepřizpůsobila pološeru v pilotní kabině. Rozeznávala jen sedící stíny, kolem nichž žhnuly tucty narudlých ciferníků. Ale o vlídnosti toho hlasu nebylo pochyby. Tónem se na hony lišil od toho, co už se chystala, že schytá.

Cy Jordán vytáhl opěradlo prázdného sedadla za Ansonem Harrisem. Gwen jemně - úplně jinak než před pár okamžiky -

posadila starou dámu.

Venku bylo ovzduší dosud klidné, takže nebylo zatěžko se po kabině pohybovat. Ztráceli sice výšku, ale zůstávali zatím dost vysoko nad bouří, a třebaže letěli rychlostí přes pět set mil za hodinu, pohybovali se klidně, jakoby na tichém, nezčeřeném moři.

"Paní Quonsettová," řekl Vernon Demerest, "pusťte z hlavy, co se stalo venku v kabině. Kvůli tomu jsme vás sem nepřivedli."

Zeptal se Gwen: "Byla jsi na ni hodně hrubá?"

"Bohužel ano."

"Slečna Meighenová jednala podle mých rozkazů. Přesně jsem jí popsal, co má dělat. Věděli jsme totiž, že jistá osoba bude všechno pozorovat a bude naslouchat. Chtěli jsme, aby to vypadalo co nejvěrohodněji, abychom měli přijatelný důvod, proč vás sem vlečeme."

Stín velké postavy, která k ní promlouvala z pravého sedadla, se Adě Quonsettové nyní jasněji rýsoval. Z toho, co mohla z jeho obličeje rozeznat, usoudila, že je to milý člověk. Prozatím však neměla ani potuchy,o čem vlastně mluví. Rozhlížela se. Všechno tu bylo náramně zajímavé. Nikdy v životě se nedostala do pilotní kabiny. Bylo to tu mnohem stísněnější a mnohem menší, než očekávala. Také tu bylo teplo, a všichni tři muži, které teď už dobře viděla, seděli jen v košilích. To bude dcera v New Yorku koukat, až jí to bude vyprávět -jestli se tam vůbec dostane.

"Babičko," pravil muž, který se jí představil jako kapitán, "popadne vás snadno strach?"

Připadalo jí to jako dost divná otázka. Chvíli o ní přemýšlela, než odpověděla. "Snadno asi ne. Někdy jsem nervózní, ale ne tak, jak jsem bývala. Když člověk zestárne, už toho nezbývá tolik, čeho by se musel bát."

Kapitánovy zraky jí pátraly v obličeji. "Rozhodl jsem se, že vám něco prozradím a že vás pak poprosím o pomoc. Nemáme moc času, tak to nebudu natahovat. Asi jste si všimla muže, který sedí vedle vás u okna."

"Ten kost a kůže, s malým knírkem?"

"Ano," řekla Gwen. "To je on."

Paní Quonsettová přikývla. "To je zvláštní člověk. S nikým nechce ani slovíčko prohodit a pořád má u sebe aktovku, kterou za živého boha nepustí. Myslím, že mu něco dělá starosti."

"My máme zase starosti s ním," řekl tiše Vernon Demerest. "Máme důvody se domnívat, že v té aktovce schovává bombu. Tu aktovku mu chceme vzít. A proto potřebuji vaši pomoc."

U těch pilotů ji tady velice překvapilo, pomyslela si Ada Quonsettová, že je tu takové ticho. Po kapitánových slovech se rozhostil klid a v tom byla slyšet z reproduktoru nad její hlavou zpráva: "Trans America dvě, tady je torontské středisko. Vaše poloha je patnáct mil na východ kleinburského majáku. Oznamte výšku a vaše záměry."

Muž na levém předním křesle, jehož obličej dosud nezahlédla, odpovídal: "Torontskému středisku od Trans America dvě. Opouštíme výšku dva-devět-nula. Žádám další pomalý sestup,

dokud se neohlásíme. Žádná změna záměru, vracíme se na Lincolnovo letiště."

"Trans America, slyším. Uvolňujeme vám cestu. Můžete pokračovat v pomalém sestupu."

Třetí muž, který seděl u malého stolečku po její pravici a díval se na další přístroje, se nahnul k muži, který hovořil: "Odhaduji to na hodinu a sedmnáct minut. To je podle ohlášených větrů, kdyby se však fronta posunula rychleji, udělali bychom to za míň."

"Tak se přece jen vracíme, že ano?" Paní Quonsettová jen ztěží krotila vzrušení ve svém hlase.

Demerest přikývl. "Ale vy jste jediný člověk, který o tom kromě nás ví. Zatím si to musíte nechat pro sebe jako tajemství a zejména se to nesmí dozvědět Guerrero, to je ten muž s aktovkou."

Ada Quonsetová si celá bez sebe pomyslela: Opravdu se něco takového přihodí právě jí? Bylo to napínavé jako detektivka v televizi. Trošičku strachu jí to možná nahání, rozhodla se však, že na to nebude příliš myslet. Je tady, je součástí toho všeho, důvěrně si povídá s kapitánem, dělí se s ním o tajemství - a to je přece to hlavní. Schválně co na tohle řekne dcera?

"Tak co, pomůžete nám?"

"Ale samozřejmě. Domnívám se, že po mně asi chcete, abych se té aktovky zmocnila..."

"Ne!" Vernon Demerest se obrátil na sedadle a nahnul se přes opěradlo, aby svým slovům dodal na důraze. Řekl velice stroze: "K té aktovce se nesmíte ani přiblížit, natož se jí dotknout."

"Když mi to zakazujete, tak to neudělám," pravila pokorně paní Quonsettová.

"Zakazuju to. A pamatujte si, je strašně důležité, aby Guerrero neměl ani potuchy, že víme o té jeho aktovce nebo o tom, co v ní je. A teď vám přesně povím - jako před chvilkou slečně Meighenové - co máte dělat, až se vrátíte do kabiny. Poslouchejte mě, prosím, pozorně."

Když dokončil, maličká stará paní ze San Diega si troufla se nakrátko pousmát: "Ó zajisté; zajisté, tohle myslím dokážu."

Už se chystala vstát ze svého sedadla a Gwen už jí chtěla otevřít dveře, když se vtom Demerest zeptal: "Jak jste letěla načerno z Los Angeles - prý jste se chtěla dostat do New Yorku. Proč?"

Vyprávěla mu, jak je jí někdy na západním pobřeží smutno a že se jí občas zachce navštívit na východě svou provdanou dceru.

"Babičko," řekl Vernon Demerest, "jestli se z tohohle dostaneme, osobně vám zaručuji, že nejenom nebudete mít žádné maléry, ale že vám naše letecká společnost zajistí letenku do New Yorku a zpět, a to v první třídě."

Paní Quonsettovou to tak dojalo, že div nezaplakala.

"Děkuji vám, děkuji vám!" Náhle byla sotva s to vypravit ze sebe slovo. Jaký pozoruhodný člověk, říkala si; jak milý, zlatý člověk!

Nelíčené dojetí, jež se jí zmocnilo, když opouštěla pilotní kabinu, pomohlo paní Quonsettové s úspěchem projít první třídou a vstoupit do turistické. Gwen Meighenová ji pevně držela za paži a

smýkala s ní a stará paní si osušovala krajkovým kapesníčkem oči. Dokonale zahrála uplakanou osůbku, zatlačenou do samého koutku. Pod závojem slz si téměř vesele připomenula, že je to už její druhé dnešní divadelní představení. Prvé, když předstírala nemocnou, uspořádala pro mladého zaměstnance z oddělení pro styky s cestujícími, Petra Coakleyho. Tehdy vystupovala přesvědči-vě, tak proč by ne teď?

Její výkon byl natolik autentický, že se jeden pasažér rozhorle-ně zeptal Gwen: "Slečno, ať už ta žena udělala cokoliv, musíte s ní zacházet tak hrubě?"

Gwen navztekaně odpověděla, neboť si uvědomovala, že už ji Guerrero může zaslechnout: "Pane, nepleťte se prosím do toho."

Když vstoupili do turistické třídy, Gwen zatáhla závěs před dveřmi, oddělujícími obě třídy. Patřilo to k Vernonovu plánu.

Když se Gwen ohlédla na předek letadla, spatřila, že dveře od pilotní kabiny se mírně pootevřely. Věděla, že za nimi čeká Vernon a všechno pozoruje. Jakmile se uzavře závěs mezi první a turistickou třídou, Vernon půjde směrem k zádi letadla, zastaví se u závěsu a bude koukat mezerou, kterou Gwen schválně v závěsu nechala. V pravý okamžik rozhodí závěs a rychle vnikne do turistické kabiny.

vGwen stačilo, aby si jen pomyslela, co se má během několika příštích minut seběhnout - ať už to dopadne jakkoliv - a znovu ji přepadl ledový strach, zlá předtucha. A znovu jej překonala. Připomenula si svou povinnost k posádce i k ostatním cestujícím,

kteří neměli potuchy, jaké drama se to odehrává. Doprovodila paní Quonsettovou k jejímu místu.

Cestující Guerrero na ni rychle koukl a pak odvrátil oči.

Aktovku měl pořád na kolenou a držel ji rukama. Muž na sedadle u uličky - hobojista, který seděl vedle paní Quonsettové - vstal, když ji viděl přicházet. Uvolnil staré dámě cestu a tvářil se na ni přátelsky. Gwen se nenápadně postavila před něho a zabránila mu, aby se opět posadil. Místo u uličky musí zůstat prázdné, dokud Gwen neodejde. Koutkem oka zahlédla Gwen jakýsi pohyb v mezeře, kterou úmyslně nechala v závěsu. Vernon Demerest zaujal své postavení a byl připraven.

"Prosím!" Paní Quonsettová pořád ještě stála v uličce a prosebně, plačtivě se obrátila na Gwen, "na kolenou vás prosím, požádejte kapitána, aby si to rozmyslel. Nechci, aby mě předali italské policii..."

Gwen se na ni utrhla: "Rozmyslet jste si to měla vy. A kromě toho nemohu říkat kapitánovi, co má dělat."

"Můžete ho požádat; on na vás dá."

D. O. Guerrero k nim otočil hlavu, obhlédl situaci a pak se zase díval jinam.

Gwen popadla starou dámu za paži. "Jak jsem řekla - už ať sedíte!"

Ada Quonsettová začala hlasitě plakat. "Vždyť vás jen prosím, abyste mě vzali zpátky. Předejte mě úřadům u nás, ne v cizí zemi!"

Hobojista za Gwen hněvivě protestoval: "Slečno, copak nevi-

díte, že je ta dáma rozčilená?"

Gwen se na něho osopila: "Nepleťte se prosím do toho. Tahle žena tady nemá co dělat. Letí načerno."

Hobojista pohoršeně prohlásil: "Mně je jedno, jak si letí. Pro mne je to stará dáma."

Gwen na něho nebrala zřetel, smýkla paní Quonsettovou, až se zapotácela: "Slyšela jste! Sednout a buďte zticha!"

Ada Quonsettová sklesla do křesla. Křičela: "Vy jste mi ublížila! Vy jste mi ublížila!"

I další cestující vstávali a protestovali.

D. O. Guerrero se stále díval před sebe. Ruce měl pořád na aktovce.

Paní Quonsettová opět zakvílela.

Gwen chladně pronesla: "Jste hysterická." Promyšleně, třebaže se studem propadala, se naklonila do řady a uštědřila paní Quonsettové notný políček. Úder facky se rozlehl po celé kabině.

Cestující zalapali po dechu. Druhé dvě letušky jen němě zíraly.

Hobojista popadl Gwen za ruku. Rychle mu ji setřásla.

To, co následovalo, se událo tak rychle, že ani ti, kteří stáli nejblíže, by nedokázali popsat přesný sled událostí.

Paní Quonsettová se na svém sedadle obrátila k D. O. Guerrerovi po levici. Zapřísahala ho: "Pane, prosím, pomozte mi! Pomozte mi!" Nehnul ani brvou a nevšímal si jí.

Jakoby přemožena lítostí a strachem, paní Quonsettová se k němu naklonila a hystericky ho objala kolem krku. "Prosím,

prosím!"

Guerrero se jí snažil vykroutit, ale marně. Nezdařilo se mu to. Naopak, Ada Quonsettová ho ještě pevněji sevřela. "Pomozte, pomoc!"

D. O. Guerrero už rudl v obličeji a téměř se dusil. Zvedl obě ruce, aby se jí vytrhl. Ada Quonsettová jakoby v úpěnlivé prosbě uvolnila sevření a uchopila ho za ruce.

Zároveň se Gwen Meighenová nahnula dopředu, až k vnitřnímu sedadlu. Natáhla ruku a jediným rovnoměrným pohybem - téměř beze spěchu - popadla pevně aktovku a vzala ji Guerrerovi s kolen. Za vteřinku už byla aktovka v uličce, mimo Guerrerův dosah. Mezi Guerrerem a aktovkou tvořily Gwen a Ada pevnou překážku.

Závěs na dveřích do první třídy se rozhrnul a dovnitř vběhl Vernon Demerest, vysoký a ve své uniformě impozantní.

Na obličeji se mu zračila úleva. Natáhl ruku po aktovce: "Dobrá práce, Gwen. Podej mi ji."

Stačilo jen trochu štěstí, a tím by celá aféra skončila. Později by pak už museli předat Guerrera úřadům. Že to však tím neskončilo, o to se postaral Marcus Rathbone.

Rathbone byl až do té chvíle neznámý, nenápadný pasažér, který seděl na čísle čtrnáct D přes uličku. Ačkoliv ho nikdo nebral na vědomí, on sám bral sebe na vědomí ustavičně; byl nafoukaný, a pokládal se za nesmírně důležitého.

Bydlel v malém městečku v Iowě a působil tam jako malý

obchodník. Sousedé mu říkali "rejpal". Cokoliv kdokoliv v obci dělal nebo navrhoval, Marcus Rathbone byl proti. O jeho malých i velkých námitkách se už povídaly fámy. Stavěl se proti výběru knih v místní knihovně, proti plánu na společné antény v obci, proti tomu, že mu po zásluze ztrestali syna ve škole, proti barvě, kterou chtěli natřít veřejnou budovu. Těsně před odletem na tento výlet se mu ještě podařilo porazit návrh rozmístění poutačů, které by byly okrášlily hlavní ulici jeho města. Přestože trvale "rejpal", nikdo se nepamatoval, že by byl někdy navrhl konstruktivní řešení.
Další zvláštnůstkou pana Marcuse Rathbona byly ženy. Hluboce jimi pohrdal včetně ženy vlastní. Kdykoliv cokoliv namítal, nikdy to nebylo ve prospěch žen. A proto ponížení paní Quonsettové jím ani nehnulo, zato však ho hluboce pobouřilo, když se Gwen Meighenová zmocnila aktovky D. O. Guerrera. Pro Marcuse Rathbona to byla oficialita v uniformě - a k tomu navrch ženská! - která omezuje práva obyčejného cestujícího jako je on sám. Rathbone rozhořčeně vstal ze svého sedadla a postavil se mezi Gwen a Vernona Demeresta.
V témže okamžiku se D. O. Guerrero, zrudlý v obličeji a mumlaje nesouvislá slova, vyhrabal ze svého sedadla a osvobodil se ze sevření Ady Quonsettové. Dostal se až k uličce, Marcus Rathbone vtom vytrhl Gwen Guerrerovu aktovku a s uctivou úklonou mu ji podával. Jako šelma, šílenství v očích, ji Guerrero popadl.
Vernon Demerest se vrhl vpřed, jenže příliš pozdě. Chtěl skočit

po Guerrerovi, ale úzká ulička a lidé, kteří se mu připletli do cesty - Gwen, Rathbone, hobojista - mu připravili porážku. D. O. Guerrero zakličkoval, uvolnil se a běžel k zádi letadla. Cestující vstávali ze sedadel. Demerest zoufale zvolal: "Zastavte ho! Má bombu!"

Lidé začali křičet a hrnuli se ze sedadel, takže se ulička ještě víc ucpala. Jen Gwen Meighenová, která se prodírala, odstrkovala lidi a zoufale si razila cestu, dokázala zůstat Guerrerovi v patách.

Na konci kabiny se Guerrero otočil. Stále vypadal jako zvíře, tentokrát však zatlačené do koutku. Od ocasu letadla ho už dělily jen tři zadní toalety. Podle světelných signálů byly dva záchody prázdné, jeden byl obsazen. Guerrero stál zády k toaletám, natáhl před sebe aktovku, jednu ruku vložil na držadlo a druhou uchopil smyčku z provázku, kterou bylo nyní pod držadlem jasně vidět.

Ztrhaným hlasem, cosi mezi zašeptnutím a zavrčením, vyhrožoval: "Stát! Už ani krok!"

Nad hlavami ostatních Vernon Demerest opět zvolal: "Guerre-ro, poslouchejte! Slyšíte? Poslouchejte!"

Rozhostila se vteřina ticha, nikdo se ani nepohnul, zezadu bylo slyšet jen kvílení tryskových motorů. Guerrero zamžoural očima, prohlížel si lidi před sebou, bloudil zrakem plným podezření.

"Víme, kdo jste" křičel Demerest "a víme, co jste měl v úmyslu. Víme o pojistce a o bombě, na zemi to vědí také, takže pojistka ztratila platnost. Rozumíte? - Vaše pojistka už neplatí, byla zrušena, není k ničemu. Jestli ta bomba vybuchne, zabijete se

zbytečně, pro nic. Nikdo z toho nic nezíská, nejmíň ze všech vaše rodina. Naopak, vaše rodina bude za vás trpět, protože na ni budou svalovat vinu a budou je pronásledovat. Poslouchejte, co vám povídám! Přemýšlejte."

Jakási žena zavřeštěla. Guerrero stále váhal.

Vernon Demerest naléhal: "Guerrero, dovolte těm lidem, ať si sednou. A pak si můžeme promluvit. Ptejte se mě, na všechno vám odpovím. Slibuji vám, že se k vám nikdo nepřiblíží, dokud nebudete souhlasit." Demerest kalkuloval: Kdyby mohl upoutat Guerrerovu pozornost na delší dobu, ulička by se mohla vyklidit. A potom by se pokusil přemluvit Guerrera, aby mu odevzdal aktovku. Kdyby Guerrero odmítl, pořád by tu byla možnost skočit po něm, vrhnout se na něho tělem a vyrvat mu tašku, ještě než zatáhne za spoušť. Bylo by to strašně riskantní, ale nic lepšího se nedalo dělat.

Lidé se nervózně vraceli do křesel.

"A teď, když jsem vám řekl, že vás známe, Guerrero, když vy sám už víte, že nemá smyslu v tom pokračovat, žádám vás, abyste mi tu aktovku odevzdal." Demerest se snažil mluvit rozumným, klidným tónem, vycítil, jak je důležité, aby pořád mluvil. "Jestli mě poslechnete, dávám vám své slavnostní a čestné slovo, že vám nikdo v tomto letadle neublíží."

V očích D. O. Guerrera se zračil strach. Jazykem si navlhčil tenké rty. Nejblíž u něho stála Gwen Meighenová.

Demerest tiše řekl: "Klid, Gwen. Najdi si nějaké místo a sedni

si." Kdyby musel vyrazit, nechtěl, aby mu někdo překážel.

Za Guerrerem se otevřely dveře obsazeného záchodu. Mladší muž, který za tlustými skly svých brýlí vypadal jako sova, vyšel ven. Zastavil se a krátkozrace se rozhlížel. Zřejmě nic neslyšel a neměl potuchy, co se tu děje.

Nějaký cestující zařval: "Chytněte toho chlapa s taškou! Má bombu!"

Při prvním cvaknutí dveří od toalety se Guerrero napůl otočil. Nyní vyrazil vpřed, odhodil muže v brýlích a skočil do uprázdněné toalety.

Jakmile se Guerrero pohnul, hnula se i Gwen Meighenová a udržela se v těsném sledu za ním. O několik yardů vzadu si Vernon Demerest zuřivě razil cestu k ocasu letadla, v uličce pořád ještě stáli lidé.

Dveře od záchodu se zrovna zavíraly, když k nim Gwen doběhla. Strčila dovnitř nohu a tlačila. Nohou sice zabránila Guerrerovi, aby zamkl, dveřmi však nepohnula. Nohou jí projela pronikavá bolest, z druhé strany se Guerrero opíral celou váhou do dveří.

V hlavě D. O. Guerrera se to posledních pár minut honilo jako nepřehledná změť. Ani plně nechápal, co se všechno strhlo, ani pořádně neslyšel, co mu Demerest říká. Všechno však přehlušovala jedna myšlenka. Uvědomoval si, že jako tolik jeho jiných velkých záměrů, i tenhle ztroskotal. Někde se dopustil hrubé chyby; jako vždy; ať sáhl, na co sáhl. Celý jeho život byl

jeden jediný nezdar. Trpce si připomněl, že i jeho smrt bude krach.

Zády se opíral o dveře záchodu. Cítil tlak zvenčí a věděl, že každým okamžikem se tlak zvětší natolik, že už ty dveře neudrží.

Zoufale zašmátral po aktovce a sahal po provázku, kterým měl uvést dynamit k výbuchu. A dokonce ještě když ten provázek našel a zatáhl za něj, v duchu se ptal, jestli snad naposled i ta jeho bomba neselže.

V posledním záblesku života a vědomí D. O. Guerrero zjistil, že neselhala. -.-.-.

KAPITOLA DESÁTÁ. -.-.

Výbuch na Zlatém korábu Trans America byl bleskový, příšerný a zničující. V těsném prostoru letadla zaburácel silou stovky hromů, šlehl ohnivými plameny, udeřil jako obrovitý buchar.

D. O. Guerrero byl na místě mrtev; výbuch mu roztříštil tělo na kousky. Jednu vteřinu žil; v příští vteřině se proměnil v malé, zakrvácené cáry.

Trup letadla se roztrhl.

Gwen Meighenová, která po Guerrerovi stála výbuchu nejblíže, byla jím zasažena do obličeje a hrudi.

Okamžitě poté, co dynamitová nálož prorazila obal letadla, nastala v kabině dekomprese. Za nového burácení a se silou

tornáda se vzduch v letadle - až dosud udržovaný na normální výši tlaku - řítil otvorem v trupu ven a rozptýlil se v polovakuu velké výšky nad zemí. Kabinami pro cestující se hrnul k zádi letadla mohutný tmavý mrak prachu. Jako smetí ve vichřici vířily v prachu všechny neupevněné předměty, lehké i těžké - papíry, podnosy, láhve, šálky od kávy, příruční zavazadla, kousky oděvu, drobné věci - všechno letělo kabinou jakoby nasáváno kyklopským vysavačem. Záclonky se urvaly. Vnitřní dveře - od pilotní kabiny, skladu a toalet - se vytrhly ze zámků a veřejí a byly odmrštěny k zádi letounu.

Předměty zasáhly několik cestujících. Ti ostatní, kteří neseděli připoutáni, se chytali čeho mohli, když je vichr a tah nelítostně tlačily k zádi.

Po celém letadle se nad každým sedadlem otevřely naráz skříňky pro nouzovou situaci. Snesly se žluté kyslíkové masky, spojené trubicí z umělé hmoty s centrální zásobou kyslíku.

Tah náhle pominul. Vnitřek letadla se naplnil mlhou a nesnesitelným sžíravým mrazem. Zvuk motorů a větru ohlušoval.

Vernon Demerest, který stále ještě stál v uličce turistické třídy a instinktivně se zachytil opěradla, zařval: "Nasadit masky!" Jednu masku popadl sám.

Díky zkušenosti a výcviku si Demerest rychle uvědomil, co většině dosud nedošlo: vzduch v kabině byl nyní tak řídký jako venku a nestačil k životu. Každému zbývalo jen patnáct vteřin plného vědomí, pokud okamžitě nezačne vdechovat kyslík z

nouzového systému letadla.

Bez pomoci kyslíku se úsudek začíná zamlžovat dokonce už po pěti vteřinách.

Za dalších pět vteřin se dostaví stav euforie, kdy leckdo už ani po kyslíku nezatouží. Bude mu už všechno jedno a upadne do bezvědomí.

Ti, kteří věděli, co to znamená dekomprese, už dávno naléhali na letecké společnosti, aby na začátku letu informovaly cestující o kyslíkovém zařízení daleko jasnějšími slovy. Navrhovali, aby se pasažérům bez okolků řeklo: Jakmile se před vámi objeví maska, popadněte ji, přitiskněte si ji na obličej a otázky si nechte až napotom. Dojde-li ke skutečné dekompresi, nesmíte ztrácet ani vteřinu. Jde-li o falešný poplach, vždycky si můžete později masku sundat. A dokud ji máte na obličeji, nijak vám neublíží.

Při zkouškách dekomprese se pilotům předváděl účinek nedostatku kyslíku ve velkých výškách. V dekompresní komoře si nasadili masku, pak dostali pokyn, aby se začali podepisovat, a ještě než skončili, sundali jim masky. Podpisy se rozplizly v nečitelnou mazanici nebo někdy v nicotu. Dříve než se dostavilo bezvědomí, znovu jim masky nasadily.

Piloti pak sotva věřili vlastním očím, když jim ukázali jejich výtvor na papíře.

Správy leteckých společností však měly za to, že by příliš výrazné instrukce o použití kyslíkových zařízení mohly pasažéry vystrašit, a tak se omezovaly na celkem mdlé hlášení. Usměvavé

letušky, které se tvářily buď znuděně, nebo pobaveně, jen tak mimochodem demonstrovaly, jak se má se zařízením zacházet, zatímco neviditelný hlas, který užuž spěchal, aby své povídání ukončil před startem, papouškoval naučené fráze: V nepravděpodobném případě...a...státní předpisy vyžadují, abychom vás upozornili. Nepadla ani zmínka, jak rychle je třeba jednat, kdyby se kyslíkového zařízení opravdu muselo použít.

Cestující pak byli stejně lhostejní k nouzovému kyslíkovému přístroji, jako byla podle jejich dojmu lhostejná letecká společnost i personál. Skříňky nad hlavou a jednotvárné věčně totéž předvádění si podle názoru cestujících vymyslela parta státních úředníků posedlých předpisy a oběžníky. Cestující při předvádění zívali. Celá ta věc je zřejmě jen komedie, kterou si vynucují titíž lidé, kteří vybírají daně z příjmu, ale na účty o výdajích zřetel neberou. Pak ať jdou k čertu!

Za normálních letů se někdy skříňky s maskami náhodně otevřely a masky spadly před obličeje cestujících. Většinou na masky zvědavě zírali, ale nasadit si je, to ne. Přesně takto reagovali - ačkoliv tentokrát šlo o smrtelně vážný poplach - i na palubě letu číslo dvě.

Vernon Demerest si všiml jejich reakce a na vteřinku ho popadl vztek, když si vzpomněl, jak on sám i jiní piloti kritizovali to neslané nemastné hlášení o kyslíkových přístrojích. Teď už ale nebyl čas, aby vykřikl další varování, nesměl už ani na Gwen pomyslet; třebas je mrtvá nebo pár kroků od něho umírá.

Záleželo na jediném: dostat se nějak do pilotní kabiny a pomoci při záchraně letadla-jestli to vůbec jde.

Hluboce vdechoval kyslík a tápal dopředu.

V každé řadě turistické třídy spadly čtyři masky - pro každé křeslo jedna a ještě jeden kus navíc pro toho, kdo by náhodou stál v té chvíli v uličce. Právě tu přespočetnou masku Demerest uchopil a v ní dýchal.

Má-li se však dostat do pilotní kabiny, musí se téhle masky vzdát a použít masku přenosnou, s níž by se mohl volně pohybovat.

Věděl, že vpředu jsou v poličce u stěny první třídy dvě přenosné kyslíkové bomby.

Kdyby se k jedné z nich dostal, stačila by mu, aby došel až do pilotní kabiny.

Postupoval dopředu řadu za řadou a dýchal z jedné přespočetné masky za druhou.

Několik řad před ním použili cestující všech čtyř masek. Každý ze tří sedících, mezi nimi dospívající dívka, dýchal z jedné masky.

Čtvrtou masku držela dívka na obličeji malého děťátka, které leželo vedle ní na matčině klínu. Dívka to tam zřejmě všechno dirigovala a ukazovala ostatním, co mají dělat. Demerest si to namířil k druhé stěně kabiny, visela tam volná maska, zhluboka se nadýchl kyslíku, pustil masku, kterou měl na obličeji, a sáhl po té volné vepředu. Dokázal to a znovu mohl zhluboka dýchat. Přesto mu ještě zbývala dobrá polovina kabiny.

Postoupil o další řadu a vtom se letadlo prudce naklonilo

doprava a pak začalo ostře klesat.

Demerest se udržel na nohou. Věděl, že v tomto okamžiku nemůže nic dělat. To, co se teď stane, záleží na dvou věcech: na rozsahu škody, kterou výbuch způsobil, a jen a jen na umění Ansona Harrise u řízení.

V pilotní kabině události posledních několika vteřin zaskočily posádku ještě nečekaněji než lidi vzadu. Když odešla Gwen Meighenová s paní Quonsettovou a za nimi pak Vernon Demerest, zbylí dva členové posádky - Anson Harris a druhý důstojník Cy Jordán - neměli potuchy, co se děje za nimi v kabinách pro cestující. Pochopili, teprve až dynamitový výbuch otřásl letadlem a hned nato došlo k dekompresi.

Jako v odděleních pro cestující i pilotní kabina se naplnila hustým mračnem prachu, který byl téměř okamžitě vysát, když dveře od kabiny vypadly ze zámku i z veřejí a vyletěly dozadu. Vše, co v kabině nebylo upevněné, strhl proud vzduchu a odnesl ve víru předmětů a úlomků.

Pod stolem leteckého mechanika začala přerušovaně houkat poplašná siréna nad oběma předními sedadly se rozsvítila žlutá světla. Siréna i světla signalizovaly nebezpečně nízký tlak.

Jemná mlha a vražedný mráz vystřídaly mračno prachu. Anson Harris pocítil bolest v přetížených ušních bubíncích.

Ale ještě předtím naráz reagoval. Dlouholetý výcvik a zkušenosti se mu vyplatily.

Během dlouhé, namáhavé cesty k hodnosti kapitána dopravní-

ho letadla trávili piloti úmorné hodiny v učebnách a v simulátorech, studovali a trénovali nejrůznější letové situace normální i poplachové. Jejich účelem bylo, aby se pilotům vštípily rychlé a správné reakce.

Simulátory byly postaveny na všech důležitých leteckých základnách a každá větší letecká společnost simulátory vlastnila. Zvenku vypadal simulátor jako nos letadla, jemuž usekli zbytek trupu. Vevnitř bylo vše, co najde pilot v běžné kabině.

Když pilot vstoupil do simulátoru, musel tam strávit dlouhé hodiny, přičemž se přesně napodobovaly podmínky letu na velké vzdálenosti. Sotva se za pilotem zavřely vnější dveře simulátoru, musel se vypořádat s dosti skličujícím dojmem. Bylo tu všechno, i pohyb a hluk, takže vznikl fyzický pocit letu. I ostatní podmínky se podobaly skutečnosti jako vejce vejci. Na plátno za předními okny mu promítali letiště a startovací dráhy, které se zvětšovaly nebo uháněly do ztracena, čímž se napodoboval start a přistání. Jediný rozdíl mezi pilotní kabinou simulátoru a opravdovou kabinou spočíval ve faktu, že se simulátor nikdy neodlepil od země.

Pilot v simulátoru rozprávěl s přilehlou kontrolní místností, jako by se dorozumíval radiofonicky ze vzduchu.Zkušení operátoři v kontrolní síni simulovali pokyny letového dispečerského střediska i jiné letové podmínky. Operátoři mohli též vytvořit pilotům bez varování krizové situace. Byla jich pěkná řádka: složité poškození motorů, požár, bouřlivé počasí, selhání elektrického proudu, problémy s palivem, dekomprese po výbuchu, porucha

přístrojů a jiné příjemnosti nejrůznějších druhů. Dokonce se dala nasimulovat i katastrofa. Někdy se simulátorů používalo ke zcela opačným účelům - aby se zjistila příčina katastrofy.

Jindy vytvořil operátor několik krizových situací najednou, takže pilot později vylézal ze simulátoru zcela vyčerpán a zbrocen potem. Většina pilotů v takových zkouškách obstála. Těch několik málo, kteří je neabsolvovali s úspěchem, dostalo záznam, museli se podrobovat novým zkouškám a byli pak pečlivě sledováni.

Zkoušky v simulátorech pokračovaly, opakovaly se několikrát do roka, v každém období pilotovy kariéry, až do jeho penze.

Když pak došlo ke skutečné krizové situaci, dopravní pilot věděl přesně, co má dělat, a provedl nutné operace bez váhání a bez ztráty drahocenného času. I tento výcvik byl jednou z příčin, proč se civilní letectví stalo nejbezpečnějším dopravním prostředkem lidské historie. Připravil též Ansona Harrise k bleskové akci k záchraně letadla.

Ve výcviku pro dekompresi platilo jedno základní pravidlo: posádka se postará nejdřív sama o sebe. Vernon Demerest toto pravidlo dodržel. Stejně tak Anson Harris i Cy Jordán.

Všichni musí okamžitě přejít na kyslík - třeba i dřív než cestu-

jící. Teprve pak, když se zabezpečí normální činnost mozku, je možno činit další rozhodnutí.

Za sedadlem každého pilota visela kyslíková maska, která připomínala masku hráče baseballu a která se dala rychle nasadit. Harris si strhl rádiová sluchátka a sáhl za sebe pro masku. Vždyť

už to takhle nespočetněkrát nacvičoval. Zatáhl za ni, pojistka s cvaknutím povolila, nasadil si masku na obličej. Byla spojena s přívodem kyslíku a zároveň v ní byl mikrofon. Sluchátka už na hlavě neměl, Harris tedy přepnul vypínač a zapojil reproduktor nad hlavou.

Za ním si Cy Jordán počínal stejně rychle a učinil přesně totéž.

Dalším reflexním pohybem se Anson Harris postaral o cestující. V případě poklesu tlaku fungoval kabinový kyslíkový systém automaticky. Pro jistotu však měli piloti nad hlavou i hlavní vypínač - kdyby snad automat nefungoval. Hlavním vypínačem se spouštěly masky cestujícím a vpouštěl se do nich kyslík. Harris otočil vypínačem.

Pravicí sáhl na plynové páky a přiškrtil plyn. Letadlo zpomalilo let. Bude třeba ještě víc zpomalit.

Nalevo od plynových pák byla páka brzdících klapek. Harris ji k sobě přitáhl až na doraz. Na obou křídlech se zvedly rušiče vztlaku, zvýšily odpor vzduchu a způsobily další zpomalení.

Cy Jordán umlčel poplachovou sirénu.

Všechny operace prováděli zatím zcela automaticky. Nyní však nastala chvíle rozhodnutí.

Letadlo nutně muselo přejít na bezpečnější nižší výšku. Z nynější výšky dvacet osm tisíc stop musí klesnout tak o tři a půl míle do polohy, kde je vzduch hustší, takže cestující i posádka budou moci dýchat a žít i bez dodávaného kyslíku.

Harris se nyní musel rozhodnout, zda bude klesat pomalu nebo

střemhlav.

Ještě před jedním dvěma roky instrukce přikazovala pilotovi v případě dekomprese po výbuchu: okamžitě střemhlav dolů. Instrukce měla bohužel i tragické důsledky. Jedno letadlo se roztrhlo, přičemž pomalejší sestup by je možná zachránil. Nyní pokyn pilotům zněl: nejprve zjistěte rozsah škody. Je-li poškození vážné, sestup střemhlav je může ještě zhoršit, klesejte proto pomalu. Ovšem i tento postup měl své úskalí. Ansonu Harrisovi nikdo nic nemusel vykládat.

Nebylo pochyby, že byla poškozena konstrukce letadla. Dokazovala to náhlá dekomprese a výbuch, k němuž došlo těsně před ní - ačkoliv neuplynula od exploze ani minuta - způsobil možná velkou zkázu. Za jiných okolností by byl Harris vyslal Cy Jordána dozadu, aby zjistil rozsah škody, ovšem vzhledem k tomu, že tu nebyl Demerest, Jordán musí zůstat v pilotní kabině.

Ale ať už nastalo jakékoliv poškození konstrukce, zbýval tu ještě jeden faktor, snad dokonce závažnější. Teplota vně letadla byla padesát stupňů pod nulou. Soudě podle zimy, která teď Harrise téměř umrtvovala, teplota v letadle nebude o nic vyšší. V takovém krutém mrazu bez teplého oblečení lze přežít jen několik minut.

Co je tedy menší riziko - být si jist, že všichni zmrznou, nebo to risknout a prudce klesat?

Harris se tedy rozhodl a zda jednal správně či ne bylo na několik chvil ve hvězdách. Telefonem křikl na Cy Jordána: "Upozorni

letové dispečerské středisko! Jdeme střemhlav dolů!"

Zároveň ostře zatočil doprava a vysunul podvozek. Obrat před letem střemhlav bude mít dva účinky: Cestující nebo letušky, kteří nejsou připoutáni nebo stojí se odstředivou silou udrží; při letu střemhlav by je to vyhodilo ke stropu. Obrat také vyvede letadlo z jeho letové trati a snad mu umožní - to byla jen naděje! - vyhnout se letovému provozu pod ním.

Vysunutí podvozku ještě více zpomalí pohyb vpřed a klesání bude o to příkřejší.

Z reproduktoru nad hlavou slyšel Anson Harris Cy Jordána jak volá nouzové heslo: "Maj, maj. Tady je Trans America dvě. Dekomprese po výbuchu. Jdeme střemhlav, střemhlav."

Harris prudce zatlačil řídící páku dopředu. Přes rameno křikl: "Požádej o deset!"

Cy Jordán dodal: "Žádáme deset tisíc stop."

Anson Harris přepnul radar na sedmdesát sedm, což bylo radarové S-O-S. Na všech monitorových obrazovkách na zemi se objeví dvojitě rozkvetlý signál, který označí nejenom jejich identitu, ale oznámí i jejich kritickou situaci.

Rychle šli dolů, výškoměr se otáčel jako ručičky hodin, kterým zešílelo pero... Proletěli výškou dvacet šest tisíc stop ... dvacet čtyři... dvacet tři... Variometr ukazoval sestup osm tisíc stop za minutu... Nad hlavou se jim ozvalo torontské oblastní středisko: "Všechny výšky pod vámi jsou volné. Nahlaste, co zamýšlíte. Zůstáváme na příjmu."... Harris dokončil obrat a letadlo nyní

klesalo přímo střemhlav.... Na zimu nebyl čas myslet; kdyby se dostali rychle dolů, mohli by z toho vyváznout se zdravou kůží - pokud se ovšem stroj nerozpadne... Už teď Harris věděl, že budou obtíže se směrovým i výškovým kormidlem. Směrová kormidla šla ztěžka. Stabilizátor nefungoval... Dvacet jeden tisíc stop... dvacet... devatenáct... Stačilo mu sáhnout na řídící páky a hned věděl, že výbuch poškodil ocas. Do jaké míry je to zlé, objeví co nevidět, až se tak za minutu pokusí vyrovnat stroj. To bude chvíle nejvyššího napětí. Kdyby něco důležitého vypovědělo službu, budou se řítit dál k zemi...Harris by byl uvítal, kdyby mu někdo mohl z pravého sedadla trochu pomoci, ale Cy Jordán se tam už přemístit nemohl, bylo příliš pozdě. A pak - druhý důstojník byl zapotřebí tam, kde sedí; zavírá přívody vzduchu, vpouští do kabin všechny zbylé zásoby tepla, sleduje, zda nebyl poškozen přívod paliva nebo zda nehrozí nebezpečí požáru... Osmnáct tisíc stop... sedmnáct... Když dosáhli čtrnácti tisíc stop, rozhodl se Harris, že začne vyrovnávat, a doufal, že tak na deseti tisících by mohli být ve vodorovné poloze... Proletěli patnáct tisíc... čtrnáct tisíc... Vyrovnávat teď!

Řízení šlo ztěžka, ale fungovalo... Vší silou k sobě přitahoval řídící páku. Úhel klesání už není tak ostrý, řídící plochy drží, letadlo se vyrovnává... Dvanáct tisíc stop; teď už klesají pomaleji... jedenáct tisíc... deset a půl... deseti

Letěli rovně! Zatím všechno vydrželo. Tady už se dal dýchat vzduch zvenku, k životu to stačí, přívod kyslíku už nebyl nutný.

Teplota venku pět pod nulou - pět stupňů pod bodem mrazu.

Sice zima, ale už ne vražedná jako tam nahoře.

Od počátku do konce trvalo klesání dvě a půl minuty.

Reproduktory nad hlavou ožily: "Trans America dvě, tady je torontské středisko. Jak to s vámi vypadá?"

Cy Jordán se ohlásil. Anson Harris ho přerušil: "Letíme rovně, výška deset tisíc stop, vracíme se na kurs dva-sedni-nula. Konstrukce poškozená výbuchem, rozsah neznám. Žádáme informace o počasí a dráhách v Torontu, na Detroit Metropolitanu a na Lincolnově letišti." V duchu si Harris okamžitě vybavil obraz letišť dotatečně velkých, aby Boeing 707 mohl na nich přistát, a která mají speciální přistávací zařízení, jež bude Harris potřebovat.

Vernon Demerest se k nim prodíral přes vyražené dveře a jiné trosky. Rychle vklouzl do svého sedadla napravo.

"Scházel jsi nám," řekl Harris.

"Udržíme řízení?"

Harris přikývl. "Jestli nám neulítne ocas, můžeme se z toho dostat." Hlásil zadřené směrové kormidlo a stabilizátor. "Někdo tam vzadu zapálil praskavku?"

"Něco na ten způsob. Udělalo to pěkně velkou díru. Ani se mi nechtělo ji přeměřovat."

Mluvili, jako by se nechumelilo, ale oba věděli, že to jen předstírají. Harris stále vyrovnával letadlo, pokoušel se udržet stejnou výšku i kurs. S uznáním prohodil: "Byl to dobrý plán,

Vernone. Mohlo to vyjít."

"Mohlo, ale nevyšlo." Demerest se obrátil k druhému důstojníkovi. "Zajdi do turistické. Zjisti škodu, hlas to telefonem. Pak se postarej o lidi. Potřebujeme vědět, kolik je raněných a jak těžce."

A poprvé si dovolil přepych úzkostné myšlenky: "A taky se podívej, co je s Gwen."

Zprávy z letišť, o které Anson Harris požádal, přicházely z torontského střediska. Torontské letiště stále uzavřeno; hluboký sníh a závěje na všech startovacích dráhách. Detroit Metropolitan; pro běžný provoz jsou všechny dráhy uzavřeny, ale pluhy vyčistí dráhu tři nalevo, jestli je nutná pro nouzové přistání; na dráze je pět až šest palců sněhu, vespod led. Detroit, viditelnost šest set stop v metelici. Lincolnovo letiště; všechny dráhy jsou očištěné od sněhu a v provozu; dráha tři-nula je dočasně uzavřená, je zablokovaná, Lincolnovo, viditelnost jedna míle; severozápadní vítr, třicet uzlů, prudké závany.

Anson Harris řekl Demerestovi: "Nemám v úmyslu vypouštět z nádrží palivo."

Demerest porozuměl Harrisovým záměrům a přikývl na souhlas. Za předpokladu, že by udrželi letadlo pod kontrolou, každé přistání bude riskantní a obtížné,protože mají velké zásoby pohonných hmot, s nimiž měli vystačit až do Říma. Kdyby však v této situaci vypouštěli přebytečné palivo, vystavovali by se ještě většímu nebezpečí. Výbuch a poškození ocasu mohly způsobit zkraty nebo vyvolat tření kovu o kov, ten možná i teď jiskří. Kdyby

vypouštěli za letu pohonné hmoty, stačila by jediná jiskra, aby se letadlo proměnilo v planoucí pochodeň. Oba kapitáni uvažovali shodně: je určitě lepší se vyhnout nebezpečí požáru a smířit se raději s těžkým přistáním.

Znamenalo to však též, že pokus o přistání v Detroitu, kde bylo nejbližší velké letiště, by mohli podniknout jen v zoufalé tísni. Vzhledem k těžké váze letadla by přistávali ve velké rychlosti, potřebovali by každý centimetr dráhy a každý gram brzdné síly. Přitom dráha tři nalevo - což byla nejdelší dráha na detroitském letišti a právě na ni by museli sednout - má pod sněhem led, a to je ta nejhorší možná kombinace.

Kromě toho museli vzít v úvahu neznámý faktor; ať už přistanou kdekoliv, nevědí, do jaké míry bude fungovat řízení. Už teď mají těžkosti se směrovým kormidlem a se stabilizátorem, přičemž neznají rozsah poruchy.

Lincolnovo mezinárodní letiště skýtalo nejlepší podmínky pro bezpečné přistání. Bylo však vzdáleno nejméně hodinu letu. Zatím letěli rychlostí dvě stě padesát uzlů, mnohem pomaleji než dříve ve výšce. Anson Harris záměrně zpomaloval, aby se vyhnul novému poškození konstrukce. Ve výšce deseti tisíc stop, kterou nyní udržovali, se letadlo třáslo a propadalo ve sněhové bouři, jež teď místo u země řádila kolem nich.

Kardinální otázka zněla: dokážou zůstat ještě hodinu ve vzduchu?

Přes všechno, co se už seběhlo, neuplynulo ani pět minut od

výbuchu a dekomprese.

Oblastní středisko se opět ptalo: "Trans America dvě, oznamte vaše plány."

Odpověděl Vernon Demerest. Žádal o přímý kurs na Detroit, než bude zjištěn rozsah škody. Za několik minut oznámí, zda letadlo hodlá přistát na Detroit Metropolitanu nebo jinde.

"Slyším, Trans America dvě. Detroit oznámil, že odklízejí pluhy z dráhy tři. Dokud nedostanou jinou informaci, budou se připravovat na nouzové přistání."

Zazvonil palubní telefon, Demerest vzal sluchátko. Zezadu volal Cy Jordán, křičel, aby přehlušil řev větru. "Pane kapitáne, je tady velká díra za zadními dveřmi, široká asi Šest stop. Kolem kuchyně a toalet je to napadrť. Ale pokud vidím, všecko drží pohromadě. Přívod na směrové kormidlo je úplně rozsekaný, kabely od řízení vypadají celkem slušně."

"Co řídící plochy? Je něco vidět?"

"Vypadá to na to, že se vrazil plech do stabilizátoru, proto je zavřený. Jinak vidím venku nějaké díry a je to tu zprohýbané. Asi jak lítaly ty kousky. Ale nic není utržené - aspoň co je vidět. Ten výbuch šel zřejmě hlavně do strany."

Právě s tímto účinkem D. O. Guerrero nepočítal. Od samého počátku se dopouštěl hrubých chyb a špatných odhadů. Zoral i ten výbuch.

Největšího omylu se dopustil, když si neuvědomil, že každý výbuch bude v okamžiku proražení obalu letadla vysát ven a že se

z valné míry rozptýlí. Do dalšího bludu upadl, když si neuvědomil, jak solidně je moderní proudové letadlo konstruováno. V tryskovém dopravním letadle jsou konstrukční a mechanické systémy zdvojeny, takže selhání nebo poškození jednoho systému by nemělo vést ke zničení letadla jako celku. Bomba by mohla zničit dopravní letadlo, pouze kdyby vybuchla, ať už záměrně nebo náhodou, na nějakém zranitelném místě. Tohle Guerrero do svých plánů nezakalkuloval.

Demerest se vyptával Cy Jordána: "Vydržíme hodinu ve vzduchu?"

"Letadlo to podle mne vydrží. Ale nejsem si jist jestli taky cestující."

"Kolik je jich zraněno?"

"Přesně ještě nevím. Nejdřív jsem zjišťoval škody na konstrukci, jak jste mi řekl. Ale hezky to tu nevypadá."

Demerest mu přikázal: "Zůstaň tam, jak dlouho bude potřeba. Udělej, co můžeš." Zaváhal, předem se bál odpovědi na svou otázku: "Viděl jsi Gwen?" Pořád ještě nevěděl, jestli snad počáteční výbuch nevytáhl Gwen z letadla. V minulosti se to už párkrát stalo, i letuškám, které byly bez ochrany blízko místa výbuchu a dekomprese. A i kdyby nebylo došlo k tomu nejhoršímu, Gwen byla stejně příliš blízko bomby.

Cy Jordán odpověděl: "Gwen je tu, ale je na tom asi dost špatně. Jsou tady tři lékaři a ošetřují ji i ty ostatní. Podám zprávu, jak jen to bude možné."

Vernon Demerest položil sluchátko. I přes svou poslední otázku a tu odpověď zakazoval si přepych osobních myšlenek nebo soukromých citů. Na to bude čas později. Nejdřív se musí správně profesionálně rozhodovat, postarat se o bezpečnost letadla a lidí. Zopakoval Ansonu Harrisovi obsah zprávy druhého důstojníka.

Harris se zamyslel, zvažoval všechny okolnosti. Vernon Demerest dosud ani slůvkem nenaznačil, že by chtěl převzít přímé velení, a zřejmě s Harrisovými rozhodnutími souhlasil, jinak by mu to byl řekl. Demerest nyní podle všeho přenechává rozhodnutí, kde přistát, na Harrisovi.

Kapitán Demerest se i v okamžicích svrchované tísně choval jako dokonalý pilot.

"Zkusíme to na Lincolnovo letiště," pronesl Harris. Bezpečnost letadla převažovala nade vším. I kdyby byly v kabinách pro cestující sebehorší podmínky, nezbývá posádce než doufat, že to většina lidí přečká.

Demerest kývl na souhlas a informoval torontské středisko o rozhodnutí. Za několik minut je převezme clevelandské středisko.

Demerest požádal, aby letiště Detroit Metropolitan zůstalo v pohotovosti pro případ, že by náhle změnili letový plán, třebaže to nebylo pravděpodobné. Lincolnovo mezinárodní letiště má být upozorněno, že let číslo dvě bude vyžadovat přímé nouzové přistání.

"Slyším, Trans America dvě. Informujeme Detroit a Lincolnovo

letiště." Následovala změna kursu. Blížili se západním břehům Hurónského jezera na pomezí Spojených států a Kanady.

Oba piloti věděli, že se teď na zemi všechno soustřeďuje na jejich letadlo. Dispečeři a inspektoři v sousedících letových střediscích budou intenzívně pracovat, koordinovaně budou odstraňovat veškerý provoz z trasy letadla, upozorní další úseky, že se letadlo blíží, a budou uvolňovat letové tratě. Ať požádá posádka o cokoliv, bude mít ve všem přednost.

Když přeletěli hranice, torontské středisko se odhlásilo a ukončilo spojení slovy: "Dobrou noc a hodně štěstí."

Za okamžik jim už odpovídalo clevelandské oblastní letové středisko.

Demerest se ohlédl po kabinách pro cestující a otvorem, kde dříve stály dveře, viděl, jak se tam pohybují postavy. Rozeznával je jen nejasně, protože ihned poté, co vypadly dveře, Cy Jordán ztlumil světla v první třídě, aby omezil jejich odraz v pilotní kabině. Nicméně to vypadalo, jako že se cestující přemisťují dopředu.

Kdosi to tam zřejmě řídil. Asi Cy Jordán, který už se beztak co nevidět měl hlásit. I v pilotní kabině byla pořád zima jak v ledničce. Vzadu musí být ještě větší chladno. V nové vteřince úzkosti si Demerest vzpomněl na Gwen. Hned nato bezohledně zaplašil myšlenky tohoto druhu a soustředil se na bezprostřední nutné činy.

Ačkoliv uplynulo jen několik minut od okamžiku, kdy se rozhodli riskovat ještě jednu hodinu ve vzduchu, nastal čas, kdy je

třeba plánovat přiblížení a přistání na Lincolnově letišti. Harris řídil a Vernon Demerest si rozložil na kolenou tabulky přiblížení a přistávacích drah.

Lincolnovo letiště bylo domovskou základnou obou pilotů, takže se i poslepu vyznali v letišti, drahách a přilehlém vzdušném prostoru. Bezpečnost a výcvik však žádaly, aby se paměť doplňovala a kontrolovala.

Tabulky potvrdily, co oba už předem věděli.

Na tu velkou rychlost a těžkou přistávací váhu musí nutně použít té nejdelší dráhy. Měla by to být i dráha nejširší, neboť na směrové řízení se nemohli plně spolehnout. Musí být též rovnou po větru a ten podle předpovědi z Lincolnova letiště povane v nárazech ze severozápadu, nyní má rychlost třicet uzlů. Dráha třinula vyhovovala všem těmto požadavkům.

"Potřebujeme třínulku," řekl Demerest.

Harris upozornil: "Poslední zprávou přece sdělili, že je dočasně mimo provoz, že je zablokovaná."

"Slyšel jsem to," zavrčel Demerest. "Ta pitomá dráha je zablokovaná už hodiny a překáží tam na ní ten zabořený mexický tryskáč." Složil mapu s přibližovacími úseky na Lincolnovo letiště a připevnil ji k řídící páce. Pak hněvivě zvolal: "Ať se jdou bodnout s těmi jejich překážkami! Dáme jim celých padesát minut, aby s tím letadlem někam šmejkli."

Když Demerest zmáčkl knoflík mikrofonu, aby informoval oblastní dispečerské středisko, druhý důstojník Cy Jordán se vrátil

do pilotní kabiny bledý jako stěna a zřejmě otřesen. -.-.-.

KAPITOLA JEDENÁCTÁ. -.-.

V hlavní budově Lincolnova mezinárodního letiště byl advokát Freemantle doslova ohromen.

Pokládal za zcela nepochopitelné, že nikdo z těch nahoře nevyslovil dosud námitky proti demonstraci meadowoodských obyvatel, kteří v této chvíli už ovládli pěkný kus ústřední haly.

Když večer Elliott Freemantle žádal toho černošského policejního poručíka o povolení uspořádat protestní tábor, byl příkře odmítnut. A teď tu všichni jsou, kolem nich zástup zvědavců - a ani jeden policista na obzoru!

Freemantle si opět pomyslil: to je nepochopitelné.

Po rozhovoru s generálním ředitelem letiště Bakersfeldem se vrátila delegace vedená Elliottem Freemantlem z meziposchodí, kde sídlila správa do hlavní haly. Tam už televizní štáb, se kterým Freemantle hovořil, ještě než se vydali za Bakersfeldem, rozmístil své zařízení.

Ostatní obyvatelé Meadowoodu - a bylo jich teď už na pět set a další přicházeli - se kupili kolem lidí od televize.

Jeden z televizních reportérů mu řekl: "Můžeme začít pane Freemantle, jestli jste připraven."

Na letiště přispěchaly dvě televizní společnosti, obě hodlaly

natočit pro zítřejší program svůj vlastní rozhovor. Věren své obvyklé mazanosti Freemantle se předem vyptal, na kterou vysílací dobu byly filmy určeny, aby podle toho mohl přizpůsobit své vystoupení. První rozhovor se měl vysílat ve velmi výhodné době, v rámci populárního programu, kde byly vítány spory, živá aktuálnost a dokonce i kapka šokující senzace. Freemantle byl připraven dodat vše požadované.

Televizní reportér, mladý muž s účesem Ronalda Reagana, položil otázku: "Pane Freemantle, proč jste sem přišel?"

"Protože je toto letiště doupě zlodějů."

"Mohl byste nám to vysvětlit?"

"Zajisté. Vlastníci domů v Meadowoodu jsou ustavičně okrádáni. Okrádáni o klid, o soukromí, o zasloužený odpočinek a o spánek. Jsou okrádáni o radost z volného času; jsou okrádáni o své duševní a fyzické zdraví, o zdraví a pohodlí svých dětí. Všechny tyto hodnoty - což jsou v souhlase s naší Ústavou základní občanská práva - jim nestoudně kradou bez náhrady nebo uznání vedoucí provozu na Lincolnově letišti."

Reportér otevřel ústa k úsměvu, přičemž předvedl dvě řady dokonalých zubů. "Pane Freemantle, tohle jsou slova do pranice."

"Vždyť také moji klienti i já máme náladu okamžitě se do pranice pustit."

"Má ta vaše nálada souvislost s něčím, co se dnes stalo na letišti?"

"Ano, pane. Setkali jsme se v praxi s bezcitnou lhostejností

správy tohoto letiště k problémům mých klientů."

"Jaké máte plány?"

"U soudu - v případě nutnosti u soudu nejvyšší instance - budeme žádat, aby některé startovací dráhy, ano i celé letiště bylo uzavřeno v určitých nočních hodinách. V Evropě, kde se v těchto záležitostech chovají civilizovaněji, mají, jako například na pařížském letišti, zavírací dobu. Jestliže to nedocílíme, budeme žádat patřičné odškodnění pro těžce zkoušené vlastníky domů."

"Domnívám se, že to, co nyní podnikáte, znamená, že vám jde i o podporu veřejnosti."

"Ano, pane."

"Věříte, že vás veřejnost bude opravdu podporovat?"

"Jestliže se jí do toho nebude chtít, zvu ji, aby strávila dvacet čtyři hodiny v Meadowoodu - pokud to ovšem vydrží jejich bubínky a duševní zdraví."

"Ale pane Freemantle, letiště přece mají oficiální předpisy o tlumení hluku."

"Podfuk, pane! Podvod! Do nebe volající lež! Generální ředitel letiště se mi dnes přiznal, že ani ta mdlá takzvaná opatření na tlumení hluku se nedodržují."

A tak dále.

Později si Elliott Freemantle říkal, jestli se snad při tom prohlášení o tlumení hluku neměl zmínit - jak to učinil Bakersfeld - o mimořádných podmínkách za té dnešní sněhové bouře. Ale polopravda nebo ne -jeho formulace zapůsobí silněji

a pak - sotva s ním někdo bude polemizovat. Hlavně že podal dobrý výkon, v druhém rozhovoru stejně jako v prvním. Během obou rozhovorů kamery několikrát panorámovaly přes napjaté tváře shromážděných meadowoodských obyvatel. Elliott Freemantle doufal, že až se zítra uvidí na obrazovce, vzpomenou si, komu vděčí za všechnu tu pozornost.

Počet meadowoodských občanů, kteří ho následovali na letiště, jako by byl jejich osobním krysařem, ho až udivil. Na schůzi do meadowoodské nedělní školy se dostavilo zhruba šest set lidí. Vzhledem k mizernému počasí a pozdní době si říkal, že bude úspěch, jestli se jich na letiště vypraví alespoň polovina. Nejenom však, že sem přišla většina původního zástupu; zřejmě museli i telefonovat přátelům a sousedům, kteří se k nim pak přidali. Dokonce po něm žádali nové kopie tištěných formulářů, jimiž byl pověřován jako právní zástupce; rozdával je s nesmírnou ochotou. Když si to tak znovu v duchu prokalkuloval, zjistil, že jeho první odhad - honorář z Meadowoodu v celkové výši kolem dvaceti pěti tisíc dolarů - bude zřejmě překonán.

Po televizních rozhovorech se zeptal reportér z Tribune Tomlinson, který si během filmování psal poznámky: "Co bude dál, pane Freemantle? Hodláte tu uspořádat nějakou demonstraci?"

Freemantle zavrtěl hlavou. "Vedení letiště bohužel nedá na svobodu slova. Upřeli nám elementární právo na veřejné shromáždění. Nicméně" - ukázal na meadowoodské občany - "mám

v úmyslu k těmto dámám a pánům promluvit."

"Není to totéž jako veřejné shromáždění?"

"Ne, není."

Elliott Freemantle však tajně připouštěl, že ten rozdíl bude jen velice nepatrný - zvláště když hodlal proměnit následující číslo ve veřejnou demonstraci, pokud to jen bude možné. Chystal se zahájit agresivní řečí a počítal s tím, že ho letištní policie, věrna svým předpisům, zarazí. Nebylo jeho záměrem klást odpor nebo se dát zatknout. Stačí, když ho policie umlčí - nejlépe v plném řečnickém zápalu. Stane se mučedníkem Meadowoodských a poskytne tak zítřejším novinám další barvitý příběh. (Předpokládal, že ranní noviny jsou už po uzávěrce a že do svého čísla zařadily dřívější zprávy o meadowoodské schůzi a jeho vystoupení; redaktoři odpoledního vydání budou vděčni za nový úvodníček.)

A co bylo důležitější: meadowoodští vlastníci domů budou ještě pevněji přesvědčeni, že si vzali bojovného obhájce a vůdce, který si své peníze plně zasluhuje. Advokát Freemantle doufal, že první šeky se splátkami začnou proudit hned pozítří.

"Můžeme spustit," hlásil Floyd Zanetta, předseda meadowoodské schůze.

Zatímco spolu hovořili Freemantle a novinář z Tribune, několik mužů z Meadowoodu narychlo zapojilo přenosný mikrofon a reproduktory, které si přivezli z nedělní školy. Jeden z mužů podal Freemantlovi mikrofon. Uchopil ho a oslovil dav:

"Drazí přátelé, dostavili jsme se na letiště v dobré vůli najít

rozumné řešení a předložit konstruktivní návrhy. Tuto dobrou vůli i návrhy jsme projevili a předložili při jednáních se správou letiště ve víře, že máme opravdové a naléhavé problémy, které stojí za to, aby se jim věnovala náležitá pozornost. V zastoupení vás všech jsem se pokusil - rozumně, ale pevně - vysvětlit naše bolesti. Doufal jsem, že vám budu moci tlumočit alespoň slib jakés takés nápravy; alespoň projev jakés takés sympatie a pochopení. Se zármutkem vám musím oznámit, že nic takového se vaší delegaci nedostalo. Namísto toho jsme si vysloužili nevraživé přijetí, urážky a bezohledné, cynické ujištění, že v budoucnu bude hluk nad vašimi domovy ještě horší."

Zvedl se výkřik hněvu. Freemantle pozdvihl ruku. "Zeptejte se těch druhých, kteří tam byli se mnou. Povědí vám to oni sami. Informoval nás nebo nás neinformoval generální ředitel letiště, že to bude ještě horší?"

Členové delegace zprvu trochu neochotně, později pak s větší rozhodností přikyvovali.

Když Elliott Freemantle obratně překroutil poctivou upřímnost, s níž se Mel Bakersfeld choval k delegaci, pokračoval: "Vedle svých meadowoodských přátel a klientů tu vidím i tváře jiných, kteří se zvědavě zastavili, aby se dozvěděli, co se vlastně děje. Vítáme jejich zájem. Dovolte, abych vás informoval..."

Pokračoval svým obvyklým nadneseným stylem.

Dav, už předtím dost značný, se nyní zvětšil a stále narůstal. Cestující, kteří se ubírali k východům do letadel, se jen s obtížemi

prodírali. Hluk přehlušoval hlášení letu. Někteří z meadowoodských obyvatel zdvihli do výše narychlo načmárané transparenty: KDO JE VÍC? LETADLA NEBO LIDI?... ZAŽEŇTE TRYSKÁČE OD MEADOWOODU!... ODSTRAŇTE ZHOUBNÝ HLUK... I MEADOWOOD PLATÍ DANĚ... ZAVŘETE LINCOLNOVO LETIŠTĚ!

Kdykoliv se Freemantle odmlčel, výkřiky a všeobecný řev sílily. Šedivý muž v bundě zařval: "Ukážeme letišti, co je to hluk!" Jeho slova byla přijata se souhlasným povykem.

"Zpráva" Elliotta Freemantla se už vyvinula v demonstraci jaksepatří. Každou chvíli už musí policie zasáhnout.

Advokát Freemantle ovšem nevěděl, že v době, kdy hovořil před televizními kamerami a kdy se začali Meadowoodští shromažďovat, začínaly právě starosti správy letiště s letem číslo dvě Trans America. Záhy nato byl každý policista v letištní budově vyslán k pátrání po Inez Guerrerové, takže meadowoodská demonstrace unikla pozornosti.

A ještě poté, co Inez našli, se musel policejní poručík Ordway účastnit mimořádné schůzky v kanceláři Mela Bakersfelda.

Když tedy uplynulo dalších patnáct minut, Elliott Freemantle se znepokojil. To může ta demonstrace být sebepůsobivější, jestli ji úředně nezakážou, bude mít pramalý účinek. Kde u všech všudy, pomyslel si, vězí ta letištní policie a proč nekonají svou povinnost!

A právě tehdy poručík Ordway a Mel Bakersfeld scházeli dolů z meziposchodí.

Před několika minutami schůzka v Melově kanceláři skončila.
Po výslechu Inez Guerrerové a po odeslání druhé varovné zprávy Zlatému korábu nemělo už smyslu lidi déle zdržovat. Táňa Livingstonová s okrskovým náčelníkem dopravy a šéfpilotem spěchali s úzkostí v duši do kanceláří letecké společnosti, aby tam čekali na nové zprávy. Ostatní - kromě Inez Guerrerové, kterou zadrželi, aby ji mohli vyslechnout detektivové z města - se vrátili na svá pracoviště. Táňa slíbila, že dá o všech novinkách ihned vědět celnímu inspektorovi Standishovi, který byl celý sklíčený a pln obav o osud své neteře na palubě letu dvě.
Mel, který si nebyl zrovna jist, kam se vrtnout a kde vyčkávat věcí příštích, odešel z kanceláře s Nedem Ordwayem.
První spatřil meadowoodskou demonstraci Ordway. Zahlédl také Elliotta Freemantla. "Ten zatracený advokát! Už jsem mu řekl, že tady žádné demonstrace nebudou." Spěchal k davu v hale. "Tohle rozeženu ráz dva."
Mel se držel vedle něho a varoval ho: "Možná, že na to čeká, aby mohl být hrdina."
Když se přibližovali a Ordway se prodíral davem, Elliott Freemantle právě prohlašoval: "Přes ujištění ze strany správy letiště, hustý letecký provoz - ohlušující a vše otřásající, jako vždy - stále pokračuje i v těchto pozdních hodinách..."
"To není vaše věc," přerušil ho rázně Ned Ordway. "Už jsem vám řekl, že v téhle budově nebudou žádné demonstrace."
"Ale, pane poručíku, ujišťuji vás, tohle není demonstrace."

Freemantle stále mluvil do mikrofonu, takže se jeho slova vážně rozléhala. "Nestalo se nic jiného, než že jsem poskytl televizi rozhovor po schůzce se správou letiště - mohu dodat po schůzce velice neuspokojivé - a pak jsem těmhle lidem podal zprávu..."

"Podávejte si zprávy jinde!" Ordway se otočil a postavil se proti lidem, kteří mu stáli nejblíž. "A teď se rozejděte!"

Z davu vyšlehly nevraživé pohledy a ozvalo se hněvivé reptání. Když se policista opět obrátil na Elliotta Freemantla, zableskly se fleše fotografů. Televizní reflektory, které už byly vypnuté, se znovu rozzářily a kamery se zaostřily na oba muže. Konečně, pomyslel si Elliott Freemantle, konečně jde všechno jak na drátku.

Na okraji davu mluvil Mel Bakersfeld s jedním mužem z televize a s Tomlinsonem z Tribune. Reportér se díval do svých poznámek a předčítal z nich Melovi. Mel naslouchal a do tváře se mu vkrádal vztek.

"Pane poručíku," říkal Elliott Freemantle Nedoví Ordwayovi, "k vám a vaší uniformě mám hlubokou úctu. Nicméně bych vás chtěl upozornit, že dnes večer jsme jinde schůzi už uspořádali - totiž v Meadowoodu - ale kvůli hluku z letiště jsme neslyšeli vlastního slova."

Ordway se na něho obořil: "Nejsem tady pro debaty, pane Freemantle. Jestli mě neposlechnete, zatknu vás. Nařizuji vám, abyste ty lidi odsud vyvedl."

Někdo z davu vykřikl: "A co když se nehneme?"

Jiný hlas vyzýval: "Zůstaneme tady! Všechny nás zatknout nemůžou."

"Ne!" Elliott Freemantle farizejsky pozdvihl ruku. "Vyslechněte mě, prosím! Nebude tu žádný nepořádek! Žádné neuposlechnutí rozkazu. Přátelé a klienti - tento policejní důstojník nám přikázal, abychom se rozešli a opustili budovu. Jeho rozkazu uposlechneme. Můžeme to pokládat za vážné omezení svobody slova..." ozval se souhlasný řev i výkřiky "hanba"... "ale nikdo nesmí říct, že jsme třebas v tom nejmenším porušili zákon." Důrazněji pak dodal: "Venku udělám prohlášení pro tisk."

"Vteřinku!" Hlas Mela Bakersfelda ostře zazněl nad hlavami davu. Razil si cestu vpřed. "Freemantle, moc by mě zajímalo, co bude v tom vašem prohlášení pro tisk. Zase nějaké překrucování? Zase jedna dávka tendenčně upravených citátů od soudu, abyste mohl klamat lidi, kteří se v tom nevyznají? Nebo jen obyčejné staromódní výmysly, na které jste takový kabrňák?"

Mel mluvil hlasitě, lidé v jeho okolí ho dobře slyšeli. Dav zašuměl oživeným zájmem. Lidé, kteří se už trousili pryč, se zastavili.

Elliott Freemantle zareagoval bezděčně: "To je zlomyslné, urážlivé tvrzení!" Ale hned nato vytušil nebezpečí a pokrčil rameny. "Já to však pominu."

"Pročpak? Jestli je to opravdu urážlivé, měl byste ze všech nejlíp vědět, jak postupovat." Mel se díval advokátovi do tváře.

"Nebo snad máte strach, že se to ukáže jako pravdivé tvrzení?"

"Nebojím se ničeho, pane Bakersfelde. Tenhle policista nám jen pověděl, že je po shromáždění. Tak jestli byste prominul..."

"Řekl jsem, že je po shromáždění pro vás," zdůraznil Ned Ordway. "Co dělá pan Bakersfeld, je něco jiného. Má právo tu rozhodovat." Ordway přistoupil k Melovi. Oba přehradili advokátovi cestu.

"Kdybyste byl správný policista," namítal Freemantle, "zacházel byste s námi oběma stejně."

Mel neočekávaně řekl: "Myslím, že má pravdu." Ordway na něho zvědavě pohlédl. "Opravdu byste měl s námi oběma zacházet stejně. A místo abyste tuhle schůzi uzavřel, myslím, že byste mi měl poskytnout tu čest, abych mohl k těmhle lidem promluvit jako před chvílí pan Freemantle. Jestli ovšem chcete být správný policista."

"To teda chci být." Velký černošský policejní poručík, který se nad oběma tyčil, se spokojeně zubil. "Začínám rozumět vám - i panu Freemantlovi."

Mel smířlivecky poznamenal k Elliottu Freemantlovi: "Vidíte, dá se s ním mluvit. A když už jsme tady hezky pohromadě, mohli bychom si několik věcí objasnit." Natáhl ruku. "Podejte mi ten mikrofon."

Hněv, který jím ještě před pár minutami zmítal, se na Melovi už tolik neprojevoval. Když mu reportér z Tribune Tomlinson přečetl z poznámek obsah toho, co Elliott Freemantle prohlásil ve svých

rozhovorech s televizí a později, když oslovil meadowoodské obyvatele, Mela nejprve popadl vztek. Tomlinson i režisér od televize ho požádali, aby se ke všemu vyslovil. Ujistil je, že tak učiní.

"Kdepak!" Freemantle rozhodně zavrtěl hlavou. Nebezpečí, které před chvilkou vycítil, nabylo náhle tvarů a stanulo těsně před ním. Už podruhé dnes v noci podcenil toho Bakersfelda. Neměl nejmenšího úmyslu opakovat tutéž chybu. Meadowoodské obyvatele měl teď Freemantle v hrsti. Nesmí dopustit, aby se mu nějak vymkli. V tomto okamžiku si přál jediné - aby se všichni co nejdřív rozptýlili.

Vznešeně prohlásil: "Už se toho napovídalo víc než dost."

Nebral na Mela zřetel, podal mikrofon jednomu z meadowoodských mužů a ukázal na reprodukční zařízení. "Rozmontujte to a jdeme."

"Dejte to sem." Ned Ordway se natáhl a popadl mikrofon. "A na ostatní nesahejte." Pokynul několika dalším policistům, kteří se objevili na okraji davu. Hrnuli se k němu. Freemantle bezmocně přihlížel, jak Ordway podává mikrofon Melovi.

"Děkuji vám." Mel se obrátil k davu Meadowoodských, viděl mnoho nepřátelských tváří, i ty druhé, kteří procházeli budovou a ze zvědavosti se zastavili. Ačkoliv už bylo dvacet minut po půlnoci a tedy sobota ráno, nesmírný ruch v hlavní hale ani trochu nepolevil. Protože se mnoho letadel zpozdilo, nával bude asi pokračovat po celý zbytek noci, k tomu navíc beztak zvýšený provoz o víkendech...Do normálu se to vrátí, až se vrátí do normálu i letový

řád. Jestliže bylo jedním ze záměrů Meadowoodu způsobit potíže, pak se jim to podařilo, říkal si Mel. Ta tisícovka lidí navíc zabírala prostor v hale, cestující z příletu i na odlet si museli klestit cestu oklikou jako příval vody, který zčistajasna narazí na velký písečný nános. Tuhle situaci lze trpět už jen několik minut.

"Nebudu vás zdržovat," řekl Mel. Promluvil do mikrofonu, představil se jim jménem i funkcí.

"Dnes večer jsem se setkal s delegací, která vás všechny zastupovala. Vysvětlil jsem jim některé problémy našeho letiště. Sdělil jsem jim též, že chápeme vaše problémy a sympatizujeme s vámi. Věřil jsem, že to, co jsem pověděl vaší delegaci, vám bude někdo tlumočit - když už ne zcela přesně, pak alespoň podstatu. Místo toho jsem shledal, že má slova byla překroucena a vy jste byli podvedeni."

Elliott Freemantle zařval vzteky. "To je lež!" V obličeji byl brunátný. Poprvé za dnešní večer se mu jeho dokonale učesané vlasy rozcuchaly.

Poručík Ordway pevně popadl advokáta za paži. "Teď budete mlčet! Už jste si své řekl!"

Před Melem se vedle jeho mikrofonu objevil mikrofon rozhlasu. Zaměřily se na něho televizní reflektory a Mel pokračoval.

"Pan Freemantle mě obviňuje, že lžu. Dneska si vůbec potrpí na silná slova." Mel se podíval do svých poznámek. Pokud je mi známo, oháněl se ‚okrádáním' ‚lhostejností', prý se dostalo vaší delegaci ‚nevraživého přijetí a urážek'; opatření, která se snažíme

uplatnit, abychom ztlumili hluk, jsou podle něho ,podfuk, podvod a do nebe volající lež'. Nuže uvidíme, co na to řeknete vy. Kdo podle vás lže a překrucuje, a kdo ne."

Mel si uvědomoval, že se před tím dopustil omylu, když mluvil jen s malou delegací. Radši se měl rovnou obrátit na celou skupinu meadowoodských obyvatel. Chtěl se s delegací dohodnout a zabránit nepořádku v letištní budově. Nepodařilo se mu ani jedno, ani druhé. O dorozumění se pokusí alespoň nyní. Pozdě, ale přece.

"Dovolte mi, abych vám řekl několik slov o postupu správy letiště v boji proti hluku."

Už podruhé musel dnes Mel popisovat omezení uložená pilotům a jejich leteckým společnostem. Dodal: "Za normálních okolností tato opatření tvrdě prosazujeme, ale za špatného počasí, jako je dnešní sněhová bouře, musíme dát pilotům zelenou. Přednost musí mít bezpečnost letadla."

"A k těm startovacím dráhám: Kdykoliv je to možné, neužíváme pro starty dráhy dva-pět, která vede přes Meadowood. Nicméně jsme nuceni občas této dráhy použít, když je dráha tři-nula mimo provoz - jako právě nyní.

"Děláme pro vás, co můžeme," trval na svém Mel, "a vůbec k vám nejsme lhostejní, jak se tu naznačovalo. Ale jako letiště máme své závazky a nemůžeme se vyhnout základní odpovědnosti, nemůžeme také ohrozit bezpečnost letů."

Stále cítil mezi posluchačstvem nevraživý vztah, vzrůstal však

mezi nimi i zájem o to, co říká.

Elliott Freemantle vraždil Mela pohledy a zuřil. I on ten zájem postřehl.

"Z toho, co jsem se dozvěděl, vyplývá," řekl Mel, "že se pan Freemantle rozhodl radši vám nesdělit některé poznámky, které jsem pronesl k vaší delegaci o otázce hluku z letišť obecně. Nepronesl jsem poznámky" - opět nahlédl do zápisků -" ,s bezohledným cynismem' - jak vám bylo referováno - nýbrž ve snaze být k vám poctivý a upřímný. I k vám zde bych chtěl být stejně upřímný."

Jako předtím, i teď Mel připustil, že ve věci snížení hluku se už toho moc udělat nemůže. Tváře jeho posluchačů se zachmuřily, když popisoval ještě větší hluk, se kterým je třeba počítat, až budou brzy uvedena do provozu nová letadla. Vytušil však, že si ho ti lidé začínají vážit pro jeho objektivitu a čestnost. Semtam padla nějaká poznámka, ale jinak ho nikdo nepřerušoval, jeho řeč se jasně a slyšitelně nesla nad šumem letištní budovy z pozadí.

"A pak jsou tu dvě další věci, o kterých jsem se vaší delegaci nezmínil, nyní bych vám však chtěl o nich povědět." Melův hlas nabyl na tvrdosti. "Pochybuji, že se vám to bude zamlouvat.

První bod se týká Meadowoodu.

Před dvanácti lety vaše obec neexistovala. Byl to kus pusté země o nízké hodnotě. Růst a blízkost letiště však vyhnaly hodnotu okolních pozemků do výše. V tomto ohledu se váš Meadowood nijak neliší od tisíců jiných obcí, které rostly jako houby po dešti

kolem letišť celého světa."

Jedna žena vykřikla: "Když jsme se sem nastěhovali, nevěděli jsme o hluku z tryskáčů."

"Ale my jsme o něm věděli!" Mel vypálil prstem proti ženě. "Vedení letišť vědělo, že brzy přijdou proudová letadla, vědělo, co to bude za hluk. Varovali jsme lidi, varovali jsme teritoriální plánovače, i v desítkách jiných. Meadowoodů jsme je zapřísahali, aby tam nestavěli domy. Tehdy jsem ještě na tomhle letišti nepracoval, ale v deskách máme uloženy záznamy a obrázky: tam, kde je dnes Meadowood, umístilo letiště nápisy: NAD TÍMTO PROSTOREM BUDOU STARTOVAT A PŘISTÁVAT LETADLA. Jiná letiště postupovala úplně stejně. A kdekoliv se nápisy objevily, pozemkoví makléři a zprostředkovatelé je strhli. Potom prodali půdu a domy lidem, jako jste vy, o hluku ani nepípli, o plánech rozvoje letiště ani nemukli - ačkoliv o nich obvykle dobře věděli - a nakonec nás ti majitelé realit převezli všechny."

Tentokrát se už námitky neozývaly, jen se před Melem rozprostřelo moře zahloubaných obličejů. Vytušil, že právě ťal do živého. Pocítil hlubokou lítost. Tohle nejsou protivníci, které by chtěl porážet. Jsou to slušní lidé, kteří mají opravdové a naléhavé problémy. Jsou to sousedé a přál si, aby pro ně mohl něco víc udělat.

V zorném poli zachytil škleb tváře Elliotta Freemantla.

"Bakersfelde, vy si asi myslíte, že jste náramně chytrý." Advokát se

od něho odvrátil a přes hlavy nejblíže stojících křičel i bez pomoci amplionu. "Nevěřte mu! Chce vám mazat med kolem pusy! Když se mě budete držet, zatočíme s těmihle hochy z letiště, až se jim zamotá hlava!"

"Jestli jste náhodou neslyšeli," řekl Mel do mikrofonu, "pak to byl pan Freemantle, který vám radí, abyste se ho drželi. O tom bych chtěl taky říct pár slov."

Oslovil nyní již pozorný dav: "Mnoho lidí- lidé jako vy - bylo oklamáno tím, že jim prodali půdu nebo domy v oblastech, kde se nemělo stavět nebo kde se měly stavět průmyslové podniky, kterým hluk z letiště nevadí. Dosud jste úplně neprohráli, protože vlastníte půdu a domy. Ovšem vypadá to na to, že jejich cena poklesla."

Jeden muž sklíčeně pravil: "A to pořádně!"

"V této době probíhá právě další akce, jak vás připravit o pení- ze. Advokáti z celé Severní Ameriky se mohou přetrhnout, jak se podbízejí obcím kolem letišť, protože ,v tom kraválu jsou ohromný prachy'."

Advokát Freemantle,obličej rudý a znetvořený vzteky, zaječel: "Ještě slovo, a poženu vás k soudu!"

"Proč?" obořil se na něho Mel. "Nebo už tušíte, co se chystám odpovědět?" Nu což, říkal si, Freemantle ho bude možná žalovat pro urážku, moc tomu však nevěřil. Ale buď jak buď, Mela popadla ta jeho troufalá odvaha z minulosti - mluvit na rovinu a vykašlat se na následky. V posledních několika letech už tenhle

pocit skoro ztratil.

"Obyvatelům v obcích, o kterých jsem hovořil," přesvědčoval je Mel, "se říká, že je možno letiště úspěšně žalovat. Vlastníkům domů poblíž letišť se slibuje, že na konci každé startovací dráhy je čekají hory doly peněz. Nechci vám tvrdit, že nelze letiště žalovat, a taky neprohlašuji, že by se nenašli šikovní, rozumní právníci, kteří bojují proti letištím. Jen vás upozorňuji, že je taky mnoho jiných advokátů mnohem horšího ražení."

Žena, která nedlouho předtím vykřikla, se nyní otázala - už mnohem mírněji: "A jak je máme od sebe rozeznat?"

"Dokud vám neprozradí, jak chce postupovat, odhadnete to jen stěží. Jinými slovy - musíte něco vědět o zákonech týkajících se provozu letišť. Jestli o tom nemáte ani páru, lze vás snadno opít jednostranně vybraným seznamem soudních precedentů." Mel na chvilku zaváhal a pak dodal: "Dnes, pokud vím, jste vyslechli příklady některých soudních výroků. Jestli si přejete, mohl bych vám ukázat i rub těchto mincí."

Muž vepředu pravil: "Jen do toho, pane."

Několik lidí teď zvědavě pohlíželo na Elliotta Freemantla.

Mel se trochu zarazil, protože si připomenul, že už se to vleče déle, než měl v úmyslu. Ale pár minut navíc už neuškodí, říkal si.

Na okraji davu zahlédl Táňu Livingstonovou.

"Soudní výroky, které vám i mně byly tak povrchně citovány," řekl Mel, "jsou pro lidi, kteří řídí letiště, starou písničkou. První případ se týkal, myslím, procesu USA versus Causby."

Právě o tento spor opřel advokát Freemantle své vystoupení před občany Meadowoodu. Byla to záležitost stará už přes dvacet let, vysvětloval Mel. "Šlo tenkrát o farmáře, který pěstoval kuřata, a o vojenská letadla. Letadla ustavičně přelétávala farmářův dům, a to ve výšce šedesát sedm stop. Takhle nízko žádné letadlo nikdy přes Meadowood neletí. Kuřata se bála a některá zemřela."

Po letech soudních sporů se případ dostal až k Nejvyššímu soudu USA. Mel podtrhl: "Celková suma odškodného nedosáhla ani čtyř set dolarů - což byla cena uhynulých kuřat."

Dodal: "Žádné kupy dolarů se farmář nedočkal a podle tohoto precedentu se jich nedočkáte ani vy."

Mel si všiml, že Elliott Freemantle střídavě rudne a bledne vztekly. Ned Ordway už zase chytil advokáta za ruku.

"Je tu ovšem i jiný soudní případ," poznamenal Mel, "o kterém se pan Freemantle pro jistotu nezmínil. Je to důležitý spor - také nakonec rozhodnutý Nejvyšším soudem - všeobecně známý. Naneštěstí pro pana Freemantla nikterak nepodporuje jeho argumenty, naopak, úplně je vyvrací.

Jde o spor Batten versus Batten, kdy v roce 1963 Nejvyšší soud rozhodl, že pouze skutečný ‚fyzický zásah' opravňuje k odškodnému. Sám hluk na to nestačí."

Mel pokračoval: "Další soudní výrok v podobném případě vynesl roku 1964 kalifornský Nejvyšší soud ve věci sporu Loma Portál Civíc Club proti American Airlines. Soud tehdy rozhodl, že majitelé pozemků nemají právo omezovat lety nad domy stojícími

v blízkosti letiště. Kalifornský soud stanovil, že veřejný zájem na letecké dopravě je svrchované a vše převyšující důležitosti..."

Mel citoval soudní výroky bez nejmenšího zaváhání, aniž pohlédl do svých poznámek. Na posluchače to zřejmě zapůsobilo.

Nyní se usmál: "Soudní precedenty jsou jako statistika. Když je zmanipulujete, můžete dokázat všechno na světě." Dodal: "Nemusíte dát na má slova. Ověřte si to. Všechno je zapsáno."

Jedna žena vedle Elliotta Freemantla na něho zabručela: "Tohle jste nám nepověděl. Vykládal jste jen, co se vám hodilo."

Nepřátelská nálada proti Melovi se nyní přenášela na advokáta.

Freemantle pokrčil rameny. Koneckonců, říkal si, stejně mám víc než sto šedesát plných mocí, které předvídavě zamkl do tašky a umístil do kufru svého vozu. Na tom se už nic nezmění, ať si tu povídají co chtějí.

Jenže záhy si už nebyl ani tímhle jist.

Několik lidí se vyptávalo Mela Bakersfelda na smluvní formuláře, které podepsali. Tón jejich hlasu prozrazoval pochyby.

Způsob Melova vystupování, stejně jako to, co řekl, udělalo hluboký dojem. Dav se rozdělil do malých skupinek, všude se oživeně diskutovalo.

"Byl na mne vznesen dotaz ohledně jisté smlouvy," oznámil Mel. Všechny hlasy v davu ztichly, když dodal: "Asi víte, kterou smlouvu mám na mysli. Už jsem viděl jednu její kopii."

Elliott Freemantle se prodral dopředu. "Co má být! Vy nejste právník! Tohle už jsme si řekli. Ve smlouvách se nevyznáte."

Tentokrát se Freemantle dostal dosti blízko k mikrofonu, aby bylo jeho slova slyšet.

Mel se na něho osopil: "Smlouvy jsou můj chleba! Každý nájemce na tomto letišti - od největší letecké společnosti až po koncesionáře prodeje prášků proti bolení hlavy - tu pracuje a působí podle smlouvy, kterou jsem já musel schválit a kterou moji lidé projednali."

Otočil se k davu: "Pan Freemantle správně poukazuje na to, že nejsem právník. Dám vám tedy radu obchodníka. Za určitých okolností byste mohli být přinuceni, abyste plnili podmínky smlouvy, kterou jste dnes podepsali. Mohli byste se dostat před soud pro dlužníky, to ano; mohli by vás přimět, abyste ty peníze zaplatili. Ale podle mého názoru ani jedno ani druhé se nestane, jestliže smlouvu zavčas vypovíte. Jednak jste neměli ze smlouvy dosud žádný prospěch; žádné služby vám nebyly poskytnuty. A pak - každý z vás by musel být žalován odděleně." Mel se usmál. "To samo o sobě by byl saframentský podnik."

"A ještě něco." Podíval se přímo na Elliotta Freemantla. "Nevěřím, že by se našel soud, který by byl příliš nadšen tím, že nějaký advokát shrábne honorář kolem patnácti tisíc dolarů za právní zastoupení, jehož povaha je, nejmírněji řečeno, krajně pochybná."

Muž, který předtím promluvil, se otázal: "Tak co máme dělat?"

"Jestli jste si to opravdu rozmysleli, pak byste podle mého měli dnes nebo zítra napsat dopis. Adresujte jej panu Freemantlovi.

Sdělte mu, že nereflektujete na dříve dojednané právní zastoupení, a proč. Nezapomeňte si nechat kopii dopisu. Tím to - opět podle mého osobního názoru - celé skončí."

Mel mluvil zcela bez okolků. Zašel dál, než měl zprvu v úmyslu. Jedná dost neopatrně, pomyslel si. Kdyby se Elliottu Freemantlovi zachtělo, určitě by mohl tropit potíže. V záležitosti, na které mělo letiště - a tudíž i Mel - bezprostřední zájem, se Mel postavil mezi advokáta a jeho klienty a zpochybnil advokátovu bezúhonnost. Soudě podle nenávistných pohledů, jimiž advokát Mela probodával, byl by přímo nadšen, kdyby mu mohl nějak ublížit. Nicméně instinkt Melovi pošeptal, že to poslední, co by si Freemantle přál, by bylo veřejné přešetřování jeho pracovních způsobů a metod, jak si rekrutuje klienty. Soudce, citlivý na otázky právní etikety, by mu mohl klást nepříjemné otázky a později i advokátní komora, která si hlídá dobré jméno právnické profese. Čím víc o tom Mel přemýšlel, tím méně starostí si dělal.

A ačkoliv to Mel nevěděl, i Elliott Freemantle došel k týmž závěrům.

Ať už byl Frremantle takový nebo makový, byl rozhodně pragmatik. Už dávno přijal za svůj názor, že život je hra, kde jednou vyhraješ, podruhé prohraješ. Někdy se dostavila porážka zčistajasna a jakoby nelogicky. Náhoda, žert, zrnko písku v soukolí mohlo zvrátit vítězství, které bylo na dosah ruky, v zdrcující porážku. Naštěstí pro lidi jako Freemantle tomu bývalo i opačně. Ředitel letiště Bakersfeld se ukázal být tím zrníčkem písku, do

něhož Freemantle neopatrně kousl, místo aby je nechal na pokoji. Už to první střetnutí si měl vzít jako varování, ale Freemantle svého protivníka znovu podcenil, když zůstal na letišti. Radši se měl co nejdřív ztratit. Freemantle také příliš pozdě odhalil, že Bakersfeld je nejenom chytrý, ale také riskantní hráč. Jen hráč si vleze na tak tenkou větev jako před chvílí Bakersfeld. A jen Elliott Freemantle v tom okamžiku pochopil, že Bakersfeld vyhrál.

Freemantle si moc dobře uvědomoval, že advokátní komora by se na ten jeho dnešní noční podnik dívala skrz prsty. A co víc - už jednou měl co činit s vyšetřovacím výborem komory a neměl nejmenší chuti vyprovokovat další srážku.

Bakersfeld má pravdu, přiznával si Elliott Freemantle. Nebude se pokoušet soudně vymáhat dluh na základě podepsané smlouvy o právním zastupování. Riziko bylo příliš veliké a kořist příliš nejistá.

Úplně se ovšem nevzdá. Zítra, rozhodl se Freemantle, napíše dopis všem meadowoodským obyvatelům, kteří mu podepsali plnou moc. Vynasnaží se, aby je přesvědčil, že by si ho měli i nadále ponechat jako svého právního zástupce, a to za dříve smluvený honorář. Pochyboval však, že mu jich mnoho naletí. Podezření, jež do nich už Bakersfeld účinně naočkoval - vem ho čert! - bylo příliš velké. Nějaký ten drobeček mu přece jen kápne od těch pár lidí, kteří budou ochotni pokračovat ve sporu. Později se stejně bude muset rozhodnout, jestli mu ti klienti za to stojí. Ovšem

naděje na velký balík byla tatam.

Beztak se zase něco brzy naskytne. Vždycky tomu tak bylo.

Ned Ordway a několik dalších policistů nyní rozptylovali zástup.

V hale se obnovoval normální provoz. Přenosný reprodukční systém už konečně rozmontovali a odnesli.

Mel Bakersfeld postřehl, že Táňa, kterou před chvilinkou zahlédl, se k němu nyní prodírá.

Jedna žena - patřila k meadowoodským obyvatelům a Mel si jí už několikrát dříve všiml - mu zastoupila cestu. Měla nápadně inteligentní obličej a vlasy až na ramena.

"Pane Bakersfelde," řekla tiše žena, "dneska jsme toho všichni hodně napovídali a něčemu už rozumíme nyní lépe. Ale přesto jsem neslyšela nic, co bych mohla povědět svým dětem, když pláčou a ptají se, proč ten hluk nepřestane, aby mohly spát."

Mel zarmouceně zavrtěl hlavou. Několika slovy vyjádřila ta žena marnost veškerého dnešního počínání. Nevěděl, co jí na to říci. Pochyboval, jestli někdy někdo dokáže dát odpověď, pokud budou letiště a obydlí sousedit.

Ještě uvažoval o odpovědi, když mu vtom Táňa podala list složeného papíru.

Otevřel ho a četl zprávu, na níž bylo vidět, že byla naklepaná v chvatu.

let 2 měl na palubě výbuch,

poškození konstrukce a zranění,

nouzově tu přistanou, pravd, přílet 01.30.

kpt. nutně potřebuje dráhu tři-nula.

věž hlásí dráha stále blokována. -.-.-.

KAPITOLA DVANÁCTÁ. -.-.

V turistické třídě, ze které zbyly jen krví zborcené kusy rozbitého zařízení, se prakticky lékař dr. Milton Compagno ze všech sil snažil zachránit život Gwen Meighenové. Měl vážné pochybnosti o zdaru svého úsilí.

Když vybuchla dynamitová bomba D. O. Guerrera, stála po Guerrerovi nejblíže epicentru exploze právě Gwen.

Za jiných okolností by byla na místě zahynula - jako D. O. Guerrero. Zachránily ji však dvě věci, alespoň pro tuto chvíli.

Guerrerovo tělo a dveře od záchodu výbuch poněkud zaclonily. Bezpečný štít to nebyl, ale počáteční síla výbuchu byla na zlomek vteřiny zeslabena.

Za ten zlomeček vteřiny se roztrhl obal letadla a tehdy došlo k druhému výbuchu - k výbušné dekompresi.

Dynamitový výbuch zasáhl Gwen a vrhl ji zpátky, těžce ji zranil a způsobil jí krvácení. Hned nato se v přímém protisměru začal hrnout otvorem ve zdi letadla vzduch ven. Jako by do sebe narazila čelem dvě tornáda. V bleskovém utkání dekomprese zvítězila a vypudila dynamitový výbuch do nebetyčné výše ve ztemnělé noci.

Přes sílu výbuchu mnoho lidí poraněno nebylo.

Nejhůře byla zasažena Gwen Meighenová. Ležela v bezvědomí v uličce. Vedle ní muž v brýlích jako sova, který se vynořil z toalety a vylekal Guerrera, ošklivě krvácel, byl otřesen, ale udržel se na nohou i při vědomí. Úlomky a střepiny z bomby pořezaly a potloukly asi šest cestujících v nejbližším okolí. Jiní byli udeřeni, omráčeni nebo povrchně zraněni předměty, které dekomprese vrhla k zádi letadla, nebylo to však nic vážného.

Ihned po dekompresi byli všichni, kteří nebyli přivázáni v sedadlech, taženi vzduchem k zejícímu otvoru v zádi letadla. I toto nebezpečí nejvíc ohrozilo Gwen Meighenovou. Naštěstí však upadla tak, že její ruka, ať už instinktivně nebo náhodou, se zaklesla za podstavec sedadla. Proto ji sací síla vzduchu dále neodtáhla, a navíc Gwen svým tělem zadržela ostatní.

Když se vzduch vyřítil ven, tažná síla dekomprese se zmírnila. Největším nebezpečím, které právě pak všem bezprostředně hrozilo, zraněným i zdravým, se stal nedostatek kyslíku.

Třebaže ze skříněk okamžitě vypadly kyslíkové masky, jen hrstka pasažérů je popadla a přitiskla si je k obličeji.

Dříve však, než bylo příliš pozdě, projevilo několik lidí duchapřítomnost. Vycvičené letušky, rozptýlené po různých koutech letadla, se chopily masek a pohyby vybízeli cestující, aby je napodobili. Tři lékaři, kteří mimo sezónu cestovali se ženami na dovolenou, si uvědomili, že je nutno jednat rychle, natáhli si masky a chvatně dávali druhým lidem pokyny. Judy, bystrá

osmnáctiletá neteř celního inspektora Standishe, zakryla obličej děťátka na sousedním sedadle maskou a okamžitě zachránila i sebe. Hned nato pobízela rodiče dítěte i cestující přes uličku, aby začali dýchat kyslík. Paní Quonsettová, stařičká zkušená černá pasažérka, která za svých letů načerno viděla už mnohokrát letušky, jak předvádějí manipulaci s kyslíkovými maskami, neztratila hlavu. Zmocnila se masky a druhou podala svému příteli hobojistovi, kterého strhla na sousední sedadlo. Paní Quonsettová neměla potuchy, jestli přežije nebo zemře, a ani ji to příliš nezneklidňovalo. Byla odhodlána děj se co děj pozorovat události do posledního okamžiku.

Kdosi vrazil masku poraněnému mladíkovi, který stál vedle Gwen. Vrávoral, sotva si uvědomoval, co se vlastně stalo, dokázal si ji však udržet u obličeje.

Ale i tak stěží polovina cestujících dýchala kyslík po kritických patnácti vteřinách. Ti, kteří kyslík nevdechovali, upadali již do ospalé malátnosti. Za dalších patnáct vteřin byli už většinou v bezvědomí.

Gwen Meighenová nedostala ani kyslík, ani první pomoc. Bezvědomí, které jí způsobilo zranění, se ještě prohloubilo.

V pilotní kabině se pak Anson Harris rozhodl, že i přes riziko nového poškození konstrukce a úplné destrukce letadla začne klesat, aby tak zachránil Gwen i ostatní před udušením.

Sestup začal ve výši dvacet osm tisíc stop. Dvě a půl minuty nato skončil ve výši deset tisíc stop.

Člověk vydrží bez kyslíku tři až čtyři minuty, aniž tím utrpí mozek.

V první minutě sestupu, po dobu jedné a čtvrt minuty až do výše devatenácti tisíc stop, byl vzduch stále řídký a nestačil na přežití. Pod touto výškou však už začalo vnikat do letadla rostoucí množství dýchatelného kyslíku.

Ve dvanácti tisících stopách bylo možno pravidelně dýchat. V deseti tisících - času už mnoho nazbyt nebylo - se vrátilo na palubě letu číslo dvě vědomí všem, kteří je ztratili, až na Gwen. Mnohým ani nedošlo že byli v bezvědomí.

Když pominul počáteční šok, cestující a letušky se pomalu vzpamatovávali. Letuška, která byla po Gwen služebně nejstarší - drzoučká blondýna z Oak Lawn ve státě Illinois - běžela ke zraněným v zádi letadla. Ačkoliv byla ještě v obličeji bledá, naléhavě volala: "Je tady prosím lékař?"

"Ano, slečno." Dr. Compagno už byl stejně na nohou, ani nečekal, až ho bude někdo volat. Byl to malý muž s ostrými rysy tváře, neklidně se pohyboval a mluvil rychle s brooklynským přízvukem. Narychlo obhlédl výjev a první, co vzal na vědomí, byl mrazivý chlad. Zejícím otvorem v trupu vnikal dovnitř hlučně vítr. Tam, kde dříve stály toalety a zadní kuchyňka, byla teď jen zpřeházená změť zuhelnatělého a krví potřísněného dřeva a kovu. Zadek trupu byl až k vnitřku ocasu roztržen, bylo vidět kabely řízení a obnaženou výztuž.

Doktor zesílil hlas, aby překřičel hluk větru a motorů, který teď

kdy kabina nebyla uzavřená, trvale vevnitř burácel.

"Měli byste co nejvíc lidí přemístit dopředu. Udržujte každého pokud možno v teple. Budeme potřebovat pokrývky pro zraněné."

Letuška řekla: "Pokusím se nějaké sehnat," ale zřejmě pochybovala o zdaru. Ve víru dekomprese vynesl výbuch z letadla mnoho pokrývek, jindy uložených na poličkách nad hlavami cestujících. S pokrývkami vyletěly i kusy oděvu cestujících i jiné předměty.

Druzí dva lékaři z cesty na dovolenou se přidali k doktoru Compagnovi. Jeden z nich žádal jinou letušku: "Přineste nám všechno z první pomoci, co tu máte."

Compagno už klečel u Gwen. On jediný si vezl s sebou lékařskou tašku s nutným vybavením.

To byl celý Milton Compagno. Kam se hnul, tam si nosil tašku pro strýčka příhodu. A tak nyní vlastně všechno řídil, třebaže nebyl jako praktický lékař odborně na stejné úrovni jako jeho dva kolegové, kteří byli internisty.

Milton Compagno se nikdy nepokládal za lékaře mimo službu. Před pětatřiceti léty si jako mladý člověk, který se vítězně probojoval z newyorských chudinských čtvrtí, otevřel ordinaci v chicagské "Malé Itálii" poblíž Milwaukee a Grand Avenue. Od té doby - jak povětšinou rezignovaně vyprávěla jeho žena -jediná chvíle, kdy přestal vykonávat lékařskou praxi, byla doba spánku. Dělalo mu to radost, když ho někdo potřeboval. Jako by mu jeho

profese byla výhrou, kterou by mohl ztratit, kdyby si ji nehlídal. Nikdo se nepamatoval, že by byl kdy odmítl nějakého pacienta v kteroukoliv hodinu denní či noční nebo že by nezašel na vizitu do domu, jestliže pro něho volali. Nikdy neprojel kolem místa nehody bez povšimnutí jako tolik jeho kolegů, kteří se obávali, že by mohli mít později oplétačky se soudy pro neodborný zásah. Vždy zastavil, vylezl z auta a dělal, co mohl. Svědomitě studoval. Ale čím více pracoval, tím více jako by vzkvétal. Působil dojmem člověka, který se každého dne řítí ve snaze vyléčit všechny neduhy světa ještě za svého života, z něhož už zbývá tak málo.

Podnikl cestu do Říma po mnohaletých odkladech, aby navštívil rodné město svých rodičů. Dr. Compagno měl být se svou ženou na cestách celý jeden měsíc, a protože už stárl, souhlasil, že tentokrát bude plně odpočívat. Nicméně tušil, že někde po cestě, možná i v Itálii (na předpisy o licenci v cizině nedbal), ho budou potřebovat. Byl tedy připraven. Ani ho nepřekvapilo, že ho potřebují zrovna teď.

Zamířil si to nejprve ke Gwen, jejíž stav byl mezi zraněnými zřejmě nejvážnější. Přes rameno řekl kolegům: "Postarejte se o ty druhé."

V úzké uličce dr. Compagno Gwen částečně přetočil a nahnul se k ní, aby zjistil, jestli dýchá. Dýchala, ale její dech byl slabý, sotva zřetelný. Zavolal na letušku, se kterou předtím mluvil: "Potřebuju sem kyslík." Než dívka přinesla kyslíkovou bombu a masku,prohlédl Gwenina ústa, zda jí něco nepřekáží v dýchání.

Měla tam vyražené zuby, které odstranil, a hodně krve. Vyčistil jí ústa a pak řekl letušce: "Přidržte jí masku." Kyslík zasyčel. Za jednu dvě minuty se do Gweniny pleti, kterou pokrývala hrozivá běloba, počala vracet barva.

Přitom se snažil zastavit hojné krvácení na obličeji a hrudi. Svorkou jí rychle sešil lícní artérii, místo něj masivnějšího externího krvácení, jinde pracoval s tampóny a obvazy. Objevil pravděpodobnou zlomeninu klíční kosti a levé paže, kterou bude potřebovat dát později do dlahy. Starosti mu dělaly úlomky v levém oku pacientky. Pokud šlo o pravé oko, nebyl si jist.

Druhý důstojník Jordán se opatrně protáhl kolem dr. Compagna a Gwen, vzal si na povel ostatní letušky a dohlížel na přesun cestujících do předku letadla. Co nejvíc cestujících z turistické třídy se nacpalo do první, někteří se vmáčkli po dvou na jedno sedadlo, druhé poslali do malého salónku ve tvaru půlkruhu, kde byla volná místa. Kusy oděvů, jež zůstaly na poličkách, byly rozděleny mezi ty, kdo je nejvíc potřebovali, aniž se někdo ohlížel, co je čí. Jako vždy v podobných situacích si lidé ochotně a obětavě pomáhali, semtam dokonce padl vtip.

Druzí dva lékaři obvazovali pořezané pasažéry. Žádný mimořádně těžký případ se nevyskytl. Mladík v brýlích, který stál v okamžiku výbuchu za Gwen, utrpěl hlubokou tržnou ránu na jedné paži, dalo se to však spravit a určitě se mu to zahojí. Navíc měl menší řezné rány na obličeji a ramenou. Poraněnou paži mu tamponovali a obvázali, vstříkli mu morfium, udělali mu v rámci

možností pohodlí a uložili jej do tepla.

Práci lékařů i pohyby cestujících ztěžovaly velké otřesy letadla, neboť nyní v nízké výšce prolétalo bouří. Letadlo se trvale zachvívalo, co chvíli se prudce propadalo nebo se sklonilo na stranu. K dovršení všeho zlého se některým cestujícím obracel žaludek.

V pilotní kabině podal Cy Jordán druhou zprávu a vrátil se k dr. Compagnovi.

"Pane doktore, kapitán Demerest mě požádal, abych vám vyřídil, že je vám i ostatním lékařům vděčný za všechno, co tu podnikáte. Až budete mít chvilku volného času, byl by rád, kdybyste za ním zašel do pilotní kabiny a řekl mu, co má rádiem odvysílat o stavu zraněných."

"Podržte tenhle obvaz," přikázal dr. Compagno. "Pevně ho přitiskněte, přesně sem. A teď mi pomůžete s dlahou. Použijeme ty kožené desky na časopisy a pod ně dáme ručník. Sežeňte co největší desky, časopisy v nich klidně nechte."

Za chvilku dodal: "Přijdu, jak jen to půjde. Řekněte kapitánovi, že podle mého by se měl cestujícím co nejdřív ohlásit. Lidi se už z toho šoku zotavují. Bylo by dobré je uklidnit."

"Ano, pane." Cy Jordán se zadíval na Gwen v bezvědomí. V jeho beztak truchlivém, propadlém obličeji se objevila navíc starost. "Doktore, má nějakou šanci?"

"Šanci, hochu má, i když zas ne zrovna nejlepší. Hodně záleží na tom, jaký má kořínek."

"Copak kořínek, ten má silný."

"Byla to hezká dívka, co?" V té spleti rozdrásaného masa, krve a zašpiněných, slepených vlasů to už nebylo tak jasně vidět.

"Velice."

Compagno mlčel. Ať už to dopadne jak chce, to děvče na podlaze už hezké nebude - bez plastické operace.

"Vyřídím kapitánovi váš vzkaz, pane." Cy Jordán, který vypadal nyní ještě chorobněji než dříve, se odebral do pilotní kabiny.

Za několik okamžiků se ozval z reproduktorů klidný hlas kapitána Demeresta.

"Dámy a pánové, mluví k vám kapitán Demerest..." Aby překonal řev větru a motorů, Cy Jordán vytočil knoflík hlasitosti naplno. Každé slovo se jasně neslo kabinou.

"Víte, že jsme měli malér, ošklivý malér. Nebudu se pokoušet ho zlehčovat. Nebudu též dělat vtipy, protože my zde v pilotní kabině máme pramalou chuť žertovat a vy jistě taky. Zažili jsme zkušenost, se kterou se žádný z posádky dosud nesetkal, a doufáme, že se s ničím podobným už nikdy nesetkáme. Zažili jsme ji a přežili jsme ji. Letadlo máme nyní pod kontrolou, otočili jsme a chystáme se asi tak za tři čtvrti hodiny přistát na Lincolnově mezinárodním letišti."

V obou kabinách pro cestující, kde se nyní bez rozlišení promísila první třída s turistickou, ustal veškerý pohyb i rozhovory. Oči se instinktivně zvedly k reproduktorům, když každý na doslech napínal uši, aby mu ani slovo neuniklo.

"Samozřejmě víte, že je letadlo poškozeno. Je ale také pravda,

že škoda mohla být mnohem horší."

V pilotní kabině s mikrofonem v ruce uvažoval Vernon Demerest, do jakých podrobností má zajít a jak má být otevřený. Během svých pravidelných letů omezoval hlášení kapitána cestujícím na strohé oficiální minimum. Nesouhlasil s "dlouhohrajícími kapitány", kteří bombardovali své zajaté posluchačstvo bohatými komentáři od začátku do konce letu. Vycítil však, že by tentokrát měl říct cestujícím o něco víc, a že mají právo na pravdu.

"Nebudu před vámi skrývat," řekl Demerest do mikrofonu, "že nás čeká celá řada starostí. Naše přistání bude obtížné a nevíme dosud, do jaké míry je ovlivní poškození letadla. Říkám vám to proto, neboť ihned po tomto hlášení vám začne posádka sdělovat pokyny, jak máte před přistáním sedět a jak se máte připoutat. Taky dostanete instrukce, jak spěšně opustit ihned po přistání letadlo, kdyby to bylo nutné. V takovém případě jednejte prosím klidně, ale rychle, a uposlechněte příkazů kteréhokoliv člena posádky.

Chtěl bych vás ujistit, že na zemi podnikají všechno, aby nám pomohli." Když si vzpomněl, jak zoufale potřebují tu dráhu třinula, Demerest doufal, že mluví pravdu. Rovněž rozhodl, že nemá smyslu se šířit o zaseknutém stabilizátoru. Beztak by tomu většina pasažérů nerozuměla. Jakoby bezstarostně pak dodal: "V jistém smyslu máte dnes štěstí, protože namísto jednoho zkušeného kapitána v pilotní kabině tu máte hned dva - kapitána Harrise a mne. Jsme oba staří mazáci a máme za sebou tolik let ve vzduchu,

že na to ani myslet nechceme - dnes se nám ovšem ta kombinovaná zkušenost obou náramně hodí. Budeme si navzájem pomáhat, i s druhým důstojníkem Cy Jordánem, který s vámi tam vzadu stráví část zbytku cesty. Prosím, pomozte i vy nám. Jestliže tak učiníte, slibuji vám, že všichni společně se z toho v bezpečí dostaneme."

Demerest položil mikrofon. Anson Harris poznamenal, aniž odtrhl oči od letových přístrojů: "To bylo docela dobré. Měl ses dát na politiku."

Demerest kysele odvětil: "Nikdo by pro mne nehlasoval. Lidi většinou nemají rádi, když se jim říká pravda do očí." Trpce si vzpomínal na schůzi správní rady letiště, kde na ně tolik naléhal, aby zarazili prodej pojistek na letišti. Byl by rád věděl, co asi řeknou členové správní rady včetně toho jeho uhlazeného, samolibého švagra, až se dozvědí, jak si D. O. Guerrero koupil pojistku s šíleným záměrem zničit letadlo. Pravděpodobně, myslel si Demerest, budou stejně blahosklonní jako předtím. Nebudou už teď říkat To se nikdy nestane, a místo toho, jako by je už teď slyšel, budou povídat - Co se stalo, bylo zcela mimořádné; není pravděpodobné, že by se to mohlo stát ještě jednou. Nu což, jestli s tím letadlem přistanou živí a zdrávi, mohou vzít jed na to, že ať si povídá kdo chce, co chce - Vernon Demerest způsobí nový bengál kolem prodeje pojistek na letišti. Bude v tom malinký rozdíl: tentokrát mu bude naslouchat už víc lidí. Dnes unikli o vlásek katastrofě a bez ohledu na to, jak to dopadne, určitě toho

budou plné noviny. Využije toho. Poví novinářům bez obalu, co si myslí o prodeji pojistek, o správní radě Lincolnova letiště, a taky neopomine se zmínit o svém drahém švagrovi, Melu Bakersfeldovi. Ti kašpaři z oddělení pro styk s veřejností u Trans America se jistě div nepřetrhnou, aby mu zacpali ústa "v zájmu společnosti". Jen ať to zkusí!

Rádio zachrchlalo. "Trans America dvě, tady je clevelandské středisko. Lincolnovo letiště hlásí, že startovací dráha tři-nula je pořád dočasně mimo provoz. Pokusí se překážku odstranit před vaším příletem. Kdyby se to nepodařilo, přistanete na dva-pět."

Demerest potvrdil příjem a Harris se zachmuřil. Dráha dva-pět bylo o dva tisíce stop kratší a též užší a právě na ní vanul silný boční vítr. Kdyby na ní museli přistát, rizika, beztak už značná, by se ještě zvětšila.

I Demerestovi se dalo z tváře vyčíst, jak na zprávu reagoval. Letadlem stále zmítala bouře. Harris měl plné ruce práce, aby stroj udržel v poměrném klidu.

Demerest se obrátil na druhého důstojníka: "Cy, zajdi zase k cestujícím a vem si to tam na povel. Ať děvčata předvedou, jak se mají lidi chovat při přistání. Dohlídni, aby to všichni dobře pochopili. Vyber si pak pár lidí, kteří vypadají spolehlivě. Ukaž jim nouzové východy a jak se otevírají. Jestli vyjedem z dráhy, a to se nám určitě stane, budeme-li přistávat na dva-pět, všecko se může raz dva rozpadnout. My bychom se pak všichni pokusili dostat se dozadu a pomáhat, ale nebude na to možná čas."

"Ano, pane." Jordán už opouštěl své sedadlo.

Demerest, který se nemohl dočkat zpráv o Gwen, by tam byl nejradši zašel sám, ale teď ani on, ani Harris nesměli opustit pilotní kabinu.

Cy Jordán zrovna odcházel, když se vtom objevil dr. Compagno. Přístup i východ z pilotní kabiny byl nyní snadnější, neboť Jordán odklidil vyvrácené dveře ke straně.

Milton Compagno se rázně představil Vernonu Demerestovi.

"Pane kapitáne, mám tady ten přehled o zraněných, o který jste požádal."

"Pane doktore, jsme vám velice zavázáni. Kdyby vás nebylo..."

Compagno ho zarazil pohybem ruky. "To si nechme na pozdě-ji." Otevřel zápisník v kůži, ve kterém si založil jednu stránku tenkou zlatou tužkou. Bylo pro něho charakteristické, že už si zjistil jména a zapsal si zranění a provedené lékařské zákroky.

"Vaše letuška, slečna Meighenová, je zraněna nejvážněji. Má několik tržných a sečných ran v obličeji a na hrudi se značným krvácením. Má komplikovanou zlomeninu levé paže a utrpěla samozřejmě otřes. A sdělte prosím těm lidem na zemi, aby zavolali ihned okulistu."

Vernon Demerest zbledl a musel se ovládat, aby dokázal zapsat lékařovy informace do palubního deníku. Náhle sebou trhl a přestal psát.

"Okulistu! Myslíte... její oči?"

"Obávám se," řekl vážně dr. Compagno. Pak se opravil: "V le-

vém oku má úlomky, nevím, jestli dřevěné nebo kovové. Odborník musí posoudit, je-li poškozena sítnice. Pokud jsem mohl zjistit, pravé oko poraněno není."

"Panebože!" Demerestovi se udělalo špatně, položil si ruku na obličej.

Dr. Compagno zavrtěl hlavou. "Na závěry je příliš brzy. Moderní oční chirurgie dokáže zázraky. Ale bude záležet na čase."

"Všechno, co jste nám oznámil, odvysíláme rádiem společnosti," ujistil ho Anson Harris. "Na zemi se budou moci připravit."

"Zatím bych vám radši měl nadiktovat zbytek."

Demerest mechanicky dopsal doktorovu zprávu. Ve srovnání se zraněním Gwen byly případy ostatních cestujících mnohem lehčí.

"Už abych šel," řekl dr. Compagno. "Jestli se tam něco nezměnilo."

Demerest úsečně pravil "Nechoďte."

Lékař se zastavil, v tváři otázku.

"Gwen... totiž slečna Meighenová..." I sám Demerest si uvědomoval, že mu hlas zní napjatě a rozpačitě. "Byla... je... těhotná. Bude to mít nějaký vliv?"

Všiml si, že se na něho Anson Harris ohromeně podíval.

Lékař odvětil s přídechem obrany: "To jsem nemohl poznat. V pokročilém stupni být nemůže."

"Ne." Demerest mu uhnul pohledem. "Není." Ještě před chvílí byl rozhodnut, že se na to zeptá. Ale potom náhle pocítil, že se

musí dozvědět pravdu.

Milton Compagno uvažoval: "Nebude to mít samozřejmě žádný vliv na její schopnost zotavení. A pokud jde o dítě, jeho matka na tak dlouho zbavena kyslíku, aby mu to uškodilo... to nebyl nikdo. Na břichu zraněna není." Odmlčel se a potom vzrušeně pokračoval: "Takže by to vliv mít nemělo. Jestli to slečna Meighenová přežije - a při rychlém zákroku v nemocnici má celkem slušnou naději - by se to dítě mělo narodit úplně normálně."

Demerest beze slova přikývl. Dr. Compagno chvilku váhal a pak odešel.

Mezi oběma kapitány se nakrátko rozhostilo ticho. Přerušil je Anson Harris: "Vernone, chtěl bych si před přistáním chvilku odpočinout. Vzal bys to na chvíli?"

Demerest přikývl, ruce a nohy automaticky přesunul k řízení. Byl vděčný za to, že se ho kolega na nic o Gwen nevyptává a nekomentuje. Ať už si Harris myslel nebo se v duchu ptal na cokoliv, byl natolik taktní, že si to nechal pro sebe.

Harris se natáhl po záznamu s informacemi dr. Compagna. "Odvysílám to." Přepnul na dispečink Trans America.

Po otřesu a vzrušení z toho všeho, co slyšel, bylo pro Vernona Demeresta řízení fyzickou úlevou. Možná že mu Harris přenechal řízení úmyslně, možná že ne. Beztak bylo jasné, že kdo bude řídit při přistání, musí nabrat trochu energie.

Anson Harris zřejmě pokládal za samozřejmé, že přistávat bude on, třebaže v tom bude hodně rizika. Vzhledem k tomu, jak si

Harris počínal až dotud, neviděl Demerest důvod, proč by neměl řízení Harrisovi svěřit.

Harris dokončil hlášení, pak sklopil dozadu opěradlo křesla a uvolnil se.

Vedle něho se Vernon Demerest snažil soustředit se jen na řízení. Nedařilo se mu to. Pro zkušeného a obratného pilota nebylo při rovném letu naprosté soustředění ani obvyklé, ani nutné - dokonce ne ani za svízelných okolností, jako zrovna nyní. Ačkoliv se pokoušel zapudit nebo aspoň odložit myšlenky na Gwen, ne a ne se jich zbavit.

Gwen... jejíž šance na přežití jsou "celkem slušné", která ještě před chvílí celá zářila a byla krásná a tolik přitažlivá, se nyní už do Neapole nedostane... A jak se těšili... Gwen, která mu ještě před hodinou řekla svým jasným, sladkým anglickým přízvukem, Já tě náhodou miluji... Gwen, kterou i on miluje, vlastně proti své vůli, proč by si to nepřiznal?

Se zármutkem a úzkostí si ji představoval - zraněnou v bezvědomí; a čeká jeho dítě; naléhal na ni, aby se dítěte zbavila jako nežádoucího smetí... A jak mu prudce odpověděla. Sama jsem si říkala, kdy už se k tomu dostaneš... Později se zneklidnila. Je to svým způsobem dar... který je velký a báječný. A pak najednou v takové situaci, v jaké jsme se ocitli my, tě čeká zase konec všeho, máš promrhat, co ti bylo dáno.

Ale pak, když do ní dlouho hučel, couvla. Nakonec se asi zachovám rozumně. Dám si udělat potrat.

Teď nemůže být o potratu řeč. Gwen půjde do nemocnice a tam nic takového nepovolí, jedině kdyby se museli rozhodovat mezi životem matky nebo dítěte. Podle toho, co řekl dr. Compagno, to není pravděpodobné. A za nějakou dobu už bude pozdě.

Kdyby to Gwen přežila, dítě se narodí. Ulevilo se mu, nebo toho lituje? Vernon Demerest si nebyl jist.

A ještě si vzpomněl na něco jiného, co Gwen řekla. Rozdíl mezi mnou a tebou je v tom, že ty už jsi dítě měl... Ať se stane cokoliv, pořád je někdo, kdo je tvým pokračováním.

Mluvila o dítěti, které nikdy nespatřil. Ani nevěděl, jak se jmenuje. Holčička se narodila pod příkrovem programu Trans America 3-PPT, okamžitě a navždy se mu ztratila. Když se ho na ni dnes Gwen vyptávala, musel si přiznat, že o ní občas přemýšlí. Nepřiznal se však, že o ní přemýšlí a že na ni vzpomíná mnohem častěji, než by si sám přál.

Jeho dceři teď bylo jedenáct let. Demerest znal datum jejího narození. Ačkoliv se je snažil vypudit z hlavy, vždycky si vzpomněl a vždycky si rok co rok přál jedno a totéž: aby pro ni něco mohl udělat, kdyby to měl být třeba jen obyčejný pozdrav... Asi na ni tolik myslel, protože neměli se Sárou dítě (oba si je přáli), jehož narozeniny by mohli společně slavit... Jindy si kladl otázky, třebaže věděl, že odpověď nikdy nedostane: Kde je jeho dcera? Jak vypadá? Je šťastná? Někdy se díval po dětech na ulici. Když vypadaly na její věk, přemítal, jestli snad, čirou náhodou... a pak

se peskoval za takovou pošetilost. Jindy ho zas pronásledovala představa, že snad s jeho dcerou špatně zacházejí, že snad potřebuje pomoc, a on nic netuší, a stejně by jí nepomohl... Stačilo si na to jen bezděčně vzpomenout a ruce Vernona Demeresta křečovitě sevřely řídící páku.

Náhle mu došlo, že už by nesnesl, kdyby měl podruhé tonout v nejistotě. Celou svou povahou toužil, aby všechno na světě viděl jasně a bez mlhy. S potratem by se vyrovnal, protože to bylo něco konečného, definitivního. Co Anson Harris dnes o tom napovídal, na něho ani v nejmenším nezapůsobilo. Pravda, později by možná pochyboval, dokonce i litoval. Ale měl by jistotu.

Myšlenky mu přeťal hlas z rádiového reproduktoru nad hlavou.

"Trans America dvě, tady je clevelandské středisko. Zatočte doleva na kurs dva-nula-pět. Začněte sestup na šest tisíc. Oznamte, až začnete klesat z deseti tisíc."

Demerest stáhl všechny čtyři páky od plynu, aby stroj ztrácel výšku. Seřídil indikátor letové dráhy a zahájil obrat.

"Trans America dvě přechází na kurs dva-nula-pět," oznamoval Anson Harris Clevelandu. "Sestupujem z deseti tisíc."

Jak klesali, otřesy letadla sílily, blížili se však cíli a naději na bezpečí. Blížili se též bodu na letové trati, kdy je každým okamžikem předá clevelandské středisko chicagskému. A pak už je bude dělit jen třicet minut letu od okamžiku, kdy se jich ujme přibližovací služba Lincolnova letiště.

Harris tiše pronesl: "Vernone, víš asi, jak cítím s Gwen." Zavá-

hal. "Není mi nic do toho, co je mezi vámi dvěma, ale jestli mohu něco udělat jako přítel..."

"Nemůžeš udělat nic," řekl Demerest. Neměl pražádné chuti vylévat si srdce Ansonu Harrisovi, který byl jistě schopný pilot, ale jinak ho Demerest pokládal za starou pannu.

Už teď litoval, že toho před několika minutami tolik prozradil. Přemohly ho emoce, a to se mu stávalo jen zřídka. Znovu nasadil chmurný výraz a za ním skryl osobní city.

"Proletěli jsme výškou osm tisíc stop," hlásil Anson Harris dispečerskému středisku.

Demerest držel letadlo v rovnoměrném sestupu a v kursu. V pravidelném sledu přejížděl očima z přístroje na přístroj.

Zase si na něco vzpomněl o tom dítěti - o svém dítěti, které se narodilo před jedenácti lety. Několik týdnů před jeho narozením sváděl se sebou vnitřní boje, jestli má Sáře o své nevěře povědět. Hodlal jí navrhnout, aby to dítě adoptovali. Nakonec ho opustila odvaha. Bál se, jak bude jeho žena v prvním otřesu reagovat. Obával se, že by se Sára nikdy s dítětem nesmířila, že by v něm stále spatřovala věčnou výčitku.

Uplynulo hodně vody, když si příliš pozdě uvědomil, že Sáře křivdil. Jistě, byl by to pro ni otřes a ranilo by ji to, stejně jako by byl teď pro ni otřes a rána, kdyby se dozvěděla o Gwen.

Zanedlouho by však zvítězila Sářina schopnost vyrovnat se se životem. Přestože byla putička a prosťáček - alespoň podle Demeresta, přestože si potrpěla na měšťácké manýry - ten

dámský klub a diletantské olejomalby - bylo v jeho ženě cosi pevného a zdravého. Proto jim asi manželství vydrželo; proto ani teď rozvod nepřicházel v úvahu.

Sára by to už nějak zařídila. Dala by mu zabrat a nechala by ho chvilku trpět, možná dost dlouho. Ale s adopcí by souhlasila a jestli by někdo netrpěl, pak by to bylo dítě. O to by se Sára postarala; byla už taková. Napadlo ho: kdyby jen...

Demerest řekl nahlas: "Život je plný těch zatracených ‚kdyby jen'."

V šesti tisících stopách letadlo vyrovnal a posunul páčky od plynu dopředu, aby udržel rychlost. Jekot tryskových motorů se zvýšil.

Harris se zabýval přelaďováním frekvencí - přeletěly vzdušnou hranici - a ohlásil se chicagskému středisku. "Říkal jsi něco?" zeptal se. Demerest zavrtěl hlavou.

Turbulence byla v bouři pořád velká, nepřetržitě zmítala letadlem.

"Trans America dvě, máme vás v radaru," zachraptěl nový hlas z chicagského střediska.

Spoj měl stále na starosti Harris.

Vernon Demerest uvažoval: Pokud jde o Gwen, může se docela klidně rozhodnout ihned.

Tak dobrá, řekl si. Vydrží Sářiny slzy a výčitky a možná i hněv, ale o Gwen jí poví.

A taky se přizná, že jí přivedl do jiného stavu.

Hysterie doma může trvat několik dnů, a její dozvuky ještě týdny nebo měsíce. Za tu dobu si vytrpí své. Ale až bude po nejhorším, něco se Sárou vymyslí. O tomhle kupodivu neměl žádnou pochybnost; Sáře přece jen velmi důvěřoval.

Neměl potuchy, co podniknou. Hodně to bude záležet na Gwen. Lékař sice mluvil o těžkých zraněních, ale Demerest byl přesvědčen, že to Gwen překoná. Gwen má páru a odvahu, i podvědomě bude bojovat o život, a i kdyby ji to poznamenalo sebevíc, vypořádá se s tím. Ale na to dítě bude mít jistě vyhraněné názory. Třeba je vůbec nebude chtít vydat. Gwen nebyla z těch, kteří se dají postrkovat nebo kteří si dají vykládat od jiných, co by měli dělat. Gwen má svou hlavu.

Nakonec bude mít Vernon na krku dvě ženy místo jedné, a k tomu navrch dítě. To bude pěkná fuška!

A pak tu zbývá otázka, jak daleko bude Sára ochotna jít?

Panebože - to je binec!

Ale když už se jednou rozhodl, byl přesvědčen, že by z toho mohlo vzejít něco dobrého. Chmurně si pomyslel: Za všechno, co ho to bude stát, na starostech i penězích, by to teda vyjít mělo.

Výškoměr ukazoval, že se drží na šesti tisících stopách.

A pak přijde to dítě. Už nyní se začal na tuhle novou situaci dívat jinak. To se ví, celý se blahem rozplývat nebude; jako někteří lidé, třebas Anson Harris. Nicméně - bude to jeho dítě. Bude to nová zkušenost.

Cože to řekla Gwen v autě když jeli na letiště?...

mám v sobě prťavoučkého Vernona Demeresta. Kdybychom měli kluka, mohli bychom mu říkat po americkém způsobu Vernon Demerest mladší.

To není špatný nápad. Uchechtnul se.

Harris se ohlédl: "Čemu se směješ?"

Demerest zprudka vybuchl: "Nesměju se! Proč bych se měl, u čerta, smát? Copak je tady prosím tě něco k smíchu?"

Harris pokrčil rameny. "Zdálo se mi, že tě slyším se smát."

"To už je podruhé, co slyšíš věci, které se nestaly. Po tomhle kontrolním letu navrhnu, aby sis dal prohlídnout uši."

"Není právě nutné, abys byl protivný."

"Že ne? Že ne?" Demerest se vztekle probudil ze svých úvah. "Možná že celý tenhle malér chce jedno jediné - aby byl někdo pořádně protivný."

"Jestli je to pravda," poznamenal Harris, "pak se k tomu nehodí nikdo líp než ty."

"Tak až se vyžvaníš z těch svých pitomých otázek, můžeš zas popadnout řízení a já si promluvím s těmi nemehly na zemi."

Anson Harris posunul křeslo dopředu. "Když máš chuť, co by ne?" Přikývl. "Mám to v rukou."

Demerest pustil řízení a sáhl po mikrofonu rádia. Cítil se lépe, cítil se silnější, protože se rozhodl. Teď se může poprat s bezprostředními úkoly. Promluvil záměrně drsným hlasem:

"Chicagské středisko, tady je kapitán Demerest z Trans America dvě. Posloucháte tam, nebo jste si vzali prášky pro spaní a praštili

jste s tím?"

"Tady je chicagské středisko, kapitáne. Posloucháme a nikdo s tím nepraštil." V řeči dispečera zazněla výčitka. Demerest si toho nevšímal.

"Tak proč ksakru nic neděláte? Tohle letadlo je v pěkné bryndě. Potřebujeme pomoc."

"Zůstaňte prosím na příjmu." Nastala odmlka, pak se ozval jiný hlas. "Tady je inspektor chicagského střediska. Pane kapitáne z Trans America dvě, slyšel jsem vaše poslední hlášení. Pochopte, prosím, že děláme, co je v našich silách. Ještě než jste přiletěli do našeho prostoru, tucet lidí vám uvolňovalo trasu. Stále na tom pracují. Dáváme vám přednost, volnou rádiovou frekvenci a přímý kurs na Lincolnovo letiště."

Demerest vyštěkl: "To nestačí." Odmlčel se, mačkal tlačítko mikrofonu a potom pokračoval: "Inspektore z Chicaga, poslouchejte dobře. Přímý kurs na Lincolnovo letiště nám nic nepomůže, jestli nás povede na dráhu dva-pět nebo na kterou-koliv jinou dráhu kromě tři-nula. Už mi nevykládejte, že tři-nula je mimo provoz. Tuhle písničku už znám a vím taky proč. Teď si to zapište a postarejte se, aby tomu rozuměli i na Lincolno-vě letišti: Letadlo nese těžký náklad; budeme mít velkou přistávací rychlost. Kromě toho je poškozená konstrukce, stabilizátor nefunguje a směrová kormidla nejsou spolehlivá. Jestli nás zave-dete na dva-pět, budete mít ani ne za hodinu rozsekané letadlo a mrtvé lidi. Tak, pane, zavolejte Lincolnovo letiště a přitáhněte

šrouby. Řekněte jim, že je mi jedno, jak to udělají - ať třeba vyhodí do povětří tu překážku na tři-nula - ale my tu dráhu potřebujeme! Je to jasné?"

"Ano, Trans America dvě, je nám to úplně jasné." Inspektorův hlas zněl klidně, ale bylo v něm o odstín víc lidské účasti.

"Předáváme ihned vaši zprávu Lincolnovu letišti."

"Dobře," Demerest ještě jednou zmáčkl knoflík od vysílače.

"Mám ještě jednu zprávu. Je adresována Melu Bakersfeldovi, generálnímu řediteli Lincolnova letiště. Předejte mu předešlou zprávu a k ní přidejte tuhle - osobně od jeho švagra: "Na tomhle máš svůj díl, ty dobytku, protože jsi na mě nedal, když jsem chtěl zakázat prodej pojistek na letišti. Teď je tvojí povinností vůči mně i všem ostatním v tomhle letadle, aby sis přestal válet šunky a uvolnil tu dráhu."

Tentokrát se v inspektorově hlase ozvaly pochyby. "Trans America dvě, zaznamenali jsme vaši zprávu. Pane kapitáne, jste si jistý, že máme opravdu použít těchto slov?"

"Chicagské středisko," zařval na ně Demerest, "to si pište, že použijete právě těchhle slov! Rozkazuji vám, abyste tu zprávu odeslali - a to rychle, hlasitě a jasně." -.-.-.

KAPITOLA TŘINÁCTÁ. -.-.

Mel Bakersfeld v rychle uhánějícím autě slyšel z rádia pozemní

kontroly, jak svolávají a rozestavují záchranná vozidla.

"Pozemní kontrola městu dvacet pět."

Město dvacet pět byl volací kód náčelníka protipožární služby.

"Tady je město dvacet pět. Jedu. Mluvte, pozemní kontrolo."

"Další informace. Druhý stupeň poplachu bude vyhlášen přibližně za třicet pět minut. Zmíněné letadlo nemůže dobře manévrovat a přistane na dráze tři-nula, bude-li uvolněna. V opačném případě na dráze dva-pět."

Pokud to šlo, dispečeři nejmenovali v rádiu leteckou společnost, které se přihodila nebo které hrozila nehoda. Výraz "zmíněné letadlo" byl krycí. Letecké společnosti byly na podobné příhody citlivé a domnívaly se, že čím méně se bude ozývat jejich jméno v takové souvislosti, tím lépe.

Mel si nicméně uvědomoval, že přesto přese všecko se o tom, co se dnes stalo, bude hodně mluvit, možná na celém světě.

"Město dvacet pět pozemní kontrole. Žádá pilot pěnu na startovací dráhu?"

"Žádná pěna. Opakuji, žádná pěna."

Když se nemusí postřikovat dráha pěnou, znamená to, že letadlu funguje podvozek a nemusí přistát na břicho.

Mel věděl, že teď všechna záchranná vozidla - požárníci, kamióny se speciálním záchranným zařízením a ambulance - pojedou za náčelníkem požární služby, který měl zvláštní rádiový kanál, aby se s nimi mohl individuálně dorozumívat. Když nastala krizová situace, nikdo nečekal. Drželi se zásady: lépe být připra-

ven příliš brzy než příliš pozdě. Záchranné posádky zaujmou nyní postavení mezi oběma dráhami, hotovy přemístit se podle potřeby ke kterékoliv z nich. Celý postup nebyl žádnou improvizací. Každý pohyb byl detailně zachycen ve vzorovém plánu poplachové situace na letišti.

Mel využil odmlky v přenosech a stiskl knoflík svého mikrofonu.

"Pozemní kontrole od pohyblivého stanoviště."

"Mluvte, pohyblivé stanoviště."

"Sdělili jste Joe Patronimu, který je na dráze tři-nula u toho uvízlého letadla, že se blíží nová poplachová situace?"

"Ano. Jsme s ním v radiofonickém spojení."

"Jak je s tím Patroni daleko?"

"Doufá, že to letadlo odstraní za dvacet minut."

"Je si tím jist?"

"Není."

Mel Bakersfeld vypnul, víc už nepotřeboval. Dnes už podruhé se hnal přes letiště, jednu ruku na volantu, druhou na mikrofonu. Řídil tak rychle, jak jen si troufal v té metelici a za špatné viditelnosti. Osová světla na rolovacích a startovacích dráhách, jež mu ve tmě sloužila za opěrné body, se míhala kolem vozu. Vedle něho seděli vepředu Táňa Livingstonová a reportér z Tribune Tomlinson.

Když před několika minutami předala Táňa Melovi lísteček se zprávou o výbuchu na Zlatém korábu a o pokusu letadla dostat se

na Lincolnovo mezinárodní letiště, Mel se okamžitě odtrhl od zástupu meadowoodských obyvatelů. Zamířil doprovázen Táňou k výtahům do podzemní garáže a o dvě poschodí níže, kde stálo jeho služební auto. Melovo místo bylo teď na dráze tři-nula; třeba bude muset převzít řízení operace. Razil si cestu návalem v hlavní hale, zahlédl novináře z Tribune a úsečně mu řekl: "Pojďte se mnou." Dlužil Tomlinsonovi úsluhu za to, že mu reportér prozradil cenná fakta o Elliottu Freemantlovi. Pověděl mu o těch formulářích na smlouvu o právním zastupování i o advokátových lživých tvrzeních, jež mohl Mel později vyvrátit. Když Tomlinson zaváhal, Mel se utrhl: "Nemám času nazbyt. Ale dávám vám šanci a jestli se jí nechopíte, budete litovat." Tomlinson se už nevyptával a srovnal s Melem krok.

Táňa teď za jízdy opakovala obsah zpráv o letu číslo dvě, Mel přitom zrychloval, kdykoliv se dostal před rolující letadla.

"Abych si to ujasnil," řekl Tomlinson. "Máte jen jednu startovací dráhu dostatečně dlouhou a ve správném směru?"

Mel utrousil: "Tak to je. Ačkoliv by měly být dvě." S hořkostí si vzpomínal, jak po tři roky navrhoval, aby se postavila další startovací dráha rovnoběžně vedle tři-nula. Letiště ji potřebovalo. Hustota provozu a bezpečnost přímo volaly po tom, aby se Melovy návrhy uskutečnily, zejména, když by stavba dráhy trvala dva roky. Ale jiné vlivy prokázaly větší sílu. Peníze se nesehnaly, nová dráha nebyla postavena. Přes Melovo naléhání nebyl ani schválen projekt.

V mnoha jiných případech dokázal Mel získat správní radu letiště na svou stranu. Kvůli té nové startovací dráze je individuálně přesvědčoval a dostalo se mu slibů pomoci. Jenže ty sliby později odvolali. Teoreticky byli členové správní rady nezávislí na politickém tlaku; ve skutečnosti je však jmenoval starosta a ve většině případů byli sami politickými straníky. Když se vyvinul na starostu nátlak, aby odložil půjčku na výstavbu letiště kvůli jiným projektům, které si vyžadovaly stejných nákladů, ale spíše mohly získat hlasy, nátlak se prosadil. V otázce navrhované nové startovací dráhy se nátlak nejenom projevil, ale dokonce třikrát slavil úspěch. Zato ale výstavbu tříposchoďového parkoviště, které tolik potřebné nebylo, nikdo nepozdržel; bylo totiž více vidět.

Stručně a bez vytáček vylíčil Mel situaci i s jejím politickým pozadím, jindy si tyto argumenty nechával pouze pro soukromé schůzky.

"Rád bych vás uvedl jako zdroj svých informací." V Tomlinsonově hlasu se zachvívalo potlačované vzrušení novináře, který se dostal na stopu napínavé reportáže. "Smím?"

Tohle si pořádně vypije, až se to objeví v tisku, říkal si Mel.

Jako by už slyšel podrážděné telefonáty z městské radnice v pondělí ráno. Ale někdo to už musí říci. Veřejnost by měla vědět, jaká vážná situace nastala.

"Jen do toho," řekl Mel. "Dneska jsem zřejmě v povídavé náladě."

"Taky mě to napadlo." Reportér seděl na opačném kraji

předního sedadla a potutelně si Mela prohlížel. "S vaším prominutím, ale dnes v noci jste byl ve skvělé formě. Zrovna teď a taky s tím advokátem a s těmi lidmi z Meadowoodu. Jako za starých časů. Už jsem vás dlouho neslyšel mluvit takhle otevřeně."

Mel sledoval očima rolovací dráhu vepředu, čekal až přejede Eastern DC-8, který zatáčel doleva. Přitom si pomyslel: Copak to jeho chování v posledních dvou letech, to, že ho přešel ten starý bojovný duch, bylo tak nápadné, že si toho kdekdo všiml? Vedle něho seděla Táňa, uvědomoval si, jak je blízko, jaké teplo z ní vyzařuje. Tiše řekla: "Pořád mluvíte... o drahách a veřejnosti a Meadowoodu a jiných věcech... Já myslím na ty lidi ve Zlatém korábu. Chtěla bych vědět, jak se cítí, jestli mají strach."

"Strach určitě mají," řekl Mel. "Jestli ovšem neztratili rozum a jestli jim došlo, co se děje. Já bych se bál taky."

Vzpomněl si na svůj strach, když - je to už tak dávno - se zachytil a nemohl se pohnout v potápějícím se letadle loďstva. Stará rána v noze náhle ostře zabolela, jako by ji ta vzpomínka přivedla k životu. V rozčilení poslední hodiny ji pustil z hlavy, ale nakonec se rána jako vždy ohlásila, zvláště když byl unaven a přepracován. Pevně stiskl rty a doufal, že svíravá bolest brzy polevní nebo zmizí.

Číhal na další mezeru v radiofonických rozhovorech země se zemí. Při nejbližší odmlce rychle stiskl knoflík mikrofonu.

"Pohyblivé stanoviště, pozemní kontrole. Máte zprávu, jak naléhavě potřebuje letadlo v tísni startovací dráhu tři-nula?"

"Pohyblivé stanoviště, zřejmě je to potřeba velmi kritická. To je pan Bakersfeld?"

"Ano."

"Zůstaňte na příjmu, pane. Právě dostáváme nové informace."

Mel řídil k dráze tři-nula a čekal. Teď hned se rozhodne, jestli bude muset sáhnout po oněch drastických opatřeních, o kterých uvažoval.

"Pozemní kontrola pohyblivému stanovišti jedna. Následující zprávu jsme právě dostali od zmíněného letadla přes chicagské středisko. Zpráva začíná: Přímý kurs na Lincolnovo letiště nám nic nepomůže, jestli nás povede na dráhu dva-pět. Letadlo nese těžký náklad, budeme mít velkou přistávací rychlost..."

Všichni tři v autě napjatě naslouchali zprávě Vernona Deme-resta.Při slovech - "Jestli nás zavedete na dva-pět,budete mít rozsekané letadlo a mrtvé lidi" - slyšel Mel, jak Táňa popadla dech, jak se vedle něho zachvěla.

Už se chystal potvrdit příjem, když vtom pozemní kontrola znovu pokračovala.

"Pohyblivému stanovišti - pane Bakersfelde, máme tu dodatek k předcházející zprávě, je to adresováno vám osobně od vašeho švagra. Můžete se s námi spojit telefonicky?"

"Nemohu," řekl Mel. "Přečtěte mi, prosím, hned."

"Pohyblivému stanovišti," - vycítil, že dispečer váhá - "ten jazyk je velice osobní."

Dispečer si uvědomoval - stejně jako Mel - že na celém

letišti bude naslouchat příliš mnoho uší.

"Týká se zpráva této situace?"

"Ano."

"Tak ji přečtěte."

"Ano, pane. Zpráva začíná. ‚Na tomhle máš svůj díl, ty dobytku, protože jsi na mě nedal,když jsem chtěl zakázat prodej pojistek na letišti'".

Mel sevřel ústa, ale přečkal to až do konce, poté ledově potvrdil příjem. "Slyším, vypínám." Nic na palubě letadla nemohlo Verno-novi připravit takovou rozkoš, jako odvysílání téhle zprávy. Až se dozví, za jakých okolností Mel zprávu přijímal, bude v sedmém nebi.

Dodatek ke zprávě si však mohl ušetřit. Na základě první zprá-vy se už Mel rozhodl.

Jeho vůz nyní uháněl po startovací dráze tři-nula. Už viděli kruh reflektorů a vozidel kolem zabořeného proudového letadla Aéreo-Mexican 707. Mel si s potěšením všiml, že dráha je jen lehce zasypaná sněhem. Přestože jedna její část zůstávala zablo-kována, zbytek byl pluhy stále očišťován.

Přeladil rádio na frekvenci letištní údržby.

"Pohyblivé stanoviště sněhovému pultu."

"Tady je sněhový pult." Hlas Dannyho Farrowa zněl unaveně.

Nebylo divu. "Začněte."

"Danny," řekl Mel, "rozpusť congovou řadu. Pošli pluhy oshkosh a těžké grejdry na dráhu tři-nula. Ať se rozestaví u toho

uvíznutého letadla a čekají na další pokyny. Ať tam jedou okamžitě a pak mi podej hlášení."

"Slyším, udělám." Danny jako by se chystal položit otázku, ale rozmyslel si to. Za chvilku na téže frekvenci slyšeli v autě, jak Danny udílí rozkazy vedoucímu konvoje congové řady.

Reportér z Tribune se nahnul k Melovi přes Táňu.

"Pořád si to ještě dávám dohromady," řekl Tomlinson. "Tamto o těch letových pojistkách... Váš švagr má velký vliv ve spolku dopravních pilotů, že?"

"Ano." Mel zastavil vůz na dráze několik stop před kruhem reflektorů kolem velkého zabořeného letadla. Viděl, že se tu pracuje na plné obrátky; pod trupem letadla a na obou stranách muži horečně kopali. Mezi nimi se vyjímala podsaditá postava Joea Patroniho, který řídil práce. Až se ohlásí Danny Farrow ze sněhového pultu, Mel se přidá k Joeovi Patronimu.

Novinář zamyšleně pravil: "Už jsem kdysi cosi slyšel. Váš švagr spustil velký bengál kvůli prodeji pojistek na letišti - spolek pilotů žádá zákaz - a vy jste ho odmítl, je to tak?"

"Já ho neodmítl. Odmítla ho správní rada, ale já jsem s ní souhlasil."

"Promiňte prosím, ale nezměníte názor, po tom, co se stalo?"

Táňa se ohradila: "Tohle přece není doba..."

"Odpovím vám," řekl Mel. "Názor jsem nezměnil, alespoň ještě ne v této chvíli. Budu o tom ovšem přemýšlet."

Mel uvažoval: čas na změnu názoru o těch pojistkách - jestli

vůbec má názor měnit - teď dosud nenastal. Zvláště ne, když jsou city rozjitřeny a těsně po tragické události. Za den dva si to bude moci promyslet s klidnější hlavou. Pak se teprve Mel rozhodne, jestli bude naléhat na správní radu, aby svou politiku revidovala, nebo ne. Prozatím nikdo nemůže popřít, že dnešní nehoda hraje do rukou argumentů Vernona Demeresta a spolku dopravních pilotů.

Snad by se dal dohodnout kompromis. Jednou se mu mluvčí spolku pilotů svěřil, že sami piloti nevěří v plný ani rychlý úspěch své kampaně proti pojišťování na letišti; bude to trvat léta a "bude to třeba odkrajovat jako salám - plátek po plátku". Tím jedním plátkem na Lincolnově mezinárodním letišti by mohl být zákaz nekontrolovaných automatů na prodej pojistek; některá letiště už k tomuto opatření přikročila. Stát Colorado postavil automaty mimo zákon. Mel věděl, že i v jiných státech se uvažuje o podobných zákonech. Zatím však nikdo nemohl zabránit letištím, aby nejednala čistě podle vlastních záměrů.

Mel měl námitky především proti těm automatům na prodej pojistek. D. O. Guerrero si ovšem tu vysokou pojistku tímto způsobem nekoupil. Zachová-li se prodej pojistek u pultu - alespoň na několik dalších let, než se podaří oblomit veřejné mínění - bude nutno postupovat s větší opatrností...

I když si Mel předsevzal, že žádné pevné rozhodnutí neučiní, i jemu bylo jasné, k čemu se začíná přiklánět.

V rádiu, naladěném na frekvenci letištní údržby, se střídaly

rozhovory mezi jednotlivými vozidly. "Sněhový pult pohyblivému stanovišti," hlásil Danny.

Mel odvětil: "Spusť Danny."

"Čtyři pluhy a tři grejdry s vedoucím konvoje jedou na dráhu tři-nula podle tvých pokynů. Jaké další rozkazy?"

Mel pečlivě volil slova, věděl, že kdesi v elektronickém bludišti pod kontrolní věží se zaznamenávají na magnetofonový pásek. Později bude možná muset své příkazy obhajovat. A taky si chtěl být jist, že nedojde k žádnému nedorozumění.

"Pohyblivé stanoviště sněhovému pultu. Všechny pluhy a grejdy se za řízení konvojového vedoucího rozestaví poblíž letadla Aéreo-Mexican, které blokuje startovací dráhu tři-nula.

Vozidla nesmějí, opakuji nesmějí stát v cestě letadlu, které se za několik minut pokusí pohnout vlastní silou. Kdyby se však tento pokus nezdařil, pluhy a grejdy dostanou rozkaz, aby odtlačily letadlo stranou a uvolnily tak startovací dráhu. To se provede stůj co stůj a co nejrychleji. Dráha tři-nula musí být do třiceti minut uvolněná pro provoz. Do té doby musí být překážející letadlo i všechna vozidla uklizena stranou. Budu v kontaktu s letovým dispečerským střediskem, abych rozhodl, ve kterém okamžiku dostanou v případě potřeby pluhy rozkaz k akci. Potvrď příjem, a že rozumíš těmto pokynům."

Novinář Tomlinson si v autě tiše hvízdl. Táňa se podívala na Mela.

V rádiu se na několik vteřin rozhostilo ticho, poté se ozval hlas

Dannyho Farrowa. "Domnívám se, že rozumím. Ale chci to mít na beton." Zopakoval obsah zprávy. Mel už viděl Dannyho, jak se znovu potí.

"Slyším," potvrdil Mel. "Jedna věc ať je každému jasná: Jestli se ty pluhy a grejdry nasadí, rozkaz dám já; nikdo jiný."

"Je to jasné," hlásil Danny. "Radši vydej rozkaz přímo ty a ne já. Mele, jistě si dokážeš představit, co ta naše mechanika vyvede s tou sedmsetsedmičkou."

"Pohne s ní," řekl úsečně Mel. "Na tom jediném teďka záleží."

Mel věděl, že letištní údržba má k dispozici i jinou mechaniku, která by si snadno poradila s takovým brutálním úkolem. Ale nasadit jednotky congové řady, které už stály na startovacích dráhách, bylo bezpečnější a rychlejší. Odhlásil a odložil mikrofon.

Tomlinson nevěřícně řekl: "Pohne s ním! Letadlo za šest milió-nů dolarů odtlačí sněhové pluhy! Panebože, vždyť tu mašinu roztrháte na kusy! A pak s vámi majitelé i pojišťovny naloží stejně."

"Ani bych se nedivil," řekl Mel. "Záleží ovšem na tom, z jakého hlediska se na to díváte. Kdyby v tom letadle ve vzduchu seděli majitelé a lidé z pojišťovny, asi by jásali."

"Nu," připustil novinář, "to vám tedy přiznám, že k některým rozhodnutím musí mít člověk hodně odvahy."

Táňa spustila ruku a stiskla ruku Melovu. Tiše a pohnutě pravi-la: "Já taky jásám - nad tím, co zrovna děláte. Ať se stane, co se stane, nikdy na to nezapomenu."

Pluhy a grejdry, které Mel povolal, se už objevily. Jely rychle po startovací dráze, na střechách jim blikala varovná světla.

"Snad k tomu ani nedojde." Mel opětoval stisk Tániny ruky a pak ji pustil. Otevřel dveře vozu. "Máme dvacet minut naděje, že k tomu nedojde."

Mel Bakersfeld se blížil k Joeovi Patronimu, který právě mocně podupával, aby se zahřál. Moc se mu to nedařilo, třebaže měl šéf údržby TWA plstěné boty a tlustou kožešinovou bundu. Už přes tři hodiny se trvale pohyboval ve sněhové bouři, kromě těch pár chvil, co strávil v pilotní kabině, když kapitán a první důstojník z Aéreo-Mexican opustili palubu. Byla mu zima, byl tělesně unaven po svých různých denních i nočních výkonech a po dvou nezdařených pokusech vyprostit uvězněné letadlo neměl daleko k výbuchu vzteku.

Když se dozvěděl, co Mel zamýšlí, jen taktak že se ovládl.

Na kohokoliv jiného by Joe Patroni začal řvát a zuřit. Ale protože byl Mel jeho blízký přítel, Patroni vyplivl nezapálený doutník, který žvýkal, a zadíval se na Mela, jako by nevěřil vlastním očím a uším. "Odklidit pluhama nepoškozený letadlo! Ztratil jsi rozum?"

"Ne," řekl Mel. "Ztratil jsem dráhu."

Když si pomyslel, že nikdo z vedoucích pracovníků kromě něho zřejmě nechápe nutnost uvolnit stůj co stůj dráhu tři-nula, zmocnila se Mela na chvíli duševní deprese. Kdyby provedl svůj záměr, sotva by se později někdo za něho postavil. Naproti tomu

ani v nejmenším nepochyboval, že spousta lidí - včetně zástupců Aéreo-Mexican - budou mít zítra rozumy jako kaprál po bitvě; měl udělat tohle a ono, a to letadlo mohlo nakonec přistát na dráze dva-pět, jako by je slyšel. Jeho rozhodnutí bude rozhodnutím osamělého člověka. Přesto byl Mel hluboce přesvědčen, že se to musí udělat.

Při pohledu na shromážděné pluhy a grejdry, které se rozestavily v řadě na startovací dráze, Patroni pustil z ruky další doutník. Tahal z kapsy nový a zavrčel: "Zachráním tě před tvým vlastním šílenstvím. Drž si ty svý hračky kus dál, ať se mi nepřipletou do vlasů nebo k tomu letadlu. Za patnáct minut, možná ještě dřív, s ním vyjedu ven."

Mel musel křičet, aby přehlušil vítr a řev motorů vozidel: "Joe, ještě si ujasníme jednu věc. Jakmile nám věž sdělí, že nám už nezbývá čas - konec diskusím. Jde o životy lidí v tom letadle. Kdyby ti už běžely motory, musíš je vypnout. Všechna mechanika a lidi se musí okamžitě odklidit. Řekni jim to předem, aby tomu každý rozuměl. Pluhy vyrazí na můj rozkaz. Jakmile jej obdrží, nebudou se už s ničím párat."

Patroni zasmušile přikývl. Přes ten jeho výbuch, pomyslel si Mel, obvyklá drzá sebejistota šéfa údržby se podle všeho vytratila.

Mel se vrátil do auta. Táňa a novinář, zahalení do kabátů, stáli venku a pozorovali, jak postupují kopáčské práce kolem letadla. Vlezli s Melem do auta a byli za to teplo vděční.

Ještě jednou se Mel radiofonicky spojil s pozemní kontrolou,

tentokrát chtěl mluvit s náčelníkem věže. Netrvalo dlouho a ozval se hlas náčelníka.

Několika slovy vysvětlil Mel svůj záměr. Od letového dispečerského střediska žádal nyní odhad, jak dlouho může čekat, než dá pluhům a grejdrům povel k akci. Pak už to bude otázka jen několika minut, než bude překážející letadlo odstraněno.

"Vypadá to," pravil náčelník věže, "že zmíněné letadlo tu bude dřív, než jsme se domnívali. Chicagské středisko je bude předávat naší přibližovací službě za dvanáct minut. Potom budeme řídit let osm až deset minut, než přistane. Dosedne nejpozději v 01:28."

Mel se podíval na hodinky ozářené matným světlem přístrojové desky. Ukazovaly 1:01.

"Dráhu musíme zvolit nejpozději pět minut před přistáním," řekl náčelník věže. "Pak už budou nasměrováni a nemůžeme jim měnit kurs."

To tedy znamená, počítal v duchu Mel, že konečné rozhodnutí musí učinit za sedmnáct minut, možná ještě dřív, podle toho, kdy chicagské středisko bude předávat letadlo Lincolnově přibližovací službě. Ve skutečnosti zbývalo ještě méně času, než sdělil Joeovi Patronimu.

Mel zjistil, že i on se začíná potit.

Neměl by Patroniho upozornit na zkrácenou lhůtu? Pak si to rozmyslel. Šéf údržby už beztak řídil operace, jak nejrychleji dokázal. Nemá smysl ho honit, nic se tím nezmůže.

"Pohyblivé stanoviště pozemní kontrole," hlásil Mel. "Potřebuji

být stále informován o přesné poloze letadla. Můžete na to vyhra-
dit tuhle frekvenci?"
"Ano," odpověděl náčelník věže. "Už jsme přeladili běžný
provoz na jinou frekvenci. Budeme vás informovat."
Mel potvrdil příjem a vypnul.
Vedle něho se Táňa ptala: "Co se bude dít teď?"
"Budeme čekat." Mel se znovu podíval na hodinky.
Uplynula minuta. Dvě.
Venku viděli muže, jak horečně pracují, kopali před zabořeným
letadlem a na obou jeho stranách. Zazářily reflektory, přijel další
kamión. Zezadu seskákali muži a spěchali, aby se přidali k
druhým. Podsaditá postava Joea Patroniho byla v ustavičném
pohybu, dával pokyny a povzbuzoval.
Pluhy a grejdry čekaly v řadě. Jako supi, říkal si Mel.
V autě přerušil ticho reportér Tomlinson.
"Tak mě napadlo. Když jsem byl kluk, a to není tak dávno, byla
tady většinou pole. V létě se tu pásly krávy, rostla tu kukuřice a
ječmen. Bylo tu malé travnaté letiště. Nikoho nenapadlo, že by z
něho mohlo vzejít něco kloudného. Když někdo chtěl letět, šel na
letiště ve městě."
"Tak už to chodí v letectví," řekla Táňa. Ulevilo se jí, že mohla
na chvilku myslet a mluvit o něčem jiném než o tom, co je čeká.
Pokračovala: "Jednou mi někdo řekl, že při práci v letectví se
život zdá delší, protože se všechno tak často a rychle mění."
Tomlinson namítal: "Všechno tak rychle nejde. Na letištích se

to dostatečně rychle nemění. Je pravda, pane Bakersfelde, že do tří čtyř let zavládne chaos?"

"Chaos je vždycky relativní," řekl Mel, přičemž se myšlenkami soustřeďoval hlavně na výjev, který pozoroval předním ochranným sklem. "Jsme docela dobře schopni v chaosu žít."

"Neuhýbáte náhodou té otázce?"

"Ano," připustil, "asi uhýbám."

Kdo by se taky mohl divit, říkal si Mel. Celková filosofie letectví ho nyní tolik netrápila, jako to, co se právě odehrávalo venku. Vytušil však, že Táňa nutně touží, aby to napětí trochu opadlo, i kdyby to měla být jen chvilková iluze. Navzájem si instinktem stále více rozuměli. Také si připomenul, že tu čekají na letadlo, které buď přistane bezpečně, nebo to s ním šeredně skončí. A že to letadlo patří k Trans America a Táňa v Trans America pracuje, pomáhala organizovat start stroje. Z nich tří se jí to svým způsobem nejvíc osobně dotýkalo.

Přiměl se však, aby se zamyslel nad tím, co povídá Tomlinson.

"To už je stará pravda," řekl Mel, "že v letectví pokrok ve vzduchu stále předbíhá pokrok na zemi. Občas máme dojem, že my na zemi náskok ve vzduchu doháníme. V šedesátých letech se nám to téměř podařilo, ale celkem vzato se nám to nikdy nepoštěstí. Nanejvýš se tak zmůžeme, abychom nepokulhávali příliš pozadu."

Reportér naléhal: "Ale co bychom měli s těmi letišti udělat? Co vůbec můžeme udělat?"

"Můžeme uvažovat svobodněji, s větší představivostí. Měli bychom se zbavit nádražáckého způsobu myšlení."

"Máte dojem, že jsme z toho ještě nevyrostli?"

Mel přikývl. "Bohužel. A v mnoha ohledech. Dřívější letiště v podstatě napodobovala nádraží, protože konstruktéři museli přece brát odněkud zkušenosti a nic jiného než nádraží po ruce neměli. A pak už jim zůstal návyk. To je jeden z důvodů, proč máme tolik ‚přímkových' letišť, kde se budovy stále více natahují do dálky a cestující musí šlapat dlouhé míle."

Tomlinson se zeptal: "A copak se tohle už trochu nemění?"

"Pomalu, a jen málokde." Přes napjatou situaci se Mel jako vždy rozhořel pro své oblíbené téma. "Několik letišť se už buduje ve tvaru kruhu, trošku jako koblihy, parkoviště pro auta budou uvnitř, místo někde daleko mimo obvod letiště. Lidi už nebudou muset chodit na takové vzdálenosti, budou se přemisťovat na rychlých pohyblivých chodnících. Letadla se budou přisunovat k cestujícím, místo naopak. Konečně už se taky někdo dívá na letiště jako na zvláštní a odlišné celky, nejen jako na soustavu oddělených jednotek. Začíná se věnovat pozornost tvořivým nápadům, i když přicházejí ze zahraničí. Los Angeles navrhuje vybudovat velké letiště na moři, vzdálené od pobřeží. Chicago uvažuje o umělém ostrovu na Michiganském jezeře, kde by se postavilo letiště. American Airlines vypracovaly plán na gigantický hydraulický výtah, do něhož by se umístila letadla jedno nad druhým a přímo by se nakládala i vykládala. Jenže ty změny probí-

hají příliš pomalu, nekoordinovaně. Jako bychom bez představivosti sešívali pokrývku z nejrůznějších kusů látky. Asi jako kdyby se majitelé telefonů rozhodli, že si budou sami navrhovat a zhotovovat vlastní telefony, a pak by je zapojili do celosvětového systému."

Rádio náhle přeťalo Melovu přednášku. "Pozemní kontrola pohyblivému stanovišti a městu dvacet pět. Chicagské středisko odhaduje, že předá zmíněné letadlo přibližovací službě na Lincolnově letišti v 01.17."

Melovy hodinky ukazovaly 1.06. Ze zprávy vyplývalo, že let číslo dvě předbíhá o minutu odhad náčelníka věže. Joeovi Patronimu zbývá na práci o minutu méně a konečné rozhodnutí musí Mel učinit za jedenáct minut.

"Pohyblivé stanoviště, změnilo se něco na stavu dráhy třinula?"

"Ne. Žádná změna."

Mel se v duchu ptal, jestli snad nežene věci na ostří nože. Zmocnilo se ho pokušení dát rozkaz pluhům a grejdrům k akci ihned, pak se však zkrotil. Odpovědnost měla rub i líc mince, zejména, když šlo o příkaz téměř zničit na zemi letadlo za šest miliónů dolarů. Joeovi Patronimu pořád zbývá šance, třebaže se mu s každou další vteřinou scvrkává. Mel viděl, že před uvízlou sedmsetsedmičkou odstraňují reflektory a jiné zařízení. Motory letadla však dosud neběžely.

"A tihle tvořiví lidé, o kterých jste mluvil," vyptával se

Tomlinson. "Kdo je to například?"

"Seznam se nedá jen tak lehko vypracovat," řekl Mel.

Pozoroval jeviště venku. Už odtáhli zbytek vozidel a zařízení před zabořeným Aéreo-Mexican 707. Podsaditá zasněžená postava Joea Patroniho vystupovala po nástupních schůdcích, přistavených k nosu letadla. Nahoře se Patroni zastavil, obrátil se a gestikuloval. Něco na ty dole křičel. Otevřel přední dveře a vlezl dovnitř. Po schůdcích pak za ním rychle vyběhla jiná štíhlejší postava. Dveře letadla se zabouchly. Dole odtlačili nástupní můstek.

V autě se novinář znovu ozval: "Pane Bakersfelde, mohl byste jmenovat několik z těch lidí? Z těch, kteří mají představivost a smysl pro budoucnost?"

"Ano," řekla Táňa, "jmenujte nám některé."

Mel si pomyslel, že je to, jako by se věnovali společenské hře a přitom jim hořelo v domě. No tak dobrá, řekl si, jestli si to Táňa přeje, bude si hrát.

"Na některé si mohu vzpomenout hned," pravil. "Fox z Los Angeles; Joseph Poster z Houstonu; Alan Boyd, ten teď pracuje pro vládu..."

"Včetně Mela Bakersfelda," přerušila ho Táňa. "Nezapomínáte na něho?"

Tomlinson si dělal poznámky a zavrčel: "Toho jsem si už zapsal. To je mimo diskusi."

Mel se usmál. Je to opravdu mimo diskusi? Kdysi, hodně dávno,

by to byla pravda. Ale v celonárodním měřítku se už trochu ztratil z dohledu. Jakmile se tohle stane, jakmile člověk vypadne z jakýchkoliv důvodů z hlavního proudu, může na to vzít jed, že se na něho brzy zapomene. Později, i kdyby si to sebevíc přál, se mu už nepodaří znovu se zařadit. Ne snad že by měl na Lincolnově mezinárodním letišti méně významné místo nebo že by si v něm počínal hůře. To ne. Mel věděl, že jako generální ředitel je stejně dobrý jako kdykoliv předtím, možná ještě lepší. Ale že by nějak zvlášť významně přispěl k rozvoji, což se kdysi zdálo pravděpodobné, se nyní už nijak nerýsovalo. Uvědomil si, že už ho dnes tahle myšlenka napadá podruhé. Záleží na tom? Záleží mu na tom? Ba ano, záleží.

"Podívejte se!" vykřikla Táňa. "Startují motory."

Novinář zdvihl hlavu. Mel cítil, jak v něm vzrostlo napětí.

Za motorem číslo tři sedmsetsedmičky Aéreo-Mexican se objevil obláček bělošedého dýmu. Na chvilku zhoustl a pak ho naráz odnesl vichr, když motor naskočil a rozběhl se. I sníh za motorem proudil dozadu.

Za okamžik se objevil druhý obláček dýmu za motorem číslo čtyři a hned nato byl odmrštěn, a s ním i sníh.

"Pozemní kontrola pohyblivému stanovišti a městu dvacet pět."

Hlas zazněl v autu tak neočekávaně, že Táňa vedle Mela vylekaně nadskočila. "Chicagské středisko hlásí revidovaný čas předání zmíněného letadla - 01:16... za sedm minut."

Let číslo dvě se stále blížil rychleji, než se čekalo. Ztratili tedy

další minutu, říkal si Mel.

Znovu si přidržel hodinky u přístrojové desky.

Na měkké půdě, na druhé straně startovací dráhy nastartoval Patroni motor číslo dvě. Za ním následovalo číslo jedna. Mel tiše poznamenal: "Ještě by to mohli dokázat." Pak si však připomenul, že už dnes dvakrát nastartovali všechny motory a stejně všechny pokusy uvolnit zabořené letadlo ztroskotaly.

Před uvízlou sedmsetsedmičkou se postavil osamělý člověk se světelnými signalizačními terči v ruce. Postoupil tak dopředu, aby na něho bylo vidět z pilotní kabiny. Muž držel světelné terče nad hlavou a signalizoval "volno." Mel slyšel a cítil řev tryskových motorů, ale odhadl, že dosud neběží naplno.

Zbývalo jen šest minut. Proč je Joe Patroni nepouští naplno!

Táňa řekla v krajním napětí: "Já to čekání snad nevydržím."

I novinář se na svém sedadle zavrtěl: "Já se taky potím."

Joe Patroni pustil motory naplno! To je ono! Mel slyšel a cítil ohlušující řev motorů. Za uvízlým proudovým letadlem se mocné proudy divoce řítily do tmy ze světla startovací dráhy.

"Pohyblivé stanoviště," ozvalo se ostře z rádia, "tady je pozemní kontrola. Změnilo se něco na dráze tři-nula?"

Podle Melových hodinek zbývaly Patronimu tři minuty.

"Letadlo je stále zabořené." Táňa se upřeně dívala předním sklem. "Nastartovali všechny motory, ale ještě se nepohnulo."

Vířícím sněhem však viděl, že se stroj jako by napíná dopředu.

Ale Táňa má pravdu. Letadlo se nehýbe.

Sněhové pluhy a těžké grejdry se srazily těsně k sobě, jejich varovná světla jasně blikala.

"Počkejte!" řekl Mel do rádia. "Počkejte! Nepřevádějte to letadlo na dráhu dva-pět. Tak či onak se to tady na tři-nula každou chvilku změní."

Přeladil na frekvenci sněhového pultu, připraven dát rozkaz pluhům k akci. -.-.-.

KAPITOLA ČTRNÁCTÁ. -.-.

Po půlnoci obvykle v letovém dispečerském středisku tlak polevoval. Dnes však nikoliv. Pro sněhovou bouři letecké společnosti na Lincolnově mezinárodním letišti ustavičně vysílaly a přijímaly letadla se zpožděním několika hodin. Zpoždění často ještě zvětšovala všeobecná tlačenice na startovacích a rolovacích dráhách.

Většina dispečerů skončila svou osmihodinovou službu v letovém dispečerském středisku o půlnoci a unaveně odcházela domů. Na jejich místo zasedla nová směna. Nedostatek personálu a nemoc některých pracovníků způsobily, že několik dispečerů muselo sloužit přes čas až do dvou hodin ráno. Týkalo se to náčelníka věže, radarového inspektora Wayna Tevise a Keithe Bakersfelda. Po vzrušujícím rozhovoru s bratrem, který náhle a s nezdarem skončil před půl druhou hodinou, Keith hledal klid

duše v intenzívním soustředění nad radarovou obrazovkou. Kdyby se dokázal trvale soustředit, myslel si Keith, zbytek času - poslední časový úsek v životě, který musí něčím zaplnit - mu rychle uběhne. Keith stále řídil přílety z východu, pracoval s mladým asistentem - radarovým pomocníkem - který seděl po jeho levici. Wayne Tevis dosud kontroloval práci, jezdil po dispečerské místnosti na své pojízdné židli a odrážel se texaskými botami; do pohybů však už tolik energie nevkládal. Stejně se jeho směna blíží ke konci.

V jistém smyslu se Keithovi zdařilo se soustředit; v jiném, a to dosti zvláštním, však nikoliv. Jako by se mu mysl rozštěpila na dvě roviny, jako by byl kýmsi na dvakrát. Jednou částí svého já řídil přílety z východu; zatím to probíhalo bez problémů. Druhou částí se zahleděl do sebe a zabýval se osobními myšlenkami. Dlouho to takhle vydržet nemohlo, ale snad je jeho mysl, napadlo Keithe, jako žárovka, která co nevidět praskne a v posledních pár minutách života září nejvyšším jasem.

Přemýšlel nyní o sobě bez vášně a klidněji než předtím. Aspoň k tomuhle byl ten rozhovor s Melem dobrý, když už k ničemu jinému. Vše jako by nyní mělo svůj řád a místo. Jeho směna skončí; odejde; a záhy nato bude veta po všem tom čekání a úzkosti. Byl pojednou hluboce přesvědčen, že život jeho a ostatních lidí byl oddělen širokou propastí. Už nepatřil Natálii nebo Melovi, či Brianovi a Theovi... ani oni jemu. Patří už těm mrtvým. Redfernovým, kteří zahynuli v troskáchv jejich beech bonanzy;

malé Valerii... její rodině. Vtom je to! Že ho to předtím nenapadlo? Že jeho smrt je dluh, který musí Redfernovým splatit? A stále tak nezúčastněně se Keith sám sebe tázal, zda je snad duševně pomatený. O lidech, kteří se rozhodli pro sebevraždu, se to říkalo. Ale ať tak či onak, stejně na tom nezáleží. On přece musí volit buď muka, nebo mír. Než se rozední, rozhostí se mír.

Znovu, po kolikáté už za ty poslední hodiny, zajel rukou do kapsy a nahmatal klíč k pokoji č. 224 v O'Haganově hotelu.

Přitom druhou částí své mysli řídil přílety z východu, dokonce se stopami jistoty.

Jen postupně si uvědomoval kritickou situaci letu číslo dvě Trans America.

Letové dispečerské středisko na Lincolnově letišti se dozvědělo o záměru Zlatého korábu vrátit se na letiště asi tak před hodinou, jen pár vteřin poté, co kapitán Harris oznámil své rozhodnutí.

Zprávu tlumočil inspektor chicagského střediska "horkou linkou" přímo náčelníkovi věže. Sám se to dozvěděl tímtéž způsobem od clevelandského střediska a to zas od torontského. Zpočátku toho nemohli na Lincolnově letišti mnoho udělat. Jen prostřednictvím sněhového pultu ohlásili správě letiště žádost letadla o startovací dráhu tři-nula.

Skutečné přípravy začaly až později, když chicagské středisko převzalo let číslo dvě od Clevelandu.

Radarového inspektora Wayna Tevise vzburcoval náčelník věže, který osobně zašel do radarové místnosti, aby informoval

Tevise o situaci letu dvě, o odhadnutém čase jeho příletu a o pochybnostech, kterou startovací dráhu určit pro přistání - dva-pět nebo tři-nula.

Zároveň pozemní kontrola vyzvala záchranné služby, aby byly v pohotovosti; brzy dostaly pokyn, aby vyjely se svými vozidly na letiště.

Pracovník pozemní kontroly se spojil radiofonicky s Joem Patronim, aby si ověřil, zda Patronimu sdělili, jak naléhavě potřebují tu dráhu tři-nula. Patroni už všecko věděl.

Na rezervní frekvenci pak bylo navázáno radiofonické spojení mezi kontrolní věží a pilotní kabinou proudového letadla Aéreo-Mexican, které blokovalo startovací dráhu. Tímto opatřením měla být jištěna obousměrná komunikace pro případ potřeby, až Patroni zasedne k řízení letadla.

Když poslouchal Wayne Tevis v radarové místnosti zprávu náčelníka věže, první, co ho napadlo, bylo podívat se na Keithe. Pokud by neprohodil služby, příjme od chicagského střediska let číslo dvě Keith, který měl na starosti přílety od východu, a bude pak řídit celý přistávací manévr.

Tevis se tiše zeptal náčelníka věže: "Neměli bychom odvolat Keithe a posadit tam někoho jiného?"

Náčelník věže, postarší muž, zaváhal. Vzpomněl si na předešlý poplach kolem KC-135 válečného letectva. Tehdy pod záminkou odvolal Keithe a později si nebyl jist, jestli se neukvapil. Když se někdo potácí mezi sebejistotou a její ztrátou, stačí jen málo, aby

člověk bez zlého úmyslu vychýlil váhy nesprávným směrem.

Kromě toho měl náčelník věže nepříjemný pocit, že vtrhl do čeho-si soukromého mezi Keithem a Melem Bakersfeldem, když se ti dva bavili na chodbě. Klidně je mohl nechat o několik minut déle o samotě, ale neudělal to.

Sám náčelník věže byl také unaven - a to nejen z té dnešní namáhavé služby, ale i z té spousty směn předcházejících. Kdesi se dočetl, že v polovině sedmdesátých let nový systém dispečinku ušetří dispečerům nejméně polovičku jejich úkolů, takže se omezí únava z povolání a nervová zhroucení. Náčelník věže se přesto na tuhle záležitost díval skepticky. Pochyboval, že by se v letovém dispečerském středisku mohl někdy tlak zmenšit. A i kdyby se v jednom směru zmenšil, říkal si, zvětší se zase v jiném. A jak cítil s těmi, kteří jako Keith - vyhublí, bledí, ztrhaní - se stali obětmi dosavadního systému.

Wayne Tevis, opět polohlasně, opakoval: "Tak mám ho odvolat nebo ne?"

Náčelník věže zavrtěl hlavou. Tlumeně odvětil: "Nesmíme to přehánět. Nechte Keithe u toho, ale buďte mu nablízku."

Tehdy je Keith zpozoroval jak oba dávají hlavy dohromady, a hned vytušil, že se rýsuje něco dramatického. Byl přece jen starý mazák a příznaky nadcházejícího maléru moc dobře znal. Instinktem se dopátral, že rozhovor nadřízených se zčásti týká jeho. Také chápal proč. Keith nepochyboval, že za pár minut ho uvolní ze služby nebo ho přeřadí na nějaké méně klíčové místo.

Ani mu to nevadilo.

Proto byl připraven, když Tevis - aniž přehodil služby - upozornil všechny dispečery na očekávaný přílet Trans America dvě v tísni, a že letadlu se musí dát ve všem přednost.

Vydali pokyny i odletové kontrole: Všechny starty odklidit hodně stranou od předpokládaného směru přistání.

Keithovi Tevis vysvětlil problém startovacích drah - že zatím není jasné na kterou dráhu má stroj dosednout, a že bude nutno odložit rozhodnutí až na poslední okamžik.

"Vypracuješ si svůj vlastní plán, stařiku," přikazoval mu Tevis protáhlým texaským nosním přízvukem. "A až ti to letadlo předají, povedeš ho sám. Všeho ostatního tě zbavíme."

Nejprve Keith kývl na souhlas, nijak zvlášť ho to nevzrušilo. Automaticky si začal vypočítávat letový plán. Vždycky se to propočítávalo z hlavy. Ani to nestačil hodit na papír. Beztak se skoro vždycky muselo improvizovat.

Keith si říkal, že jakmile převezme letadlo od chicagského střediska, povede je na dráhu tři-nula, ponechá si však dostatečnou prostorovou zálohu, aby mohl stroj obrátit doleva - ovšem bez nějakých ostrých zákrutů v nízkých výškách - pro případ, že by se nakonec přece jen museli smířit s dráhou dva-pět.

Uvažoval: Letadlo bude mít pod přibližovací kontrolou takových deset minut. Tevis ho již upozornil, že pravděpodobně až v posledních pěti minutách budou bezpečně vědět, jak to s těmi

dráhami vypadá. Znamenalo to jít na ostří nože a v radarové místnosti stejně jako ve vzduchu se všichni řádně zapotí. A dá se to zvládnout - jen taktak. Ještě jednou si Keith v duchu propočítal plánovanou letovou dráhu a kurs podle kompasu.

Potom však k nim začaly z věže prosakovat konkrétnější zprávy, třebaže sdělené neoficiální cestou. Dispečeři si je předávali od ucha k uchu během krátkých pracovních přestávek... V letadle došlo k explozi za letu. Kodrcá se sem s poškozenou konstrukcí a se zraněnými lidmi na palubě... Manévrovací schopnost stroje je pochybná. Piloti potřebují tu nejdelší startovací dráhu - a je otázka, jestli bude k dispozici... Opakovali si varování kapitána Demeresta: ...na dva-pět budete mít rozsekané letadlo a mrtvé lidi... Kapitán poslal rozzuřenou zprávu řediteli letiště. Ředitel je teď na třínulce a snaží se dráhu uvolnit... Čas se krátí.

I mezi dispečery, pro které bylo napětí denním chlebem, se nyní šířila nervózní úzkost.

Keithův radarový pomocník, který vedle něho seděl, mu vyřizoval zprávy, jak k němu v útržcích doléhaly. Čím víc si Keith uvědomoval pravou situaci, tím víc rostly jeho obavy. Tak s tímhle nechce nic mít! Ani trochu! Nechtěl, ani nemohl nic nikomu dokazovat. Nic nemohl napravit, i kdyby to dobře zvládl. A kdyby ne, kdyby to nezvládl, mohl by poslat letadlo plné lidí na smrt, jak už to jednou učinil.

Na druhém konci radarové místnosti zvedl Wayne Tevis telefon. Volal náčelník věže. Před několika minutami se náčelník

odebral o patro výš na samý vrch věže a sedl si vedle pracovníka pozemní kontroly.

Tevis zavěsil a rychle přejel židlí ke Keithovi. "Starý právě dostal zprávu od střediska. Za tři minuty nám bude předávat Trans America dvě."

Inspektor se přemístil k odletové kontrole a zjišťoval, jestli už odstranili letadla připravená ke startu z trasy očekávaného letadla.

Muž po Keithově levici hlásil, že na letišti se stále ještě zuřivě snaží odklidit zaryté proudové letadlo,které blokuje dráhu tři-nula. Motory už běží, ale letadlo se nechce pohnout. Keithův bratr (hlásil pomocník) převzal velení a je odhodlán rozdrtit letadlo na kusy, kdyby se nehnulo vlastní silou. Kdekdo se však tázal: Zbude na to dost času?

Jestli je o tom Mel přesvědčen, říkal si Keith, čas pravdě-podobně bude. Mel se dokáže se vším vypořádat, všechno zvládne; vždycky tomu tak bylo. Keith se se vším vypořádat neuměl - alespoň ne vždy, a nikdy ne tak jako Mel. To je celý rozdíl mezi nimi oběma.

Uplynuly téměř dvě minuty.

Pomocník vedle Keithe tiše řekl: "Vstupují na obrazovku." Na kraji radarové obrazovky viděl Keith dvojí květ radarového signá-lu - bezpochyby Trans America dvě.

Keith chtěl pryč! Nedokáže to! Musí to převzít někdo jiný; třebas sám Wayne Tevis. Ještě nebylo pozdě.

Keith se odvrátil od obrazovky a hledal očima Tevise. Inspektor

byl u odletové kontroly otočen ke Keithovi zády.

Keith otevřel ústa a chtělo se mu křičet. K jeho hrůze se mu žádná slova z úst nevydrala. Znovu se pokusil křiknout... marně. Uvědomil si: Vždyť je to jako v těch jeho snech, při té jeho noční můře; hlas mu selhal... Ale tohle není sen; tohle je skutečnost! Že je to skutečnost, že ano?... Zápasil, aby ze sebe něco vypravil. Zmocnila se ho panika.

Na panelu nad obrazovkou blikající bílé světlo oznamovalo, že volá chicagské středisko. Pomocník zvedl sluchátko přímého telefonu a hlásil: "Můžete začít, středisko." Otočil vypínačem a zapojil reproduktor nahoře, takže i Keith mohl poslouchat.

"Lincolnovo letiště, Trans America dvě je třicet mil na jihovýchod od letiště. Má kurs dva-pět-nula."

"Slyším, středisko. Máme je na radaru. Přelaďte je na naši frekvenci." Pomocník zavěsil.

Středisko dá nyní pokyn letadlu, aby přeladilo rádiovou frekvenci, a pravděpodobně jim popřeje mnoho štěstí. Obvykle se to tak dělalo, když bylo nějaké letadlo v tísni. To bylo to nejmenší a asi jediné, co pro ně mohli udělat z bezpečného pohodlí na zemi. V téhle izolované, úplně teplé místnosti s tlumenými zvuky bylo těžké připustit, že někde venku, vysoko v temné noci, zmítáno větrem a bouří, ne zrovna s velkými nadějemi na přežití, se zmrzačené letadlo probíjí k domovu.

Rádiová frekvence příletů z východu ožila. Ozval se drsný hlas, který jasně patřil Vernonu Demerestovi. Keith na něho do téhle

chvíle ani v nejmenším nepomyslel. "Lincolnově přibližovací službě, tady je Trans America dvě, udržujeme výšku šest tisíc stop, kurs dva-pět-nula."

Pomocník byl jako na trní. Teď se měl Keith ohlásit, převzít letadlo. Ale on chtěl pryč! Wayne Tevis byl k němu stále zády!

Keith nebyl s to vypravit ze sebe ani hlásku.

"Lincolnově přibližovací službě," zachrchlal znovu hlas z Trans America dvě, "tak k čertu, co je s vámi?"

Tak k čertu...

Jak to, že se ten Tevis ne a ne obrátit?

Keithe najednou popadl strašný vztek. Kopnout do celého Tevise! Kopnout do dispečerského střediska! Kopnout do mrtvého táty, Wild Bluea Bakersfelda, který přivedl syny k povolání, do kterého se Keithovi nechtělo od samého počátku! Kopnout do Mela i s těmi jeho dokonalými schopnostmi, které jdou člověku jen na nervy! Kopnout do toho tady a hned! Kopnout do všeho!...

Pomocník se udiveně díval na Keithe. Každým okamžikem se Trans America dvě opět ohlásí. Keith věděl, že je v pasti. Zmáčkl knoflík mikrofonu a byl zvědav, jestli se mu vrátí hlas.

"Trans America dvě," řekl Keith, "tady je přibližovací služba z Lincolnova letiště. Omlouváme se za zdržení. Stále doufáme, že se nám uvolní dráha tři-nula. Za tři až pět minut to budeme vědět."

Zprávu tam přijali se zavrčením: "Slyším, Lincolnovo letiště. Průběžně nás informujte."

Keith se teď soustředil. Ta druhá vrstva jeho mysli se uzavřela. Zapomněl na Tevise, na otce, na Mela, na sebe. Všecko ostatní zmizelo, zůstal jen problém letu číslo dvě.

Jasně a klidně vysílal: "Trans America dvě, jste nyní dvacet pět mil na východ od okraje letiště. Zahajte sestup podle vlastního uvážení. Začněte s obratem doprava na kurs dva-šest-nula..."

O patro nad Keithem sděloval pozemní kontrolor ve skleněném vršku věže Melovi Bakersfeldovi, že letadlo bylo právě převzato od chicagského střediska.

Mel odvětil: "Byl dán rozkaz sněhovým pluhům a grejdrům, aby vyrazily vpřed a odstranily letadlo Aéreo-Mexican ze startovací dráhy. Dejte pokyn Patronimu, aby okamžitě zastavil všechny motory. Řekněte mu, aby opustil letadlo, jestli na to bude mít čas; kdyby ne, ať se připoutá a pevně drží. Zůstaňte na příjmu, oznámím vám, jakmile bude dráha volná."

Na druhé frekvenci už náčelník věže informoval Joea Patroniho. -.-.-.

KAPITOLA PATNÁCTÁ. -.-.

Ještě než se to stalo, Patroni věděl, že už překračuje časovou lhůtu.

Úmyslně odkládal start motorů Aéreo-Mexican 707 až na samý poslední okamžik. Chtěl, aby práce pod letadlem a kolem

něho pokračovaly tak dlouho, jak jen možno.

Když si uvědomil, že už nemůže déle čekat, obhlédl na závěr celou situaci. Vypadalo to hodně ošklivě.

Podvozek nebyl ještě dostatečně uvolněn ze země, bláta a sněhu. Také výkopy, které stoupaly od úrovně hlavních kol k tvrdému povrchu blízké rolovací dráhy, nebyly ani tak široké, ani tak hluboké, jak by si byl přál. Chtělo to ještě patnáct minut.

Patroni věděl, že na to už není čas.

Volky nevolky vystoupil po můstku, aby se podruhé pokusil pohnout se zabořeným letadlem. Řídit bude tentokrát sám.

Zařval na předáka Aéreo-Mexican Ingrama: "Ať se všichni odklidí. Startujem."

Zpod letadla začaly vybíhat postavy.

Dosud sněžilo, ale ne tak hustě jako předtím.

Joe Patroni ještě zavolal ze schůdků: "Potřebuju někoho do kabiny, ale nesmíme zvyšovat váhu. Pošlete mi sem nějakýho hubenýho chlápka, kterej se trochu vyzná v pilotní kabině."

Vlezl do předních dveří letadla.

Okny pilotní kabiny viděl služební vůz Mela Bakersfelda, jeho jasná žlutá barva se v okolní tmě zřetelně vyjímala. Auto stálo kousek nalevo na startovací dráze. Poblíž něho číhala v pohotovosti řada pluhů a grejdrů, připomínka - pokud vůbec nějakou potřeboval - že už mu zbývá jen pár minut.

Šéf údržby přijal s nevěřícím ohromením zprávu o Melově záměru odstrkat v případě nutnosti letadlo Aéreo-Mexican ze

startovací dráhy i násilím. Jeho reakce byla přirozená, ale nebyla to snad lhostejnost k osudu cestujících na palubě letadla Trans America. Bezpečnost letadel byla přece Joeovi Patronimu denním chlebem, v ní spočíval i smysl jeho práce. Ale že by se mělo nepoškozené letadlo proměnit v hromadu šrotu nebo něco takového, ne, to mu nešlo dobře do hlavy. V očích Joea Patroniho představovalo letadlo - kterékoliv letadlo - výsledek obětavosti, šikovnosti, inženýrské vynalézavosti, dlouhých hodin práce a někdy i lásky. Téměř cokoliv bylo lepší než úmyslné zničení letadla. Téměř cokoliv.

Patroni si umínil letadlo zachránit, pokud mu jen na to budou síly stačit.

Za ním se otevřely dveře trupu a zase zabouchly.

Malý houževnatý mladý mechanik vstoupil do kabiny, setřásl sníh. Joe Patroni si už sundal bundu a připoutával se na levém sedadle.

"Jak se jmenuješ, hochu?"

"Rolling, pane."

Patroni se uchechtl. "A rolovat taky chceme s tou mašinou. Třeba jsi dobrý znamení."

Mechanik si svlékal i bundu a Patroni vykoukl oknem přes levé rameno. Venku už odtlačovali nástupní můstek.

Zazvonil palubní telefon a Patroni se ohlásil. Předák Ingram volal zezdola. "Jsme připraveni na start."

Joe Patroni se podíval na mechanika. "Jsi pořádně připoutanej,

synku?"

Mechanik přikývl.

"Startér trojky - pozemní start."

Mechanik přehodil vypínač. Patroni přikázal palubním telefonem: "Motor pod tlak!"

Dole zaječel vzduch, hnaný pod tlakem z kompresoru. Šéf údržby posunul páčku na "volnoběh". Mladý mechanik, který dohlížel na přístroje, hlásil: "Trojka naskočila." Hluk motoru přešel v pravidelný řev.

Hladce pak následovaly motory čtyři, dva a jedna.

Ingramův hlas se v telefonu ztrácel ve větru a jekotu tryskových motorů. "Kompresor odstaven. Všichni se uklidili."

"Dobrý," zařval Patroni. "Odpojte telefon a ztraťte se k čertu."

Svému druhovi v pilotní kabině řekl: "A teď, chlapče, pevně seď a drž se." Šéf údržby si přehodil doutník do koutku úst, odkud mu teď nedbale visel. Před pár minutami si ho v rozporu s předpisy zapálil. Potom roztáhl buclaté prsty a posunul čtyři páčky od plynu dopředu.

Motory pracovaly na poloviční výkon a jejich řev zesílil.

Vepředu viděli ve sněhu pracovníka pozemní služby se zdviženými signálními terči. Patroni se ušklíbl: "Jestli teď vypálíme, musíme se modlit, aby ten chlap uměl rychle utíkat."

Všechny brzdy uvolnili, klapky mírně spustili, aby se letadlo trochu nadneslo. Mechanik přitáhl řídící páku. Patroni střídavě pohyboval směrovými kormidly, doufal, že boční tlaky pomohou

letadlu dopředu.

Mrkl doleva a viděl, že auto Mela Bakersfelda stále stojí na místě. Podle svých propočtů Joe Patroni věděl, že už mu zbývají jen minuty, možná méně než minuta.

Teď přešel výkon na tři čtvrtiny. Z vysokého tónu motorů rozpoznal, že už jim dal víc plynu než kapitán Aéreo-Mexican při dřívějším pokusu o uvolnění. Podle chvění letadla pochopil, proč si kapitán na víc netroufl. Za normálních okolností by při takových obrátkách už nic letadlo nezadrželo; rychle by se řítilo po startovací dráze. Ale protože se nemohlo pohnout, mocně se otřásalo a celá jeho horní část se nakláněla dopředu v boji proti spoutaným kozlům na zemi. Tendence stroje postavit se na nos byla mimo veškerou pochybnost. Mechanik neklidně pohlédl do strany.

Patroni si jeho pohledu všiml a zavrčel: "Teď už by se měla vyškrábat, nebo je z ní chcíplá mrcha nato tata."

Ale letadlo se nehýbalo. Tvrdošíjně trčelo na místě, kde zchromlé stálo už několik hodin a kde odolalo i dvěma dřívějším pokusům.

Aby trochu rozkomíhal kola a tak je uvolnil, Patroni ubral plyn a pak zase přidal.

Ale letadlo ne a ne se pohnout.

Doutník Joea Patroniho, zvlhlý ze všeho toho žvýkání, zhasl. S odporem ho odhodil a sáhl po novém. Náprsní kapsu měl prázdnou; byl to jeho poslední doutník.

Zaklel a znovu přisunul pravici k páčkám od plynu. Posunul je ještě víc dopředu a zavrčel: "Tak pojď! Tak pojď ty bestie jedna."

"Pane Patroni!" varoval mechanik. "Už toho o moc víc nevydrží."

Zčistajasna se ozvaly reproduktory nad hlavou. Zazněl hlas náčelníka věže: "Joeovi Patronimu na palubě Aéreo-Mexican. Tady je pozemní kontrola. Máme zprávu od pana Bakersfelda: ‚Už nemáme čas. Zastavte všechny motory,' Opakuji - zastavit všechny motory."

Patroni vykoukl ven a viděl, že se už pluhy a grejdry daly do pohybu. Věděl, že se nepřiblíží, dokud se motory nezastaví. Vzpomněl si však na Melovo upozornění: Jakmile nám věž sdělí, že už nemáme čas -konec diskusím.

Pomyslel si: A kdo diskutuje!

Reproduktor znovu promluvil, velmi naléhavě: "Joe Patroni, slyšíte? Hlaste se!"

"Pane Patroni!" křičel mechanik. "Slyšíte? Máme vypnout!"

Patroni zařval: "Neslyším ani slovo, synku. Je tu asi moc hluku."

Jako zkušený pracovník údržby věděl, že má vždycky o minutu času víc, než tvrdili ti škrobení panikáři z kanceláří.

Strašně teď zatoužil po doutníku. Náhle si Joe Patroni vzpomněl - vždyť se s ním před několika hodinami Mel Bakersfeld vsadil o krabici doutníků, že to letadlo do rána neuvolní.

Zavolal na kolegu: "Mám v tom sázku. Vemem to hlava nehla-

va." Jediným rychlým pohybem posunul páky od plynu až na doraz.

Hluk a vibrace už předtím byly velké; teď byly děsivé. Letadlo se otřáslo, jako by se mělo rozpadnout. Joe Patroni znovu tvrdě kopl do pedálů směrového kormidla.

V pilotní kabině se rozsvítila varovná světla. Později to mechanik líčil jako "rozsvícená světla na hracím automatu v Las Vegas." Nyní však polekaně volal: "Teplota výfukového plynu sedm set."

Reproduktory stále chrlily jakési rozkazy, něco jako že se má i sám Patroni odklidit. Asi mu nezbude nic jiného. Vztáhl ruku, aby zavřel plyn.

Náhle se letadlo pohnulo. Zpočátku se sunulo pomalu. A pak se náhle s děsivou rychlostí vyřítili směrem k rolovací dráze.

Mechanik varovně vykřikl. Patroni strhl všechny čtyři páky dozadu a rozkázal: "Klapky nahoru!" Když oba muži v pilotní kabině pohlédli před sebe a dolů, měli dojem, že se tam míhají jakési rozmazané postavy.

Ještě padesát stop před rolovací dráhou jeli stále velmi rychle. Kdyby se jim nepodařilo okamžitě letadlo zatočit, přeřítí se přes tvrdý povrch dráhy a zaroluje do hromad sněhu na druhé straně.

Jakmile Patroni ucítil, že se pneumatiky dotkly betonu, prudce zmáčkl levé brzdy a naplno otevřel plyn na pravé straně. Brzdy i motory zabraly, stroj se ostře zatočil doleva v deva-desátistupňovém oblouku. Po polovičním obratu bleskově k sobě

stáhl obě plynové páky a stlačil brzdy na obou stranách. Aéreo-
Mexican 707 ještě chvilku rolovala, pak zpomalila a zastavila se.
Joe Patroni se zazubil. Podařilo se jim krásně zaparkovat upro-
střed rolovací dráhy rovnoběžně se startovací dráhou tři-nula.
Dráha vzdálená od nich dvě stě stop, už nebyla zablokovaná.
Ve voze Mela Bakersfelda na startovací dráze Táňa vykřikla:
"Dokázal to! Dokázal to!"
Mel po jejím boku už radiofonicky volal sněhový pult, dával
příkaz pluhům a grejdrům, aby se odklidily.
Ještě před několika vteřinami Mel hněvivě volal sněhový pult a
už potřetí žádal, aby Joe Patroni ihned zastavil motory. Dostalo se
mu ujištění, že jeho zprávy byly odvysílány, ale že na ně Patroni
nedbá. Melem dosud zmítal vztek; ještě teď by mohl Patronimu
pořádně zatopit za to, že neuposlechl, dokonce ani nepotvrdil
rozkaz vedení letiště v krizové situaci, která se týkala bezpečnosti.
Ale Mel už předem věděl, že to neudělá. Patroni se z toho dostal,
a nikdo, kdo má všech pět pohromadě, nezačne hádku po tako-
vém úspěchu. A Mel také věděl, že po dnešní noci přibude k
legendě o Joe Patronim další hrdinský příběh.
Pluhy a grejdry odjížděly.
Mel přeladil na frekvenci věže. "Pohyblivé stanoviště jedna
pozemní kontrole. Překážející letadlo bylo odstraněno ze starto-
vací dráhy tři-nula. Následují za ním vozidla. Zjišťují, jestli na
dráze nezůstaly nějaké předměty."
Světlem z hledáčku přejel Mel po povrchu dráhy. Táňa i novi-

nář Tomlinson s ním napjatě hledali. Po takových příhodách se někdy stávalo, že pracovní party zapomněly na místě nástroje nebo jiné předměty, jež by mohly ohrozit startující nebo přistávající stroj. Nic kromě nepravidelné sněhové pokrývky se ve světle reflektoru neukázalo.

Poslední ze sněhových pluhů zatáčel u nejbližší křižovatky drah. Mel přidal a jel za ním. Všichni tři byli ve voze citově vyčerpáni z napětí předcházejících několika minut, uvědomovali si však, že je čeká napětí ještě větší.

Když zatáčeli za sněhovými pluhy doleva, Mel hlásil: "Startovací dráha tři-nula vyčištěna a otevřena pro provoz." -.-.-.

KAPITOLA ŠESTNÁCTÁ. -.-.

Let číslo dvě Trans America - Zlatý koráb - byl vzdálen deset mil, letěl v mracích a ve výši tisíc pět set stop.

Po další krátké přestávce se Anson Harris opět ujal řízení. Dispečer přibližovací služby Lincolnova mezinárodního letiště - hlas Vernonu Demerestovi jakoby známý, více se ovšem tou otázkou nezatěžoval - je navedl až sem řadou udávaných kursů s jemnými zákruty při sestupu.

Oba piloti pochopili, že jejich poloha je obratně řízena tak, aby konečné rozhodnutí pro jednu z obou drah mohlo být učiněno bez nutnosti složitého manévrování. Ovšem to rozhodnutí už musí

padnout co chvíli.

Čím více se onen okamžik přibližoval, tím více stoupalo napětí pilotů.

Před několika minutami se na Demerestův rozkaz vrátil do pilotní kabiny druhý důstojník Cy Jordán; měl vypočítat odhad hrubé přistávací váhy podle spotřebovaných a zbývajících pohonných hmot. Když se vyrovnal i s ostatními úkoly, které musel jako letecký mechanik vykonat, vrátil se Jordán na své místo v přední části kabin pro cestující, aby tam převzal velení při nouzovém přistání.

Anson Harris si za pomoci Demeresta ověřil vyvážení letadla v přípravě na přistání se zaseknutým stabilizátorem.

Sotva skončil tuto práci, objevil se za nimi nakrátko Dr. Compagno. "Myslel jsem si, že vás to potěší - vaše letuška, slečna Meighenová, se dobře drží. Jestli ji dokážeme rychle převézt do nemocnice, jsem si jist, že to přežije."

Demerest stěží potlačoval náhlé dojetí; radši nic neříkal. Anson Harris se napolo otočil a odpověděl: "Děkujeme vám, pane doktore. Už máme před sebou jen několik minut."

V obou kabinách pro cestující byla v rámci možností dokončena všechna bezpečnostní opatření. S výjimkou Gwen Meighenové byli všichni ranění připoutáni v sedadlech. Dva lékaři si sedli vedle Gwen, každý z jedné strany, byli připraveni pomáhat jí při přistávání. Ostatním cestujícím ukázali, jak se mají držet a krýt, neboť všechny čeká mimořádně těžké přistání s neznámými důsledky.

Stará dáma, černá pasažérka paní Quonsettová, se už konečně trošku bála. Pevně svírala ruku svého přítele hobojisty. I ji už začala zmáhat únava; ten den byl i na ni dost.

Před chvilkou se jí povznesla nálada, když jí letuška vyřizovala vzkaz od kapitána Demeresta. Kapitán jí děkuje, říkala letuška, za její pomoc; a protože paní Quonsettová dodržela úmluvu, dodrží své slovo i kapitán Demerest. Jen co přistanou, zařídí jí let do New Yorku. Jak báječné od toho zlatého člověka, pomyslela si Ada Quonsettová, že na ni pamatuje a přitom má tolik jiných věcí na práci!... Teď si však kladla otázku, jestli bude vůbec naživu, aby tu cestu mohla podniknout?

Judy, neteř celního inspektora Standishe, opět chovala děťátko, jehož rodiče vedle ní seděli. Nyní předala dítě matce. Dítě spalo a ze všech lidí na palubě si dělalo nejmenší starosti.

V pilotní kabině srovnával na svém pravém sedadle Vernon Demerest zprávu druhého důstojníka o váze s tabulkou rychlostí vzhledem k váze, umístěnou na přístrojových deskách pilotů.

Břitce oznámil: "Přistávací rychlost 150 uzlů."

Touto rychlostí musí přeletět okraj letiště, neboť si to vynucuje váha a zaseknutý stabilizátor.

Harris přikývl. Tvářil se zachmuřeně, vztáhl ruku a nastavil na ukazateli rychlosti varovný indikátor. Demerest učinil totéž.

I na té nejdelší dráze bude přistání riskantní.

Rychlost přes sto sedmdesát mil za hodinu byla na přistání ďábelsky vysoká. Oba piloti věděli, že to bude znamenat nesmírně

dlouhý doběh po dosednutí, přičemž těžká váha stroje zabrání rychlému snižování rychlosti. Váha letadla byla tedy pro ně dvojí nevýhodou. Kdyby se však přibližovali jen o něco menší rychlostí, než kterou Demerest vypočítal, rovnalo by se to sebevraždě. Letadlo by ztratilo rychlost, vymklo by se kontrole a zřítilo by se.

Demerest sáhl po mikrofonu.

Ještě než mohl zahájit vysílání, ozval se hlas Keithe Bakersfelda: "Trans America dvě, zatočte doprava na kurs dva-osm-pět! Dráha tři-nula je otevřená."

"Kriste Ježíši!" řekl Demerest. "Za pět minut dvanáct!"

Zmáčkl knoflík mikrofonu a potvrdil příjem.

Oba piloti spolu prošli seznam kontrol před přistáním.

V letadle to "žuchlo", když se vysunul podvozek.

"Naletím hodně nízko," řekl Harris, "a dosedneme co nejdřív. Budeme potřebovat každý chlup toho jejich pole."

Demerest zavrčel na souhlas. Upíral zraky dopředu, snažil se proniknout očima mraky a tmou, aby co nejdřív zahlédl světla letiště, která se musí co nevidět objevit. Přes vnější klid musel myslet na škody na letadle. Pořád ještě dobře neznali rozsah zkázy nebo jak se třebas poškození stroje ještě zhoršilo během drkotavého letu. Je tady ta zatraceně velká díra; a pak to těžké, rychlé přistání... Bože! - celý ocas by mohl ulítnout... A jestli se to stane, říkal si Demerest, jsme při rychlosti sto padesát uzlů hotoví... Ten syčák, co odpálil tu bombu! Škoda, že chcípnul! Kdyby se mu tak dostal do rukou, osobně by z něho sedřel zaživa kůži...

Anson Harris vedle něho zavedl přesný přibližovací rádiový systém, zvýšil rychlost klesání ze sedmi set na osm set stop za minutu.

Demerest si zoufale přál, aby sám řídil. Kdyby tu seděl kdokoliv jiný než Harris - mladší nebo méně zkušený kapitán - byl by Demerest převzal přímé řízení. Ale Harrisovi nemohl zatím vytknout ani chybičku... Doufal, že se to nezmění ani při přistání... V myšlenkách se vrátil do kabiny pro cestující. Gwen, už jsme skorém doma! Vydrž! Byl už naprosto přesvědčen, že to s Gwen a se Sárou nějak s tím dítětem vyřeší.

V rádiu oznamoval hlas Keithe Bakersfelda: "Trans America dvě, váš kurs i sestup vypadají pěkně. Na dráze leží středně až málo sněhu. Severozápadní vítr, třicet uzlů. Přistáváte jako první."

Za několik vteřin se vynořili z mračen a přímo před sebou spatřili světla startovací dráhy.

"Lincolnově přibližovací službě," hlásil Demerest, "dráha na dohled."

"Slyším, let dvě." V dispečerově hlasu zazněla neskrývaná úleva. "Věž povoluje přistání. Až budete připraveni, přelaďte na jejich frekvenci. Zlomte vaz. Končím."

Vernon Demerest dvakrát zmáčkl knoflík mikrofonu - letecká zkratka pro "děkuji.".

Anson Harris úsečně rozkázal: "Zapnout přistávací světla. Klapky padesát stupňů."

Demerest vykonal rozkaz.

Rychle klesali.

"Budu potřebovat pomoc se směrovým kormidlem," upozorňoval Harris.

"Dobře." Demerest položil nohy na pedály směrového kormidla. Jakmile se sníží rychlost, směrové kormidlo půjde ztuha, protože byl zničen servomechanismus - asi jako kdyby na autě selhal posilovač řízení, jenže v mnohem větším měřítku. Po přistání budou asi muset oba piloti vyvinout velkou sílu, aby udrželi letadlo ve směru.

Přenesli se přes okraj letiště, světla startovací dráhy se před nimi táhla jako šňůry sbíhajících se perel. Po obou stranách ležely kupy navršeného sněhu; za nimi už byla tma. Harris nalétával tak nízko, jak se jen mohl odvážit; letěli těsně nad zemí a ostře vnímali mimořádnou rychlost stroje. Jedna a tři čtvrti míle startovací dráhy se oběma pilotům nikdy nezdála kratší.

Harris naplno zastavil klapky, vyrovnal letadlo a zavřel všechny plynové páky. Hluk motorů ztichl; slyšeli, jak ostře skučí vichr.

Když přeletěli okraj startovací dráhy, Vernon Demerest postřehl nejasně rozmazaný obraz seřazených pohotovostních vozů, které za nimi budou uhánět po dráze. Pomyslel si: Ty se nám mohou zatraceně hodit! Vydrž, Gwen!

Ještě se vznášeli, rychlost se téměř nesnížila.

Potom letadlo dosedlo. Těžce. Rolovalo nesmírně rychle.

Harris bleskově zdvihl rušiče vztlaku a vrazil nahoru páky pro zpětný chod. Proudové motory se zaburácením reverzovaly, jejich

mohutná síla, nyní brzdící, se opřela do protisměru.

Přejeli už tři čtvrtiny startovací dráhy, zpomalovali, ale pořád to nestačilo.

Harris vykřikl: "Kormidlo doprava!" Letadlo se tlačilo k levé straně. Demerest a Harris společnými silami udrželi směr. Ale konec dráhy s nakupeným sněhem a jícnem temnoty se k nim rychle blížil.

Anson Harris tvrdě sešlápl brzdy. Kov skřípěl, guma se ječivě dřela o povrch. A tma vepředu se k nim sunula. Zpomalovali... postupně... ještě pomaleji...

Let číslo dvě zastavil tři stopy před koncem startovací dráhy. -.-.-.

KAPITOLA SEDMNÁCTÁ. -.-.

Podle hodin v radarové místnosti viděl Keith Bakersfeld, že mu zbývá ještě půl hodiny do konce směny. Ale bylo mu to jedno.

Odstrčil své křesílko od radarového pultu, sundal si sluchátka a vstal. Rozhlédl se a věděl, že se na to všechno dívá naposledy.

"Hej!" řekl Wayne Tevis. "Co je?"

"Tumáte," řekl Keith. "Vemte si to. Někomu jinému se to bude hodit." Vrazil sluchátka Tevisovi a odešel.

Tohle měl už udělat před pár léty.

V hlavě měl náhle lehko, jako by se mu náramně ulevilo. Venku

na chodbě se musel divit, proč tomu asi tak je.

Rozhodně ne proto, že dobře vedl let číslo dvě; o tom si iluze nedělal. Podal dobrý výkon, ale kdokoliv jiný ve službě by to dokázal taky, možná ještě líp. A pak - to ostatně věděl už předem - nic, co dnes vykonal, nemůže vymazat nebo vyvážit, co se stalo dříve.

Také pro něho nemělo význam, že překonal svou duševní krizi před deseti minutami. Vždyť mu to bylo lhostejné; chtěl prostě vypadnout. A nic z toho, co se seběhlo později, jeho názor nezměnilo.

Snad v tom byla i jakási očista, říkal si, když se před několika minutami tak rozzuřil, když si přiznal to, co si jindy nepřipouštěl ani v nejtajnějších myšlenkách, že totiž letectví jako takové nenávidí, že je vždycky nenáviděl. Po patnácti letech nyní litoval, že si tohle nedokázal přiznat už dávno.

Vstoupil do dispečerské šatny s jejími dřevěnými lavicemi a s tabulí polepenou vývěskami. Otevřel skříňku a oblékl si šaty do města. Na poličkách se povalovalo pár jeho osobních předmětů; nevšímal si jich. Chtěl jen barevnou momentku Natálie. Opatrně ji odlepil z vnitřku kovových dveří...Natálie v bikinkách; jak se směje; její drzoučký skřítkovský obličej s pihami; její rozpuštěné vlasy...Když se na obrázek podíval, bylo mu do pláče. Za fotografií byl zastrčený lístek, který mu byl nad poklad:

Zato ti dva kluci z té naší chásky,

jsou dílem, zaplaťbůh, vášně a lásky.

Fotografii i lístek si strčil do kapsy. Ty ostatní věci někdo jiný vyklidí. Nechtěl, aby mu cokoliv tohle místo ještě někdy připomnělo.

Zarazil se.

Stál a pomalu mu docházelo, že dospěl k novému rozhodnutí, aniž to měl v úmyslu. Nevěděl přesně, co všechno to jeho rozhodnutí znamená, ani jak se mu bude jevit zítra nebo jestli s ním bude s to žít. Kdyby s ním žít nedokázal, zbývala mu pořád ulička útěku, východ z nouze - krabička s pilulkami v kapse.

Pro dnešek však platilo to hlavní: Do O'Haganova hotelu nepojede. Pojede domů.

Jedním si byl jist. Jestli má být pro něho nějaká budoucnost, nesmí mít nic společného s letectvím. A to je ze všeho nejtěžší, jak zjistili i ti druzí, kteří před ním opustili letové dispečerské středisko.

A i kdyby tohle nakrásně překonal - podívej se tomu do očí hned teď, říkal si Keith - přijdou chvíle, kdy se mu minulost přihlásí. Vzpomene si na Lincolnovo mezinárodní letiště; na Leesburg; na to, co se na obou těch místech přihodilo. Kamkoliv člověk uteče, paměti neunikne, pokud bude mít všech pět pohromadě. Vzpomínka na Redfernovu rodinu, která zahynula... na malou Valerii Redfernovou... ho nikdy neopustí.

Ale paměť se přece umí přizpůsobit - že je to pravda? - času, okolnostem, skutečnosti života zde a nyní, na této zemi.

Redfernovi jsou mrtví. Bible praví: Nechť mrtví pochovají své

mrtvé. Co se stalo, nemůže se odeslat.

Keith by byl rád věděl, jestli... od nynějška... si dokáže vzpomenout na Redfernovy se smutkem v srdci, ale zároveň se starat na prvním místě o ty, co žijí-o Natálii, o děti.

Nebyl si jist, zda to vyjde. Nebyl si jist, zda má dostatek mravní nebo fyzické síly. Už je to moc dávno, co si byl něčím jist. Ale zkusit to může.

Sjel dolů výtahem.

Venku na cestě k parkovišti zastavil. Z náhlého popudu - ačkoliv věděl, že toho bude později možná litovat - vyndal z kapsy tubu s prášky a vysypal její obsah do sněhu. -.-.-.

KAPITOLA OSMNÁCTÁ. -.-.

Ze svého vozu, který zaparkoval na blízké rolovací dráze,kam zajel ze startovací dráhy tři-nula, viděl Mel Bakersfeld, že piloti letu číslo dvě Trans America nijak neotálejí a rolují rovnou k hlavní budově. Ještě bylo vidět světla letadla, které už bylo v půli letiště a rychle se pohybovalo. Mel přeladil na pozemní kontrolu a slyšel, jak přikazují druhým strojům, aby se zastavily na křižovatkách rolovacích a startovacích drah a aby daly přednost poškozenému letadlu. Ranění byli stále na palubě. Zlatý koráb obdržel pokyn, aby namířil přímo k východu čtyřicet sedm, kde na něj čeká lékařská pomoc, ambulance a personál společnosti.

Mel pozoroval, jak se světla letadla zmenšují a ztrácejí v záplavě světel hlavní budovy, která zářila jako vzdálená galaxie.

Z prostoru kolem startovací dráhy odjížděla záchranná vozidla, kterých nakonec nebylo zapotřebí.

Táňa a reportér Tomlinson z Tribune se vraceli k hlavní budově. Vezl je Joe Patroni, který předal Aéreo-Mexican 707, aby s ním někdo zaroloval do hangáru.

Táňa chtěla být u východu čtyřicet sedm, až budou z letu číslo dvě vystupovat cestující. Určitě tam bude pro ni práce.

Dříve než odjela, zeptala se tiše Mela: "Pojedete ještě ke mně?"

"Jestli není příliš pozdě," řekl, "jel bych rád."

Díval se, jak Táňa odhazuje z obličeje proužek rusých vlasů.

Zahleděla se na něho upřímnýma, jasnýma očima a usmála se: "Není příliš pozdě."

Dohodli se, že se sejdou u vchodu do hlavní budovy za tři čtvrti hodiny.

Tomlinson měl zálusk na interwiew s Joe Patronim a potom si chtěl vyzpovídat posádku letu číslo dvě Trans America. Posádka letadla a bezpochyby i Joe Patroni se za několik hodin stanou hrdiny. Mel předpokládal, že dramatický příběh smrtelného nebezpečí a záchrany letadla zatlačí do pozadí jeho výroky o střízlivější otázce problémů a nedostatků letiště.

Ale ne snad úplně. Tomlinson, kterému se Mel svěřil se svými názory, je přemýšlivý, inteligentní reportér, který možná spojí

dramatickou událost se stejně vážnou otázkou dlouhodobé perspektivy.

Mel viděl, že nyní odjíždějí s proudovým letadlem Aéreo-Mexican 707. Stroj vypadal zcela nedotčen, ale než bude pokračovat ve své přerušené cestě do Acapulca, budou jistě všechny jeho části podrobeny důkladné prohlídce.

Skupina servisních vozidel, která pomáhala letadlu za jeho těžké zkoušky a utrpení v bahnu, je následovala.

Nebylo důvodu, proč by se i Mel nerozjel. Taky to za pár okamžiků učiní. Ale už podruhé dnes v noci shledal, jak osamělost na letištní ploše, kdy se člověk jako by přibližuje podstatě letectví, tříbí myšlenky.

Před několika hodinami se mu zde přihlásil ten jeho dávný instinkt, předtucha, že cosi míří ke katastrofálnímu konci. Svým způsobem se předtucha vyplnila. Ke katastrofě došlo, ale šťastnou hrou osudu se ji podařilo zkrotit. Vybavení letiště - nebo jeho nedostatečnost -ji, pravda, přímo nezavinily.

Ale vinu na tom neštěstí letiště docela dobře nést mohlo, to špatné vybavení, na které Mel už dávno upozorňoval a marně se je snažil zlepšit, mohlo způsobit katastrofu s tragickým koncem.

Lincolnovo mezinárodní letiště je totiž - po pravdě řečeno - zastaralé.

Je zastaralé, říkal si Mel, přestože je dobře vedeno, přestože se blyští sklem a chromém: přes hustotu leteckého provozu, přes rekordní množství cestujících, přes neuvěřitelný objem přepra-

vovaného nákladu, přes nadějné výhledy, že všeho bude ještě víc a víc, přes honosný nápis "Letecká křižovatka světa".

Letiště je zastaralé, protože - jak se už tolikrát stalo za těch krátkých šest desetiletí moderního letectví - pokrok ve vzduchu překonal všechny předpovědi. Zase jednou se odborníci ve svých výhledech zmýlili a vizonářští snílkové měli pravdu.

A co platilo pro toto letiště, platí i jinde.

Po celé zemi, po celém světě, to byla pořád jedna a táž písnička. Mnoho se povídalo o rozvoji letectví, o jeho potřebách, o nastávajícím pokroku, který přinese nejlevnější dopravu lidí i zboží v dějinách lidstva, o naději, která z toho kyne národům světa, že se navzájem lépe poznají, aby žily v míru a volněji obchodovaly. Ale na zemi se toho dělalo jen málo, vezme-li se v úvahu rozsah celého problému.

Nu což, jeden hlas všechno nezmění, ale každý hlas, který promluví se znalostí a přesvědčením, znamená přece jen pomoc.

V těch posledních několika hodinách si Mel předsevzal - ani si nebyl jist, proč a jak k tomu došel - že bude mluvit tak otevřeně jako dnes v noci, tak otevřeně, jak už dlouho nemluvil.

Zítra - vlastně ještě dnes - začne tím, že svolá na pondělí dopoledne mimořádnou schůzi správní rady letiště. Až se rada sejde, bude po ní žádat okamžitý příslib, že se vybuduje nová startovací dráha rovnoběžná s dráhou tři-nula.

Nic jiného nemohlo tolik podpořit argumenty na zvýšení kapacity startovacích drah, s nimiž se Mel už dlouho oháněl, jako

zkušenost z dnešní noci. Tentokrát se však rozhodl, že kolem této otázky rozpoutá bitvu. Řekne jim to od plic a bez příkras, bude je varovat, že nevyhnutelně musí dojít ke katastrofě, jestliže se bude o bezpečnosti jenom prázdně plácat, zatímco se neberou na vědomí nebo odkládají životně důležité provozní úpravy. A taky se postará, aby získal na svou stranu tisk a veřejné mínění; takovému tlaku politikové z města moc dobře rozumějí.

Po startovacích drahách přijdou na řadu další projekty, o nichž se dosud mluvilo nebo se v ně zbožně doufalo. K nim bude patřit úplně nový komplex letištních budov a drah; důmyslnější organizace pohybu lidí a nákladů po letišti; výstavba menších satelitních ploch pro letadla s vertikálním nebo krátkým startem, jež se co nevidět objeví.

Buď se Lincolnovo mezinárodní letiště chce zařadit do věku tryskových letadel, nebo nechce; ale jestli ano, pak musí držet krok daleko lépe než dosud.

Letiště přece nejsou jen nějakým shovívavě trpěným luxusem. Téměř všechna jsou hospodářsky nezávislá a přispívají k obecnému bohatství a vysoké zaměstnanosti.

Všechny bitvy o pokrok v pozemním vybavení neskončí vítězstvím. Nikdy tomu taky tak nebylo. Ale některé bitvy se vyhrát dají a něco z toho, co se zde řekne nebo učiní - vzhledem k Melově autoritě v otázkách řízení letišť - by mohlo ovlivnit celostátní, možná i mezinárodní opatření.

A kdyby se to skutečně takhle rozšířilo, tím lépe! Mel si

vzpomněl, že anglický básník John Donne kdysi napsal: Žádný člověk není osamělým ostrovem; každý člověk je části kontinentu, částí, pevniny. Žádné letiště není osamělým ostrovem. A jestliže se nějaké letiště nazývá mezinárodním, měla by i úroveň myšlení lidí, kteří o ně pečují, odpovídat takovému názvu. Spoluprací s ostatními by jim snad Mel ukázal, jak na to.

Veřejnost už o Melu Bakersfeldovi dost dlouho nic neslyšela; neuplyne mnoho vody a zjistí, že Mel Bakersfeld žije a pracuje. Intenzívní práce, návrat k problémům jeho někdejšího široce založeného pojetí by mu mohly pomoci i v soukromých otázkách. Nezbývá mu čas na to, aby se zabýval jinými, nepříjemnějšími myšlenkami. Mel v to alespoň doufal. Ale sotva si tohle pomyslel, hned si připomenul, že musí brzy - snad už zítra - zavolat Cindy a dohodnout se s ní, jak si odstěhuje šaty a osobní předměty. Bude to určitě dost smutné; doufal jen, že děvčata, Roberta a Libby, nebudou nablízku, aby tomu přihlížely. Pro začátek se ubytuje v hotelu, než si zařídí vlastní byt.

Ani v nejmenším už nepochyboval, že k tomu rozvodu muselo nevyhnutelně dojít. Cindy i on to věděli; dnes v noci se jen rozhodli, že odklidí fasádu, za kterou se už nic neskrývalo. Ani jim, ani dětem by odklady nijak neprospěly.

Ale bude to chvíli trvat, než si zvykne.

A Táňa? Mel si dosud nebyl jist, zda je čeká společná budoucnost. Mají toho hodně před sebou, to ano, ale okamžik konečného rozhodnutí a závazku ještě neuzrál - pokud k něčemu

mu takovému vůbec dojde. Věděl jediné - že ještě před koncem tohoto dlouhého a vyčerpávajícího pracovního dne nesmírně toužil po družné společnosti, teple a něze; a ze všech přátel, které měl, mu tohle mohla Táňa poskytnout v míře nejvyšší.

A k čemu to pak mezi ním a Táňou povede, ukáže čas.

Zařadil rychlost a zabočil s vozem k pozemní dráze, po níž se dostane k hlavní budově. Startovací dráhu tři-nula měl za jízdy po své pravici.

Dráha byla nyní otevřena pro provoz a začala ji používat i jiná letadla. Přes pokročilou hodinu se objevovala v trvalém pravidelném proudu. Mihl se convair 880 společnosti TWA a přistál.

Za ním ve vzdálenosti půl míle zářila přistávací světla dalšího stroje, který se přibližoval. A za druhým letadlem nalétávalo třetí

Ano, vidí už třetí sadu světel. To tedy znamená, že se mraky zvedly. Náhle si všiml, že přestalo sněžit. Směrem na jih tu a tam prokukovala jasná obloha. S úlevou pozoroval, že se sněhová bouře stěhuje pryč. -.-.-.

POZNÁMKA O AUTOROVI. -.-.

Arthur Hailey se narodil v Anglii roku 1920. Má kanadskou státní příslušnost a své romány publikuje v USA. Je odborníkem na tzv. sociologickou beletrii, zahrnující vždy velice svědomitou studii zvoleného prostředí. U Haileyho jde převážně o složitě

organizované technické kolosy, ovlivňující svým provozem a vývojem osudy těch, kdo takový "organismus" obsluhují.

Inspirací pro napsání "Letiště" byl autorovi skutečný případ z Denveru, Colorado, který se stal počátkem šedesátých let. 23letý mladík pojistil svou matku, letící na Aljašku k dceři, na 37000 dolarů. Dal do jednoho zavazadla 20 balíčků dynamitu, načasoval a letadlo se zřítilo 32 mil od Denveru.

Kromě "Letiště" napsal autor ještě tyto romány: Konečná diagnóza (1959), Vyšší kruhy (1962), Hotel (1965), Kola (1971), Penězoměnci (1975). -.-.-.

Arthur Hailey: LETIŠTĚ.

Z anglického originálu Airport přeložila Mariana Stříbrná.

Obálku zpracoval Zbyněk Janáček.

Vydalo nakladatelství Riopress Praha,

Dýšinská 279, 109 00 Praha 10-Horní Měcholupy.

jako svoji 37. publikaci.

Odpovědný redaktor Jaroslav Kalát.

Vytiskla ČTK-repro.

Doporučená prodejní cena 129,- Kč.

ISBN 80-900818-8-6. -.

(Naskenoval a opravil M. M.)